SUBSIDIA HAGIOGRAPHICA 16

BIBLIOGRAPHIE

DES

ACOLOUTHIES GRECQUES

PAR

S. G. Mgr Louis PETIT

ARCHEVÊQUE LATIN D'ATHÈNES

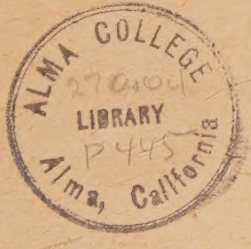

BRUXELLES
SOCIÉTÉ DES BOLLANDISTES
BOULEVARD SAINT-MICHEL, 24
1926

27217

PRÉFACE

Le titre même de ce livre en indique clairement l'objet. Donner une description aussi complète et aussi précise que possible des acolouthies grecques publiées jusqu'à ce jour, tel est le but que nous nous sommes proposé. Et par acolouthies, nous n'entendons pas ici celles, fort nombreuses, formées de parties détachées du rituel, ni même celles des grandes solennités du cycle liturgique destinées à rappeler les principaux mystères de la vie de Notre Seigneur. Ce volume devant prendre rang parmi les Subsidia hagiographica *inaugurés depuis plus d'un quart de siècle par les RR. PP. Bollandistes, ses limites se trouvaient fixées par le programme de cette collection et ne devaient point franchir les frontières du domaine strictement hagiographique. S'il nous est parfois arrivé de noter quelque brochure étrangère en apparence à l'hagiographie ou ne contenant aucune acolouthie proprement dite, nous ne l'avons fait que dans le désir de rendre service aux hagiographes. C'est le cas, par exemple, pour un bon nombre de plaquettes, la plupart introuvables, consacrées au culte local de la Sainte Vierge, et dans lesquelles le lecteur pourra trouver l'origine et l'explication de tant de titres, parfois étranges, dont il a plu à la piété des Grecs de saluer la Mère de Dieu. C'est le cas aussi pour la bibliographie générale, assez abondante, placée en tête du volume: elle contient non seulement la liste de certains recueils d'acolouthies, dont il eût fallu autrement disperser la description au cours de l'ouvrage avec d'inévitables redites, mais encore celle de quelques ouvrages auxquels nous devrons souvent renvoyer le lecteur à cause des extraits qu'en ont fait les éditeurs d'acolouthies. On n'avait pas encore jusqu'ici réuni en un seul volume une quantité aussi considérable de notices souvent précieuses, toujours intéressantes ou simplement utiles.*

Un mot maintenant sur la façon dont le programme que nous nous étions tracé a été exécuté. Tous ceux qui ont eu à s'occuper

de bibliographie grecque éprouvent une gratitude mêlée d'admiration pour les beaux travaux accomplis en cette branche de la science par le regretté Émile Legrand ; mais nous ne pouvions songer un seul instant, surtout en ces temps d'après guerre, à les prendre pour modèles. La chose d'ailleurs n'était nullement nécessaire. On peut reproduire exactement le titre d'un ouvrage sans pousser la minutie aussi loin que l'a fait Legrand dans les luxueux volumes de sa Bibliographie hellénique. *Ainsi, nous avons toujours respecté scrupuleusement l'orthographe de l'original, même dans ses inconséquences, même dans ses variations d'une brochure à l'autre: nous copions un titre, nous ne publions pas un texte, et le lecteur est instamment prié de ne pas perdre cette observation de vue, s'il lui arrive de rencontrer quelque faute évidente, voire de vulgaires coquilles. Il faut en dire autant de la ponctuation. Au sentiment de plusieurs, il eût peut-être mieux valu, comme on le fait ordinairement pour les titres d'ouvrages modernes, indiquer par une virgule le passage d'une ligne à l'autre, surtout quand le sens semble l'exiger. Nous n'avons pas cru devoir le faire pour ne pas courir le risque de tomber dans l'arbitraire. La ponctuation de l'original se trouve donc partout reproduite, même quand elle est fautive ; elle est absente, comme dans l'original, même quand elle semble nécessaire. Sous ce rapport, notre décalque équivaut à une photographie. Beaucoup de bibliographes ont l'habitude, surtout quand il s'agit d'ouvrages anciens, de marquer la fin des lignes par des traits verticaux. Nous avons écarté sans la moindre hésitation un système qui eût donné à notre livre, sans grand profit pour la science, un aspect par trop rébarbatif. Quant aux majuscules, que l'on trouve distribuées un peu au hasard et avec une abondance superflue dans la plupart des éditions de nos acolouthies, nous ne les avons maintenues qu'aux noms propres, et lorsque, dans ce cas unique, elles étaient omises dans l'original, nous les avons rétablies pour nous conformer à l'usage et garder à nos transcriptions une certaine uniformité. A les maintenir partout au début des mots même les plus communs sous prétexte de fidélité, il eût fallu, pour sauvegarder cette même fidélité, les conserver aussi à l'intérieur des mots, quand ceux-ci étaient imprimés en majuscules dans l'original, et nous revenions ainsi à ce luxe inutile dont nous avons parlé à propos des publications d'Émile Legrand. A part ces exceptions qui nous ont paru suffisamment justifiées, nos*

copies présentent une imitation servile de l'original, hormis peut-être les cas très rares où nous n'avons pas eu nous-même sous les yeux l'exemplaire décrit.

Cette dernière réserve nous amène à faire part au lecteur des difficultés qu'il nous a fallu vaincre pour mener à bonne fin cette longue et délicate entreprise. Ceux qui connaissent par expérience les conditions matérielles de la plupart des bibliothèques de l'Orient, leur indigence, la défectuosité de leur classement, et l'impossibilité pour le voyageur de passer lui-même en revue les rayons, ceux-là ne manqueront pas, nous en avons la confiance, d'apprécier comme elle le mérite notre documentation. Personne assurément, même en Orient, même avec le secours de toutes les bibliographies réunies, ne pourrait dresser, à moins de consacrer à ce travail un quart de siècle, un inventaire comparable à celui que nous offrons ici au public. Deus nobis haec otia fecit, *dira-t-on. Sans aucun doute, et nous sommes le premier à reconnaître que nous n'aurions jamais abordé pareil travail si la Providence ne nous avait successivement conduit dans les centres principaux qui pouvaient nous en fournir les éléments. Nous sera-t-il permis d'ajouter, sans craindre de tomber dans la fatuité, qu'à l'exemple de Cromwell, « nous n'avons laissé rien à la fortune de ce que nous pouvions lui ôter par conseil et par prévoyance » ? Il y a trente ans que nous avons commencé notre chasse aux acolouthies. Il serait oiseux d'insister sur les péripéties de la poursuite ; c'est le résultat seul qui importe, et ce résultat a paru satisfaisant aux RR. PP. Bollandistes, les meilleurs juges en la matière. Il est vrai qu'ils n'ont cessé depuis l'origine de multiplier leurs encouragements et de stimuler une ardeur trop portée à s'éteindre. Peu de mois avant la grande et triste guerre, le R. P. Hipp. Delehaye, au cours d'un inoubliable séjour à Athènes, nous rappela plus d'une fois un projet déjà vieux, et ses conseils réitérés eurent enfin le don de réveiller en nous un* philacolouthisme *endormi depuis notre départ de Constantinople en mai 1908. L'initiative lui appartenant, il est bien juste de reporter sur lui le mérite des services divers que ce volume ne manquera pas de rendre. Avec ses conseils, l'actuel Président de la Société bollandienne nous a prodigué son concours. C'est par lui et pour lui que M. Chr. Loparev a pris la peine de dresser le catalogue de toutes les acolouthies acquises au cours du XIXe siècle par la bibliothèque impériale de Saint-*

Pétersbourg ; c'est par lui et pour lui qu'un Père de la Compagnie de Jésus a copié les titres des acolouthies qui existent encore à la Marciana *de Venise ; et c'est aux notes de ces deux collaborateurs étrangers que nous avons emprunté la description, parfois incomplète, des quelques numéros que nos recherches personnelles ne nous ont pas permis de découvrir dans les bibliothèques de l'Orient. De son côté, M. Hubert Pernot, professeur à la Sorbonne, avec un désintéressement que pouvait seule inspirer une ancienne et affectueuse amitié, a bien voulu nous abandonner quelques-unes des plaquettes recueillies autrefois avec tant de zèle par Émile Legrand. Grâce à tous ces concours et au prix de sacrifices personnels hors de proportion avec la modicité du budget d'un archevêque d'Athènes, nous avons pu, en dépit de la guerre et des crises de tous genres qui l'ont suivie, réunir assez de notices pour oser les présenter au public sans avoir à redouter de trop graves lacunes. Que des lacunes existent encore, cela n'est pas douteux, et nous n'hésitons pas à solliciter, d'où qu'elles viennent, et additions et corrections. Toutefois en dehors des cas déjà signalés par nous en divers endroits, nous n'osons pas trop y compter, tant nous avons apporté de diligence à explorer boutiques et bibliothèques.*

Une fois les matériaux réunis, il nous restait à les mettre en œuvre. Ici la tâche était moins ardue : nous n'avions qu'à nous conformer à cet admirable modèle qu'est la Bibliotheca hagiographica graeca *des Bollandistes. Il suffit d'ouvrir les deux ouvrages pour s'apercevoir que le plan, de part et d'autre, est identique, et pour mieux affirmer encore la similitude des deux publications, les courtes notices placées en tête de chacune de nos séries sont empruntées textuellement à ce précieux répertoire. Loin de s'en plaindre, le lecteur, sans doute, nous en saura gré, puisque nous avons borné notre ambition à un seul objet : apporter à la* Bibliotheca hagiographica graeca *un complément qu'on nous assurait devoir être utile aux hagiographes.*

Cette ambition est-elle justifiée, et pouvons-nous caresser l'espoir que les études hagiographiques bénéficieront de nos veilles et de nos sacrifices ? Ce n'est point à nous, mais aux hagiographes eux-mêmes à répondre. Quoi qu'il en soit, le suffrage des RR. PP. Bollandistes étant acquis à l'œuvre, nous sommes rassuré d'avance sur les appréciations de la critique. Loin de nous, certes, l'idée de regarder ces modestes brochures

comme des monuments dont l'étude s'impose à qui désire s'occuper de tel ou tel saint. Nous l'avouons sans détour, elles sont, pour la plupart, dénuées de toute valeur historique. Mais telles qu'elles sont, elles traduisent très fidèlement la mentalité religieuse d'un peuple qui passe, aux yeux de qui ne le connaît pas, pour le plus dévot du monde. Elles expriment avec une liberté, avec une verdeur de langage, ses sentiments patriotiques, ses traditions séculaires, ses préoccupations dominantes, ses visées politiques, la haine vigoureuse qu'il porte au Bulgare sauvage, au Turc impie, au Latin trois fois maudit, τρισκατάρατος. Faut-il aller plus loin, et ces récits puérils, où l'invraisemblance se manifeste à chaque page, ces cantiques d'une poésie si misérable, sont-ils du moins inspirés par un idéal supérieur, par une piété sincère, par le souci d'un ascétisme quelconque tendant à l'amendement de la vie? Nullement, et les plus féconds rédacteurs d'acolouthies, le papas Georges Boutérès par exemple, seraient les premiers à sourire, si vous leur posiez la question, de votre simplicité. Comme la religion, aux yeux de tout Hellène, s'identifie avec la patrie, comme la première n'a souvent de valeur qu'en raison des services qu'elle est appelée à rendre à la seconde, ou simplement des profits qu'elle peut procurer à ceux qui en vivent, on rencontrera fréquemment dans nos acolouthies la manifestation de ces sentiments presque profanes et l'expression d'une religiosité toute spéciale.

La patrie avant tout, et d'abord la petite patrie, la terre natale. L'acolouthie sera d'autant plus appréciée du public et comptera d'autant plus d'acheteurs qu'elle célébrera en termes plus flatteurs les gloires du village, de la cité, de la province, de l'île, où se dresse le sanctuaire principal du saint. Dans sa vie religieuse comme dans sa vie politique, — ces deux vies, avons-nous dit, n'en font en réalité qu'une seule, — l'Hellène est d'un particularisme farouche: de même que ses intérêts privés passent toujours avant ceux de l'État, ainsi le saint de son village surpasse à ses yeux en puissance et en gloire tous les autres saints du panthéon orthodoxe. Si S. Spyridion est l'honneur de Corfou, S. Gérasime triomphe à Céphalonie, S. Denys à Zante, S. Achille à Larissa, S. Apostolos à Volo, S. Laurent à Miliès, S. Démétrius à Salonique, et il faut voir comment, aux heures critiques, dans les angoisses d'une calamité publique, il s'établit entre les diverses localités du terri-

toire, nous ne dirons pas une émulation, mais une rivalité, une concurrence acharnée pour assurer auprès d'un public crédule le triomphe sur tous ses rivaux du saint préféré, du saint local. On a vu cet antagonisme se manifester, avec une rare acuité, en 1915, lors de la maladie du roi Constantin. Comme l'état du souverain passait pour désespéré, quelqu'un eut l'idée d'amener de Tinos l'icone de l'Évanghélistria. Il n'en fallut pas davantage pour déclancher, d'une extrémité à l'autre du royaume, un branle-bas, presque une offensive générale, et le palais du roi se trouva en peu de jours encombré d'icones, de reliques, de talismans de toute provenance, au grand dépit de la reine Sophie, chez qui une orthodoxie toute fraîche recouvrait d'une couche bien mince le protestantisme originel. L'état du malade ne faisant qu'empirer, les moines de l'Athos allaient charger à leur tour avec l'interminable série de leurs images miraculeuses et de leurs invraisemblables reliques, avec tous les articles de la bimbeloterie orthodoxe (1). *On dut, non sans beaucoup de ménagements, faire entendre à ces bonnes gens que l'auguste malade venait d'entrer en convalescence.*

A côté de cet exclusivisme, de cet esprit de clocher, dont les manifestations sautent aux yeux de quiconque ouvre une acolouthie, il y a le particularisme que nous appellerons professionnel. *La corporation est pour le peuple, après le foyer domestique, la grande famille: elle répond aux besoins qu'ont les membres d'une même profession, d'un même métier, de s'unir pour se prêter une assistance mutuelle et sauvegarder des intérêts communs. Aussi, en Grèce comme en Turquie, les associations pullulent, et chacune, sans en excepter celle des artistes du théâtre, est placée sous le patronage de quelque saint. C'est ce qui explique l'extraordinaire faveur dont jouissent certaines acolouthies. Tandis que les mineurs et les artilleurs fêtent Ste Barbe, les marins honorent S. Nicolas et les comédiens S. Por-*

(1) Cette question des reliques et de leur culte chez les Grecs modernes mériterait d'être étudiée à part. Ne pouvant l'aborder ici, nous nous bornerons à renvoyer le lecteur aux brochures aussi nombreuses que violentes publiées à l'occasion de la conférence de Nicolas D. Lébidès à la Société littéraire du *Parnasse* le 8 mai 1871. Cette conférence a été imprimée sous le titre suivant : *Τὰ ἅγια λείψανα ὑπὸ Νικολάου Δ. Λεβίδου.* In-8°, Athènes, 1872, 60 pp. Il serait difficile de pousser le sarcasme plus loin que ne l'a fait cet authentique orthodoxe en pleine capitale.

phyre. On pourrait écrire, à propos de l'Orient grec, un ouvrage analogue à celui de Louis du Broc de Segange sur les saints patrons de l'Occident (1). *Mais ce n'est pas ici le lieu d'entreprendre ni même d'esquisser semblable travail, dont tous les éléments existent, malheureusement dispersés en cent recueils disparates et d'accès parfois difficile. Si l'on a pu dire justement des périodiques d'outre-Rhin qu'ils étaient la peste de la philologie allemande, que penser de la philologie grecque, dont tant de travaux souvent remarquables, toujours intéressants, n'ont paru que dans d'éphémères bulletins, dans des journaux morts au lendemain de leur naissance, dans des almanachs de province désormais introuvables? Le regretté N. Politès a longtemps rêvé d'un tel recueil; lui mort, qui en reprendra l'idée? Peut-être la* Laographia, *à la condition qu'au groupement matériel vienne s'ajouter cet esprit de solidarité qui seul rend possibles, par une collaboration commune, les entreprises les plus ardues. Qu'il nous suffise d'avoir simplement indiqué un beau sujet de thèse dans cette esquisse trop rapide des caractères généraux par où nos acolouthies se recommandent à l'attention du monde savant.*

Nous avons déjà signalé un troisième caractère, l'amour de la patrie commune, de l'Hellénisme en général, ou mieux de l'Hellénisme orthodoxe par opposition aux autres confessions religieuses, au catholicisme en particulier. Trop souvent, il faut bien l'avouer, la littérature des acolouthies est une littérature foncièrement anticatholique. Quel que soit le saint fêté, l'époque où il ait vécu, le rôle qu'il ait joué au cours de son existence terrestre, il doit bon gré mal gré, sous peine d'être relégué à l'arrière-plan comme tant de glorieux héros des vieux siècles chrétiens, il doit, disons-nous, se faire le champion de l'orthodoxie contre le latinisme. Le premier controversiste venu, même dépourvu de génie, voire de talent, aura les honneurs d'une acolouthie, s'il s'est distingué par une ardeur peu commune à combattre le catholicisme, ses vertus privées fussent-elles demeurées problématiques. C'est ainsi qu'un Photius, un Grégoire Palamas, un Marc d'Éphèse sont entrés de plain-pied dans le panthéon orthodoxe pour avoir livré aux Latins les batailles

(1) *Les saints patrons des corporations et protecteurs spécialement invoqués dans les maladies et dans les circonstances critiques de la vie*, 2 vol. in-8°, Paris, [1886].

que l'on sait. Ceux-là du moins restent eux-mêmes, et leur gloire posthume ne jure pas trop avec l'activité déployée par eux durant leur vie. Mais quelle surprise pour le lecteur non averti que de voir le plus inoffensif des saints devenir tout à coup, sans que rien ne le fasse soupçonner, par la seule fantaisie d'un hagiographe d'occasion, le plus indomptable des adversaires du latinisme? En rendant compte d'un livre récent, le R. P. Delehaye a relevé en passant les apostrophes vigoureuses que l'auteur d'une acolouthie de S. Spyridion adresse au concile de Florence et aux défenseurs de l'union romaine (1). *Cette virulence de langage, pour étrange qu'elle paraisse dans un office liturgique, est loin d'être rare dans nos acolouthies. Le bon S. Nicolas lui-même, d'humeur pourtant si pacifique, comme chacun sait, ne se voit-il pas contraint, en dépit des anachronismes, d'intervenir dans la tumultueuse querelle qui fait circuler depuis des siècles, sous le souffle de ces puissances aériennes dont parle S. Paul, d'Orient en Occident et d'Occident en Orient, tant d'échos menteurs? Dans une de ses acolouthies publiée à Tripoli en 1861, on affirme gravement qu'autrefois, au jour de sa fête, le baume sacré (μῦρον) coulait de ses talons avec une telle abondance que l'on pouvait en remplir d'immenses marmites (καζάνια), des baquets entiers (κάδοι), toutes sortes de récipients, où venaient ensuite puiser les pèlerins de l'Italie et des contrées voisines. Et le prodige, dit-on encore, dura aussi longtemps que Rome demeura unie à l'Église d'Orient; mais une fois consommé le schisme fatal, la source merveilleuse est tarie, hormis le cas où les Latins, pour avoir de la liqueur à vendre aux pieux fidèles, n'hésitent pas à faire appel, pour la célébration de la messe du saint, à un prêtre orthodoxe. Et un ancien possesseur de la même acolouthie, B. D. Zotos, renchérissant sur les audaces du premier éditeur, ajoute dans une note manuscrite que le corps de S. Nicolas n'est plus à Bari; il y a beaus temps, assure-t-il, que les Vénitiens l'ont vendu aux Russes pour enrichir le trésor de la cathédrale de Kiev, d'où les Roumains ont emporté une main à Bucarest pour la somme de troi mille florins. Nous pourrions multiplier les exemples. Des billevesées de ce genre se rencontrent à chaque page de nos acolouthies. A la différence de la liturgie officielle qui a gardé, hormis de rares exceptions, les anciennes formules, ces produc-*

(1) *Analecta Bollandiana*, t. XL (1922), p. 199.

tions populaires ne respirent que trop souvent la haine de Rome.

Le Turc partage avec le Latin l'antipathie séculaire de l'Hellénisme, et partant les coups vigoureux de nos hagiographes de rencontre. Les expressions turcophobes et les sentiments qu'elles traduisent se donnent surtout libre cours dans la littérature si abondante composée à la gloire des néo-martyrs. Ce sujet présente le plus vif intérêt, mais il est trop vaste pour que nous songions à l'aborder ici. Avec sa maîtrise coutumière, le R. P. Delehaye l'a traité dans un article récent auquel nous ne pouvons que renvoyer le lecteur (1). *A qui voudrait replacer tous ces héros dans leur cadre historique, nous indiquerons de préférence l'étude sommaire, mais suffisamment complète de Mgr Chrysostome Papadopoulos, l'actuel archevêque orthodoxe d'Athènes* (2) ; *elle laisse bien loin derrière elle le maigre catalogue publié autrefois par C. Sathas à la fin du troisième volume de sa* Bibliotheca graeca medii aevi (3). *Du reste, et Sathas et Mgr. Papadopoulos, de même que l'éditeur du Μέγας συναξαριστής, n'ont guère fait que dépouiller le Νέον Μαρτυρολόγιον et le Νέον Λειμωνάριον, dont on trouvera la description parmi les ouvrages de notre bibliographie générale. Il faudra naturellement compléter ces deux recueils par les notices si nombreuses qui se rencontrent çà et là dans notre bibliographie spéciale. On n'avait jamais jusqu'ici réuni une quantité aussi considérable de renseignements sur cette branche spéciale de l'hagiographie grecque. Nous n'avons pas à nous occuper ici du problème dogmatique que soulève cette question des néo-martyrs. Il a été posé plus d'une fois. Laissant de côté les controversistes catholiques qui l'ont traité avec plus ou moins de bonheur, nous nous bornerons à rappeler la correspondance échangée à ce sujet, au milieu du XVIIIe siècle, entre Pierre Le Clerc, le trop fameux sous-diacre de Rouen, et Eugène Boulgaris* (4).

(1) *Greek Neo-martyrs*, dans *The Constructive Quarterly*, t. IX (New-York, 1921), p. 701-712.

(2) *Οἱ Νεομάρτυρες*, in-16, Athènes, 1922, 65 pp. Tirage à part du *Πανελλήνιον λεύκωμα ἐθνικῆς ἑκατονταετηρίδος 1821-1921*, t. VI, in-fol., Athènes, 1922, p. 187-200.

(3) In-8°, Venise, 1872, p. 605-610.

(4) Elle a été publiée en partie par M. Gédéon dans *Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια*, t. VIII (Constantinople,1888), pp. 369-71, 378-80, 384-86,

La lettre de ce dernier (1) *est regardée par les Grecs comme leur meilleure apologie, sans doute à cause de sa virulence. E. Golubinskij, dans son grand ouvrage sur l'* Histoire de la canonisation des saints dans l'Église russe (2), *parle surtout, conformément au titre de son livre, des néo-saints de la Russie, mais ceux de l'Église grecque sont également compris dans sa nomenclature générale, et c'est à l'Église grecque qu'il emprunte deux ou trois exemples de canonisation officielle. Ce sont d'ailleurs moins des actes de canonisation que des reconnaissances d'un culte déjà en vigueur. Nous sera-t-il permis de noter en passant un point qui ne semble pas avoir été jusqu'ici suffisamment mis en lumière? A de très rares exceptions près, le martyre de ces nouveaux saints se présente comme la rançon d'une apostasie antérieure. Il s'agit le plus souvent de réparer un scandale donné dans un moment de faiblesse ou par inadvertance, et voilà pourquoi la réparation s'effectue autant que possible sur les lieux mêmes où la faute a été commise* (3).

Dans un coup d'œil jeté sur les caractères généraux de nos acolouthies, gardons-nous d'oublier la précieuse contribution qu'elles peuvent apporter à l'étude des usages populaires, du folklore hellénique, dont tant d'aspects demeurent encore ignorés du monde européen. Nous ne craignons pas de le dire, elles contiennent, sous ce rapport, des matériaux d'une incomparable richesse. Il n'en est aucune dont la légende ne fournisse quelques traits de mœurs, qui n'enregistre quelque tradition dont on chercherait vainement la trace ailleurs. Et quand, sur certains sujets délicats, elles ne s'expriment pas ouvertement,

394-96. Mais on la trouve presque au complet dans le manuscrit 484 de la bibliothèque Nationale d'Athènes.

(1) *Ἐπιστολὴ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως πρὸς Πέτρον τὸν Κλαίρκιον περὶ τῶν μετὰ τὸ σχίσμα ἁγίων τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν γινομένων ἐν αὐτῇ θαυμάτων. Ἐκδιδομένη νῦν τὸ πρῶτον ὑπὸ Ἀνδρέου Κορομηλᾶ τοῦ Ἀθηναίου*, in-8°, Athènes, 1844, 115 pp.

(2) In-8°, Moscou, 1903, 600 pp.

(3) Sur la question de savoir si ces anciens renégats qui ont expié leur faute par le martyre peuvent être tenus pour saints et honorés comme tels par l'Église, voir la double introduction au *Νέον Λειμωνάριον* d'Athanase de Paros et de Nicodème l'Hagiorite. Ce dernier en appelle avant de finir à un document officiel, à une sentence émanée du saint-synode de Constantinople pour trancher le différend qui s'était élevé à ce sujet entre les fidèles de l'île de Chio.

il n'y a personne parmi le peuple qui s'y méprenne, qui ne saisisse la portée d'une dévotion étrange au premier abord, qui ne soit initié aux mystères dont le voile discret recouvre aux yeux des profanes le culte d'un saint. Ce symbolisme doit venir de loin, tant il a poussé dans l'âme populaire de profondes racines, en dépit des efforts que déploie parfois l'Église officielle pour éliminer les abus. Voilà, par exemple, un saint Phanourios qui est bien νεοφανής, comme le dit le titre, car on ne sait rien de lui. Pareil à Aphrodite née de l'écume des flots, il a, par un beau jour, dans l'île de Rhodes, fait son apparition au firmament de l'histoire. Un érudit occidental sera peut-être tenté de lui chercher des origines, mais le bon peuple grec sait bien, lui, à quoi s'en tenir. Pour les femmes mariées, pour les jeunes filles de la bourgeoisie et du monde ouvrier, Phanourios, par les attributs dont il est doté, est le meilleur des patrons. Aux premières il révèle, le cas échéant, les infidélités du mari; aux secondes, le prétendant sur lequel elles doivent, pour s'assurer un heureux mariage, jeter leur dévolu. En faut-il davantage pour expliquer ce joli nom de Phanourios? *Les révélations ont lieu, cela va de soi, durant le sommeil des intéressées, qui ont hâte, une fois l'aube venue, de témoigner de leur gratitude par d'abondantes offrandes. On a là, est-il besoin de le faire observer, un spécimen moderne de l'incubation antique. A Athènes, le sanctuaire du saint s'abrite, au quartier de Pancrati, derrière les murs d'un particulier qui dirige l'entreprise avec la dextérité habituelle aux fils d'Hermès. Parfois, sur l'ordre de la métropole, la petite église reste close; mais en dépit des oppositions officielles, Phanourios ne cesse de multiplier ses fructueuses révélations, comme le soleil de dorer les sommets de l'Hymette. Pour une autre catégorie de personnes, celle des femmes enceintes, c'est S. Éleuthérios qui jouit du plus haut prestige pour des raisons faciles à deviner. Ici encore le nom est un symbole, puisqu'il signifie la délivrance. Inutile de chercher ailleurs les causes d'une popularité sans cesse grandissante.*

Nos acolouthies, on le voit, présentent plus d'un aspect. Si l'historien n'a à y glaner que de rares épis, par contre le théologien, le liturgiste, l'amateur de folklore, le sociologue y trouvent, dispersés il est vrai, des traits innombrables, et d'autant plus savoureux qu'ils sont moins apprêtés. Composées avant tout pour le menu peuple, le seul d'ailleurs qui fréquente

encore les églises, elles en traduisent tous les sentiments avec une spontanéité, une hardiesse d'expressions, une joyeuse liberté de mouvements et d'allures, par où se dévoile le fond de l'âme populaire. Par l'organe d'éditeurs improvisés, d'hymnographes sans art, c'est l'écho de toute la race qui se fait entendre, race ingénieuse, ondoyante et diverse, dont les qualités comme les défauts ne s'étalent nulle part avec plus de naturel que dans ces humbles brochures, restées presque inconnues à l'Occident.

Dans les intentions de l'auteur, ce livre n'était que le premier d'une série. Il devait être suivi, à intervalles assez rapprochés, d'une Bibliotheca hagiographica neograeca *et d'un répertoire aussi complet que possible des canons ou cantiques à neuf odes, qui sont comme les proses ou séquences de l'Église grecque. Il nous avait paru utile et même beau de faire sortir des innombrables recueils liturgiques où elles dorment ensevelies les grandes voix des anciens mélodes, dont les acolouthies modernes ne nous apportent qu'un écho bien affaibli. Les vicissitudes de l'existence, en nous forçant, pour la quatrième fois en quarante ans, d'abandonner des collections acquises au prix d'efforts inouïs, ont anéanti ces séduisants projets* (1). *A notre âge, on n'aime plus les déménagements. En quittant la Grèce pour toujours, nous sommes du moins heureux, malgré la mélancolie inhérente à toute séparation, de lui laisser dans ce volume un modeste monument de notre séjour sur son sol enchanteur, et d'invoquer avec elle, sur ses sympathiques populations, le souvenir de ses anciens rites et la protection des saints de son Église.*

† L. Petit
archevêque latin d'Athènes.

Février 1926.

(1) Ces lignes, qu'il serait superflu de modifier, étaient écrites avant l'accord intervenu tout récemment entre l'auteur et la bibliothèque Vaticane. Au lieu d'être dispersée aux quatre vents, notre collection d'acolouthies demeurera intacte. Seulement, là où nous avons imprimé *Bibl. de l'Auteur*, il faudra lire *Bibl. Vaticane*.

OUVRAGES GÉNÉRAUX

ABIMELECH, *Πανηγυρικόν* = « *Πανηγυρικὸν* » *ἤτοι μαρτύρια καὶ ἱεραὶ ἀκολουθίαι τοῦ ἁγίου μάρτυρος Χριστοφόρου καὶ τοῦ ἁγίου νέου ὁσιομάρτυρος Γεδεὼν τοῦ Καρακαλλινοῦ συμπεπληρωμέναι παρὰ τοῦ ἐλαχίστου μοναχοῦ Ἀβιμελὲχ τοῦ Κρητὸς τοῦ καὶ ἐκδότου ἐν αἷς προστίθενται ἐν τέλει καὶ μεγαλυνάρια τοῦ αὐτοῦ εἰς διαφόρους ἁγίους, ὅπως καὶ ἡ ἱστοριογραφία τοῦ βίου τοῦ σεβασμιωτάτου Πενταπόλεως κυρίου Νεκταρίου. Ἐξεδόθη ἐν Βόλῳ 1921. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀγαθοκλῆ Παπαδημητρίου.*

In-4° de 78 pages.

Bibl. de l'Auteur.

AGAPIOS, *Ἐκλόγιον = Βιβλίον καλούμενον Ἐκλόγιον· τουτέστιν οἱ ὡραιότεροι βίοι τῶν ἁγίων, ἐκ τοῦ Μεταφραστοῦ Συμεῶνος:— Ἐκλελεγμένοι, καὶ εἰς κοινὴν μεταφρασθέντες διάλεκτον παρὰ Ἀγαπίου μοναχοῦ: — καὶ τανῦν νεωστὶ τυπωθέντες διορθωθέντες τε ὑπὸ τοῦ ἄνωθεν· μετὰ πλείστης ἐπιμελείας: — μετὰ τοῦ προσήκοντος πίνακος: — Con licentia de' superiori, & privilegio: — Ἐνετίησι, παρὰ Ἰωάννῃ Ἀντωνίῳ τῷ Ἰουλιανῷ: — ᾳχμδ'. Τὸ πολλοῦσι πλησίον εἰς τὴν Γέφυραν, τοῦ ἁγίου Φαντίνου.*

In-4° de 4 feuillets, *υκβ'* (422) pages et 1 feuillet blanc.

Paris, bibl. Sainte-Geneviève.

Autres éditions : 1663, 1755, 1765, 1783, 1799, 1805, 1809, 1856, 1869. Cette dernière édition,de 476 pages, publiée à Athènes par les soins d'Abercius, moine du couvent de Roussico au mont Athos, contient en appendice ,p. 417-70, cinq discours : 1° de S.Jean Chrysostome, 2° de Grégoire Palamas, 3° d'Anastase le Sinaïte, 4° de Christophore le Prodromite, 5° de Panarétos évêque de Chypre (Bibl. de l'auteur). Quant aux autres éditions,elles ne se distinguent entre elles que par le nombre plus ou moins considérable de fautes d'impression et par de légères modifications dans le titre. La même observation peut être faite pour toutes les réimpressions des ouvrages d'Agapios exécutées à Venise.

AGAPIOS, *Καλοκαιρινή = Βίβλος καλουμένη Καλοκαιρινὴ ἐν ᾗ εἰσι γεγραμμένοι μερικοὶ βίοι ἁγίων τινῶν οἱ ὡραιότεροι τοῦ καλοκαιρίου. ἀπὸ τὴν α'. τοῦ μαρτίου, ἕως ταῖς ὕστεραις αὐγούστου. Μεταφρασθέντες ἐκ τῆς τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν κοινὴν ἡμετέραν διάλεκτον, παρὰ Ἀγαπίου μοναχοῦ. καὶ ὑπ' αὐτοῦ διορθωθέντες μετὰ πλείστης ἐπιμελείας. καὶ τυπωθέντες οἰκείοις αὐτοῦ ἀναλώμασι. Ἐνετίησιν, ᾳχνς'. Παρὰ Ἀνδρέᾳ τῷ Ἰουλιανῷ. Πουλιέται κοντὰ εἰς τὸν Πόντε τοῦ Ἁγίου Φαντίνου. Con licenza, e privilegio.*

In-4° de 4 feuillets et *τκ'* (320) pages.

Rome, bibl. Casanatense : B. VI. 59.

Autres éditions : 1657, 1682, 1684, 1694, 1772, 1780, 1801, 1818, 1851, 1861.

AGAPIOS, *Νέος Παράδεισος = Βιβλίον καλούμενον Νέος Παράδεισος ἐκ τοῦ Μεταφραστοῦ εἰς τὴν κοινὴν ἡμετέραν διάλεκτον μεταφρασθὲν μὲν παρὰ Ἀγαπίου μοναχοῦ τοῦ Κρητός. Τυπωθὲν δὲ καὶ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διορθωθὲν παρὰ Ἀκακίου ἱερομονάχου τοῦ Διακρούση τοῦ ἐκ νήσου Κεφαληνίας. Con licenza de' superiori, e privilegio. Ἔτη ἀπὸ Χριστοῦ, ᾰχξδ'. Ἐνετίησιν, παρὰ Ἀνδρέᾳ τῷ Ἰουλιανῷ.*

In-4° de 8 feuillets, *φλδ'* (534) pages et 1 feuillet blanc.

Rome, bibl. Casanatense.

Autres éditions : 1690, 1745, 1760, 1761, 1780, 1790, 1800, 1806, 1840, 1861, 1865, 1866, 1872.

AGAPIOS, *Παράδεισος = Βιβλίον καλούμενον Παράδεισος. ἐκ τῶν λόγων τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Συμεῶνος τοῦ Μεταφραστοῦ. Μεταφρασθὲν, παρὰ Ἀγαπίου μοναχοῦ τοῦ Κρητός. Μετὰ πάσης ἐπιμελείας καὶ πόθου πολλοῦ ἐκ τῆς τῶν Ἑλήνων εἰς τὴν κοινὴν διάλεκτον διορθωθὲν ὑπ' αὐτοῦ καὶ τυπωθὲν οἰκείοις αὐτοῦ ἀναλώμασιν. Con licenza de' superiori, et privilegio. Ἐνετίησιν, παρὰ Ἰωάννῃ Πέτρῳ τῷ Πινέλλῳ. ᾰχμα'.*

In-4° de 4 feuillets et 536 pages.

Paris, bibl. de Hubert Pernot ; bibl. des Bollandistes.

Autres éditions : 1656, 1683, 1759, 1766, 1778, 1782, 1790, 1797, 1840, 1863, 1865.

AGAPIOS, *Τριαδικὴ ὀκτόηχος = Τριαδικὴ ὀκτόηχος ἐν ᾗ εἰσὶ γεγραμμένοι κανόνες κδ'. οἱ μὲν ὀκτὼ πρὸς τὴν παναγίαν Τριάδα Πατέρα Υἱὸν καὶ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ὧν οἱ μὲν εἰσὶ ποίημα Ἀγαπίου μοναχοῦ. οἱ δὲ ἑτέρων παλαιῶν διδασκάλων, καὶ ὑπ' αὐτοῦ διορθωθέντες. καὶ τυπωθέντες οἰκείοις αὐτοῦ ἀναλώμασιν εἰς κοινὴν ὠφέλειαν.* [Marque de l'imprimeur.] *Ἐνετίησιν, ᾰχνς'. Παρὰ Ἀνδρέᾳ τῷ Ἰουλλιανῷ. Πουλιέται κοντὰ εἰς τὸν Πόντε τοῦ Ἁγίου Φαντίνου.*

In-8° de 60 feuillets non chiffrés (du moins dans les deux exemplaires examinés, tous deux courts de marges). Les 8 premiers feuillets sont occupés par les pièces liminaires, comprenant, en dehors du titre, une dédicace à la Sainte Trinité, et la préface d'Agapios, à qui l'impression de ce petit volume fournit l'occasion d'un troisième voyage par terre à Venise.

Bibl. de l'Auteur ; Mont Athos, monastère de Dochiar.

AKAKIOS, *Ἀκολουθίαι καὶ μαρτύρια = Ἀκολουθίαι καὶ μαρτύρια τῶν ἁγίων ἐνδόξων τεσσάρων νέων ὁσιομαρτύρων Εὐθυμίου, Ἰγνατίου, Ἀκακίου καὶ Ὀνουφρίου, τῶν ἐν τοῖς ἐσχάτοις καιροῖς ὑπὲρ Χριστοῦ ἀθλησάντων, συγγραφέντα ὑπὸ Ὀνουφρίου τοῦ Ἰβηρίτου. Τούτοις προστίθενται καὶ οἱ βίοι καὶ αἱ ἀκολουθίαι τῶν νεομαρτύρων Γεωργίου τοῦ Χιοπολίτου καὶ Θεοδώρου τοῦ Βυζαντίου. Ἐκδίδονται δὲ ὑπὸ Ἀκακίου, μοναχοῦ Προδρομίτου. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Ἡ φιλόμουσος λέσχη.»* (*Ἐν ὁδῷ Ἀθηνᾶς ἀριθ. 257.*) ***1862.***

In-8° de 240 pages. Le volume contient, p. 3-28, l'office des trois néo-martyrs Euthyme, Ignace et Acace ; p. 30-69, le martyre d'Euthyme du Péloponnèse ou de Demitzana ; p. 70-98, l'office particulier d'Ignace le Jeune ; p. 98-119, la vie et le martyre d'Acace ; p. 119-63, l'office et le martyre d'Onuphre ; p. 164-89, l'office et le martyre de Georges de Chio ; p. 190-226, l'office et le martyre de Théodore de Byzance ; p. 228-40, liste des souscripteurs. Voir pour le détail à ces divers noms.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 28.

Ἄνθη (Τὰ) τοῦ παραδείσου. Vid. GABRAS.

ATHANASE DE PAROS. *Vid. Νέον Λειμωνάριον.*

Βίβλος κανόνων = Βίβλος περιέχουσα κονόνας μερικων τινῶν ἁγίων, ἐν ᾗ προσετέθη εὐχή τις Συμεῶνος διὰ στίχων εἰς τὴν παναγίαν Τριάδα, καὶ ἑτέρα μικρὰ εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ οἱ κδ'. οἶκοι τοῦ παναγίου Σταυροῦ. Μετὰ καὶ προτροπῆς τινος πρὸς τοὺς ἐν Κύκκῳ πατέρας πολιτεύεσθαι κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν ὑποτύπωσιν. Ἔτι, καί τινα τροπάρια κατανικτικὰ, μετὰ τριῶν παρακλητικῶν κανόνων. Ἐνετίησιν, ᾳψνς'. Παρὰ Ἀντονίῳ τῷ Βόρτολι. 1756. Con licenza de' superiori, e privilegio.

In-4° de 64 pages et 2 feuillets. P. 3, courte préface d'Éphrem, l'éditeur, le futur patriarche de Jérusalem. P. 4-8, les *οἶκοι* à la Croix. P. 9-13, prière de Syméon le Nouveau Théologien. Inc. *Ὦ πάτερ, υἱέ, πνεῦμα, τριὰς ἁγία.* P. 14-15, prière à N. S. P.16-23, *ποίημα* de Syméon Métaphraste. Inc. *Ἄνοιξον κύριε ὁ Θεός μου.* P. 24-45, *ὑποτύπωσις* de S. Christodule pour son monastère de Patmos, suivie, p. 47-54, d'une exhortation aux moines à l'observer religieusement. P. 55-58, canon à la Madone de *Κύκκος* ; p. 59-61, autre canon au Prodrome de Maxime Trivoli ; p. 62-64, à S. Jean l'Évangéliste. Des deux feuillets de la fin, le premier contient l'index des canons ; le second, le permis d'imprimer en date du 4 décembre 1755.

Mont Athos, monastère de Xéropotamos.

Βίοι ἁγίων. Vid. MARGOUNIOS.

N. BOULGARIS, *Ἀκολουθίαι = Αἱ θεῖαι καὶ ἱεραὶ ἀκολουθίαι Σπυρίδωνος τοῦ θαυματουργοῦ · Ἰάσωνος, καὶ Σωσιπάτρου τῶν ἀποστόλων, μετὰ Κερκύρας τῆς βασιλίδος καὶ παρθενομάρτυρος · Ἀρσενίου τε Κερκύρας μητροπολίτου, ἁγίων πολιούχων καὶ προστατῶν πόλεως, καὶ νήσου Κερκύρας. Ἀξίως ἀφιερωθεῖσαι τῷ ἐξοχωτάτῳ, καὶ σοφωτάτῳ κυρίῳ κυρίῳ Ἀμβροσίῳ τῷ Γραδενίγῳ · παναιδεσιμωτάτῳ ἤδη Κυδωνίας πρωτοπαπᾷ, νῦν δὲ πανοσιωτάτῳ καθηγουμένῳ τῆς περιφήμου νήσου Κερκύρας, μελιῤῥύτῳ ἱεροκήρυκι. ἀνδρὶ κατ' ἀμφοτέρας τὰς διαλέκτους πολυμαθεστάτῳ, καὶ τῆς γαληνοτάτης τῶν Ἐνετῶν ἀριστοκρατείας ὑπερτίμῳ βιβλιοφύλακι. Con licenza de' superiori, e privilegio. Ἐνετίησιν, ᾳχοδ'. Παρὰ Ἀνδρέᾳ, τῷ Ἰουλιανῷ.*

In-4° de 4 feuillets non chiffrés + λβ′ + ιθ′ pages + 1 feuillet + κ′ + ζ′ pages.

Bbil. de l'Auteur ; Corfou, bibl. municipale.

G. Bouteres, *Ἀκολουθίαι* [1] = *Ἀκολουθίαι πλήρης τῶν ἁγίων Μαρίνης Μαρίας τῆς Μαγδαλινῆς καὶ Μαρκέλλης τῆς Χιοπολίτιδος ψαλλόμεναι τῇ 17 καὶ 22 ἰουλίου συνταχθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ προσκυνητοῦ. Ἐρανισθεῖσαι ἐκ διαφόρων ἀκολουθιῶν. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Δ. Γ. Εὐστρατίου 8. ὁδὸς Πραξιτέλους 8. 1904.*

In-8° de 80 pages.

Bibl. de l'Auteur.

G. Bouteres, *Ἀκολουθίαι* [2] = *Ἀκολουθίαι τῶν ἁγίων Μυρόπης καὶ Ἀγγελῆ νεομάρτυρος Βαρβάρας καὶ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ψαλλόμεναι τῇ β′. καὶ δ′. τοῦ μηνὸς δεκεμβρίου, ἐν αἷς προσετέθησαν οἱ κδ′. οἶκοι κατ' ἀλφάβητον εἰς τὴν ἁγίαν Βαρβάραν, καὶ ὀνομαστικὸν πανήγιον πάντων τῶν ἁγίων τῶν ὀνομαστὶ ἀναφερομένων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸ δωδεκάμηνον, ἅπαντα ἐρανισθέντα ἐκ διαφόρων βιβλίων εὑρισκομένων παρὰ τῷ ἐκδύτῃ Γεωργ. Α. Βουτέρῃ. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Δ. Γ. Εὐστρατίου ὁδὸς Πραξιτέλους, 8. 1905.*

In-8° de 108 pages.

Bil. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

G. Bouteres, *Παράρτημα Λειμωναρίου* [1] = *Ἀκολουθίαι καὶ βίος τῶν ἁγίων Ἀρτεμίου Γερασίμου καὶ Ματρώνης ψαλλόμεναι τῇ 20 ὀκτωβρίου. Ρανισθεῖσαι ἐκ τοῦ Λειμωναρίου, καὶ ἐξ ἄλλων διαφόρων ἀκολουθιῶν, εὑρισκομένων, ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ μου, συνταχθεῖσαι, ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι, Γεωργίου Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου Προσετέθησαν καὶ τῆς ἁγίας παρακλητικὸς κανὼν ἐκ τῶν Πνευματικῶν Κήπων. Καὶ τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων τῆς ὁσίας Ματρώνης ψαλλομένης 15 ἰουλίου.* [Gravure de S. Artémius.] *1901.*

In-8° de 68 pages. Sur le premier feuillet de la couverture, image de la Ste Trinité et faux-titre ainsi conçu : *Παράρτημα Λειμωναρίου Ἀκολουθίαι καὶ βίοι τῶν ἁγίων Ἀρτεμίου τοῦ Μεγάλου, Γερασίμου τοῦ ἐκ Κεφαλληνίας, καὶ ὁσίας Ματρώνης τῆς Χιοπολίτιδος. Ψαλλόμεναι τὴν 20 ὀκτωβρίου καὶ 15 ἰουλίου. Ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Α. Βουτέρη. Ἐν Ἀθήναις. 1901.* Au verso du second feuillet de la couverture, préface de l'éditeur. P. 2-27, offices du 20 octobre ; p. 27-35, tropaires pour diverses fêtes ; p. 35-42, office du 15 juillet, Invention du chef de Ste Matrone ; p. 42-46, canon paraclétique à la même sainte, œuvre de Séraphin d'Argyropolis ; p. 46-50, vie de S. Artémius ; p. 50-62, vie de Ste Matrone ; p. 62-67, vie de S. Gérasime ; p. 67-68, *ἀπολυτίκια* de diverses fêtes.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

G. Bouteres, *Παράρτημα Λειμωναρίου* ² = *Παράρτημα Λειμωναρίου. Ἀκολουθίαι καὶ βίοι τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς. καὶ τῆς ἁγίας Λουκίας, καὶ Κυρίλλου ἀρχ. Ἀλεξανδρείας. ψαλλόμεναι 26 Ἰουλίου, 13 δεκεμβρίου, καὶ 9 Ἰουνίου. Ποιηθεῖσαι ὑπὸ Νικοδήμου Ἁγιορίτου 1856. Νῦν δὲ ὑπὸ τοῦ ἐλλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου (τοῦ νέου). Ἐν Ἀθήναις, 1902.*

In-8° de 80 pages.

Bibl. de l'Auteur.

M. Cigalas, *Συνταγμάτιον = Συνταγμάτιον. Περιέχον, κανόνας τε καὶ εὐχὰς, ἱκετηρίους. Εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Καὶ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον. Συλλεχθὲν μὲν ἐκ διαφόρων βιβλίων. Τὰ πλεῖστα δὲ ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ἐφραὶμ .·. Λεγόμεναι καθ' ἑσπέραν, τῆς ἑβδομάδος. παρὰ τοῖς βουλομένοις πολεμῆσαι, τὴν ἑαυτῶν προαίρεσιν. Πρὸς τὰ πάθη, καὶ ηδοναῖς ἐγκειμένην. Ἀρχόμεναι, ἀπὸ τῷ σαββάτῳ ἑσπέρας, καὶ λήγουσαι ἕως τῇ παρασκευῇ ἑσπέρας. Προσετέθησαν δὲ, καὶ ἕτεροι τρεῖς κανόνες παρακλητικοὶ. Εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον. Καὶ ὁλόκληρος ὁ ἀκάθιστος ὕμνος. Ἔτι δὲ προσετέθη, καὶ πασχάλιον αἰώνιον, καὶ κανόνιον, πασῶν τῶν ἑορτῶν, ὁποῦ ἀκολουθοῦσι τῷ Πάσχα. Μετὰ σεληνοδρομίου συνοπτικωτάτου, καὶ μηνολογίου συντομωτάτου. Τὰ πάντα πρόχειρα τοῖς πᾶσι. Συντεθέντα παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου ἐν ἱερεῦσι, κῦ Ματθαίου Τζιγάλα, τοῦ Κυπρίου. Cum licentia de' superiori, & privilegio.* [Marque.] *Ἐνετίησιν. Ἔτη ἀπὸ Χριστοῦ. ᾳχλα'. Παρὰ Ἰωάννῃ Ἀντωνίῳ τῷ Ἰουλιανῷ.*

In-4° de 4 feuillets et 120 pages chiffrées en grec. Le calendrier perpétuel qui suit, de 16 feuillets non chiffrés, forme un tout indépendant avec un titre spécial. Le Syntagmation proprement dit, le seul des deux ouvrages qui doive nous occuper, contient pour chaque jour de la semaine, à partir du samedi soir, une série uniforme comprenant un canon accompagné de stichères, puis des prières en prose ou en vers à N. S. et à la Sainte Vierge. Le canon s'adresse tantôt à N. S., tantôt à la Sainte Vierge. A la fin, on trouve successivement, en guise d'appendice, un canon pénitenciel à la Vierge, deux canons paraclétiques à la même, le premier de Théostéricte, et le second, de Lascaris, puis l'office de l'Acathiste, comme dans toutes les éditions de l'Horologion. Bien que l'éditeur n'en dise rien, il a puisé sans scrupule dans le recueil analogue de Thécaras.

Bibl. de l'Auteur ; Paris, bibl. Nationale : Inventaire, B 3049.

Autres éditions : Venise, 1679 (avec le Calendrier perpétuel en tête du volume), chez Nicolas Glykys, et 1682, chez Nicolas Saros.

Damascene, *Θησαυρός = Βιβλίον ὀνομαζόμενον Θησαυρός. Ὅπερ συνεγράψατο, ὁ ἐν μοναχοῖς Δαμασκηνὸς ὁ ὑποδιάκονος· καὶ Στουδίτης ὁ Θεσσαλονικεύς. Ἐτυπώθησαν δὲ νεωστί, καὶ ἕτεροι ἐξ λόγοι· τοῦ σοφωτάτου ἐν ἱερομονάχοις, κυροῦ Ἀλβέρτου Μαρίνου τοῦ Χίου, πολλὰ ὠραῖοι. Con gratia, et privilegio.* A la fin du volume : *Τὸ παρὸν βιβλίον · ἐτυπώθη ἐν Βενετίαις, αἰτήσει κυρίου Ἰακώβου τοῦ*

Λεογκίνου, μετ' ἐπιμελείας Γρηγορίου τοῦ Μαλαξοῦ, ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.αφξη'.

In-4° de 334 feuillets non chiffrés.

Ile de Léros, bibl. du couvent d'Hypsilo.

Autres éditions : 1570, 1589, 1603, 1628, 1642, 1682, 1683, 1687, 1719, 1727, 1750, 1752, 1765, 1768, 1775, 1780, 1781, 1784, 1786, 1799, 1806, 1848, 1880. Les éditions postérieures ajoutent dans le titre la mention suivante : *Μετὰ τῆς προσθήκης ἐν τῷ τέλει καὶ ἑτέρων ἑπτὰ λόγων ψυχωφελεστάτων, καὶ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ Πάτερ ἡμῶν.* Ces sept discours anonymes sont du hiéromoine Joannikios Kartanos.

C. Dapontes, *Ἀκολουθίαι = Βιβλίον περιέχον τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ · τῆς ὁσίας Ματρώνης τῆς Χιοπολίτιδος · τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ · νεωστὶ χάριν εὐλαβείας τυπωθέν · ἐπὶ τοῦ εὐσεβεστάτου, καὶ ὑψηλοτάτου αὐθέντου καὶ ἡγεμόνος πάσης Οὐγγροβλαχίας κυρίου κυρίου Ἰωάννου Κωνσταντίνου. Νικολάου βοεβόδα · ἀρχιερατεύοντος τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου κυρίου Στεφάνου · ἀναλώμασι, καὶ δαπάνῃ τοῦ τιμιωτάτου, καὶ λογιωτάτου δευτέρου λογοθέτου τῆς ἐκλαμπροτάτης Αὐθεντίας κυρίου Κωνσταντίνου Γεωργίου Ξ : τοῦ ἀπὸ Σωτῆρος τοῦ Ζαγορᾶ, ἵνα δίδωται δωρεάν · ἐπιμελείᾳ, καὶ διορθώσει Κωνσταντίνου Δαπόντε ἀναγνώστου τοῦ ἐκ νήσου Σκοπέλου · ἐν τῇ κατὰ τὸ Βουκουρέστιον ἁγιωτάτῃ μητροπόλει · ἐν ἔτει τῷ σωτηρίῳ ᾳψλς'. Παρὰ τοῦ αἰδεσιμωτάτου ἐν ἱερεῦσι Στόϊκα Ἰακωβίτζη τοῦ τυπογράφου.*

In-4° de 58 feuillets non chiffrés. Au verso du titre, armes du prince. Le feuillet 2 est occupé par un avis au lecteur, signé de Constantin second logothète. Ce personnage, dont le patronymique est indiqué dans le titre par l'initiale *Ξ*, s'appelait Xypolytos.

Bibl. de l'Auteur ; Bucarest, bibl. de l'Académie roumaine ; Londres, British Museum : 869. e. 9. (2.)

Διάλογος Γρηγεντίου = Διάλογος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγεντίου ἀρχιεπισκόπου Κεφρῶ μετά τινος Ἑβραίου, Ἐρβᾶν ὀνομαζομένου, ὠφελιμώτατος εἰς κάθε χριστιανὸν, ὁποῦ ἐπιτηδεύεται νὰ καταχαλάσῃ ταῖς φλυαρίαις, καὶ μάταιαις γνώμαις τῶν ἀνοήτων ἑβραίων. Προσέτι δὲ καὶ συμμάζωξις λόγων τινῶν τοῦ, τε ἁγίου Ἐπιφανείου καὶ ἄλλων ἁγίων, πρὸς κοινὴν σωτηρίαν · μετὰ τοῦ ἀξιομνημονεύτου μαρτυρίου τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Μαρίνης. Προστεθείσης εἰς τὸ τέλος τῆς διαθήκης, καὶ διαφόρων θαυμάτων Νίκωνος μοναχοῦ τοῦ Μετανοεῖτε. Ἐνετίησιν, 1747. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. ᾳψμζ'. Con licenza de' superiori, e privilegio.

In-4° de 132 pages. P. 5-85, dialogue de Grégentius, suivi, p. 86-94, de l'explication de l'évangile du dimanche avant Noël ; p. 95-110, sermon de S. Épiphane sur la sépulture de Notre Seigneur ; p. 110-125, martyre de Ste Marine ; p. 125-32, testament et miracles de S. Nikon. Une première édition de cet ouvrage, mais sans la der-

nière partie, avait paru en 1709 à Venise, et plusieurs autres éditions ont eu lieu depuis 1747.

Bibl. de l'Auteur.

C. Doukakes, *Ἀκολουθίαι καὶ βίοι = Ἀκολουθίαι καὶ βίοι τῶν ἁγίων ἀποστόλων Ἀνανίου ἑνὸς τῶν ἑβδομήκοντα, τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ῥωμανοῦ τοῦ μελῳδοῦ καὶ ἀνάμνησις τῆς ἁγίας Σκέπης τῆς Θεοτόκου. Ἄθλησις τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Γαβρᾶ. — Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἰγνατίου τοῦ νέου, ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀθλήσαντος. — Καὶ ἀκολουθία τῶν ἁγίων μαρτύρων Ναζαρίου, Γερβασίου, Προτασίου, Κελσίου · τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Κοσμᾶ τοῦ ποιητοῦ · τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰγνατίου ἀρχιεπισκόπου Μηθύμνης τοῦ νέου · καὶ τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Θεράποντος τοῦ θαυματουργοῦ. Ἐκδοθεῖσα ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Κωνσταντίνου Χρ. Δουκάκη προσκυνητοῦ, τοῦ ἐκ Καλαμῶν τῆς Πελοποννήσου. Ἔκδοσις πρώτη. Ἐν Ἀθήναις. Κατάστημα Ἰωάννου Νικολαΐδου 1895.*

In-8° de 1 feuillet contenant, au recto, le titre, et au verso, une image de la Madone, 80 pages et 1 feuillet. Suivant une note placée au haut du titre et reproduite en tête de la page 1, ce volume forme un « *Ἰδιαίτερον παράρτημα τοῦ δεκάτου περιοδικοῦ συγγράμματος μηνὸς ὀκτωβρίου τοῦ Μεγάλου συναξαριστοῦ* ».

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής :*

1. *Ἴασπις τοῦ νοητοῦ Παραδείσου ἤτοι μεγάλη συλλογὴ βίων πάντων τῶν ἁγίων τῆς ἡμέρας ἑορταζομένων συλλεχθέντων καὶ ἐκδοθέντων δαπάνῃ Κωνστ. Χ. Δουκάκη (προσκυνητοῦ) ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων βιβλίων ἐκδεδομένων καὶ χειρογράφων, καὶ μεθ' ὅσης πλείστης ἐπιμελείας ἀνακαθαρθέντων, διορθωθέντων, πλατυνθέντων, σαφηνισθέντων, καὶ εἰς τὴν καθομιλουμένην γλῶσσαν καταγλαϊσθέντων. Πρῶτον ἤδη ἐκδιδομένη εἰς τύπον. Μὴν ἰανουάριος α'. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Μ. Παπαγεωργίου 1889.* — In-8° de 702 pages et 1 feuillet.

2. *Σάπφειρος τοῦ νοητοῦ Παραδείσου ἤτοι βιβλίον ψυχωφελέστατον μεγάλης συλλογῆς βίων πάντων τῶν ἁγίων τῶν καθ' ἅπαντα τὸν μῆνα φεβρουάριον ἑορταζομένων συλλεχθέντων καὶ ἐκδοθέντων δαπάνῃ Κωνστ. Χ. Δουκάκη (προσκυνητοῦ) καὶ Ἀντωνίου Στ. Γεωργίου (μοναχοῦ) ἐκ πολλῶν... Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Α. Κολλαράκη καὶ Ν. Τριανταφύλλου 1890.* — In-8° de 464 pages.

3. *Μέγας συναξαριστὴς ἤτοι Χαλκηδὼν τοῦ νοητοῦ Παραδείσου βιβλίον ψυχωφελέστατον ... μῆνα μάρτιον...* — 1891, 514 pp.

4. *Μέγας συν. ἤτοι Σμάραγδος... μῆνα ἀπρίλιον...* — 1892, 480 pp.

5. *Μέγας συν... μῆνα μάϊον ἤτοι Σαρδόνυξ...* — 1892, 548 pp.

6. *Μέγας συν... Σάρδιος... μῆνα ἰούνιον...* — 1893, 448 pp.

7. *Μέγας συν... μῆνα ἰούλιον... ἤτοι Χρυσόλιθος...* — 1893, 520 pp.

8. *Μέγας συν... μῆνα αὔγουστον.., ἤτοι Βήρυλλος...* — 1894, 480 pp.

9. *Μέγας συν... μῆνα σεπτέμβριον... ἤτοι Τοπάζιον...*— 1894, 432 pp.
10. *Μέγας συν... μῆνα ὀκτώβριον... ἤτοι Χρυσόπρασος...* — 1895, 528 pp.
11. *Μέγας συν... μῆνα νοέμβριον... ἤτοι Ὑάκινθος...* — 1895, 656 pp. et 1 feuillet.
12. *Μέγας συν... μῆνα δεκέμβριον... ἤτοι Ἀμέθυστος...* — 1896, 656 pp.

Ce recueil comprend presque tous les textes hagiographiques disséminés jusque-là dans une foule de publications ; mais comme aucune méthode n'a présidé à sa confection, il sera toujours indispensable de recourir aux ouvrages qui lui ont fourni les matériaux.

Bibl. de l'Auteur ; Rome, bibl. Vaticane ; bibl. des Bollandistes.

C. Doukakes, *Οἱ ἀδάμαντες τοῦ παραδείσου = Οἱ ἀδάμαντες τοῦ παραδείσου περιέχον βίους ἀξιολόγους διαφόρων ἁγίων οἵτινες εὑρίσκονται εἰς τὸν παλαιὸν ἁπλοῦν Ἐφραὶμ καὶ ἤδη παρελήφθησαν εἰς τὸν ἀνατυπωθέντα ἐν οἷς προσετέθη ἤδη ἡ ἀκολουθία καὶ ὁ βίος μετὰ τῶν κδ'. οἴκων τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἱεροθέου τοῦ νέου τοῦ ἐκ Καλαμῶν καὶ βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου τοῦ διὰ Χριστὸν Σαλοῦ πρῶτον ἤδη ἐκδίδοται εἰς τύπον καὶ ἄλλα τινὰ ψυχωφελῆ διηγήματα ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων χειρογράφων βιβλίων εἰς ἁπλῆν τε φράσιν καὶ ἐκλογὴ ἐκ τῆς Λαβιτικῆς βίβλου τεθεῖσα ἁρμοζόντως εἰς τὸν πολυέλεον ἑκάστης ἑορτῆς τοῦ χρόνου. Ἐκδίδοται δαπάνῃ τοῦ ἐλαχίστου ἐν μοναχοῖς Κωνσταντίου Χρ. Δουκάκη εἰς ὄφελος τῆς ἐν Καλάμαις ἱερᾶς μονῆς τοῦ προφήτου Ἠλιοὺ καὶ διαιρεῖται εἰς πέντε μέρη. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Α. Ν. Καστριώτου ἀριθ. 11 - ὁδὸς Ἁγίου Μάρκου - ἀριθ. 11. 1885.*

In-8° de 328 pages, dont les 7 premières, chiffrées en grec, comprennent le titre, la dédicace au prophète Élie et la préface de l'éditeur. Sauf la cinquième partie, p. 226-321, composée exclusivement de *πολυέλεοι* liturgiques, ce curieux recueil contient un grand nombre de vies de saints, de récits édifiants, et l'acolouthie de S. Hiérothée.

Bibl. de l'Auteur.

Ἐκλόγιον. Vid. Agapios. — *Νέον Ἐκλόγιον. Vid.* Nicodème.

Ephrem, *Λόγοι = Λόγοι, καὶ παραινέσεις τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου, εἰς ἁπλῆν φράσιν μεταγλωττισθέντες καὶ μερικοὶ βίοι ἁγίων τινῶν, μεταφρασθέντες καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, εἰς ὠφέλειαν τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, παρ' Ἱεροθέου ἱερομονάχου Ἰβηρίτου. Καὶ νῦν τὸ πρῶτον τύποις ἐκδοθέντες ἀναλώμασι Διονυσίου ἐκ νήσου Πάρου, τοῦ πανοσιωτάτου προηγουμένου τῆς ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων, τῆς κατὰ τὸ ἁγιώνυμον ὄρος τοῦ Ἄθω κειμένης. Ἐνετίησι, ᾳψκ'. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori, e privilegio. 1720.*

In-4° de 4 feuillets + 407 pages. Les homélies de S. Éphrem occupent les pages 1-294, et les vies de saints, les pages 295-407.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement.

N.B. Une seconde édition, ou plutôt un second tirage de la même édition eut lieu, en 1721, chez le même éditeur. Elle a le même format et le même nombre de pages.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. d'Athanase Bernardakis ; Mont Athos, monastère d'Iviron.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου = Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου ἤτοι ἀκολουθίαι τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Ἀνθίμου ἐπισκόπου Νικομηδείας ἔτι τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Γαβρᾶ καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰουβεναλίου πατριάρχου Ἱεροσολύμων καὶ συμπλήρωσις ἀκολουθιῶν τινων ἀποστόλων καὶ ἁγίων, ἔτι δὲ καὶ ὕμνοί τινες εἰς τὴν γέννησιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ νῦν τύποις ἐκδίδονται παρὰ τοῦ Ἰω. Ἰωσιφίδου Γαβρᾶ ἐπιμελείᾳ καὶ φροντίδι τοῦ ἱερολογιωτάτου ἱεροδιακόνου Ἰουβεναλίου τοῦ πρωτοψάλτου τῆς ἐν Πειραιεῖ μητροπολιτικῆς ἐκκλησίας Ἁγίας Τριάδος. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Ἀνέστη Κωνσταντινίδου 1890.*

In-4° de 176 pages et 1 feuillet. A la suite du titre, on trouve, p. 3-4, deux épigrammes, l'une en l'honneur du protosyncelle Anthime Gabras, l'autre à la louange de Théodore Gabras ; puis, p. 5-9, la préface du susdit protosyncelle, auteur ou compilateur du volume, qui comprend, complètes ou fragmentaires, une trentaine d'acolouthies.

Bibl. de l'Auteur.

Gregentius. *Vid. Διάλογος Γρηγεντίου.*

M. Gregoras. *Vid. Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ*[1].

Hidromenos, *Κανόνες = Κανόνες ᾠσματικοὶ τέσσαρες εἰς τὴν ἀειπάρθενον Θεοτόκον Μαρίαν, εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, εἰς τὸν ἅγ. ἀπόστολον, ἀρχιδιάκονον καὶ πρωτομάρτυρα Στέφανον, εἰς τοὺς ἀρχαγγέλους Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ. Φιλοπονηθέντες ὑπὸ Μιχαὴλ Στεφάνου Ἰδρωμένου τοῦ Κερκυραίου. Ἀφιερωθέντες δὲ τῷ Ἐμμανουὴλ βαρῶνι Θεοτόκῃ. Κερκύρᾳ. 1833.*

In-8° de 26 pages et 1 feuillet blanc. P. 3-4, dédicace de l'éditeur au baron Théotoki datée de Corfou, le 27 janvier 1833 ; p. 5, avis aux lecteurs.

Bibl de l'Auteur.

Hierotheus Iberita. *Vid.* Ephrem.

Hilarion, *Ἀκολουθίαι = Ἀκολουθίαι τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου*

καὶ εὐαγγελιστοῦ, Ματθαίου, — τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν, Τίτου, Κυρίλλου, Εὐμενίου καὶ Ἀνδρέου, ἀρχιεπισκόπων Κρήτης, τῶν θαυματουργῶν, — τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μύρωνος, ἐπισκόπου Κνωσοῦ Κρήτης τοῦ θαυματουργοῦ, — τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ ἐρημίτου καὶ τῶν συνασκητῶν αὐτοῦ 98, τῶν ἐν Κρήτῃ λαμψάντων,—τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων 10 μαρτύρων τῶν ἐν Κρήτῃ ἀναιρεθέντων, — τῶν ἁγίων ἐνδόξων 4 νέων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων, Ἀγγελῆ, Μανουὴλ, Γεωργίου καὶ Νικολάου, τῶν ἐν Ῥεθύμνῃ τῆς Κρήτης μαρτυρησάντων, — τῶν ἁγίων πάντων, μεθ' ἣν ἕπονται Εὐαγγέλια καὶ Ἀπόστολοι εἰς διαφόρους μνήμας ἁγίων, — ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία, καὶ — δύο εὐχαὶ ἐπὶ ἀσθενείας ἢ βλάβης ζῴων καὶ φυτῶν, — ἐκδοθεῖσαι ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Ἱλαρίωνος ἐπισκόπου Ῥεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τῶν πιεστηρίων Ἰω. Κουβέλου καὶ Α. Τρίμη (ὁδὸς Πραξιτέλους ἀριθ. 11) 1877.

In-8° de 3 feuillets, 232 pages et 1 feuillet contenant au recto la table des matières. Fol. 2r, dédicace de l'éditeur au métropolitain de Crète Sophrone et à ses collègues dans l'épiscopat.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

Un an après la publication du recueil qui précède, l'éditeur fit paraître à Athènes, *ἐκ τοῦ τυπογραφείου Πέτρου Περρῆ*, un supplément de vingt pages, numérotées de 237 à 256 : il explique le motif de cette adjonction dans l'avis suivant placé au haut de la page 237 : *Σημ. Τεθείσης ἐν τοῖς ἔμπροσθεν κοινῆς τῶν τεσσάρων ἱεραρχῶν Κρήτης ἀκολουθίας, ψαλλομένης κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ πρώτου ἱεράρχου τῆς νήσου Τίτου, ἐθεωρήθη καλὸν νὰ προστεθῇ ἐνταῦθα καὶ ἰδιαιτέρα ἑκάστου τῶν τριῶν ἀκολουθία κατὰ τὴν ἑπομένην τάξιν.* Vient ensuite le texte des trois acolouthies de S. Euménius, de S. Cyrille et de S. André.

Bien que tiré à mille exemplaires, ce petit supplément est d'une insigne rareté.

Bibl. de l'Auteur.

Καλοκαιρινή. Vid. Agapios.

S. Karydones, *Καλλονὴ τῆς Λέσβου = Τὰ ἐν Καλλονῇ τῆς Λέσβου ἱερὰ σταυροπηγιακὰ πατριαρχικὰ μοναστήρια τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου ἀρχιεπισκόπου Μηθύμνης εἰς μέρη δύο. Ὑπὸ Σταύρου Καρυδώνη. Ἐκδίδοται δαπάνῃ τῆς ἱερᾶς μονῆς Λειμῶνος καὶ ἐγκρίσει τῆς π. κ. ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1900. Ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου.*

In-8° de 247 + 79 pages. Ouvrage composé de deux parties, la première comprenant l'histoire des monastères, la seconde, trois acolouthies.

Bibl. de l'Auteur.

Κῆπος (Πνευματικὸς). Vid. Seraphin.

KYPRIANOS, *Ἀκολουθίαι = Ἀκολουθίαι τῶν ὁσίων Ἀναστασίου, Χαρίτωνος, Αὐξεντίου, καὶ Κενδέα, τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, τοῦ ἁγίου Δημητριανοῦ, Κυθήρης, καὶ Κωνσταντίνου μάρτυρος. Νῦν τὸ πρῶτον ἐκδοθεῖσαι σπουδῇ μὲν καὶ δαπάνῃ τοῦ μακαριωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου πάσης Κύπρου κυρίου κυρίου Χρυσάνθου · δι' ἐπιστασίας δὲ τοῦ Κυπριανοῦ ἀρχιμανδρίτου, διορθωθεῖσαί τε ὡς οἷόν τε, ὑπὸ τοῦ ἱεροδιακόνου Ἀνθίμου, τῶν Κυπρίων. ἀφοθ'. Ἐνετίησιν. 1779. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de *η'* + 132 pages. Les pages liminaires contiennent la préface de Chrysanthe, archevêque de Chypre.

Bibl. de l'Auteur.

Λειμωνάριον. Vid. Νέον Λειμωνάριον [2]. — *Παράρτημα Λειμωναρίου. Vid.* BOUTERES.

MARGOUNIOS, *Συναξάρια = Συναξάρια ἤτοι βίοι ἁγίων ἐκ τῆς ἑλληνικῆς γλώττης μεταφρασθέντα παρὰ Μαξίμου ταπεινοῦ ἐπισκόπου Κυθήρων εἰς κοινὴν ὠφέλειαν. Ἐνετίησιν, παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Πινέλλῳ ᾳχζ'.*

In-4° de 8 feuillets non chiffrés et 344 feuillets chiffrés en grec. Les feuillets liminaires contiennent, à la suite du titre, une préface de l'imprimeur, Antoine Pinelli, datée du 4 octobre 1607, la préface de Maxime Margounios, en date du 28 janvier 1600, le permis d'imprimer, daté du 17 octobre 1602, et enfin la table des matières. Les synaxaires sont en néo-grec.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement.

D'autres éditions (avec titre modifié comme suit : *Βίοι ἁγίων ἐκ τῆς ἑλληνικῆς γλώττης, ἤτοι ἐκ τῶν συναξαρίων μεταφρασθέντες...*) ont vu le jour à **Venise en 1621, 1648, 1656, 1685 et 1691.**

Μαρτυρολόγιον (Νέον). Vid. NICODÈME.

MAURIKIOS. *Vid.* NICODÈME, *Συναξαριστής.*

MAXIME. *Vid.* MARGOUNIOS.

Μέγας συναξαριστής. Vid. DOUKAKES.

Νέον Ἐκλόγιον. Vid. NICODÈME.

Νέον Λειμωνάριον [1] : *Νέον Λειμωνάριον περιέχον μαρτύρια παλαιὰ καὶ νέα καὶ βίους ὁσίων ἅ τινα ἐσυνάχθησαν παρὰ τοῦ ἀοιδίμου μητροπολίτου ἁγίου Κορίνθου κυρίου Μακαρίου Νοταρᾶ. Οἷς προσετέθησαν καὶ τὰ τοῦ Τριῳδίου καὶ Πεντηκοσταρίου συναξάρια, μεταφρασθέντα παρὰ τοῦ σοφολογιωτάτου διδασκάλου κυρίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου. Πρὸς τούτοις καὶ ᾄσματικαὶ ἀκολουθίαι εἰς διαφόρους*

νεομάρτυρας φιλοπονηθεῖσαι παρὰ τοῦ πανοσιολογιωτάτου κυρίου Νικηφόρου τοῦ Χίου. Νῦν πρῶτον τύποις λαμπροῖς ἐκδοθὲν διὰ φιλοτίμου δαπάνης τῶν τιμιωτάτων φιλοχρίστων συνδρομητῶν τῶν ἐν τῷ τέλει τῆς βίβλου ὀνομαστὶ καταγραφέντων, εἰς κοινὴν ἁπάντων τῶν ὀρθοδόξων ὠφέλειαν. Ἐν Βενετίᾳ. Παρὰ Πάνῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. 1819.

In-4° de *ις'* + 328 + 152 pages. Les pages liminaires contiennent, en dehors du titre, deux épigrammes de Nicéphore de Chio, une préface d'Athanase de Paros, et un extrait de Nicodème sur les renégats repentants qui subissent le martyre. La seconde partie du volume comprend « *τὰ ἐν Χίῳ πάντα κατὰ ἀκολουθίαν συγγεγραμμένα* », c'est-à-dire les offices des saints plus particulièrement fêtés dans l'île de Chio.

Bibl. de l'Auteur.

Νέον Λειμωνάριον[2] :

1. *Λειμωνάριον νέον ἐρχόμενον εἰς β'. τύπον. Τόμος α'. περιέχων νεομαρτύρων, καὶ ὁσίων ἀκολουθίας, καὶ τοὺς βίους αὐτῶν· αἵτινες συνετάχθησαν παρὰ τοῦ ἀοιδίμου μητροπολίτου, ἁγίου Κορίνθου, κυρίου, κυρίου Μαρίου Νοταρᾶ εἰς ὃ ἐμπεριέχονται, ὄχι μόνον αἱ ποτὲ φιλοπονηθεῖσαι ἀσματικαὶ ἀκολουθίαι διαφόρων ὁσιονεομαρτύρων παρὰ τοῦ πανοσιολογιωτάτου κυρίου, κυρίου, Νικηφόρου τοῦ Χίου ἀλλὰ καὶ ἄλλας χάριν τῶν συνδρομητῶν μου καὶ τῶν ἁπανταχοῦ ὀρθοδόξων χριστιανῶν καθὼς ἐστὶν ἡ τοῦ ἁγίου ἱερομ. Ἐλευθερίου ἀκολουθία· τῶν Μυρτιδίων τοῦ ὁσίου Στηλιανοῦ τοῦ Παμφλαγῶνος. καίτοι.. διὰ δαπάνης τῶν συνδρομητῶν, καὶ ἐμοῦ τοῦ ἐκδότου. Ζαχ. Κ. Καραλλῆ Τηνίου. Ἐν Ἑρμουπόλει, ἐκ τῆς τυπογραφίας Παύλου Ἡσαΐου. 1855.* — In-fol. de 68 pages. P. 3, préface de l'éditeur ; p. 4, extrait de Nicodème paru dans la première édition.

2. *Λειμωνάριον περιέχον ἀκολουθίας καὶ βίους νέων μαρτύρων καὶ ὁσίων, συνταχθεῖσας παρὰ τοῦ πανοσιολογιωτάτου κυρίου κυρίου Νικηφόρου τοῦ Χίου, νῦν δὲ τὸ δεύτερον τύποις ἐκδοθὲν, ἐπλουτίσθη τῇ προσθήκῃ ἀκολουθιῶν πολλῶν ἄλλων νέων καὶ ἀρχαίων ἁγίων, μαρτύρων καὶ ὁσίων δαπάνῃ Ζαχαρίου Κ. Καραλλῆ Τηνίου. Τόμος δεύτερος. Ἐν Ἑρμουπόλει, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Γ. Μελισταγοῦς, Μακεδόνος. 1856.* — In-fol. de 82 pages.

3. *Λειμωνάριον... Τόμος τρίτος... 1857.* — In-fol. de 64 pages, dont les 4 dernières occupées par la liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes

Νέον Λειμωνάριον[3] = *Νέον Λειμωνάριον. περιέχον μαρτύρια παλαιὰ καὶ νέα καὶ βίους ὁσίων συλλεχθέντα παρὰ τοῦ ἀοιδίμου μητροπολίτου ἁγίου Κορίνθου κυρίου Μακαρίου Νοταρᾶ οἷς προσετέθησαν καὶ τὰ τοῦ Τριῳδίου καὶ Πεντηκοσταρίου συναξάρια, μεταφρασθέντα παρὰ τοῦ σοφολογιωτάτου διδασκάλου κυρίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου πρὸς τούτοις καὶ ἀσματικαὶ ἀκολουθίαι εἰς διαφόρους νεομάρτυρας φιλοπονηθεῖσαι παρὰ τοῦ πανοσιολογιωτάτου κυρίου Νικηφόρου τοῦ Χίου πρῶτον τύποις ἐκδοθὲν ἐν Βενετίᾳ τὸ 1819, νῦν δὲ τὸ δεύτερον*

ἐν Ἀθήναις ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Νικολάου Ῥουσοπούλου. Ἐγκρίσει τῆς ἱερᾶς συνόδου τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς κοινὴν ἁ πάντων τῶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν ὠφέλειαν. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Νικολάου Ῥουσοπούλου. Ὁδὸς Μιλτιάδου ἀριθ. 6. 1873.

In-4° de *ις'* + 570 pages. Les pages liminaires comprennent, en dehors des pièces figurant en tête de la première édition, une dédicace de l'éditeur à Grégoire, évêque de Chio, et un avis aux lecteurs pour les prévenir que les vies et acolouthies de la première édition ont été disposées, dans celle-ci, par ordre chronologique.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes

Νέον Λειμωνάριον[4] = *Νέον Λειμωνάριον περιέχον ἀκολουθίας καὶ βίους τῶν νεομαρτύρων Χίων καὶ τῶν ἐν Χίῳ τὰ μάλα τιμωμένων ἁγίων. Ἐν Ἀθήναις.* Le titre que porte la couverture étant plus explicite, nous croyons utile de le transcrire : *Νέον Λειμωνάριον περιέχον μαρτύρια παλαιὰ καὶ νέα. Συλλεχθέντα παρὰ τοῦ ἀοιδίμου ἁγίου Κορινθίας κυρίου Μακαρίου Νοταρᾶ καὶ τοῦ πανοσιωτάτου Νικηφόρου τοῦ ἐκ Καρδαμύλων τῇ προσθήκῃ καὶ ἄλλων δοξολογουμένων ἁγίων 1913. Τυπ. « Ν. Χίου ».*

In-fol. de 2 feuillets + 150 (celle-ci chiffrée par erreur 149) pages + 1 feuillet pour la table. Les 2 feuillets liminaires sont occupés par la dédicace de l'éditeur B. Athanasiadès à l'archimandrite Christophe Séréméles, higoumène de Mersinidion. Aux acolouthies spéciales à l'île de Chio, contenues dans l'appendice à la première édition du *Νέον Λειμωνάριον*, l'éditeur en a ajouté de nouvelles, en réduisant considérablement les synaxaires des éditions antérieures.

Bibl. de l'Auteur

Νέον Μαρτυρολόγιον. Vid. Nicodème.

Νέος Θησαυρός = Βιβλίον ὀνομαζόμενον Νέος Θησαυρός. Con privilegio. Νεοστὶ τυπωθὲν εἰς κοινὴν ὠφέλειαν. Παρὰ Ἰωάννῃ τῷ Καιρούτῳ : ἀναλώμασι μὲν τοῖς τῶν κληρονόμων τῆς κυρίας Ἑλένης Βάρελι, ἐπιμελείᾳ δὲ καὶ ἐπιδιορθώσει. Θεοφάνους ἱερομονάχου Ξενακίου τοῦ Κυπρίου. Ἐνετίησιν ἔτει, ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Κῦ ἡμῶν Ἰῦ Χῦ, ᾳχη'.

In-4° de 4 + *σλβ'* (292) feuillets.

Cf. É. Legrand, *Bibliographie hellénique du XVIIe siècle*, t. I (Paris, 1894), p. 54-57. Autres éditions : 1672, 1743, 1750, 1760, 1780, 1793, 1806, 1840, 1863.

Νέος Παράδεισος. Vid. Agapios.

Nicéphore de Chio. *Vid. Νέον Λειμωνάριον.*

Nicodème, *Νέον Ἐκλόγιον*[1] = *Νέον Ἐκλόγιον περιέχον βίους ἀξιολόγους διαφόρων ἁγίων, καὶ ἄλλα τινὰ ψυχωφελῆ διηγήματα,*

Ἐκλεχθὲν ἐκ πολλῶν, καὶ διαφόρων βιβλίων, εἰς ἁπλῆν τε φράσιν μεταγλωττισθὲν, καὶ νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθὲν, διὰ συνδρομῆς φιλοχρίστου τινὸς χριστιανοῦ, εἰς κοινὴν τῶν ὀρθοδόξων ὠφέλειαν. Ἐνετίησιν. ᾳωγ'. 1803. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con regia approvazione.

In-4° de ις' + 428 pages. Les pages liminaires comprennent une gravure représentant le chœur des saints, le titre, deux épigrammes, la préface, et deux index des vies de saints contenues dans le volume ; le premier les présente dans l'ordre chronologique, le second, dans l'ordre des mois de l'année liturgique. L'auteur de cet intéressant et rarissime recueil est le moine Nicodème.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Nicodème, *Νέον Ἐκλόγιον*[2] = *Νέον Ἐκλόγιον περιέχον βίους ἀξιολόγους διαφόρων ἁγίων, ἐν οἷς προσετέθη ἤδη καὶ ὁ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Θεωνᾶ ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ ἄλλα τινὰ ψυχωφελῆ διηγήματα, ἐκλεχθὲν ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων βιβλίων, εἰς ἁπλῆν τε φράσιν μεταγλωττισθέν, καὶ διὰ φιλοχρίστου τινὸς χριστιανοῦ τὸ πρῶτον ἐκδοθέν. Αἰτήσει τῶν ἐν τῷ ἁγιονύμῳ ὄρει τοῦ Ἄθω σεβασμίων πατέρων, ἤδη δὲ τὸ δεύτερον ἐκδίδεται, ὑπὸ Ἀββακοὺμ ἱεροδιακόνου καὶ Ἀνθίμου μοναχοῦ τῶν Ἁγιορειτῶν, καὶ ἀδείᾳ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκ τῆς πατριαρχικῆς τοῦ γένους τυπογραφείας διευθυνομένης ὑπὸ Στεφάνου Λαμπαδαρίου. ᾳωξγ'. 1863.*

In-fol. de η' pages + 1 feuillet + 398 pages. Les pages liminaires comprennent le titre, le permis d'imprimer daté du 30 octobre 1862, la dédicace des éditeurs aux moines de l'Athos, puis les deux épigrammes, la préface et la gravure de la première édition.

Bibl. de l'Auteur.

Nicodème, *Νέον Μαρτυρολόγιον*[1] = *Νέον Μαρτυρολόγιον ἤτοι μαρτύρια τῶν νεοφανῶν μαρτύρων τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ διαφόρους καιροὺς, καὶ τόπους μαρτυρησάντων. Συναχθέντα ἐκ διαφόρων συγγραφέων, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθέντα. Καὶ σὺν Θεῷ νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθέντα, διὰ συνδρομῆς φιλοχρίστων, καὶ φιλομαρτύρων χριστιανῶν, τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ πραγματευομένων. Εἰς κοινὴν τῶν ὀρθοδόξων ὠφέλειαν. Ἐνετίησιν. ᾳψ θ'. 1799. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 356 pages, dont la dernière est occupée par le permis d'imprimer daté du 21 décembre 1798. Les pièces liminaires comprennent trois épigrammes, une longue introduction (p. 5-30) sur les néo-martyrs écrite en 1794, et deux tables (p. 31-36), l'une chronologique, l'autre alphabétique des divers *μαρτύρια* contenus dans le volume. Cette dernière table, augmentée de celle du *Νέον Λειμωνάριον*, est reproduite par C. Sathas, *Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη*, t. III (Venise, 1872), p. 605-610. Au témoignage d'Athanase de Paros

(*Νέον Λειμωνάριον*[3], p. ζ'), c'est Macaire Notaras, ancien évêque de Corinthe, qui fit paraître cet ouvrage, c'est-à-dire qui paya les frais d'impression, car l'auteur n'est autre que le moine Nicodème.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

NICODÈME, *Νέον Μαρτυρολόγιον*[2] = *Νέον Μαρτυρολόγιον ἤτοι μαρτύρια τῶν νεοφανῶν μαρτύρων τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ διαφόρους καιροὺς, καὶ τόπους μαρτυρησάντων. Συναχθέντα ἐκ διαφόρων συγγραφέων, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθέντα καὶ σὺν Θεῷ τὸ μὲν πρῶτον ἐκδοθέντα, διὰ συνδρομῆς φιλοχρίστων, καὶ φιλομαρτύρων χριστιανῶν, τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ πραγματευομένων. Νῦν δὲ τὸ δεύτερον ἐκδίδονται δαπάνῃ Στεφάνου Κωνσταντίνου Σκαθάρου τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν εἰς κοινὴν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ὠφέλειαν. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Φ. Καραμπίνη καὶ Κ. Βάφα. (Παρὰ τῇ ὁδῷ Βύσσῃ ἀριθ. 301.) 1856.*

In-8° de 300 pages à deux colonnes. Simple réimpression du précédent.

Bibl. de l'Auteur.

NICODÈME, *Συναξαριστής*[1] = *Συναξαριστὴς τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ πάλαι μὲν ἑλληνιστὶ συγγραφεὶς ὑπὸ Μαυρικίου διακόνου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας,νῦν δὲ δεύτερον μεταφρασθεὶς ἀμέσως ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ χειρογράφου συναξαριστοῦ, καὶ μεθ' ὅσης πλείστης ἐπιμελείας ἀνακαθαρθεὶς, διορθωθεὶς, πλατυνθεὶς, ἀναπληρωθεὶς, σαφηνισθεὶς, ὑποσημειώσεσι διαφόροις καταγλαϊσθεὶς, καὶ εἰς τρεῖς τόμους διαιρεθεὶς, ὑπὸ τοῦ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου Νικοδήμου Ἁγιορείτου δι' ἀδρᾶς δὲ δαπάνης, καὶ συντόνου σπουδῆς τε καὶ προθυμίας, τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Θεσσαλονίκης κυρίου Ἰωσήφ, καὶ τῶν εἴκοσι ἱερῶν μοναστηρίων τοῦ ἁγίου ὄρους, σκήτεών τε καὶ κελλίων καὶ τῶν φιλοχρίστων συνδρομητῶν, τῶν ἐν τῷ τέλει τῆς βίβλου ὀνομαστὶ καταγραφέντων. Τύποις ἤδη λαμπροῖς ἐκδοθεὶς εἰς κοινὴν ἁπάντων τῶν ὀρθοδόξων ὠφέλειαν. Συνεργείᾳ καὶ σπουδῇ τῶν ἐλαχίστων ἱερομονάχων Στεφάνου καὶ Νεοφύτου τῶν Ἁγιορειτῶν.*

Τόμος πρῶτος περιέχων τοὺς τέσσαρας μῆνας τοῦ σεπτεμβρίου, ὀκτωβρίου, νοεμβρίου, καὶ δεκεμβρίου. ᾳωιθ'. Ἐν Βενετίᾳ 1819. Ἐν τῇ τυπογραφίᾳ Πάνου Θεοδοσίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. Con imperiale regia approvazione.— In-4° de κη' + 452 pages et 1 planche, en face du titre, portant le portrait de l'auteur, mort le 14 juillet 1809, à l'âge de soixante ans. Les pages liminaires contiennent, en dehors de diverses approbations et épigrammes sur l'auteur et son ouvrage, une biographie de Nicodème par Onuphre, moine d'Iviron, et la préface de l'auteur (p. ιγ'-κς') nullement dépourvue d'intérêt.

Τόμος δεύτερος περιέχων τοὺς τέσσαρας μῆνας τοῦ ἰαννουαρίου, φευρουαρίου, μαρτίου, καὶ ἀπριλλίου.— In-4° de 1 feuillet et 332 pages.

Τόμος τρίτος περιέχων τοὺς τέσσαρας μῆνας τοῦ μαΐου, ἰουνίου, ἰουλίου, καὶ αὐγούστου. — In-4° de 1 feuillet et 367 pages.

Chaque volume se termine par une table alphabétique des matiè-

res ; le troisième a de plus un index des noms cités dans les trois volumes, et une liste des souscripteurs fort curieuse, p. 353-66.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

Nicodème, *Συναξαριστής*[2] = *Συναξαριστὴς τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ πάλαι μὲν ἑλληνιστὶ συγγραφεὶς ὑπὸ Μαυρικίου διανόου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, μεταφρασθεὶς δὲ ἀμέσως ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ χειρογράφου συναξαριστοῦ καὶ μεθ' ὅσης πλείστης ἐπιμελείας ἀνακαθαρθεὶς, διορθωθεὶς, πλατυνθεὶς, ἀναπληρωθεὶς σαφηνισθεὶς, ὑποσημειώσεσι διαφόροις καταγλαϊσθεὶς, ὑπὸ τοῦ ἐν μοναχοῖς ἀοιδίμου Νικοδήμου Ἁγιορείτου · δι' ἀδρᾶς δὲ δαπάνης, καὶ συντόνου σπουδῆς τε καὶ προθυμίας, τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Θεσσαλονίκης κυρίου Ἰωσὴφ καὶ τῶν εἴκοσι ἱερῶν μοναστηρίων τοῦ ἁγίου ὄρους, σκήτεών τε καὶ κελλίων καὶ τῶν φιλοχρίστων συνδρομητῶν, τύποις λαμπροῖς ἐκδοθεὶς εἰς κοινὴν ἁπάντων τῶν ὀρθοδόξων ὠφέλειαν · συνεργείᾳ καὶ σπουδῇ τῶν ἱερομονάχων Στεφάνου καὶ Νεοφύτου τῶν Ἁγιορειτῶν, ἤδη αὖθις ἐκδίδεται ἀδείᾳ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας δαπάνῃ καὶ ἐπιστασίᾳ τοῦ ἐν ἱερεῦσιν ἐλαχίστου ἱερέως Σωφρονίου Χ. Ἀσλάνογλου τοῦ ἐκ τῆς κατὰ τὸ Ἰκόνιον κωμοπόλεως Σίλλια, καὶ τῶν φιλοχρίστων συνδρομητῶν, διηρέθη τὸ βιβλίον εἰς 13 τομίδια διὰ τὸ εὐώνητον καὶ εὔχρηστον. Ὧν τὸ μὲν πρῶτον περιέχει τὰ προλεγόμενα καὶ τὸν πίνακα, τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ περιεχομένων ἀξιομνημονεύτων, καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ ἁγίων κατ' ἀλφάβητον. Τὰ δὲ ἄλλα κατὰ συνέχειαν ἀνὰ ἕνα μῆνα.*

Τόμος πρῶτος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἡ ἀγαθὴ ἐλπίς. 1842. — In-8° de *μς'* + 132 pages. Les pages chiffrées en grec contiennent toutes les pièces liminaires de la première édition ; p. 1-57, index des noms ; p. 59-130, table alphabétique des matières ; p. 131-32, errata.

(1842) *Τόμος δεύτερος*, 200 pp. ; —*τ. τρίτος*, 192 pp. ;— *τ. τέταρτος*, 191 pp. A partir de ce volume, le nom de la typographie est suivi de cette ligne : (*διευθυνομένης ὑπὸ Ι. Λεωνίδου*) ; — *τ. πέμπτος*, 206 pp. et 1 f. ; — *τ. ἕκτος*, 175 pp. ; — *τ. ἕβδομος*, 134 pp. et 1 f.

(1845) *Τόμος ὄγδοος*, 144 pp. ; — *τ. ἔννατος*, 118 pp. et 1 f. ; — *τ. δέκατος*, 127 pp.

(1846) *Τόμος δέκατος πρῶτος*, 152 pp. ; — *τ. δέκατος δεύτερος*, 120 pp. ; — *τ. δέκατος τρίτος*, 164 pp., dont les dernières, à partir de la page 153, contiennent la liste des souscripteurs.

Cette édition, malgré la multiplicité de ses volumes, ne contient absolument rien de plus que la première, hormis les fautes d'impression, qui s'y rencontrent en bien plus grand nombre.

Athènes, bibl. Nationale ; bibl. des Bollandistes.

Nicodème, *Συναξαριστής*[3] = *Συναξαριστὴς τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ πάλαι μὲν ἑλληνιστὶ συγγραφεὶς ὑπὸ Μαυρικίου διακόνου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, μεταφρασθεὶς δὲ ἀμέσως ἐκ τοῦ ἑλληνι-*

κοῦ χειρογράφου συναξαριστοῦ καὶ μεθ' ὅσης πλείστης ἐπιμελείας ἀνακαθαρθεὶς, διορθωθεὶς, πλατυνθεὶς, ἀναπληρωθεὶς, σαφηνισθεὶς, ὑποσημειώσεσι διαφόροις καταγλαϊσθεὶς καὶ εἰς τρεῖς τόμους διαιρεθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου μοναχοῦ Νικοδήμου Ἁγιορείτου ἐξεδόθη τὸ πρῶτον διὰ σπουδῆς τοῦ πανιερωτάτου Θεσσαλονίκης Ἰωσὴφ καὶ συνεργείᾳ τῶν ἱερομονάχων Στεφάνου καὶ Νεοφύτου τῶν Ἁγιορειτῶν δεύτερον δὲ ὑπὸ τοῦ ἱερέως Σωφρονίου Χ. Ἀσλάνογλου νῦν δὲ τὸ τρίτον ἐπεξεργασθεὶς καὶ μετὰ προσθηκῶν καὶ ἀνεκδότων πλουτισθεὶς ἐκδίδοται ὑπὸ Σεργίου Χ. Ῥαφτάνη Ἠπειρώτου.

Τόμος πρῶτος περιέχων τοὺς τέσσαρας μῆνας σεπτέμβριον, ὀκτώβριον, νοέμβριον καὶ δεκέμβριον. Ἐν Ζακύνθῳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ὁ Παρνασσός Σεργίου Χ. Ῥαφτάνη διευθυνομένου ὑπὸ Ν. Ι. Ταρουσσοπούλου. ᾳωξη'. — In-4° de 1 feuillet pour le portrait de Nicodème, *λβ'* + 448 pages. On trouve, à la suite du titre, une dédicace au patriarche œcuménique Grégoire VI et la préface de l'éditeur, puis toutes les pièces liminaires de la première édition. Dans la préface, l'éditeur déclare avoir épuré le style de Nicodème toutes les fois qu'il ne répondait plus à l'usage moderne.

Τόμος δεύτερος περιέχων τοὺς τέσσαρας μῆνας ἰανουάριον, φεβρουάριον, μάρτιον καὶ ἀπρίλιον. — 320 pp.

Τόμος τρίτος περιέχων τοὺς τέσσαρας μῆνας μάϊον, ἰούνιον, ἰούλιον καὶ αὔγουστον.— 360 pp., dont les 4 dernières sont occupées par la liste des souscripteurs. La page 356 contient un tableau des additions faites par l'éditeur ; elles portent toutes sur les saints plus particulièrement fêtés dans les îles ioniennes.

Athènes, bibl. Nationale ; Cadikeuï, bibl. des Assomptionistes ; bibl. des Bollandistes.

Nicodème, *Συναξαριστής*[4] = *Συναξαριστὴς τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Πάλαι μὲν ἑλληνιστὶ συγγραφεὶς ὑπὸ Μαυρικίου, διακόνου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τῷ δὲ 1819 τὸ δεύτερον μεταφρασθεὶς ἀμέσως ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ χειρογράφου συναξαριστοῦ, καὶ μεθ' ὅσης πλείστης ἐπιμελείας ἀνακαθαρθεὶς, διορθωθεὶς, πλατυνθεὶς, ἀναπληρωθεὶς, σαφηνισθεὶς, ὑποσημειώσεσι διαφόροις καταγλαϊσθεὶς, ὑπὸ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Νικοδήμου Ἁγιορείτου. Νῦν δὲ τρίτον ἐπεξεργασθεὶς ἐκδίδοται ὑπὸ Θ. Νικολαΐδου Φιλαδελφέως.*

Τόμος πρῶτος. Περιέχων τοὺς μῆνας σεπτέμβριον, ὀκτώβριον, νοέμβριον, δεκέμβριον, ἰανουάριον καὶ φεβρουάριον. Ἀθήνησι ἐκ τοῦ τυπογραφείου Χ. Νικολαΐδου Φιλαδελφέως τοῦ ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἐκθέσει τῇ γενομένῃ ἐν Παρισίοις τῷ 1867 βραβευθέντος. (Παρὰ τῇ Πύλῃ τῆς ἀγορᾶς ἀριθ. 4.) 1868. — In-4° de *κζ'* + 508 pages.

Τόμος δεύτερος. Περιέχων τοὺς μῆνας μάρτιον, ἀπρίλιον, μάϊον, ἰούνιον, ἰούλιον καὶ αὔγουστον. — In-4° de 431 pages.

Les pages chiffrées en grec dans le premier volume contiennent, p. *γ'-ζ'*, la préface de l'éditeur athénien et les lettres d'approbation du ministère de l'Instruction publique et du saint-synode de Grèce, puis les pièces liminaires de la première édition. Le plan de Nicodème et la teneur de son ouvrage ont été respectés, mais son style

a été entièrement remanié et adapté à la langue généralement admise aujourd'hui dans la classe cultivée.

Bibl. de l'Auteur.

S. Nikokabouras, *Ἀκολουθίαι = Ἀκολουθίαι τοῦ ἁγίου Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου, τῆς παρθενομάρτυρος Κερκύρας τῆς βασιλίδος · τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου μητροπολίτου Κερκύρας · τῆς ὁσίας Θεοδώρας τῆς αὐγούστης καὶ τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Βλασίου. Ἅπασαι ὑφ' ἓν παρὰ Σεβαστιανοῦ Νικοκαβούρα ἀρχιεπισκόπου Κερκύρας καὶ Παξῶν μετὰ διορθώσεων καὶ προσθηκῶν, ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐκδεδομέναι. Ἐν Κερκύρᾳ χρωμοτυπογραφεῖον Α. Λάντζα 1909.*

In-8° de 2 feuillets + ι' + 112 pages. Les 2 feuillets liminaires contiennent le titre et une dédicace de l'éditeur à son clergé ; les dix pages chiffrées en grec sont occupées, d'abord, par la préface du même éditeur, p. α'-ζ', puis par les pièces liminaires de l'édition de 1850 de l'acolouthie des SS. Jason et Sosipater.

Bibl. de l'auteur ; bibl. des Bollandistes.

Notaras. *Vid. Νέον Λειμωνάριον.*

Παράδεισος, Νέος Παράδεισος. Vid. Agapios.

Παράρτημα Λειμωναρίου. Vid. Bouteres.

Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ[1] *= Βιβλίον περιέχον τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης, τό τε προσκυνητάριον τοῦ ἁγίου ὄρους Σινὰ μετὰ τῶν πέριξ καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ καὶ περὶ αὐτό, τήν τε τάξιν τῆς ἀκολουθίας τοῦ μοναστηρίου, καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ μέχρι τοῦδε ἀρχιεπισκοπήσαντας, καὶ ἐγκώμιόν τι εἰς τὸ Σινὰ ὄρος. Τυπωθὲν ἐπὶ τοῦ ἐκλαμπροτάτου καὶ γαληνοτάτου αὐθέντου κυρίου κυρίου Ἰωάννου Κωνσταντίνου Μπασαράμπα βοεβόδα, ἡγεμόνος πάσης Οὐγγροβλαχίας, παρὰ τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ μητροπολίτῃ τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Οὐγγροβλαχίας κυρίῳ κυρίῳ Ἀνθίμῳ τῷ ἐξ Ἰβηρίας, ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μητροπόλει τοῦ Τεργοβύστου, ἐπιμελείᾳ καὶ διορθώσει τοῦ ὁσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις Μητροφάνους Γρηγορᾶ τοῦ ἐκ Δωδώνης. Ἐν ἔτει ᾳψι'. κατὰ μῆνα σεπτέμβριον.*

In-4° de 4 feuillets + δ' + 92 pages non chiffrées. Au verso du titre, armes du prince suivies d'une épigramme ; fol. 2-3, épître de Nicéphore Magdalès au métropolitain Anthime ; fol. 3ᵛ-4, épigramme en l'honneur d'Anthime et préface au lecteur.

Mont Athos, monastère de Chilandar : 76.

Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ[2] *= Βιβλίον περιέχον τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης, τό, τε προσκυνητάριον τοῦ ἁγίου ὄρους Σινὰ μετὰ τῶν πέριξ καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ καὶ περὶ αὐτό, τήν τε τάξιν τῆς ἀκολουθίας τοῦ μοναστηρίου, καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ μέχρι τοῦδε ἀρχιεπισκοπή-*

σαντας, καὶ ἐγκώμιόν τε εἰς τὸ Σινὰ ὄρος, καὶ περὶ τῶν ἐρημητῶν Ἀράβων. Τυπωθὲν παρὰ τῷ πανοσιωτάτῳ ἁγίῳ καθηγουμένῳ τοῦ ἐν Κωνσταντίνουπόλει, μετοχίου τοῦ ἁγίου Ἰῶ. κὺρ Νικηφόρου Σιναΐτου Κρητὸς Μαρθάλη τοῦ Γλυκῆ. Ἐπιμελείᾳ καὶ διορθώσει Μαρίνου Πιερίου τοῦ ἐκ Κερκύρας. [Marque de l'imprimerie.] *Ἐνετίησι, ᾳψκζ'. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 1 gravure de la sainte + 86 pages + 1 feuillet blanc + 20 pages. P.3-4, dédicace de Nicéphore *Μαρθάλης ὁ Γλυκὺς ὁ ἐκ Χάνδακος τῆς Κρήτης καὶ καθηγούμενος τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει μετοχίου,τῶν Σιναϊτῶν, τοῦ τιμίου Προδρόμου* ; p. 5-39, office de Ste Catherine ; p.40-86, guide du Sinaï ; puis, sous une pagination distincte, p. 1-19, la légende des moines du Sinaï et de Raithou. A la page 20, cette note : *Διὰ δαπάνης ὁ τῶν ἱερομονάχων εὐτελὴς Διονύσιος Σιναΐτης.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Venise, Saint-Marc.

Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ[3] = *Περιγραφὴ ἱερὰ διηγουμένη συντόμως, καὶ περιληπτικῶς, τὰ ἐπισημότερα τοῦ ἁγίου, καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ, μεγαλεῖα, μετὰ τῶν πέριξ, καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ, καὶ περὶ αὐτό. Καὶ τὰ τῆς βασιλικῆς, καὶ λαμπρᾶς οἰκοδομῆς τοῦ ἐκεῖσε περικαλλεστάτου μοναστηρίου, τούς τε ἐν αὐτῷ μέχρι τοῦδε ἀρχιεπισκοπήσαντας, τὰ τῶν ἐρημιτῶν Ἀράβων. Ἔτι τοὺς ἐπισυμβάντας αὐτῷ μεγάλους κινδύνους, μετά τινων θαυμάτων γεγονότων κατὰ καιροὺς ἐν αὐτῷ, καὶ τοὺς ἐν διαφόροις χρόνοις ἐπιδημήσαντας εἰς τοῦτο τὸ ὄρος ἁγίους, ἢ καὶ ἐν αὐτῷ ἀσκήσαντας, καὶ ἕτερά τινα πάνυ ἀξιόλογα, καὶ τελευταῖον τὴν ἀκολουθίαν τῆς μεγαλομάρτυρος, καὶ πανσόφου Αἰκατερίνης ἐντελέστερον. Τυπωθεῖσα τῇ προτροπῇ, καὶ δαπάνῃ τοῦ πανιερωτάτου, καὶ θεοπροβλήτου μητροπολίτου ἁγίου Μπελιγραδίου, κῦ κῦ Σωφρονίου Σιναΐτου, τοῦ ἐκ τῆς περιφήμου πόλεως, καὶ νήσου Χίου. Ἐνετίησι, ᾳψξη'. 1768. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 2 feuillets non chiffrés et 131 pages. Fol. 2, préface signée : *Ἱερεμίας ἀρχιμανδρίτης Σιναΐτης, ὁ ἐκ Κυδωνίας τῆς Κρήτης.* P. 1-86, histoire et description du monastère avec la liste de ses archevêques, p. 48-57, coupée par le diplôme de Jérémie II, p. 50-55 ; p. 87-131, office de Ste Catherine.

Bibl. de l'Auteur ; Mont Athos, monastère de Xénophon ; bibl. des Bollandistes.

Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ[4] = *Περιγραφὴ ἱερὰ τοῦ ἁγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ. Περιέχουσα, ἐν πρώτοις μὲν τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος χριστονύμφης, παρθένου, καὶ πανσόφου Αἰκατερίνης ἐντελέστερον, ἑπομένως δὲ διηγουμένη συντόμως καὶ περιληπτικῶς τὰ ἐπισημότερα τοῦ ἁγίου, καὶ θεοβαδίστου τούτου ὄρους Σινᾶ μεγαλεῖα, μετὰ τῶν πέριξ, καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ, καὶ περὶ αὐτό. καὶ τὰ τῆς βασιλικῆς, καὶ λαμπρᾶς οἰκοδομῆς τοῦ ἐκεῖσε περικαλλεστάτου μοναστηρίου, τούς τε ἐν αὐτῷ μέχρι τοῦδε ἀρχιεπισκοπήσαντας, καὶ τὰ τῶν ἐρημιτῶν Ἀράβων. Ἔτι τοὺς ἐπισυμβάντας αὐτῷ*

μεγάλους κινδύνους, μετά τινων θαυμάτων γεγονότων κατὰ καιροὺς ἐν αὐτῷ, καὶ τοὺς ἐν διαφόροις χρόνοις ἐπιδημήσαντας εἰς τοῦτο τὸ ὄρος ἁγίου, ἢ καὶ ἐν αὐτῷ ἀσκήσαντας, καὶ ἕτερά τινα πάνυ ἀξιόλογα, καὶ τελευταῖον, τὴν ἀκολουθίαν · τῶν ὁσίων, καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, τῶν ἐν Σινᾷ καὶ Ῥαΐθῳ ἀναιρεθέντων ἀββάδων. Τυπωθεῖσα νῦν τρίτον τῇ προτροπῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ πανοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις, καὶ εἰς Πελοπόνησον πρωτοσυγκέλλου Σιναΐτου, κῦ κῦ Γερασίμου τοῦ ἐκ Φιλίππουπολεως. Καὶ ἀφιερωθεῖσα τῷ πανιερωτάτῳ, λογιωτάτῳ, καὶ θεοπροβλήτῳ ἁγίῳ ἀρχιεπισκόπῳ Σινᾶ καὶ Ῥαΐθοῦ κυρίῳ, κῶ Κυρίλλῳ, τῷ ἐκ Χάνδακος τῆς Κρήτης. ᾳφογ'. Ἐνετίησιν. 1773. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.

In-4° de 8 + 182 pages. Les pages liminaires 2-6 contiennent une lettre-dédicace en vers politiques à l'archevêque Cyrille, datée du 11 janvier 1771 et signée : *Σταῦρος Φρονιμόπουλος, ὁ ἐκ Πατρῶν τῆς Ἀχαΐας*. La page 7 est blanche, et la page 8 est occupée par une gravure de Ste Catherine, dessinée par le hiéromoine Néophyte le Sinaïte en 1752. P. 1-44, office de Ste Catherine ; p. 46, gravure de la *Παντάνασσα* ; p. 47-128, éloge du Sinaï et description du monastère et de ses dépendances avec notice sur ses archevêques et principaux personnages ; p. 130, gravure du chœur des bienheureux ; p. 131-80, office des saints abbés ; p. 181-82, épître en vers politiques adressée au protosyncelle Gérasime Stavros Phronimopoulos.

Bibl. de l'Auteur.

Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ[5] *= Περιγραφὴ ἱερὰ τοῦ ἁγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ. Περιέχουσα, ἐν πρώτοις μὲν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγάλου προφήτου Μωϋσέως τοῦ θεόπτου. Νῦν πρῶτον προστεθεῖσαν. Δεύτερον δὲ τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος χριστονύμφης, παρθένου, καὶ πανσόφου Αἰκατερίνης ἐντελέστερον. Ἑπομένως δὲ διηγουμένη συντόμως καὶ περιληπτικῶς τὰ ἐπισημότερα τοῦ ἁγίου, καὶ θεοβαδίστου τούτου ὄρους Σινᾶ μεγαλεῖα, μετὰ τῶν πέριξ, καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ, καὶ περὶ αὐτό. καὶ τὰ τῆς βασιλικῆς, καὶ λαμπρᾶς οἰκοδομῆς τοῦ ἐκεῖσε περικαλλεστάτου μοναστηρίου, τούς τε ἐν αὐτῷ μέχρι τοῦδε ἀρχιεπισκοπήσαντας, καὶ τὰ τῶν ἐρημιτῶν Ἀράβων.Ἔτι τοὺς ἐπισυμβάντας αὐτῷ μεγάλους κινδύνους, μετά τινων θαυμάτων γεγονότων κατὰ καιροὺς ἐν αὐτῷ, καὶ τοὺς ἐν διαφόροις χρόνοις ἐπιδημήσαντας εἰς τοῦτο τὸ ὄρος ἁγίους, ἢ καὶ ἐν αὐτῷ ἀσκήσαντας, καὶ ἕτερά τινα πάνυ ἀξιόλογα, καὶ τελευταῖον, τὴν ἀκολουθίαν τῶν ὁσίων, καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, τῶν ἐν Σινᾷ καὶ Ῥαΐθῳ ἀναιρεθέντων. Τυπωθεῖσα νῦν τέταρτον, προτροπῇ μὲν τῶν ὁσίων πατέρων τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ καὶ βασιλικῇ μονῇ τοῦ ἁγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾷ ἀσκουμένων, διὰ δαπάνης δὲ τοῦ ὁσιωτάτου ἐν μοναχοῖς κὺρ Ἀνανίου Χελιδόνη Πελοποννησίου, καὶ Σιναΐτου. ᾳψοη'. Ἐνετίησιν 1778. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 8 + 211 pages. Le verso du titre est blanc ; les pages 3-6 liminaires sont occupées par une préface du typographe ; la page 7

est entièrement blanche, tandis que la page 8 contient une gravure représentant, en haut, Moïse sur le Sinaï, et en bas, Moïse et Aaron. P. 1-48, office de Moïse. La page 49 est entièrement blanche, et la page 50, occupée par une gravure représentant Ste Catherine, dont l'office suit immédiatement, p. 51-90. La page 91 est blanche, et la page 92 contient une gravure représentant la Vierge *Παντάνασσα* exécutée aux frais de Daniel Iatropoulos, en 1702. Vient ensuite, p. 93-102, l'éloge du Sinaï par Gérasime, patriarche d'Alexandrie, suivi d'une notice sur le monastère, ses archevêques et ses personnages les plus illustres, p. 102-162. La page 163 est blanche, et la page 164 est occupée par une gravure représentant le chœur de tous les saints. Vient ensuite, p. 165-211, l'office des saints abbés du Sinaï et de Rhaitou.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de Jean Blachoyanis ; Mont Athos, monastère de Lavra : Δ. 160 ; Venise, Saint-Marc.

Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ [6] = *Περιγραφὴ ἱερὰ τοῦ ἁγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ, περιέχουσα ἐν πρώτοις μὲν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγάλου προφήτου Μωϋσέως τοῦ θεόπτου· δεύτερον δὲ τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος χριστονύμφης, παρθένου καὶ πανσόφου Αἰκατερίνης, ἑπομένως δὲ ἐξιστοροῦσα συντόμως καὶ περιληπτικῶς τὰ τοῦ θεοβαδίστου τούτου ὄρους, τουτέστι τὴν θέσιν καὶ ἁγιότητα αὐτοῦ, τὰ τῆς βασιλικῆς λαμπρᾶς οἰκοδομῆς τοῦ ἐκεῖσε περικαλλεστάτου μοναστηρίου, τὰ τῶν ἐρημητῶν Ἀράβων, τοὺς ἐπισυμβάντας κατὰ καιροὺς μεγάλους κινδύνους τῷ ἁγίῳ τούτῳ μοναστηρίῳ, τά τε ἔνδον αὐτοῦ καὶ ἔξω πέριξ ἱερᾶ προσκυνήματα, μετά τινων θαυμάτων, τοὺς ἐν αὐτῷ μέχρι τούτου ἀρχιεπισκοπήσαντας, ἔτι δὲ καὶ τοὺς κατὰ διαφόρους χρόνους ἐπιδημήσαντας εἰς τοῦτο τὸ ὄρος ἁγίους, καὶ ἄλλους ἄνδρας ἐπ' ἀρετῇ καὶ μαθήσει διαλάμψαντας, καὶ τελευταῖον τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐν Σινᾷ καὶ Ῥαϊθῷ ἀναιρεθέντων ὁσίων ἀββάδων. Τυπωθεῖσα νῦν πέμπτον διὰ δαπάνης τῆς ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ ἁγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ. Ἐν Βενετίᾳ. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. 1817.*

In-4° de 219 pages. P. 3-6, préface de l'imprimeur : c'est pour la cinquième fois (il aurait dû dire *sixième*) que paraît ce Guide du Sinaï, revu, corrigé et augmenté par Constantios, alors archevêque. Entre les pages 6 et 7, un feuillet hors texte avec la gravure, au verso, de Moïse et Aaron. P. 7-54, office du prophète Moïse. A la suite de la page 54, feuillet hors texte ayant, au verso, la gravure de Ste Catherine. P. 55-96, office de la sainte. Après la page 96, feuillet hors texte contenant au verso la gravure de la Vierge *Παντάνασσα*, œuvre de Daniel Iatropoulos, 1702. Vient ensuite, p. 97-106, l'éloge du Sinaï par Gérasime, patriarche d'Alexandrie, puis une description générale avec notice historique du monastère, de ses archevêques et de ses plus illustres personnages, p. 107-172. Après la page 172, gravure représentant le chœur de tous les saints ; puis, p. 173-218, l'office des saints abbés *ἐν Σινᾷ καὶ Ῥαϊθῷ*. La page 219 contient la table du volume.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale et bibl. du Parlement.

M. Pieri(os). *Vid. Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ* [2].

Πνευματικὸς Κῆπος. Vid. Seraphin.

Seraphin. *Βίβλος ἱερά* = *Βίβλος ἱερὰ, περιέχουσα τρεῖς ἱεροὺς παρακλητικοὺς κανόνας. Πρῶτον, εἰς τὸν ἐν ἁγίοις πατέρα ἡμῶν Ἀθανάσιον τὸν μέγαν ἀρχιεπίσκοπον Ἀλεξανδρείας. Δεύτερον, εἰς τὸν ἅγιον, ἔνδοξον προφήτην Πρόδρομον καὶ Βαπτιστὴν Ἰωάννην, καὶ τρίτον, εἰς τὸν ἐν ἁγίοις πατέρα ἡμῶν Σπυρίδωνα τὸν θαυματουργὸν ἐπίσκ. Τριμυθοῦντος. Ποιηθέντας μὲν χάριν εὐλαβείας, ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ πατριαρχικοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου Ἀργυρουπόλεως Σεραφεὶμ τοῦ Βυζαντίου. Ἐκδοθέντας δὲ δαπάνῃ τῆς συναδελφότητος τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, τῆς ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, ἐν Ταταούλοις. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Σ. Ἰγνατιάδου. 1862.*

In-8° de 24 pages. P. 3-10, canon à S. Athanase ; p. 11-17, au Prodrome ; p.19-24, à S. Spyridion. Au bas de la page 24 ce colophon : *Μνήσθητι οἱ ἀναγινώσκοντες καὶ ψάλλοντες τοῦ συντάξαντος ταπεινοῦ ἐπισκόπου † Ἀργυρουπόλεως Σεραφείμ. Ἐν ἔτει 1861 ἀπριλίου 4.*

Bibl. de l'Auteur.

Seraphin, *Πνευματικὸς Κῆπος* = *Βίβλος ἱερὰ, ἡ καλουμένη Πνευματικὸς Κῆπος. Περιέχων τριάκοντα καὶ ἕξ, εἰς διαφόρους ἁγίους ἱεροὺς παρακλητικοὺς κανόνας, ἀναπληρώσεις ἀκολουθιῶν εἰς διαφόρους ἁγίους, ὧν αἱ σωζόμεναι ἀκολουθίαι εἰσὶν ἀτελεῖς. Νέας ἱερὰς ἀκολουθίας εἴς τινας ἁγίους. Μεγαλυνάρια εἰς διαφόρους ἁγίους, τροπάρια, διορθώσεις τροπαρίων καὶ κοντάκια, ὧν τὰ μὲν συνεγράφησαν, τὰ δὲ διωρθώθησαν χάριν εὐλαβείας, καὶ πρὸς ὠφέλειαν καὶ οἰκοδομὴν τῶν πιστῶν ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀργυρουπόλεως Σεραφεὶμ τοῦ Βυζαντίου. Διῄρηται δὲ ἡ βίβλος εἰς μέρη ἢ τόμους δύω, ἐκδοθεῖσα δαπάνῃ τοῦ συντάκτου. Τόμος πρῶτος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ε. Κάγιολ. 1863.*

In-8° de *η′* + 224 pages. P. *γ′-δ′*, préface de l'éditeur datée de Tatavla (Constantinople), le 30 septembre 1863 ; p. *ε′-ς′*, table des matières ; p.*ζ′*, faux-titre : *Πνευματικοῦ Κήπου τόμος α′* ; p.*η′*, versets scripturaires, et épigramme de Théodore Aristoclès en l'honneur de Séraphin. L'ouvrage forme un recueil de canons paraclétiques à divers saints ; le second volume n'a jamais vu le jour.

Bibl. de l'Auteur.

Συναξάρια. Vid. Margounios.

Συναξαριστής. Vid. Nicodème. — *Μέγας συναξαριστής. Vid.* Doukakes.

Συνταγμάτιον. Vid. Cigalas.

Thesaurus. Vid. DAMASCÈNE et *Νέος Θησαυρός.*

N. TRANTAPHYLLOS. *Vid.* *Ὑμνολογίδιον.*

TZIGALAS. *Vid.* CIGALAS.

Ὑμνολογίδιον = *Ὑμνολογίδιον περιέχον τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ὑπερφυοῦς, καὶ φρικτοῦ θαύματος γεγονότος διὰ τῆς ἁγίας, καὶ σεβασμίου εἰκόνος τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου τῆς Κασσιοπίας ἐπὶ τῷ ἀδίκως τυφλωθέντι Στεφάνῳ, καὶ παραδόξως ὀμματωθέντι. Ἔτι δὲ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου Μαρίνου τοῦ μάρτυρος. Καὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων, καὶ καλλινίκων παρθένων Πίστεως, Ἐλπίδος, καὶ Ἀγάπης μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν Σοφίας καὶ ἐν τῷ τέλει μεγαλυνάριά τινα μερικῶν ἁγίων. Συντεθὲν παρὰ Νικολάου Τρανταφύλλου τοῦ Κερκυραίου, καὶ διὰ δαπάνης αὐτοῦ τοῖς τύποις ἐκδοθέν. Τῷ παναγιωτάτῳ, σοφωτάτῳ τε, καὶ θεοσεβεστάτῳ κυρίῳ ἡμῶν Ἱερεμίᾳ ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, ταπεινῶς ἀφιερωθέν.* [Marque de l'imprimeur.] *Ἐνετίησιν, αψκδ'. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 63 pages. En face du titre, feuillet retenu par un onglet portant au verso une gravure en taille-douce, représentant le miracle accompli par Notre-Dame de Cassiope en 1530. P. 3-5, épître dédicatoire de l'auteur au patriarche Jérémie : p.6, avis aux lecteurs ; p. 7-27, office de Notre-Dame de Cassiope, suivi de la relation du miracle, p. 28-33 ; p. 34-45, office du martyr Marinus ; p. 46-50, office des S^tes^ Foi, Espérance et Charité et de leur mère Sophie ; p. 51-63, *μεγαλυνάρια* pour diverses fêtes de l'année.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement ; Constantinople, métochion du Saint-Sépulcre ; Paris, bibl. de l'École des langues orientales : R. III. 38 ; Venise, Saint-Marc.

Ὑμνολόγιον[1] = *Ὑμνολόγιον. ἐν ᾧ ἡ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Λεοντίου. καὶ οἱ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ οἶκοι περιέχονται. Καὶ ἐν τῷ προοιμίῳ ἥ τε ἡμέρα, ἐν ᾗ ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου τελεῖται, καὶ ἡ τάξις ὅπως τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ὁσίου ψάλλουσι καταλεπτῶς περιγράφεται. Χάριν τῶν φιλακολούθων χριστιανῶν τύποις ἐξεδόθη. Ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξωνίας 1764. Παρὰ τῷ Βερνάρδ Χριστόπῳ Βρέϊτκοπ καὶ υἱῷ.*

In-4° de 24 pages.

Constantinople, École théologique de Halki ; Londres, British Museum : 870, g. 3.

Ὑμνολόγιον[2] = *Ὑμνολόγιον. ἐν ᾧ ἡ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Λεοντίου. καὶ οἱ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ οἶκοι περιέχονται. Καὶ ἐν τῷ προοιμίῳ ἥ τε ἡμέρα, ἐν ᾗ ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου τελεῖται, καὶ ἡ τάξις ὅπως τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ὁσίου ψάλλουσι καταλεπτῶς περιγράφεται. Ἔκδοσις δευτέρα χάριν τῶν φιλακολούθων χριστιανῶν.* [Vignette.] *Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας τῶν ἀδελφῶν Α. καὶ Ν. Ἀγγελίδων. 1835.*

In-8° de 24 pages. Simple réimpression du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur.

Ὑμνολόγιον[8] = *Ὑμνολόγιον ἐν ᾧ ἡ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Λεοντίου καὶ οἱ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ οἶκοι περιέχονται. Καὶ ἐν τῷ προοιμίῳ ἥ τε ἡμέρα, ἐν ᾗ ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου τελεῖται, καὶ ἡ τάξις ὅπως τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ὁσίου ψάλλουσι καταλεπτῶς περιγράφεται. Ἔκδοσις τρίτη δαπάνῃ τοῦ πανοσιωτάτου ἀρχιμανδρίτου Παμφίλου Α. Παπαδοπούλου ἡγουμένου τῆς μονῆς Ταξιαρχῶν. Ἐν Αἰγίῳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Χρ. Σπηλιοπούλου 1906.*

In-8° de 43 pages.

Bibl. de l'Auteur.

Th. Xenakios. *Vid. Νέος Θησαυρός.*

B. D. Zotos, *Ἀκολουθίαι = Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος καὶ πανσόφου Αἰκατερίνης ἐκ τῆς Σιναϊτικῆς ἕκτης ἐκδόσεως τοῦ ἀπὸ Σιναίου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κ) λεως. Ἔκδοσις ἑβδόμη δαπάνῃ Β. Δ. Ζώτου Μολοτοῦ. Τιμᾶται δραχμῆς πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ἀσύλου τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης τῆς Πλκάας. Ἀφιεροῦται εἰς τὰς ἐορταζούσας κ. κ. Αἰκατερίνας Σεβαστὰς καὶ Ἀσπασίας καὶ λοιπάς. Ἐν Ἀθήναις τύποις Βικεντίου Ἀδαμαντίδου 1900.*

In-8° de 80 pages. Il faut lire dans le titre *ἁγίας* et *Πλάκας*.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

BIBLIOGRAPHIE
DES ACOLOUTHIES GRECQUES

Acacius m. *Vid.* **Euthymius** Peloponnesius.

Ἀκαθίστου ἀκολουθία. Vid. **Maria Deipara.**

Achillius archiep. Larissensis, saec. IV. — Maii 15.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀχιλλίου ἀρχιεπισκόπου Λαρίσσης τοῦ θαυματουργοῦ. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθεῖσα. Ἐνετίησι. ᾳψμε'. 1745. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 40 pages. Le canon a pour auteur Antoine, archevêque de Larissa, dont les œuvres hagiographiques sont contenues dans le ms. 66 de Christ Church, à Oxford. Cf. C. Van de Vorst et H. Delehaye, *Catalogus codicum hagiographicorum graecorum Germaniae Belgii Angliae* (Bruxellis, 1913), p. 382-84. A la suite du court synaxaire, *Οὗτος ὁ παμμακάριστος, καὶ ἐν θαύμασι* (p. 18), panégyrique du saint (p.19-34). Inc. *Πολὺς καὶ μέγας ἐστάθη ἀναμεταξὺ εἰς τοὺς ἕλληνας ὁ περίφημος Ἡρακλῆς.*

N. B. L'office ci-dessus de S. Achillius a été inséré pour la première fois dans le Ménée de mai paru en 1761, à Venise, chez Démétrius Théodosiou.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Paris, bibl. de l'Arsenal ; Venise, Saint-Marc.

2. *Βίος καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀχιλλείου, ἀρχιεπισκόπου Λαρίσσης τοῦ θαυματουργοῦ. Μνήμη αὐτοῦ 15 Μαΐου. Τύποις « Ἀστέρος » ἐν Λαρίσῃ 1882.*

Petit in-16 de 30 pages. P. 19-20, synaxaire.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀχιλλίου ἀρχιεπισκόπου Λαρίσσης τοῦ θαυματουργοῦ νῦν τὸ δεύτερον τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθεῖσα ὑπὸ Γεωργίου Μακρῆ. Ἐν Λαρίσσῃ παρὰ τῷ ἐκδότῃ Γεωργίῳ Μακρῆ. 1896.*

In-8° de 39 pages. P. 19-33, synaxaire et vie comme dans la première édition.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Aecaterina v. m. Alexandriae, sub Maxentio. — Nov. 24.

1. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος παρθένου καὶ πανσόφου Αἰκατερίνης.*

Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ [1], p. 1-40, avec le synaxaire presque toujours reproduit depuis. Inc. *Μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς ἐαρινῆς εἰσοδίας ὁ πτωχὸς γεωργὸς δὲν συλλογίζεται κόπον ποσῶς οὔτε ἱδρῶτα* ; || *Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ* [2], p. 5-40 ; || *Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ* [3], p. 87-131 ; || *Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ* [4], p. 1-44 ; || *Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ* [5], p. 51-90 ; || *Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ* [6], p. 55-96.

2. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος καὶ πανσόφου Αἰκατερίνης ἐκ τῆς Σιναϊτικῆς ἔκτης ἐκδόσεως τοῦ ἀπὸ Σιναίου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κ)λεως.*

B. D. Zotos, *Ἀκολουθίαι*, p. 1-16, avec synaxaire abrégé, p. 10-13. Inc. *Ἡ ἁγία Αἰκατερίνη ἐγεννήθη τὸ 280 μ. Χ. εἰς Ἀλεξάνδρειαν, θυγάτηρ Κώνστου καὶ Εὐανθίας ἀπογόνου τῆς γενεᾶς τῶν Πτολεμαίων.*

3. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ πανσόφου Αἰκατερίνης ψαλλομένη τῇ 25 Νοεμβρίου. Ἐρρανίσθημεν τὴν παροῦσαν ἀκολουθίαν μετὰ τοῦ ἐκτεταμένου βίου τῆς ἁγίας τοῦ ὄρους Σινᾶ, τυπωθεῖσαν ἐν Βενετίᾳ τὸ 1778. Ἐμαρτύρησεν τὸ 304. Λαπάναις τοῦ αἰδεσιμωτάτου Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερομνήμονος καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἐν Ἀθήναις 1917.*

In-8° de 48 pages. Au verso du titre, gravure de la sainte. P. 27-48, sa vie empruntée à la *Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ* [5].

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Aemilianus ep. Cyzicenus, sub iconomachis. — Aug. 8.

Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Αἰμιλιανοῦ, ἐπισκόπου Κυζίκου, τοῦ ὁμολογητοῦ. Ἐκδίδοται συμπεπληρωμένη μετὰ προλεγομένων περὶ τῆς ἐπαρχίας Κυζίκου ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Κυζίκου Νικοδήμου, ἐν ἔτει ᾳωος'. κατὰ μῆνα ἰανουάριον. [Sceau patriarcal.] *Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου. 1876.*

In-8° de λη' + 38 pages + 1 feuillet blanc. Les 38 premières pages chiffrées en grec contiennent une dissertation de l'éditeur sur l'histoire ecclésiastique de Cyzique et la succession de ses prélats. L'office lui-même n'a pas de synaxaire, mais il contient en appendice, p. 33-38, les doxastica de la fête mis en musique par Georges le Protopsalte.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Aemilianus m. Durostori in Mysia, † 372. — Iul. 18.

1. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Αἰμιλιανοῦ τοῦ θαυματουργοῦ ψαλλομένη τῇ 16 (18) ἰουλίου.* [*Συντεθεῖσα ὑπό τινος ἐλαχίστου Β. Ζώτου Μολλοσοῦ, καθηγητοῦ.*] *Ἐν Ἀθήναις 1895.*

In-8° de 32 pages. La partie du titre mise entre parenthèses est empruntée à la couverture. A l'intérieur, les paroles *συντεθεῖσα κτλ.* jusqu'à *ἐν Ἀθήναις* sont remplacées par une gravure de la Vierge. Sur tous les exemplaires, le quantième du mois se trouve corrigé, à la plume, de 16 en 18. Pas de synaxaire, mais à la suite de l'office on lit une notice, p. 23-24, tirée par l'éditeur de son *Λεξικὸν τῶν ἁγίων πάντων*. Les pages 25-32 sont occupées par des prières diverses.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 11.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Αἰμιλιανοῦ τοῦ θαυματουργοῦ ψαλλομένη τῇ 18 ἰουλίου ἐκδιδομένη ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Α. Βουτέρη πρὸς χρῆσιν τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἐν Ἀθήναις 1917.*

In-8° de 32 pages. Réimpression du numéro précédent, mais la notice sur le saint est placée ici au verso du titre, tandis que les pages 24-27 contiennent une homélie sur S. Émilien par l'éditeur. P. 27-31, prières diverses ; p. 32, tropaires de S. Georges au 23 avril.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Agapitus ep. Synai, saec. IV. — Febr. 12.

Ἀκολουθία εἰς τὸν ἅγιον Ἀγαπητὸν ἐπίσκοπον Συναοῦ.

A. Papadopoulos-Kerameus, *Varia graeca sacra* (in-8°, St.-Pétersbourg, 1899), p. 130-40, d'après le cod. Mosquensis 181 (294 de Vladimir), fol. 92-95. Pas de synaxaire.

Alexander archiep. CP. † 337-340. — Aug. 30.

Μηνὶ αὐγούστου λ'. Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξάνδρου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως. Συντεδεῖσα ἐν ἔτει ,αψξζ'. δι' ἀξιώσεως τοῦ ὑψηλοτάτου, καὶ εὐσεβεστάτου αὐθέντου πάσης Οὐγγροβλαχίας κυρίου κυρίου Ἰωάννου Ἀλεξάνδρου Σκαρλάτου Γκίκα βοεβόδα. Καὶ θεωρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου, σοφωτάτου ἡμῶν πατριάρχου τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάσης Παλαιστίνης, κυρίου Ἐφραίμ. Ἀρχιερατεύοντος τοῦ πανιερωτάτου, λογιωτάτου, καὶ θεοπροβλήτου μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας, κυρίου κυρίου Γρηγορίου. Νῦν δὲ τυπωθεῖσα σπουδῇ, καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ τιμιωτάτου, καὶ εὐγενεστάτου ἄρχοντος ἐκ Βλαχίας κυρίου Ἰωάννου Βακαρεσκούλου μεγάλου βεστιάρη, καὶ μεγάλου δικαιοφύλακος τῆς μεγάλης Ἐκκλη-

σίας τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποστολικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου. Ἐνετίησιν, 1771. αψοα'. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.

In-4° de 39 pages, dont les quatre premières non chiffrées. P. 2, gravure du saint ; p. 3, titre ; p. 4 blanche ; p. 5-6, dédicace au prince en vers politiques, signée : *Νικόλαους ὁ Βελαρᾶς* ; p. 30-31, court synaxaire. Inc. *Οὗτος μετὰ τὸν ἱερὸν Μητροφάνην, ἐπίσκοπος νέας Ῥώμης χειροτονεῖται.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement ; Pétrograd, bibl. publique : 95 ; Venise, Saint-Marc ; Bucarest, bibl. de l'Académie roumaine.

Alexander ep. Methymnae. — Nov. 30.

Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Λέσβῳ ἐν ἔτει ζρλ'. 1622 ὑπὸ Ῥαφαὴλ ἱερομονάχου. Ἐπιδιορθωθεῖσα καὶ τὸ πλεῖστον συμπληρωθεῖσα παρὰ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου πρώην Ἐρσεκίου Ἰγνατίου τοῦ ἐκ Βατούσης τῆς Λέσβου ἐν ἔτει 1900.

S. Karydones, *Καλλονὴ τῆς Λέσβου*, P. II, p. 55-66. L'année 1622, indiquée dans le titre, n'est point la date de la mort d'Alexandre, comme on pourrait le croire, mais celle de la composition de l'office par le hiéromoine Raphael. Cf. A. Papadopoulos-Kerameus, *Μαυρογορδάτειος Βιβλιοθήκη* (in-4°, Constantinople, 1884), pp. *ια'* et 131.

Alexander Nevensis (Nevskij), magnus dux Vladimiriensis in Russia, † 1263. — Aug. 30.

Ἐν μηνὶ αὐγούστῳ λ'. Ἀκολουθία εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἁγίου καὶ θεοστέπτου μεγάλου τῆς Ῥωσσίας ἡγεμόνος καὶ ἄρχοντος Βλαδιμηρίας καὶ Νεαπόλεως Ἀλεξάνδρου τοῦ Νευαίου, τοῦ διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθέντος Ἀλεξίου τοῦ μοναχοῦ.

Constantin Oeconomos, *Τὰ σῳζόμενα ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα*, t.I (Athènes, 1862), p. 225-74. Office composé en 1823 et offert par l'auteur au tsar Alexandre Ier.

Alexius Edessae vel Romae, saec. V. — Mart. 17.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ ψαλλομένη τῇ ιζ'. μαρτίου. Νῦν πρῶτον ἐξεδόθη δαπάνῃ μὲν τῶν κυρίων Γεωργίου Φαρσῆ καὶ συντροφίας, διορθώσει δὲ ἀκριβεῖ Πολυχρονίου Φιλιππίδου. Ἐν Βενετίᾳ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς τυπογραφίας Νικολάου Γλυκῆ 1847.*

In-8° de 55 pages. Pas de synaxaire à la place régulière, mais après le texte de l'office, on lit, p. 25-40, une vie assez prolixe sous forme de

panégyrique. Inc. *Ἰδοὺ πάρεστιν ὁ καιρὸς τῆς ἐγκρατείας ἀγαπητοί,* (BHG. 56) ; p. 41-50, canon paraclétique au saint, œuvre du hiéromoine Denys de Lacédémone ; p. 50-54, tropaires à chanter à la procession du chef de S. Alexis ; p. 55, péricope de l'évangile de S. Matthieu : *Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς · Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

2. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ ψαλλομένη τῇ ιζ'. μαρτίου, ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Εἰς ἣν προσετέθη καὶ ὁλόκληρος ὁ τοῦ ἁγίου παρακλητικὸς κανών. Ἐκδίδεται ἐπιμελίᾳ καὶ δαπάνῃ Ἀγαπητοῦ Σ. Ἀγαπητοῦ. Ἐν Πάτραις ἐκ τῆς τυπογραφίας τοῦ ἐκδότου Ἀ. Σ. Ἀγαπητοῦ. 1866.*

In-8° de 36 pages. Réimpression pure et simple du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 98 ; bibl. des Bollandistes.

3. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ ψαλλομένη τῇ ιζ'. μαρτίου, ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Εἰς ἣν προσετέθη καὶ ὁλόκληρος ὁ τοῦ ἁγίου παρακλητικὸς κανών. Ἐν Πάτραις, Δ. Π. Μητροπούλου, Τυπογραφεῖον ὁδὸς Μαιζῶνος. Βιβλιοπωλεῖον (Ἀπέναντι τῆς Εὐαγγελιστρίας.) 1875.*

In-8° de 36 pages entièrement conforme à l'édition précédente.

Bibl. de l'Auteur.

4. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ ψαλλομένη τῇ ιζ'. μαρτίου, ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Εἰς ἣν προσετέθη καὶ ὁλόκληρος ὁ τοῦ ἁγίου παρακλητικὸς κανών. Ἐκδίδοντος Β. Π. Σεκοπούλου. Ἐν Πάτραις. Βιβλιοπωλεῖον « Ὁ Κάδμος. » Β. Π. Σεκοπούλου. (Ὁδὸς Μαιζῶνος παρὰ τῇ Εὐαγγελιστρίᾳ.) 1875.*

In-8° de 36 pages. Nouveau tirage du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, collection d' André Pascha, libraire ; Pétrograd, bibl. publique : 99.

5. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ ψαλλομένη τῇ ιζ'. μαρτίου ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Εἰς ἣν προσετέθη καὶ ὁλόκληρος ὁ τοῦ ἁγίου παρακλητικὸς κανών. Ἐν Πάτραις. Τυπογραφεῖον Ὁ Κάδμος. Βιβλιοπωλεῖον Ὁ Κάδμος, εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς πλατείας Γεωργίου Α'. 1888.*

In-8° de 36 pages. Simple réimpression de l'édition précédente.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

6. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.*

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Mart., p. 287-95. Pas de synaxaire, mais on trouve à la suite de l'office le canon paraclétique, p. 290-302, et la vie : *Ἰδοὺ πάρεστιν ὁ καιρός*, p. 302-314.

Alypius stylita Adrianopoli, saec. VII. — Nov. 26.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀλυπίου τοῦ Κιωνίτου. καὶ θαυματουργοῦ συναχθεῖσα ἐκ τοῦ Μηναίου παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου ἱερέως Ἐμμανουήλου Τζάνε τοῦ εἰκονογράφου λεγομένου Μπουνιαλῆ ὁ κανόνας δὲ τῆς αὐτῆς ἀκολουθίας ἐπανακαμθὴς ὑπ' αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ὀργανικοῦ ἦχου τοῦ πλα'. εἰς τὸ μελοδοποιὸν ἦχον τοῦ πλδ'. περιστρέφων τὰς τῶν συλλαβῶν μεθόδους ἑρμηνείας τῶν λόγων καὶ μελοδικὰ μέτρα ἀπὸ ἦχον εἰς ἦχον ἐπανερχόμενα τυπωθεῖσα δὲ χάριν εὐλαβείας. — Ἐνετιήσιν. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Γλυκεῖ, τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. ᾳχοθ'. Con licenza de' superiori.

In-4° de 15 pages. P. 9, synaxaire : *Οὗτος ἦτον εἰς τὸν καιρὸν τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου, ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν.* Suivent d'autres synaxaires fort courts de S. Stylianos de Paphlagonie (p. 9), de S. Akakios (p. 10), de S. Jacques l'anachorète (p. 11), de S. Nicon le Métanoïte (p. 12), et de S. Silas évêque de Corinthe en Perse, celui-ci simplement mentionné.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale, et bibl. de Jean Blachoyanis ; Venise, Saint-Marc.

Ambrosius ep. Mediolanensis, † 397. — Dec. 7.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀμβροσίου ἐπισκόπου Μεδιολάνων.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 97-99.

Ananias apostolus. *Vid.* **Maria Deipara** : *Σκέπη.*

Anastasia Pharmacolytria m. Romae, sub Diocletiano. — Dec. 22.

1. *Ἀκολουθία, ἐγκώμιον καὶ μαρτύριον τῆς εἰς Χορόσκιοι ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας. Ἐν Σμύρνῃ, τύποις Σμύρνης, 1872.*

In-4° de 16 pages. P. 11-16 : *Ἐγκώμιον... μεταφρασθὲν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης...*

Hanovre, bibl. de Ph. Meyer.

2. *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας ψαλλομένη τῇ*

κβ'. δεκεμβρίου. Ἐπεξεργασθεῖσα ὑπὸ τοῦ διακόνου Ἰωακεὶμ Σ. Λεπτίδου ἱεροκήρυκος. Τῇ ἐγκρίσει τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Ἐφέσου. Ἐν Σμύρνῃ 1899.

Petit in-fol. de 20 pages. P. 14, synaxaire fort court. Inc. *Ἡ ἁγία καὶ γενναιοτάτη μάρτυς Ἀναστάσία ἦν ἐπὶ Διοκλητιανοῦ βασιλέως ἐν τῇ Ῥωμαίων πόλει.* P. 20, rubriques spéciales à observer pour la célébration de la fête dans l'église de la sainte à *Χορός-Κιοϊ*, à deux heures de Smyrne.

Bibl. de l'Auteur.

Anastasia Romana m. sub Decio et Valeriano. — Oct. 29. *Vid.* **Gregorius** Athonita.

Anastasius mon. in Cypro, saec. XII. — Sept. 17.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀναστασίου τοῦ θαυματουργοῦ.

Kyprianos, *Ἀκολουθίαι,* p. 1-16. P. 12, court synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἀναστάσιος, ἦν ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ βασιλέως χριστιανῶν, Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου.* Il mena la vie monastique dans l'île de Chypre avec trois cents croisés allemands, qui avaient renoncé à la carrière des armes. Ce synaxaire est reproduit, avec traduction française en regard, par Constantin Sathas dans les *Archives de l'Orient latin,* t. II (1884), *Documents,* p. 426.

Anastasius Persa m. in Assyria, † 628. — Ian. 22.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου ἐξαχθεῖσα ἐκ τῶν Μηναίων καὶ μαρτυρολογίων καὶ ἐκδοθεῖσα δαπάνῃ Ἀναστασίου Ἀρτίνου ἢ Μπασᾶ. Ἐν Καλάμαις 1865.*

In-8° de 27 pages.

Pétrograd, bibl. publique : 96.

2 a. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου. Ἐν Πάτραις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Δημ. Π. Μητροπούλου (ὁδὸς Μαιζῶνος ἀπέναντι τῆς Εὐαγγελιστρίας) 1876.*

In-8° de 32 pages. P. 20-22, synaxaire. Inc. *Ὁ ἔνδοξος οὗτος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσιος, ἦτον ἀπὸ τὴν Περσίαν, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως μὲν τῆς Περσίας Χοσρόου.* P. 29-32, discours prononcé à Zanthe dans l'église du saint, le 22 janvier 1875, par Jean Katrames, éditeur de cette acolouthie.

Bibl. de l'Auteur.

2 b. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου. Ἐκδοθεῖσα δαπάνῃ Ἰωάννου Δ. Κατραμῆ. Ζακυνθίου. Ἐν*

Πάτραις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Δημ. Π. Μητροπούλου (ὁδὸς Μαιζῶνος ἀπέναντι τῆς Εὐαγγελιστρίας) 1876.

In-8° de 32 pages. Autre tirage de l'édition précédente, contenant, avec le nom de l'éditeur dans le titre, une dédicace de la brochure à l'empereur de Russie, pour l'inviter à rebâtir l'église du saint dans l'île de Zanthe, où un Russe avait apporté une partie de la main de S. Anastase, lors de l'expédition d'Orlof.

Bibl. de l'Auteur.

Andreas Epirota mon., saec. XIII. — Maii 15.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου τοῦ ἐρημίτου. τοῦ ἐκ χωρίου Μονοδένδρου. νῦν πρῶτον ἐκδοθεῖσα τύποις, συνδρομῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ αἰδεσιμωτάτου κῦ Ἰωάννου ἱερέως οἰκονόμου, Νικολάου Γεροδήμου χαλκιοπολίτου. ᾰ̓ωζ'. Ἐνετίησιν 1807.

In-8° de 24 pages. P. 2 (verso du titre), courte dédicace à Jacques l'Hagiorite de Larissa, datée et signée comme il suit : *ᾰ̓ψπη'. μαΐου β'. A. I. Y.* Ces initiales signifient : *Ἀνδρέας Ἱδρωμένος Ὑπάργιος,* l'auteur de l'office, mort le 27 janvier 1843. P. 16-20, synaxaire. Inc. *Οὗτος ἦν ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ εὐσεβοῦς Μιχαὴλ δεσπότου, ἐκ χωρίου τοῦ καλουμένου Μονοδένδρου.* Il s'agit, non de l'empereur Michel Paléologue, mais de Michel II Comnène, despote d'Épire (1237-1271). Ce synaxaire est reproduit par C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής,* Maii, p. 304-305. P. 24, ce colophon : *ᾰ̓ψπη'. Ἀπριλίου κε'. Εἴληφεν ὧδε ᾖσμα τὸ παρὸν πέρας.*

Bibl. de l'Auteur ; Londres, British Museum : Pam. 75.

Andreas Salos CP., saec. X. — Maii 28.

Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου τοῦ διὰ Χριστὸν Σαλοῦ. Συγγραφεὶς παρὰ Νικηφόρου ἱερέως τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας, τῆς ἐν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων τῆς ἐπωνύμου τοῦ Θεοῦ Σοφίας. Ἐκ Σιναϊτικοῦ χειρογράφου ιζ'. αἰῶνος, ἀντιπαραβληθὲν καὶ πρὸς ἕτερον ιη'. αἰῶνος. Μετὰ ἑορτασίμου ἀκολουθίας τοῦ ὁσίου Ἀνδρέου. Ληφθείσης ἐπίσης ἐκ χειρογράφου, καὶ προλόγου πραγματευομένου καθόλου περὶ σαλότητος. Νῦν τὸ πρῶτον ἐκδίδονται ὑπὸ Αὐγουστίνου μοναχοῦ (Ἰορδανίτου). Ἐν Ἱεροσολύμοις τύποις ἱεροῦ κοινοῦ τοῦ παναγίου Τάφου 1912.

In-8° de *ιζ'*+218 pages, dont les 3 dernières entièrement blanches. Les pages liminaires, chiffrées en grec, sont occupées par la préface de l'éditeur sur la simulation de la folie comme forme spéciale de sainteté. P. 1-204, vie tirée du codex 543 du Sinaï, fol. 1-186, copié en 1630. Inc. *Βίον θεάρεστον καὶ πολιτείαν ἄμεμπτον ἀνδρὸς ἐναρέτου.* (BHG 116). P. 205-213, office composé en 1846 par le moine Jacques ; p. 214-15, table des chapitres. Le moine Augustin, éditeur de cet ouvrage et

de plusieurs autres du même genre, a été odieusement assassiné par les Turcs durant la grande guerre.

Bibl. de l'Auteur.

Angeles m. in insula Chio, † 1803. — Dec. 3.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Ἀγγελῆ, ὅστις ἐμαρτύρησε κατὰ τὸ ᾳωγ'. 1803. ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, δεκεμβρίου γ'. 3. πονηθεῖσα ὑπὸ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Χίου.

Νέον Ἀειμωνάριον [1], P. II, p. 126-42, avec *μαρτύριον* en guise de synaxaire, p. 131-39. Inc. *Τοῦ νεομάρτυρος Ἀγγελῆ τὴν μνήμην σήμερον ἑορτάζομεν, χαρεῖτε ὅλοι οἱ εὐλαβεῖς φιλομάρτυρες* ; || *Νέον Ἀειμωνάριον* [2], t. III, p. 32-43, avec synaxaire, p. 36-42 ; || *Νέον Ἀειμωνάριον* [3], p. 437-57, avec synaxaire, p. 444-54 ; || *Νέον Ἀειμωνάριον* [4], p. 123-31, avec synaxaire abrégé, p. 128-29 ; || G. Bouteres, *Ἀκολουθίαι* [1], p. 12-25, avec synaxaire abrégé, p. 20-21.

Anna mater B. M. V. — Dec. 9.

Προεόρτια τῆς συλλήψεως τῆς ἁγίας Ἄννης.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 99-102.

Anthimus ep. Nicomediensis, m. † 302. — Sept. 3.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Ἀνθίμου ἐπισκόπου Νικομηδείας. Ψαλλομένη τῇ γ'. τοῦ σεπτεμβρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ τοῦ ἐλλογιμωτάτου Δ. Γρηγοριάδου. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα δαπάνῃ τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυ_ίου Ἀνθίμου τοῦ Βυζαντίου, ἐπὶ τῷ διανεμηθῆναι δωρεὰν ταῖς ἱεραῖς ἐκκλησίαις. Ἐν Κωνσταντινουπόλει (κατὰ τὰ Πατριαρχεῖα.) Παρὰ Σ. Δομεστίκῳ, καὶ Θ. Ἀργυράμμῳ. 1840.*

In-4° de 2 feuillets pour le titre et diverses épigrammes, + 4 pages chiffrées en grec pour la préface, + 26 pages et 1 feuillet blanc. P. 12-20, en guise de synaxaire, martyre du saint (BHG. 135).

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Ἀνθίμου ἐπισκόπου Νικομηδείας.*

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 11-44. En guise de synaxaire, p. 29-38, le *μαρτύριον* de B, mais en néo-grec, d'après un manuscrit du monastère d'Iviron, au mont Athos. Inc. *Τίς οὐκ οἶδε τὴν πόλιν τῶν Νικομηδέων, ὅτι αὐτὴ μὲν διὰ τὴν θέσιν καὶ μεγαλωσύνην αὐτῆς.*

3. *Ἀναπλήρωσις τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἀνθίμου ψαλλομένης τῇ γ'. τοῦ σεπτεμβρίου μηνός.*

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Sept., p. 52-57.

Anthimus mon. † 1782. — Sept. 4.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀνθίμου τοῦ ἐκ Κεφαλληνίας νέου ἀσκητοῦ πατρὸς καὶ προστάτου Ἀστυπαλαίας. Ἐκδίδεται ὑπὸ Ἐμμανουὴλ Καρασέλου. 1911.

In-8° de 1 feuillet pour le titre, 16 pages et 1 feuillet blanc. Imprimé à Samos (?). P.9-14, synaxaire assez étendu. Inc. *Ὁ ὅσιος οὗτος πατὴρ ἡμῶν Ἄνθιμος ἐγεννήθη εἰς τὴν νῆσον Κεφαλληνίαν.*

Bibl. de l'Auteur.

Antipas ep. m. Pergami, sub Domitiano. — April. 11.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἀντίπα ἐπισκόπου Περγάμου. Ἐν Πάτραις, 1871.*

Titre incomplet, aucun exemplaire de cette édition n'étant venu à notre connaissance.

2. *Ἀναπλήρωσις τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἀντίπα ὑπὸ Νικοδήμου Ἁγιορίτου.*

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, April., p. 121-26.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἀντίπα ἐπισκόπου Περγάμου ψαλλομένη τὴν 11 ἀπριλίου. Συντεθεῖσα ὑπὸ Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ προσκυνητοῦ, ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου.* [*1920*].

In-8° de 32 pages. Pas de synaxaire. L'office est emprunté au *Μέγας συναξαριστής*, ainsi que la vie qui le termine, p. 26-27. Vient ensuite, p. 27-32, un amas hétéroclite de tropaires des principales fêtes de l'année.

Bibl. de l'Auteur.

Antonius ab. in Thebaide, † 356. — Ian. 17.

Ἰανουαρίου 17. Ἡ κοίμησις τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀντωνίου τοῦ μεγάλου, καὶ ἡ ἄθλησις τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων.

B. D. Zotos, *Ἀκολουθίαι*, p. 33-48. On y trouve successivement, p. 42-47, les synaxaires de S. Antoine le Grand, de S. Mercurius, d'Antoine le Jeune, patron de Berrhoea, et du néo-martyr Georges de Janina. *Vid.* **Georgius** Epirota.

Antonius Atheniensis m. † 1774. — Febr. 5.

Κανὼν καὶ βίος τοῦ νέου μάρτυρος Ἀντωνίου τοῦ Ἀθηναίου. Ἐν τῇ βασιλικῇ ἀκαδημίᾳ τῇ ἐν Μόσκᾳ, ἐν ἔτει σωτηρίῳ ᾳψος'.

In-8° de 1 feuillet et 38 pages. Le premier feuillet, sans être compris dans la pagination, fait bien partie du cahier A. P. 2, ce titre de dé-

part : *Ἀκολουθία εἰς τὸν αγιον Ἀντώνιον τὸν νέον μάρτυρα, συντεθεῖσα παρὰ Ἰωακεὶμ ἱερομονάχου τοῦ ἐκ τῆς νήσου Πάρου, καὶ διδασκάλου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει σχολῆς.* Inc. *Δεῦτε φιλομάρτυρες.* P. 16-33, synaxaire. Inc. *Οὐδὲ ἡ καθ' ἡμᾶς ἄρα ἔμελλεν ἡλικία μαρτυρικῶν ἀγώνων καὶ ἄθλων ἄμοιρος ἔσεσθαι, ἀλλὰ καὶ αὕτη αὐχεῖν.* Antoine a été décapité à Ak-Sérai (Constantinople), le mercredi, 5 février 1774. P. 38, à la fin de l'office, épitaphe du héros en trois distiques.

Bibl.de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement (exemplaire manquant des pages 15-16).

Antonius mon. Berrhoeae in Macedonia. — Ian. 17.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀντωνίου τοῦ νέου καὶ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν τῇ σκήτει Βερροίας ἀσκήσαντος. Ἥτις ἐκκαθαρθεῖσα, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα, ἐπιστασίᾳ τοῦ πανιερωτάτου καὶ θεοπροβλήτου μητροπολίτου Βερροίας. κυρίου Χρυσάνθου. Νῦν τὸ δεύτερον τύποις ἐξέδοτο ἀναλώμασι τῆς τοῦ ἁγίου ἐκκλησίας. Ἐπιτροπεύοντος τοῦ τιμιωτάτου δομεστίκου κυρίου Ἀντωνίου Μαρτίνου. Χάριν τῆς πρὸς τὸν ἅγιον εὐλαβείας. Ἐν τῷ τοῦ πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τυπογραφείῳ. Ἐν ἔτει 1806.*

In-4° de 8 feuillets non chiffrés ni signés. Fol. 6r, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἀντώνιος ὁ νέος, τὸ γένος μὲν ἦν ἐκ Βερροίας τῆς κατὰ Μακεδωνίαν.* Après avoir mené la vie monastique dans une grotte voisine de cette ville, de l'autre côté du fleuve, pendant cinquante ans, il mourut plus que nonagénaire, à une époque inconnue.

N. B. Nous n'avons rencontré jusqu'ici aucun exemplaire de la première édition.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de feu Georges Baltazzi.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀντωνίου τοῦ νέου καὶ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν τῇ σκήτῃ Βερροίας ἀσκήσαντος. Ἔκδοσις τρίτη. Ἀδείᾳ τοῦ ὑπουργείου τῆς Λημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπ' ἀριθ. 8)780 καὶ ἡμερομηνίαν 20 ἰανουαρίου 1894. Ἐν Θεσσαλονίκῃ τύποις Ν. Χριστομάνου ὁδὸς Φραγκομαχαλᾶ ἀρθ. 102. 1894.*

In-8° de 24 pages. P. 13-16, synaxaire identique à celui de l'édition précédente ; p. 19-24, canon paraclétique au saint, paraissant ici pour la première fois.

Bibl. de l'Auteur.

Apostoli duodecim. — Iun. 30.

1. *Κανὼν παρακλητικὸς πρὸς τοὺς ιβ'. ἀποστόλους. Ἀπὸ μὲν τῆς α'. ᾠδῆς ἕως τῆς ς'. τὰς ἑρμηνείας τῶν ὀνομάτων ἑνὸς ἑκάστου*

αὐτῶν περιέχων, ἀπὸ δὲ ς'. μέχρις θ'. ἐν τίσιν ἕκαστος τόποις ἐκήρυξε, καὶ ποῖον εἴληφε τέλος, μετὰ τῆς ἀναλόγου ἱκεσίας, διαλαμβάνων.

Se trouve au tome I, p. 403-406, de l'ouvrage suivant : *Παύλου τοῦ θείου καὶ ἐνδόξου ἀποστόλου αἱ ιδ'. ἐπιστολαὶ ἑρμηνευθεῖσαι μὲν ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ μακαρίου Θεοφυλάκτου ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας μεταφρασθεῖσαι δὲ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς κοινοτέραν διάλεκτον, καὶ σημειώμασι διαφόροις καταγλαϊσθεῖσαι παρὰ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου Νικοδήμου Ἁγιορείτου αἵ τινες ἀντιγραφεῖσαι δι' ἀναλωμάτων τοῦ ἀοιδίμου Νεοφύτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἤδη πρῶτον τύποις ἐξεδόθησαν* etc. In-4°, Venise, 1819.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Οἶκοι εἰκοσιτέσσαρες εἰς τοὺς κορυφαίους τῶν ἀποστόλων Πέτρον καὶ Παῦλον.*

Ces *οἶκοι* figurent dans le même tome, p. 407-412.

Apostolus iunior m. † 1686. — Aug. 16.

1. *Μηνὶ αὐγούστῳ 16. Ἄθλησις τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Ἀποστόλου τοῦ νέου μαρτυρήσαντος ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μεχμέτ. Ἐκδοθὲν ὑπὸ Γεωργίου Ἀθ. Σαράφ. καὶ προσφερθὲν δῶρον εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τῆς τυπογραφίας Κ. Νικολαΐδου (ὁδὸς Καπνικαραίας ἀρ. 75.) 1838.*

In-8° de 1 feuillet pour le titre + 19 + θ' pages + 1 feuillet blanc. Court synaxaire, p. 12-13. Inc. *Οὗτος ἐκ τῆς Δημητριάδος ὥρμητο, ἔκ τινος κώμης, τοῦ ἁγίου Λαυρεντίου καλουμένης, ἐπὶ Μουχαμὲτ τοῦ Δ', Ὀθωμανῶν τυράννου.* Les pages chiffrées en grec, qui suivent l'office, sont occupées par le *μαρτύριον*. Inc. *Χαίρει σήμερον τῶν ἀποστόλων ὁ χορὸς, καὶ λαμπρότατα πανηγυρίζει, διότι ἀπολαμβάνει τὸν ὁμώνυμόν του Ἀπόστολον.* Reproduit par C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Aug., p. 251-58.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Ἀποστόλου τοῦ νέου τοῦ ἐξ Ἁγίου Λαυρεντίου τοῦ Βώλου ἀθλήσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ 1686 ἐπιδιορθωθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πρώτης ἐκδόσεως μετ' ἐπισκευῆς τοῦ βίου καὶ πολλῶν ἄλλων τροποποιήσεων ὑπὸ Κ. Σακελλαρίδου. Ἐκδίδοται οὕτω μετερρυθμισμένη ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Ζ. Ἐσφιγμενίτου καὶ Δ. Κοντογιάννη. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Θ. Παπαλεξανδρῆ [ὄπισθεν τῶν Ἁγίων Θεοδώρων ἀριθ. 587] 1874.*

In-4° de 36 pages. Au verso du titre, gravure représentant le saint. P. 15, synaxaire, et p. 21-30, *μαρτύριον*, comme au numéro précédent ; p. 31-36, canon paraclétique au saint. Sous l'initiale Z. du titre, se cache un curieux type de moine-éditeur, Zosimas d'Esphigménou,

mort il y a une dizaine d'années à Volo, où il passa presque toute sa vie, en dépit de son titre d'Esphigménite.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Ἀποστόλου τοῦ νέου τοῦ ἐξ Ἁγίου Λαυρεντίου τοῦ Βώλου ἀθλήσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1686 ἐπιδιορθωθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πρώτης ἐκδόσεως μετ' ἐπισκευῆς τοῦ βίου καὶ πολλῶν ἄλλων τροποποιήσεων ὑπὸ Κ. Σακελλαρίδου. Ἐκδίδοται οὕτω μεταρρυθμισμένη ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Ζ. Ἐσφιγμενίτου καὶ Δ. Κοντογιάννη. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἡ « Ἀλήθεια » 1886.*

In-8° de 28 pages, y compris les deux feuillets de garde, dont le premier porte, au recto, le titre, et le second, au verso, l'image du saint. Synaxaire et martyrion, p. 16-22, comme au numéro précédent ; p. 23-26, canon paraclétique.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Ἀποστόλου τοῦ νέου τοῦ ἐξ Ἁγίου Λαυρεντίου τοῦ Βώλου ἀθλήσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ 1686 ἐπιδιορθωθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πρώτης ἐκδόσεως μέτ' ἐπισκευῆς τοῦ βίου καὶ πολλῶν ἄλλων τροποποιήσεων. Ὑπὸ Κ. Σακελλαρίδου. Ἐκδίδοται οὕτω μεταρρυθμισμένη ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ τοῦ ναοῦ ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ νέου. Ἐν Βώλῳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ι. Ν. Δομεστίχου 1901.*

In-8° de 39 pages. P. 24-31, *μαρτύριον* comme dans l'édition précédente ; p. 32-39, canon paraclétique.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Ἀποστόλου τοῦ νέου τοῦ ἐξ Ἁγίου Λαυρεντίου τοῦ Βόλου ἀθλήσαντος ἐν Κων)πόλει τῷ 1686 ἐπιδιορθωθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πρώτης ἐκδόσεως μετ' ἐπισκευῆς τοῦ βίου καὶ πολλῶν ἄλλων τροποποιήσεων ὑπὸ Κ. Σακελλαρίδου. Ἐκδίδοται οὕτω μεταρρυθμισμένη ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ τοῦ ναοῦ ἁγίου Ἀποστόλου τοῦ νέου. Ἐν Βόλῳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς « Θεσσαλίας » 1904.*

In-8° de 36 pages. P. 22-29, synaxaire ; p. 30-36, canon paraclétique.

Bibl. de l'auteur ; Halmyros, bibl. de la société *Ὄθρυς*.

6. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Ἀποστόλου τοῦ νέου τοῦ ἐξ Ἁγίου Λαυρεντίου τοῦ Βόλου ἀθλήσαντος ἐν Κων)πόλει τῷ 1686. Ἔκδοσις τρίτη. Ἐν Βόλῳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀγαθοκλῆ Παπαδημητρίου 1921.*

In-8° de 34 pages. Au verso du titre, gravure du saint ; p. 21-27, récit de son martyre ; p. 28-34, canon paraclétique.

Bibl. de l'Auteur.

Argyre v. m. CP. † 1721. — Apr. 30.

Ἡ νεομάρτυς Ἀργυρῆ 1688-1721. Πραγματεία θρησκευτική, ἱστορικὴ καὶ ἐποικοδομητική, ὑπὸ Φιλίππου Στεφ. Φιλιππίδου (δικηγόρου) πρὸς ὄφελος τῆς ἐν Χάσκιοϊ φιλοπτώχου καὶ φιλοκάλου ἀδελφότητος ὁ « Ἅγιος Νικόλαος ». Ἐν Κωνσταντινουπόλει τύποις Ἀριστοβούλου, Ἀναστασιάδου καὶ Σας. 1912.

In-8° de 64 pages, dont les 11 premières, chiffrées en grec, contiennent, à la suite du titre, la dédicace aux parents de l'éditeur, un portrait du patriarche Joachim III, la préface et une gravure représentant la jeune martyre. P. 13-27, l'office proprement dit, sans le synaxaire, qui est remplacé par une biographie, p. 28-39. Née à Brousse en Bithynie en 1688, Argyre fut condamnée, à l'âge de 17 ans, à la détention perpétuelle pour avoir refusé la main d'un ottoman, fils du cadi de l'endroit. Elle mourut en prison, à Haskeui, le 5 avril 1721, et, le 30 avril 1725, eut lieu la translation de ses restes à l'église de cette localité, où son culte est resté très populaire. P. 40-64. notice historique et topographique sur le quartier de Haskeui (Picridion) et ses monuments.

Bibl. de l'Auteur.

Arsenius ep. Corcyrensis, saec. X. — Ian. 19.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀρσενίου ἀρχιεπισκόπου Κερκύρας.*

In-4° de 2 feuillets et 20 pages chiffrées en grec. = N. Boulgaris, *Ἀκολουθίαι*, C. Deux canons, l'un de Georges *τοῦ Ἀττικοῦ*, métropolite de Corfou (Georges Bardanes), l'autre, du prêtre Jean *τοῦ Θεοφυλάκτου*. P. *ιβ'-ιδ'*, synaxaire. Inc. *Ὁ ἀοίδιμος οὗτος καὶ μέγας πατὴρ ἡμῶν Ἀρσένιος ἐν τοῖς χρόνοις ἦν Βασιλείου τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως τοῦ ἐκ Μακεδονίας.*

Sur ce saint personnage, voir la brochure suivante : *Περὶ τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου μητροπολίτου Κερκύρας (876-953). Διατριβὴ ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις φιλολογικῷ συλλόγῳ «Παρνασσῷ» τὸν ὀκτώβριον τοῦ ἔτους 1871 ὑπὸ Σπυρίδωνος Κ. Παπαγεωργίου. Ἐν Κερκύρᾳ τυπογραφεῖον « Ἀθηνᾶ » Ἀρσενίου Κάου. 1872.* In-8° de 32 pages, dont les 3 dernières blanches. Voir aussi *Échos d'Orient*, t. XX, (1921), p. 431-36.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀρσενίου ἀρχιεπισκόπου Κερκύρας. Ἐν Κερκύρᾳ, τυπογραφεῖον Ἀθηνᾶ Ἀρσενίου Κάου. 1873.*

In-8° de 24 pages. P. 16-18, synaxaire, comme au numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀρσενίου μητροπολίτου Κερκύρας.*

S. Nikokabouras, *Ἀκολουθίαι*, p. 45-68. Réimpression du n° 1, avec le même synaxaire, p. 60-62.

Artemius m. Antiochiae in Syria, † 363. — Oct. 20.

1. *Vid.* **Matrona**.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Ἀρτεμίου, τοῦ θαυματουργοῦ. Μνήμην ἐπιτελοῦμεν ἐν μηνὶ ὀκτωβρίῳ κ'.*

Νέον Λειμωνάριον [2], t. II, p. 63-69, avec synaxaire, p. 66-68. Inc. *Οὗτος ὁ μακάριος Ἀρτέμιος ἔγεινε δούκας καὶ αὐγουστάλιος, ἤτοι μικρὸς αὔγουστος τῆς Ἀλεξανδρείας.* On renvoie au *Παράδεισος* pour la vie complète.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Ἀρτεμίου ψαλλομένη τῇ κ'. τοῦ ὀκτωβρίου μηνός. Ἐκ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος τοῦ ἁγίου ὄρους. Ἀντιγραφὲν ἐκ τοῦ πρωτοτύπου παρὰ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις κ. Γενναδίου Εὐθυμίου ἀδελφοῦ τῆς ἄνω μονῆς τῷ 1821, ἐκδίδεται δαπάνῃ τοῦ ὑποτακτικοῦ αὐτοῦ Ἀντωνίου Βενιέρη. Ἐν Μυκόνῳ τῇ κ'. σεπτεμβρίου ᾳ ω'.ξ'.β'.*

In-8° de 38 pages et 1 feuillet blanc. Le synaxaire est rejeté à la fin de l'office, p. 34-38 ; il est identique au précédent.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

4. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου τοῦ μεγάλου.*

G. Bouteres, *Παράρτημα Λειμωναρίου*, p. 2-27 pour l'office, et, p. 46-50, pour la vie du saint.

Astius ep. Dyrrachii, sub Traiano. — Iul. 6.

Ἀσματικὴ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Ἀστίου ἐπισκόπου Δυρραχίου συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Δυρραχίου, Γκοραμόκρας καὶ Σπαθίας Ἰακώβου (Μοσχονησίου) καὶ ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐκτυποῦται δαπάναις τοῦ ἐντιμοτάτου Μιχαὴλ Θωμᾶ Τρουΐα ἐκ τῶν προκρίτων Δυρραχίου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει τύποις Μακρίδου-Ἀλευροπούλου, Γαλατᾶ. 1918.

In-8° de 32 pages. P. 3-6, pièces liminaires comprenant le permis d'imprimer du patriarche Germain, l'avis favorable de la commission préposée à la censure des livres, et la préface de l'éditeur, Jacques, métropolite de Dyrrachium. P. 7-29, office avec un court synaxaire à la page 23. La page 30 est blanche ; p. 31-32, liste des évêques de Dyrrachium tirée des catalogues d'Anthime Alexoudès.

Bibl. de l'Auteur.

Athanasia hegumena in Aegina insula, saec. IX. — April. 18.

Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Ἀθανασίας τῆς Αἰγινήτιδος ψαλλομένη τῇ 18 ἀπριλίου, ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτῆς. Ἐκδίδοται ἐπιμελείᾳ Π. Ν. Η. Ἐν Ἀθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1897.

In-8° de 16 pages. P. 11-13, synaxaire. Inc. *Ἡ μακαρία καὶ ἀοίδιμος αὕτη Ἀθανασία, ἡ τῆς ἀθανασίας ἐπώνυμος, ἐγεννήθη εἰς τὴν νῆσον Αἴγινης.*

Bibl. de l'Auteur.

Athanasius ep. Alexandrinus, † 373. — Maii 2.

1. *Ἀκολουθία εἰς τὸν ἐν ἁγίοις μέγαν Ἀθανάσιον τῇ β'. μαΐου. Ποίημα κυρίου Ἰωάννου Εὐχαΐτων.*

Publiée par Constantin Dapontès, p. 577-90 de l'ouvrage suivant : *Πατερικὸν τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, πάπα Ῥώμης. Ἐν ᾧ περιέχονται βίοι τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ὁσίων πατέρων, ὑπ' αὐτοῦ μὲν λατινιστὶ συγγραφέντες, παρὰ δὲ τοῦ μακαρίου Ζαχαρίου πάπα Ῥώμης εἰς τὸ ἑλληνικὸν μεταφρασθέντες. Νῦν δὲ εἰς τὸ κοινὸν παρὰ Κωνσταντίνου Δαπόντε, τοῦ μετονομασθέντος Καισαρίου, τοῦ ἐκ τῆς νήσου Σκοπέλων, πρὸς χρῆσιν κοινὴν, καὶ ὠφέλειαν τῶν ἀναγινωσκόντων. Ἀφιερωθὲν δὲ τῷ θεοφιλεστάτῳ, καὶ λογιωτάτῳ ἐπισκόπῳ τῆς ἁγιωτάτης ἐπισκοπῆς Ῥυμνίκου τῆς ἐν Κραγίοβᾳ κυρίῳ κυρίῳ Καισαρίῳ οὗ τινος δαπάνῃ νῦν πρῶτον καὶ ἐτυπώθη. ᾳψπ'. Ἐνετίησιν, 1780. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.* In-8° de λβ' (32) + 608 pages. Pas de synaxaire. Le canon, du 4e plagal, a pour incipit : *Τὸ χαριτόπνουν τῆς σοφίας ὄργανον.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

2. *Ἀκολουθία εἰς τὸν ἐν ἁγίοις μέγαν Ἀθανάσιον τῇ β'. μαΐου.*

Réimpression du n° 1 aux pages 136-47 de l'ouvrage suivant : *Ἐγκώμια καὶ ὕμνοι Καισαρίου Δαπόντε (μοναχοῦ Ξεροποταμινοῦ) εἰς τὴν παναγίαν, τοὺς ἀρχαγγέλους καὶ διαφόρους ἁγίους. Εἰλημμένα ἐκ τοῦ Πατερικοῦ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου πάπα Ῥώμης. Ἐκδίδεται δαπάναις Σάββα ἱερομονάχου (κελλιώτου Βατοπεδινοῦ). Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἰωάννου Νικολαΐδου 1908.* In-8° de 168 pages.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας ἐρανισθεῖσα ἐκ τῶν χειρογράφων τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει μονῆς τῶν Ἰβήρων. Ἐκδίδοται τὸ πρῶτον δαπάνῃ τῆς κοινότητος Λαύκου (ἐπαρχίας Βόλου). Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀριστομένους Ζ. Διαληςμᾶ 1903.*

In-8° de 61 pages et 1 feuillet blanc. P. 27-28, synaxaire métrique. Inc. *Ἄρειε σίγα τὴν σιγὴν κατεκρίθης.* P. 39-50, canon paraclétique au saint à chanter le 27 janvier et le 1er mai au soir, œuvre de Joseph. Inc. *Οἱ τῷ ναῷ σου τῷ σεπτῷ παρεδρεύοντες* ; p. 50-61, même canon reproduit une seconde fois.

Bibl. de l'Auteur.

4. *Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἐν ἁγίοις πατέρα ἡμῶν Ἀθανάσιον τὸν μέγαν πατριάρχην Ἀλεξανδρείας.* — *Ἦχος πλ. δ'.* Inc. *Ἀνατολῆς τῶν ἀρετῶν γενόμενος ἥλιος ἄδυτος.*

SÉRAPHIN, *Βίβλος ἱερά*, p. 3-10.

Athanasius et Cyrillus epp. Alexandrini. — Ian. 18.

Ἀκολουθία. τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν, Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου. πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα δαπάνῃ τοῦ μακαριωτάτου θειοτάτου καὶ ἁγιωτάτου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου κυρίου Ἀθανασίου τοῦ Γ' ἐπὶ τῷ διανεμηθῆναι δωρεὰν ταῖς ἱεραῖς ἐκκλησίαις. Προσετέθη δὲ καὶ ἑτέρα ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἱεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Κατὰ τὴν ἐν Νεοχωρίῳ τυπογραφίαν τοῦ Παναγίου Τάφου. Παρὰ Χ. Ἰωακεὶμ Δημητρίου, καὶ Κωνσταντίνῳ Ἰωαννίδῃ. 1840.

In-4° de 4 feuillets + 34 pages + 1 feuillet + 51 pages. Le premier des feuillets liminaires porte un portrait du patriarche de Jérusalem Athanase, gravé à Moscou en 1835 ; le deuxième contient le titre ; le troisième, deux épigrammes ; le quatrième, la préface. Les pages 29-30 de la première partie sont répétées deux fois dans le foliotage. Les pages 31-34 sont occupées par trois prières, deux contre la peste et une à dire avant le sommeil. Il n'y a pas de synaxaire.

La seconde partie de la brochure contient, p. 1-19, l'office de S. Hiérothée d'Athènes pour le 4 octobre, sans synaxaire ; puis, p. 21-51, un recueil de prières diverses. *Vid.* **Hierotheus.**

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Athanasius ep. Christianopolitanus, † 1735. — Maii 17.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ νέου ἐπισκόπου Χριστιανουπόλεως τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλομένη τῇ 17 μαΐου. Συνταχθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ αἰδεσιμωτάτου ἱερέως Ἰωάννου Α. Μαρτίνου. Ἐκδίδεται δὲ δαπάνῃ τῶν φιλομούσων συνδρομητῶν ἐπιμελείᾳ καὶ ἐπιστασίᾳ Ἀθανασίου Α. Συναδινοῦ. Ἐν Ἑρμουπόλει τύποις Ι. Καλομανιάτου. 1877.*

In-4° de 27 pages, dont les 2 dernières sont occupées par la liste des souscripteurs. P. 11-22, *βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου.*

Inc. prologus : *Ἔλθετε, ὦ δυσσεβεῖς καὶ ἄπιστοι, οἱ τὴν παναμώμητον τοῦ Χριστοῦ πίστιν πολλαχῶς διαβάλλοντες.* Inc. vita, p. 13 : *Ἀθανάσιος ὁ ἐν ἁγίοις ἀρχιεπίσκοπος Χριστιανουπόλεως (Χριστιανούπολις ἐλέγετο ἡ νῦν ἐπαρχία τῆς Τριφυλίας, ἧς ἡ πρωτεύουσα ἦν ὁμώνυμος, καὶ ἔκειτο εἰς τὸ νῦν χωρίον Χριστιάνους καλούμενον).* Né à Corfou en 1664, évêque de Christianoupolis en 1711, Athanase mourut au mois de novembre 1735.

Sur cette édition clandestine, voir la note de l'auteur sous le numéro suivant.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἄσματα εἰς τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον ἐπίσκοπον Χριστιανουπόλεως καὶ πραγματεία περὶ ἁγίων ὑπὸ Ἰωάννου Μαρτίνου πρεσβυτέρου. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀναστασίου Ν. Τρίμη 1886.*

In-8° de 48 pages. P. 2, dédicace de l'auteur aux moines du Prodrome à Gortynia ; p. 4, gravure du saint ; p. 5-32, office avec un assez long synaxaire, p. 17-28. Inc. *Ἀθανάσιος, ὁ ἐν ἁγίοις ἐπίσκοπος Χριστιανουπόλεως, (Χριστιανούπολις ἐλέγετο ἡ νῦν ἐπαρχία τῆς Τριφυλίας).* P. 33-46, dissertation sur les saints ; p. 47-48, liste des souscripteurs. Au bas de la page 16, on lit cette intéressante note : *Τὴν παροῦσαν ἀκολουθίαν συνετάξαμεν ἐν Στεμνίτσῃ τῆς Γορτυνίας τῷ 1870 καὶ ἀφήκαμεν τὸ χειρόγραφον ἐν τῇ μονῇ τοῦ Προδρόμου. Κατὰ δὲ τὸ 1877 ἐξεδόθη ἐν Σύρῳ ἐν ἀγνοίᾳ ἡμῶν πλήρης σφαλμάτων καὶ προσθηκῶν αὐθαιρέτων. Ἤδη δὲ καλλωπίσαντες καὶ ἀνακαθάραντες αὐτὴν ἀνατυποῦμεν, ἐξ εὐλαβείας πρὸς τὸν ἅγιον.*

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 110.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου ἐπισκόπου Χριστιανουλόπεως ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Ἰωάννου. Ἔκδοσις τρίτη. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Α. Ζ. Διαλησμᾶ 1910.*

In-8° de 32 pages. P. 13-17, synaxaire ou plutôt biographie assez étendue, avec notes critiques de l'éditeur, identique à celle des numéros précédents.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Athanasius mon. in monte Meteoro, saec. XIV.— April. 20.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν Μετεώρῳ ἀσκήσαντος, ψαλλομένη τῇ κ'. ἀπριλλίου, παρὰ τοῦ λογιωτάτου κυρίου Ἰουστίνου τοῦ Δεκαδύο. Νῦν δὲ τύποις ἐκδοθεῖσα πρῶτον, δι' ἐξόδων, καὶ φιλοτίμου δαπάνης τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος κυρίου κὺρ Δημάκη, υἱοῦ Χατζηαναγνώστου τοῦ οἰκονόμου, ἐκ κώμης Μαβρήλου, ἐπαρχίας τοῦ ἁγίου Νέων Πατρῶν, εὐλαβείᾳ τῇ πρὸς τὸν ἅγιον φερομένου.* [Marque de l'imprimeur]. *ᾳψπη'.*

Ἐνετίησι. 1788. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.

In-4° de 39 pages. P. 3, avis aux lecteurs ; p. 4, deux épigrammes ; p. 5-29, *ἀκολουθία*, sans synaxaire ; p. 30-39, *βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ Μετεωρίτου. Μεταφρασθεὶς εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν.* Inc. *Οὗτος ὁ ὅσιος, καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν Ἀθανάσιος, ἦτον ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, πατρίδα ἔχων τὴν καλουμένην Νέαν Πάτραν.* Cf. É. LEGRAND. *Bibliographie hellénique... des ouvrages publiés par des Grecs aux XVe et XVIe siècles*, t. I (Paris, 1885), p. CVII ; Sp. LAMBROS, *Νέος Ἑλληνομνήμων*, t. II (1905), p. 54 sq. ; Nikos A. Beis, *Βυζαντίς*, t. I (Athènes, 1909), p. 191 sq.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

2. *Ἀκολουθία ψαλλομένη εἰς τὴν μνήμην τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ Μετεωρίτου τοῦ συστησαμένου τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Μετεώρου. Ποιηθεῖσα παρὰ τοῦ λογιωτάτου κυρίου Ἰουστίνου τοῦ Δεκαδύου.*

C. DOUKAKES, *Μέγας συναξαριστής*, April., p. 284-97. On trouve à la suite de l'office, p. 297-303, la vie du saint, comme au n° 1.

3. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν Μετεώρῳ ἀσκήσαντος ψαλλομένη τῇ κ' ἀπριλίου παρὰ τοῦ λογιωτάτου κ. Ἰουστίνου τοῦ Δεκαδύο. Νῦν δὲ τύποις ἐκδοθεῖσα τὸ δεύτερον δι' ἐξόδων καὶ φιλοτίμου δαπάνης τοῦ κ. Σεραφεὶμ Ι. Ἀργυροπούλου, ἱεροψάλτου, ἐκ κωμοπόλεως Γιαννιτσοῦς τῆς ἐπαρχίας Φθιώτιδος. Ἐν Τρικκάλοις τυπογραφεία « Ληθαίου » Μιχαὴλ Δ. Λουκᾶ. [1908.]*

In-8° de 38 + ε' pages. P. 3-4, avis aux lecteurs dénué de tout intérêt ; p. 5, épigramme ; p. 6-26, office proprement dit sans aucun synaxaire ; p. 27-33, *βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ Μετεωρίτου.* Inc. *Ὁ θεοφόρος οὗτος πατὴρ ἡμῶν ὅσιος Ἀθανάσιος ἐγεννήθη ἐν Ὑπάτῃ.* Cette vie est empruntée par l'éditeur au petit ouvrage de Polycarpe RHAMMIDES, *Τὰ Μετέωρα* (in-8°, Athènes, 1882) : elle est dépourvue de toute valeur historique ; la chronologie, en particulier, est absolument fantaisiste. Viennent ensuite, p. 33-38, diverses notices sur les Météores et leurs monastères. Les cinq dernières pages, chiffrées en grec, contiennent la liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur.

Augustinus ep. Hipponensis, † 430. — Iun. 15.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Αὐγουστίνου ἐπισκόπου Ἱππῶνος συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ πανοσιωτάτου κυρίου Ἰακώβου μοναχοῦ ἁγιορείτου τοῦ Νεασκητιώτου. τῇ αἰτήσει τοῦ εὐσεβεστάτου κυρίου Αὐγουστίνου Ἀνδριώτου ἀρχιτέκτονος. Ἐκδίδεται τὸ πρῶτον δαπάνῃ τῶν ἐπιτελούντων τὴν ἑορτὴν ταύτην*

τῇ ἐπιστασίᾳ Γ. Σ. Ἐν Σμύρνῃ, ἐκ τῆς τυπογραφίας Π. Μαρκοπούλου. (Ἐντὸς τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς ἀριθ. 17.) 1861.

In-8° de 28 pages. Au verso du titre, prière métrique au saint. Pas de synaxaire, mais à la fin du volume, p. 22-28, un *βίος ἐγκωμιαστικός*. Inc. *Ὁ παντοκρατορικὸς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ προανάρχου Πατρός.*

Mont Athos, skite de Kausocalyvi, bibl. de papa Chariton ; monastère de Xénophon.

2. *Ἀκολουθία ἑορτάσιμος εἰς τὸν ἐν ἁγίοις πατέρα ἡμῶν Αὐγουστῖνον ἐπίσκοπον Ἱππῶνος ὑπὸ Ἰωάννου Δανιηλίδου ἀρχιμανδρίτου καὶ πνευματικοῦ Ἁγιορείτου. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον « Ἐφημερίδος τῶν Ἐργατῶν » Ἰωάννου Ν. Τσορώνη 1914.*

In-fol. de 12 pages, non compris les 2 feuillets de la couverture qui n'appartiennent pas au cahier, mais dont le premier est le seul à contenir le titre. Par contre, les pages 1-4 sont entièrement blanches, sauf la page 3, qui porte une courte dédicace à la « petite Augustine », enfant très chérie du moine-éditeur. Pas de synaxaire.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Auxentius mon. in Cypro, saec. XII. — Sept. 28.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν, καὶ ὁμολογητοῦ Χαρίτωνος · καὶ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Αὐξεντίου τοῦ θαυματουργοῦ.

Kyprianos, *Ἀκολουθίαι*, p. 17-40. L'office est commun aux deux saints, mais le synaxaire, p. 33-35, ne parle que d'Auxence, allemand d'origine, qui ayant abordé en Chypre à la tête de trois cents soldats, embrassa avec eux la vie monastique. Ce synaxaire est reproduit, avec traduction française en regard, par Constantin Sathas dans les *Archives de l'Orient latin*, t. II (1884), *Documents*, p. 417-19.

Barachisius. *Vid.* **Ionas.**

Barbara v. m. sub Maximiano. — Dec. 4.

1. *Ἰαματικὴ χάρις, ἤτοι βιβλιαρίδιον περιέχον κδ'. οἴκους κατὰ ἀλφάβητον, καὶ μίαν εὐχὴν, ἱκετηρίως λεγόμενα ἔμπροσθεν τῆς θείας εἰκόνος, τῆς μεγαλομάρτυρος ἁγίας Βαρβάρας, ἀρίστως συντεθέντα παρὰ τοῦ ἱερολογιοτάτου. κυρίου Ῥαφαὴλ τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ σκήτῃ Καυσοκαλύβῃ ἀσκουμένου, τῇ ὑπὸ τὴν μεγίστην καὶ ἁγίαν Λαύραν ἐπιμελείᾳ καὶ διορθώσει προηγουμένου Κυρίλλου Λαυριώτου. ᾳψπ'. Ἐνετίῃσιν, 1780. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

Petit in-8° de 20 pages. P. 3-4, préface du typographe, dénuée d'intérêt. L'acathiste est destiné à être récité *ἐν καιρῷ τῶν πανδήμων λοιμικῶν νοσημάτων, λοιμοῦ δηλαδὴ, εὐλογίας, ὀστρακίας καὶ τῶν λοι-*

πῶν. Il est suivi de deux prières, p. 17-20, dont la première ne comprend que cinq vers héroiques.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἰαματικὴ χάρις ἤτοι βιβλιαρίδιον περιέχον κδ'. οἴκους κατὰ ἀλφάβητον καὶ δύο εὐχὰς πρὸς τὴν ἁγίαν Βαρβάραν ἀρίστως συντεθέντα παρὰ τοῦ ἱερολογιοτάτου Ῥαφαὴλ τοῦ Καψοκαλυβύτου. Ἐν Βενετίᾳ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς τυπογρ. τοῦ Φοίνικος 1866.*

In-8° de 16 pages. Réimpression du numéro précédent, hormis la préface du typographe, qui a été modifiée.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἰαματικὴ χάρις, ἤτοι βιβλιαρίδιον περιέχον κδ' οἴκους κατ'ἀλφάβητον, καὶ μίαν εὐχὴν, ἱκετηρίως λεγόμενα ἔμπροσθεν τῆς θείας εἰκόνος, τῆς μεγαλομάρτυρος ἁγίας Βαρβάρας, ἀρίστως συντεθέντα παρὰ τοῦ ἱερολογιοτάτου κυρίου Ῥαφαὴλ τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ σκήτῃ Καυσοκαλύβῃ ἀσκουμένου, τῇ ὑπὸ τὴν μεγίστην καὶ ἁγίαν Λαύραν ἐπιμελείᾳ καὶ διορθώσει προηγουμένου Κυρίλου Λαυριώτου. Νῦν δὲ ἐκδοθέντα παρὰ τοῦ κυρίου Χριστοδούλου Μούτσου ἀναγνώστου τοῦ ἱερέως Λημητρίου. Ἐν Κερκύρᾳ τυπογραφεῖον « Ἀθηνᾶ » Ἀρσενίου Κάου. 1868.*

In-8° de 16 pages. P. 3, courte préface de l'éditeur. Pour le reste, cette brochure est identique à la précédente. La dernière page est blanche.

Bibl. de l'Auteur.

4. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας ψαλλομένη τῇ 4 δεκεμβρίου. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ Ἰακώβου τοῦ μοναχοῦ ἐν τῇ κοινοβιακῇ μονῇ Ἁγίου Παύλου τοῦ Ἄθωνος ἐν ἔτει 1847. Τυπωθεῖσα δὲ δαπάνῃ μὲν τῶν φιλοχρίστων συνδρομητῶν, φροντίδι δὲ καὶ ἐπιμελείᾳ Πάνου Λ. Συκιώτου ἐν ἔτει* 1894. *Ἐν Πάτραις, ἐκδοτικὸν κατάστημα « Ὁ Κάδμος ». Ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς γωνίας τῆς πλατείας Γεωργίου Α'. Β. Σεκόπουλος ἱδρύσατο 1869. Ἀνδρέας Β. Πάσχας διεδέξατο 1882. 1894.*

In-8° de 47 pages. P. 2, au verso du titre, épigramme sur l'origine de cette acolouthie, composée en novembre 1847 par le moine Jacques à la demande de Gérasime Sykiotès, d'Ithaque, pour l'église de Sainte-Barbe sise à Stavrou, localité de l'île. Pas de synaxaire, mais à la fin du volume, p. 39-47, la pièce suivante : *Βίος, πολιτεία καὶ ἄθλησις τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας μεταφρασθεῖσα παρὰ Ἀγαπίου μοναχοῦ (τοῦ Κρητός).* Inc. *Τὸν καιρὸν τοῦ ἀσεβεστάτου βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἦτον ἕνας τοπάρχης εἰς μίαν χώραν τῆς Ἀνατολῆς.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; bibl. des Bollandistes.

5. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας καὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ψαλλομένη*

τῇ 4 δεκεμβρίου. [Gravure de la sainte]. *Ἡ μὲν ἀκολουθία τῆς ἁγίας Βαρβάρας ἐτυπώθη ἐκ τῆς ἐν Σάμῳ ἱερᾶς μονῆς τῆς ἁγίας· τοῦ δὲ ὁσίου Ἰωάννου ἐκ τοῦ ἐν Ἱερουσωλήμοις τυπογραφείου Παναγίου Τάφου. 1895.*

In-8° de 32 pages. Pas de synaxaire, mais vie de la sainte, p. 20-28, identique à celle de l'édition précédente ; p. 28-32, les vingt-quatre *οἶκοι* de Raphael le Kausocalyvite. L'office de S. Jean Damascène est intercalé, parties par parties, dans celui de la sainte. Le nom de l'éditeur n'est pas indiqué, mais c'est évidemment le papas G. Boutérès.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 16 ; bibl. des Bollandistes.

6. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας καὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ψαλλομένη τῇ 4 δεκεμβρίου.*

G. Bouteres, *Ἀκολουθίαι* [b], p. 25-44. L'office est suivi de la vie de Ste Barbe, p. 44-52 ; des 24 *οἶκοι* en son honneur du moine Rachael, p. 52-57 ; de la *παράκλησις* propre à Ste Barbe, p. 57-63, puis d'une autre *παράκλησις*, p. 66-68, commune aux trois saints Séraphin le néo-martyr, Jean Damascène et Barbe, et publiée par Séraphin d'Argyropolis dans son *Πνευματικὸς κῆπος*, p. 48-54.

7. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας καὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ψαλλομένη τῇ 4 δεκεμβρίου συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργ. Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ἐνταῦθα ἐνοριακοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου ἐρανισθεῖσα ἐκ διαφόρων συγγραμμάτων καὶ ἐκδοθεῖσα καὶ τῷ 1905 ὑπὸ τοῦ ἰδίου. Ἐν Ἀθήναις τύποις « Πανελληνίου κράτους » 11 — Ὁδὸς Ἀριστείδου — 11 1915.*

In-8° de 48 pages. Réimpression de l'office précédent, avec la vie, p. 25-35, les *οἶκοι*, p. 35-41, et une *παράκλησις*, p. 41-48, qui est nouvelle.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

8. *Ἀρχιμανδρίτου Ἐμμανουὴλ Ι. Καρπαθίου, πτυχιούχου τῆς κατὰ Χάλκην θεολογικῆς σχολῆς, ἐφημερίου τῆς παρὰ τὸ Δαφνὶ Ἁγίας Βαρβάρας — Ἡ ἁγία μεγαλομάρτυς Βαρβάρα. Ἐν Ἀθήναις τύποις « Φοίνικος » Σταδίου 38. 1925.*

Petit in-8° de 64 pages contenant successivement la vie de la sainte, p. 3-18 ; son office tiré du Ménée, p. 19-30 ; les œuvres d'art dont elle a été l'objet, p. 31-33 ; une série de prières, p. 34-40 ; une notice sur la nouvelle église de Sainte-Barbe près de Daphni, p. 43-62 ; et l'index, p. 63.

Bibl. de l'Auteur.

Barbarus mon. in insula Corcyra, saec. XVI. — Maii 15.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Βαρβάρου τοῦ Πενταπο-*

λίτου. Ψαλλομένη τῇ ιε'. τοῦ μαΐου μηνός. Ἀφιερωθεῖσα τῷ παναιδεσιμωτάτῳ τε καὶ λογιωτάτῳ μεγίστῳ πρωτοπαπᾷ τῆς θεοφρουρίτου πόλεως Κερκύρας κυρίῳ Σπυρίδωνι τῷ Βούλγαρῃ νῦν πρῶτον τυπωθεῖσα, συνεργείᾳ τῶν τιμίων κυρίου Ἰωάννου Κοντούλη, κυρίου Αὐγουστίνου Ἁρμένη, καὶ κυρίου Θεοδώρου Γιωργωτᾶ κυβερνητῶν τῆς μονῆς τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Βαρβάρου. [Monogramme de l'imprimeur.] *Ἐνετίῃσι, ᾳψλδ'. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτωλι. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 24 pages. P. 12-21, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ὅσιος Βάρβαρος ἦτον ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Πενταπόλεως, καθὼς εὗρον εἰς μίαν ἱστορίαν χειρόγραφον ἑνὸς παλαιοῦ ἀνδρὸς ἱερομονάχου κυρίου Ματθαίου, ἐκ τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου, καλουμένης Πόρτας.*

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Βαρβάρου τοῦ Πενταπολίτου ψαλλομένη τῇ ιε' μαΐου. Νῦν τὸ δεύτερον ἐκδιδομένη μετὰ τῆς εἰκόνος τοῦ ἁγίου ὑπὸ Ἰωάννου Α. Ἀλεξάκη ἀδείᾳ τοῦ προϊσταμένου τῆς ἐκκλησίας. Ἐν Κερκύρᾳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου « Ὁ Κοραῆς » Ἰ. Ναχαμούλη. 1886.*

In-8° de 2 feuillets, 28 pages et 2 feuillets. La gravure est comprise dans les 2 feuillets liminaires, dont le second contient la préface du nouvel éditeur, datée de Corfou, le 9 janvier 1886. P. 13-24, synaxaire identique au précédent. Les 2 feuillets de la fin sont occupés par la liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Barlaam et Ioasaph. *Vid.* **Ioasaph.**

Barnabas apostolus. — Iun. 11.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου Βαρνάβα συντεθεῖσα μετὰ προσθήκης ἀναγκαίων τινῶν, οὕτως ὡς καθορᾶται. Διορισθεῖσά τε ψάλλεσθαι οὕτω κατὰ πάσας τὰς ἐν Κύπρῳ ἱερὰς ἐκκλησίας, εὐχαριστίας ἕνεκεν τῶν ὧν ἀπέλαυσεν ἡ Κύπρος δι' αὐτοῦ χαρίτων αὐτονόμου τε καὶ προνομίων. Παρὰ τοῦ μακαριωτάτου καὶ λογιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κυρίου Φιλοθέου : οὗ τῇ σπουδῇ, καὶ δαπάνῃ, καὶ τύποις νῦν πρῶτον ἐξεδόθη. Ἐνετίῃσιν, ᾳψνς'. Παρὰ Ἀντονίῳ τῷ Βόρτολι. 1756. Con licenza de' superiori e privilegio.*

In-4° de 36 pages. P. 3, préface signée *ὁ ἁμαρτωλὸς Ἐφραίμ,* le futur patriarche de Jérusalem. Les odes du canon comprennent respectivement six tropaires, dont les deux premiers sont empruntés aux Ménées, et les quatre autres ont été composés par Sophrone, disciple d'Éphrem. P. 21-25, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ θεῖος ἀπόστολος Βαρνά-*

βας, ὄντας ἐκ τῆς περιφήμου νήσου Κύπρου. P. 32-36, encyclique du patriarche Joannice, du mois de juillet 1651, défendant aux évêques d'exercer aucune fonction hors de leurs diocèses respectifs, mais accordant ce privilège à l'archevêque de Chypredans toute l'étendue de l'île ; elle a été rééditée par M. Gedeon, *Κανονικαὶ διατάξεις*, t. II, p. 384-89.

Constantinople, métochion du Saint-Sépulcre et Syllogue littéraire grec ; Venise, Saint-Marc.

2. *Vid.* **Bartholomaeus.**

Barnabas et Sophronius mon. in monte Sumela. — Aug. 18.

1. *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία · τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν Βαρνάβα καὶ Σωφρονίου τῶν ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ ἱεροῦ Χριστοφόρου, τῶν ἐν τῷ Μελᾷ ὄρει ἀσκησάντων. Ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ ὀγδόῃ τοῦ αὐγούστου μηνός. Νῦν μὲν πρῶτον τυπωθεῖσα ἐπὶ τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ γαληνοτάτου αὐθέντου, καὶ ἡγεμόνος πάσης Οὐγκροβλαχίας, κυρίου κυρίου, Ἰωάννου Γρηγορίου Ἀλεξάνδρου. Γκίκα Βοεβόδα. Ἀρχιερατεύοντος τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Οὐγκροβλαχίας κυρίου Γρηγορίου. Ἡγουμενεύοντος τοῦ πανοσιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου πατρὸς ἡμῶν ἁγίου καθηγουμένου τῆς ἐν τῷ τοῦ Μελᾶ ὄρει κειμένης ἱερᾶς σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μεγίστης μονῆς παναγίας τοῦ Σουμελᾶ, κυρίου Χριστοφόρου. Ἐπιμελείᾳ τε καὶ ἐπιστασίᾳ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις ταπεινοῦ Παρθενίου Σουμελιώτου Τραπεζουντίου τοῦ Μεταξοπούλου. Παρὰ Γεωργίῳ Κωνσταντίνου, καὶ Νικολάῳ Λαζάρου τῶν ἐξ Ἰωαννίνων. Ἐν τῇ κατὰ τὸ Βουκουρέστιον νέᾳ τυπογραφίᾳ ἔτει σωτηρίῳ. ᾳψξθ'.*

In-4° de 2 feuillets et 28 pages. Le verso du titre est blanc ; fol. 2r, deux épigrammes en vers iambiques à la Vierge par les frères Métaxopoulos ; au verso, gravure de la Madone *Σουμελιώτισσα*. P. 18-20, trois synaxaires insignifiants, le premier, sur les SS. Barnabas et Sophronios ; le second, sur l'image de la Vierge de Souméla ; le troisième, sur S. Christophe. La page 27 est occupée par le testament spirituel deBarnabas et Sophronios, daté de l'an 6013, 18 boédromion, et la page 28, par une prière des deux mêmes contre les sauterelles et par une notice historique sur le couvent de Souméla. La biographie des deux saints et l'histoire du couvent lui-même ne sont qu'un tissu d'invraisemblances, en dépit des efforts déployés par feu Épaminondas Th. Kyriakidès pour en prouver l'authenticité dans un ouvrage d'ailleurs intéressant,dont voici le titre : *Ἱστορία τῆς παρὰ τὴν Τραπεζοῦντα ἱερᾶς βασιλικῆς πατριαρχικῆς σταυροπηγιακῆς μονῆς τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου τῆς Σουμελᾶ.* In-8° (Athènes, 1898), 299 + *ξθ'* pages.

Mont Athos, monastère de Xéropotamos.

2. *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν Βαρνάβα καὶ Σωφρονίου τῶν ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ τοῦ ἱεροῦ Χριστοφόρου, τῶν ἐν Μελᾷ ὄρει ἀσκησάντων. Ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ ὀγδόῃ τοῦ αὐγούστου μηνός. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν φθοροποιῶν ἀκρίδων. Ἐν ᾗ καὶ ἡ ἱερὰ ἱστορία τῆς βασιλικῆς μονῆς τοῦ Σουμελᾶ, βίος τε καὶ πολιτεία τῶν ἄνωθεν ὁσίων πατέρων· καὶ περὶ ἧς ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἱστόρησε σεβασμίας τρίτης εἰκόνος τῆς Θεοτόκου, ὅθεν τε καὶ ὅπως εἰς τὸ τοῦ Μελᾶ ὄρος μετηνέχθη. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ σοφωτάτου διδασκάλου κυρίου Νεοφύτου ἱεροδιακόνου Πελοποννησίου τοῦ Καυσοκαλυβίτου, εἰς ἁπλῆν διάλεκτον, τύποις δὲ πρῶτον ἐκδοθεῖσα, ἡγουμενεύοντος τοῦ πανοσιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου πατρὸς ἁγίου καθηγουμένου τῆς ἐν τῷ Μελᾷ ὄρει κειμένης ἱερᾶς σεβασμίας βασιλικῆς τε καὶ πατριαρχικῆς μεγίστης μονῆς τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου, παναγίας τοῦ Σουμελᾶ, κυρίου Χριστοφόρου καὶ ἁγίου σκευοφύλακος κυρίου Λαμιανοῦ. Ἐμμελεῖ δὲ καὶ σπουδῇ καὶ συνδρομῇ τοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς μονῆς Παρθενίου ἀρχιμανδρίτου Τραπεζουντίου τοῦ Μεταξοπούλου, παρ᾽ οὗ συντεθεῖσα καὶ ἡ ἐν συνόψει ἱστορία τοῦ βασιλείου τῆς περιφήμου Τραπεζοῦντος. Ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξονίας ἐν ἔτει, ᾳψοε΄. 1775.˙ Ἐν τυπογραφείᾳ Βιλγέλμου Γοττλὼβ Σόμμερ.*

In-4° de 4 feuillets + 1 feuillet + 40 pages + 1 feuillet + 48 pages + 1 feuillet + 71 pages + 1 feuillet. Les feuillets liminaires contiennent successivement le titre, la préface signée : *Νεόφυτος ἱεροδιάκονος Πελοποννήσιος ὁ Καυσοκαλυβίτης. ᾳψο΄, αὐγούστου ιδ΄. ἐν Στεφανοπόλει τῆς Τρανσυλβανίας*, et treize épigrammes sur divers sujets. Vient ensuite une planche portant au verso une gravure représentant les personnes divines. P. 1-36, l'office ; p. 37-40, testament de Barnabas et Sophronios, suivi d'une prière et de notes sur les principales dates de l'histoire de Souméla. Ici est intercalé un feuillet portant au verso une gravure représentant les deux fondateurs avec la Vierge au milieu. Vient ensuite, avec une pagination spéciale, l'histoire du monastère de Souméla (p. 1-34) ; un abrégé historique de Trébizonde et de ses empereurs par Parthénios Métaxopoulos (p. 35-46) ; un abrégé de la doctrine chrétienne par le patriarche Éphrem de Jérusalem (p. 47-48). Nouveau feuillet intercalaire, portant, au recto, une gravure représentant la Vierge de Souméla et au-dessous les empereurs de Trébizonde. Dans une troisième partie, qui manque à beaucoup d'exemplaires, l'histoire du monastère est reproduite en grec dit savant, avec pagination spéciale, p. 1-44. Elle est suivie, p. 45-52, d'un chrysobulle d'Alexis Comnène, reproduit par Miklosich et Müller, *Acta et diplomata graeca medii aevi sacra et profana*, t. V, p. 280 ; de deux autres chrysobulles des princes de Moldavie, p. 53-54 ; de l'histoire de Trébizonde et de ses empereurs (p. 55-68) ; de la doctrine chrétienne d'Éphrem (p. 69-71). Le volume se termine par un double feuillet,

contenant d'une côté le tableau généalogique des empereurs de Trébizonde. Cette troisième partie est enrichie de notes dues à Parthénios Métaxopoulos, qui a annoté de même la courte préface de Néophyte. L'ouvrage, déclare-t-il, fut livré à l'impression le 1er mars 1775. Dans certains exemplaires, il y a interversion entre la deuxième et la troisième partie.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Constantinople, métochion du Saint-Sépulcre ; Munich, bibl. publique : Liturg. 30 ; bibl. des Bollandistes.

Bartholomaeus et Barnabas apostoli. — Iun. 11.

Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων Βαρθολομαίου καὶ Βαρνάβα.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 128-29.

Acoluthia tempore **belli** recitanda.

1. *Ἀκολουθία ψαλλομένη ἐπὶ κατευοδώσει καὶ συμμαχίᾳ στρατοῦ εἴς τε τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὴν ὑπέραγνον Θεοτόκον, τοὺς ἀσωμάτους, τοὺς ἀποστόλους, καὶ εἰς τοὺς μάρτυρας. Ἐκδίδεται νῦν τὸ πρῶτον ὑπὸ Ν. Δραγούμη. Ἐν Ἀθήναις. τύποις Λ. Λ. Βιλαρᾶ καὶ Α. Γ. Καναριώτου. (Ὁδὸς Βύσσης, ἀριθ. 815). 1861.*

In-8° de 16 pages, dont les deux dernières entièrement blanches. Cet office est tiré du codex Parisinus gr. 2446, fol. 64-67 et du Laurentianus Plut. 75 cod. 6. Le canon a pour auteur un Théodore. Inc. *Τρισήλιε μονάς, τρισυπόστατε φύσις, ἡ συνέχουσα τὸ πᾶν δυνάμει θεϊκῇ.*

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία παρακλήσεως εἰς τὴν ἐνεστῶσαν περίστασιν τοῦ πολέμου.*

Ἐκκλησιαστικὸς Κῆρυξ, t. II (Larnaca, 1912), p. 479-89. Cet office a pour auteur le métropolite de Kition, Mélétios Métaxakis, devenu depuis métropolitain d'Athènes et patriarche de Constantinople.

Beryllus ep. Catanensis, sacc. II (?). — Mart. 24.

Ἀκολουθία πρὸς τὸν ἅγιον Βήρυλλον ἐπίσκοπον Κατάνης ποιηθεῖσα παρὰ Θεοφάνους Σικελοῦ.

A. Papadopoulos-Kerameus, dans *Byzantinische Zeitschrift*, t. IX (1900), p. 370-78. Pas de synaxaire, mais simplement les stichères et le canon. Tirée du codex grec 553 de la bibliothèque publique de Pétrograd.

Bessarion ep. Larissensis, † 1540. — Sept. 15.

1. *Ἀκολουθία · τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βησσαρίωνος, ἀρχιεπισκόπου Λαρίσσης τοῦ θαυματουργοῦ, νεωστὶ τυπωθεῖσα ἐπὶ τῆς ἡγεμονείας τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ ἐκλαμπροτάτου ἡγεμόνος πάσης Οὐγκροβλαχίας, κυρίου κυρίου Ἰωάννου Κωνσταντίνου Μπασσαράμπα, βοεβόδα, παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Ῥιμνίκου κυροῦ Ἀνθίμου, ἀναλώμασι μὲν τοῦ ὁσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Ἰγνατίου καὶ καθηγουμένου τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Νουτζέτου, ἐπιμελείᾳ δὲ καὶ ἐπιδιορθώσει, Μητροφάνους Γρηγορᾶ τοῦ ἐκ Ἰωδώνης. Ἐν Βουκουρεστίῳ τῆς Οὐγκροβλαχίας. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ, ᾳψε′. ἀπριλλίου. β′.*

In-4° de 4 feuillets non chiffrés, dont le quatrième entièrement blanc, et 26 feuillets chiffrés. Au verso du titre, armes du prince Jean Constantin Bassaraba Brancovan et épigramme en son honneur. Fol. 2-3, épître dédicatoire au métropolitain de Larissa, Parthénios, par l'higoumène Ignace. Fol. 10ᵛ-11ᵛ, synaxaire : *Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Βησσαρίων, ἐκ κώμης ἦν τῶν περὶ τὰ τέρματα Μακεδονίας.* Fol. 14ᵛ-26ʳ : *Λόγος ἐγκωμιαστικός, ἤτοι βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν, Βησσαρίωνος, ἀρχιεπισκόπου Λαρίσσης τοῦ θαυματουργοῦ, μεταφρασθεὶς εἰς κοινὴν διάλεκτον, παρὰ Ἀναστασίου.* Inc. *Ὁ μὲν Ζοροβάβελ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἦτον σπαθάριος τοῦ Δαρείου βασιλέως.* Fol. 26, trois épigrammes, la première sur les trois hiérarques Achille, Oecuménius et Bessarion, la seconde sur Bessarion, la troisième contre les papistes. Deux canons en l'honneur du saint, l'un du hiéromoine Pachôme : *Ὑπῆρξας χωρητικὸς τοῦ πνεύματος*, le second anonyme : *Ἄνθρωπος μὲν ὁ παρ' ἡμῶν.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de feu Georges Baltazzi ; Londres, British Museum.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βησσαρίωνος ἀρχιεπισκόπου Λαρίσσης τοῦ θαυματουργοῦ. Τυπωθεῖσα ἀναλώμασι μὲν τοῦ πανιερωτάτου καὶ θεοπροβλήτου μητροπολίτου Λαρίσσης κυρίου κυρίου Ἰακώβου, καὶ τοῦ πανοσιωτάτου ἡγουμένου τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου Λουσίκου κυρίου Ἱεροθέου. Ἐπιμελείᾳ δὲ καὶ ἐπιδιορθώσει τοῦ λογιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Γρηγορίου Μοσχοπολίτου. Ἐν Μοσχοπόλει. 1744 Παρὰ Γρηγορίῳ ἱερομονάχῳ τῷ Κωσταντινίδῃ.*

In-fol. de 2 feuillets, l'un pour le titre, l'autre pour la dédicace à Jacques de Larissa, et 28 pages. P. 11-12, synaxaire, et p. 16-28, *λόγος ἐγκωμιαστικός*, comme au numéro précédent. L'office ne contient que les parties propres au saint, et non celles de la Croix.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de feu Georges Baltazzi ; Mont Athos, monastères de Lavra et de Roussico.

3. *Ἀκολούθία · τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βησσαρίωνος, ἀρχι-*

επισκόπου Λαρίσσης τοῦ θαυματουργοῦ, τυπωθεῖσα μὲν τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ ἀοιδίμου αὐθέντου Ἰωάννου Κωνσταντίνου Βασσαράβα βοεβόδα, καὶ ὑπὸ τοῦ χρόνου ἐξαναλωθεῖσα. Τὰ νῦν δὲ εἰς τύπον ἐξεδόθη τὸ δεύτερον ἐπὶ τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ ὑψηλοτάτου αὐθέντου, καὶ ἡγεμόνος πάσης Οὐγγροβλαχίας, κυρίου κυρίου Ἰωάννου Σκαρλάτου Γκίκα βοεβόδα, δι' ἀναλωμάτων καὶ δαπάνης τοῦ πανιερωτάτου καὶ θεοπροβλήτου μητροπολίτου τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Οὐγγροβλαχίας, κυρίου κυρίου Φιλαρέτου Μιχαλίτζη τοῦ ἐκ τῆς περιφήμου νήσου Ζακύνθου. Ἐπιμελείας, προτροπῆς τε, καὶ ἐπιστασίας τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος μεγάλου σατράρη κυρίου Ἰωάννου, αὐταδέλφου τῆς αὐτοῦ πανιερότητος. Κόπου δὲ καὶ ἐπιδιορθώσεως Κωνσταντίνου Τριανταφυλλίδου, τοῦ ἐκ Ζαγορᾶς τοῦ Σωτῆρος. Ἐν τῇ κατὰ τὸ Βουκουρέστιον ἁγιωτάτῃ μητροπόλει, ἔτει σωτηρίῳ αψνθ'. Παρὰ Γεωργίῳ Στοϊκοβίτζῃ τῷ τυπογράφῳ.

In-4° de 4 feuillets non chiffrés et 26 feuillets chiffrés en grec. Cette édition est, non pas la seconde, comme l'affirme le titre, mais la troisième. Au verso du titre, armes de Jean Scarlatos Ghica avec deux épigrammes en son honneur. Fol. 2r, armes du métropolitain Philarète accompagnées d'une épigramme. Fol. 2v-4r, préface du métropolitain Philarète aux lecteurs, dans laquelle il déclare réimprimer, à cause de sa rareté, l'édition de 1705. Fol. 4v, deux épigrammes en l'honneur de Philarète. L'office proprement dit correspond exactement à la description donnée ci-dessus de l'édition de 1705.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de feu Georges Baltazzi ; Bucarest, bibl. de l'Académie roumaine.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βησσαρίωνος τοῦ θαυματουργοῦ. Ἡ τὸ πρῶτον μὲν εἰς φῶς φανεῖσα ἐπὶ τοῦ ἀειδίμου αὐθέντου Ἰωάννου Κωνσταντίνου Βασσαράβα βοεβόδα πάσης Οὐγγροβλαχίας· τὸ δεύτερον δὲ ἐπὶ τοῦ ἀειδίμου αὐθέντου καὶ ἡγεμόνος πάσης Οὐγγροβλαχίας, κυρίου κυρίου Ἰωάννου Σκαρλάτου Γίκα βοεβόδα· τὰ νῦν τὸ τρίτον ἐκδίδεται εἰς τύπον δαπάνῃ καὶ ἀναλώμασι τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος κυρίου κυρίου Ἰωάννου Φλωρέσκουλου μεγάλου βορνίκου τῆς Βλαχίας. Προστιθέντων ἐν αὐτῇ, τῶν τροπαρίων τῆς Ὑψώσεως, τοῦ Σταυροῦ, τοῦ παρακλητικοῦ κανόνος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βησσαρίωνος, ψαλλομένου εἰς πᾶσαν ἀνάγκην δεινῶν, ἐπηρείας καὶ λοιμοῦ, καὶ τοῦ ἐγκωμίου πρὸς τὸν ἅγιον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τὰ παρὰ τοῦ ἁγίου δειχθέντα θαύματα. Βιέννῃ 1797. Παρὰ Μαρκίδ. Πούλιου.*

In-4° de 4 feuillets et 48 pages. Au verso du titre, épigramme en l'honneur du grand vornik Jean Floresco ; fol. 2-3, dédicace au même personnage, signée des moines de Dousiko ; fol. 3v-4r, avis aux lecteurs

par Hiérothée, archimandrite de Dousiko ; fol. 4v, gravure représentant S. Bessarion. P. 1-22, Ἀκολουθία, et p. 23-32, Λόγος ἐγκωμιαστικός, comme au numéro précédent ; p. 33-40, Κανὼν παρακλητικός par Samuel Georgiadès d'Athènes, qui y a joint une épigramme ; p. 41-48, Ἐγκώμιον. Inc. Τὰ ὄντα τῆς ἀληθείας (ὦ φιλέορτον σύστημα) ἡ παντοδυναμία.

Athènes, bibl. Nationale ; bibl. de la Société d'archéologie chrétienne ; 156 (incomplet des feuillets 2-3) ; bibl. de Constantin Bernardakis ; Mont Athos, monastère de Xéropotamos.

5. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βησσαρίωνος ἀρχιεπισκόπου Λαρίσσης τοῦ θαυματουργοῦ, καὶ κτίτορος τῆς ἱερᾶς καὶ περιωνύμου μονῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τῶν Μεγάλων Πυλῶν τῆς κοινότερον καλουμένης Λουσίκου, ἡ ᾀσματικὴ ἀκολουθία, σὺν αὐτῇ δὲ καὶ ὁ μετ' ἐγκωμίου βίος αὐτοῦ. ἤδη νεωτέρᾳ φράσει συγγραφείς. Νῦν τύποις νέοις ἐκδοθέντα σπουδῇ θερμῇ καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ πανοσιωτάτου ἁγίου ἀρχιμανδρίτου, καὶ ἡγουμένου τῆς αὐτῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Λουσίκου κυρίου κυρίου Ἱεροθέου καὶ ἀναλώμασι τῶν ὀρθοδόξων καὶ εὐλαβῶν χριστιανῶν. Προσετέθη δὲ τούτοις καὶ εἷς κανὼν παρακλητικὸς εἰς δόξαν τοῦ ἁγίου καὶ εἰς κοινὴν τῶν εὐλαβῶν χριστιανῶν ὠφέλειαν.

Ὕμνους δέδεξο εὐμενῶς τούτους μάκαρ.
Βησσαρίων, οὓς σὴ μονή, σοὶ προσφέρει.

Ἐν τῷ τοῦ πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τυπογραφείῳ. Ἔτει 1800.

In-4° de 1 feuillet pour la gravure du saint et 87 pages. P. 3-5, dédicace de Hiérothée, higoumène de Dousiko, au métropolitain de Larissa Denys, datée de juillet 1798 ; p. 5-6, avis du même Hiérothée aux lecteurs, suivi d'une lettre d'approbation de Denys de Larissa, adressée à Hiérothée ; p. 7-8, sept épigrammes ; p. 9-32, office avec le synaxaire ordinaire, p. 26-27 ; p. 31bis-77, vie et éloge du saint, νεωτέρᾳ μὲν φράσει συγγραφεὶς, τὴν αὐτὴν δὲ ὕλην περιέχων τοῦ παλαιοῦ. Inc. Ἡμέρα πανηγύρεως σήμερον εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν ἀνέτειλε. Les pages 78-79 sont entièrement blanches ; p. 80, non chiffrée, épigramme des typographes à Denys de Larissa ; p. 81-87, canon paraclétique en l'honneur du chef de S. Bessarion, composé par l'archimandrite Joseph. Inc. Νόσῳ συνεχόμενος χαλεπῇ.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement ; Constantinople, métochion du Saint-Sépulcre ; bibl. des Bollandistes.

6. Ἀκολουθία ἑορτάσιμος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βησσαρίωνος ἀρχιεπισκόπου Λαρίσσης τοῦ θαυματουργοῦ, καὶ κτίτορος τῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἱερᾶς μονῆς τῶν Μεγάλων Πυλῶν τῆς κοινότερον καλουμένης Λουσίκου. Ἧ προσετέθη καὶ κανὼν παρακλητικὸς πρὸς τὸν ἅγιον ὑπὲρ τῶν εὐλαβῶν χριστιανῶν.

Διορθωθεῖσα δὲ νῦν ἀκριβῶς, καὶ καλλωπισθεῖσα ὑπὸ Πολυχρονίου Φιλιππίδου ἐξεδόθη δαπάνῃ ἐλευθερίῳ τῶν φιλογενῶν καὶ εὐσεβῶν αὐταδέλφων Βριγιάκων Νικολάου, Ἰωάννου, Δημητρίου καὶ Χριστοδούλου, ἐκ Καλλαῤῥύτης τῆς Ἠπείρου. Ἐν Βενετίᾳ διὰ τῶν τύπων τῆς ἑλληνικῆς τυπογραφίας Νικολάου Γλυκῆ 1846.

In-4° de *η′* pages, 2 feuillets et 64 pages. Les 8 pages liminaires contiennent exactement les mêmes pièces que l'édition de 1800 ; les deux feuillets intercalaires qui suivent présentent, le premier, un éloge des frères Brigiakès composé par le correcteur Philippidès, et le second, la gravure du saint. Le synaxaire, p. 18-19, la vie, p. 25-26, et le canon paraclétique, p. 57-64, sont également empruntés à l'édition précitée.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 112.

7. *Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βησσαρίωνος ἀρχιεπισκόπου Λαρίσσης τοῦ θαυματουργοῦ καὶ κτίτορος τῆς ἱερᾶς καὶ περιωνύμου μονῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τῶν Μεγάλων Πυλῶν τῆς κοινότερον καλουμένης Δουσίκου. Ἡ ᾀσματικὴ ἀκολουθία, σὺν αὐτῇ δὲ καὶ ὁ μετ' ἐγκωμίου βίος αὐτοῦ · νεωτέρᾳ φράσει συγγραφείς. Ἐκδοθέντα ἐν τῷ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τυπογραφείῳ, ἔτει 1800, σπουδῇ θερμῇ καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ πανοσιωτάτου ἁγίου ἀρχιμανδρίτου καὶ ἡγουμένου τῆς αὐτῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Δουσίκου κυρίου κυρίου Ἱεροθέου καὶ ἀναλώμασι τῶν ὀρθοδόξων καὶ εὐλαβῶν χριστιανῶν. Προσετέθη δὲ τούτοις καὶ εἷς κανὼν παρακλητικὸς εἰς δόξαν τοῦ ἁγίου καὶ εἰς κοινὴν τῶν εὐλαβῶν χριστιανῶν ὠφέλειαν.*

Ὕμνους δέδεξο εὐμενῶς τούτους μάκαρ,
Βησσαρίων, οὓς σὴ μονὴ, σοὶ προσφέρει.

Ἐκδίδονται νῦν δαπάνῃ Γεωργίου Λ. Καποτᾶ ἢ Κιρκιβγέτα καὶ τῶν εὐλαβῶν συνδρομητῶν. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Φ. Καραμπίνη καὶ Κ. Βάφα. (Παρὰ τῇ ὁδῷ Βύσσῃ ἀριθ. 301.) 1856.

In-4° de 85 pages et 1 feuillet contenant au recto la liste des souscripteurs. Simple réimpression de l'édition de 1800, tant pour les pièces liminaires que pour la vie, p. 43-76, et le canon, p. 77-85.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 113.

8. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βησσαρίωνος ἀρχιεπισκόπου Λαρίσσης τοῦ θαυματουργοῦ καὶ κτίτορος τῆς ἱερᾶς καὶ περιωνύμου μονῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τῶν Μεγάλων Πυλῶν τῆς κοινότερον καλουμένης Δουσίκου. Ἐκδίδοται νῦν πληρέστερος ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Δημητρίου Γ. Τριανταφυλλίδου Καποτᾶ ἰατροῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν ἔτει 1759 ὑπὸ Κωνσταντίνου Τριανταφυλλίδου ἐπιδιορθωθείσης ἐκδόσεως, καὶ τῆς ἐν*

ἔτει 1856 δαπάνῃ Γεωργίου Λ. Καποτᾶ ἀνατυπωθείσης, ἔτι δὲ καὶ τῶν ἐν τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς ἱερᾶς μονῆς Δουσίκου ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου αὐτῆς Θεοφάνους Ἀγγελίδου ἀνευρεθέντων σχετικῶν σημειώσεων. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν Νέων Ἰδεῶν, ὁδὸς Ἀριστείδου, 6. 1897.

In-8° de 84 pages. Reproduction de l'édition précédente avec les modifications suivantes : p. 3, préface du nouvel éditeur ; p. 54-64, vie abrégée. Inc. *Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, κηρύξας τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀγάπης, ἠξίωσεν ὅπως ἐν ἀνάγκῃ* ; p. 61-67, miracles posthumes du saint ; p. 67-82, testament du saint tiré du codex du monastère de Dousiko ; p. 85-86, notice topographique du susdit monastère.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Blasius ep. m. Sebastae. — Febr. 11.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Βλασίου ἀρχιεπισκόπου Σεβαστείας. Συλλεχθεῖσα ὑπὸ Στυλιανοῦ ἱερέως Κύτρακα, καὶ ἀφιερωθεῖσα τοῖς τιμιωτάτοις Ἰωάννῃ Λάσκαρει τῷ ἐξοχωτάτῳ ἰατροσοφιστῇ, καὶ Βλασίῳ Παυλούτζῳ χρησιμωτάτῳ ἐπιτρόποις τοῦ ἐν Κερκύρᾳ πανενδόξου ναοῦ τιμωμένου ἐπ' ὀνόματι τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου Σπηλαιότισας, καὶ ἁγίου Βλασίου. ᾳψπϛ'. Ἐνετίῃσιν, 1786. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 12 + 40 pages. Des 12 pages liminaires, la page 2 est occupée par la gravure du saint ; la page 3, par le titre ; les pages 5-8, par la dédicace à Jean Lascaris et Blaise Paolucci, datée de Corfou, 1786 ; les pages 9-12, par un avis aux lecteurs. P.17-30, panégyrique du saint. Inc. prologus : *Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω κτλ. Μαρκ. κεφ. η'. — Ταύτην τὴν θεϊκὴν, καὶ ψυχοσωτήριον διδασκαλίαν οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι θεοφιλεῖς ἄνδρες ἐνωτισθέντες.* P. 19, inc. vita : *Οὗτος ὁ ὄντως ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, καὶ τῶν ἐκείνου θείων ἐντολῶν πρόθυμος ἐργάτης.* La page 40, non chiffrée, porte le permis d'imprimer des Réformateurs de Padoue, daté du 23 septembre 1786.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Venise, Saint-Marc.

2. *Ἀκολουθία καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Βλασίου ἀρχιεπισκόπου Σεβαστείας τοῦ θαυματουργοῦ νῦν τὸ πρῶτον τύποις ἐκδίδοται ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Γ. Ἀθανασιάδου πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων. Ἐν Χαλκίδι ἐκ τῶν καταστημάτων ἀδελφῶν Γ. Ἀθανασιάδου 1893.*

In-8° de 2 feuillets, 30 pages et 1 feuillet blanc. Sur la couverture, le titre porte en outre avant *πρὸς χρῆσιν* ces mots : *τῇ ἐπιμελείᾳ τῶν Νικολ. Π. Πόγκα καὶ Κωνστ. Κιαπέκου τῶν πρωταιτίων τῆς ποιήσεως ἱερᾶς εἰκόνος τοῦ ἱεροῦ Βλασίου ἐν τῷ ἐν Κύμῃ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου.* Au verso du titre, lettre des éditeurs au général

Blaise Baltinos ; fol. 2, dédicace au même. La page 1 porte le faux-titre suivant : *Ἀκολουθία ἑορτάσιμος τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Βλασίου ἐπισκόπου Σεβαστείας τοῦ θαυματουργοῦ, οὗ ἡ μνήμη ὑπάρχει εἰς τὰς ἕνδεκα τοῦ φεβρουαρίου μηνός, συλλεχθεῖσα ἐκ τοῦ ἁγίου ὄρους Ἄθω παρὰ διαφόρων ποιητῶν. — Ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1892 μαΐου πρώτῃ.* Pas de synaxaire, mais à la suite de l'office, p. 24-30, le *μαρτύριον* du saint. Inc. *Βλάσιος ὁ ἔνδοξος μάρτυς, καὶ πρὶν νὰ μαρτυρήσῃ, εἶχε πολιτείαν θαυμάσιον καὶ ἀξιέπαινον.* Cette pièce est empruntée au recueil d'Éphrem le Syrien, p. 365-69.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 15 ; bibl. des Bollandistes.

3. *Ἀκολουθία πλήρης βίος καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Βλασίου ἀρχιεπισκόπου Σεβαστείας τοῦ θαυματουργοῦ νεωστὶ τυπωθεῖσα, ἐρανισθεὶς ἐκ χειρογράφων, ἐπιμελείᾳ Κωνσταντίνου Χ. Δουκάκη τοῦ ἐκ Καλαμῶν τῆς Πελοποννήσου προσκυνητοῦ. Φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ πανοσιωτάτου κυρίου κυρίου Παρθενίου Καστανᾶ ἡγουμένου τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου Βλασίου Καλαβρύτων. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Ἰωάννου Νικολαΐδου 1896.*

In-8° de 32 pages. Le titre de la couverture ajoute après *Καλαβρύτων* cette intéressante indication : *Καὶ φροντίδος μετὰ πολλοῦ ζήλου τοῦ πανοσιωτάτου κυρίου Ἀρσενίου Ἀντωνοπούλου ἱερομονάχου.* De même, il corrige justement *ἐρανισθεὶς* en *καὶ ἐρανισθεῖσα*, et *ἡγουμένου* en *ἡγουμένου*. Enfin le bas est modifié de la sorte : *Ἐν Ἀθήναις Κωνσταν. Χ. Δουκάκης 36 — ὁδὸς Πετράκη — 36 πλησίον τῆς ἀριστερᾶς γωνίας τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς μητροπόλεως. 1896.* Synaxaire de trois lignes, mais à la suite de l'office, p. 28-32, le *μαρτύριον*.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

4. *Ἀκολουθία βίος καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Βλασίου ἐπισκόπου Σεβαστείας. Ἐκδίδοται ἐπιμελείᾳ Ζωσιμᾶ Ἐαφιγμενίτου δαπάνῃ Κωνσταντίνου Ἀναστασίου ἢ Ῥεντσάλη. Ἐν Ἀθήναις κε τοῦ τυπογραφείου Ἰωάννου Νικολαΐδου 1901.*

In-8° de 32 pages. P. 3, gravure du saint. Pas de synaxaire. A la suite de l'office, p. 25-30, le *μαρτύριον* identique à celui de l'édition précédente, mais accompagné ici d'une note historique de l'éditeur. P. 31-32, courte biographie de Constantin Anastasiou, mort le 13 janvier 1901, dont la générosité avait couvert les frais d'impression. Le second feuillet de la couverture est occupé par une curieuse dissertation de Zosimas sur le transfert de la fête patronale (*πανήγυρις*) de Karabasi.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Βλασίου ἀρχιεπισκόπου Σεβαστείας συλλεχθεῖσα ὑπὸ Στυλιανοῦ ἱερέως Κύτρακα τοῦ Κερκυραίου.*

Ś. Nikokabouras, *Ἀκολουθίαι*, p. 81-109, avec synaxaire, p.95-103. Réimpression du n° 1.

Bucolus et Polycarpus epp. Smyrnenses, saec. II. — Febr. 6 et 23.

Ἀσματικὴ ἀκολουθία τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν Βουκόλου καὶ Πολυκάρπου ἐπισκόπων Σμύρνης. Σμύρνῃ. Τυπογραφεῖον Ἀμαλθείας. 1886.

In-8° de 1 planche, 30 pages et 1 feuillet. La planche représente les deux saints en ornements pontificaux. P. 3-4, préface des éditeurs ; p. 5-15, office de S. Bucolus pour le 6 février, avec synaxaire, p. 11. Inc. *Οὗτος ὁ ἅγιος, οὗ τὸ γένος καὶ τὴν πατρίδα οὐ παρέδωκεν ἡμῖν ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία.* Ce synaxaire est suivi de celui de Photius, patriarche de Constantinople, dont on fête la mémoire le même jour. Inc. *Ὁ μέγας οὗτος ἱεράρχης καὶ λαμπρὸς τῆς ἐκκλησίας φωστὴρ καὶ διδάσκαλος, Φώτιος ὁ ἁγιώτατος καὶ σοφώτατος.* P. 17-30, office de S. Polycarpe pour le 23 février, avec synaxaire, p. 25-27. Inc. *Ὁ θεῖος οὗτος τῆς ἐκκλησίας πατὴρ καὶ προφητικὸς λύχνος τῶν δοκιμασιῶν τῆς τῶν Σμυρναίων ἐκκλησίας.* Le feuillet final contient au recto la liste des évêques de Smyrne.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 14.

Cassiana v., saec. IX. — Sept. 7.

Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Κασσιανῆς συντεθεῖσα ὑπὸ Γεωργίου Ν. Σασσοῦ Κασσίου χάριν τῆς πρὸς τὴν ἁγίαν εὐλαβείας αὐτοῦ. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς « Μεταρρυθμίσεως » Βιτάλη καὶ Λημνίου 1889.

In-8° de 32 pages. P. 3, dédicace au patriarche d'Alexandrie Sophrone datée de Port-Saïd, le 1er septembre 1889. P. 5, imprimatur patriarcal, délivré par Germain, métropolite de la Thébaïde, le 10 septembre de la même année. P. 19-23, synaxaire. Inc. prologus : *Πλὴν τῶν ἄλλοτε κοσμούντων τὴν τῶν πόλεων βασιλίδα, τὴν κλεινὴν Κωνσταντινούπολιν.* Inc. vita : *Αὕτη ὑπῆρξε κατὰ τοὺς χρόνους Θεοφίλου, αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου, ἐν ἔτει σωτηρίῳ 829.* La Cassiana du titre devient Icasia au cours du synaxaire ; elle est identique à la Cassia de la littérature byzantine, auteur du fameux tropaire : *Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις.*

Bibl. de l'Auteur.

Cassianus mon. † 450. — Febr. 29 vel 28.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Κασσιανοῦ τοῦ Ῥωμαίου ψαλλομένη κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ φευρουαρίου μηνός, εἰ δὲ καὶ οὐκ ἔστι βίσεκτος, νὰ ψάλλεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ αὐτοῦ, νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα προτροπῇ μὲν*

τοῦ μακαριωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κυρίου κυρίου Χρυσάνθου τῆς Νέας Ἰουστινιανῆς, διὰ δαπάνης τοῦ αἰδεσιμωτάτου πρωτοπαπᾶ κυροῦ Χριστοδούλου, ἐπιστασίᾳ δὲ καὶ παρακινήσει τοῦ ταπεινοῦ ἀρχιδιακόνου Ἰωαννικίου, τοῦ αὐτοῦ θρόνου, τοῦ ἐκ τῆς Λευκοσίας. ᾳψπζ'. Ἐνετίησιν, 1787. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.

In-4° de 16 pages. P. 13-14, court synaxaire. Inc. *Οὗτος ἦν ἐκ πόλεως Ῥώμης, περιφανῶν.*

N. B. Le monastère *τοῦ Σταυροῦ* à Lefcara, dans l'île de Chypre, possède une édition de cet office parue en 1768, à Venise, mais nous n'avons pu en obtenir la description.

Venise, Saint-Marc.

2. *Ἀναπλήρωσις ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Κασσιανοῦ τοῦ Ῥωμαίου.*

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Febr., p. 451-55.

Catharina m. *Vid.* **Aecaterina**

Cendeas mon. in insula Cypro, saec. XI (?). — Oct. 6.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἀποστόλου Θωμᾶ, καὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Κενδέα τοῦ θαυματουργοῦ.

Kyprianos, *Ἀκολουθίαι*, p. 41-63. L'office est commun aux deux saints, mais il n'y a de synaxaire, p. 56-58, que pour Cendeas, allemand d'origine, qui, venu en pèlerinage à Jérusalem, se fit moine, d'abord dans le désert du Jourdain, puis en Chypre, aux environs de Paphos, on ne dit pas à quelle époque. Ce synaxaire est reproduit avec traduction française en regard, par Constantin Sathas, dans les *Archives de l'Orient latin*, t. II (1884), *Documents*, p. 420-23. Sur le culte local du saint, voir L. Philippos, *Ὁ ἅγιος Κενδέας καὶ ὁ ἐν Κτήματι ναός του*, dans *Κυπριακὰ Χρονικά*, t. II (Larnaca, 1924), p. 224-27.

Charalampes m. † 202. — Febr. 10.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἐν ἱερομάρτυσι Χαραλάμπους. Νεωστὶ τυπωθεῖσα ἐξ οἰκείων ἀναλωμάτων τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Μαϊώτου, τοῦ ἐκ Κυδωνίας τῆς Κρήτης, καὶ παρ' αὐτοῦ ἀφιερωθεῖσα τῷ ἐν ἄρχουσιν ἐλλογιμωτάτῳ, καὶ ἐν ἐλλογίμοις πανευγενεστάτῳ, κυρίῳ κυρίῳ Μιχαὴλ τῷ Περούλῃ.* [Marque de l'imprimeur.] *Ἐνετίησιν. ᾳχλδ'. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ. 1694.*

In-4° de 1 feuillet blanc et 25 pages. P. 3-4, dédicace de Georges *ὁ Μαϊώτης* à Michel *Περούλης*, son parrain ; p. 12-22 , synaxaire. Inc. *Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ δυσσεβοῦς Σεβήρου, ἦτον εἰς τὴν Ἀσίαν ἕνας ἡγεμὼν ἀπηνὴς καὶ ἀνήμερος Λουκιανὸς ὀνομαζόμενος.* Cet office a été composé par Georges de Trébizonde, dont beaucoup d'éditions portent le nom.

Athènes, bibl. Nationale.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Χαραλάμπους. Νῦν τὸ πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα. Διορθώσει τοῦ ἐν ἱερομονάχοις Γρηγορίου Μοσχοπολίτου.* [Gravure représentant saint Luc]. *Ἐν Μοσχοπόλει. 1734 Παρὰ Γρηγορίῳ ἱερομονάχῳ τῷ Κωνσταντίνου.*

In-4° de 36 (?) pages. Le verso du titre est blanc ; p. 3-29, office sous ce titre d'entrée : *Μηνὶ φευρουαρίῳ. ι'. Νεωστὶ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος καὶ πολυάθλου Χαραλάμπους.* Le canon est bien identique à celui des éditions communes, mais les autres tropaires varient. P. 17-26, synaxaire comme au n° 1. P. 31-36 (?), *κανὼν παρακλητικός, ψαλλόμενος εἰς τὴν παννυχίδα τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Χαραλάμπους.* Inc. *Τὸν δρόμον τετέλεκας, προσομιλῶν αἰκισμοῖς.*

Athènes, bibl. Nationale : ms. n° 2102 (exemplaire incomplet des derniers feuillets ; l'imprimé s'arrête à la page 32, qui est suivie de quatre feuillets manuscrits contenant la fin du canon).

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ.*

C. Dapontes, *Ἀκολουθίαι*, fol.3-18. Le texte de l'office est identique à celui du numéro précédent, mais le synaxaire est nouveau. Inc. *Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ παμβασιλεὺς Χριστὸς μᾶς διδάσκει εἰς τὸ θεῖον αὐτοῦ καὶ ἱερὸν εὐαγγέλιον.*

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ, ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τοῦ φευρουαρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθεῖσα.* [Monogramme de l'imprimeur.] *Ἐνετίησιν, 1748. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 36 pages. P. 20-32, synaxaire identique à celui du n° 3.

N. B. Un catalogue de librairie inséré par Georges Ventotes au fol. 7 de l'ouvrage de G. Const. Sakellarios, *Ἀρχαιολογία συνοπτική* (in-8°, Vienne, 1796), porte sous le n° 1 l'indication suivante : *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους, πρώτη ὁποῦ ἐτύπωσα εἰς τοὺς 1750.* Nous n'avons point retrouvé d'exemplaire de cette édition. Il y a sans doute une erreur de date dans le susdit catalogue.

Athènes, bibl. de Constantin Bernardakis ; Paris, bibl. d'Hubert Pernot.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ, ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τοῦ φευρουαρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθεῖσα. Ἐνετίησιν, 1755. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 36 pages. Réimpression du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur.

6. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τοῦ φευρουαρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου. Νῦν δεύτερον τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθεῖσα.* [Vignette représentant le saint]. *Ἐνετίησιν, 1760. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 36 pages. Réimpression du n° 4.

Bibl. de l'Auteur.

7. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τοῦ φευρουαρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου. Νῦν τρίτον τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθεῖσα. Ἐνετίησιν, 1766, ᾳψξ'. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 36 pages. Réimpression du numéro précédent.

Paris, bibl. de l'Arsenal.

8. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τοῦ φευρουαρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου. Νῦν τρίτον τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθεῖσα. Ἐνετίησιν,* 1770. *ᾳψο'. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 36 pages. Réimpression du numéro précédent.

Mont Athos, monastère d'Iviron.

9. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος. Χαραλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τοῦ φευρουαρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου. Νῦν τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθεῖσα.* [Marque de l'imprimeur.] *ᾳψοδ'. Ἐνετίησιν, 1774. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 36 pages. Réimpression du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de la Société d'archéologie chrétienne : 6488 ; Mont Athos, monastère de Lavra ; Venise, Saint-Marc.

10. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τοῦ φευρουαρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου. Νῦν τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθεῖσα.* [Marque de l'imprimeur.] *ᾳψπε'. Ἐνετίησιν, 1785. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 40 pages. En face du titre, gravure du saint. Texte identique à celui du numéro précédent avec synaxaire aux pages 23-35.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

11. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τοῦ φευρουαρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου. Νῦν τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθεῖσα. ᾳψιγ'. Ἐνετίησιν,* 1793. *Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 40 pages. Réimpression du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de Jean Blachoyanis ; Mont Athos, monastère de Lavra ; bibl. des Bollandistes.

12. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τοῦ φευρουαρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου. Νῦν τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθεῖσα.* [Marque de l'imprimeur.] *ᾳψιθ'. Ἐνετίησιν, 1799. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori., e privilegio.*

In-4° de 36 pages. Réimpression du n° 9.

Bibl. de l'Auteur ; Mont Athos, monastère de Lavra ; Constantinople, métochion du Saint-Sépulcre.

13. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τοῦ φευρουαρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου. Ἐνετίησιν. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. 1817.*

In-8° de 40 pages, dont la dernière blanche. Réimpression du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur.

14. *Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἅγιον, ἱερομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν Χαραλάμπην ψαλλόμενος ἐν καιρῷ λοιμικῆς νόσου. Ποίημα Νικοδήμου μοναχοῦ τοῦ Ἁγιορείτου. Ἐν τῷ τέλει αὐτοῦ προσετέθη καὶ ἡ εἰς τὴν τουρκικὴν διάλεκτον μετάφρασις τοῦ ἰδίου κακόνος· καὶ μία εὐχὴ ἀναγινωσκομένη ἐν καιρῷ λοιμικῆς νόσου.* [Vignette]. *Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Λ. Παπαδοπούλου. 1840.*

In-8° de 2 feuillets blancs + 20 pages + 2 feuillets blancs. P. 3-8, texte grec du canon. Inc. *Πᾶσαν νικῶντα θεραπείαν βλέποντες.* P. 9-16 (chiffrée par erreur 61), texte turc ; p. 17-20, traduction turque de la prière : *Παντοκράτωρ δέσποτα, πολυέλεε, φιλάνθρωπε.*

Athènes, bibl. Nationale.

15. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τοῦ φεβρουαρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου. Νῦν τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθεῖσα. Ἐν Βενετίᾳ. Ἐκ τῆς ἑλληνικῆς τυπογραφίας Νικολάου Γλυκῆ. 1854.*

In-8° de 36 pages, dont la dernière blanche. Réimpression du n° 13.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

16. *Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἅγιον Χαραλάμπην.*

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Febr., p. 194-200. Réimpression du n° 14.

17. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους ψαλλομένη τῇ 10ῃ φεβρουαρίου μηνὸς ᾗ συντέτακται καὶ ὁ παρακλητικὸς κανὼν ποιήματα ἐκείνη μὲν Γεωργίου Τραπεζουντίου οὗτος δὲ Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου. Ἐκδιδόμενα ὑπὸ Πέτρου ἱερέως Θ. Κοντομιχάλου Κεφαλλῆνος. Ἐν Ἀθήναις βασιλικὸν τυπογραφεῖον Ν. Χιώτη καὶ Κ. Ῥουσέα 1910.*

In-8° de 48 pages dont les 3 dernières blanches. P. 3, dédicace de l'éditeur à Damascène, évêque de Céphalonie ; p. 5, gravure du saint ; p. 23-32, synaxaire des éditions antérieures ; p. 37-45, canon paraclétique mentionné au n° 14.

Bibl. de l'Auteur.

Chariton. *Vid.* **Auxentius.**

Christodulus Acarnanius, saec. XVIII.

Ἀκολουθία ἑτεροφθάλμου καὶ ἀντιχρίστου Χριστοδούλου τοῦ ἐξ Ἀκαρνανίας 1793.

In-8° de 1 feuillet, 21 pages chiffrées en grec pour la préface, et 48 pages. Violente satire, sous forme d'office liturgique, contre un disciple de Voltaire. Nous la signalons ici, bien que le sujet soit en dehors de notre programme, afin d'épargner toute méprise au lecteur qui n'aurait pas l'occasion d'examiner par lui-même cette étrange plaquette, qui est d'ailleurs d'une extrême rareté.

Bibl. de l'Auteur.

Christodulus hegumenus in insula Patmo, † 1101. — Mart. 16.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Χριστοδούλου τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Πάτμου ἀσκήσαντος νῦν πρῶτον τυπωθεῖσα, σπουδῇ μὲν καὶ δαπάνῃ τοῦ σοφολογιωτάτου διδασκάλου κυρίου Ἰακώβου, τοῦ Πατμίου, τοῦ πίκλην, Ἀναστασίου. Προτροπῇ δὲ τοῦ ἐν ἱεροδιδασκάλοις κυρίου Ἐφραὶμ τοῦ ἐξ*

Ἀθηνῶν ὅπως διανέμωνται δωρεὰν, παρὰ τῶν ἐν τῇ μονῇ οἰκούντων πατέρων. Ἐνετίησι, ἀψνε'. Παρὰ Ἀντωνίῳ Τζάτᾳ. Con licenza de' superiori, e privilegio.

In-4° de 47 + 84 pages. P. 3-4, préface de l'éditeur, Jacques de Patmos ; p. 5-18, office du 16 mars, anniversaire de la mort du saint, sans aucun synaxaire ; p. 19-32, office du 21 octobre, anniversaire de la translation de ses reliques, également sans synaxaire ; p. 33-47, *Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Χριστοδούλου τοῦ θαυματουργοῦ, τοῦ ἐν τῇ Πάτμῳ ἀσκήσαντος, ἐν ᾗ τὸ τίμιον αὐτοῦ κατάκειται λείψανον, συγγραφεὶς παρὰ Ἰωάννου τοῦ πανιεροτάτου, μητροπολίτου Ῥόδου, καὶ παρὰ τοῦ μακαριωτάτου Ἀθανασίου πατριάρχου Ἀντιοχείας, καὶ τὰ νῦν νεωστὶ, ὑπὸ τοῦ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου Ἀγαπίου μοναχοῦ, μεταφρασθεὶς εἰς κοινὴν διάλεκτον.* Inc. *Τὸν μὲν οὐράνιον κύκλον, μίαν καὶ μόνην φορὰν ἐστερέωσεν ὁ πάνσοφος δημιουργός.* Viennent ensuite, sans titre-frontispice, mais avec une pagination nouvelle, deux opuscules. Le premier, de 27 pages, avait été désigné par l'éditeur, à la page 4 de la préface, par le titre générique de *ψυχωφελεῖς διηγήσεις καὶ θαύματα τινῶν ἁγίων ἀνδρῶν.* Ces *récits édifiants* ont pour héros, Marc l'Athénien (p. 1-7), Antoine le Jeune sous les iconoclastes (p. 7-12), Taïsia la pécheresse (p. 12-14), Joachim, patriarche d'Alexandrie, et le moine Syméon Tzakares, en 1486 (p. 15-27). La page 28 porte le permis d'imprimer, daté du 1er juin 1755. Le second opuscule, p. 29-82, est intitulé : *Ἔκθεσις κανόνων ῥητορικῶν.* C'est un manuel de rhétorique, à l'usage des prédicateurs, traduit du latin par Macaire de Patmos et publié par Éphrem l'Athénien, prédicateur dans l'île de Chypre, sous la surveillance de Séraphin le Pissidien, protosyncelle du monastère de Kyccos. Les pages 83-84, non chiffrées, sont blanches.

Bibl. de l'Auteur ; Londres, British Museum ; Venise, Saint-Marc.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Χριστοδούλου τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Πάτμου ἀσκήσαντος. Πρῶτον τυπωθεῖσα, σπουδῇ μὲν καὶ δαπάνῃ τοῦ σοφολογιωτάτου διδασκάλου κυρίου Ἰακώβου τοῦ Πατμίου, τοῦ πίκλην Ἀναστασίου. Ἐν Βενετίᾳ τοῦ 1755. Νῦν τὸ δεύτερον μετατυπωθεῖσα ὑπὸ τῶν αὐταδέλφων Π. καὶ Μ. Καληγᾶ τῶν Πατμίων. Ἐν Ἑρμουπόλει, ἐκ τῆς τυπογραφίας Γ. Μελισταγοῦς. 1843.*

In-4° de 1 planche et 44 pages. La planche, placée en face du titre, représente le monastère de Patmos avec son fondateur, S. Christodule, à droite. P. 3, annonce-réclame des éditeurs, datée d'Hermoupolis, le 10 décembre 1842 ; p. 4, avis des mêmes aux lecteurs sur la façon dont a été faite la présente édition ; p. 5-8, chrysobulles des empereurs Alexis Comnène (1088) et Charles VI d'Autriche (1727) en faveur du monastère ; p. 9-21, office du 16 mars, et p. 22-34, office du 21 octobre, comme au numéro précédent. Ils sont suivis, p. 35-44, d'une adaptation nouvelle en néo-grec des trois panégyriques du saint par Jean de Rhodes, Athanase d'Antioche et Théodose de By-

zance. Inc. *Τὸν μὲν οὐρανοῦ κύκλον,τοὺς δύω μεγάλους φωστῆρας, καὶ τοὺς λοιποὺς ὁ παντουργέτης δημιουργήσας.* Cette métaphrase, œuvre de Jean Kalegas, est datée du 13 novembre 1843.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

3. *Ἀκολουθία ἱερὰ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Χριστοδούλου τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ καὶ κτήτορος τῆς ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ περιωνύμου βασιλικῆς καὶ αὐτοκρατορικῆς μονῆς τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐν ᾗ καὶ τὸ τίμιον αὐτοῦ τεθησαύρισται λείψανον. Ἔκδοσις τρίτη ᾗ προσετέθησαν ἡ ὑποτύπωσις αὐτοῦ, ὁ ἐν πλάτει βίος, δύο ἐγκώμια καὶ διήγησις θαύματος αὐτοῦ νῦν πρῶτον ἐκδιδόμενα ἐπιμελείᾳ καὶ φροντίδι Κυρίλλου ἱεροδιακόνου Βοΐνη τοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς μονῆς. Ἀθήνῃσιν ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν ἀδελφῶν Περρῆ ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου ᾳωπδ'.*

In-8° de 1 feuillet + 1 planche + 22 pages chiffrées en grec + 1 feuillet + 240 pages. La planche est identique, sauf la légende, à celle de l'édition précédente. La préface (p. *α'-ια'*), comme d'ailleurs tout le livre, est de Jean Sakkélion, l'archimandrite Boïnès n'ayant fait que prêter son nom et payer les frais d'impression. P. *ιβ'-κα'*, chrysobulle d'Alexis Comnène (1088) et acte de donation du notaire impérial Nicolas Tzanzès, de la même année ; p. *κβ'*, table des matières. Le feuillet suivant est occupé par le faux-titre. P. 1-62, offices du 16 mars et du 21 octobre identiques à ceux des éditions antérieures, mais le texte en a été, çà et là, amélioré par Sakkelion. P. 63-106, règle du saint (BHG. 307), suivie (p. 107-108) de la table des noms propres ; p. 109-133, vie du saint par Jean de Rhodes (BHG. 303) ; p. 134-62, panégyrique pour la translation par Athanase d'Antioche (BHG. 304) ; p. 209-225, miracle par un anonyme (BHG. 306) ; p. 226, index des mots nouveaux ; p. 227, errata ; p. 228-37, liste des souscripteurs. Le volume se termine par 3 pages entièrement blanches.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Χριστοδούλου τοῦ θαυματουργοῦ.*

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Mart., p. 264-87, sans le synaxaire, mais avec une vie nouvelle après l'office, p. 274-287. Inc. *Εἰς τὰ μέρη τῆς Βιθυνίας εἶναι πόλις λαμπρὰ καὶ περιφανὴς Νίκαια καλουμένη.* Ce document est l'œuvre de Macaire, ancien métropolite de Corinthe, et avait d'abord paru dans le *Νέον Λειμωνάριον*[1], P. I, p. 79-88 ; *Νέον Λειμωνάριον*[3], p. 75-87.

5. *Ἀκολουθία ἱερὰ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Χριστοδούλου τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ καὶ κτήτορος τῆς ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ περιωνύμου βασιλικῆς καὶ αὐτοκρατορικῆς μονῆς τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐν ᾗ καὶ τὸ τίμιον αὐτοῦ τεθησαύρισται λείψανον. Ἔκδοσις τετάρτη. Ὁ ἐν*

πλάτει βίος καὶ ἡ ὑποτύπωσις αὐτοῦ εἰς τὴν καθαρεύουσαν καὶ ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ ἐν ἐκτάσει ὑπὸ Θεοφίλου Γεωργουσάκη ἀρχιμανδρίτου ἐκ τῆς αὐτῆς μονῆς. Ἐν Χανίοις ἐκ τῶν καταστημάτων N. K. Περάκη 1913.

Petit in-fol. de 8 pages chiffrées en grec et 41 pages, plus 1 planche placée après le feuillet 1 pour l'image du saint. Dans une courte préface qui occupe la page liminaire 3 , l'éditeur indique qu'il a traduit la vie du saint en langue littéraire néo-grecque pour la rendre accessible au plus grand nombre, le grec ancien n'étant pas compris de la plupart de ses confrères et de ses lecteurs. P. 5-8 liminaires, reproduction des deux chrysobulles d'Alexis Comnène et de l'acte du recenseur des Cyclades de 1088 sur les propriétés du monastère. Quant à l'office lui-même, il a été complété çà et là par l'addition de quelques tropaires tirés la plupart du codex 175 de Patmos. La vie du saint est donnée après l'office, p. 23-31, puis vient l'hypotyposis, p. 32-41.

Bibl. de l'Auteur.

Christophorus m. in Lycia, sub Decio. — Maii 9.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Χριστοφόρου ψαλλομένη κατὰ τὴν θ'. μαΐου.

Abimelech, *Πανηγυρικόν*, p. 10-19. L'office n'a pas de synaxaire, mais il est précédé, p. 3-10, du *μαρτύριον* du saint. Inc. *Τὸν τέταρτον χρόνον τῆς βασιλείας Δεκίου τοῦ τυράννου, εἶχον πολλὴν μανίαν* (BHG. 310). Viennent ensuite, une prière au saint, p. 19-20, un canon paraclétique, p. 20-24, et un panégyrique en son honneur, p. 24-28. Les deux derniers morceaux sont l'œuvre de l'éditeur lui-même.

Clemens ep. Ancyranus, saec. IV. — Ian. 23.

1. *Ρούχ ἀφιετλιγή. Παχάρι ζουμπιουλναμέ. Γετὶ ταλὶμ νασαχατλαρὶ, Λαμασκηνὸς κιταπτὰν ταξὶμ, βὲ τεφσὶρ ὀλμά. Βὲ Πάτερ ἡμῶν ρεπανὶ ντοβανὶν τεφσὶρ μεφουμὶ, βὲ Εὐχολόγιον κιταπτάν, τεφσὶρ ὀλμοὺς Ἰκτιζαλὴ ντοαλὲρ, χὲρ Βὲτζχ σσηκλετλὲρ ἰτζήν. Βὲ ταχὶ γιαγμοὺρ ὄλματικ, κουρουλοὺκ ὀλτουκτὰ, Ῥαχμὲτ γκελμεσινὲ ντοαλὲρ. βὲ χαζερὲν ταχὶ χατζετλὲρ, τζανὰ Κιφαετλοῦ. Βὲ ἅγιος Κλήμεντος Ἄγκαρα μητροπολουτοῦν νακλιετή. Τεφσὶρ ὀλμούστουρ, Ἀτάλιαλου, Σάπηκα Ἔγκιουρου μητροπολουτοῦ Σεραφεὶμ Ῥοχπαντάν. Τζουμλέϊ ἀλεμὶν, μουμιὲν χριστιανλιγὴν κιφαετλιγὴ ἰτζὴν, σίμτι ἴλκ ἐββελοῦ, Πασμαϊᾶ Βεριλτεῖ Βενετικτὲ, ζὴκρ ὀλὰν μητροπολουτοῦν χάρτζ Μασραφίϊλαν. Ῥουχανὶ τζὰν ἀφιετλιγὴ ἰτζὴν, Σεφάγι Τεντιριζλὶκ ἰτζὴν, Χέρτουρλλου κιουναχλαρὶν κασααβετλὴ περελερὴ, βὲ γιαραλαρὶ ἰτζήν. ᾳψπβ'. Ἐνετίησιν, 1782. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 8 et 192 pages. Les 8 pages liminaires contiennent, outre le titre ci-dessus,la préface, la table des matières, et le permis d'imprimer, en date du 8 mars 1783. L'office de S. Clément d'Ancyre occupe les pages 184-91 de cet ouvrage, simple extrait de l'Euchologe en langue turque à l'usage des Grecs d'Anatolie. L'office lui-même est tout entier en grec, mais sans aucun synaxaire. La page 192, non chiffrée, porte le sceau de Séraphin, avec la date de 1774, qui est celle de sa nomination au siège d'Ancyre.

N. B. Au témoignage de C. Saraphopoulos rapporté par M. Gédéon, *Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια*, t. XXI (1902), p. 177-78, une édition de cet ouvrage en 510 pages aurait paru en 1776, à l'imprimerie Antoine Vortoli, par les soins de Matthieu, protosyncelle du Sinaï, et aux frais de Démétrius Vidale, de Smyrne. Nous n'avons pas rencontré jusqu'ici d'exemplaire de cette édition.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ρουχ ἀφιετλιγή — βὲ γιαραλαρὶ ἰτζήν. ᾳψιδ'. Ἐνετίησι, 1794. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 8 + 192 pages. Édition exactement semblable à la précédente, sauf pour la disposition des pièces liminaires, qui ont subi quelque changement dans la pagination par suite de la suppression du permis d'imprimer.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἄγκυρα μητροπολουτοῦ ἀζὶζ πεδεριμὶζ Κλήμεντος βὲ ἀζὶζ ῥεφικὴ Ἁγαθαγγελοσοῦν νακλιγιετί. Φὶ Κωνσταντινιγιὲ Ι. Λαζαρίδης Ταπχανεσινδέ. 1852.*

In-4° de δ' + 120 pages. Réimpression, avec de profonds remaniements, du numéro précédent. L'office des SS. Clément et Agathange occupe ici les pages 37-49.

Constantinople, bibl. de Xénophon Sidéridès.

Clemens ep. Bulgarorum Achridae, † 916. — Nov. 24 et Iul. 27.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κλήμεντος ἀρχιεπισκόπου Ἀχριδὼν νεωστὶ καινῷ τύπῳ ἐκδεδομένη, συλλεχθεῖσα ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ τε Δημητρίου τοῦ Χωματινοῦ, καὶ τοῦ Καβάσιλα, ἀρχιεπισκόπων τοῦ αὐτοῦ θρόνου χρηματισάντων. Λαπάνῃ μὲν τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ναοὺμ τοῦ θαυματουργοῦ, καὶ τοῦ τυπογράφου. Διορθώσει δὲ τοῦ λογιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κῦ Γρηγορίου. Καὶ παρ'αὐτοῦ ἀφιερωθεῖσα τῷ μακαριωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ τῆς Πρώτης Ἰουστινιανῆς Ἀχρειδῶν κυρίῳ κυρίῳ Ἰωάσαφ. Ἐν Μοσχοπόλει. Παρὰ Γρηγορίῳ ἱερομονάχῳ τῷ Κωσταντινίδῃ. 1742.*

Petit in-fol. de 3 feuillets non chiffrés et 50 pages. Le premier feuillet est entièrement blanc, le second contient au verso l'index des sept offices réunis dans le volume ; le troisième, le titre ci-dessus avec le portrait, au verso, du hiéromoine-imprimeur Grégoire de Moschopolis. Ce portrait de Grégoire n'existe pas dans tous les exemplaires. P. 1-2, dédicace à Joasaph, archevêque d'Achrida, signée : *Μιχαὴλ ὁ τοῦ Γκόρας*. Suivent sept épigrammes en l'honneur de Joasaph d'Achrida, du Saint-Synode, des lecteurs etc. P. 4-40, l'office de S. Clément au 24 novembre, contenant, p. 13-37, le *Βίος καὶ πολιτεία, ὁμολογία τε, καὶ μερικὴ θαυμάτων διήγησις, τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κλήμεντος ἀρχιεπισκόπου Βουλγάρων. συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ ἁγιωτάτου καὶ ἀοιδίμου ἀρχιεπισκόπου τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς, καὶ πάσης Βουλγαρίας, κῦ Θεοφυλάκτου, τοῦ καὶ μαΐστορος τῶν ῥητόρων χρηματίσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει.* Inc. *Δεῦτε τέκνα ἀκούσατέ μου, δεῦτε καὶ διηγήσομαι ὑμῖν πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν* (BHG. 355). P. 41-47, office de S. Clément pour le 27 juillet. Il est identique au précédent, mais les deux canons de Cabasilas et de Démétrius Chomatinus sont remplacés ici par deux autres canons de Cabasilas. P. 47-50, canon paraclétique à S. Clément par Démétrius de Bulgarie (Chomatinus).

N. B. A la suite de l'office de S. Clément (a), le volume en contient six autres, savoir : b) office des Quinze martyrs de Tibériopolis ; c) office de S. Vladimir ; d) office de S. Érasme ; e) office de S. Naoum ; f) office de S. Nicodème ; g) office des Sept-Saints. De ces sept offices, les deux premiers seuls possèdent un titre-frontispice, les cinq derniers n'ont qu'un titre de départ et n'en ont jamais eu d'autre. Voir, pour le détail, à chacun de ces noms, et, pour l'ensemble, Legrand-Pernot-Petit, *Bibliographie hellénique... des ouvrages publiés par des Grecs au XVIIIe siècle*, t. I (Paris, 1918), p. 284-90.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κλήμεντος ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας τοῦ ὁμολογητοῦ, ψαλλομένη μηνὶ νοεμβρίῳ κδ'. Συντεθεῖσα παρὰ τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς αὐτῆς Βουλγαρίας κυροῦ Δημητρίου τοῦ Χωματεινοῦ.* [Marque de l'imprimeur.] *ἀψπδ'. Ἐνετίησι. 1748. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 60 pages. P. 3, cet avertissement : *Βίος καὶ ἀγῶνες καὶ θεοδόξαστον τέλος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ ἀποστολικοῦ ἱεράρχου καὶ φωστῆρος τῆς Βουλγαρίας Κλήμεντος τοῦ ὁμολογητοῦ, συντεθεὶς μὲν πάλαι ὑπὸ τοῦ ἐν ἁγίοις Θεοφυλάκτου, ἀρχιεπισκόπου καὶ αὐτοῦ τῆς Βουλγαρίας, μεταφρασθεὶς δὲ νῦν εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν διάλεκτον παρὰ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις ἐλαχίστου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου, κατὰ αἴτησιν τοῦ πανοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Ἀρσενίου Μελικιώτου ἐκ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Προδρόμου, τῆς κατὰ τὴν Βέρ-*

ρoιαν κειμένης. Οὗ δὴ καὶ ἀναλώμασι τύποις ἐξεδόθη μετὰ τῆς ἱερᾶς τοῦ ἁγίου ἀκολουθίας, προηγουμένως μὲν, χάριν τῶν πατέρων τῆς αὐτῆς μονῆς, ἑπομένως δὲ καὶ πρὸς κοινὴν τῶν ἁπάντων ὠφέλειαν. — Ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τῆς Βενετίας ἐν ἔτει ᾳψπδ'. P. 6, image du saint. Pas de synaxaire. P. 30-60, *Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κλήμεντος ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας τοῦ ὁμολογητοῦ. Μεταφρασθεὶς ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ, τοῦ ὁποίου συγγραφεὺς ἐπιγράφεται ὁ ἐν ἁγίοις Θεοφύλακτος ἀρχιεπίσκοπος καὶ αὐτὸς τοῦ αὐτοῦ θρόνου τῆς Βουλγαρίας γενόμενος.* P. 30-33, préface du traducteur. P. 33, Inc. vita : *Κατὰ τὸν ἔννατον αἰῶνα, ὡς λέγουσι κοινῶς οἱ ἱστορικοὶ, δηλαδὴ περί που.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Venise, Saint-Marc.

Clemens hymnographus, sub iconomachis. — April. 30.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Κλήμεντος τοῦ ποιητοῦ.

S. Pétridès, dans *Byzantinische Zeitschrift*, t. XII (1903), p. 571-581.

Clemens mon. in monte Sagmata, sacc. XII. — Ian. 26.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Κλήμεντος ἀσκήσαντος ἐν τῷ ὄρει Σάγματα τῆς Βοιωτίας ἑορταζομένη τὴν 26 ἰανουαρίου. Ἐκδίδεται δαπάνῃ τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς μονῆς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος (ἐπωνομαζομένη Σάγματα) ἐπιμελείᾳ δὲ τοῦ πανοσιοτάτου Καλλιοπίου Σταματιάδου ἡγουμένου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου ἀδελφ. Ἀθανασιάδου 1896.

In-8° de 48 pages. P. 3, portrait du saint ; p. 22-26, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ὁσιώτατος πατὴρ ἡμῶν Κλήμης, εἶλκε τὸ γένος ἐκ τῶν πάλαι χρυσῶν Ἀθηνῶν* ; p. 33-45, canon paraclétique et tropaires divers en l'honneur du chef de S. Clément ; p. 46-48, *ὁ εὐαγγελικὸς νόμος*, préceptes moraux en vingt-cinq distiques. Inc. *Μὴ ὀργισθῇς κατ' ἀδελφοῦ, μὴ τὸν περιφρονήσῃς.*

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 157.

Constantinus et Helena impp. — Maii 21.

1. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγάλων βασιλέων καὶ ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἐκ διαφόρων βιβλίων ραινισθεῖσα, τὴν ἀκολουθίαν ἐκ τοῦ Μηναίου, τὸν βίον ἐκ τοῦ Παραδείσου, τοὺς χαιρετισμοὺς ἐκ τοῦ συναξαριστοῦ Σαρδουνὶξ, τὴν παράκλησιν ἐκ τῶν Πνευματικῶν Κήπων, ἐκ τοῦ Ἀποστόλου Εὐαγγελίου καὶ διάφορα μεγαλυνάρια ἐξ ἀναγνωρισμένων ἀκολουθιῶν εὑρισκομένων ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ μου δαπάνῃ, τοῦ παρ' ὑμῶν ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Α. Βουτέρῃ χάριν εὐλαβείας ἐφη-*

μερεύοντος εἰς τὸν ἐνταῦθα ἱερὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, καὶ πρὸς εὐχερεστέραν χρῆσιν τῶν ἐν ταῖς ἁγίαις τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις ψαλλόντων αὐτήν. Ψαλλομένη τῇ 21 μαΐου ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτῶν. [Vignette représentant les deux saints soutenant d'une main une croix debout.] *Ἐν Ἀθήναις 1899.*

In-8° de 40 pages. Pas de synaxaire. L'office proprement dit est suivi, p. 14-17, du canon paraclétique et des *μεγαλυνάρια* empruntés au *Πνευματικὸς Κῆπος* ; p. 17-20, acathiste des deux saints tiré du *Σαρδονίξ* de Doukakes ; p. 21-24, *μεγαλυνάρια* pour diverses fêtes ; p. 24-31, vie des deux saints tirée du *Παράδεισος*. Inc. *Ἐπὶ τῶν βασιλέων Διοκλητιανοῦ, Μαξιμιανοῦ Ἑρκουλίου καὶ Μαξιμιανοῦ Γαλερίου.* P. 32-40, nouvelle série de *μεγαλυνάρια* pour diverses fêtes.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

2. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγάλων βασιλέων καὶ ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἐρανισθεῖσα ἐκ διαφόρων ἀκολουθιῶν παρ' ἐμοῦ τοῦ ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως ψαλλομένη τῇ 21 μαΐου, ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτῶν. Ἐν Ἀθήναις 1917.*

In-8° de 32 pages. Réimpression du numéro précédent, mais avec une disposition nouvelle des pièces secondaires. La vie est reportée à la fin, p. 25-32 ; gravure, p. 24.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Constantinus Hydraeus m. † 1800. — Nov. 14.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Κωνσταντίνου, τοῦ ἐκ τῆς περιφήμου νήσου τῆς Ὕδρας ὅς τις ὑπέστη τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ῥόδου ἐν ἔτει τῷ σωτηρίῳ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ τοῦ νοεμβρίου. Ἐν Βενετίᾳ. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων 1814.*

In-4° de 58 pages et 1 feuillet blanc. P. 22-50, synaxaire. Inc. *Παράδοξον πρᾶγμα, καὶ ὅλως ἀπίστευτον ἐφάνη εἰς τὸν εὐαγγελικὸν Ναθαναήλ.*

Athènes, bibl. Nationale et bibl. de la Société d'archéologie chrétienne ; Pétrograd, bibl. publique : 153 ; Venise, Saint-Marc.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Κωνσταντίνου, ὅστις ἐμαρτύρησεν ἐν τῇ νήσῳ Ῥόδῳ κατὰ τὸ ͵ᾳψ. 1800. ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, νοεμβρίου ιδ'. 14. πονηθεῖσα παρὰ τοῦ ὁσιολογιωτάτου κυρίου Νικοδήμου τοῦ Ναξίου.*

Νέον Λειμωνάριον [1], P. I, p. 153-69. L'éditeur observe, en note, que l'édition antérieure est plus complète que celle-ci, et que le prologue du *μαρτύριον* (p. 158-68) est d'Athanase de Paros, la biographie pro-

prement dite appartenant seule à Nicodème. Le texte est d'ailleurs identique à celui du nº 1.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Κωνσταντίνου τοῦ Ὑδραίου. Μαρτυρήσαντος ἐν τῇ νήσῳ Ῥόδῳ, κατὰ τὸ ἔτος 1800. ἐν μηνὶ νοεμβρίῳ, δεκάτῃ τετάρτῃ, πονηθεῖσα παρὰ τοῦ ὁσιολογιωτάτου κυρίου κυρίου Νικοδήμου τοῦ Ναξίου.*

Νέον Λειμωνάριον [2], t. I, p. 57-67. Même texte qu'au numéro précédent, mais on a éliminé du synaxaire, p. 60-65, le prologue et beaucoup de redondances inutiles. Inc. *Οὗτος ὁ γενναιότατος νεομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Κωνσταντῖνός ἐστι γέννημα καὶ θρέμμα τῆς νήσου Ὕδρας.*

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου· νεομάρτυρος Κωνσταντίνου τοῦ ἐκ τῆς περιφήμου νήσου τῆς Ὕδρας ὅστις ὑπέστη τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ῥόδου ἐν ἔτει τῷ σωτηρίῳ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ τοῦ νοεμβρίου. Μετατυπωθεῖσα ἤδη δαπάνῃ τοῦ ἐμποροπλοιάρχου Δήμα Φωτιᾶ Ὑδραίου. Ἐπιμελείᾳ καὶ ἐπιστασίᾳ τοῦ μουσικοδιδασκάλου Ἀναστασίου Κ. Ταπεινοῦ Ὑδραίου. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἰω. Ἀγγελοπούλου. 1857.*

In-8º de 32 pages. Portrait du saint au verso du titre. P. 5, en note, cette remarque de l'éditeur : *Ἡ ἀκολουθία αὕτη προετυπώθη πληρέστερον κατὰ τὸ 1814 ἐν Βενετίᾳ· ἀλλ' ἐπειδὴ δίκαιόν ἐστιν ἵνα συμψάλληται καὶ ἡ τοῦ ἀποστόλου Φιλίππου ἀκολουθία, ἥτις καὶ προηγεῖται, ἀφῃρέσαμεν ἐκ τῆς α'. ἐκδόσεως τὰ δεύτερα στιχηρὰ τοῦ ἑσπερινοῦ, καὶ τὸν β'. κανόνα, ὡς περιττὰ καὶ παράμελα πολλαχοῦ.* Hormis cette divergence, le texte, y compris celui du *μαρτύριον*, p. 15-27, est le même que dans la susdite édition de 1814.

Bibl. de l'Auteur.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Κωνσταντίνου τοῦ ἐκ τῆς περιφήμου νήσου τῆς Ὕδρας ὅστις ὑπέστη τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ῥόδου. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ δεκάτῃ τετάρτῃ νοεμβρίου. Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ἐν Βενετίᾳ τῷ 1814. Τὸ δεύτερον δὲ ἐκδίδεται δαπάνῃ μὲν τῶν ἁπανταχοῦ εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ἐπιστασίᾳ δὲ τοῦ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου Χατσῆ Στεφάνου Κ. Σκαθάρου τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν. Ἐν Ἀθήναις, τυπογραφεῖον Νικολάου Ῥουσοπούλου. 1871.*

In-8º de 64 pages. P. 3-4, dédicace de l'éditeur à Néophyte, évêque d'Hydra et Spetsae ; p. 6, gravure du saint ; p. 26-55, *μαρτύριον* des éditions antérieures. L'éditeur n'a pas connu l'édition de 1857, car il reproduit exactement celle de 1814.

Bibl. de l'Auteur.

6. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Κωνσταντίνου. Πονη-*

θεῖσα παρὰ τοῦ ὁσιολογιωτάτου κυρίου Νικοδήμου τοῦ Ναξίου.

Νέον Λειμωνάριον[3], p. 395-415. Le texte de l'office, y compris le *μαρτύριον*, p. 401-413, est la reproduction fidèle de l'édition de 1819.

7. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου νεομάρτυρος Κωνσταντίνου τοῦ ἐκ τῆς περιφήμου νήσου τῆς Ὕδρας ὅστις ὑπέστη τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ῥόδου ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1800 τῇ 14 νοεμβρίου. Ἔκδοσις νεωτάτη ὑπὸ Ἀντωνίου Στ. Γεωργίου. Ἐν Ἀθήναις βιβλιοπωλεῖον Ἀντωνίου Στ. Γεωργίου. ὁδὸς Πραξιτέλους, ἀριθ. 58. Τυπογραφεῖον Ἀναστασίου Ν. Τρίμη, ὁδὸς Πραξιτέλους, ἀριθ. 14. 1893.*

In-8° de 56 pages. P. 2, gravure du saint ; p. 19-41, même *μαρτύριον* que dans l'édition princeps ; p. 49-56, canon paraclétique, *συνταχθεὶς ὑπὸ τοῦ πανοσιωτάτου Δωροθέου Δ. Κιοσσὲ ἱερομονάχου.*

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 45 ; bibl. des Bollandistes.

8. *Vid.* **Philippus** apostolus 3.

9. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Κωνσταντίνου τοῦ ἐκ τῆς περιφήμου νήσου τῆς Ὕδρας ὅστις ὑπέστη τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ῥόδου. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ δεκάτῃ τετάρτῃ Νοεμβρίου. Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ἐν Βενετίᾳ τῷ 1814. Τὸ δεύτερον δὲ ἐκδίδεται δαπάνῃ μὲν τῶν ἁπανταχοῦ εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ἐπιστασίᾳ δὲ τοῦ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου Χατσῆ Στεφάνου Κ. Σκαθάρου τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν. Νῦν δὲ ὑπὸ τοῦ ἱερέως Γεωργίου Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἐν Ἀθήναις τύποις Α. Φραντσεσκάκη καὶ Α. Καϊτατζῆ 1923.*

In-8° de 48 pages. La vie ou plutôt le panégyrique se trouve après l'office proprement dit, p. 27-45. Viennent ensuite, p. 46-48, divers tropaires pour les fêtes des 15, 16 et 17 novembre.

Bibl. de l'Auteur.

Constantinus m. in insula Cypro, saec. XII (?) — Iul. 1.

Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ θαυματουργῶν ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Κωνσταντίνου τοῦ θαυματουργοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

Kyprianos, *Ἀκολουθίαι*, p. 107-132. Un seul synaxaire, celui de Constantin et de ses compagnons, p. 124-25. Inc. *Οὗτοι οἱ ἅγιοι ὑπῆρχον ἀπὸ διάφορα μέρη, εἰς δὲ τὸν ἀριθμὸν ἦσαν τριακόσιοι.* Venus en pèlerinage à Jérusalem, ils se firent moines dans le désert du Jourdain et passèrent ensuite en Chypre, où Constantin et trois autres furent mis à mort pour la foi par ordre de Sabinus, gouverneur de l'île. Ce synaxaire est reproduit, avec traduction

française en regard, par Constantin Sathas dans les *Archives de l'Orient latin*, t. II (1884), *Documents*, p. 423-25.

Cosmas Aetolus m. † 1779. — Aug. 24.

1. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κοσμᾶ τοῦ ἱερομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου ψαλλομένη κατὰ τὴν κδ'. τοῦ αὐγούστου μηνός. Πόνημα Σαπφείρου Χριστοδουλίδου τοῦ ἐκ Γραμμένου. Ἐν Βενετίᾳ. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. 1814.*

In-8° de 38 pages et 1 feuillet blanc. P. 16-34, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ τῇ ἀληθείᾳ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, διδάσκαλος καὶ κῆρυξ τοῦ θείου εὐαγγελίου Κοσμᾶς, ἦτον ἀπὸ τὴν Αἰτωλίαν, ἀπὸ ἕνα μικρὸν χωρίον, ὀνομαζόμενον Μέγα Δένδρον.*

N. B. Sur ce personnage, fort populaire en Épire, voir *Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια*, t. XIX (1899), p. 450-51 ; t. XX (1900), p. 62-63 ; et Tryphon E. Evangelides, *Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς ὁ ἰσαπόστολος (1714-1779). Βίος καὶ ἔργα αὐτοῦ (ἱστορικὴ καὶ κριτικὴ μελέτη)*. Athènes, 1897. Petit in-8° de 38 pages et 1 feuillet blanc ; 2e édition (Volo, 1912), in-8°, 32 pages. Signalons aussi, à cause des circonstances où il fut prononcé, le discours suivant : *Διδαχὴ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος ἰσαποστόλου Κοσμᾶ τοῦ Νέου τοῦ ἐξ Αἰτωλίας ἐκφωνηθεῖσα ἐν τῷ τῆς Περιβλέπτου ναῷ τῆς πόλεως Ἰωαννίνων κατὰ τὸ ἔτος ᾳψοθ'. (1779). Ἐκδίδεται δαπάνῃ Γεωργίου Α. Παραμυθιώτη καὶ διανέμεται δωρεάν. Ἐν Κερκύρᾳ, τυπογραφεῖον « Ἡ Ἰονία ». Σπυρίδωνος καὶ Ἀρσενίου ἀδελφῶν Κάων. 1863.* In-4° de 1 feuillet et 24 pages. Ce discours a été prononcé le 4 août 1779, c'est-à-dire vingt jours avant la mort de l'orateur, qui a été pendu, le 24 du même mois, à *Καλκουτάς*, village des environs de Bérat.

Bibl. de l'Auteur ; Constantinople, bibl. de Louis Durand Chastelain.

2. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κοσμᾶ τοῦ ἱερομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου ψαλλομένη κατὰ τὴν κδ'. τοῦ αὐγούστου μηνός. Πόνημα Σαπφείρου Χριστοδουλίδου τοῦ ἐκ Γραμμένου. Νῦν δὲ τύποις ἐκδίδεται δαπάνῃ Ἀνδρέου Μοσχοπούλου Κεφαλλῆνος καὶ Δήμου Γκιόκα Ἠπειρώτου. Ἐν Κεφαλληνίᾳ. Ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἡ Κεφαλληνία. Ὁδὸς ἁγίου Γεωργίου. 1850.*

In-8° de 42 pages et 1 feuillet blanc. P. 3, dédicace au peuple orthodoxe ; p. 4, imprimatur du métropolite de Céphalonie, Spyridon ; p. 21-38, synaxaire identique à celui de l'édition précédente.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 155.

3. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου Κοσμᾶ τοῦ ἐν Ἀλβανίᾳ μαρτυρήσαντος ἐν ἔτει 1779. κατὰ μῆνα*

αὔγουστον. Συντεθεῖσα χάριν εὐλαβείας καὶ τύποις ἐκδοθεῖσα κόποις καὶ ἀναλώμασι. Θωμᾶ Α. Πασχίδου. Ἐν Βουκουρεστίοις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Νήφωνος μητροπολίτου. 1860.

In-8° de 18 pages et 1 planche contenant un portrait du saint. Au verso du titre, courte préface de l'éditeur, datée de Bucarest, mai 1860, et ne contenant rien d'intéressant. Le texte de l'office, hormis quelques tropaires, est entièrement nouveau, ainsi que le synaxaire, p. 13-15, fort court d'ailleurs. Inc. *Οὗτος ὁ νέος ἀπόστολος καὶ ἱερομάρτυς Κοσμᾶς, ἡ στολὴ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας.*

Bibl. de l'Auteur.

4. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κοσμᾶ τοῦ ἱερομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου ψαλλομένη κατὰ τὴν κδ' τοῦ αὐγούστου μηνός. Πόνημα Σαπφείρου Χριστοδουλίδου τοῦ ἐκ Γραμμένου. Μετατυπωθεῖσα ἐν Πάτραις διὰ δαπάνης τοῦ ἐν Ἄρτῃ Χαραλάμπους Κ. Συνδούκα. Ἐν Πάτραις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Α. Σ. Ἀγαπητοῦ. 1869.*

In-8° de 32 pages. Réimpression de l'édition princeps, même pour le synaxaire, p. 16-29.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 156.

5. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Κοσμᾶ τοῦ ἱερομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου ψαλλομένη κατὰ τὴν κδ' τοῦ αὐγούστου μηνός. Πόνημα Σαπφείρου Χριστοδουλίδου τοῦ ἐκ Γραμμένου. Ἐκδίδεται ὑπὸ Β. Π. Σεκοπούλου. Ἐν Πάτραις. Τυπογραφεῖον « Ὁ Κάδμος » ὁδὸς Κανακάρη. Βιβλιοπωλεῖον « Ὁ Κάδμος » ὁδὸς Μαιζῶνος πλατεῖα Γεωργίου Α'. 1878.*

In-8° de 32 pages. Réimpression du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 151 ; bibl. des Bollandistes.

6. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κοσμᾶ τοῦ ἱερομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου ψαλλομένη κατὰ τὴν κδ' τοῦ αὐγούστου μηνὸς πόνημα Σαπφειρίου Χριστοδουλίδου τοῦ ἐκ Γραμμένου. Διορθωθεῖσα καὶ ῥυθμισθεῖσα ὑπὸ Ἰωάννου Μαρτίνου ἀρχιμανδρίτου. Ἐκδίδοται δαπάνῃ Κωνσταντίνου Ἀθανασίου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Σπυρίδωνος Κουσουλίνου 1894.*

In-8° de 32 pages. Reproduction de l'édition princeps, avec de légères retouches dans le style. P. 16-29, synaxaire.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

7. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κοσμᾶ τοῦ ἱερομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου ψαλλομένη κατὰ τὴν 24 αὐγούστου. Πόνημα Σαπφείρου Χριστοδουλίδου τοῦ ἐκ Γραμμένου. Νῦν δὲ*

ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ Χαραλάμπους Μ. Ποταμιάνου ἐμπόρου. Ἐν Κεφαλληνίᾳ. τύποις « Ἡ Κεφαλληνία » 1894.

In-8° de 35 pages. P. 3, dédicace de l'éditeur à Gérasime Doriza, archevêque de Céphalonie ; p. 19-34, synaxaire, suivi, p. 34-36, de remarques sur le martyre de Cosmas d'après un ancien codex.

Bibl. de l'Auteur.

8. *Διδαχαὶ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν διδασκάλου καὶ ἱεροκήρυκος Κοσμᾶ τοῦ ἱερομάρτυρος κηρυχθεῖσαι κατὰ τὸ 1777 μετὰ τῆς ἀκολουθίας καὶ τοῦ βίου αὐτοῦ. Ἐκδίδεται ἐπιμελείᾳ Γεωργίου Ἀποστολιᾶ. Ἐν Πύργῳ (τυπογραφεῖον ὁ « Φώσκολος » Σ. Καψοκεφάλου ἐν Ζακύνθῳ) 1897.*

In-8° de 110 pages et 1 feuillet blanc. L'édition de ces *instructions* est faite d'après un manuscrit ayant appartenu successivement aux confesseurs Ignace et Gabriel Pappanicolaou, moines du Méga Spelaeon. Quant à l'office, p. 83-105, il est identique à celui du n° 1. Le synaxaire se trouve aux pages 91-103 ; liste des souscripteurs, p. 106-110.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

9. *Vid.* **Eutyches.**

10. *Vid.* **Nicolaus** ep. Myrensis 1.

Cretenses hierarchae IV. — Aug. 25.

Ἀκολουθία τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν Τίτου, Κυρίλλου, Εὐμενίου καὶ Ἀνδρέου ἀρχιεπισκόπων Κρήτης τῶν θαυματουργῶν, ψαλλομένη τὴν 25 αὐγούστου.

Hilarion, *Ἀκολουθίαι*, p. 47-67, avec synaxaire spécial, p.55-60, pour chacun des quatre saints, de façon que la même acolouthie puisse servir le jour de leur fête respective.

Crux D. N. Iesu Christi. — Feria sexta post dominicam Septuagesimae et Sept. 14.

1. *Βίβλος ἱερὰ περιέχουσα τὴν ἅπασαν ἀκολουθείαν τοῦ ἀκαθίστου ὕμνου, τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, ἧς ἡ τυπικὴ διάταξις ἐν εἴδει στιχηρῶν προσομοίων, ἔν τε τῷ ὄρθρῳ καὶ τῷ ἀποδείπνῳ, καὶ εἰ τύχῃ ἑορταζόμενος ἅγιος, καὶ ἑρμηνείαν εἰς τὸν τύπον τοῦ αὐτοῦ. καὶ εἰς τὰ ἑπτὰ τῆς ἐκκλησίας μυστήρια. καὶ κανόνα παρακλητικὸν εἰς τὸν αὐτὸν τίμιον Σταυρόν. καὶ τὴν σύνθεσιν τῶν δύο ἀκολουθειῶν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου καὶ ἑτέρους δύο κανόνας τῆς ὑπεράγνου Θεοτόκου Μαρίας. Φιλοπονηθεῖσα παρὰ Χρυσάνθου ἱερομονάχου πρωτοψάλτου τῆς Κύπρου, καὶ ἐκ Κύπρου. Καὶ ἀφιερωθεῖσα*

παρ' αὐτοῦ, τῷ θεανθρώπῳ Ἰησοῦ Χριστῷ, τῷ πλάστῃ, καὶ δεσπότῃ, τῷ σταυροφόρῳ ἄνακτι, τῷ ἐνυποστάτῳ υἱῷ καὶ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός. Ἐνετίῃσιν, ᾳψξθ'. 1769. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori, e privilegio.

In-4° de 48 pages. P. 3-6, dédicace au Verbe Incarné ; p. 7-8, avis aux lecteurs daté de 1768 et signé *Χρύσανθος Κύπριος* ; p. 9-14, règles pour la célébration de l'acathiste, rédigées en *στιχηρὰ προσόμοια*, tant pour l'*ὄρθρος* que pour l'*ἀπόδειπνον* ; p. 14-15, notions sur les sept sacrements et sur le signe de la croix, également en *στιχηρὰ προσόμοια* ; p. 16, gravure représentant N.-S. en croix avec la Vierge et S. Jean debout de chaque côté, image connue dans l'histoire de l'art sous le nom de *ἑτοιμασία* ; p.17-40, office de l'acathiste de la Croix à chanter le vendredi *τῆς ἀπόκρεω* (vendredi de la semaine de la Septuagésime) avec une sorte de synaxaire en vers anacréontiques. Inc. acathistus : *Ὦ τρισμακάριστε σταυρέ.* Inc. synaxarium : *Σταυρῷ πεποιθὼς ἀρετὴν ποιεῖ πᾶσαν.* P. 41-48, canon paraclétique à la Croix. Inc. *Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς.*

N. B. Le volume s'arrête là et ne donne pas tout ce que promet le titre. Certains exemplaires contiennent bien, à la suite du canon paraclétique, l'office de S. Philippe, mais en caractères typographiques différents et sous une pagination distincte qui en font une œuvre identique à l'acolouthie du saint publiée à Venise la même année. *Vid.* **Philippus apost.**

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἀκαθίστου ὕμνου τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, ἧς ἡ τυπικὴ διάταξις ἐν εἴδει στιχηρῶν προσομοίων, ἔν τε τῷ ὄρθρῳ καὶ τῷ ἀποδείπνῳ, καὶ εἰ τύχῃ ἑορταζόμενος ἅγιος, καὶ ἑρμηνείαν εἰς τὸν τύπον τοῦ αὐτοῦ. καὶ εἰς τὰ ἑπτὰ τῆς ἐκκλησίας μυστήρια. καὶ κανόνα παρακλητικὸν εἰς τὸν αὐτὸν τίμιον Σταυρόν. καὶ ἑτέρους δύο κανόνας τῆς ὑπεράγνου Θεοτόκου Μαρίας. Φιλοπονηθεῖσα παρὰ Χρυσάνθου ἱερομονάχου πρωτοψάλτου τῆς Κύπρου, καὶ ἐκ Κύπρου. Ἐνετίῃσιν, 1769. ᾳψξθ'. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 48 pages. Nouveau tirage du volume décrit sous le numéro précédent ; le titre seul a été remanié, mais la pagination primitive est demeurée intacte. Pas plus que l'autre volume, celui-ci ne contient les deux canons à la Vierge annoncés dans le titre.

Bibl. de l'Auteur ; Venise, Saint-Marc.

3. *Ὑμνολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ περιέχον τὴν παρακλητικὴν ἀκολουθίαν εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν Σταυρόν. Τοὺς κδ'. κοσμοχαρμοσύνους οἴκους πρὸς τὴν νοητὴν σκάλαν, μετὰ καὶ ἄλλων τινῶν εὐχῶν. Τὰ νῦν τὸ πρῶτον φιλοπονηθέντα, καὶ συλλεχθέντα*

ἐκ πολλῶν παλαιῶν βίβλων. σπουδῇ καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ πανοσιωτάτου Γρηγορίου ἀρχιμανδρίτου τοῦ Ἁγιοπαυλίτου, καὶ εἰς κοινὴν τῶν εὐσεβῶν ὠφέλειαν τύποις ἐκδοθέντα. Ἐνετίῃσιν, ᾳψο'. 1770. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.

In-8° de 48 pages. Le verso du titre est occupé par une gravure du Christ en croix entre la Vierge et S. Jean. P. 3-13, *παράκλησις* sous ce titre de départ : *Ἀκολουθία τῆς παρακλήσεως εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν Σταυρόν. Ποίημα Νικηφόρου ἱερομονάχου Ῥωδίου τοῦ Κρητός.* P. 14-43, l'office du 14 septembre, avec les vingt-quatre *οἶκοι* à la Croix, *Ὦ τρισμακάριστε σταυρέ*, entremêlés d'un canon à la Croix par Constantin Dapontes. Inc. *Χριστοῦ σκῆπτρον ἅγιον.* On lit, p. 43-44, l'intéressante notice qui suit : *Οὗτοι οἱ οἶκοι τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, ἀναγινώσκονται τρεῖς φοραῖς τοῦ χρόνου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, κατὰ τὴν τάξιν τοῦ ἀκαθίστου ὕμνου. τὸ μὲν πρῶτον εἰς τὴν α'. τοῦ Αὐγούστου. δεύτερον δέ, εἰς τὰς ιδ'. τοῦ Σεπτεμβρίου. τρίτον εἰς τὴν γ' κυριακὴν τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς. καθὼς ὁ τύπος δηλοποιεῖ, καὶ ὅστις ἱερεὺς ἢ λαϊκὸς ἔχει εὐλάβειαν καὶ κατάνυξιν εἰς τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ, τοὺς ἀναγινώσκει ἀδιαλείπτως ὅλον τὸν ἑνιαυτόν, τῇ γ'. ἑσπέρας, καὶ τῇ ε'. ἑσπέρας, καὶ θέλει τοὺς ἔχει ὅπλον ἀκαταμάχητον, ἐναντίον τῶν ἀοράτων, καὶ ὁρατῶν ἐχθρῶν, καὶ ἔρρωσθε ἐν Κυρίῳ ἀδελφοί. Ἡ δὲ γνς' μ (γένεσίς μου) ἐπὶ ἔτους ᾳχογ'. μαΐῳ η'. καὶ ὁ τύπος ἐβάλθη, εἰς ᾳψο'. ἐν Βενετίαις.*

Ἅγιοι ἱερεῖς καὶ μυσταγωγοὶ τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, καὶ ὀρθοδοξότατοι χριστιανοί, ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφοί. Δεχθῆτε μετ' εὐλαβείας τοὺς παρόντας οἴκους τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, ὁποῦ εὑρίσκουνται ἔκπαλαι, καὶ τὰ νῦν ἐβάλθησαν εἰς τύπον διὰ δόξαν καὶ ἔπαινον τοῦ χριστιανικοῦ γένους, καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀχρείου δούλου Γεωργίου παπᾶ Σίμου ἐκ Μοσχοπόλεως. ᾳψ'.

+ Πατριαρχεύοντος τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου κῦ'κῦ' Ἰγνατίου, ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς Ἀχριδῶν.

Suivent 2 pages de prières. Le passage qui vient d'être transcrit se réfère évidemment à l'édition de ces *οἶκοι* à la sainte Croix, parue à Venise, en 1706, par les soins de Georges, protopope de Moschopolis, et formant l'appendice du *Γεωργητάριον. Vid.* **Georgius 1.**

Athènes, bibl. de Constantin Bernardakis ; Mont Athos, bibl. de Lavra.

4. *Οἱ κοσμοχαρμόσυνοι, κδ'. οἶκοι. Πρὸς τὴν νοητὴν σκάλαν, τὸν τίμιον ἐν ζωοποιὸν σταυρὸν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ.*

Εἱρμολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ, περιέχον τὴν πρέπουσαν αὐτῷ ἀκολουθίαν. In-8°, Venise, 1780, p. 226-36.

Bibl. de l'Auteur.

5. *Παρακλήσεις δύω. εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρόν. ψαλλόμεναι κατὰ τὴν ιδ' σεπτεμβρίου. Ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ Νικολάου Α. Πέτρου Πολλάνη. Ἐν Κεφαλληνίᾳ τυπογραφεῖον ἡ Σάλπιγξ. 1852.*

In-8° de 32 pages. Les deux canons paraclétiques ont été composés, le premier, par Nicéphore Rhodios de Crète, le second, par Nicolas Gabriélopoulos de Zante. Ils sont identiques à ceux de l'édition de 1770.

Bibl. de l'Auteur.

6. *Ἀκολουθία τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ ἐν ᾗ καὶ δύο παρακλητικοὶ κανόνες τοῦ αὐτοῦ ψαλλομένη ἐν ταῖς παρακλήσεσι καὶ ἐν τῇ τῆς Ὑψώσεως ἡμέρᾳ ιδ'. σεπτεμβρίου. Ἐκδοθεῖσα, ἐπιμελείᾳ μὲν Α. Πανδῆ ἀρχιδιακόνου, δαπάνῃ δὲ Α. Τερζάκη ἀδείᾳ τοῦ προϊσταμένου τῆς ἐκκλησίας. Ἐν Κερκύρᾳ, τυπογραφεῖον Ἑρμῆς Α. Τερζάκη καὶ Θ. Ῥωμαίου. 1854.*

In-8° de 66 pages. P. 3-4, préface de l'éditeur ; p. 5-18, canon de Nicéphore Rhodios ; p. 19-22, canon de Nicolas Gabriélopoulos ; p. 33-42, acathiste de la Croix ; p. 43-66, office du 14 septembre, fête de l'Exaltation de la Sainte Croix, identique à celui des Ménées.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

7. *Οἱ κδ'. οἶκοι εἰς τὸν τίμιον Σταυρόν. Προσετέθη δὲ καὶ Παράκλησις εἰς τὴν Νοητὴν Κλίμακα τοῦ ζωοποιοῦ καὶ τιμίου Σταυροῦ. Ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου χάριν εὐλαβείας αἰδεσιμωτάτου καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἀθῆναι. [1917].*

In-8° de 16 pages. P. 2-8, *οἶκοι* à la Croix, comme aux numéros précédents ; p. 8-15, canon paraclétique à la Croix, composé par Séraphin, évêque d'Argyropolis. Inc. *Τῷ ζωηφόρῳ νῦν σταυρῷ προσπελάσωμεν οἱ μακρυνθέντες.* P. 16, rubriques et tropaires principaux du 14 septembre.

Bibl. de l'Auteur.

Crucis apparitio Hierosolymis an. 351. — Maii 7.

Μνήμη τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ τιμίου Σταυροῦ.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 122-27.

Cyriace v. m. Tropeae, sub Diocletiano. — Iul. 7.

1. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Κυριακῆς, ψαλλομένη τῇ ζ'. τοῦ ἰουλίου μηνός.*

Νέον Λειμωνάριον ², t. II, p. 41-45. Synaxaire, p. 44. Inc. *Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει σπβ'. ἦτον ἀνδρόγυνόν τι χριστιανικόν, Δωρόθεος καὶ Εὐσέβεια ὀνομαζόμενον,*

L'éditeur renvoie, pour de plus amples détails, à la vie imprimée dans le *Νέος Θησαυρός*.

2. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ἐνδόξου παρθενομάρτυρος Κυριακῆς. Ἀπαρτισθεῖσα καὶ ἐκδοθεῖσα σπουδῇ καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Δράμας κυρίου Ἀγαθαγγέλου. Ἐν Κωνσταντινου πόλει, τύποις Ἀντωνίου Κορομηλᾶ (Ὁδὸς Πεμπτοπαζάρου ἀριθ. 3.) ᾳωο'.*

In-4° de 1 feuillet pour la gravure de la sainte et 52 pages. P. 3-14, préface de l'éditeur. Même office que celui du numéro précédent, mais considérablement augmenté. P. 37-39, synaxaire. Inc. *Ἐν ταῖς ἡμέραις Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως, Δωρόθεός τις χριστιανὸς σὺν Εὐσεβείᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, ἄτεκνοι ὄντες, ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ δοθῆναι αὐτοῖς καρπὸν.* P. 39, court synaxaire de *Θωμᾶ τοῦ ἐν τῷ Μαλέῳ.*

Bibl. des Bollandistes.

3. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Κυριακῆς ψαλλομένη τῇ 7 ἰουλίου ἐκδίδοται δαπάνῃ τοῦ ἐν ἱεροδιακόνοις μετὰ καὶ ἑτέρας ὠφελίμου ὕλης Κυρίλλου Κ. Κυριακοπούλου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀντωνίου Ν. Καστριώτου ὁδὸς ἁγίου Μάρκου ἀριθ. 11. 1886.*

In-8° de 48 pages. C'est l'office du n° 1, considérablement augmenté. P. 22-26, synaxaire ou *μαρτύριον* emprunté au *Νέος Θησαυρός*. Inc. *Ἀπὸ δύο τρόπους παρακινεῖται ὁ ἄνθρωπος καὶ ποιεῖ εἰς ἄλλον ἄνθρωπον ἀγαθόν.* P. 45-48, notions élémentaires sur les péchés capitaux, les vertus et les commandements de Dieu, empruntées à quelque catéchisme imprimé antérieurement à Venise.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 43.

4. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ ἀθλοφόρου τοῦ Χριστοῦ Κυριακῆς ψαλλομένη τῇ 7 ἰουλίου ἐπιμελείᾳ καὶ ἀναλώμασιν υἱῶν Β. Ν. Πάσχα. Ἐν Πάτραις, τυπογραφεῖον Ὁ Κάδμος ὁδὸς Παντανάσσης-Βιβλιοπωλεῖον Ὁ Κάδμος β. δ. γωνία πλατείας Γεωργίου Α'. Β. Σεκοπούλου. Διευθυνόμενα ὑπὸ Ἀνδρέου Β. Πάσχα. 1886.*

In-8° de 24 pages. Réimpression du n° 1. P. 18-20, synaxaire.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 150 ; bibl. des Bollandistes.

5. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ ἀθλοφόρου τοῦ Χριστοῦ Κυριακῆς ψαλλομένη τῇ 7 ἰουλίου ἐπιμελείᾳ καὶ ἀναλώμασιν υἱῶν Β. Ν. Πάσχα. Ἔκδοσις πρώτη ἐν Πάτραις 1886. Ἔκδοσις δευτέρα ἐν Ἀθήναις 1914. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀνδρ. Β. Πάσχα 1914.*

In-8° de 24 pages. Réimpression du numéro précédent. P. 18-20, synaxaire.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

6. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Κυριακῆς ψαλλομένη τῇ 7 ἰουλίου. Ἐκδότης Γεώργιος Α. Βουτέρης ἐφημέριος τοῦ ἐνταῦθα ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἐξεδόθη τῷ 1886 ὑπὸ Κυρίλλου Κ. Κυριακοπούλου. Ἐν Ἀθήναις τύποις « Πανελληνίου Κράτους » 11-ὁδὸς Ἀριστείδου-11 1915.*

In-8° de 48 pages. Réimpression de l'édition athénienne de 1886, avec le synaxaire, p. 20-36, tiré du *Νέος Θησαυρός*. P. 43-48, *παράκλησις* empruntée au *Πνευματικὸς Κῆπος* de Séraphin d'Argyropolis.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Cyrillus archiep. Alexandrinus, † 444. — Iun. 9.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου, ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας. Ψαλλομένη τῇ δ'. τοῦ ἰουνίου μηνός.*

Νέον Λειμωνάριον[2], t. II, p. 57-62. Le synaxaire proprement dit est remplacé par une longue observation sur la double fête du saint, le 9 juin et le 18 janvier. Pour la biographie du saint, l'éditeur renvoie au *Νέον Ἐκλόγιον* ; et cela se conçoit, l'acolouthie elle-même ayant été composée par Nicodème l'Hagiorite.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας ψαλλομένη τῇ δ'. τοῦ ἰουνίου μηνός.*

G. Bouteres, *Παράρτημα Λειμωναρίου* [2], p. 49-50. Réimpression du précédent.

3. *Vid.* **Athanasius.**

Damianus mon. in Thessalia, saec. XVI. — Febr. 14.

1. *Ἀσματικὴ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις ὁσιομάρτυρος Δαμιανοῦ τοῦ νέου· ᾗ ἐμπεριείληπται καί τις κανὼν παρακλητικὸς πρὸς τὸν τίμιον Πρόδρομον, ἐπὶ ἀσθενοῦντας, ἢ καὶ ἄλλως εἰς συμφορὰς καὶ περιπετείας τελοῦντας ψαλλόμενος. Ποιηθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις Διονυσίου τοῦ ἐπιλεγομένου Παπαδοπούλου. Προτροπῇ δὲ τοῦ πανοσιωτάτου ἀρχιμανδρίτου τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Λαρίσσης κυρίου Ἰακώβου. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα σπουδῇ καὶ φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ τιμιωτάτου κυρίου Βησσαρίωνος Χ. Γεωργίου ἀρτοπωλητοῦ τοῦ ἐκ Λαρίσσης. Εἰς χρῆσιν τῶν τὴν τούτου μνήμην κατ' ἔτος τελούντων, καὶ τῶν ἄλλων εὐσεβῶν, ὅσοι τιμᾶν τὸν ἅγιον βούλονται. ᾳωε'. Ἐνετίησιν. 1805. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Γλυκεῖ ἐξ Ἰωαννίνων. Con sovrana approvazione.*

In-4° de 52 pages. P. 3-4, dédicace à l'archimandrite Jacques, supérieur du couvent du Prodrome, près de *Κίσσοβος*, où avait vécu le saint, datée de septembre 1804, et signée : *Βησσαρίων Χ.*

Γεωργίου ; p. 5-6, réponse de Jacques à la lettre précédente, du mois d'octobre suivant ; p. 31 : *Τῷ αὐτῷ μηνὶ ιδ'. ἡ ἄθλησις τοῦ ἐν ἁγίοις ὁσιομάρτυρος Δαμιανοῦ, τοῦ νέου, τοῦ καὶ κτήτορος τῆς κατὰ τὸν ἐν Δημητριάδι Κίσσοβον σεβασμίας μονῆς, τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου.* P. 31-34, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ὅσιος μεγαλομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Δαμιανὸς ὑπῆρχε κατὰ τὸ ᾱφξη' ἔτος ἐκ τῆς δευτέρας τῶν Θετταλῶν ἐπαρχίας ὁρμώμενος.* P. 44-52, canon paraclétique au Prodrome. Inc. *Βεβαπτισμένον ἐν πελάγει, Πρόδρομε.*

Bibl. de l'Auteur (exemplaire incomplet) ; Athènes, bibl. Nationale ; Pétrograd, bibl. publique : 126 (exemplaire incomplet).

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις ὁσιομάρτυρος Δαμιανοῦ τοῦ νέου ἐκδοθεῖσα σπουδῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ κυρίου Β. Δ. Ζώτου τοῦ Μολοττοῦ. Ἐν Πάτραις. 1892.*

Titre établi d'après une liste des livres publiés par B. D. Zotos figurant à la troisième page de la couverture du tome III du *Δρομολόγιον* de cet auteur. Nous n'avons pas jusqu'ici rencontré d'exemplaire de cette édition.

Daniel propheta et tres pueri. — Dec. 17.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου προφήτου Δανιὴλ καὶ τῶν ἁγίων τριῶν παίδων.*

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 102-104.

2. *Ἀκολουθία ψαλλομένη τῇ κυριακῇ τῶν ἁγίων πατέρων πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ἤτοι τῆς Καμίνου διάταξις.*

Alexis Dmitrijevskij, dans *Vizantijskij Vremennik*, t. I, (1894), p. 553-600 ; Alexandre E. Lavriotes, *Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια*, t. XV (1895), p. 345-46.

Daniel mon. in insula Thaso, saec. IX. — Sept. 12.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς Δανιὴλ τοῦ Θασίου, τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Θάσῳ ἀσκήσαντος κατὰ τὸ ωμ' (840) ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ.*

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Sept., p. 136-49, avec synaxaire, p. 143-47. Inc. *Καλὸν μὲν εἶνε καὶ θεάρεστον ἔργον νὰ διηγῆται τις τῶν ἁγίων μαρτύρων τοὺς ἀγῶνας.*

2. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Δανιὴλ τοῦ Θασίου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Θάσῳ ἀσκήσαντος κατὰ τὸ 1840 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ ὡς ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Ἰωαννικίου τοῦ μεγάλου καθορᾶται (ἐν τῷ Μεγάλῳ Συναξαριστῇ τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Τοπάζιον τοῦ νοητοῦ Παραδείσου σελίδι 136). Ἐξεδόθη δαπάνῃ Κωνστ. Χρ. Δουκάκη προσκυνητοῦ. Ἐν Ἀθή-*

ναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Α. Κολλαράκη καὶ Ν. Τριανταφύλλου 1894.

In-8° de 16 pages. Tirage à part du précédent avec le synaxaire, p. 10-14.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 25 ; bibl. des Bollandistes.

David mon. in Euboea, saec. XVI. — Nov. 1.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Δαβὶδ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ τῇ νήσῳ ἀσκήσαντος ἥτις διορθωθεῖσα, ἀνακαθαρθεῖσά τε καὶ εἰς φῶς ἀχθεῖσα, κατὰ τὸν ἐνόντα τρόπον παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου ταπεινοῦ ἐπισκόπου Ταλαντίου Νεοφύτου τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν. Ἐν τῷ τέλει δὲ αὐτῆς προσετέθησαν καί τινα τροπάρια θεοτοκία στιχηρὰ κατὰ ἀλφάβητον, καί τινες εὐχαὶ πρὸς τὸν δεσπότην Ἰησοῦν Χριστόν, λεγόμεναι ἐν ἑκάστῃ ἑσπέρᾳ μετὰ τὸ ἀπόδειπνον, ποιηθεῖσαι σὺν τοῖς τροπαρίοις παρὰ τῆς αὐτοῦ θεοφιλίας πρὸς δόξαν καὶ αἶνον τῆς πανυμνήτου θεοτόκου, καὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ συνδρομῆς καὶ ἀναλωμάτων τοῦ πανοσιωτάτου καθηγουμένου τῆς ἱερᾶς μονῆς ταύτης κὺρ Ἰωακεὶμ, καὶ τῶν λοιπῶν συνασκουμένων πατέρων. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. 1819.*

In-4° de 1 feuillet et 56 pages. Pas de synaxaire à l'office, qui s'arrête à la page 17 ; p. 18-22, canon paraclétique au saint ; p. 22-44, *Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Δαβὶδ τοῦ ἐν Εὐρίπῳ νήσῳ ἀσκήσαντος.* Inc. *Ἄξιον εἶναι τῷ ὄντι καὶ χρεωστούμενον, ἀγαπητοί μου ἀδελφοὶ χριστιανοί, νὰ ἀναγινώσκωμεν μετ' εὐλαβείας καὶ πόθου πνευματικοῦ τοὺς βίους τῶν ἁγίων.* P. 44-56, prières à la Sainte Vierge et à Notre-Seigneur pour tous les jours de la semaine.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Δαβὶδ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ τῇ νήσῳ ἀσκήσαντος, μετὰ κανόνος παρακλητικοῦ εἰς τὸν ἴδιον ἐν τέλει προστεθέντος. Τυποῦται δαπάνῃ μὲν τοῦ πανοσιωτάτου πρώην ἡγουμένου Ἀνθίμου Ἀγγελῆ τοῦ πολλὰς ὑπηρεσίας τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου γέροντος προσενεγκόντος, φιλοτίμῳ δ' ἐπιστασίᾳ Βαρθολομαίου Γεωργιάδου, διευθυντοῦ τοῦ ἐν Χαλκίδι ἱερατικοῦ σχολείου. Ἀθήνησι τυπογραφεῖον « Παλιγγενεσία » Ἰω. Ἀγγελοπούλου 14-ὁδὸς Βορρᾶ-14 1888.*

In-8° de 56 pages et 1 feuillet. Réimpression du numéro précédent, avec la même vie, p. 25-50, et le même canon, p. 51-56. Le titre reproduit ci-dessus est celui de la couverture ; à l'intérieur, les indications de lieu et de date sont remplacées par une notice sur le monastère du Saint-Vieillard, nom populaire de David.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Δαβὶδ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ τῇ νήσῳ ἀσκήσαντος, μετὰ κανόνος παρακλητικοῦ εἰς τὸν ἴδιον ἐν τέλει προστεθέντος. Τυποῦται δαπάνῃ τοῦ ἡγουμένου κ. Γρηγορίου Τριανταφυλλοπούλου. — Ἡ εὐαγὴς μονὴ τοῦ ὁσίου Δαβίδ, ἥτις προσωνυμεῖται καὶ μονὴ τοῦ Γέροντος, κεῖται ἐν τῷ δήμῳ Αἰγαίων τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος, ἀφίσταται δὲ τῆς κωμοπόλεως Λίμνης, ἕδρας τοῦ δήμου, ὥρας δύο. — Τυπογραφεῖον « Σάλπιγγος Εὐβοίας » ἐν Χαλκίδι 1912.*

In-8° de 48 pages, dont la dernière blanche. Simple réimpression du numéro précédent. P. 21-42, synaxaire ; p. 43-47, canon paraclétique.

Bibl. de l'Auteur.

Demetrianus ep. Cytheriae in Cypro, saec. IX-X. — Nov. 6.

Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Δημητριανοῦ ἐπισκόπου Κηθηρίας τῆς Κύπρου.

Kyprianos, *Ἀκολουθίαι*, p. 85-106. P. 100-101, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, γεννηθεὶς εἰς τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας τοῦ μισοχρίστου βασιλέως Θεοφίλου.* Ce synaxaire est reproduit, avec traduction française en regard, par Constantin Sathas dans les *Archives de l'Orient latin*, t. II (1884), *Documents*, p. 426.

Demetrius m. Chiensis, † 1802. — Ian. 29.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Χίου, ὅστις ἐμαρτύρησεν κατὰ τὸ ᾳωβ'. 1802. ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, ἰαννουαρίου κθ'. 29. Πονηθεῖσα παρὰ τοῦ ἱεροδιδασκάλου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου.

Νέον Λειμωνάριον[1], P. II, p. 101-114. P. 105-112, *μαρτύριον*. Inc. prologus : *Καὶ εἶπα, καὶ λέγω, καὶ δὲν θέλω παύσω ἀπὸ τὸ νὰ λέγω, ἀπὸ ψυχῆς καὶ καρδίας, Εὐλογητὸς ὁ Θεός.* Inc. vita : *Ἦτον λοιπὸν ὁ καλλίνικος οὗτος Δημήτριος, καθὼς προεδηλώθη, γέννημα καὶ θρέμμα τῆς περιφήμου νήσου Χίου* ; || *Νέον Λειμωνάριον*[3], p. 18-35. Identique au précédent, avec le *μαρτύριον*, p. 23-33 ; || *Νέον Λειμωνάριον*[4], p. 3-10. Si l'office est le même que dans les numéros précédents, le synaxaire, p. 7-9, est entièrement nouveau. Inc. *Ὁ καλλίνικος ἅγιος Δημήτριος ἦτο γέννημα καὶ θρέμμα τῆς νήσου Χίου ἀπὸ τὴν ἐνορίαν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων κατὰ τὸ Παλαιόκαστρον.*

Demetrius m. Thessalonicae, sub Maximiano. — Oct. 26.

1. *Κανόνες πρὸς τὸν μυροβλύτην Δημήτριον, ψαλλόμενοι κατὰ*

πᾶν σάββατον. Ces canons, au nombre de huit et disposés dans l'ordre des huit tons, ont paru pour la première fois aux pages 217-66 du volume intitulé : *Θύρα τῆς μετανοίας ἤτοι βίβλος κατανυκτική, καὶ ψυχωφελεστάτη περιέχουσα τὰ τέσσαρα ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου, θάνατον, κρίσιν, ᾅδην, καὶ παράδεισον· δι' ὧν γίνεται ἡ θαυμαστὴ μεταμόρφωσις τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου, καὶ τοῦ νέου ἡ γέννησις. Συντεθεῖσα μὲν πρὶν παρά τινος σοφοῦ ἀνδρός, καλλωπισθεῖσα δὲ νῦν, καὶ διορθωθεῖσα μετ' ἐπιμελείας διὰ συνδρομῆς τῆς σκήτεως τοῦ ἁγίου Δημητρίου, τῆς ἐν τῷ ἁγίῳ Ὄρει τοῦ Ἄθω, κατὰ τὸ Βατοπαίδιον κειμένης.Ἤτινι βίβλῳ προσετέθησαν καὶ θαύματά τινα ἀνέκδοτα,καὶ ὀκτώηχοι κανόνες τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Ἅπαντα δὲ ταῦτα πρῶτον νῦν τύποις ἐξεδόθησαν, διὰ δαπάνης τοῦ τιμιωτάτου καὶ φιλοχρίστου ἐν πραγματευταῖς κυρίου Δημητρίου Πελοποννησίου Καριτζιώτου εἰς κοινὴν τῶν ὀρθοδόξων ὠφέλειαν. αψιε'. Ἐνετίησι, 1795. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 28 + 292 pages. Les pages liminaires sont occupées par les pièces suivantes : le titre ; une lettre à Démétrius Karitziotes de son frère Polycarpe,moine de la skite de Saint-Démétrius,datée du mois d'avril 1795 ; une dédicace des moines à S. Démétrius ; diverses épigrammes sur l'ouvrage ; une gravure du saint. Viennent ensuite, p. 13-16, la préface de l'auteur, et p. 19-26, une exhortation pieuse sur l'utilité du livre. Celui-ci est divisé en quatre parties, précédées respectivement d'une gravure se rapportant à celle des quatre fins dernières, dont il est question dans les pages qui suivent. Il se termine à la page 216. On trouve ensuite les pièces hagiographiques suivantes : p. 217-66, les canons susmentionnés à S. Démétrius ; p. 267-84, recueil en néo-grec des miracles de S. Démétrius extrait du panégyrique de Jean Staurakios (BHG. 532) ; p. 285-91, un canon au saint par Métrophanes Grégoras, de Dodone. La page 292 est occupée par le permis d'imprimer des Réformateurs de Padoue, en date du 19 mars 1795.

Sur cet ouvrage, voir *Byzantinische Zeitschrift*, t. VIII (1899), p. 77-78. Les éditions ultérieures sont nombreuses. Comme elles ne se distinguent que par d'insignifiants détails matériels, par exemple la suppression de l'une ou de l'autre des pièces liminaires devenues sans objet, et la place de la table des matières, il suffira de les énumérer, sans reproduire intégralement le titre.

Mont Athos, bibl. du Koinon de Kausocalyvi : 51.

2. *Θύρα τῆς μετανοίας... Ἐν Βενετίᾳ. 1806. Ἐν τῇ τυπογραφίᾳ Νικολάου Γλυκεῖ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. Con regia approvazione.*

In-4° de 259 pages. P. 188-254, pièces hagiographiques ; p. 255-259, table des matières.

Bibl. de l'Auteur ; Cadikeuï, bibl. des Assomptionistes.

3. *Θύρα τῆς μετανοίας... Ἐν Βενετίᾳ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος 1852.*

In-4° de *η'* + 184 pages. Pièces hagiographiques, p. 137-81.

Bibl. de l'Auteur.

4. *Θύρα τῆς μετανοίας... Ἐν Βενετίᾳ ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ τυπογραφείου τοῦ ἁγίου Γεωργίου 1866.*

In-4° de *η'* + 184 pages. Réimpression du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur.

5. *Θύρα τῆς Μετανοίας... Ἐν Ἀθήναις βιβλιοπωλεῖον Μιχαὴλ Σαλιβέρου 30-ὁδὸς Σταδίου-30.*

In-8° de 249 pages. Les pages 185-246 contiennent les pièces hagiographiques sur S. Démétrius.

Bibl. de l'Auteur.

N.B. Sur les miracles de S. Démétrius publiés dans la *Θύρα τῆς μετανοίας*, voir *Νέος Ἑλληνομνήμων*, t. XV (1921), p. 189-216. Quant à la métaphrase des mêmes miracles parue dans le *Θησαυρός* de Damascène le Studite, il en existe une collection à part, qu'il ne sera peut-être pas inutile de signaler. En voici le titre :

Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ μυροβλύτου. Μεταφρασθὲν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν παρὰ τοῦ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου Λαμασκηνοῦ τοῦ ὑποδιακόνου καὶ Στουδίτου ὁμοῦ καί τινων θαυμάτων διήγησιν. Ἀντιγραφὲν καὶ μεταφρασθὲν τὸ β' ὑπὸ Μιχαὴλ Παπαδημητρίου. Ἐκδότης Μ. Παπαδημητρίου Θεσσαλονίκη 1913. Petit in-8° de 26 pages et 3 feuillets entièrement blancs.

Bibl. de l'Auteur.

6. *Vid.* **Gregorius** Palamas 1.

7. *Παράκλησις καὶ οἶκοι εἰς τὸν ἅγιον ἔνδοξον μεγαλομάρτυρα Δημήτριον τὸν Μυροβλήτην. Ἐκδίδεται χάριν εὐλαβείας καὶ ἀγάπης εἰς τὸν ἅγιον ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἀθῆναι 1925.*

In-16 de 36 pages. Office tiré, pour le canon paraclétique, p. 2-12, de Séraphin, *Πνευματικὸς κῆπος*, p. 23-29. Viennent ensuite une vie du saint sous forme d'homélie, p. 12-15, et les *οἶκοι*, p. 15-24, suivis de *μακαριστήρια*, p. 25-26, et de tropaires divers, p. 27-35. La page 36 est occupée par une réclame de l'éditeur.

Bibl. de l'Auteur.

Demetrius m. Tripoli in Peloponneso, † 1803. — April. 14 et 13.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μάρτυρος Δημητρίου τοῦ νέου, τοῦ ἐν Τριπολίτζᾳ τῆς Πελοποννήσου μαρτυρήσαντος, ἐν ἔτει τῷ σωτηρίῳ ᾳοϛ'. ἀπριλλίου ιδ'. Ποιηθεῖσα ὑπὸ Ἰωσὴφ τοῦ ἐκ*

Τριπολίτζας, ἱεροδιακόνου τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου ἁγίου Ἀμυκλῶν, κυρίου Νικηφόρου, καὶ τυπωθεῖσα διὰ δαπάνης τῶν φιλοχρίστων καὶ χρησιμωτάτων πραγματευτῶν, τοῦ τε κυρίου Δημητρίου Γιαννοπούλλου Σπερτιάτου, καὶ κυρίου Γεωργίου Ἰωάννου τοῦ ἀπὸ Κερπινῆς κωμοπόλεως τῆς Πελοποννήσου, πρὸς οὓς καὶ ἀφιερώθη, προσφωνηθεῖσα παρὰ τοῦ ἰδίου. Ἐνετίῃσι, ᾳωδ'. 1804. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con sovrana approvazione.

In-4° de 42 pages et 1 feuillet blanc. Au verso du titre, courte lettre d'approbation à l'éditeur signée *Χ. Ἀγάπιος ἱερομόναχος* et datée du 8 août 1803. P. 3-6, dédicace de l'éditeur à Démétrius Giannopoullos et Georges Ioannou, datée de Tripolitza, le 4 octobre 1803, et signée : *Ἰωσὴφ ὁ τοῦ ἁγίου Ἀμυκλῶν ταπεινὸς ἱεροδιάκονος.* P. 20-27, *μαρτύριον* en guise de synaxaire. Inc. prologus : *Τίς Θεὸς μέγας, ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν; σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος.* Inc. vita : *Οὗτος ὁ νέος λαμπτὴρ, καὶ μέγας στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ Δημήτριος, ἦτον ἀπὸ ἕνα χωρίον τῆς κλεινῆς, καὶ περιβοήτου Ἀρκαδίας, Λιγούδιστα ὀνομαζόμενον.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale et bibl. de la Société d'archéologie chrétienne.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Δημητρίου τοῦ Πελοποννησίου, ὅστις ἐμαρτύρησεν κατὰ τὸ ᾳωγ'. 1803. ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, ψαλλομένη τῇ ιγ'. τοῦ ἀπριλλίου, ποιηθεῖσα παρὰ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Χίου.*

Νέον Λειμωνάριον[1], P. I, p. 233-50. Cet office diffère entièrement du précédent, ainsi que le *μαρτύριον*, p. 237-49. Inc. *Οὗτος ὁ νεοφανὴς μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Δημήτριος, ἦτον ἀπὸ τὸν Μωρέαν, ἀπὸ ἕναχωρίον τῆς Ἀρκαδίας Λιγούδιστα καλούμενον* ; || *Νέον Λειμωνάριον*[3], p. 124-46, avec le *μαρτύριον*, p. 129-44, identique au précédent.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος Δημητρίου τοῦ νέου τοῦ ἐν Τριπόλει τῆς Πελοποννήσου μαρτυρήσαντος τῷ ᾳωγ'. ἔτει ἀπριλίου 14. Συνταχθεῖσα μὲν τὸ πρῶτον ὑπὸ Ἰωσὴφ τοῦ τότε μὲν διακόνου τοῦ Ἀμυκλῶν Νικηφόρου ἔπειτα δὲ ἐπισκόπου Ἀνδρούσης (Μεσσήνης) καὶ ἐκδοθεῖσα Ἐνέτιησι τῷ 1804 νῦν δὲ ἐπιδιορθωθεῖσα ὅσον ἐνῆν ὑπό τινος φιλομάρτυρος καὶ ἐκδοθεῖσα δαπάναις Νικολάου Παππαδοπούλου τοῦ ἐκ Τριπόλεως. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τῆς τυπογραφίας Ν. Παππαδοπούλου. (Ὁδὸς Ἁγ. Νικολάου Ῥαγκαβῆ.) 1846.*

In-8° de 1 feuillet et 28 pages, dont la dernière blanche. P. 3, dédicace de l'éditeur au saint-synode de Grèce. Office et *μαρτύριον*, p. 13-23, sont la reproduction du n° 1.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de Jean Blachoyannis (incomplet de 3 feuillets) ; Pétrograd, bibl. publique : 121.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος Δημητρίου τοῦ νέου τοῦ ἐν Τριπόλει τῆς Πελοποννήσου μαρτυρήσαντος τῷ 1803 ἔτει ἀπριλίου 14. Συνταχθεῖσα μὲν τὸ πρῶτον ὑπὸ Ἰωσὴφ τοῦ τότε μὲν διακόνου τοῦ Ἀμυκλῶν Νικηφόρου ἔπειτα δὲ ἐπισκόπου Ἀνδρούσης (Μεσσήνης) καὶ ἐκδοθεῖσα ἐν τῷ ἔτει 1804 νῦν δὲ ἐπιδιορθωθεῖσα ὅσον ἐνῆν ὑπό τινος φιλομάρτυρος καὶ ἐκδοθεῖσα δαπάναις Ἰωάννου Α. Ἀσημακοπούλου καὶ Ἰωάννου Π. Σαλαπάτα. Ἐν Τριπόλει τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον « Ἡ Ἀρκαδία ». 1888.*

In-8° de 24 pages. Réimpression du n° 3. P. 12-21, *μαρτύριον*.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 27 ; bibl. des Bollandistes.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μάρτυρος Δημητρίου τοῦ νέου τοῦ ἐν Τριπόλει τῆς Πελοποννήσου μαρτυρήσαντος τῷ ᾳωγ' ἔτει ἀπριλίου 14. Συνταχθεῖσα μὲν τὸ πρῶτον ὑπὸ Ἰωσὴφ τοῦ τότε μὲν διακόνου τοῦ Ἀμυκλῶν Νικηφόρου ἔπειτα δὲ ἐπισκόπου Ἀνδρούσης (Μεσσήνης) καὶ ἐκδοθεῖσα Ἐνετίησι τῷ 1904 νῦν δὲ ἐπιδιορθωθεῖσα ὅσον ἐνῆν ὑπό τινος φιλομάρτυρος. Ἐκδότης Παναγ. Βουγιούκας. Ἐν Καλάμαις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Π. Βουγιούκα 1909.*

In-8° de 30 pages et 1 feuillet blanc. P. 13-25, *μαρτύριον*, comme au n° 3.

Bibl. de l'Auteur.

Dionysius areopagita m. Parisiis. — Oct. 3.

1. *Ἀκολουθία πλήρης τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου ἀπαρτισθεῖσα χάριν τῶν ἐπισήμως ἑορταζόντων ὑπὸ Ν. Π. Σπεράντσα τοῦ ἐκ Σίφνου. Ἐπιστασίᾳ Δ. Κωνσταντινίδου οἰκονόμου τοῦ ἐξ Εἰδυλλίας. Ἡ προσετέθη καὶ λόγος κατηχητικὸς ἐν τῷ τέλει. Προσφωνηθεῖσα δὲ τῷ σεβασμιωτάτῳ μητροπολίτῃ Ἀθηνῶν κ. κ. Θεοφίλῳ καὶ προέδρῳ τῆς ἱερᾶς συνόδου. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ τυπογραφείου. 1869.*

In-fol. de 16 pages, dont les 3 dernières blanches. P. 3, dédicace de l'éditeur au métropolitain d'Athènes ; p. 11-12, synaxaire fort court. Inc. *Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτον Ἀθηναῖος, εἷς ἐκ τῶν ἐννέα βουλευτῶν τῆς βουλῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου.*

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 124.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου.*

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 80-85. Additions aux Ménées.

3. *Ἀκολουθία πλήρης τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου ἀπαρτισθεῖσα χάριν τῶν ἐπισήμως ἑορταζόντων*

ὑπὸ Νικολάου Β. Νάκη βιβλιοπώλου ἐκδότου ἐπιστασίᾳ τοῦ σεβασμιωτάτου ἀρχιμανδρίτου Ἰωάννου Μαρτίνου ᾗ προσετέθησαν ὁ πανηγυρικὸς λόγος εἰς τὸν ἱερομάρτυρα καὶ πολιοῦχον Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν Νικηφόρου Καλογερᾶ καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ ἱερομάρτυρος. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Γεωργίου. Σ. Σταυριανοῦ. Ἀρ. 40-ὁδὸς Πανεπιστημίου καὶ Προαστείου-ἀρ. 40. 1894.

In-8° de 1 feuillet pour la gravure du saint et 32 pages. P. 3, dédicace de l'éditeur au métropolite d'Athènes, Germain. Texte de l'office et du synaxaire, p. 14-15, identique à celui du n° 1. P. 19-32, panégyrique du saint par Nicéphore Calogeras. Inc. *Συμβαίνει πολλάκις εὐσεβεῖς ἀκροαταί.*

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 23.

4. *Ἀκολουθία πλήρης τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου ἀπαρτισθεῖσα χάριν τῶν ἐπισήμως ἑορταζόντων, ψαλλομένη τὴν 3 ὀκτωβρίου. Ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσιν αἰδεσιμωτάτου καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α. Βουτέρη (ἱερέως) ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἀθῆναι 1921.*

In-8° de 32 pages. P. 24-25, synaxaire composé par l'éditeur ; p. 25-32, pièces diverses des offices du mois d'octobre, étrangères à S. Denys.

Bibl. de l'Auteur.

Dionysius archiep. Aeginensis, † 1624. — Dec. 17 (obitus) et Aug. 24 (translatio).

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης τοῦ Ζακυνθίου · ψαλλομένη τῇ ιζ'. τοῦ δεκεμβρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου Συπάνδρου Ζακυνθίου τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱεροδιακόνοις καὶ ἀφιερωθεῖσα τῇ ἐκλαμπροτάτῃ καὶ περιβλέπτῳ κοινότητι καὶ πολιτείᾳ Ζακύνθου. Ἐνετίησι, ᾳψλη'. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ. 1738. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 1 feuillet portant le portrait du saint et 40 pages. Titre emprunté à la revue *Πανδώρα*, t. IX (1858), p. 271. Nous n'avons point jusqu'ici rencontré d'exemplaire de cette édition. Le contenu doit correspondre, même pour la pagination, à celui des éditions de Venise qui vont être citées et qui ont toutes le même nombre de pages.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης τοῦ Ζανυκθίου · ψαλλομένη τῇ ιζ'. τοῦ δεκεμβρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου Συπάνδρου Ζακυνθίου τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱεροδιακόνοις καὶ ἀφιερωθεῖσα τῇ ἐκλαμπροτάτῃ καὶ περιβλέπτῳ κοινότητι καὶ πολιτείᾳ Ζακύνθου. Ταῦν μετατυπωθεῖσα, καὶ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Ἐνετίησι,*

αψνέ. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. 1755. Con licenza de' superiori.

In-4° de 1 feuillet pour la gravure du saint et 40 pages. P. 3, dédicace de Georges Sypandros à la municipalité de Zante ; p. 4-8, lettre du patriarche Gabriel sur la sainteté de Denys, du mois de juin 1703 ; p. 19-37, synaxaire. Inc. *Ἀξιοδάκρυτος εἶναι ἡ πλάνη, εἰς τὴν ὁποίαν πλανᾶται ὁ δυστυχὴς ἄνθρωπος.*

Bibl. de l'Auteur ; Paris, bibl. de l'Arsenal ; Mont Athos, monastère de Lavra.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης τοῦ Ζακυνθίου, ψαλλομένη τῇ ιζ'. τοῦ δεκεμβρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου Συπάνδρου Ζακυνθίου τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱεροδιακόνοις, καὶ ἀφιερωθεῖσα τῇ ἐκλαμπροτάτῃ καὶ περιβλέπτῳ κοινότητι καὶ πολιτείᾳ Ζακύνθου. Ταῦν μετατυπωθεῖσα, καὶ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. ᾳψοδ'. Ἐνετίησιν, 1774. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 40 pages. Reproduction de l'édition précédente.

N. B. L'éditeur S. Ch. Raphtanes, dans la préface mise en tête de l'édition collective des quatre offices du saint, publiée par lui en 1876, signale, parmi les éditions antérieures parues à Venise, celle de 1780, dont nous n'avons pas, jusqu'à ce jour, rencontré d'exemplaire. Il cmet, par contre, celle de 1755.

Bibl. de l'Auteur ; Venise, Saint-Marc.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης τοῦ Ζακυνθίου, ψαλλομένη τῇ ιζ'. τοῦ δεκεμβρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου Συπάνδρου Ζακυνθίου τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱεροδιακόνοις, καὶ ἀφιερωθεῖσα τῇ ἐκλαμπροτάτῃ καὶ περιβλέπτῳ κοινότητι καὶ πολιτείᾳ Ζακύνθου. Ταῦν μετατυπωθεῖσα, καὶ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. ᾳψζ'. Ἐνετίησι, 1790. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 40 pages. Simple réimpression du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν. Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης τοῦ Ζακυνθίου. Ψαλλομένη τῇ κδ'. τοῦ αὐγούστου μηνός · ἐν τῇ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ λειψάνου ἀνακομιδῇ, καὶ ἐκ Στροφάδων εἰς Ζάκυνθον μεταθέσει. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου Ἰωαννούλη Ζακυνθίου, τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι. ᾳωα'. Ἐνετίησιν. 1801. Παρὰ Πάνῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 44 pages. P. 3-4, lettre-dédicace de Georges Iannoulès à Denys *τῷ Βιδάλλε* ; p. 24-30, synaxaire. Inc. *Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐτιμήθη περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ κτίσματα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς μὲ τὸ φῶς*

τοῦ λογικοῦ. P. 38-43, *ἐγκώμια* alphabétiques à chanter durant la veillée et à la procession en l'honneur du saint.

Bibl. de l'Auteur ; Constantinople, bibl. de Xénophon A. Sidéridès ; bibl. des Bollandistes.

6. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης τοῦ Ζακυνθίου, ψαλλομένη τῇ ιζ'. τοῦ δεκεμβρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου Συπάνδρου Ζακυνθίου τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱεροδιακόνοις, καὶ ἀφιερωθεῖσα τῇ ἐκλαμπροτάτῃ καὶ περιβλέπτῳ κοινότητι καὶ πολιτείᾳ Ζακύνθου. Τανῦν μετατυπωθεῖσα, καὶ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Ἐνετίῃσιν. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. 1817.*

In-8° de 51 pages, Réimpression du n° 1, avec le même synaxaire, p. 24-26.

Bibl. de l'Auteur.

7. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης τοῦ Ζακυνθίου, ψαλλομένη τῇ ιζ'. τοῦ δεκεμβρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου Συπάνδρου Ζακυνθίου τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱεροδιακόνοις, καὶ ἀφιερωθεῖσα τῇ ἐκλαμπροτάτῃ καὶ περιβλέπτῳ κοινότητι καὶ πολιτείᾳ Ζακύνθου. Τανῦν μετατυπωθεῖσα, καὶ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Ἐν Βενετίᾳ. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. 1839.*

In-8° de 40 pages. Identique au précédent.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

8. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου τοῦ νέου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης τοῦ θαυματουργοῦ. Ἐκδοθεῖσαι παρὰ Ἀγγέλου Συμμαχίου δόκτορος Ζακυνθίου, περιέχουσα ἡ πρώτη τὸν πρῶτον κανόνα, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον Νικολάου πρεσβυτέρου Γαβριλοπούλου διδασκάλου τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου καὶ συμπολίτου· καὶ ἀφιερωθεῖσαι τῷ τότε οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ Κῷ. Κῷ. Γαβριὴλ τὸν τὰς οἴακας τοῦ ὑψηλοῦ θρόνου ἰθύνοντος. Συλλεχθεῖσαι δὲ τὰ νῦν καὶ ἀντιγραφεῖσαι παρὰ τοῦ αἰδεσίμου ἱερέως Γεωργίου Μάνεσσι καὶ ἀφιερωθεῖσαι παρὰ τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῇ αὐτοῦ πανιερότητι Κῷ. Κῷ. Νικολάῳ Κοκκίνῃ μητροπολίτῃ Ζακύνθου καὶ εἰς τύπον ἐκδοθεῖσαι παρὰ τῶν φιλευσεβῶν Ζακυνθίων δι' ἐπιμελείας Σεργίου Χ. Ῥαφτάνη τοῦ ἐκ Καλλαρρήτων τῆς Ἠπείρου. Ἀθῆναι, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Α. Γκαρπολᾶ. 1844.*

In-8° de 1 feuillet pour la gravure du saint, et de ις' + 154 pages. Les pages liminaires chiffrées en grec contiennent, p. γ' - δ', la dédicace au métropolite de Zante et la réponse de ce dernier ; p. ε'-ς', la préface de Georges Manessis ; p. ζ'-ιδ', l'acte synodal de 1703 ; p. ιε'-ις', la dédicace d'Ange Symachios au patriarche Gabriel en l'an 1703. Sous la

pagination en chiffres arabes, on trouve successivement : p. 1-68, l'office du 17 décembre ; p. 69-116, l'office du 24 août, tous deux paraissant ici pour la première fois, hormis les synaxaires des deux fêtes, pp. 28-58, 90-109, dont le texte est identique à celui des éditions antérieures, hormis quelques miracles ajoutés au second. Entre les deux offices, il y a un feuillet intercalaire contenant, au verso, la gravure du saint dans sa châsse. Viennent ensuite, p. 117-43, trois canons paraclétiques pour les processions en l'honneur du saint ; p. 143-53, les ἐγκώμια ; p. 154, l'errata.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 22 ; bibl. des Bollandistes.

9. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης. Ψαλλομένη τῇ ιζ'. δεκεμβρίου.*

Νέον Λειμωνάριον[2], t. I, p. 28-37. L'office est celui de Sypandros, mais avec de nombreuses coupures dans le texte. Quant au synaxaire p. 31-36, il est emprunté au *Νέον Λειμωνάριον*[1], P. I, p. 129-39, où la métaphrase en est attribuée à Macaire, ancien métropolite de Corinthe. On la retrouve dans le *Νέον Λειμωνάριον*[3], p. 460-73, et dans C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Dec., p. 407-420.

10. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης καὶ προστάτου Ζακύνθου τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλομένη τῇ 17 δεκεμβρίου ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Ἐκδίδεται ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Ἀ. Σ. Ἀγαπητοῦ. Ἐν Πάτραις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τοῦ ἐκδότου Ἀγαπητοῦ Σ. Ἀγαπητοῦ (ὁδὸς Μαιζῶνος). 1869.*

In-8° de 42 pages et 1 feuillet. Le titre fait partie de la pagination sans appartenir au premier cahier, et il a pour correspondant, à la fin de la brochure, un autre feuillet contenant au verso une réclame de librairie. Le synaxaire, p. 19-36, est identique à celui des éditions de Sypandros, mais le texte même de l'office est d'Ange Symachios ; il est emprunté à l'édition de 1844, qui reproduit d'ailleurs le synaxaire de Sypandros. Ce numéro peut donc être regardé comme une simple réimpression de la première partie du n° 8.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement.

11. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης καὶ προστάτου Ζακύνθου τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλομένη τῇ 17 δεκεμβρίου ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Ἐν Πάτραις, τυπογραφεῖον « Ὁ Κάδμος » Β. Π. Σεκοπούλου (Ὁδὸς Μαιζῶνος παρὰ τῇ Εὐαγγελιστρίᾳ). 1875.*

In-8° de 40 pages. Le titre ci-dessus est emprunté à la couverture, l'ouvrage n'ayant pas, à l'intérieur, de titre-frontispice, mais un simple titre de départ. Ce détail indique assez que la présente acolouthie est la réimpression de la précédente parue à la même librairie.

Bibl. des Bollandistes.

12. *Αἱ τέσσαρες ᾀσματικαὶ ἀκολουθίαι τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς*

ἡμῶν Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης τοῦ θαυματουργοῦ μετὰ νέου συναξαρίου εἰκοσιτεσσάρων οἴκων καί τινων ἐγγράφων ἐν παραρτήματι. [Vignette.] *Ἐν Ζακύνθῳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ὁ Παρνασσός τοῦ ἐκδότου Σεργίου Χ. Ῥαφτάνη 1876.*

In-8° de ις′ + 224 pages. Les pages liminaires contiennent la gravure du saint, le titre, la dédicace, la table des matières, la préface de l'éditeur et l'acte synodal de 1703. Viennent ensuite, p. 1-46, l'office pour le 17 décembre de Georges Sypandros ; p. 47-88, l'office pour le même jour d'Ange Symachios, mais le synaxaire, p. 73-77, au lieu d'être en néo-grec, paraît ici pour la première fois en grec littéraire. Inc. *Οὗτος ὁ ἀοίδιμος πατὴρ ἡμῶν νέος Διονύσιος ἐκ πόλεως ὑπῆρχε τῆς ἐν τῷ Ἰονίῳ περιφήμου νήσου Ζακύνθου.* P. 89-136, office du 24 août par Georges Iannoulès emprunté à l'édition de 1807 ; p. 137-76, second office pour le 24 août par Ange Symachios déjà publié en 1844, mais avec un synaxaire nouveau, p. 155-70, enrichi de nombreux prodiges. Inc. *Ὁ ἅγιος καὶ θαυματουργὸς ἱεράρχης Διονύσιος ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ ἐν ἔτει ᾰφμς′ Ἰουνίου κα′.* P. 177-212, les trois canons paraclétiques et les *ἐγκώμια* de l'édition de 1844 ; p. 212-21, acathiste composé par Ange Conidari, de Leucade, et paraissant ici pour la première fois ; p. 221-23, rapport daté du 21 septembre 1720, de Jean Zancaropoulos, protopapas de Zante, sur le sauvetage des reliques du saint lors de l'incursion des corsaires ; p. 224, lettre adressée à l'éditeur par Joachim, patriarche de Constantinople, le 16 août 1875.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 21 ; bibl. des Bollandistes.

13. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης καὶ προστάτου Ζακύνθου τοῦ θαυματουργου. Ψαλλομένη τῇ 17 δεκεμβρίου ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Ἐν Πάτραις, τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον « Ὁ Κάδμος » εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς πλατείας Γεωργίου τοῦ Α′. διευθυνόμενα ὑπὸ Ἀνδρέου Β. Πάσχα. 1887.*

In-8° de 40 pages. Réimpression du n° 11, même pour le synaxaire, p. 17-35.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

14. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης καὶ προστάτου Ζακύνθου τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλομένη τῇ 17 δεκεμβρίου ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Ἐν Ἀθήναις, βιβλιοπωλεῖον Ἀνδρ. Β. Πάσχα, 42-ὁδὸς Πραξιτέλους-42 1911.*

In-8° de 40 pages dont les 2 dernières blanches. Réimpression du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

15. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης καὶ Πόρου καὶ προστάτου Ζακύνθου τοῦ θαυ-*

ματουργοῦ ψαλλομένη τὴν 17 δεκεμβρίου, ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Πρὸς χρῆσιν καὶ εὐλάβειαν τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν. [Gravure.] *Ἐκδίδεται ἀναλώμασι Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἐν Ἀθήναις 1922.*

In-8° de 48 pages. A la suite de l'office, p. 29-46, la vie du saint, comme au n° 2, puis, p. 46-48, courte homélie de l'éditeur.

Bibl. de l'Auteur.

N. B. Nous croyons utile de signaler, avant de clore cette longue énumération, quelques brochures relatives au même saint ; elles offrent pour la plupart, par leur genre de composition, la plus grande analogie avec les synaxaires indiqués plus haut. Les voici dans leur ordre chronologique :

1. *Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν Ζηγοῦρον μετὰ διασαφήσεως καὶ ἑτέρων ἐγγράφων τὸν βίον τοῦ ἁγίου διαφωτιζόντων ὑπὸ Π. Χιώτου χάριν εὐλαβείας ἐκδιδομένων. Ἰαπάνῃ Σεργίου Χ. Ῥαφτάνη. Προσφωνεῖται δὲ τοῖς φιλοθρήσκοις συμπολίταις τοῦ ἁγίου. Ἐν Ζακύνθῳ, τυπογραφεῖον Ὁ Παρνασσός Σεργίου Χ. Ῥαφτάνη. 1852.*

In-8° de 16 pages. Courte lettre de Denys Catelianos à notre héros, datée de Venise, l'an 1592. L'éditeur la fait suivre d'éclaircissements sur la famille du saint.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου τοῦ νέου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης τοῦ Ζακυνθίου ὑπὸ Μ. Α. Β. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Δ. Δράκου. (Ὁδὸς Ἀχαρνῶν ἀριθ. 43) 1878.*

In-8° de 16 pages et 1 feuillet contenant la liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης καὶ προστάτου Ζακύνθου. Ζακύνθῳ τύποις Σ. Καψοκεφάλου 1887.*

In-8° de 32 pages. C'est une vie du saint en vers politiques, suivie, p. 29-32, d'une hymne en son honneur.

Bibl. de l'Auteur.

4. *Λεωνίδα Χ. Ζώη. — Ὁ ἅγιος Διονύσιος προστάτης Ζακύνθου. Ἐν Ζακύνθῳ τύποις Σ. Καψοκεφάλου, 1895.*

In-8° de 68 pages, dont la dernière blanche. Excellente dissertation enrichie de documents puisés aux Archives de Zante.

Bibl. de l'Auteur.

5. *Βίος καὶ θαύματα τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης καὶ Πύρου ἔτι δὲ προστάτου Ζακύνθου καὶ*

Στροφάδων ὑπὸ Ἀντωνίου Μπισκίνη. Ἐν Πάτραις τυπογραφεῖον Ἀνδρ. Β. Πάσχα 1908.

In-8° de 38 pages et 1 feuillet pour l'errata. Biographie du saint, suivie, p. 25-26, de divers tropaires en son honneur, et, p. 27-28, du récit de ses miracles.

Bibl. de l'Auteur.

Sur la translation de S. Denys, que l'on fête le 24 août, voir un article spécial de J. C. Bogiatzides, dans la revue *Ἀθηνᾶ*, t. XXVIII (1916), p. 262-71.

Dionysius patriarcha CP., cca 1600. — Nov. 23.

Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ ὕστερον ἀσκήσαντος ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῆς Εἰκοσιφοινίσσης.

A paru dans les éditions successives de l'ouvrage suivant :

1. *Περιγραφὴ τοῦ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Δράμας καὶ Φιλίππων ἱεροῦ μοναστηρίου τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τῆς ἐπονομαζομένης Κοσφοινίσσης, καὶ τοῦ γενομένου θαύματος εἰς τὴν ἐν αὐτῇ ἱερὰν καὶ θαυματουργὸν εἰκόνα τῆς θεομήτορος, ᾗ προσετέθη καὶ παρακλητικὸς κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον ἐπ' αὐτῷ τῷ θαύματι. Ἔτι δὲ πλήρης ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. ἅτινα συνηρανίσθησαν ἐκ παλαιῶν ἀντιγράφων, διωρθώθησαν, καὶ ἀνεπληρώθησαν, παρὰ τοῦ πανοσιολογιωτάτου κυρίου Ἱλαρίωνος Σιναΐτου Κρητός, ἀφιερώθησαν δὲ τῷ παναγιωτάτῳ καὶ τρισεβάστῳ ἡμῶν δεσπότῃ τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ κυρίῳ κυρίῳ Γρηγορίῳ. Ἐξεδόθησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τοῦ Γένους τυπογραφίας. ᾳωιθ'.*

In-4° de 1 planche pour la gravure de la Madone + 2 feuillets non chiffrés + 34 pages + 1 feuillet blanc. Des 2 feuillets liminaires, le premier porte simplement, au verso, la marque de l'imprimerie patriarcale, tandis que le second contient le titre. P. 1-2, dédicace de l'éditeur au patriarche Grégoire ; p. 3-5, description du monastère de *Κοσφοίνισσα* et de l'image miraculeuse ; p. 7-8, distiques sur cette image ; p. 13-18, dissertation sur l'origine de la dénomination du monastère ; p. 19-33, office de S. Denys sous le titre ci-dessus, avec synaxaire, p. 28-30. Inc. *Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Διονύσιος ἐγεννήθη εἰς τὴν περιφανῆ Πελοπόννησον* ; p. 34, lettre de l'éditeur à Nectaire, prohégoumène d'*Εἰκοσιφοινίσσης*.

N. B. Sur le monastère de Kosinitza et le patriarche Denys, voir, en dehors des opuscules cités ici, A. Papadopoulos-Kerameus, *Περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ Παγγαίου ὄρους μονῆς Κοσινίτζης*, dans *Ὁ ἐν Κωνστ/πόλει ἑλληνικὸς φιλολογικὸς Σύλλογος. Παράρτημα τοῦ ιζ' τόμου*

(Constantinople, 1886), p. 13-57 ; Damaskenos Moschopoulos, *Ἡ ἱερὰ μονὴ τῆς Εἰκοσιφοινίσσης μετὰ τῶν σχετικῶν πρὸς τὰ περὶ αὐτῆς πόλεων καὶ χωρῶν. Μελέτη τοπογραφικὴ καὶ ἱστορική.* Constantinople, 1896, in-8°, 68 pp.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Περιγραφὴ τοῦ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Δράμας καὶ Φιλίππων ἱεροῦ μοναστηρίου τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου τῆς ἐπονομαζομένης Εἰκοσιφοινίσσης, καὶ τοῦ γενομένου θαύματος εἰς τὴν ἐν αὐτῇ ἱερὰν καὶ θαυματουργὸν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, ᾗ προσετέθη καὶ παρακλητικὸς κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον ἐπ' αὐτῷ τῷ θαύματι. Ἔτι δὲ πλήρης ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Ἅτινα συνηρανίσθησαν ἐκ παλαιῶν ἀντιγράφων, διωρθώθησαν καὶ ἀνεπληρώθησαν παρὰ τοῦ πανοσιολογιωτάτου κυρίου Ἱλαρίωνος Σιναΐτου Κρητός. Ἀφιερώθησαν δὲ τῷ παναγιωτάτῳ καὶ τρισεβάστῳ ἡμῶν δεσπότῃ τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ κυρίῳ κυρίῳ Γρηγορίῳ τῷ Ε'. Νῦν δὲ ἐκδίδεται τὸ δεύτερον δαπάναις τῆς ἱερᾶς μονῆς Εἰκοσιφοινίσσης. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ε. Ι. Λαζαρίδου. 1863.*

In-8° de 1 feuillet portant au verso l'image de la Vierge et 32 pages. Mêmes pièces que dans l'édition précédente. L'office de Denys occupe les pages 19-32, et le synaxaire, les pages 28-29.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 142.

3. *Σύντομος ἱστορία τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους Παγγαίου κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Φιλίππων καὶ Δράμας ἱερᾶς μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἐπονομαζομένης τῆς Εἰκοσιφοινίσσης ᾗ προστέθειται καὶ κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν Θεοτόκον ἐπὶ τῷ θαύματι τῆς ἀχειροποιήτου εἰκόνος ἔτι δὲ καὶ πλήρης ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις Διονυσίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκδίδοται τὸ γ' φιλοχρίστῳ δαπάνῃ Ἀβραὰμ Γ. Βαπορίδου γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν τυπογραφείων καὶ ἐξελεγκτοῦ τῶν ἑλλην. βιβλίων ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως. Ἐν Κωνσταντινουπόλει τύποις Ἐπ. Σοῦμα καὶ Σας. Γαλατᾷ. Καράκιοι ὁδὸς Ζουλφαρὴ ἀριθ. 27. 1894.*

In-8° de 36 pages. La notice sur le monastère a été entièrement remaniée dans cette édition, p. 5-15, mais le canon paraclétique, p. 16-20, et l'office de Denys, p. 21-36, sont restés les mêmes. Toutefois le synaxaire a été supprimé à l'office ; une des notices placée en tête de la brochure, p. 11, en tient lieu.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 33.

4. *Μανουὴλ τοῦ μεγάλου ῥήτορος προσόμοια καὶ κανὼν εἰς τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην κύριον Διονύσιον.*

Manuel J. Gédéon, *Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια*, t. XXIV (1904), pp. 327-28, 332, d'après le ms. 512 du monastère d'Iviron, au Mont Athos.

Dionysius mon. in monte Olympo, saec. XVI. — Ian. 23.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου, καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ὄρει τῆς Θετταλίας ἐκλάμψαντος, τοῦ νέου ἀσκητοῦ. Ψαλλομένη τῇ κγ'. τοῦ ἰαννουαρίου μηνός. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα.* [Marque de l'imprimeur.] *Ἐνετίῃσι. ᾳψκη'. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 32 pages. Le verso du titre est blanc. Le second canon a pour auteur Eugénios, comme l'indique l'acrostiche des theotokia. P. 22-26, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Διονύσιος ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους Ἱερεμίου τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἔτει τῷ σωτηρίῳ χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ.*

N. B. Sur le monastère fondé par Denys sur le mont Olympe, voir la brochure de Mgr Gennadios, métropolite de Thessalonique : *Ἡ ἱερὰ πατριαρχικὴ καὶ σταυροπηγιακὴ μονὴ τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ. Ἐν Θεσσαλονίκῃ, τύποις Σ. Παντελῆ καὶ Ν. Ξενοφωντίδου, 1917.* In-8° de 44 pages et 1 feuillet pour l'errata (Tirage à part du *Grégorios Palamas*).

Mont Athos, monastère de Roussico : XLVIII - 23 - 8.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ὄρει τῆς Θετταλίας ἐκλάμψαντος, τοῦ νέου ἀσκητοῦ, ψαλλομένη τῇ κγ'. τοῦ ἰαννουαρίου μηνός. Νῦν δεύτερον μετατυπωθεῖσα, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα παρὰ Γεωργίου Κωνσταντίνου ἐξ Ἰωαννίνων. Ἐνετίῃσι. 1756. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 32 pages. Réimpression de la précédente édition.

Bibl. de l'Auteur ; Venise, Saint-Marc.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου, καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ὄρει τῆς Θετταλίας ἐκλάμψαντος, τοῦ νέου ἀσκητοῦ. Ψαλλομένη τῇ κγ'. τοῦ ἰαννουαρίου μηνός. Νῦν δεύτερον μετατυπωθεῖσα, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα παρὰ Γεωργίου Κωνσταντίνου ἐξ Ἰωαννίνων. Ἐνετίῃσι. ᾳψνζ'. 1757. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Τζάττᾳ. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 32 pages. Réimpression de la précédente. En face du titre, portrait du saint.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale, bibl. du Parlement et bibl. de la Société d'archéologie chrétienne : 6488 ; Mont Athos, monastère de Lavra.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου, καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ τῆς Θετταλίας ὄρει ἐκλάμψαντος, τοῦ νέου ἀσκητοῦ. Ψαλλομένη τῇ κγ'. τοῦ ἰαννουαρίου μηνός. Νῦν μετατυπωθεῖσα, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα. ἀψπα'. Ἐνετίησι, 1781. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 1 feuillet et 32 pages. Édition identique, même pour la pagination, aux précédentes. En face du titre, feuillet portant au verso la gravure du saint.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Venise, Saint-Marc.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν. Διονυσίου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ὄρει τῆς Θετταλίας ἐκλάμψαντος, τοῦ νέου ἀσκητοῦ. Ψαλλομένη τῇ κγ'. τοῦ ἰαννουαρίου μηνός. Τανῦν δεύτερον τύποις, φιλοτίμῳ δαπάνῃ, τοῦ τῆς αὐτῆς μονῆς ὁσιωτάτου ἁγίου καθηγουμένου κυρίου Μεθοδίου, Παλιοῦρα ἐκδοθεῖσα, χάριν τῶν εὐλαβῶν χριστιανῶν. Ἐν τῷ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ἑλληνικῷ τυπογραφείῳ. Ἐν ἔτει 1816.*

In-4° de 30 pages et 1 feuillet blanc. Entre les pages 2 et 3, feuillet intercalaire portant au verso la gravure du saint. P. 21-24, synaxaire identique à celui des éditions précédentes.

Bibl. de l'Auteur ; Mont Athos, bibl. du monastère de Philothéou.

6. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ὄρει τῆς Θετταλίας ἐκλάμψαντος τοῦ νέου ἀσκητοῦ ψαλλομένη τῇ κγ' ἰανουαρίου τανῦν τὸ τρίτον τύποις ἐκδοθεῖσα τῇ δαπάνῃ τῆς ἱερᾶς μονῆς καὶ τῇ φιλοτίμῳ συνδρομῇ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1901. Ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου.*

In-4° de 68 pages. La page 3 est occupée par une gravure du saint. P. 25-44, synaxaire avec cette note : *Συνεγράφη ὑπὸ Δαμασκηνοῦ ἐπισκόπου Λιτῆς καὶ Ρενδίνης, εἰς φράσιν ἑλληνικήν, παρὰ δὲ Ἀγαπίου μοναχοῦ μεταφράσθη εἰς κοινὴν διάλεκτον.* Inc. *Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ παντελεήμων καὶ παντοδύναμος, ὁποῦ δυναμώνει καὶ τώρα τινὰς εὐχαρίστους καὶ εὐγνώμονας δούλους του.* P. 51-66, deux canons paraclétiques au saint ; p. 66-68, exorcismes de S. Modeste contre les maladies des animaux domestiques.

Bibl. de l'Auteur.

Donatus ep. Euroeae in Epiro, saec. IV. — April. 30.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Δονάτου ἐπισκόπου Εὐροίας τοῦ θαυματουργοῦ ψαλλομένη τῇ λ'. τοῦ ἀπριλλίου μηνός. Νεωστὶ τυπωθεῖσα ἀναλώμασι τοῦ τιμιωτάτου κυρίου Πάνου τοῦ Στρατῆ ἐκ Παραμυθείας, καὶ παρ' αὐτοῦ ἀφιερωθεῖσα τῷ θεοφιλεστάτῳ, καὶ σοφωτάτῳ ἐπισκόπῳ τῆς ἁγιωτάτης ἐπισκο-*

πῆς Βοθροντοῦ, καὶ Γλυκέως, κυρίῳ κυρίῳ Παϊσίῳ τῷ Τξιπουρᾳ. Ἐνετίῃσι. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Ἐν ἔτει. ᾳχξ'.

In-4° de (?) pages. Les pages 3-4 sont occupées par une épître dédicatoire de Panos Stratis à l'évêque Païsios Tzipouras, datée de Venise, 1690.

Corfou, bibl. de feu Laurent Vrokinis (exemplaire incomplet). Cf. É. LEGRAND, *Bibliographie hellénique... des ouvrages publiés par des Grecs au XVIIe siècle*, t.V (Paris, 1903), p. 152.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Δονάτου ἐπισκόπου Εὐροίας τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλομένη τῇ τριακοστῇ τοῦ ἀπριλλίου μηνός. Νῦν τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθεῖσα. ᾳψοδ'. Ἐνετίῃσιν, 1774. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 28 pages. En face du titre, gravure du saint. P. 21-23, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ἅγιος, καὶ θαυματουργὸς Δονάτος, ἦτον εἰς τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου, γενόμενος ἐπίσκοπος.*

L'exemplaire de la bibliothèque du monastère de Roussico, au Mont Athos, porte au bas de la gravure cette note manuscrite : *Ἐκτετυπώθη ἡ παροῦσα διὰ συνδρομῆς καὶ δαπάνης κυρίου Διονυσίου Βοθροντοῦ καὶ Γλυκέως · καὶ δωρεῖται πᾶσι τοῖς δεομένοις ψυχικῆς ἀντιμισθίας.*

Une édition de la même acolouthie parue à Venise, en 1781, existe au monastère de Roussico, au Mont Athos, d'après une note obligeamment fournie, il y a plusieurs années, par le feu P. Matthieu, bibliothécaire. Nous l'avons vainement recherchée lors de notre dernière visite à ce monastère.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. nationale ; Londres, British Museum ; Venise, Saint-Marc ; Mont Athos, bibl. du monastère de Roussico.

Elesa v. m., cca 375. — Aug. 1.

1. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Ἐλέσας τῆς ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων ἀθλησάσης. Ψαλλομένη τῇ πρώτῃ τοῦ αὐγούστου. Διὰ δαπάνης τῶν ὀρθοδόξων καὶ φιλοχρίστων χριστιανῶν Γεωργίου Εὐστ. Τσιγκούνη, καὶ Χριστοφόρου Κορωναίου. Ἐν Ἀθήναις. 1847.*

In-8° de 24 pages. P. 11-22, *Μαρτύριον τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος Ἐλέσας τῆς λαμψάσης ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων, συλλεχθὲν καὶ ἐξηγηθὲν παρὰ τοῦ ἐλαχίστου πνευματικοῦ πατρὸς Μελετίου, καθηγουμένου Καλωνάτου Κρητός, πρωτοσυγγέλου πατριαρχικοῦ καὶ οἰκονόμου Κυθήρων, εἰς ἁπλῆν φράσιν, διὰ κοινὴν ὠφέλειαν.* Inc. *Αὕτη ἡ ἀοίδιμος καὶ πανένδοξος τοῦ Χριστοῦ ὁσιομάρτυς Ἐλέσα, ἦτον ἀπὸ τὴν περίφημον Πελοπόννησον.*

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Ἐλέσης τῆς ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων ἀθλησάσης. Ψαλλομένη τῇ πρώτῃ τοῦ αὐγούστου. Δαπάνῃ τῶν ἐν Σμύρνῃ Κυθηρίων. Τύποις « Σμύρνης. » 1871.*

In-8° de 28 pages. Réimpression du numéro précédent, avec le même synaxaire, p. 14-24.

N. B. Il existe une seconde édition du n° 2, parue la même année, à Smyrne, à la même imprimerie, et comptant le même nombre de pages ; mais l'impression, pour la justification comme pour les caractères, est absolument différente.

Bibl. de l'Auteur (les deux éditions).

3. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Ἐλέσης.*

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Aug., p. 16-24. Dans cette réimpression, le synaxaire, au lieu d'occuper sa place normale, après la sixième ode du canon, précède l'office lui-même, p. 8-15. La première intention de l'éditeur fut sans doute de ne reproduire que le synaxaire.

N. B. L'église de la sainte, située au sommet de la montagne dite *ὄρος Ἁγίας Ἐλέσης*, à 503 mètres au-dessus du niveau de la mer, possède en manuscrit un office beaucoup plus complet, composé en 1886 par le moine Païsios, de la skite sauvage de Saint-Basile. Cet office comprend, en particulier, un acathiste ou vingt-quatre *οἶκοι* alphabétiques.

Eleutherius m. Romae, sub Adriano. — Dec. 15.

1. *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία, τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου ψαλλομένη κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ δεκεμβρίου. Ἐρανισθεῖσα μὲν ὑπὸ τοῦ ἱεροσοφολογιωτάτου κυρίου Ἀθανασίου τοῦ Παρείου, διὰ προτροπῆς τοῦ τιμιωτάτου κυρίου Χαλουδῆ Βασιλείου Γκανῆ· ἐκδοθεῖσα δὲ νῦν πρῶτον, διὰ δαπάνης τοῦ λογιωτάτου κυρίου Ἐλευθερίου Μιχαήλ· παρ' οὗ καὶ εἰς τὴν σεβασμίαν μονὴν τοῦ ἱεροῦ ἀνετέθη Κλήμεντος· ὅπου ἡ πάντιμος κάρα τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου εὑρίσκεται· ὑπὸ τὴν ἐπαρχίαν δηλονότι, τοῦ πανιεροσοφολογιωτάτου ἁγίου Πλαταμῶνος καὶ Λυκοστομίου, κυρίου Διονυσίου. Ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξονίας. Ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ Σόμμερ. αψπδ'.*

In-4° de 1 feuillet portant au verso le portrait du saint et 32 pages, dont la dernière est blanche. Les 5 premières, non chiffrées, contiennent le titre et la préface-dédicace de l'éditeur. P. 5-23, office avec synaxaire, p. 17-18. Inc. *Οὗτος ἦν ἐκ πόλεως Ῥώμης, πάνυ νέος τὴν ἡλικίαν, ἐκ πατρὸς ὀρφανός.* P. 25-31, *κανὼν παρακλητικὸς, εἰς τὸν ἅγιον ἱερομάρτυρα Ἐλευθέριον.* Inc. *Τοὺς τῷ ναῷ σου τῷ σεπτῷ προσφοιτῶντας.*

Athènes, bibl. Nationale.

2. *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία, τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου ψαλλομένη κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ δεκεμβρίου.*

Ἐρανισθεῖσα μὲν ὑπὸ τοῦ ἱεροσοφολογιωτάτου κυρίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου νῦν τὸ δεύτερον τύποις ἐκδοθεῖσα δι' ἀδείας καὶ προτροπῆς τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότου, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Ἱερεμίου συνδρομῇ μὲν οὐκ ὀλίγῃ τοῦ τιμιωτάτου Μαργαρίτου, Χατζὴ Μαργαρίτου γούναρη, καὶ τῶν τιμιωτάτων πραγματευτῶν αὐταδέλφων κὺρ Ἰωάννου, καὶ κὺρ Παναγιώτου Βαρβάτων, καί τινων ἄλλων χριστιανῶν. Ἐπιστασίᾳ δὲ τοῦ πανοσιωτάτου ἡγουμένου τῆς κατὰ τὴν νῆσον Νάξον μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου, κυρίου Καλλινίκου Βαρβάτου, εἰς ἣν καὶ ἀνετέθη παρ' αὐτῶν χάριν ψυχικῆς ὠφελείας τῶν ἐκεῖ ἐτησίως ἐνταζόντων. Προστασίᾳ δὲ ποιμεναρχοῦντος θείῳ ἐλέει τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Παροναξίας κυρίου Ἱεροθέου. Ἐπιθεωρίᾳ δὲ καὶ ἐπιδιορθώσει δευτερεύοντος Γερασίμου Βυζαντίου. Ἐν τῷ τοῦ πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τυπογραφείῳ. Ἐν ἔτει ᾳωιά. 1811.

In-4° de 1 feuillet pour le titre et 30 pages. P. 1, approbation du comité directeur de l'imprimerie patriarcale, datée du 15 novembre 1811 ; p. 2, épigramme en l'honneur des éditeurs, signée : *Καλλίνικος* ; p. 3, dédicace du même *Καλλίνικος* au métropolitain de Smyrne, Anthime, originaire de Naxos comme Callinic lui-même ; p. 4, avertissement, où l'on dit, entre autres choses, que le monastère de Saint-Éleuthérius à Naxos *ᾠκοδόμηται ἐν τῇ εἰρημένῃ νήσῳ κατὰ τὸ χωρίον Σαγγρὶ λεγόμενον, ὑπό τινος εὐσεβοῦς Γεωργίου, ἐκ τῆς γενεᾶς τῶν Βαρβάτων ἐπικαλουμένων, ἐκ θεμελίων ἀνεγερθεῖσα, καὶ μετερχομένη κατὰ διαδοχὴν εἰς τοὺς συγγενεῖς ἐκείνου τοῦ πρώτου κτίτορος, εὑρίσκεται σήμερον ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ ἡγουμενίαν τοῦ πανοσιωτάτου ἡγουμένου κὺρ Καλλινίκου Βαρβάτου, ὅστις φροντίσας ἐξέδωκε τύποις τὴν παροῦσαν ἀκολουθίαν* ; p. 15-21, synaxaire. Inc. *Ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀδριανοῦ τοῦ εἰδωλολάτρου διέλαμπεν ὡς ἀστὴρ φωταυγής* ; p. 25-30, canon paraclétique au saint. Inc. *Ὡς παρρησίαν μεγάλην πρὸς τὸν Θεόν.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de feu Georges Baltazzi ; bibl. des Bollandistes.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου ψαλλομένη τῇ ιε'. δεκεμβρίου μηνός.*

Νέον Λειμωνάριον[2], t. I, p. 51-57. Même synaxaire que ci-dessus, p. 54-56.

4. *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου. Ψαλλομένη κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην δεκεμβρίου. Ἐρανισθεῖσα μὲν ὑπὸ τοῦ ἱεροσοφολογιωτάτου κυρίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου ἐκδοθεῖσα δὲ καὶ αὖθις μετὰ ἐπιδιορθώσεων τινῶν, ὑπὸ Θεοδώρου Γ. Πεφάνη, Κεφαλλῆνος. Ἐν Κεφαλληνίᾳ. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Ἡ Ἀνατολή». 1863.*

In-8° de 40 pages. P. 2-3, dédicace au métropolite de Corfou, Atha-

nase ; p. 17-22, synaxaire ; p. 27-32, canon paraclétique ; p. 33-36, éloge de S. Éleuthère par l'éditeur Péphanes ; p. 37-38, lettre de l'éditeur au métropolite de Céphalonie, Spyridon, et approbation de l'office par ce dernier ; p. 39-40, liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur.

5. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου ἐπισκόπου Ἰλλυρικοῦ ἐρρανισθεῖσα ἐκ διαφόρων βιβλίων, τὴν ἀκολουθίαν ἐκ τοῦ Νέου Λειμωναρίου, τὴν Παράκλησιν ἐκ τῶν Πνευματικῶν Κήπων, τὰ Θεοτοκία ἐκ τοῦ Μηναίου, τὸν Ἀπόστολον, καὶ Εὐαγγέλιον καὶ τὸ Μηνολόγιον ἐκ τοῦ Συναξαριστοῦ τοῦ Νέου Παραδείσου, εὑρισκομένων ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ μου, ὁμοίως καὶ ὁ βίος τοῦ ἁγίου, δαπάνῃ τοῦ παρ' ἡμῶν ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Α. Βουτέρη χάριν εὐλαβείας καὶ πρὸς εὐκολίαν τῶν ἐν ταῖς ἁγίαις τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις ψαλλόντων αὐτήν. Ψαλλομένη τῇ 15 δεκεμβρίου ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Ἐν Ἀθήναις, 1899.*

In-8° de 40 pages. Pas de synaxaire à la place régulière ; p. 24-29, canon paraclétique au saint par Séraphin d'Argyropolis ; p. 30-36, vie du saint. Inc. *Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ εἰδωλολάτρου Ἀνδριανοῦ ἦτον καὶ ὁ θαυμαστὸς Ἐλεθέριος ὡς φωτανγὴς ἀστήρ* ; p. 36-40, tropaires divers. Le titre indique suffisamment de quels recueils antérieurs ces morceaux ont été tirés.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

6. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου ψαλλομένη τῇ ιε'. δεκεμβρίου.*

Νέον Λειμωνάριον [4], p. 131-41, avec le synaxaire du n° 2, p. 137-39.

7. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου ἐπισκόπου Ἰλλυρικοῦ ψαλλομένη τῇ 15 δεκεμβρίου ἐρρανισθεῖσα ἐκ διαφόρων βιβλίων, τὴν ἀκολουθίαν ἐκ τοῦ Νέου Λειμωναρίου, τὴν παράκλησιν ἐκ τῶν Πνευματικῶν Κήπων, τὰ Θεοτοκία ἐκ τοῦ Μηναίου, τὸν Ἀπόστολον, καὶ Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ Συναξαριστοῦ τοῦ Νέου Παραδείσου. Ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργ. Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ἐνταῦθα ἐνοριακοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἐξεδόθη καὶ τῷ 1899 ὑπὸ τοῦ ἰδίου. Ἐν Ἀθήναις τύποις « Πανελληνίου κράτους » 11-ὁδὸς Ἀριστείδου-11 1915.*

In-8° de 48 pages. Réimpression du n° 5, mais ici la brochure se termine par un petit discours, p. 46-48, sur le respect dû au clergé.

Bibl. de l'Auteur.

N. B. Un auteur liturgique du XVIIIe siècle, Georges Sypandros, à qui nous devons l'acolouthie de S. Denys d'Égine, avait également composé un office de S. Éleuthère, qu'il offrit à l'église dédiée à ce

dans l'île de Zante, le 23 novembre 1743. Nous en possédons l'exemplaire autographe, mais nous doutons qu'il ait jamais été imprimé.

Elias propheta. — Iul. 20.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου προφήτου Ἠλιοὺ τοῦ Θεσβίτου ψαλλομένη τῇ 20 ἰουλίου. Ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερομνήμονος καὶ ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Προσετέθησαν δὲ πλὴν τοῦ Μηναίου Ἑσπέρια, Πολυέλεος, Εὐαγγέλια, Ὄρθου καὶ Λειτουργίας, Ἀπόστολος, Παρακλητικὸς κανών, καὶ βίος ἐκτεταμένος ἐκ τοῦ Νέου Θησαυροῦ. Ἐν Ἀθήναις 1917.

In-8° de 48 pages. Au verso du titre, notice de l'éditeur sur le prophète Élie ; par contre, l'office n'a pas de synaxaire. P. 26-30, canon paraclétique au saint du mélode Joseph corrigé par Séraphin d'Argyropolis dans son *Πνευματικὸς Κῆπος* ; p. 32-48, vie du prophète empruntée au *Νέος Θησαυρός*.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Elias Ardunes m. Calamis in Peloponneso, † 1686. — Ian. 31.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἠλία τοῦ νέου. Συνταχθεῖσα ὑπὸ Νεοφύτου Γεωργιάδου ἱεροκήρυκος. Ἐν Καλάμαις. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου ἡ « Πελοπόννησος ». 1864.*

In-8° de 32 pages, dont la dernière blanche. P. 19-23, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ μακάριος ἦτον ἀπὸ μίαν χώραν τοῦ Μωρέως καλουμένην Καλαμάταν, μπαρμπέρης τὴν τέχνην.* Ce morceau est emprunté, bien que l'éditeur n'en dise rien, au *Νέον Μαρτυρολόγιον*

N. B. C. Doukakès, à l'endroit indiqué sous le numéro suivant, affirme que cet office a été imprimé deux fois en 1865. Il a sans doute voulu dire : en 1864 et en 1865. Quoi qu'il en soit, nous n'avons pas rencontré d'édition de 1865.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἠλία τοῦ Ἀρδούνη.*

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Ian., p. 666-80. Réimpression du n° 1, mais le style en a été çà et là amélioré, ou plutôt modifié en un grec plus littéraire.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἠλιοῦ τοῦ νέου τοῦ Ἀρδούνη τοῦ ἐκ τῆς πόλεως Καλαμῶν συνταχθεῖσα ὑπὸ Νεοφύτου Γεωργιάδου ἱεροκήρυκος Μεσσηνίας. Τύποις Ν. Γ. Κάββουρα ἐν Καλάμαις 1899.*

In-8° de 14 pages. Le titre est emprunté à la couverture, le titre-frontispice manquant à l'intérieur. P. 9-11, *μαρτύριον* comme au n° 1.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Elisaeus propheta. — Iun. 14.

Ἀκολουθία παννγυρικὴ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προφήτου Ἐλισσαίου μετὰ παρακλητικοῦ κανόνος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Μωραϊτίδου ἐθνικὸν ἀριστεῖον 1914 ἐγκρίσει τῆς ἱερᾶς συνόδου. Εἰς τὸ τέλος προστίθεται καὶ ἡ βιογραφία τοῦ Προφήτου. [Vignette.] *Βιβλιοπωλεῖον Ἰωάν. Ν. Σιδέρη. Ἐν Ἀθήναις 46 ὁδὸς Σταδίου (μέγαρον Ἀρσακείου) 46 1925.*

In-8° de 64 pages. Les pages 1-10 contiennent le titre, la dédicace, l'approbation du saint-synode, la préface et une gravure représentant le saint. Viennent ensuite l'office, p. 11-33, le canon paraclétique, p. 34-40, et le panégyrique du saint, p. 41-64.

Bibl. de l'Auteur.

Ephraem Syrus diac. Edessae, † 373. — Ian. 28.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου ἀντιγραφεῖσα παρὰ τοῦ ἱεροδιακόνου Γερασίμου ἐνασκουμένου ἐν τῇ σκήτῃ τοῦ τιμίου Προδρόμου τῆς ἱερᾶς μονῆς τῶν Ἰβήρων καὶ ἐκδοθεῖσα παρὰ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις Ἐφραὶμ Ι. Βολανάκη ἐφημερίου ἐν τῇ ἱερ. μονῇ τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ. Ἐν Ἱεροσολύμοις 1903 ἐκ τοῦ τυπογραφείου Γεωργίου Ι. Χαπὶπ Ἀνανία.

In-8° de 1 feuillet pour le titre et 48 pages. P. 3, épître dédicatoire de l'éditeur à l'archimandrite Euthyme, skeuophylax du Saint-Sépulcre ; p. 5, courte préface du même, datée de Jérusalem, le 4 août 1903 ; p. 6, prière au saint en vers héroïques. Vient ensuite 1 feuillet intercalaire contenant au verso la gravure du saint, et enfin, p. 7-47, l'office proprement dit, perdu jusque-là dans un manuscrit d'une bibliothèque, nous dit l'éditeur. Un des canons du saint a pour auteur Théophanes, avec cet acrostiche : *Ἐφραὶμ γεραίρω τὸν νοητὸν Εὐφράτην.* P. 30-38, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ θαυμάσιος ἐγεννήθη μὲν εἰς τὴν Συρίαν, ἦτο ὅμως ἐνάρετος ἐκ νεότητος, φεύγων τὰς ἐπιβλαβεῖς ὁμιλίας τῶν ὁμιλήκων αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκε καθ' ἑκάστην τὰς ἱερὰς βίβλους τῶν Γραφῶν.* C'est le texte, mais retouché pour le style, de la vie imprimée dans C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Ian., p. 607-613.

Bibl. de l'Auteur.

Epiphanius ep. Constantiae in Cypro, † 403. — Maii 12.

Un office incomplet de S. Épiphane de Chypre (il ne comprend que les tropaires) a été publié par Constantin Dapontès dans sa traduction néo-grecque du *Πατερικόν* de S. Grégoire le Grand (*Vid.* **Athanasius** ep. Alexandrinus), p. 438-41. Ce volume contient en outre les pièces hagiographiques suivantes : p. 341-95, *Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου, ἐπισκόπου πόλεως Κωνσταντίας τῆς Κύπρου. Συντεθεὶς μὲν παρὰ τοῦ ὁσίου Ἰωάννου μαθητοῦ αὐτοῦ, μεταγλωττισθεὶς δὲ*

εἰς ἁπλῆν φράσιν παρὰ τοῦ ταπεινοῦ Κωνσταντίνου Λαπόντε τοῦ μετονομασθέντος Καισαρίου. Inc. prologus : Συνήθειαν ἔχουσιν ὅσοι συγγράφουσι λόγους ἱστορικούς, ἢ πανηγυρικούς. Inc. vita : Οὗτος λοιπὸν ὁ μέγας ὄντως ἱεράρχης, καὶ θαυματουργός, καὶ θαυμάσιος Ἐπιφάνιος (BHG. 596). P. 396-435, Πολυβίου ἐπισκόπου πόλεως Ῥινοκορούρων, εἰς τὰ ὑπόλοιπα τοῦ βίου τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Ἐπιφανίου, ἐπισκόπου πόλεως Κωνσταντίας. Inc. Δόξα τῷ παρέχοντι ἡμῖν τὸ ζῆν Θεῷ τῶν ὅλων (BHG. 597). P. 436-37, Ἐπιστολὴ Πολυβίου ἐπισκόπου πόλεως Ῥινοκορούρων, πρὸς Σαβῖνον ἐπίσκοπον Κωνσταντίας, διάδοχον τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου. Inc. Κυρίῳ θεοτιμήτῳ, ἀξίῳ τῆς ἱερωσύνης (BHG. 598). P. 442-45, Τοῦ αὐτοῦ (Κωνσταντίνου Λαπόντε) ἐγκώμιον (en vers) εἰς τὸν ἅγιον Ἐπιφάνιον. Inc. Ἠκούσατε ὦ ἔνδοξον ἀκροατήριόν μου.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

Erasmus m. sub Diocletiano. — Iun. 2.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἐράσμου τοῦ ἐν τῇ Ἀχρίδι.

Gregorios de Moschopolis, Ἀκολουθίαι, D (*Vid.* **Clemens** ep. Bulgarorum), p. 18-26 (chiffrée par erreur 29) de l'office de S. Jean Vladimir, sous ce simple titre de départ : Μηνὶ ἰουνίῳ β'. Μνήμην ἐπιτελοῦμεν τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἐράσμου τοῦ ἐν τῇ Ἀχρίδι. P. 22-24, synaxaire. Inc. Οὗτος ὁ ἱερὸς καὶ ἀοίδιμος ἐν ἱερομάρτυσιν Ἔρασμος, γέγονεν ἐκ πόλεως Ἀντιοχείας, ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ. C. Doukakès, en imprimant dans son Μέγας συναξαριστής, Iun., p. 13-14, un synaxaire analogue, y ajoute la note suivante : Τὸν κατὰ πλάτος βίον καὶ τὴν τούτου ἁσματικὴν ἀκολουθίαν ὅρα ἐν ἰδίᾳ φυλλάδι, τυπωθείσῃ ἐν Μόσχᾳ. Au lieu de Μόσχα, il faut lire Μοσχόπολις, et la vie κατὰ πλάτος ne dépasse pas les bornes d'un synaxaire ordinaire.

Euphemia v. m. Chalcedone, cca 304. — Iul. 11.

1. Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος, καὶ πανευφήμου Εὐφημίας συντεθεῖσα ὑπό τινος εὐσεβοῦς, πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα διὰ τῶν φιλοτίμων συνδρομητῶν, ὧν τὰ ὀνόματα καταγράφονται ἐν τῷ τέλει τοῦ παρόντος. Ἀδείᾳ καὶ προτροπῇ τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότου τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Γρηγορίου ἐπιμελείᾳ δὲ τῶν τιμιωτάτων ἐπιτρόπων τοῦ παγκαρίου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. Ἐν τῷ τοῦ πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τυπογραφείῳ. Ἔτει 1808.

In-fol. de 21 pages, dont les 2 dernières contiennent la liste des souscripteurs. L'office de Ste Euphémie n'occupe que les 12 premières pages. P. 9-10, synaxaire. Inc. Ἡ ἁγία αὕτη καὶ πανένδοξος μεγαλομάρτυς Εὐφημία διέλαμψε κατὰ τοὺς καιροὺς Διοκλητιανοῦ, καὶ Πρί-

σκου ἀνθυπάτου τῆς Εὐρώπης. Les pages 13-19 sont remplies par un second office, celui de Ste Théophano. *Vid.* **Theophano.**

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, Bibl. du Parlement.

2. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ πανευφήμου Εὐφημίας σὺν τῇ τῆς ὁσίας Θεοφανοῦς τῆς βασιλίδος. Συντεθεῖσαι ἀμφότεραι ὑπό τινος εὐσεβοῦς ἐξεδόθησαν μὲν τὸ πρῶτον τῷ 1808 ἔτει, ἀδείᾳ τοῦ τότε πατριαρχεύοντος ἀοιδίμου κυρίου Γρηγορίου, νῦν δὲ τὸ δεύτερον ἐπιμελῶς διορθωθεῖσαι, καὶ προλεγομένοις ἐπαυξηθεῖσαι, ἐκδίδονται ἀδείᾳ τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότου τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Κυρίλλου μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν ἁγίας καὶ ἱερᾶς συνόδου, ὑπὸ Δανιὴλ ἱεροδιακόνου τοῦ ἐκ Μετζόβου πορτάρη τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας πρὸς χρῆσιν τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν.* [Sceau patriarcal.] *Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου. 1857.*

In-4° de 1 feuillet + 10 pages chiffrées en grec contenant la préface de l'éditeur, + 1 feuillet portant la gravure de Ste Euphémie, + 36 pages, + 1 feuillet pour la gravure de Ste Théophano, + 65 pages, dont les pages 53-65 contiennent la liste des souscripteurs. Office identique au précédent, même pour le synaxaire, p. 15-16. Mais on trouve ici, à la suite de l'office, deux canons inédits, en l'honneur de la sainte, p. 24-34, le premier, de Joseph l'Hymnographe, le second, d'André de Crète. P. 34-36, ode d'Élie Tantalidès en l'honneur des reliques de la sainte. *Vid.* **Theophano.**

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Eupraxia v. in Thebaide, saec. V. — Iul. 25.

1. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας καὶ θεοφόρου μητρὸς ἡμῶν Εὐπραξίας, πονηθεῖσα καὶ συντεθεῖσα παρὰ τῆς κυρίας Εὐπραξίας Δοκοῦ, ἡγουμένης τῆς ὁσίας μονῆς αὐτῆς τοῦ Δοκοῦ. Ἐν Ἀθήναις, τύποις « Φιλολογικοῦ Μουσείου » (παρὰ τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Θεοδώρων). 1870.*

In-8° de 52 pages. La page 2 est occupée par une gravure de la sainte. Pas de synaxaire, mais à la suite de l'office on trouve, p. 20-52, le morceau suivant : *Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Εὐπραξίας, μεταφρασθεῖσα ἐκ τῆς τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν κοινὴν διάλεκτον.* Inc. *Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἦτον ἄνθρωπός τις εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὀνόματι Ἀντίγονος* (BHG. 631).

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας καὶ θεοφόρου μητρὸς ἡμῶν Εὐπραξίας, φιλοπονηθεῖσα ὑπὸ τῆς κυρίας Εὐπραξίας Δοκοῦ, ἡγουμένης τῆς ὁσίας μονῆς αὐτῆς τοῦ Δοκοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1874.*

In-8° de 33 pages. Même office qu'au numéro précédent, mais le style a été retouché. En outre, le synaxaire a été remplacé par un panégyrique de Jean Zonaras traduit en grec moderne. Inc. *Γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὑρήσει.* Ce discours est reproduit par C. DOUKAKES, *Μέγας συναξαριστής*, Iul., p. 369-87.

Pétrograd, bibl. publique : 29.

Eustathius et soc. mm. Romae, sub Traiano. — Sept. 20.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Εὐσταθίου καὶ τῆς συνοδίας αὐτοῦ. Ἐξετυπώθη δαπάνῃ καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ἐμμανουὴλ Ζώρζου χαρτοφύλακος. Ἐν Θήρᾳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου ὁ «Ἥφαιστος» 1908.*

In-8° de 9 pages. Pas de synaxaire.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀναπλήρωσις ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Εὐσταθίου καὶ τῆς συνοδείας αὐτοῦ ψαλλομένη τὴν 20 σεπτεμβρίου. Ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Πρὸς εὐκολίαν τῶν ἑορταζόντων εὐσεβῶν καὶ φιλοθρήσκων χριστιανῶν μετὰ πλείστης ἐπιμελείας καὶ ἀγάπης εἰς τὸν ἅγιον. Ἀθῆναι 1924.*

In-16° de 36 pages. En guise de vie, une homélie, p. 25-28, composée par l'éditeur, G. BOUTERES, curé de Saint-Mélèce. P. 29-35, tropaires divers ; p. 36, réclame de l'éditeur.

Bibl. de l'Auteur.

Eustratius et soc. mm. sub Diocletiano. — Dec. 13.

Ἀκολουθία τῶν ἁγίων μαρτύρων Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου, Μαρδαρίου καὶ Ὀρέστου.

SOPHRONIOS DE LÉONTOPOLIS dans *Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος*, t. IV (1909), p. 343-57. L'éditeur, laissant de côté les parties déjà imprimées dans les Ménées, n'a retenu que les morceaux inédits. En guise de synaxaire, l'acolouthie manuscrite contenait le *μαρτύριον* des saints, tel qu'il se lit dans le *Παράδεισος*, mais avec une note autographe du traducteur Agapios, qui dit avoir écrit cette métaphrase en 1622, au mont Athos, à l'instigation des moines Matthieu de Lesbos et Luc de Saint-Eustrate. Peut-être le texte complet de cette acolouthie a-t-il paru à Zagazik, à l'imprimerie du journal *Αἴγυπτος*, comme il en avait été question avant que le manuscrit ne fût soumis à Mgr Sophronios, auteur de l'article du *Φάρος*.

Euthymius patriarcha CP. † 1416. — Mart. 29.

Τοῦ ἁγίου τοῦ Ἐφέσου Μάρκου ἔτι ὄντος ῥήτορος τῶν νοταρίων κανὼν εἰς τὸν ἁγιώτατον καὶ σοφώτατον πατριάρχην Εὐθύμιον,

οὗ ἡ ἀκροστιχὶς : « *Τῷ πατριάρχῃ δουλικῶς προσφθέγγομαι* », *ἐν τοῖς θεοτοκίοις* · « *Μανουήλ* ». Inc. *Τῶν ἐγκωμίων ἡ μεγίστη θάλασσα.*

Ἐ. Legrand, dans *Revue des Études grecques*, t.V (1892), p. 422-26 ; Adam. A. Diamantopoulos, *Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος*, t. IX (1912), p. 124-47. Le texte est tiré du Parisinus 2075, fol. 335-37.

Euthymius ep. Sardensis, † 840. — Dec. 26.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου ἐπισκόπου Σάρδεων τοῦ Ὁμολογητοῦ θεωρηθεῖσα, ἐπιδιορθωθεῖσά τε καὶ ἐπιμελῶς ἐπεξεργασθεῖσα ὑπὸ Ἰακώβου ἱεροδιακόνου τοῦ ἐκ Μηθύμνης · τανῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, προτροπῇ μὲν καὶ ἀδείᾳ τοῦ παναγιωτάτου, θειοτάτου, καὶ σοφωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Ἀγαθαγγέλου. Φιλοτίμῳ δὲ δαπάνῃ τοῦ σεβασμιωτάτου ἁγίου γέροντος Χαλκηδόνος κυρίου Ζαχαρίου. Ἐν τῇ κατὰ τὸν Γαλατᾶν τυπογραφίᾳ τοῦ Κάστορος. ᾳωκθ'. 1829.*

In-4° de 1 planche pour la gravure du saint, 5 pages non chiffrées, et 21 pages. La page 3 contient la dédicace de l'office à Zacharias, métropolite de Chalcédoine, et à Agathange, patriarche de Constantinople, et la page 5, une courte préface de l'éditeur. Les autres pages liminaires sont blanches. Chose curieuse, la page 1, qui ouvre la numérotation, se trouve au verso du troisième feuillet, de sorte que les versos portent les chiffres impairs, et les rectos, les chiffres pairs. P. 10-19, panégyrique du saint fort étendu, mais très maigre en reuseignements. Inc. *Διπλῆ εἶναι ἡ ἀγάπη (εὐλογημένοι χριστιανοί) ἤγουν φυσικὴ ἀγάπη καὶ ἠθικὴ ἀγάπη.*

Bibl. de l'Auteur ; Constantinople, bibl. du métochion du Saint-Sépulcre.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου ἐπισκόπου Σάρδεων τοῦ ὁμολογητοῦ. Θεωρηθεῖσα, ἐπιδιορθωθεῖσά τε καὶ ἐπιμελῶς ἐπεξεργασθεῖσα ὑπὸ Ἰακώβου ἱεροδιακόνου τοῦ ἐκ Μηθύνης. Δεύτερον ἤδη τύποις ἐκδοθεῖσα, φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦτε τε σεβασμιωτάτου ἁγίου γέροντος Χαλκηδόνος κυρίου κυρίου Ἱεροθέου καὶ τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ Χιλῇ φιλορθοδόξων εὐσεβῶν χριστιανῶν. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τῆς τυπογραφίας Δ. Ζ. Γαζῆ. διευθυνομένης ὑπὸ Δαμιανοῦ Δημητριάδου. 1852.*

In-8° de 4 feuillets et 38 pages. Les feuillets liminaires sont occupés, le premier, par le faux titre ; le second, par la gravure du saint ; le troisième, par le titre ; le quatrième, par la dédicace à Hiérothée de Chalcédoine. P. 19-32, panégyrique comme au numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου ἐπισκόπου*

Σάρδεων τοῦ ὁμολογητοῦ. Θεωρηθεῖσά τε καὶ ἐπιμελῶς ἐπεξεργασθεῖσα ὑπὸ Ἰακώβου ἱεροδιακόνου τοῦ ἐκ Μηθύμνης. Ἐκδίδεται τὸ τρίτον, φιλοτίμῳ δαπάνῃ τῆς κοινότητος Χιλῆς. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1897. Ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου.

In-8° de 48 pages. P. 3, dédicace de l'office à Joachim de Chalcédoine ; p. 5, gravure du saint ; p. 27-41, panégyrique comme dans les numéros précédents.

Bibl. des Bollandistes.

Euthymius iunior Thessalonicae, † 898. — Oct. 14.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Εὐθυμίου τοῦ νέου συντεθεῖσα παρὰ τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης μαθητοῦ αὐτοῦ.

L. Petit, *Vie et office de saint Euthyme le Jeune*, dans *Revue de l'Orient chrétien*, t. VIII (1903), p. 168-215.

Euthymius Peloponnesius m. † 1814. — Mart. 22 et Maii 1.

Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Εὐθυμίου τοῦ νέου τοῦ ἐκ Δημητσάνης ψαλλομένη τῇ κβ'. μαρτίου καὶ α'. μαΐου ἐν αἷς τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ ἐκδίδοντος Β. Σεκοπούλου. Ἐν Πάτραις Β. Σεκοπούλου τυπογραφεῖον Ὁ Κάδμος ὁδὸς Κανακάρη. Βιβλιοπωλεῖον Ὁ Κάδμος ὁδὸς Μαιζῶνος πλατεῖα Γεωργίου Α'. 1882 (*1881* dans certains exemplaires).

In-8° de 68 pages. Pas de synaxaire, mais, à la suite de l'office, p. 37-64, *μαρτύριον*. Inc. *Καλεῖ ἡμᾶς πρὸς νέαν πανήγυριν ὁ νέος τοῦ Χριστοῦ ὁσιομάρτυς Εὐθύμιος*. P.64-68, quatre lettres du héros écrites peu de temps avant son supplice. Lettres et vie sont reproduites par C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Mart., p. 340-69.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 130 ; bibl. des Bollandistes.

Euthymius, Ignatius et Acacius mm. † 1815 et 1816. — Mart. 22 et Maii 1.

Ἀκολουθία τῶν ἁγίων τριῶν ὁσιομαρτύρων Εὐθυμίου, Ἰγνατίου καὶ Ἀκακίου.

Akakios, *Ἀκολουθίαι καὶ μαρτύρια*, p. 3-119. Les tropaires et le canon ainsi que le prologue du *μαρτύριον* sont communs aux trois héros, mais les synaxaires sont distincts ; il y a même pour Ignace toute une acolouthie nouvelle intercalée entre l'éloge d'Euthyme et celui d'Akakios. *Vid.* **Ignatius.** Le *μαρτύριον* d'Euthyme, p. 31-69, est identique à celui du numéro précédent. Inc. vita Acacii, p. 98-119 : *Οὗτος ὁ νέος ὁσιομάρτυς Ἀκάκιος, ὁ ἐν τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι πρότερον Ἀθανάσιος κληθείς*. Réimprimé par C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Maii, p. 18-31.

Euthymius, Ioannes, Georgius, Iberi, saec. X. — Maii 13.

Ἀκολουθία τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, καὶ κτητόρων τῆς καθ' ἡμᾶς ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων, Εὐθυμίου, Ἰωάννου καὶ Γεωργίου. P. 27-49 de l'ouvrage suivant : *Προσκυνητάριον τοῦ βασιλικοῦ, πατριαρχικοῦ, σταυροπηγιακοῦ τε καὶ σεβασμίου ἱεροῦ μοναστηρίου τῶν Ἰβήρων, τοῦ ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἄθωνος, ἐμπεριέχον τὴν διήγησιν τῆς ἱερᾶς εἰκόνος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς θαυματουργοῦ Πορταϊτίσσης, καὶ ἕνα παρακλητικὸν κανόνα αὐτῆς · προσέτι τὴν ἀκολουθίαν καὶ τὸν βίον τῶν ἁγίων κτητόρων τοῦ αὐτοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου. Τύποις δὲ νῦν ἐκδοθὲν ἐπιμελείᾳ καὶ φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ αὐτοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου τῶν Ἰβήρων καὶ τοῦ κοινοβιάτου αὐτοῦ πανοσιωτάτου ἀρχιμανδρίτου κυρίου κυρίου Σεραφεὶμ τοῦ Συνοπέως. Ἐπιστασίᾳ δὲ Στεφάνου Κ. Σκαθάρου τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Φ. Καραμπίνη καὶ Κ. Βάφα. (Ὁδὸς Βύσση καὶ Ἀχαρνῶν ἀριθ. 302) . 1857.*

Petit in-fol. de 75 pages. La page 4 est occupée par l'image de la madone Potaïtissa ; p. 5-18, *ὑπόμνημα* sur cette image ; p. 19-23, canon paraclétique en son honneur par le moine Nicodème ; p. 26, gravure représentant les trois saints fondateurs ; p. 27-49, office de ces derniers pour le 13 mai. Pas de synaxaire, mais à la suite de l'office, p. 49-75, le morceau suivant : *Βίος καὶ πολιτεία τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν Ἰωάννου, Εὐθυμίου καὶ Γεωργίου κτητόρων τῆς καθ' ἡμᾶς ἱερᾶς μεγίστης λαύρας τῶν Ἰβήρων.* Inc. *Οὐδὲν ἄλλο πρᾶγμα, ὡς ἡ ἀλήθεια βεβαιοῖ, εὐφραίνει καὶ καθιλαρύνει τὴν ἀγαθὴν ψυχὴν καὶ φιλάρετον, ὡς ἡ διήγησις τῆς τῶν ἐναρέτων ζωῆς ἀναγινωσκομένη.*

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 40.

Eutyches m., saec. II. — Aug. 24.

<Ἀκολουθία> τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Εὐτυχοῦς, μαθητοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τὸ 126 ἐπὶ Ἀδριανοῦ, καὶ ἡ μετακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Διονυσίου ἐπισκόπου Αἰγίνης, ἀπὸ τὴν μονὴν τῶν Στροφάδων εἰς τὴν πόλιν Ζακύνθου, τὸ 1616, καὶ ἡ ἄθλησις τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Κοσμᾶ τοῦ ἰσαποστόλου τὸ 1779.

B. D. Zotos, *Ἀκολουθίαι*, p. 49-68. P. 56-66, synaxaires successifs pour les trois fêtes susmentionnées.

Ezechiel propheta. — Iul. 23.

Ὁ προφήτης Ἰεζεκιὴλ (*ἀσματολογία*) *ὑπὸ δρ. Ἰεζεκιὴλ Βελανι-*

διώτου ἀρχιμανδρίτου τῆς ἱερᾶς μονῆς Βελανιδιᾶς, ἐφημερεύοντος παρὰ τῇ Τεργεσταίᾳ Ἑλληνικῇ κοινότητι. Τεῦχος πρῶτον. Ἐν Τεργέστῃ τύποις τοῦ Αὐστριακοῦ Λόϋδ 1912.

In-8° de 24 pages. P. 19-20, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ἅγιος Ἰεζεκιὴλ ἦτο εἷς ἐκ τῶν μεγάλων προφητῶν, υἱὸς τοῦ ἱερέως Βουζεί.*

Bibl. de l'Auteur.

Gabriel archangelus. *Vid.* **Michael.**

Gedeon iunior m. † 1818. — Dec. 30.

1. *Ἀκολουθία. τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος. Γεδεὼν τοῦ νέου. ἀθλήσαντος ἐν Τυρνάβῳ τῆς Θετταλίας κατὰ τὸ 1818. μηνὶ δεκεβρίῳ 30 · συνταχθεῖσα ὑπὸ Πολυζώου ἱερέως, τοῦ καὶ ἱεροδιδασκάλου τῆς κωμοπόλεως Μακρινήτζας. ἐτυπώθη δὲ δι' ἐπιστασίας, καὶ δαπάνης, τοῦ πανοσιολογιωτάτου, κυρίου. Χ. Γαβριὴλ ἱερομονάχου ἁγιορίτου, ἐκ τῆς μονῆς Καρακάλου, υἱοῦ τοῦ Π. Ἰωάννου, τῆς κωμοπόλεως Μακρινήτζας ἐκ τῆς Δημητριάδος · εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ τῶν γονέων. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. ἐν τῇ κατὰ τὸ Νεοχώριον τυπογραφίᾳ, τοῦ Παναγίου. Τάφου · Παρὰ Χ. Ἰωακεὶμ Χ. Δημητρίου, καὶ Κωνσταντίνου Κάλφογλου. 1840.*

In-8° de 1 feuillet pour le titre, 36 pages et 1 feuillet. Pas de synaxaire, mais après l'office, p. 17-35, *βίος καὶ μαρτύριον.* Inc. *Οὗτος ὁ νεοφανὴς ἀστὴρ, τοῦ νοητοῦ στερεώματος, ὁ νέος λέγω ὁσιομάρτυς Γεδεών, κατήγετο ἐκ τῆς ἐπαρχίας Δημητριάδος.* P. 36, courte liste des souscripteurs, tous parents ou compatriotes de l'éditeur.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement ; Constantinople, métochion du Saint-Sépulcre.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Γεδεὼν τοῦ νέου ἀθλήσαντος ἐν Τυρνάβῳ τῆς Θετταλίας κατὰ τὸ 1818 μηνὶ δεκεβμρίῳ 30. Συνταχθεῖσα ὑπὸ Πολυζώου ἱερέως, τοῦ καὶ ἱεροδιδασκάλου τῆς κωμοπόλεως Μακρυνίτσας. Ἔκδοσις δευτέρα. Ἐτυπώθη δὲ δι' ἐπιστασίας, καὶ δαπάνης, τοῦ πανοσιολογιωτάτου κ. Χ. Γαβριὴλ ἱερομονάχου ἁγιορίτου, ἐκ τῆς μονῆς Καρακάλου, υἱοῦ τοῦ Π. Ἰωάννου, τῆς κωμοπόλεως Μακρυνίτσας ἐκ τῆς Δημητριάδος. Εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ καὶ τῶν γονέων. Ἐν Βώλῳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς « Θετταλίας ». 1888.*

In-8° de 34 pages. Réimpression du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νέου ὁσιομάρτυρος Γεδεὼν τοῦ Καρακαλλινοῦ.*

Abimelech, *Πανηγυρικόν*, p. 41-52. Pas de synaxaire, mais on trouve avant l'office, p. 29-40, le *μαρτύριον* des éditions antérieures, et, après l'office, p. 53-63, vingt-quatre *οἶκοι* alphabétiques et un panégyrique en l'honneur du héros, composés par l'éditeur.

Georgius m. Chiensis, † 1807. — Nov. 26.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Χίου ὅστις ἐμαρτύρησε κατὰ τὸ ᾳωζ'. 1807. ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ. Πονηθεῖσα παρὰ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Χίου.*

Νέον Λειμωνάριον[1], P. II, p. 115-25. P. 118-24, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ νέος ἀθλητὴς τοῦ Χριστοῦ Γεώργιος ἐγεννήθη εἰς τὴν πόλιν τῆς νήσου Χίου* ; || *Νέον Λειμωνάριον*[2], t. I, p. 22-28 ; || *Νέον Λειμωνάριον*[3], p. 416-29 ; || *Νέον Λειμωνάριον*[4], p. 112-17, avec synaxaire considérablement réduit.

2. *Ἀκολουθία ᾀσματικὴ καὶ ἐγκώμιον τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν νεομάρτυρος Γεωργίου Χιοπολίτου τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν τῇ πόλει τῆς Κυδωνίας μαρτυρήσαντος. Ἐρανισθεῖσα καὶ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Ε. Π. Τυμπαμμπόγλου τοῦ ἐκ Κυδωνίας. Εἰς κοινὴν τῶν μοναχῶν, καὶ πάντων τῶν ὀρθοδόξων λαϊκῶν χριστιανῶν ὠφέλειαν. Ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου. Ἐκ τῆς τυπογραφ. Ν. Βαροτσῆ (Διευθ : ὑπὸ Δαμιανοῦ Δημητριάδου.) 1848.*

In-16 de 126 pages, dont les 14 premières, chiffrées en grec, contiennent successivement le titre, l'épître dédicatoire à Daniel, évêque des Cyclades, une épigramme, un avis sur l'impression et les conditions de vente, daté d'Hermoupolis, le 26 mai 1848, et signé : *Εὐστράτιος Παρασκευᾶ Τυμπαμμπόγλους ὁ ἐκ Κυδωνίας*, enfin une préface au lecteur dépourvue de tout intérêt. P. 15-88, office très complet. Les pages 41-50 sont occupées par un *Λόγος διαλαμβάνων ἐν συντομίᾳ ὅλα ἐν γένει τὰ μαρτύρια τοῦ νεομάρτυρος Γεωργίου, τοῦ διαλάμψαντος εἰς τὴν πόλιν τῶν Κυδωνιῶν.* Inc. *Διπλασία καὶ τετραπλασία εἶναι ἡ ἀγάπη, (ὦ ἀδελφοὶ χριστιανοί) ἤγουν φυσικὴ ἀγάπη, καὶ ἠθικὴ ἀγάπη.* P. 51-78, vie du saint empruntée au numéro précédent ; p. 89-98, prières diverses ; p. 99-108, exhortations à imiter le saint ; p. 109-126, liste des souscripteurs.

Athènes, bibl. de la Société historique et nationale : 972 (1056) B. 2.

3. *<Ἀκολουθία> τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Χιοπολίτου, ἀθλήσαντος ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ ᾳωζ', ἐν τῇ θεοσώστῳ πόλει τῶν Κυδωνιῶν.*

Akakios, *Ἀκολουθίαι καὶ μαρτύρια*, p. 164-79. Le texte de cet office est entièrement nouveau, mais le *μαρτύριον*, p. 179-89, est emprunté au n° 1.

Georgius m. Diospolis in Palaestina. — April. 23 et Ian. 30.

1. *Βιβλίον ὀνομαζόμενον Γεωργητάριον σὺν Θεῷ ἁγίῳ, περιέχον τὴν πρέπουσαν αὐτῷ ἀκολουθίαν. καὶ συλλογὴ τινῶν ἀκολουθιῶν. τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου, καὶ ἄλλων τινῶν ἀνωνύμων ἁγίων. εν ᾧ προσετέθησαν καὶ οἱ ἔκπαλαι οἶκοι τῆς ὁμοουσίου Τριάδος, καὶ τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ. σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ οἱ οἶκοι τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Τὰ νῦν νεωστὶ, ἀναλώμασι Γεωργίου τοῦ πρωτοπαπᾶ ἐκ Μοσχοπόλεως τυπωθέντες, καὶ τοῖς εὐσεβέσι χριστιανοῖς εἰς κοινὴν ὠφέλειαν δοθέντες. Con licenza de' superiori.* [Marque de l'imprimeur.] *Ἐνετίησιν. ᾳψς'. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ, τῷ ἐξ Ἰωαννίνων.*

In-8° de 144 + 16 pages. Les 16 pages de l'appendice contiennent l'office du 14 septembre avec les *οἶκοι* de la Croix. *Vid.* **Crux.**

Mont Athos, monastère de Dochiar.

2. *Ἀκολουθία ψαλλομένη τῇ λ'. ἰανουαρίου μηνὸς ἐν Ζακύνθῳ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γενομένου θαύματος παρὰ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου ἐν τῇ τοῦ λοιμοῦ ἀπαλλαγῇ νεωστὶ τυπωθεῖσα. Ἐνετίησι, 1710, παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ.*

In-4°. Titre emprunté à Nicolas Catramis, *Φιλολογικὰ ἀνάλεκτα Ζακύνθου*, p. 335. La disparition de la peste, dont il est ici question, eut lieu en 1689.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου ψαλλομένη τῇ λ'. ἰαννουαρίου μηνός, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γενομένου θαύματος ἐν Ζακύνθῳ, ἐν τῇ τοῦ λοιμοῦ ἀπαλλαγῇ. Νεωστὶ τυπωθεῖσα, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα. Ἐνετίησιν. ᾳψμη'. 1748. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 24 pages. P. 10-21, synaxaire. Inc. *Ἀνάμεσα εἰς τὰ πράγματα, ὁποῦ φροντίζει ἡ θεία πρόνοια.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Londres, British Museum : 869 e. 12 ; Paris, bibl. de l'Arsenal : Théol. 2260, 4° ; Venise, Saint-Marc.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου, ἐν ᾗ προσετέθη ὁ κανὼν τοῦ ἁγίου Πάσχα, οἱ δύω παρακλητικοὶ κακόνες τῆς Θεοτόκου, αἱ καταβασίαι τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν, τὸ μηνολόγιον, μετὰ καὶ πασχαλίου, τυπωθεῖσα ἀναλώμασι τοῦ τιμιωτάτου, καὶ χρησιμωτάτου κυρίου Δημητρίου Ἀνδρέου Τζεκούρε, εὐπατρίδου Βελαδάγρων. Ἐνετίησιν, ᾳψοδ'. 1774. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-8° de 112 pages. P. 3-39, office du saint pour le 23 avril et le 3 novembre avec le synaxaire à sa place régulière, p. 18-34. Inc. *Οὗτος ὁ ἔνδοξος καὶ θαυμαστὸς τοῦ Χριστοῦ μεγαλομάρτυς Γεώργιος ἐστάθη εἰς τὸν καιρὸν τῶν ἀσεβεστάτων βασιλέων καὶ τυράννων.* P. 40-53,

καταβασίαι de Noël, de l'Épiphanie, de la Purification, de l'Ascension, de la Pentecôte et de la Sainte Croix ; p. 53-59, canon de Pâques ; p. 60-72, discours en néo-grec pour la fête de Pâques ; p. 73-85, canons paraclétiques à la Vierge du moine Théostéricte et de Théodore Lascaris ; p. 86-104, ménologe ; p. 105-112, tables pascales. Dans le titre, au lieu de *Βελαδάγρων*, il faut sans doute lire *Βελαγράδων*, c'est-à-dire *Bérat*, en Albanie.

Bibl. de l'Auteur.

5. *Κανὼν παρακλητικὸς τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Κωδωνᾶ καὶ τὰ τῆς εὑρέσεως τῆς πανσέπτου αὐτοῦ εἰκόνος κατὰ τὴν νῆσον Πρίγκιπον ἐκδεδομένα πρὸς ὄφελος τῆς μονῆς. Ἐν Ἀθήναις, 1881. Τύποις « Παλιγγενεσίας ».*

In-8° de 20 pages. P. 11-20, récit de la découverte de l'image du saint dans l'île de Prinkipo, survenue 300 ans environ après la prise de Constantinople. Le nom de *Κωδωνᾶς* est une allusion aux douze clochettes d'argent (*κώδωνας*) que porte, dans cette icone, le cheval du saint.

Bibl. de l'Auteur.

6. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου ἀξιώσει καὶ θερμῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ἐν Ἀθήναις ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου ψαλλομένη τῇ 23 ἀπριλίου ὅπου τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ πρὸς εὐχερεστέραν χρῆσιν ψαλλόντων ἐν ταῖς ἱεραῖς ἡμῶν ἐκκλησίαις καὶ πρὸς ψυχικὴν σωτηρίαν χάριν τῆς πρὸς τὸν ἅγιον αὐτοῦ εὐλαβείας. Ἐρανίσθημεν τελείαν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ μηναίου καὶ τὸν βίον ἐκ τοῦ Δαμασκηνοῦ ἐν οἷς προσετέθη καὶ παρακλητικὸς κανὼν τοῦ ἁγίου.* [Vignette représentant le saint à cheval.] *Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Α. Καλαράκη, 11β-ὁδὸς Ἀριστείδου-11β. 1899.*

In-8° de 40 pages. Pas de synaxaire proprement dit, mais après l'office, le *μαρτύριον* du saint, p. 21-37. Inc. *Αἱ ἑορταὶ καὶ αἱ πανηγύρεις τῆς ἐκκλησίας μας, εὐλογημένοι χριστιανοί.* P. 37-40, canon paraclétique par Séraphin d'Argyropolis.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

7. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου ἀξιώσει καὶ θερμῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ἐν Ἀθήναις ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ὁσίου Μελετίου ψαλλομένη τῇ 23 ἀπριλίου ὅπου τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ πρὸς εὐχερεστέραν χρῆσιν ψαλλόντων ἐν ταῖς ἱεραῖς ἡμῶν ἐκκλησίαις καὶ πρὸς ψυχικὴν σωτηρίαν χάριν τῆς πρὸς τὸν ἅγιον αὐτοῦ εὐλαβείας. Ἐρανίσθημεν τελείαν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Μηναίου καὶ τὸν βίον ἐκ τοῦ Δαμασκηνοῦ ἐν οἷς προσετέθη καὶ παρακλητικὸς κανὼν τοῦ ἁγίου καὶ κδ' οἶκοι. Ἐν*

Ἀθήναις τυπογραφεία τῆς « Ἐφημερίδος τῶν ἐργατῶν » ὁδὸς Πραξιτέλους 15 1912.

In-8° de 62 pages. Réimpression du numéro précédent, avec addition de quelques miracles et des pièces suivantes : p. 48-50, *μακαριστήρια* en l'honneur du saint ; p. 50-54, acathiste du saint ; p. 55-62, instructions sur l'oraison dominicale, les vices principaux et le jeûne.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

8. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου ἀξιώσει καὶ θερμῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ἐν Ἀθήναις ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ὁσίου Μελετίου ψαλλομένη τῇ 3η νοεμβρίου ὁπότε τελεῖται ἡ μνήμη του πρὸς εὐχερεστέραν χρῆσιν ψαλλόντων ἐν ταῖς ἱεραῖς ἐκκλησίαις καὶ πρὸς ψυχικὴν σωτηρίαν χάριν τῆς πρὸς τὸν ἅγιον αὐτοῦ εὐλαβείας. Ἠρανίσθημεν τελείαν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ μηναίου καὶ τὸν βίον ἐκ τοῦ Δαμασκηνοῦ ἐν οἷς προσετέθη καὶ παρακλητικὸς κανὼν τοῦ ἁγίου κδ' οἶκοι. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν « Τριῶν Ἱεραρχῶν » 6-Μενάνδρου-6.*

In-8° de 46 pages et 1 feuillet blanc. Office pour le 3 novembre, anniversaire de la dédicace de l'église du saint à Lydda et de la translation de ses reliques. Pas de synaxaire. P. 17-22, les vingt-quatre *οἶκοι* alphabétiques ; p.23-42, récit du martyre identique à celui de l'édition de 1912 du même éditeur ; p. 43-46, canon paraclétique.

Bibl. de l'Auteur.

9. *Οἱ κδ' οἶκοι εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα Γεώργιον τὸν τροπαιοφόρον. Προσετέθη δὲ παρακλητικὸς κανὼν εἰς τὸν ἅγιον χάριν εὐλαβείας ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου ἱερέως καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργ. Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Α. Διακοπούλου Ἀθῆναι 1921.*

In-8° de 17 pages. P. 3-10, les vingt-quatre *οἶκοι* à S. Georges ; p. 11-15, le canon paraclétique ; p. 16-17, tropaires pour diverses fêtes.

Bibl. de l'Auteur.

10. *Παράκλησις καὶ κδ' οἶκοι εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα Γεώργιον τὸν τροπαιοφόρον. Ἐκδίδεται χάριν εὐλαβείας ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἀθῆναι 1924.*

In-16 de 36 pages. P. 11-14, vie du saint. Inc. *Οὗτος ὁ ἔνδοξος μεγαλομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Γεώργιος, ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ.* P. 14-23, les vingt-quatre *οἶκοι* en l'honneur du saint, suivis du *πολυέλεος*, p. 23-28, et de tropaires variés, p. 29-36.

Bibl. de l'Auteur.

Georgius m. Ephesi, † 1801. — April. 5.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Γεωργίου, ὅστις ἐμαρτύρησεν ἐν τῇ Νέᾳ Ἐφέσῳ κατὰ τὸ ᾳωα'. 1801 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, ἀπριλλίου ε'. 5. πονηθεῖσα παρὰ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις Νικηφόρου τοῦ Χίου.

Νέον Λειμωνάριον [1], P. I, p. 170-78. Le récit du martyre servant de synaxaire, p. 174-77, a été écrit par Athanase de Paros. Inc. *Οὗτος ὁ νεομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Γεώργιος ἦτον γέννημα καὶ θρέμμα τῆς νέας Ἐφέσου, τῆς κοινῶς λεγομένης Κουσάντασι* ; || *Νέον Λειμωνάριον* [3], p. 113-24.

Georgius m. Ioanninis, † 1838. — Ian. 17.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. Συντεθεῖσα ὑπὸ φιλοχρίστου Ἰωαννίτου χάριν τῆς πρὸς τὸν ἅγιον αὐτοῦ εὐλαβείας. Ἐκδίδεται δαπάνῃ Νικολάου Παραμυθιώτου. Ἐν Κερκύρᾳ τυπογαφεῖον Ὁ Κάδμος Νεοφύτου Καραγιάννη. 1866.*

In-8° de 23 pages. P. 12-15, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ἀείμνηστος νεομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Γεώργιος υἱὸς ὑπῆρξε γονέων εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων, Κωνσταντίνου καὶ Βασίλως.* A la suite de l'office, p. 19-23, on lit le morceau suivant : *Ἔκθεσις ἐν περιλήψει τῶν θαυμάτων τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Γεωργίου, ἀθλήσαντος ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 17 ἰανουαρίου 1838.*

N. B. Dans une liste de ses ouvrages imprimés figurant à la troisième page de la couverture du tome III de son *Δρομολόγιον τῆς ἑλληνικῆς χερσονήσου* (in-8°, Athènes, 1903), Basile D. Zotos s'attribue la paternité de cet office ; mais il indique à tort, semble-t-il, l'année 1865 comme date de publication.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, συντεθεῖσα ὑπὸ φιλοχρίστου Ἰωαννίτου χάριν τῆς πρὸς τὸν ἅγιον αὐτοῦ εὐλαβείας. Ἐκδίδεται δαπάνῃ Ἀρτέμη Γεωργουρίνη. Μεσολόγγιον 1879.*

In-8° de 23 pages. Réimpression du numéro précédent.

Pétrograd, bibl. publique : 120.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων συντεθεῖσα ὑπὸ φιλοχρίστου Ἰωαννίτου χάριν τῆς πρὸς τὸν ἅγιον αὐτοῦ εὐλαβείας. Ἐκδίδεται δαπάνῃ Νικολάου Παραμυθιώτου. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Θ. Παπαλεξανδρῆ καὶ Α. Παπαγεωργίου (Ὁδὸς Ὀφθαλμιατρείου, οἰκία Δεληγιάννη) 1886.*

In-8° de 23 pages. Réimpression de l'office précédent.

Bibl. de l'Auteur.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. Συντεθεῖσα ὑπὸ φιλοχρίστου Ἰωαννίτου χάριν τῆς πρὸς τὸν ἅγιον αὐτοῦ εὐλαβείας. Ἐκδίδεται εαπάνῃ Νικολάου Παραμυθιώτου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Σπυρίδωνος Κουσουλίνου παρὰ τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Θεοδώρων 1898.*

In-8° de 24 pages. Réimpression du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων συντεθεῖσα ὑπὸ φιλοχρίστου Ἰωαννίτου χάριν τῆς πρὸς τὸν ἅγιον αὐτοῦ εὐλαβείας. Ἐκδίδεται δαπάνῃ Ἀνέστη Κωνσταντινίδου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Ἀνέστη Κωνσταντινίδου. 1900.*

In-16 de 30 pages et 1 feuillet blanc. P. 16-19, synaxaire. Réimpression du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur.

6. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων συντεθεῖσα ὑπὸ φιλοχρίστου Ἰωαννίτου χάριν τῆς πρὸς τὸν ἅγιον αὐτοῦ εὐλαβείας. Ἐν Ἀθήναις, βιβλιοπωλεῖον Ἀνδρέου Β. Πάσχα 1911.*

In-8° de 20 pages. Réimpression du précédent.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Vid. **Antonius** Magnus.

Georgius et Ioannes monarchi in Choziba, sacc. VII. — Ian. 8.

Ἀκολουθία τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν Γεωργίου καὶ Ἰωάννου τῶν ἐν Παλαιστίνῃ κατὰ τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Χοζεβᾶ τὴν ἐν Ἰορδάνῃ καλῶς καὶ θεαρέστως ἀσκησάντων. Συνετέθη ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω δαπάνῃ τοῦ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Χοζεβᾶ ἐνασκουμένου Ἀνθίμου ἱερομονάχου τοῦ Δακὸς προτροπῇ τοῦ καθηγουμένου Καλλινίκου μοναχοῦ. Ἐκδίδοται δὲ κελεύσει τοῦ μακαριωτάτου καὶ ἁγιωτάτου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου κυρίου Νικοδήμου τοῦ Α'. Ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου τοῦ Π. Τάφου. 1886.

In-8° de 48 pages. P. 25-31, synaxaire. Inc. *Οὗτοι οἱ ἅγιοι, ἀσκητικῶς βιώσαντες εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Χοζεβᾶ, τὴν κατὰ τὴν Παλαιστίνην οὖσαν εἰς τὰ μέρη τοῦ Ἰορδάνου, Χοζεβῖται ἀμφότεροι ὀνομάζονται.* P. 41-48, office paraclétique des deux saints.

Bibl. de l'Auteur.

Gerasimus m. Carpenesii, † 1812. — Iul. 3.

Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Γερασίμου τοῦ νέου τοῦ ἐκ μεγάλου χωρίου τοῦ Καρπενησίου ψαλλομένη τῇ 3ῇ ἰουλίου καθ' ἣν τελεῖτε ἡ μνήμη αὐτοῦ συνταχθέντα ὑπὸ Κυρίλλου Καστανοφύλλη ἱερομονάχου καὶ Ἀναγνώστου Ἰατρίδου λογιωτάτου. Ἐκδίδεται τύποις τὸ πρῶτον διὰ δαπάνης πολλῶν φιλοχρίστων συνδρομητῶν. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ν. Ταρουσοπούλου. 18-Πλατεῖα Κάνιγγος-18. 1902.

In-8° de 74 pages et 2 feuillets blancs. P. 33-34, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ νέος ὁσιομάρτυς ὥρμητο ἐκ τῆς ἐπαρχίας Εὐρετανίας, ἔκ τινος χωρίου καλουμένου « Μέγα »*. P. 45-62, canon paraclétique ; p. 63-74, *βίος καὶ μαρτύριον* du héros, mis à mort pour avoir renié l'islamisme qu'il avait embrassé dans sa jeunesse en obéissant aux suggestions d'une femme turque.

Bibl. de l'Auteur.

Gerasimus mon. Cephalleniae, † 1579. — Oct. 20.

1. *Βιβλίον τοῦ ὀρθοῦ λόγου Βεβαίωσις καλούμενον. Τυπωθὲν διὰ δαπάνης καὶ ἐπιμελίας τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου πρώην Μαΐνης κυρίου Ἱερεμίου ἐν Λωνδώνῃ παρὰ Ἰωάννῃ τῷ Ἄβιλανδ κατὰ τὸ ᾳχκε ἔτος τῆς ἐνσάρκου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν οἰκονομίας.*

In-4° de 32 pages. Sous ce titre énigmatique, le livre contient l'office de S. Gérasime Notaras, né à Triccala dans le Péloponnèse, mort le 15 août 1579. En tête on lit divers documents, reproduits le plus souvent dans les éditions postérieures, et en dernier lieu dans É. Legrand, *Bibliographie hellénique... des ouvrages publiés par des Grecs au XVIIe siècle*, t. I, p. 188-94. L'éditeur de cette plaquette est le hiéromoine Païsios Métaxas, protosyncelle patriarcal ; mais l'office lui-même est l'œuvre du hiéromoine Métrophanes de Nauplie. Le synaxaire a pour incipit : *Οὗτος ὁ ὅσιος καὶ νεοφανὴς ἀστὴρ Γεράσιμος, ἐκ τῆς περιφήμου Πελοποννήσου ἀνέτειλεν ἐξορμώμενος, ἐκ κώμης λεγομένης Τρίκκης.*

Athènes, bibl. de feu Georges Baltazzi.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἀσκητοῦ, τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κεφαληνίας. Ψαλλομένη τῇ κ. τοῦ ὀκτωβρίου μηνός. Συγγραφεῖσα παρὰ Μητροφάνους ἱερομονάχου τοῦ Ναυπλίου, καὶ νεωστὶ μετατυπωθεῖσα. Ἧς ἐν τῷ τέλει, καὶ ἔκθεσις σύντομος τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως εἰς ὠφέλειαν τῶν ἐκεῖσε χριστιανῶν. Ἐνετίησι. 1704. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 38 pages et 1 feuillet blanc. P. 3-4, épître dédicatoire de l'éditeur, l'archidiacre Victor *Κλαπατζαρᾶς*, au général vénitien Jean-Baptiste Métaxas, gouverneur de Céphalonie ; p. 5-13, pièces liminaires

de la première édition ; p. 23-28, synaxaire, comme au n° 1 ; p. 34-38, abrégé de la foi orthodoxe d'Anastase d'Antioche et de Cyrille.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de Constantin Bernardakis.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου Πελοποννησίου τοῦ ἐν Κεφαληνίᾳ, ψαλλομένη τῇ κ'. τοῦ ὀκτωβρίου μηνός, συντεθεῖσα παρὰ Νικολάου Γαβριηλοπούλου Ζακυνθίου τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι. Con licenza de' superiori, 1718.* [Marque de l'imprimeur.] *Ἐνετίησιν, ἔτει σωτηρίῳ ᾳψιη'. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ.*

In-4° de 32 pages et 4 feuillets non chiffrés. P. 3, préface de l'éditeur, Nicolas Gabriélopoulos, faisant part au lecteur de son dessein de substituer aux offices antérieurs de S. Gérasime une œuvre nouvelle plus digne du héros ; p. 17-27, synaxaire. Inc. *Ἂς κλεισθοῦν, καὶ ἂς ἐμφραγοῦν τὰ στόματα τῶν κακοπροαιρέτων ἐκείνων, καὶ ἀγνώστων ἀνθρώπων.* Les quatre feuillets qui suivent l'office proprement dit sont occupés par la lettre de l'évêque du Magne, Jérémie, et l'acte synodal du patriarche Cyrille.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de Constantin Bernardakis ; Londres, British Museum : 870. f. 15 ; bibl. des Bollandistes.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἀσκητοῦ, τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κεφαληνίας, ψαλλομένη τῇ κ'. τοῦ ὀκτωβρίου μηνός. Συγγραφεῖσα παρὰ Μητροφάνους ἱερομονάχου τοῦ Ναυπλίου. Νεωστὶ τυπωθεῖσα, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα. Ἧς ἐν τῷ τέλει, καὶ ἔκθεσις σύντομος τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως εἰς ὠφέλειαν τῶν χριστιανῶν. Ἐνετίησιν, 1759. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 28 pages. P. 3-9, pièces liminaires de l'édition princeps ; p. 10-23, office proprement dit avec le synaxaire de la première édition ; p. 25-28, sommaire de la doctrine chrétienne par Anastase d'Antioche.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de Constantin Bernardakis.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἀσκητοῦ, τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κεφαληνίας. Ψαλλομένη τῇ κ'. τοῦ ὀκτωβρίου μηνός. Συγγραφεῖσα παρὰ Μητροφάνους ἱερομονάχου τοῦ Ναυπλίου. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα. Ἧς ἐν τῷ τέλει, καὶ ἔκθεσις σύντομος τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως εἰς ὠφέλειαν τῶν χριστιανῶν.* [Gravure.] *Ἐνετίησιν, 1768. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 28 pages. Réimpression du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur ; Paris, bibl. de l'Arsenal : Theol. 2260, 4°.

6. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἀσκητοῦ, τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κεφαληνίας, ψαλλομένη τῇ κ'. τοῦ ὀκτωβρίου μηνός. Συγγραφεῖσα μὲν παρὰ Μητροφάνους ἱερομονάχου τοῦ*

Ναυπλίου. Νῦν δὲ νεωστὶ ἑτέρου τινὸς πονήματι εἰς τὰ ἐλλείποντα αὐξηθεῖσα προστάξει τε καὶ προτροπῇ τοῦ πανοσιωτάτου ἱερομονάχου κυρίου Δανιὴλ τοῦ Βαλσάμου προστάτου τῆς ἱερᾶς τοῦ ἁγίου μονῆς ἔνθα κεῖται τὸ ἱερὸν αὐτοῦ λείψανον. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα. Ἧς ἐν τῷ τέλει καὶ ἔκθεσις σύντομος τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, εἰς ὠφέλειαν τῶν χριστιανῶν. ᾳψοη'. Ἐνετίῃσιν, 1778. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.

In-4° de 1 feuillet portant la gravure du saint, + 80 pages. P. 3-9, pièces liminaires de l'édition princeps ; p. 28-32, synaxaire ; p. 35-55, vie du saint en langue vulgaire. Inc. *Ἔργον εἶναι θεοπρεπέστατον, καὶ χρέος τῶν εὐσεβῶν.* P.62-75, *Ὕμνος ἐπιτάφιος* pour la vigile du saint ; p. 76, épigramme de Métrophanes en l'honneur du saint ; p. 77-80, abrégé de la doctrine chrétienne d'Anastase d'Antioche.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; bibl. de la Société d'archéologie chrétienne : 6488 ; Venise, Chiesa greca di San Giorgio.

7. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἀσκητοῦ, τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κεφαληνίας. Ψαλλομένη τῇ κ'. τοῦ ὀκτωβρίου μηνός. Συγγραφεῖσα παρὰ Μητροφάνους ἱερομονάχου τοῦ Ναυπλίου. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα. Ἧς ἐν τῷ τέλει, καὶ ἔκθεσις σύντομος τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως εἰς ὠφέλειαν τῶν χριστιανῶν. ᾳψπθ'. Ἐνετίῃσιν. 1789. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 28 pages. Simple réimpression de l'édition de 1704. P. 3-9, pièces liminaires ; p. 17-21, synaxaire.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale et bibl. de Panagiotès D. Kalogéropoulos ; Pétrograd, bibl. publique : 119.

8. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἀσχητοῦ ,τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κεφαληνίας. Ψαλλομένη τῇ κ'. τοῦ ὀκτωβρίου μηνός. Συγγραφεῖσα παρὰ Μητροφάνους ἱερομονάχου τοῦ Ναυπλίου. Ἐν Βενετίᾳ. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. 1819.*

In-8° de 32 pages. P. 3-10, pièces liminaires ; p. 19-23, synaxaire.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

9. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ψαλλομένη τῇ κ'. τοῦ ὀκτωβρίου μηνός. Ὅστις ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ἐν τῷ ᾳφοθ'. 1579. αὐγούστου ιε'. 15. ἐν τῇ νήσῳ τῆς Κεφαληνίας. Πονηθεῖσα παρὰ Μητροφάνους ἱερομονάχου τοῦ Ναυπλίου. Καὶ ἀναπληρωθεῖσα τὰ ἐλλείποντα παρὰ ἀνωνύμου τινός. Νῦν δὲ ὑπὸ Νικηφόρου ερομονάχου τσῦ Χίου, ὡς οἷόν τε διορθωθεῖσα. Προτροπῇ τοῦ ἱεροῦ Μακαρίου πρώην Κορίνθου.*

Νέον Λειμωνάριον[1], P.I, p.112-23. P.117-21, synaxaire retouché pour le style. Inc. *Οὗτος ὁ πολύφωτος καὶ νεοφανὴς ἀστὴρ θεῖος Γεράσιμος, ἦτον ἀπὸ τὴν περίφημον Πελοπόννησον, ἤγουν ἀπὸ τὸν Μωρέαν.*

10. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἀσκητοῦ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κεφαληνίας ψαλλομένη τῇ εἰκοστῇ ὀκτωβρίου ἐρανισθεῖσα ἐπιμελῶς, βελτιωθεῖσα, ἐπαυξηθεῖσα, καὶ ἀρτιωθεῖσα, προσθήκαις, καὶ διορθώσεσι, καὶ εἰς τὴν ἐνδεχομένην προσήκουσαν τελειότητα ἐξενεχθεῖσα· μετὰ προσθήκης τῆς ἀκολουθίας τοῦ αὐτοῦ ἁγίου ψαλλομένης τῇ ις'. τοῦ αὐγούστου μηνὸς καί τινων ἀνεκδότων εἰς τὸν βίον αὐτοῦ, καὶ μερικῶν θαυμάτων· χάριν τῶν εὐσεβῶν φιλογερασίμων. Ἐν Κεφαληνίᾳ κατὰ τὸ ϡωκή', ἔτος τὸ σωτήριον. Ἐπιστασίᾳ καὶ τυπογραφικῇ διορθώσει Σπυρίδωνος Βλαντῆ. Ἐν Βενετίᾳ. Παρὰ Φραγκίσκῳ τῷ Ἀνδρεόλᾳ. 1830.*

In-8° de 164 pages. P. 3-10, lettres de l'évêque Jérémie et du patriarche Cyrille sur le saint ; p. 37-41, synaxaire : *Οὗτος ὁ ὅσιος καὶ νεοφανὴς ἀστὴρ* ; p. 42-104, *βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἀσκητοῦ, τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κεφαληνίας, μετὰ καί τινων ἀνεκδότων ἕως τοῦ νῦν εἰδήσεων, καὶ θαυμάτων ἐκ τῶν ἀναριθμήτων τῶν ἀεννάως παρ' αὐτοῦ τελουμένων.* Inc. *Ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ.* P. 115-37, épigramme, *ὕμνος ἐπιτάφιος* et *κανὼν παρακλητικὸς* de l'édition de 1778 ; p. 138-64, nouvel office intitulé : *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἀσκιτοῦ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κεφαληνίας. Ψαλλομένη τῇ ις'. αὐγούστου, προστεθεῖσα τε τῇ τοῦ ὀκτωβρίου ἀκολουθίᾳ τοῦ αὐτοῦ ἁγίου, πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς ὀφειλομένης τῷ ἁγίῳ ὑμνῳδίας, καὶ τῆς τῶν πιστῶν φιλογερασίμων ὠφελείας.* Pas de synaxaire.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Venise, Saint-Marc.

11. *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἀσκητοῦ πατρὸς καὶ προστάτου Κεφαλληνίας. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα μετὰ πολλῶν προσθηκῶν παρὰ Νικολάου Ἀ. Πολλάνη Κεφαλλῆνος. Κεφαλληνίᾳ. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἡ Σάλπιγξ. 1850.*

In-8° de 152 pages. P. 5, dédicace de l'éditeur au clergé orthodoxe ; p. 6, imprimatur de Spyridon, métropolite de Céphalonie ; p. 7-14, pièces liminaires habituelles. Le reste du volume est une simple reproduction de l'édition de 1830, augmentée, p. 149-52, de la liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur.

12. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἀσκητοῦ, τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κεφαληνίας. Ψαλλομένη τῇ κ'. τοῦ ὀκτωβρίου μηνός. Συγγραφεῖσα παρὰ Μητροφάνους ἱερομονάχου*

τοῦ Ναυπλίου. Ἐν Βενετίᾳ. Ἐκ τῆς ἑλληνικῆς τυπογραφίας Νικολάου Γλυκῆ. 1854.

In-8° de 32 pages, dont la dernière est blanche. Réimpression de l'édition de 1819.

Bibl. de l'Auteur ; Pětrograd, bibl. publique : 137 (b).

13. Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου. Ὅστις ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τῷ 1579. αὐγούστου ιε' ἐν τῇ νήσῳ Κεφαληνίᾳ, ψαλλομένη τῇ κ'. ὀκτωμβρίου μηνός. Πονηθεῖσα παρὰ Μητροφάνους ἱερομονάχου τοῦ Ναυπλίου. Μετὰ δὲ, ὑπὸ Νικηφόρου ἱερομονάχου Χίου, προτροπῇ τοῦ ἱεροῦ Μακαρίου πρώην Κορίνθου.

Νέον Λειμωνάριον ², t. I, p. 5-11.

14. Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἀσκητοῦ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κεφαληνίας ψαλλομένη τῇ κ'. τοῦ ὀκτωβρίου μηνός. Συγγραφεῖσα παρὰ Μητροφάνους ἱερομονάχου τοῦ Ναυπλίου. Ἐν Βενετίᾳ ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος, 1861.

In-8° de 32 pages. Réimpression de l'édition de 1854.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

15. Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἀσκητοῦ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κεφαλληνίας ψαλλομένη τῇ εἰκοστῇ ὀκτωβρίου. Ἐρανισθεῖσα ἐπιμελῶς, βελτιωθεῖσα, ἐπαυξηθεῖσα, καὶ ἀρτιωθεῖσα, προσθήκαις, καὶ διορθώσεσι, καὶ εἰς τὴν ἐνδεχομένην προσήκουσαν τελειότητα ἐξενεχθεῖσα· μετὰ προσθήκης τῆς ἀκολουθίας τοῦ αὐτοῦ ἁγίου, ψαλλομένης τῇ ις'. τοῦ αὐγούστου μηνὸς καί τινων ἀνεκδότων εἰς τὸν βίον αὐτοῦ, καὶ μερικῶν θαυμάτων· χάριν τῶν εὐσεβῶν φιλογερασίμων. Ἐν Κεφαλληνίᾳ κατὰ τὸ ᾳωκη', ἔτος τὸ σωτήριον. Νῦν δὲ μετατυποῦται δαπάνῃ Ἀνδρέου Πάσχου. Ἐν Κεφαλληνίᾳ. Τυπογραφεῖον Ἡ Κεφαλληνία. 1870.

In-8° de 152 pages. Réimpression de l'édition de 1830.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement.

16. Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἀσκητοῦ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κεφαλληνίας. Ψαλλομένη τῇ εἰκοστῇ ὀκτωβρίου. Ἐρανισθεῖσα ἐπιμελῶς, βελτιωθεῖσα, ἐπαυξηθεῖσα, καὶ ἀρτιωθεῖσα, προσθήκαις, καὶ διορθώσεσι, καὶ εἰς τὴν ἐνδεχομένην προσήκουσαν τελειότητα ἐξενεχθεῖσα. Μετὰ προσθήκης τῆς ἀκολουθίας τοῦ αὐτοῦ ἁγίου ψαλλομένης τὴν ις'. τοῦ αὐγούστου μηνός. καί τινων ἀνεκδότων εἰς τὸν βίον αὐτοῦ, καὶ μερικῶν θαυμάτων. Ἐκδίδεται δαπάνῃ. Δημητρίου Λυκούδη

(ζωγράφου Κεφαλλῆνος) πρὸς ἀνακαίνισιν τοῦ παλαιοῦ ἀσκητηρίου τοῦ ἁγίου « Σπήλια ». Πάτραι, βιβλιοπωλεῖον « Ὁ Κάδμος » Βασιλείου Π. Σεκοπούλου. (ὁδὸς Μαιζῶνος.) 1870.

In-8° de 2 feuillets + 216 pages + 1 feuillet. Les 2 feuillets liminaires, collés après coup, contiennent les approbations du saint-synode d'Athènes et du ministère des cultes, datées, la première, du 25 février, la seconde, du 17 mars 1872, puis une gravure de la grotte où vécut le saint. P. γ'-ς', préface de l'éditeur ; p. 7-13, courte vie du saint, suivie des lettres de l'évêque Jérémie et du patriarche Cyrille. Vient ensuite, sur un feuillet adventice, une gravure représentant le saint. P. 15-75, office du 16 août, anniversaire de la mort du saint, tel qu'on le trouve dans les éditions antérieures ; mais en guise de synaxaire, on a inséré, après la sixième ode du canon, p. 47-63, le panégyrique du saint par le diacre Constantin Typaldos. P. 76-88, ὕμνος ἐπιτάφιος de l'édition de 1778 ; p. 89-99, acathiste du saint, imprimé ici pour la première fois ; p. 100-13, canon paraclétique de l'édition de 1778. Suit un feuillet non paginé contenant un nouveau portrait du saint. P. 115-211, office du 20 octobre, anniversaire de la translation du saint, identique à celui de l'édition de 1830, sauf pour quelques tropaires, et le déplacement du synaxaire et de la vie en grec vulgaire, renvoyés ici après tout l'office, p. 158-211. P. 212-16, liste des souscripteurs, suivie d'un feuillet contenant la lettre du patriarche Jérémie du mois de février 1582 déclarant stavropégiaque le monastère fondé par le saint à Omala.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 19 ; bibl. des Bollandistes.

17. Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου πονηθεῖσα παρὰ Μητροφάνους ἱερομονάχου τοῦ Ναυπλίου, καὶ ἀναπληρωθεῖσα τὰ ἐλλείποντα παρὰ ἀνωνύμου τινός · νῦν δὲ ὑπὸ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Χίου, ὡς οἷόν τε διορθωθεῖσα. Προτροπῇ τοῦ ἱεροῦ Μακαρίου πρώην Κορίνθου.

Νέον Λειμωνάριον[3], p. 358-72.

18. Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου Γερασίμου τοῦ ἐκ Κεφαλληνίας.

G. Bouteres, Παράρτημα Λειμωναρίου[1], p. 2-27 pour l'office, et p. 62-67 pour la vie du saint.

19. Βίος καὶ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου ἀσκητοῦ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κεφαλληνίᾳ, ψαλλομένη τῇ 16ῃ αὐγούστου καὶ τῇ 20ῃ ὀκτωβρίου. Πασῶν τῶν προτέρων ἐκδόσεων ἐξαντληθεισῶν, ἐκδίδοται νῦν κατὰ κοινὴν παράκλησιν τῶν εὐσεβῶν Κεφαλλήνων. Προνοίᾳ μὲν καὶ εὐλογίᾳ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Κεφαλλήνων κ. Δαμασκηνοῦ, δαπάνῃ τε καὶ ἐπιμελείᾳ δὲ καὶ ἐπιστασίᾳ τοῦ αἰδ. οἰκονόμου Γερασίμου Χ. Ποταμιάνου δ. θ. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Α. Ζ. Διαλησμᾶ 6-ὁδὸς Βορέου-6 1925.

In-8° de 168 pages. P. 3-16, chiffrées en grec, introduction ; p. 17, image du saint ; p. 19-40, vie et miracles ; p. 41, gravure de la châsse ; p. 43-83, office du 16 août ; p. 84-126, office du 20 octobre ; p. 127-42, l'épitaphios ; p. 143-56, canon paraclétique ; p. 157-67, les 24 *οἶκοι* ; p. 168, table des matières.

Bibl. de l'Auteur.

Gerasimus mon. in deserto Iordani, † 475. — Mart. 4.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ καὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς.

C. M. Koikylides, *Αἱ παρὰ τὸν Ἰορδάνην λαῦραι Καλαμῶνος καὶ ἁγίου Γερασίμου* (in-8°, Jérusalem, 1902), pp. 61-72 et 97-108.

Gerasimus mon. Macrinitsae, saec. XVIII. — Sept. 15.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ ἐν τῇ κωμοπόλει Μακαριωτίσσῃ. ἢ Μακρηνίτζῃ τῆς Δημητριάδος, νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, φιλοτίμῳ δαπάνῃ Γεωργίου Γούστη τοῦ ἐκ τῆς Μακρηνίτζης. ᾳωκ'. Ἐν Ἰασίῳ. 1820. ἐν τῇ ἑλληνικῇ τυπογραφίᾳ.*

In-4° de 40 pages. P. 3, ce titre de départ : *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς Γερασίμου ὅστις ἐκοιμήθη τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ σεπτεμβρίου, διὰ δὲ τὴν ἑορτὴν τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ, μετετέθη ἡ μνήμη αὐτοῦ τελεῖσθαι τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός.* L'office se termine à la page 21. Vient ensuite, p. 22-36, une vie étendue. Inc. *Ἀνίσως οἱ χειμαζόμενοι καὶ κινδυνεύοντες ἀπὸ μεγάλην φορτοῦναν εἴς τι ἀνήμερον πέλαγος τῆς θαλάσσης.* Né à Léontari, dans le Péloponnèse, Gérasime reçoit dans sa patrie les ordres sacrés ; puis s'étant mis à voyager, il se fixe d'abord à Macrinitza, près de Volo, en Thessalie ; ensuite, à deux heures de là, au monastère de la Sainte-Trinité de Sourbia. Aucune chronologie, mais des miracles à foison. P. 37-40, canon paraclétique au saint.

Mont Athos, monastère de Roussico : XLVIII-3-60 ; Halmyros, bibl. de la société *Ὄθρυς*.

2. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ νέου καὶ θαυματουργοῦ τοῦ ἐκ τῆς κωμοπόλεως Λεονταρίου τῆς Πελοποννήσου καταγομένου καὶ περὶ τὰ 1740 ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ «Σουρβίας» τῆς κωμοπόλεως Μακαριωτίσσης ἢ Μακρηνίτσης τῆς Δημητριάδος μονάσαντος. Νῦν δὲ τὸ δεύτερον ἐκδίδεται φιλοτίμῳ δαπάνῃ καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς ἱερᾶς μονῆς ἐν ᾗ καὶ ἀφιερῶται. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Παρασκευᾶ Λεώνη 1901.*

In-8° de 32 pages. P. 19-30, *βίος καὶ πολιτεία*, comme ci-dessus ; p. 30-32, canon paraclétique.

Bibl. de l'Auteur.

Gobdelaas m. in Perside, saec. IV. — Sept. 29.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γοβδελαᾶ Πέρσου τοῦ πολιάθλου ψαλλομένη τῇ κθ'. τοῦ σεπτεμβρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρά τε τοῦ ὁσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις, καὶ λογιωτάτου, κυρίου Καλλιοπίου Καλλίεργου τοῦ Κρητός, παρά τε τοῦ εὐλαβεστάτου ἐν ἱερεῦσι, κυρίου Ἐμμανουήλου Τζάνε, τοῦ λεγομένου Μπουνιαλῆ. τοῦ εἰκονογράφου. ἐφημερίου ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τῶν Ῥωμαίων τοῦ ἐν κλειναῖς Βενετίαις. Διὰ δαπάνης δὲ καὶ ἀναλωμάτων τοῦ αὐτοῦ ἱερέως, Τζάνε.*

Τὴν σὴν τελοῦντας ἐκ πόθου, μνήμην μάκαρ.
Ἀθλητὰ μυρίαθλε φρούρει καὶ σκέπε.

Ἐνετίῃσιν, ᾳχξα'. Παρὰ Ἀνδρέᾳ τῷ Ἰουλιανῷ. Con licenza de' superiori, e privilegio.

In-4° de 8 feuillets non chiffrés et 40 pages chiffrées en grec. Les feuillets liminaires contiennent, au verso du titre, deux épigrammes ; aux fol. 2-3, une épître dédicatoire d'Emmanuel Bounialès à Mélétios Chortakios, métropolite de Philadelphie ; au fol. 3v, une épigramme du Crétois Kalliopios en l'honneur du même prélat ; aux fol. 4-5, une préface sans grand intérêt ; au fol. 6, une courte pièce de vers d'Hilarion Cigalas en l'honneur du saint ; au fol. 7_r, des invocations en prose à S. Gobdelaas, et au fol. 7^v, la prière de S. Épiphane de Constantinople pour chasser les pensées obscènes. Le folio 8 porte, au verso, la gravure du saint. P. *κγ'-λα'*, synaxaire. Inc. *Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de feu Georges Baltazzi ; bibl. du Parlement (exemplaire incomplet des 8 feuillets liminaires) ; Constantinople, métochion du Saint-Sépulcre.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γοβδελαᾶ τοῦ πολυάθλου.*

C. Doukakès, *Μέγας συναξαριστής*, Sept., p. 391-408, avec le synaxaire, p. 400-406. Simple réimpression du n° 1.

Gregorius mon. Athonita, † 1403. — Dec. 7.

Ἀκολουθίαι τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς Γρηγορίου τοῦ κτίτορος τῆς ἐν ἁγίῳ ὄρει Ἄθῳ ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς τοῦ Γρηγορίου καὶ τῆς ἁγίας ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἀναστασίας τῆς Ῥωμαίας μετὰ ἐπιμνημοσύνου πρὸς τοὺς κτίτορας τῆς μονῆς λόγου τύποις ἐκδοθεῖσαι ἐπιμελείᾳ γέροντος Βαρλαὰμ τοῦ Γρηγο-

ριάτου. Τύποις - Ν. Χριστομάνου Θεσσαλονίκη 20 ὁδὸς Φράγκων - 20. 1921.

Petit in-fol. de 2 feuillets, 116 pages et 1 feuillet blanc. Les feuillets liminaires contiennent le titre et une dédicace à l'ancien higoumène de Grégoriou, Syméon Angélidès. P. 1-38, première acolouthie avec ce titre de départ : *Μηνὶ δεκεμβρίῳ ζ'. Τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ κτίτορος τῆς ἱερᾶς μονῆς ταύτης, τὴν ὁποίαν ἀνήγειρεν εἰς ὄνομα καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ.* Pas de synaxaire. P. 39-74, seconde acolouthie, sous ce titre : *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ κτίτορος τῆς σεβασμίας καὶ ἱερᾶς μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ θαυματουργοῦ τῆς ἐν ἁγίῳ ὄρει Ἄθῳ. Ψαλλομένη τῇ τρίτῃ κυριακῇ τοῦ Ματθαίου ἤτοι μετὰ τῶν ἁγίων πάντων.* Pas de synaxaire. P. 75-106, office de Ste Anastasie, sous ce titre : *Ὀκτωβρίου 29. κθ'. Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας.* Pas de synaxaire. P. 107-116, discours sur les fondateurs du monastère prononcé, le 7 décembre 1916, par l'éditeur, le moine Barlaam, du monastère de Grégoriou. Les pages 114-15 sont restées en blanc dans certains exemplaires par une erreur d'imprimerie.

Bibl. de l'Auteur ; Mont Athos, monastère de Grégoriou.

Gregorius patriarcha CP. † 1821. — April. 10.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Γρηγορίου τοῦ Ε'. ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως καὶ οἰκ. πατριάρχου, τοῦ μαρτυρήσαντος ἐν ἔτει 1821 τῇ 10 ἀπριλίου ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως καὶ τῆς τοῦ γένους ἐλευθερίας. Συντεθεῖσα μὲν τὸ 1822 ὑπὸ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει μητροπολίτου Ζακύνθου Νικολάου Κοκκίνη. Ἐπιθεωρηθεῖσα δὲ καὶ διασκευασθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀβερκίου Λ. Λαμπίρη τὸ ᾠοᾷ.*

Cet office occupe les pages 279-301 du volume suivant : *Τὰ κατὰ τὸν πατριάρχην Γρηγόριον τὸν Ε' (1821-1871) ὑπὸ Γεωργίου Ν. Πιλαβίου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου « Ἰλισσοῦ » (ὁδὸς Μουσῶν καὶ Λέκα) 1871.* In-8° de 316 pages. P. 295-97, snayxaire métrique. Inc. *Ἐν ἀγχόνῃ κἂν τέθνηκας πατριάρχα,*
Ὅμως γε ἀεὶ ζῇς ἐν Ἐδὲμ τῇ θείᾳ.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία βίος καὶ πολιτεία τοῦ νέου ἱερομάρτυρος Γρηγορίου τοῦ Πέμπτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἀπαγχονισθέντος κατὰ τὴν 10 ἀπριλίου 1821 ἡμέραν κυριακὴν τοῦ Πάσχα, ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος. Ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ ἀπριλίου. Συνταχθεῖσα καὶ πλουτισθεῖσα ὑπὸ ἐκκλησιαστικῶν λογίων. Ἐκδίδεται ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Α. Σ. Ἀγαπητοῦ. Ἐν Πάτραις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Α. Σ. Ἀγαπητοῦ. 1871.*

In-8° de 68 pages. P. 3-5, dédicace de l'éditeur à la mémoire de Germanos métropolite de Patras, l'un des promoteurs de l'indépendance grecque ; p. 6, préface ; p. 8, gravure du patriarche ; p. 27-28, synaxaire en vers. Inc. *Ὁ λαμπρὸς οὗτος εὐσεβείας τε κλάδος.* P. 33-68, *βίος καὶ πολιτεία* du héros. Inc. *Μεταξὺ τῶν πολιχνίων καὶ χωρίων τῆς εὐάνδρου Ἀρκαδίας, χώρας μεγάλης ἐν μέσῳ τῆς Πελοποννήσου καὶ τὸ πλεῖστον ὀρεινῆς.* Cette biographie est empruntée textuellement, bien que l'éditeur n'en dise rien, aux pages 7-57 de la brochure suivante : *Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἱερομάρτυρος Γρηγορίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ ***. Ἀθήνησι τύποις Φ. Καραμπίνη καὶ Κ. Βάφα. (παρὰ τῇ ὁδῷ Βύσσῃ ἀριθ. 301) 1853.* In-8°, 134 pages et un feuillet. Quant au texte même de l'office, il présente avec celui du numéro précédent de graves et continuelles différences.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 117 ; bibl. des Bollandistes.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Γρηγορίου τοῦ Ε'. (τοῦ ἐκ Δημητσάνης) ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως καὶ οἰκ. πατριάρχου τοῦ μαρτυρήσαντος ἐν ἔτει 1821 τῇ 10 ἀπριλίου ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως καὶ τῆς τοῦ γένους ἐλευθερίας συντεθεῖσα μὲν τῷ 1822 ὑπὸ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει μητροπολίτου Ζακύνθου Νικολάου Κοκκίνη ἐπιθεωρηθεῖσα δὲ καὶ διασκευασθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀβερκίου Λ. Λαμπίρη τῷ 1871. Ἐν Ἀθήναις ἔκδοσις Ἀνδρέου Β. Πάσχα 1921.*

In-8° de 22 pages et 1 feuillet blanc. Réimpression pure et simple du n° 1, exécutée à l'occasion de la canonisation du patriarche-martyr par le saint-synode de Grèce, le 10 avril 1921.

Bibl. de l'Auteur.

Gregorius Decapolita. *Vid.* **Parasceve** iunior 1.

Gregorius Palamas archiep. Thessalonicensis, † 1360. — Dominica II Quadragesimae.

1. *Ὁ Παλαμᾶς ἐκεῖνος · ἤτοι βίος ἀξιοθαύμαστος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου, ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ θαυματουργοῦ, τοὐπίκλην Παλαμᾶ · συγγραφεὶς μὲν ὑπὸ τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κυρίου Φιλοθέου τοῦ Θεσσαλονικέως. Μεταφρασθεὶς δὲ παρὰ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις ἐλαχίστου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου, τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἀναξίως σχολαρχοῦντος. Καὶ δὴ καὶ τύποις ἐκδοθεὶς ἀναλώμασι καὶ φροντίδι τοῦ εὐγενοῦς καὶ φιλοκάλου ἀνδρὸς, καὶ τὰ μάλιστα φιλοπάτριδος κυρίου Ἰωάννου Γούτα Καυταντζόλου τοῦ Θεσσαλονικέως. Ἀρχιερατεύοντος τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότου κυρίου κυρίου Ἰακώβου Κωνσταντινουπολίτου, τοῦ ἀπὸ Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους. Τοῦ δὲ βίου προτέτακται καὶ ἡ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου.*

συνερανισθεῖσα καὶ συμπληρωθεῖσα, καὶ εἰς ἣν ὁρᾶται τελειότητα ἀχθεῖσα ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ, μετὰ τῶν ἐπὶ ταύτῃ τριῶν παρακλήσεων, δύω μὲν τοῦ θείου Γρηγορίου, τῆς δὲ τρίτης, τοῦ ἐν μάρτυσι μυροβλύτου καὶ λαμπροῦ Δημητρίου. ᾳψπδ'. Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας. 1784. Ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ Ἰωσήπου Βαουμεϊστέρου τοῦ νομοδιδασκάλου.

In-4° de 20 pages chiffrées en grec et 276 pages, dont les 3 dernières blanches. En face du titre, gravure de Grégoire Palamas ; p. *ε'-ιθ'*, préface de l'éditeur datée du 26 juillet 1783 ; p. *κ'*, trois épigrammes du même. P. 1-29, office de Grégoire pour le second dimanche du carême sans autre synaxaire que trois distiques ; p. 30-43, office paraclétique à chanter à la procession des reliques ; p. 44-50, autre *παράκλησις* à dire en tout temps ; p. 51-60, canon paraclétique à S. Démétrius ; p. 61-215, *βίος καὶ πολιτεία* de Grégoire par le patriarche Philothée (BHG. 718) traduite en langue moderne par l'éditeur ; p. 216-19, témoignage de Philothée en faveur de la sainteté de Palamas, daté de 1368 ; p. 220-31, décalogue de Palamas ; p. 232-38, profession de foi de Palamas ; p. 239-73, *ἐγκώμιον* de Palamas par le patriarche Nil dans le texte original (BHG. 719). Sur ce rarissime et curieux volume, voir A. Papadopoulos-Kerameus, dans *Byzantinische Zeitschrift*, t. VIII (1899), p. 71-73.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

2. *Vid.* **Photius** 2.

3. *Vid.* **Philippus** apostolus 2.

Helena imperatrix. *Vid.* **Constantinus et Helena.**

Helias = **Elias.**

Heraclides ep. Tamasi in Cypro. — Sept. 17.

Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἡρακλειδίου ἐπισκόπου Ταμασέων τοῦ θαυματουργοῦ καὶ ἱερομάρτυρος. Ψαλλομένη τῇ ιζ' σεπτεμβρίου. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, σπουδῇ μὲν καὶ δαπάνῃ, τοῦ μακαριωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου, κυρίου, κυρίου Χρυσάνθου. Ἐπιδιορθώσει δὲ τοῦ λογιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Παρθενίου, τοῦ καὶ ὁπωσοῦν διδασκαλικοῦ ἐπαγγέλματος ἐπιφέροντος ἐν τῇ Κύπρῳ. ᾳφοδ'. Ἐνετίησιν, 1774. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.

In-4° de 21 pages. P. 3-4, dédicace aux fidèles de Chypre sur les deux saints hiérarques Héraclidès et Mnason ; elle est signée : *Ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου Χρύσανθος.* P. 19-20, synaxaire. Inc. *Οὗτος Κύπριος ἦν τὸ γένος, υἱὸς τινὸς ἐ-*

ῥέως τῶν Ἑλλήνων, ᾧ ὄνομα Ἱερόκλεως. Vient ensuite, sous le même cartonnage, mais avec une pagination indépendante, l'acolouthie de S. Mnason. *Vid.* **Mnason.**

Athènes, bibl. du Parlement et bibl. Nationale ; Venise, Saint-Marc.

Hermogenes m. in Cypro insula. — Oct. 5.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἑρμογένους τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλομένη τῇ ε'. ὀκτωβρίου νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα σπουδῇ μὲν καὶ δαπάνῃ τοῦ πανιερωτάτου, καὶ λογιωτάτου μητροπολίτου Κιτιαίων, κυρίου κυρίου Μακαρίου Κυπρίου. Ἐπιστασίᾳ δὲ τοῦ λογιωτάτου ἐν μοναχοῖς κυροῦ Ἀθανασίου Καρύδη Κυπρίου, τοῦ ἐκ τῆς εὐαγοῦς ἐπαρχίας τοῦ ἄνωθεν μητροπολίτου. Ἐνετίῃσι, ᾳψοβ'. 1772. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori, e privilegio.

In-4° de 39 pages. P. 3-4, préface sans intérêt signée : *Ταπεινὸς μητροπολίτης Κιτιαίων καὶ Λεμεσοῦ Μακάριος.* P. 24-31, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν καὶ ἱερομάρτυς Ἑρμογένης ὁ θαυματουργός, ἐγεννήθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Μυραίων.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Venise, Saint-Marc.

Hierarchae tres (Basilius, Gregorius theologus, Ioannes Chrysostomus). — Ian. 30.

1. *Acoluthia triplicis Festi, ex Typico, Menaeis aliisque Ritualibus Graecis impressis.*

Le texte grec de cette acolouthie figure, avec traduction latine en regard, dans le *Tractatus praeliminaris de Acoluthia Officii canonici pro Ecclesiis Orientalibus Graecorum in solenni Commemoratione trium Doctorum Basilii, Nazianzeni et Chrysostomi* du P. N. Rayaeus S. I., au tome II de juin des *Acta Sanctorum*, p. XV-LXXX. Réédition dans *P.G.*, t. XXIX, p. CCCXXVI-CCCLXXXIX. Le synaxaire des Ménées, qui raconte l'institution de la fête par Jean, métropolite d'Euchaïta (*Ἰωάννης ὁ Μαυρόπους*) n'a pas été reproduit par Rayaeus dans son traité, mais, à la suite des Actes de S. Basile, dans le même volume, p. 934-36. Réédition dans *P. G.*, t. c., p. CCCXC-CCCXCIII. Le métropolite Jean est aussi probablement l'auteur des trois canons de l'*ὄρθρος*. Sur cette fête commune des trois hiérarques et sur l'acolouthie, voir un article du P. E. Lamerand, dans *Bessarione*, t. IV (1898), p. 164-76.

2. *Οἶκοι εἰκοσιτέσσαρες εἰς τοὺς τρεῖς Ἱεράρχας Βασίλειον, Γρηγόριον καὶ Ἰωάννην ὑπὸ Ἰωάννου Δανιηλίδου ἱερομονάχου πνευματικοῦ Ἁγιορείτου. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεία τῆς « Ἐφημερίδος τῶν ἐργατῶν » ὁδὸς Ἀνθίμου Γαζῆ ἀριθ. 7 (περίβολος Βουλῆς) 1913.*

In-8° de 2 feuillets, 16 pages et 2 feuillets. Inc. *Ἴωμεν, ὦ τάν, τερφὰν ὁμφὴν ἀεῖραι.*

Bibl. de l'Auteur.

Hierotheus ep. Athenarum, sacc. I. — Oct. 4.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἱεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν. Constantinople, 1840.*

In-4° de 51 pages, dont les 19 premières seules sont occupées par l'acolouthie, les autres contenant une série de prières diverses. Office et prières forment la seconde partie d'un volume, dont la première moitié est remplie par l'office des SS. Athanase et Cyrille, patriarches d'Alexandrie, sous le nom desquels le volume a été décrit. *Vid.* **Athanasius et Cyrillus.**

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἱεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν μελοποιηθεῖσα παρὰ τοῦ ἀοιδίμου ὁσιολογιωτάτου Ἀγάθωνος μοναχοῦ. Ἐκδίδεται δαπάνῃ καὶ ἐπιστασίᾳ παρὰ τοῦ ἐλαχίστου μοναχοῦ Χατζῆ Στεφάνου Κ. Σκαθάρου. τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Νικολάου Ῥουσοπούλου. (Ὁδὸς Περικλέους ἀριθ. 29.) 1878.*

In-8° de 32 pages. Deux canons à matines, composés tous les deux par Théophanes. P. 20-26, *Ἐκλογὴ ἐκ τοῦ ἐγκωμίου τοῦ σοφωτάτου ἀνδρὸς Εὐθυμίου μοναχοῦ Ζιγαδινοῦ τοῦ εἰς τὸν ἐν ἁγίοις πατέρα ἡμῶν ἰσαπόστολον καὶ ἱεράρχην Ἀθηνῶν μέγαν Ἱερόθεον, συγγραφεῖσα ὑπὸ Ἀγάθωνος μοναχοῦ.* Inc. *Τὸν Ἱερόθεον θέλω ἐγκωμιάσει τὸν ἱερὸν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπον.*

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἱεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν.*

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 85-86. Addenda aux Ménées.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἱεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν ψαλλομένη τὴν 4 ὀκτωβρίου. Συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου, Βουτέρη, ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. 1918.*

In-8° de 32 pages. Pas de synaxaire, mais on trouve, p. 28-30, une courte homélie en l'honneur du saint.

Bibl. de l'Auteur.

Hierotheus iunior mon. Athonita, † 1745. — Sept. 13.

Μνήμη, ἀκολουθία, βίος καὶ οἶκοι κδ' τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἱεροθέου τοῦ νέου ἀσκήσαντος μὲν ἐν τῇ κατὰ τοῦ Ἄθω ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ τελειωθέντος τῷ 1686 ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ· ὁρμωμένου δὲ ἐκ τῆς Πελοποννήσου ἔκ τινος ἐπαρχίας

Μεσσηνίας λεγομένης, τοῦ δήμου τῆς τῶν Καλαμῶν πόλεως. Συνετάχθη δὲ παρά τινος μοναχοῦ ἀνωνύμου. Δαπάνῃ μὲν Κωνσταντίνου Χ. Δουκάκη τοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως τῶν Καλαμῶν ὁρμωμένου, ἐπιστασίᾳ δὲ τῶν πανοσιωτάτων ἐν ἱερομονάχοις κ. κ. Ἀλεξίου καὶ Πολυκάρπου τῶν ἐκ τοῦ Ῥωσσικοῦ μοναστηρίου. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἄθω ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1874 κατὰ μῆνα ὀκτώβριον.

C. Doukakes, *Οἱ ἀδάμαντες τοῦ παραδείσου*, p. 167-212. Synaxaire, p. 191-201. Inc. *Οὗτος ὁ μακάριος Ἱερόθεος, ὁ εἰς τοὺς παρόντας καιροὺς ἀνατείλας ἐν ἀσκήσει ὡς ἄλλος ἥλιος.* P. 212-22, les vingt-quatre *οἶκοι* alphabétiques. Le synaxaire est emprunté à Nicodeme, *Νέον Ἐκλόγιον*[1], p. 394-99 ; *Νέον Ἐκλόγιον*[2], p. 352-56. Il se retrouve encore dans C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Sept., p. 154-62. Nous indiquons comme date de la mort celle fourn ie par Nicodème, et non celle indiquée dans le titre ci-dessus, qui paraît erronée.

Iacobus Alphaei ap. — Oct. 9.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἁλφαίου.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 88-90.

Iacobus frater Domini. — Oct. 23.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου.* Se trouve aux pages 341-46 du recueil suivant : *Εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ ἑνὸς Θεοῦ. Ἑρμηνεία εἰς τὰς ἑπτὰ καθολικὰς ἐπιστολὰς τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων Ἰακώβου, Πέτρου, Ἰωάννου, καὶ Ἰούδα. ἥτις ὑπὸ τοῦ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου Νικοδήμου Ἁγιορείτου ἐκ διαφόρων συνεραινισθεῖσα προτροπῇ καὶ ἀξιώσει τοῦ παναγιωτάτου, θειοτάτου τε καὶ ἐμφιλοσόφου πατριάρχου, πρώην Κωνσταντινουπόλεως, κυρίου κυρίου Νεοφύτου καὶ δι' ἀναλωμάτων τῆς αὐτοῦ παναγιώτητος ἀντιγραφεῖσα νῦν πρῶτον τύποις ἐξεδόθη διὰ φιλοτίμου δαπάνης τοῦ πανιερωτάτου, ἐλλογιμωτάτου τε καὶ θεοπροβλήτου μητροπολίτου, ἁγίου, πρώην μὲν, Εὐρίπου, νῦν δὲ, Ἰωαννίνων, κυρίου κυρίου Ἱεροθέου. Προσετέθη δὲ ἐν τῷ τέλει, καὶ εἰς κανὼν πρὸς τὸν ἀδελφόθεον Ἰάκωβον, καί τινα τροπάρια, παρὰ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως μελουργηθέντα. Εἰς κοινὴν ἁπάντων τῶν ὀρθοδόξων ὠφέλειαν. Ἐνετίησιν. 1806. Τύποις Πάνου Θεοδοσίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. Con sovrana approvazione.*

In-fol. de 1 feuillet blanc, 22 pages chiffrées en grec, 366 pages et 1 feuillet blanc.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου καὶ πρώτου ἱεράρχου τῶν Ἱεροσολύμων. Ἐκδίδοται κελεύσει τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου κυρίου Κυρίλλου. Ἐν Ἱεροσολύμοις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τοῦ Π. Τάφου. ᾳωξα'.*

In-8° de 1 feuillet et 52 pages. Office distinct du précédent, extrait d'un manuscrit de Saint-Sabas, comme le déclare l'éditeur dans une courte préface, p. 1-2. P. 28-29, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος πρῶτος ἐπίσκοπος ἐν Ἱεροσολύμοις ἐγένετο.* P. 41-48, *ἀναπλήρωσις* de l'acolouthie de S. Jean Damascène. *Vid.* **Ioannes** Damascenus. P. 49-52, *μεγαλυνάρια* de l'Ascension et de la Pentecôte.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

3. *Ἀκολουθία πλήρης τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου καὶ πρώτου ἱεράρχου τῶν Ἱεροσολύμων. Ἐκδότης Εὐθύμιος Θ. Δελαλῆς φ. θ. ἀρχιμανδρίτης. Ἐν Ἀθήναις τύποις Ε. & Ι. Μπλαζουδάκη 1922-23.* Sur la couverture : *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία ἁγίου Ἰακώβου ἀδελφοθέου πρώτου ἱεράρχου Ἱεροσολύμων. Μετὰ προτασσομένης πλήρους ἀκολουθίας ὄρθρου. Ὑπὸ ἀρχιμανδρίτου Εὐθυμίου Θ. Δελαλῆ φ. θ.*

In-8° de 34 pages. P. 24-26, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰάκωβος ὁ ἐπωνομασθεὶς ἀδελφόθεος.* L'office est tiré des Ménées, mais avec des additions empruntées à l'édition de Jérusalem de 1861. Vient ensuite, p. 35-90, sous un titre spécial, le texte de la liturgie de S. Jacques, précédé, p. 37-44, d'une étude historique sur cette messe. Les pages 91-92, non chiffrées, contiennent l'errata et une réclame de libraire. Pour écarter toute méprise, nous croyons utile de rappeler qu'avec la brochure précédente il en a paru une autre, à la même date, sous un titre extérieur presque identique, mais ne renfermant que la liturgie de S. Jacques, et non l'office. En voici le titre : *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου καὶ πρώτου ἱεράρχου Ἱεροσολύμων. Τελουμένη καὶ κατὰ τὴν μνήμην αὐτοῦ 23ην Ὀκτωβρίου ὡς καὶ κατὰ τὴν μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν Κυριακήν. Ἔκδοσις ὑπὸ ἀρχιμ. Εὐθυμίου Θ. Δελαλῆ φ. θ. 1923 ἐν μηνὶ Ἰανουαρίῳ.* Sur la couverture : *Ἐν Ἀθήναις τύποις Ε. & Ι. Μπλαζουδάκη 1923.* In-8° de 56 pages.

Bibl. de l'Auteur.

Iacobus frater Ioannis ap. — April. 30.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Ἰακώβου ἀδελφοῦ Ἰωάννου τοῦ θεολόγου.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 120-22.

Iacobus iunior m. Adrianopoli, † 1519. — Nov. 1.

Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ὁσιομάρτυρος Ἰακώβου τοῦ νέου τοῦ ἀσκήσαντος εἰς τὰ ὄρια τῆς ἱερᾶς μονῆς τῶν Ἰβήρων μετὰ ταῦτα δὲ ἐν τῇ σκήτῃ τοῦ τιμίου Προδρόμου τοῦ ἐν Δεβερκίστῃ Ἀποκούρου, τῷ 1520 μαρτυρήσαντος. Ἐπιμελείᾳ Δημητρίου Λουκοπούλου καὶ δαπάνῃ τῆς διαλελυμένης μονῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου ὅπου καὶ ἤσκησεν. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Ἀνέστη Κωνσταντινίδου 1894.

In-8° de 96 pages. P. 28-31, synaxaire. Inc. *Οὗτος, ὁ τὴν ἀρετὴν ἀπαράμιλλος, καὶ τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας κανὼν ἀκριβέστατος, ὁ θεοφόρος καὶ καθηγητὴς ἡμῶν Ἰάκωβος.* L'office est suivi, p. 40-94, d'une vie très étendue. Inc. *Καὶ λαλεῖν βούλομαι, ὑπὲρ τοῦ σιωπᾶν ἀναγκάζομαι· πλὴν οὐ γινώσκω ποῖον ἀπὸ τὰ δύο νὰ διαλέξω.* P. 95-96, mémorial en vers du copiste de l'office, Panagiotès *ὁ Ῥαδοβεσδύτης*, c'est-à-dire, si je ne me trompe, de Rhadovisdiou, ancien évêché de Thessalie. La date de 1520, donnée par le titre, est erronée ; il est dit dans le texte que le héros mourut en 7028, date qui correspond, pour le mois de novembre, à l'an 1519 de notre ère.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Ianuarius ep. m. Puteolis, sub Aureliano. — April. 21.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Ἰαννουαρίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. Ψάλλεται δὲ τῇ κα'. τοῦ ἀπριλλίου μηνὸς ἐν πάσαις ταῖς ἁγίαις τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις, καὶ ἐξαιρέτως ἐν τῇ Νεαπόλει τῆς Ἰταλίας, διὰ τὸ εἶναι τὸν ἅγιον Ἰαννουάριον προστάτην καὶ φύλακα τῆς πόλεως ταύτης, ὃς ἐκ πολλῶν κινδύνων ἐρρύσατο πολλάκις αὐτὴν, καὶ μάλιστα ἐκ τῆς φλογὸς τοῦ Βεσβίου ὄρους. Διὸ καὶ προσετέθησαν ἐν τῷ παρόντι βιβλιαρίῳ μετὰ τῆς τοῦ Μηναίου εὑρισκομένης ἀκολουθίας, καὶ τὰ ἐλλείποντα τροπάρια, καὶ δοξαστικὰ, μετὰ τῶν καθισμάτων καὶ ἄλλων. Ἐρανισθέντα καὶ πονηθέντα παρὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ ὄρους κυρίου Κυρίλλου. Εἰς δόξαν μὲν τοῦ ἁγίου, ἀπαρτισμὸν δὲ τῆς ἀκολουθίας διὰ τοὺς δοξολογίαν ποιεῖν προαιρουμένους, εὐλαβείᾳ καὶ ἀγάπῃ τῇ πρὸς τὸν ἅγιον. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθείσης εἰς κοινὴν ὠφέλειαν καὶ ἐπιμελῶς διορθωθείσης. Ἐνετίησιν, 1776. ᾳψος'. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 48 pages. En face du titre, gravure du saint. P. 20-29, panégyrique de S. Janvier. Inc. *Πολλοὶ ἐστάθηκαν οἱ ἐργάται τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ μυστικοῦ, ἀναρίθμητοι.* P. 30-38, panégyrique de Ste Catherine. Inc. *Φθάνει ἀπὸ τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ ὁ μέγας ἐκεῖνος προφήτης Μωϋσῆς.* P. 39-48, autre panégyrique de Ste Catherine. Inc. *Κυκλοφορικὴ τοῦ χρόνου περίοδος ἠξίωσεν ἡμᾶς νὰ φθάσωμεν.*

N. B. Sur la présence à Naples, en 1776, de l'archevêque du Sinaï

et l'impression de cette acolouthie, voir N. KATRAMIS, *Φιλολογικὰ ἀνάλεκτα Ζακύνθου* (in-8°, Zante, 1880), p. 222-24.

Venise, Saint-Marc.

2. *Ἀναπλήρωσις τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἰαννουαρίου διὰ τοὺς βουλομένους ἑορτάζειν τὸν ἅγιον.*

C. DOUKAKES, *Μέγας συναξαριστής*, April, p. 319-23, et à la suite, p. 323-29, le panégyrique du saint identique à celui du n° 1.

Iason, Sosipater et soc. mm. Corcyrae, sacc. I. — April. 29.

1. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων Ἰάσωνος, καὶ Σωσιπάτρου, τῶν καὶ πρῶτον ἐν Κερκύρᾳ τῇ πόλει τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν κηρυξάντων. Καὶ τῆς ἁγίας ἐνδόξου παρθενομάρτυρος Κερκύρας τῆς βασιλίδος.*

In-4° (Venise, 1674), 20 pages, dont la dernière blanche. (=POULGARIS, *Ἀκολουθίαι*[1], B.) Synaxaire, p. *ιβ'-ιδ'*. Inc. *Τούτων, ὁ μὲν Ἰάσων Ταρσεὺς ἦν, ὃς καὶ πρῶτος ἐκεῖθεν ζωγρεῖται πρὸς τὴν εὐσέβειαν.*

N. B. Sur le culte local des deux saints, voir la brochure suivante : *Ἰωάννου, Α. Ῥωμανοῦ. Κερκυραϊκά. - Ἅγιοι Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος καὶ οἱ ἐν Κερκύρᾳ ἀρχαιότατοι χριστιανικοὶ ναοί. Ἐν Κερκύρᾳ τυπογραφεῖον Α. Λάντζα 1903.* In-8° de 20 pages.

2. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου, τῶν καὶ πρῶτον ἐν Κερκύρᾳ τῇ πόλει τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν κηρυξάντων, καὶ τῆς ἁγίας ἐνδόξου παρθενομάρτυρος Κερκύρας τῆς βασιλίδος, καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς. Νῦν δὲ τὸ δεύτερον τύποις ἐκδιδομένη μετὰ προσθήκης διεξοδικωτέρου βίου τῶν ἁγίων. Ἐν Κερκύρᾳ, τυπογραφεῖον Ἑρμῆς Χ. Νικολαΐδου Φιλαδελφέως. ᾳων'.*

In-4° de *η'* + 48 pages. Les pages liminaires, chiffrées en grec, contiennent, à la suite du titre, l'approbation du métropolite de Corfou, Athanase, datée du 23 août 1850, la préface de l'éditeur, André Maurommates, du 25 septembre suivant, et l'errata. Le synaxaire, p. 18-20, est identique au précédent, mais il est suivi ici, p. 20-40, d'un *βίος καὶ μαρτύριον* (BHG. 776).

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

3. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἀποστόλων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου.*

C. DOUKAKES, *Μέγας συναξαριστής*, April., p. 429-58. Réimpression du n° 2, y compris le *μαρτύριον*, p. 438-58.

4. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου καὶ τῆς ἁγίας ἐνδόξου παρθενομάρτυρος Κερκύρας τῆς βασιλίδος, καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς,*

S. Nikokabouras, *Ἀκολουθίαι*, p. 1-44, avec le synaxaire et le *μαρτύριον*, p. 15-37, comme au n° 2.

Iesus Christus Dominus noster.

1. *Διάταξις εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν.*

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 104-110.

2. *Ἀκολουθία πλήρης τῆς ἁγίας μεταμορφώσεως τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐν Ἀθήναις. Γεωργ. Βουτέρης, 1911.* Le titre de la couverture est tout autre. Le voici : *Ἀκολουθία πλήρης εἰς τὴν λαμπρὰν καὶ ἐπίσημον ἑορτὴν τῆς θείας καὶ ἱερᾶς τοῦ Κυρίου μεταμορφώσεως τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ. Ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Α. Βουτέρη, ἱερομνήμονος καὶ ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ψαλλομένη τῇ 6 αὐγούστου.* [Gravure de la transfiguration.] *Ἐν Ἀθήναις, 1911.*

In-8° de 64 pages. P. 31-52, discours sur la fête emprunté au *Θησαυρός* de Damascène ; p. 52-56, canon paraclétique à N.-S. de Séraphin d'Argyropolis ; p. 57-60, homélie sur la fête prononcée par l'éditeur en 1907 ; p. 60-62, courte instruction sur la charité ; p. 62-64, extrait d'un typikon d'Iviron sur la bénédiction des raisins le 6 août et sur la vigile de l'Assomption.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία πλήρης εἰς τὴν λαμπρὰν καὶ ἐπίσημον ἑορτὴν τῆς θείας καὶ ἱερᾶς τοῦ Κυρίου Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Α. Βουτέρη, ἱερομνήμονος καὶ ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ψαλλομένη τῇ 6 αὐγούστου. Ἐν Ἀθήναις τύποις : Α. Φραντζεσκάκη καὶ Α. Καϊτατζῆ 1922.*

In-8° de 48 pages, dont la dernière est occupée par une réclame de l'éditeur. L'office se termine à la page 27 ; il est suivi d'une homélie sur la Transfiguration, p. 27-29, d'un canon paraclétique, p. 29-37, de tropaires des principales fêtes de l'année, p. 38-43, de deux instructions sur la charité et le mensonge, p. 44-46, de préceptes d'hygiène sur le sommeil et de conseils divers, p. 46-47.

Bibl. de l'Auteur.

4. *Περιγραφὴ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἀναστάσεως γενομένων τελετῶν.*

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 162-76, avec un excursus sur le feu sacré.

5. *Εἰς δόξαν Πατρὸς Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος τοῦ ἑνὸς Θεοῦ. Ἐγχειρίδιον περιέχον τὰ ᾄσματικὰ ἐγκώμια καὶ τὸν κανόνα τοῦ ἐπιταφίου, τὰ ἐν τῷ Τριῳδίῳ τετυπωμένα, ἐπιμελῶς ἤδη διορθω-*

θέντα, μετὰ καὶ τοῦ ἀναστασίμου κανόνος τῆς λαμπροφόρου ἡμέρας τοῦ Πάσχα. Τύποις ἐκδοθὲν πατριαρχεύοντος τοῦ παναγιωτάτου καὶ θειοτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Νεοφύτου ἀναλώμασι μὲν καὶ δαπάνῃ τοῦ τιμιωτάτου καὶ φιλοχρίστου ἐν πραγματευταῖς κὺρ Σεραφίμ. υἱοῦ Ἀθανασίου Μουρμούρογλου, τοῦ καταγομένου ἐκ χωρίου Φερτὲκ, καὶ ἤδη κατοικοῦντος ἐν τῇ κατὰ Καισάρειαν κομωπόλει τῇ καλουμένῃ Νέμσεερ, εἰς ψυχικὴν αὐτοῦ τε καὶ τῶν γονέων αὐτοῦ σωτηρίαν. Ἐπιμελείᾳ δὲ καὶ διορθώσει Νικοδήμου μοναχοῦ. Εἰς ὕμνον τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν ταφέντος, καὶ ἀναστάντος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰς εὐχερεστέραν χρῆσιν τῶν ἐν ταῖς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις ψαλλόντων. Ἐν τῷ τοῦ πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τυπογραφείῳ. Ἔτει 1800.

Petit in-4° de 48 pages. P. 1, titre ; p. 2, sceau patriarcal ; p. 3-4, avis aux lecteurs ; p. 5, blanc ; p. 6, gravure de N.-S. en croix ; p.7-48, l'office du samedi saint. La forme *Νέμσεερ* est évidemment une fausse graphie pour désigner la *Nevschéir* des Turcs, identique à la *Néapolis* des instituteurs grecs de la Cappadoce.

Constantinople, bibl. du Syllogue littéraire grec.

6. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μανδηλίου. Ἐνετίῃσιν. 1745. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 52 pages. Préface signée : *Κωνσταντῖνος Καντακουζηνὸς ὁ καὶ τῆς Οὐγγροβλαχίας ἡγεμών.* On y lit : *Ἔστι δ' οὖν ἀκολουθία μετὰ ἀκαθίστου, καὶ μιᾶς εὐχῆς, ἣν εὑρὼν ἐγὼ, ἐκ τῆς τῶν Σλαβόνων εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνὴν μετ' ἐπιμελείας μετέφρασα.* L'acathiste est inséré, par sections de six *οἶκοι*, aux endroits de l'office déterminés par les rubriques. Inc. *κοντάκιον* : *Κύριε ὑπέρμαχε στρατηγὲ τοῦ ᾄδου νικητά.* Inc. *οἶκοι* : *Ἀγγέλων ποιητὰ καὶ κύριε τῶν δυνάμεων.* P. 33-40, synaxaire. Inc. *Τοῦ κυρίου καὶ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῇ αὐτοῦ ἀγαθότητι πολλὰ θαύματα ποιοῦντος.*

Athènes, bibl. de Constantin Bernardakis ; Londres, bibl. de Jean Gennadius ; Trieste, bibl. de la Communauté grecque ; Venise, Saint-Marc.

7. *<Ἀκολουθία> τῆς ἀνακομιδῆς, ἢ μετακομιδῆς, ἐξ Ἐδέσσης εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων, τῆς ἀχειροποιήτου εἰκόνος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.*

*Νέον Λειμωνάριον*², t. I, p. 66-67.

8. *Κανόνες κατ' ἦχον κατανυκτικοὶ καὶ ὡραιότατοι πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν. καὶ ὰς ἀναγινώσκῃ ὅστις θέλει, τὸν ἕνα κάθε βράδυ εἰς τὸ ἀπόδειπνον, πρὸ τοῦ θεοτοκαρίου.*

Agapios, *Τριαδικὴ ὀκτώηχος*, p. 28-60. Ces canons sont au nombre de quatorze.

9. *Κανὼν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν οὗ ἡ ἀκροστιχὶς κατ' ἀλφάβητον, τῶν δὲ θεοτοκίων « θεομῆτορ ».*

Hidromenos, *Κανόνες*, p. 11-15.

Ignatius ep. Methymnae, † 1568. — Oct. 14.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰγνατίου ἀρχιεπισκόπου Μηθύμνης τοῦ νέου καὶ θαυματουργοῦ. Συντεθεῖσα μὲν δι' ἐπιμελείας καὶ ἐπιστασίας τοῦ παναιδεστάτου καὶ σεβασμιωτάτου γέροντος ἁγίου Προύσης κυρίου κυρίου Ἀνθίμου παρὰ Ἀθανασίου τοῦ ἐκ Ῥαιδεστοῦ. Ἐπιθεωρηθεῖσα δὲ καὶ διορθωθεῖσα παρὰ διαφόρων ἀρίστων διδασκάλων. Ἤδη τύποις ἐκδίδοται, δι' ἐξόδων καὶ δαπάνης ἁδρᾶς τοῦ τιμιωτάτου Χατζῆ Γεωργίου Καλπακλόγλου ἐκ κώμης Ἁγίας Παρασκευῆς Μηθιμνιώτου ἕνεκα ψυχικῆς αὐτοῦ τε καὶ τῶν εὐλαβῶν χριστιανῶν σωτηρίας. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐν ἔτει 1805. Παρὰ τῷ τυπογράφῳ Πογὸς Ἰωάννου.*

In-4° de 46 pages. P. 2, courte préface de Chrysanthe, hiéromoine de *Ἁγιάσου* (île de Mitylène), déclarant avoir reçu la présente acolouthie des mains de son auteur, Athanase de Rhodosto, secrétaire de Denys, évêque de Méthymne ; p. 15-35, *ἐγκώμιον* du saint en guise de synaxaire. Inc. *Καὶ πάντοτε προγινώσκων ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, καὶ ἐσχάτως γνωρίζων ὁ πάνσοφος αὐτὸς Θεὸς τὴν κατάχρησιν.* P. 40-45, canon à la Vierge ; p. 46, approbation du censeur, en date du 8 août 1805.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων μαρτύρων Ναζαρίου, Γερβασίου, Προστασίου, Κελσίου· τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Κοσμᾶ τοῦ ποιητοῦ· τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰγνατίου ἀρχιεπισκόπου Μηθύμνης τοῦ νέου καὶ θαυματουργοῦ· καὶ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Θεράποντος τοῦ θαυματουργοῦ.*

C. Doukakes, *Ἀκολουθίαι καὶ βίοι*, p. 41-80. Réédition de la précédente acolouthie de S. Ignace, avec addition çà et là des parties relatives aux autres saints fêtés le même jour. P. 63-78, l'*ἐγκώμιον* mentionné au numéro précédent.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰγνατίου ἀρχιεπισκόπου Μηθύμνης.*

S. Karydones, *Καλλονὴ τῆς Λέσβου*, 2e partie, p. 1-32. A la suite de l'office, p. 33-53, l'*ἐγκώμιον*, mais le style en a été retouché. Une vie du saint, tirée du ms. 77 du monastère, a été publiée par A. Papadopoulos-Kerameus, *Μαυροκορδάτειος βιβλιοθήκη* (in-4°, Constantinople, 1884), p. 70-72.

Ignatius iunior m. † 1814. — Oct. 8.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Ἰγνατίου τοῦ νέου, ἀθλήσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ 1814 ἔτος, ὀκτωβρίου η'.

Akakios, *Ἀκολουθίαι καὶ μαρτύρια*, p. 70-86. L'office n'a pas de synaxaire, mais il est suivi, p. 86-98, du *μαρτύριον*. Inc. *Καλεῖ πάλιν*

ἡμᾶς πρὸς νέαν πανήγυριν ὁ νέος τοῦ Χριστοῦ ὁσιομάρτυς Ἰγνάτιος. Ce récit est réimprimé dans C. DOUKAKES, *Ἀκολουθίαι καὶ βίοι*, p. 32-41.

Ioachim. *Vid.* **Ioannes** ep. Zichnarum.

Ioachim mon. Ithacensis, † 1867. — Mart. 2.

Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωακεὶμ τοῦ Ἰθακησίου ὑπὸ Πάνου Δ. Ῥαυτοπούλου ἰατροῦ. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Μιχαὴλ Ι. Σαλιβέρου 1902.

In-8° de 48 pages et 1 planche pour la gravure du héros. P. 3-4, préface de l'éditeur ; p. 4-58, biographie émaillée de prodiges. Bien que cette plaquette ne soit pas une acolouthie proprement dite, elle en a déjà tous les éléments essentiels ; à ce titre, elle devait figurer dans notre catalogue.

Ioannes Baptista praecursor Domini. — Iun. 24, Aug. 29.

1. *Οἶκοι κδ'. εἰς τὸν τίμιον Πρόδρομον. Ποίημα τοῦ Ῥαματᾶ.* — Inc. *κοντάκιον* : *Τῷ ὑπὲρ πάντας ἀληθῶς ἁγίους μείζονι.* Inc. *οἶκος* : *Ἄρχομαί σοι τὸν ὕμνον, θεοὔμνητε μάκαρ.* Se trouve aux pages 33-41 du recueil suivant : *Βιβλίον καλούμενον ἐκλογαί. Περιέχον τὸν ἀκάθιστον ὕμνον, καὶ ἄλλας τινὰς ἀκολουθίας εὐχὰς ἀναγκαίας, καὶ ἐπωφελεῖς παντὶ χριστιανῷ μετὰ καὶ τῶν ἐξηγήσεων αὐτῶν εἰς ἁπλῆν ῥωμαϊκὴν φράσιν. Τὰ πάντα μὲν προτροπῇ τινῶν φιλευλαβῶν χριστιανῶν, ἐκ διαφόρων προτετυπωμένων βιβλίων ἐρανισθέντα, καὶ εἰς ἓν συλλεχθέντα. Νῦν δὲ πρῶτον τύποις ἐκδοθέντα, καὶ ἐκ πολλῶν τῶν παρὰ τοῖς πρωτοτύποις σφαλμάτων μεθ' ὅσης οἷόν τε ἦν τῆς ἐπιμελείας ἐκκαθαρθέντα. Ἐνετίησι. ᾳψλ'. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-8° de 2 feuillets non chiffrés, 186 pages et 1 feuillet blanc. L'auteur du présent acathiste est sans doute Georges Rhametas, dont Allatius a publié quelques tropaires à S. Nicolas dans *Ioannes Henricus Hottingerus* (Romae, 1651), p. 178. Une note d'un codex conservé au sérail impérial de Constantinople le fait vivre en l'année 1311.

Athènes, bibl. Nationale et bibl. de Constantin Bernardakis.

2. *Χαιρετισμοὶ εἰς τὸν τίμιον Πρόδρομον Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν. Συνταχθέντα ὑπὸ Χριστοφόρου μοναχοῦ Ἰβηριτοσκητηώτου. Δαπάνῃ Κοσμᾶ μοναχοῦ ζωγράφου.*

In-8° de 16 pages, dont les deux dernières blanches. Sans lieu ni date, mais imprimé à Athènes vers 1880 par le moine-peintre Cosmas, devenu aujourd'hui un vieillard accablé d'infirmités. Inc. *Τῷ ὑπὲρ πάντας ἀληθῶς ἁγίους μείζονι.* Le mot *salutations* est synonyme d'*οἶκοι* ou d'*ἀκάθιστος*.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Οἶκοι εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον.*

P. 31-48 de **Photina** 3. Les *οἶκοι* sont identiques aux salutations du nº 1, mais ici ils sont suivis, p. 39-48, d'un canon paraclétique au saint.

4. *Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν τίμιον Πρόδρομον.* — *Ἦχος πλ.δ'.* Inc. *Δεινῶς με χειμάζουσι λογισμοί.*

SERAPHIN, *Βίβλος ἱερά*, p. 11-17.

5. *Ἀκολουθία τῆς ἀποτομῆς τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου ψαλλομένη τῇ 29 αὐγούστου. Συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργ. Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ὁσίου Μελετίου. Προσετέθησαν δὲ οἱ κδ' οἶκοι καὶ παρακλητικὸς κανών.* [*Ἐν Ἀθήναις.*] *Τύποις Διον. Γ. Εὐστρατίου καὶ Δ. Δελῆ. 8-ὁδὸς Πραξιτέλους-8* [*1913.*]

In-8º de 96 pages. Les mots mis entre crochets sont empruntés à la couverture. Pas de synaxaire à l'office, qui est suivi d'homélies de l'éditeur sur la mission du précurseur et sur S. Phanourios (27 août). Viennent ensuite les vingt-quatre *οἶκοι* ou acathiste de S. Jean, p. 55-63, le récit de la décollation, p.63-65, un discours sur cette fête tiré du *Νέος Θησαυρός*, p. 65-93, une instruction au pénitent, p. 93-94, et enfin une explication du symbole en vers, p. 95-96. Voilà pour les parties essentielles ; il en est d'autres moins importantes qui n méritent pas même une mention.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

6. *Οἱ κδ' οἶκοι εἰς τὸν τίμιον καὶ ἔνδοξον προφήτην καὶ πρόδρομον Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν. Καὶ παρακλητικὸς κανὼν τοῦ ἁγίου. Πρὸς ὠφέλειαν, τῶν εὐλαβῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Α. Βουτέρη* (*ἱερέως*) *ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἀθῆναι 1921.*

In-8º de 20 pages. Les pièces indiquées dans ce titre sont les mêmes que celles de la brochure précédente.

Bibl. de l'Auteur.

7. *Παράκλησις καὶ κδ' οἶκοι εἰς τὸν θεῖον Βαπτιστὴν καὶ Πρόδρομον Ἰωάννην. Ἀναγινώσκονται ἑκάστην τρίτην μὴ ἑορταζομένου ἁγίου. Προσετέθησαν πολυέλεος καὶ σύντομος ὁμιλία. Ἐκδίδεται χάριν εὐλαβείας ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἀθῆναι 1925.*

In-16 de 36 pages. Réimpression avec diverses modifications matérielles du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur.

Ioannes Caloctenes ep. Thebarum in Bœotia. — April. 29.

Βίος καὶ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ

Καλοκτένους καὶ νέου ἐλεήμονος μητροπολίτου Θηβῶν καὶ ἐξάρχου πάσης Βοιωτίας. Ψαλλομένη τῇ 29ῃ ἀπριλίου. Νῦν τὸ πρῶτον τύποις ἐκδίδοται δαπάνῃ τῶν ἀδελφῶν Ἀθανασιάδου. Τύποις ἀδελφῶν Ἀθανασιάδου ἐν Χαλκίδι. 1903.

In-8° de 3 feuillets, ις' (16) pages, + 16 pages et 1 feuillet. Certains exemplaires n'ont au début que 2 feuillets, et sont dépourvus à l'intérieur du titre-frontispice. Les pages chiffrées en grec sont occupées, la première, par la préface de l'éditeur, et les autres, par la vie du héros. Inc. *Ὅπως μάθῃ τις τὸν βίον ἀνθρώπου παλαιοτέρας ἐποχῆς πρέπει νὰ γνωρίσῃ τὴν κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν κατάστασιν τῶν χρόνων ἐκείνων.* Pas de synaxaire à l'office.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Ioannes Chrysostomus ep. CP. † 407. — Ian. 27.

Ὁ βίος, αἱ θλίψεις καὶ ἡ ἐξορία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου καὶ ἡ ἀκολουθία τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ λειψάνου ἑορταζομένη κατὰ τὴν 27ην ἰανουαρίου. Ὑπὸ Ἐμμανουὴλ Λιοδοπούλου ἱερέως. Ἐκδίδοται δαπάνῃ Εὐαγγ. Γ. Ἀθανασιάδου. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον ἀδελφῶν Ἀθανασιάδου ὁδὸς Αἰόλου ὑπὸ τὴν μεγάλην οἰκίαν Μελᾶ. 1895.

In-8° de 72 pages. La page 3 est occupée par la préface, et la page 4, par la gravure du saint. P. 5-44, métaphrase néo-grecque de la vie du saint par Théodore de Trimithonte (BHG. 872) ; p. 45-72, office du 27 janvier sans synaxaire.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Ioannes Damascenus, cca 750. — Dec. 4.

1. *Ἀναπλήρωσις τῆς ἀκολουθίας τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ψαλλομένης κατὰ τὴν δην τοῦ μηνὸς δεκεμβρίου, ἐτήσιον ἑορτὴν τῆς πατριαρχικῆς σχολῆς τῶν Ἱεροσολύμων. Ἐκ τοῦ χειρογράφου τοῦ εὑρισκομένου ἐν τῇ μεγίστῃ λαύρᾳ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Σάββα τοῦ ἡγιασμένου.*

P. 41-48 de l' *Ἀκολουθία τοῦ... Ἰακώβου* (Jérusalem, 1861). *Vid.* **Iacobus** frater Domini 2.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ διασκευασθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μουσικοῦ Συλλόγου διὰ τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ πανήγυριν. Τὰ ἐν αὐτῇ ἐξηγήθησαν ἐκ τῆς ἀρχαίας εἰς τὴν νέαν, ἔτι προσετέθησαν καὶ τὰ διὰ τὴν ἑσπέραν ὁρισθέντα ἄσματα. Ἐν Ἀθήναις παρὰ τῷ ἐκδότῃ Σ. Κουσουλίνῳ. Τυπογραφεῖον - βιβλιοπωλεῖον παρὰ τῷ ναῷ τῶν Ἁγίων Θεοδώρων. 1888.*

In-8° de 88 pages. Simple notation en musique grecque moderne des parties chorales de l'office des Ménées. Les pages 72-83 contiennent des chants de circonstance, et les pages 84-88, des remarques, l'errata et la table des matières.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement ; Patras, bibl. municipale.

Ioannes Epirota m. CP., saec. XV. — April. 18.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ νέου μάρτυρος, τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, ποιηθεῖσα παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυρίου Ἰουστίνου τοῦ Δεκαδίωνος, αἰτήσει τῶν φιλοχρίστων εὐσεβῶν χριστιανῶν.

Publiée pour la première fois à Venise en 1568 dans l'édition des Ménées par les soins du prêtre Jean Nathanael, et reproduite depuis dans la plupart des éditions de l'*Anthologion*, par exemple celle de Venise, 1861, p. 409-415. Synaxaire, p. 412-14. Inc. *Οὗτος πατρίδα μὲν ἔσχε τὰ Ἰωάννινα.* Publié comme inédit, d'après le cod. 375, fol.122, du monastère de Roussico, par Sp. Lampros, *Νέος Ἑλληνομνήμων*, t. II (1905), p. 135-43. Résumé dans C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, April., p. 211-20.

Sur Justin Decadyos, voir É. Legrand, *Bibliographie hellénique... des ouvrages publiés en grec par des Grecs aux XVe et XVIe siècles*, t. I (Paris, 1885), p. cii-cvii.

N. B. G. Bentotès, dans un catalogue de librairie paru en 1796, affirme avoir publié à Venise une édition spéciale de l'acolouthie de Jean de Janina. Nous ne saurions dire en quelle année, aucun exemplaire de cette édition n'étant venu à notre connaissance.

Ioannes eremita in Creta, saec. XI. — Oct. 7.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ ἐρημίτου, τοῦ συνασκήσαντος ἐν τῇ νήσῳ Κρήτης μετά τινων ἄλλων συνασκητῶν αὐτοῦ ἐννενήκοντα ἐννέα. Συντεθεῖσα δὲ παρὰ Γεωργίου Βελημᾶ, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα, καὶ ἤδη πρῶτον ἐν τύπῳ δοθεῖσα. Δαπάνῃ τοῦ πανοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις ἁγίου προηγουμένου τῆς ἁγίας μονῆς Γδερνέτου, τῆς ἐν τῇ ἐπισκοπῇ τοῦ ἁγίου Κυδωνίας κειμένης, κυρίου κυρίου Ἰωάσαφ τοῦ πίκλην Καπετανάκη Γαβαλᾶ. ᾳψπβ'. Ἐνετίησιν, 1782. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 62 pages. En face du titre, la gravure du saint. P. 5-10, longue dédicace de Georges Bélémas au prohigoumène de *Γδερνέτου*, Joasaph ; p. 31-38, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης, ὑπῆρχε γέννημα καὶ θρέμμα τῆς καρποφόρου Αἰγύπτου.* P. 45-50, *μακαριστάρια* en trois *στάσεις* à chanter à l'anniversaire de la mort du saint ; p. 51-61, *εὐλογητάρια* également en trois *στάσεις* ; p. 62, marque de l'imprimeur.

Sur ce saint, dont l'existence soulevait jusqu'ici de graves problèmes, nous possédons maintenant une autobiographie sous forme

de testament, dépourvue malheureusement de chronologie précise. Ce très intéressant document a été publié par H. Delehaye, *Deux typica byzantins de l'époque des Paléologues* (in-8°, Bruxelles, 1921), p.191-96. Voir aussi L. Petit, *Saint Jean Xénos ou l'Ermite d'après son autobiographie*, dans *Analecta Bollandiana*, t. XLII (1924), p. 5-20.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement ; Venise, Saint-Marc.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ ἐρημίτου, τοῦ συνασκήσαντος ἐν τῇ νήσῳ Κρήτης μετά τινων ἄλλων συνασκητῶν αὐτοῦ ἐννενήκοντα ἐννέα. Συντεθεῖσα δὲ παρὰ Γεωργίου Βελημᾶ, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα, καὶ ἤδη πρῶτον ἐν τύπῳ δοθεῖσα. Δαπάνῃ τοῦ πανοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις ἁγίου προηγουμένου τῆς ἁγίας μονῆς Γδερνέτου, τῆς ἐν τῇ ἐπισκοπῇ τοῦ ἁγίου Κυδωνίας κειμένης, κυρίου κυρίου Ἰωάσαφ τοῦ πίκλην Καπετανάκη Γαβαλᾶ. ᾳψπζ'. Ἐνετίησιν, 1787. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 67 pages. En face du titre, gravure du saint. P. 5-9, *Συγγίλιον τῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας ἐπικυροῦν τὴν κατ' ἔτος πανήγυριν τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου*, daté du 29 avril 1632 ; p. 10-15, dédicace mentionnée ci-dessus ; p. 37-44, synaxaire ; p. 51-67, *μακαριστάρια* et *εὐλογητάρια*, comme au numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Venise, Saint-Marc.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ ἐρημίτου, τοῦ συνασκήσαντος ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ μετὰ καὶ ἄλλων συνασκητῶν αὐτοῦ ἐννενήκοντα ἐννέα. Συντεθεῖσα δὲ παρὰ Γεωργίου Βελημᾶ καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα, πρῶτον μὲν ἐξεδόθη τῷ 1787 δαπάνῃ τοῦ πανοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις προηγουμένου τῆς ἁγίας μονῆς Γουβερνέτου, τῆς ἐν τῇ ἐπισκοπῇ τοῦ ἁγίου Κυδωνίας κειμένης, κυρίου Ἰωάσαφ τοὐπίκλην Καπετανάκη Γαβαλᾶ. Νῦν δὲ τὸ δεύτερον ἐκδίδοται δαπάνῃ μὲν τοῦ εἰρημένου εὐαγοῦς μοναστηρίου, ζήλῳ δὲ καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ φιλογενεστάτου κυρίου Ἰωσὴφ ἡγουμένου τῆς αὐτῆς μονῆς. Ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου, τύποις Γεωργίου Μελισταγοῦς Μακεδόνος. 1857.*

Petit in-4° de 1 feuillet pour la gravure du saint et 56 pages, dont les 12 premières, chiffrées en grec, contiennent l'acte synodal sur le culte du saint, l'épître dédicatoire de Georges Bélémas et la préface de Joasaph. P. 34-39, synaxaire.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 148.

4. *Ἀκολουθία τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ ἐρημίτου καὶ τῶν συνασκητῶν αὐτοῦ 98 τῶν ἐν τῇ Κρήτῃ λαμψάντων ψαλλομένη τῇ 7 ὀκτωβρίου.*

Hilarion, *Ἀκολουθίαι*, p. 101-138, avec synaxaire, p. 118-24. Inc.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ Ἰωάννης ἦτον γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Αἰγύπτου. Avant l'office, p. 95-99, lettre synodale du patriarche Cyrille Lucar sur le culte à rendre à S. Jean et à ses compagnons.

Ioannes evangelista. *Vid.* **Ioannes** theologus.

Ioannes Lampadista in Cypro. — Oct. 4.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου, καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Λαμπαδιστοῦ. Ἐκτεθεῖσα παρὰ Γερασίμου ἱερομονάχου τοῦ Κυπρίου, καὶ τυπωθεῖσα ἐξ οἰκείων ἀναλωμάτων. Con licenza de' superiori.* [Marque de l'imprimeur.] *Ἐνετίησιν, ᾳχξζ'. Παρὰ Ἀνδρέᾳ τῷ Ἰουλιανῷ.*

In-4° de 4 feuillets non chiffrés, *κβ'* pages et 1 feuillet blanc. Le deuxième feuillet liminaire contient, au recto, l'approbation de Mélèce, métropolitain de Philadelphie, datée de Venise, le 22 avril 1667, et au verso, le rapport du censeur, Jean-Matthieu Boustronios. Le feuillet 3 est occupé par une dédicace de l'éditeur au susdit métropolitain ; elle est signée : *Γεράσιμος ἱερομόναχος ὁ Χριστοφόρος ὁ Μυριανθεύς.* Le feuillet 4 est entièrement blanc. P. *ιε'-ις'*, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ὅσιος ἦν ἐκ τῆς περιφήμου νήσου Κύπρου ἀπὸ κώμης Λαμπάδος (οὕτω καλουμένης) τῶν Γαλατῶν ἐπαρχίας.*

Bibl. de l'Auteur ; Larnaca, bibl. de M. Cobham.

2. *Συναξάριον ἁγίων τῆς Κύπρου. — Β. Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Λαμπαδιστής. Ἔκδοσις δευτέρα. Ἐπιμελείᾳ Λούκη Ζ. Πιερίδου. Ἐν Λάρνακι τύποις « Φιλοκαλίας ». 1902.*

In-8° de 8 feuillets non chiffrés, *κβ'* pages et 4 feuillets blancs. Les 22 pages chiffrées en grec sont l'exacte reproduction, page par page, de la première édition ; de même, les 4 derniers feuillets liminaires correspondent aux 4 feuillets non chiffrés de la première édition. Quant aux 4 premiers feuillets liminaires, ils contiennent la préface de l'éditeur et divers extraits des historiens de l'île de Chypre relatifs à notre saint. M. Cobham a traduit le synaxaire en anglais dans ses *Excerpta Cypria.*

Bibl. de l'Auteur.

Ioannes Monembasiota m. † 1773. — Oct. 21.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ ἐκ Μονεμβασίας καὶ ἐν Λαρίσσῃ κατὰ τὸ χιλιοστὸν ἑπτακοσιοστὸν ἑβδομηκοστὸν τρίτον σωτήριον ἔτος λαμπροφανῶς μαρτυρήσαντος συντεθεῖσα παρὰ τοῦ Παναρέτου Ἀγγελοπούλου ἱεροδιακόνου τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Μονεμβασίας κ. Χρυσάνθου, ἀφιερωθεῖσα τῇ αὐτοῦ σεβασμιότητι. Θεωρηθεῖσα δὲ παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Ἀνδρούσης κ. Ἰωσὴφ ἐν ἔτει ᾳωκ, ἐν Καλαμάτᾳ. Ἐξεδόθη ἐπιμελείᾳ τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς

ἱερᾶς μονῆς Γαρδικίου. Ἐν Καλάμαις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἰωαν. Πολυμενάκη 1893.

In-8° de 34 pages, dont les 6 premières, chiffrées en grec, sont occupées par les lettres de l'auteur, Panarétos Angéloupoulos, à Joseph d'Androusa et à Chrysanthe de Monembasie ; elles sont toutes datées de 1820. P. 19-25, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ νεοφανὴς μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἰωάννης ἦτον ἀπὸ τὴν περιφανῆ Πελοπόννησον ἐκ τῶν μερῶν τῆς Μονεμβασίας.* P. 29-34, liste des souscripteurs. Le synaxaire a été réimprimé par C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Oct., p. 372-77.

Bibl. de l'Auteur.

Ioannes Palaeolaurita, saec.XI ineunte.— Iul. 26, April. 19.

<Ἀκολουθία> τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Παλαιολαυρίτου.

S. Petrides, dans *Revue de l'Orient chrétien*, t. IX (1904), p. 433-511, avec une étude historique sur le saint par S. Vailhé, ibid., p. 491-98. Ce sont deux offices distincts, sauf pour le canon, et l'éditeur a eu le tort de les imprimer parallèlement, ce qui n'a fait qu'augmenter la confusion.

Ioannes Russus S. Procopii in Cappadocia, † 1700-1730. — Maii 27.

1. *Μὴν μάϊος. Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Ῥώσου συντεθεῖσα μὲν ὑπὸ Ἰωσὴφ Νικολαΐδου Καισαρέως ἐκδοθεῖσα δὲ ἐπιστασίᾳ μὲν τῶν κυρίων Ἰορδάνου Ἀρσένογλου καὶ Στεφάνου Κλήμεντος Ἐργουπλοῦ Τζουβαντουρλοῦ δαπάναις δὲ καὶ συνδρομῇ τῶν μαϊστόρων τοῦ ἐσναφίου τῶν Προκοπιέων καϊκτζίδων. Ἐν Ἀθήναις 1849.*

In-4° de 8 pages à 2 colonnes. P. 6, la vie du héros en langue turque, mais en caractères grecs. Tout le reste de l'office est en grec.

N. B. L'acolouthie, dont on vient de lire le titre, est la première qui ait paru en grec. Notons toutefois que deux ans plus tôt, en 1847, le même office avait paru à Athènes, dans le même format, mais exclusivement en turc imprimé avec des caractères grecs, comme c'est encore l'usage à l'intérieur de l'Asie Mineure. Dans le titre reproduit ci-dessus, le mot *Ἐργουπλοῦ* veut dire *originaire d'Ergoup*, c'est-à-dire d'*Urgub* ou *Saint-Procope*, près de Césarée de Cappadoce, et *Τζουβαντουρλοῦ*, *originaire de Tsouvantour*.

Constantinople, bibl. de Louis Durand Chastelain.

2. *Ἀσματικὴ ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Ῥώσσου τοῦ νέου ὁμολογητοῦ τοῦ ἐν Προκοπίῳ τῆς Καππαδοκίας ἐνασκήσαντος. Συγγραφεῖσα πρότερον μὲν παρὰ τοῦ ἱεροδιδασκάλου Ἰωσὴφ τοῦ Κερμιρέως καὶ ἐκδοθεῖσα κατὰ τὸ 1849 ἐν Ἀθήναις, δαπάνῃ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει*

ἀδελφότητος τῶν λεμβούχων Προκοπέων. Νῦν δὲ ἐπεξεργασθεῖσα καὶ ἐπαυξηθεῖσα ἐκδίδοται τὸ δεύτερον παρὰ τῶν ἱερομονάχων Διονυσίου Χ. Προκοπέως, καὶ Μοδέστου Ι. Κωνσταμονίτου τῶν Καππαδοκῶν. Φιλοτίμῳ δὲ δαπάνῃ τῶν ἐν Σμύρνῃ ἐμπορευομένων ἀξιοτίμων ἀδελφῶν Σ. καὶ Ε. Ἠλιάδη τῶν Προκοπέων ἵνα δωρεὰν διανέμηται τοῖς εὐλαβέσι προσκυνηταῖς τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ λειψάνου. Ἐν Ἀθήναις τύποις « Προόδου » 1897.

In-8° de 58 pages, 1 feuillet blanc, et 1 planche portant la gravure du saint. P. *γ'-δ'*, préface des éditeurs, datée du Mont Athos, le 5 mars 1897. P. *ε'*, approbation de la première acolouthie datée du 25 juin 1849, et signée de Léontios, évêque de Nazianze ; puis épigramme et gravure du saint. P. 7-32, office proprement dit. P. 32-59, *Βίος καὶ πολιτεία καὶ μερικῶν θαυμάτων διήγησις τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Ῥώσσου τοῦ νέου ὁμολογητοῦ.* Inc. *Ἰδοὺ συγκαλεῖ σήμερον ἡμᾶς, ὦ θεῖον χριστεπώνυμον ἄθροισμα.* P. 59, une note pour annoncer la prochaine publication d'un canon paraclétique. Un abrégé de la vie avait paru, en 1885, dans l'*Histoire ecclésiastique de la Cappadoce* de A. Lebides ; c'est cette notice que reproduit C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Iun., p. 411-17. Sur l'exemplaire du monastère de Roussico, l'année 1730, indiquée habituellement comme date de la mort de Jean, est corrigée à la plume en 1700. Cette correction, à cause de sa provenance, mérite d'être prise en considération.

Mont Athos, monastère de Roussico ; Constantinopole, bibl. de Xénophon A. Sidéridès ; bibl. des Bollandistes.

3. *Ἀσματικὴ ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Ῥώσσου τοῦ ἐν Προκοπίῳ τῆς Καππαδοκίας ἀσκήσαντος πρῶτον μὲν ἐκδοθεῖσα κατὰ τὸ 1849 ἐν Ἀθήναις, δαπάνῃ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀδελφότητος τῶν λεμβούχων Προκοπέων. Νῦν δὲ ἐπεξεργασθεῖσα καὶ ἐπαυξηθεῖσα ἐκδίδοται τὸ δεύτερον φιλοτίμῳ δαπάνῃ τῶν ἀξιοτίμων ἀδελφῶν Σ. καὶ Ε. Ἠλιάδη τῶν Προκοπέων, ἵνα δωρεὰν διανέμηται τοῖς εὐλαβέσι προσκυνηταῖς τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ λειψάνου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1899. Ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου.*

In-8° de 1 feuillet pour la gravure du saint, 62 pages et 1 feuillet blanc. P. *γ'-δ'*, courte préface du Comité des originaires d'Urgub habitant Constantinople sur cette nouvelle édition, d'où Manuel J. Gédéon a éliminé « certains détails choquants et contraires à une saine critique » ; p. 31-54, *βίος καὶ πολιτεία* ; p. 55-62, canon paraclétique paraissant ici pour la première fois.

Bibl. de l'Auteur.

Ioannes theologus ap. — Sept. 26.

1. *Κανόνες ὀκτόηχοι εἰς τὸν θεολόγον Ἰωάννην τὸν εὐαγγελι-*

στήν. Ποίημα τοῦ ἁγίου Ἰωσὴφ τοῦ ὑμνογράφου. Μεθ' ὧν προσετέθησαν καὶ ἕτεροι δύω νεωστὶ συντεθέντες παρὰ τοῦ ὁσιωτάτου καὶ ἐλλογιμωτάτου διδασκάλου κυρίου Νικοδήμου τοῦ Ναξίου. Καὶ οἱ κατὰ ἀλφάβητον εἰκοσιτέσσαρες οἶκοι · ποίημα τοῦ ἀοιδίμου χαρτοφύλακος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κυρίου Ἰωάννου τοῦ Εὐγενικοῦ, αὐταδέλφου τοῦ ἁγίου Μάρκου μητροπολίτου Ἐφέσου. Ἤδη πρῶτον τύποις ἐκδοθέντες · ἐπιμελείᾳ μὲν καὶ παρακινήσει τοῦ πανοσιολογιωτάτου ἀρχιμανδρίτου κυρίου Θεοδωρίτου · δαπάνῃ δὲ, τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος πιτάρη κυρίου κυρίου Νικολάου, υἱοῦ τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος σερδάρη κυρίου Ἀναστασίου, τῶν ἐξ Ἰωαννίνων · πρὸς μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ ὠφέλειαν πάντων τῶν ἀναγινωσκόντων ὀρθοδόξων, ἐκκλησιαστικῶν τε, καὶ λαϊκῶν. Ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξωνίας · παρὰ τῷ τυπογράφῳ Βράϊτκόπφ, καὶ Αἴρτελ. αψιθ'. 1799.

In-8° de 1 feuillet pour le titre, 4 pages pour la préface, 96 pages, et 1 feuillet pour l'errata. La préface signée *Θεοδώριτος* porte la date : *ἐν Λειψίᾳ αψιθ', σεπτεμ. θ'*. Ce moine éditeur y déclare avoir reçu la copie des canons du Mont Athos, par les soins du moine Nicodème le Naxiote, qui avait joint au texte de Joseph l'Hymnographe deux pièces de sa composition. Voici l'incipit de ces divers morceaux : Canon 1 (p. 1-8), 1er ton : *Βροντήσας τὰ ἄρρητα τῇ οἰκουμένῃ.* Canon 2 (p. 9-16), 2e ton : *Διαπαντὸς ἀγγελικαῖς ὁμηγύρεσι συναγελάζων.* Canon 3 (p. 16-24), 3e ton : *Τὴν πυρίνην γλῶσσαν τὸν νοῦν τὸν ἄϋλον.* Canon 4 (p. 25-32), 4e ton : *Ὡς μύστην τῆς χάριτος · ὡς μαθητὴν ἀληθέστατον.* Canon 5 (p. 33-40), 1er plagal : *Πέμπτον σοι τοῦτον ὕμνον · προσφέρω ἀπὸ ψυχῆς.* Canon 6 (p. 41-48), 2e plagal : *Εἰς τὰ τοῦ πνεύματος βάθη τὸν λογισμόν.* Canon 7 (p. 49-56), 3e plagal : *Τείνας καθάπερ βέλος · ὁ δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ.* Canon 8 (p. 57-64), 4e plagal : *Δεσμεῖν τε καὶ λύειν ἐπὶ τῆς γῆς.* De ces huit canons de Joseph l'Hymnographe, le sixième est le seul qui ait été retenu par la liturgie officielle pour la fête du 26 septembre. Viennent ensuite deux canons récents composés par Nicodème le Naxiote à la demande du moine Théodose, de la skite Saint-Jean, près de Coutloumousi : Canon 1 (p. 65-72), 1er ton : *Ἀναστάσεως ἡμέρα εὐσεβείας πιστῶν.* Canon 2 (p. 73-83), 4e plagal : *Ἠγαπημένε τῷ Χριστῷ ἀπόστολε καὶ θεολόγε σοφέ.* Enfin, les vingt-quatre *οἶκοι* alphabétiques, composés par Jean Eugénicos, terminent le volume (p. 84-96). Inc. *Τὸν μαθητὴν φίλον Χριστοῦ τὸν ἐπιστήθιον.*

Athènes, bibl. Nationale.

2. *Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ θεολόγου καὶ εὐαγγελιστοῦ, φίλου τοῦ Χριστοῦ ἠγαπημένου ἐπιστηθίου καὶ παρθένου, ὡς εὕρηται ἐν χειρογράφοις μοναχοῦ τινος Ῥωμανοῦ. Νῦν δὲ ἐκδίδεται εἰς τύπον παρά τινων ἀδελφῶν. Ἐν Σμύρνῃ, ἐκ τῆς τυπογραφίας Ι. Μάγνητος. 1866.*

In-8° de 1 feuillet, + γ′ + 62 pages Ce sont les Actes par Prochore (BHG. 916), mais avec de nombreuses interpolations. La copie imprimée provient de la skite Sainte-Anne, aux moines batailleurs et aux légendes hardies.

Ioannes Trapezuntinus m. Leucopoli, cca 1350. — Feria quinta post dominicam Pentecostes.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰωάννου τοῦ Τραπεζουντίου. Συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κυρίου Νικηφόρου τοῦ Κρητός. Καὶ νῦν πρῶτον ἐκδοθεῖσα μετά τινων προσθηκῶν καὶ διορθώσεων, φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ κυρίου Θωμᾶ Μπουγιούκη τοῦ Τραπεζουντίου. Ἐν Ἰασσίῳ 1819. Ἐν τῇ ἑλληνικῇ τυπογραφίᾳ.

In-4° de 3 feuillets, 22 pages et 1 feuillet. Les 3 feuillets liminaires contiennent respectivement le titre, la préface et la gravure du saint. Pas de synaxaire, mais à la suite de l'office, le *μαρτύριον*, p. 14-22. Inc. *Πάντες οἱ θέλοντες ἐν Χριστῷ ζῆν, διωχθήσονται καὶ, ὡς ἀναγκαῖον, καὶ αὐτὸς ὁ Χριστὸς ἀπεφήνατο.* Le feuillet final est occupé par la traduction grecque d'un mémoire roumain sur la translation, de Leucopolis (= Ackerman) à Soutzava, des restes du martyr, soixante-dix ans environ après sa mort, sous le règne du prince Alexandre le Bon ou le Vieux, voévode de Moldavie (1401-1433). Transportés à Ziolkiev en Pologne, en 1686, lors de la campagne de Jean Sobieski contre les Turcs, ils furent ramenés à Soutzava en 1783, par ordre de l'empereur d'Autriche Joseph II.

Bibl. de l'Auteur ; Constantinople, bibl. du Syllogue littéraire grec.

Ioannes Vatatzes imperator, † 1254. — Nov. 4.

Ἀσματικὴ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Βατάτση τοῦ Ἐλεήμονος, τοῦ ἐν Μαγνησίᾳ, τῇ παρὰ τὸν Ἕρμον. Συγγραφεῖσα ὑπὸ Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου, ἐκδίδοται τὸ πρῶτον ἤδη ὑπὸ τοῦ σ. ἁγ. Ἐφέσου κ. Ἀγαθαγγέλου, τοῦ ἐκ Μαγνησίας. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τύποις Ἀνατολικοῦ Ἀστέρος. 1872.

In-4° de 4 feuillets et 56 pages. Les 4 feuilletsliminaires contiennent, avec le titre, la préface de l'éditeur. P. 18-20, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς Ἰωάννης πατρίδα μὲν εἶχε τὴν μεγαλόπολιν Ἀδριανούπολιν.* P. 30-56, vie plus étendue. Inc. *Ἐλᾶτε ὅλοι ἐσεῖς οἱ χριστιανοὶ, ὁποῦ ἐσυνάχθητε σήμερον εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον ναόν.*

Bibl. de l'Auteur.

Ioannes Vladimir, rex Dalmatiae, † 1015. — Maii 22.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου βασιλέως, καὶ μεγαλομάρτυρος. Ἰωάννου τοῦ Βλαδιμήρου καὶ θαυματουργοῦ. Τυπωθεῖσα δαπάνῃ*

τοῦ τιμιωτάτου κυρίου Ἰωάννου Παπᾶ. τοῦ ἐκ τῆς πόλεως Νεοκάστρου. Καὶ παρ' αὐτοῦ τοῖς ὁμοπατρίοις, καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς μετ' εὐλαβείας ἐκεῖσε προσερχομένοις ἐκδοθεῖσα. Con licenza de' superiori, e privilegio. Ἐνετίησιν, ᾳχἑ'. Παρὰ Ἰωάνν. Ἀντωνίῳ τῷ Ἰουλιανῷ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς.

In-4° de 51 pages dont les 4 premières non chiffrées ; les pages 1-2 sont entièrement blanches ; la page 3 porte le titre, et la page 4, un portrait du saint à mi-corps. P. 5-7, dédicace de Jean *ὁ Παπᾶ* aux habitants de Néocastro et autres lecteurs. Il y déclare qu'ayant pu obtenir de Cosmas, ancien métropolite de *Κυτιαίων* en Chypre et depuis administrateur du couvent Saint-Jean, l'office manuscrit du saint, il l'a fait corriger et compléter à Venise par des hommes compétents avant de le livrer à l'impression. P. 20-33, après la troisième ode, lecture de la vie. Inc. *Συγκαλεῖ σήμερον ἡμᾶς, ὦ θεῖον καὶ ἱερὸν σύστημα τῶν φιλεόρτων.* P. 36-42, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ἐν βασιλεῦσιν ἁγιώτατος καὶ ἐνδοξότατος Ἰωάννης.* P. 46, vers en l'honneur du saint ; p. 47-51, *μεγαλυνάρια* ayant pour auteur Théodore Hadji-Philippidis d'Elbassan. Le volume se termine par une inscription commémorative sur la construction de l'église du monastère Saint-Jean-Vladimir, situé à une heure d'Elbassan. Toutes ces pièces sont fidèlement reproduites dans les éditions postérieures. Sur la vie du saint, voir MARTINOV, *Annus ecclesiasticus graeco-slavicus*, au 22 mai.

Bibl. de l'Auteur (exemplaire incomplet de quelques feuillets) ; Athènes, bibl. Nationale et bibl. de feu Georges Baltazzi ; Londres, British Museum : 870, f. 12.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βλαδιμήρου, καὶ θαυματουργοῦ.*

GREGORIOS DE MOSCHOPOLIS, *Ἀκολουθίαι*, C. (*Vid.* **Clemens** ep. Bulgarorum). Pas de titre-frontispice, mais simplement un titre de départ. Fait suite à l'office des *Quinze martyrs de Tibériopolis*, dont il continue, au début, la pagination, de la page 32 (chiffrant un recto) à 35 (chiffrant un verso) ; puis p. 5 (chiffrant un recto) à 17. P. 10-14, synaxaire identique à celui du n° 1.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου βασιλέως, καὶ μεγαλομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ Βλαδιμήρου καὶ θαυματουργοῦ. Τυπωθεῖσα δαπάνῃ τοῦ τιμιωτάτου κυρίου Ἰωάννου Παπᾶ τοῦ ἐκ τῆς πόλεως Νεοκάστρου. Πρὸς τὸ παρέχεσθαι δωρεὰν τοῖς ὁμοπατρίοις, καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς μετ' εὐλαβείας ἐκεῖσε προσερχομένοις.* [Marque de l'imprimeur.] *ᾳψοδ'. Ἐνετίησιν, 1774. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 58 pages. P. 3-5, dédicace de Jean Papa aux gens de Néocastro ; p. 19-30, synaxaire. Inc. *Συγκαλεῖ σήμερον ἡμᾶς, ὦ θεῖον καὶ ἱερὸν σύστημα τῶν φιλεόρτων.* P. 45, gravure de la châsse du saint ; p. 50-57, canon paraclétique ; p. 58, inscription au-dessus de la porte de l'église, et cette note : *Ἡ παροῦσα ἀκολουθία ἐτυπώθη τανῦν ἀναλώ-*

μασι τοῦ τιμιωτάτου, καὶ χρησιμωτάτου κυρίου Νικολάου Δημητρίου Ντορούτα εὐπατρίδου Μοσχοπόλεως, εἰς Σίπησχα.

Mont Athos, monastère de Lavra ; Pétrograd, bibl. publique : 147 ; Venise, Saint-Marc.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου βασιλέως, καὶ μεγαλομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ Βλαδιμήρου καὶ θαυματουργοῦ τυπωθεῖσα μὲν πρῶτον δαπάνῃ τοῦ τιμιωτάτου κυρίου Ἰωάννου Παπᾶ τοῦ ἐκ τῆς πόλεως Νεοκάστρου · νῦν δὲ ἀνατυπωθεῖσα κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Γλυκὺ τοῦ 1774 ἀναλώμασι τῶν εὐσεβῶν κυρίων Ἰωαννικίου ἀρχιερέως, Γρηγορίου ἡγουμένου, Ἰωάννου Τζούφκα, Κωνσταντίνου Συμεῶνος, Ἀθανασίου Ἰακώβου, Γεωργίου καὶ υἱοῦ Ἰωάννου Κρούνιτς, τῶν λεγομένων Κορώνα. Ἐν Βενετίᾳ, ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ τυπογραφείου τοῦ ἁγίου Γεωργίου. 1858.*

In-8° de 2 feuillets, 42 pages et 1 feuillet. Les 2 feuillets liminaires contiennent le titre et la préface. Après la troisième ode du canon, panégyrique du saint, p. 11-20 ; après la sixième, le synaxaire, p. 23-27. A la suite de l'office se trouvent reproduites dans le même ordre toutes les pièces indiquées au n° 1. C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Maii, p. 400-404, reproduit le synaxaire, mais non l'acolouthie toute entière, ni même l'*ἐγκώμιον*.

Bibl. de l'Auteur ; Paris, bibl. de Henri Omont et bibl. de Hubert Pernot ; Pétrograd, bibl. publique : 39 ; bibl. des Bollandistes.

Ioannes, dictus antea Ioachim, ep. Zichnarum in Macedonia, † 1333. — Dec. 12.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου μητροπολίτου Ζιχνῶν, κτίτορος τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ τιμίου προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου τῆς πόλεως Σερρῶν, ἐπὶ τοῦ Μενοικείου ὄρους κειμένης · οὗ ἡ μνήμη τελεῖται τῇ δεκάτῃ δευτέρᾳ δεκεμβρίου μετὰ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος τοῦ θαυματουργοῦ, ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ μεγάλου ῥήτορος τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας κυρίου Ἐμμανουήλ.*

Νέον Μαρτυρολόγιον[2], p. 171-83. Synaxaire, p. 178-81. Inc. *Οὗτος ὁ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ἦτο μὲν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Ἀνδρονίκου, τοῦ πιστοῦ βασιλέως καὶ αὐτοκράτορος Ῥωμαίων.*

2. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, μεγαλοσχήμου μοναχοῦ γενομένου, πρὶν δὲ Ἰωακεὶμ μητροπολίτου Ζιχνῶν, κτίτορος τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μονῆς. Ποίημα Μανουὴλ μεγάλου ῥήτορος.*

P. 71-84 de l'ouvrage suivant : *Προσκυνητάριον τῆς ἐν Μακεδονίᾳ παρὰ τῇ πόλει Σερρῶν σταυροπηγιακῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου συνταχθὲν παρὰ τοῦ Χριστοφόρου ἱεροδιδασκάλου καὶ ἡγουμένου αὐτῆς. Ἐν Λειψίᾳ (= Κωνσταντινουπόλει)*

1904 (date ajoutée à la plume). Petit in-fol. de 110 pages. P. 79-82, synaxaire comme au n° 1.

Bibl. de l'Auteur.

Ioasaph et Barlaam. — Aug. 26.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάσαφ, συντεθεῖσα παρὰ Ἀγαπίου μοναχοῦ.*

Agapios, *Παράδεισος* (1683), p. 64-81. Pas de synaxaire. La vie assez prolixe qui précède, dans le *Παράδεισος*, le texte de l'office, en tient lieu. Inc. *Πάντων τῶν ἁγίων τοὺς βίους ὑπερβαίνει εἰς τὴν ἰσάγγελον πολιτείαν τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάσαφ ἡ ἄθλησις.* Reproduite par C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Aug., p. 328-82.

2. *Ἀκολουθία τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν Ἰωάσαφ καὶ Βαρλαὰμ συντεθεῖσα παρὰ Ἀγαπίου μοναχοῦ τοῦ Κρητός.*

P. 185-98 de l'ouvrage suivant : *Ἱστορία συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ ἐν ἁγίοις Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ διαλαμβάνουσα τὸν βίον τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν Βαρλαὰμ καὶ Ἰωάσαφ ἀνέκδοτος οὖσα ἐκδίδοται ἤδη ἑλληνιστὶ ὑπὸ Σωφρονίου μοναχοῦ Ἁγιορείτου ἐκ Ῥαιδεστοῦ Κεχαγιόγλου ἐπὶ τῇ βάσει μεμβρανῶν χειρογράφων τῆς ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει ἱερᾶς σκήτεως τῆς θεοπρομήτορος Ἄννης. Ἐν Ἀθήναις Σπυριδ. Κουσουλίνου τυπογαφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον ὁδὸς Σταδίου ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς Βουλῆς. 1884* (*1885* sur la couverture).

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Ionas et Barachisius mm. in Perside, sub Sapore. — Mart. 29.

Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ὁσιομαρτύρων Χριστοῦ Βαραχησίου καὶ Ἰωνᾶ. Ἡ μνήμη αὐτῶν τῇ 29 μαρτίου. Συντεθεῖσα ἡ παροῦσα ἀκολουθία παρὰ τοῦ Δωροθέου ἱερομ. καὶ προσκυνητοῦ καὶ ἀρχιμανδρίτου. Νῦν δὲ δαπάνῃ τῶν φιλοχρίστων συνδρομητῶν ἐν Σμύρνῃ. Τυπογραφεῖον Λεωνίδα Ι. Στυλιανοπούλου. 1891.

In-8° de 16 pages ; la couverture, portant le titre, n'est pas comprise dans cettte pagination. Sur certains exemplaires, il n'y a aucune indication ni de lieu ni de date, le libellé du titre s'arrêtant à *συνδρομητῶν*. Le titre de départ a meilleure tenue. Le voici : *Ἀκολουθία εἰς τοὺς μεγαλομάρτυρας Ἰωνᾶν καὶ Βαραχήσιον συντεθεῖσα παρὰ τοῦ παναοσιολογιωτάτου ἀρχιμανδρίτου κυρ. Δωροθέου Βαραχησιοπολίτου εἰς δόξαν τοῦ παναγάθου Θεοῦ, καὶ εἰς δόξαν τῶν τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων, ἐν ᾗ προσετέθησαν καὶ τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ προσόμοια τῶν μαρτύρων, καὶ ὁ κανὼν αὐτῶν.* Pas de synaxaire.

Bibl. de l'Auteur.

Ionas archiep. Russiae, † 1461. — Mart. 31.

Ῥωσσικὴ ἁγιογραφία. Ι. Ὁ ἅγιος Ἰωνᾶς μητροπολίτης καὶ

θαυματουργὸς πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, (Ῥῶσσος Μάρκος Ἐφέσου), ὁ ἀκμάσας (1375-1461) κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ ψευδοσυνόδου καὶ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀφ' οὗ ἤρξατο καὶ ἡ σειρὰ τῶν αὐτοκεφάλων ἱεραρχῶν τῆς Ῥωσσικῆς Ἐκκλησίας. Ὑπὸ ἱεροδιακόνου Θεοφίλου Πασχαλίδου, διδασκάλου τῆς θεολογίας καὶ βοηθοῦ τοῦ ἐπόπτου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σεμιναρίου Πετρουπόλεως. Φυλλάδιον Γ'. Ἐν Πετρουπόλει. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς ἁγιωτάτης διοικούσης συνόδου πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν. 1897.

In-8° de IV pages, 1 feuillet pour le portrait, et 33 pages. Ce n'est pas une acolouthie, mais une biographie, où de merveilleux prodiges ont trouvé place, comme dans toute production hagiographique russe.

Bibl. de l'Auteur.

Iosaphat archiep. Polocensis m. † 1623. — Nov. 12 et Oct. 20.

Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἱερομάρτυρος Ἰωσαφὰτ ἀρχιεπισκόπου τῆς Πολωκίας ἐν Ῥωσσίᾳ ἡ τελεῖται παρὰ τῶν μοναζόντων τῆς μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Κρυπτοφέρρης τῶν ἐκ τῆς αὐτοῦ τάξεως τοῦ ἁγίου Βασιλείου τοῦ μεγάλου. Ἐν Ῥώμῃ ἔτει τοῦ κόσμου ,ζτος' τοῦ δὲ Χριστοῦ ,ωξη'.

In-8° de 1 feuillet blanc, 32 pages et 1 feuillet contenant les rubriques du 12 novembre et l'approbation de cet office grec par la S. C. des Rites en date du 23 juillet 1868. P. 3-20, office du 12 novembre, sans synaxaire ; p. 21-32, second office pour la translation à Grottaferrata d'une insigne relique du saint, avec un synaxaire fort court.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Ioseph hymnographus CP. † 883. — April. 3.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου, καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωσὴφ τοῦ Ὑμνογράφου, ψαλλομένη τῇ γ'. τοῦ ἀπριλλίου μηνός. Ἐκτυπωθεῖσα διὰ δαπάνης καὶ ἀναλωμάτων Κωνσταντίνου Τζάνε τοῦ Ῥηθυμναίου, τοῦ ἐπιλεγομένου Μπουνιαλῆ, τοῦ εἰκονογράφου. Ἐνετίησιν, ᾳχξέ. Παρὰ Ἀνδρέᾳ τῷ Ἰουλιανῷ. Con licenza de' superiori.

In-4° de κ' (20) pages. P. 2, permis d'imprimer daté du 25 mars 1665 ; p. 3-4, dédicace de l'éditeur au métropolitain de Philadelphie, Mélèce Chortakios ; p. 13-16, synaxaire. Inc. *Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῶν Σικελῶν, ἀπὸ γονεῖς Πλωτίνου καὶ Ἀγάθης.*

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Ioseph *ὁ ἡγιασμένος*, mon. Cretensis, † 1511. — Ian. 22 et Aug. 29.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωσὴφ ἐκ Κρήτης τοῦ ἡγιασμένου. Ἐν Ζακύνθῳ, ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ τυπογραφείου « Ἡ Αὐγή », διευθυνομένου ὑπὸ Ν. Κοντόγιωργα. 1864.

In-8° de 84 pages. P. 5-48, office du 28 janvier, avec synaxaire, p. 28-37. Inc. *Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἰωσὴφ, ἦτον γέννημα καὶ θρέμμα τῆς περιφήμου νήσου Κρήτης, ἀπὸ ἕνα χωρίον Κεράμων καλούμενον.* (= C. DOUKAKES, *Μέγας συναξαριστής*, Ian., p. 502-508.) P. 49-65, second office pour le 29 août, anniversaire de la translation à Zante des restes du saint. Pas de synaxaire. P. 65-75, canon paraclétique ; p. 75-84, *ὕμνοι ἐπιτάφιοι* à chanter à la procession du 29 août. L'éditeur de cette brochure est le prêtre Stamatios Mantineios, qui, par une lettre datée du 30 septembre 1864 et reproduite à la page 3, sollicita du métropolite de Zante, Nicolas, l'autorisation de l'imprimer. Mais l'auteur ou compositeur de l'office est le prêtre Nicolas le Rhodien (*ὁ Ῥώδιος*), comme en témoigne une copie manuscrite que nous possédons et qui a été exécutée en 1764 par un autre prêtre, Georges Mouzakès, curé de l'église de Saint-Jean-le-Théologien.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Irene m. sub Licinio. — Maii 5.

1. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου Εἰρήνης. Ψαλλομένη τῇ 5 μαΐου. Συντεθεῖσα παρὰ τοῦ κυρίου Καλλινίκου Λυκαονίου τοῦ ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἄθωνος ἀσκήσαντος. Ἐκδίδεται ἐπηυξημένη ἐπιμελείᾳ καὶ ἀναλώμασι τοῦ κυρίου Ἀναστασίου Ἰωάννου Τογίας ἱερέως. Ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Γρηγορίου Κανέλλου. 1877.*

In-8° de 53 pages (nombreuses erreurs de pagination). P. 3, gravure de la saitne ; p. 5, lettre-dédicace de l'éditeur à Zacharias, évêque de Santorin. Pas de synaxaire, mais à la suite de l'office, vie de la sainte, p. 24-34. Inc. *Εἶναι ἀναντίρρητον καὶ οὐδεμία χωρεῖ ἀμφιβολία, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐξ οἰκείας θελήσεως ἢ τὸ ἀγαθὸν κατεργάζεται ἢ τὸ κακόν.*

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

2. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου Εἰρήνης. Ψαλλομένη τῇ 5 μαΐου. Ἐκδίδεται ἐπηυξημένη ἐπιμελείᾳ καὶ ἀναλώμασι τοῦ κυρίου Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου.* [*Προσετέθη καὶ παρακλητικὸς κανών, εὐχὴ εἰς βασκανίαν, περὶ θείας κοινωνίας, μακαριστήρια καὶ κανόνες περὶ διαφόρων ἐκκλησ. ζητημάτων ἐκ τοῦ Πηδαλίου.*] *Ἐν Ἀθήναις τύποις « Πανελληνίου Κράτους » 1-ὁδὸς Σοφοκλέους-1. 1914.*

In-8° de 48 pages. Le passage ci-dessus entre crochets ne se trouve que sur le titre de la couverture. Même office que dans l'édition précédente, hormis les modifications que l'on rencontre inévitablement dans toute publication du même éditeur. P. 23-34, vie de la sainte, identique

à celle de l'édition de 1877 ; p. 35-40, canon paraclétique à la sainte tiré du *Πνευματικὸς Κῆπος* ; p. 40-48, autres additions mentionnées ci-dessus dans le passage entre crochets.

Bibl. de l'Auteur.

Isidorus m. in insula Chio, sub Decio. — Maii 14.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Ἰσιδώρου τοῦ ἐν Χίῳ μαρτυρήσαντος κατὰ τὸ σνε'. 255. ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ.* *Νέον Λειμωνάριον*[1], P. II, p. 10-25. Synaxaire, p. 14-17. Inc. *Ὁ ἔνδοξος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἰσίδωρος ἦτον εἰς τὸν καιρὸν τοῦ βασιλέως Δεκίου, ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀλεξάνδρειαν καταγόμενος* ; || *Νέον Λειμωνάριον*[2], t. II, p. 23-28. Même office que le précédent, mais le style du synaxaire, p. 26-27, a subi de fortes retouches ; || *Νέον Λειμωνάριον*[3], p. 177-88. Réimpression textuelle du n° 1 ; || *Νέον Λειμωνάριον*[4], p. 39-46. Reproduction du n° 1.

2. *Ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰσιδώρου τοῦ ἐν Χίῳ ψαλλομένης τῇ 14 μαΐου τὰ ἐλλείποντα ὑπὸ τοῦ Ἄρτης Σεραφείμ. Ἐν Ἀθήναις 1885.*

In-8° de 14 pages et 1 feuillet blanc. Forme la seconde partie, avec pagination distincte, de la brochure décrite à **Isidorus** Pelusiota.

3. *Ἀκολουθία πλήρης τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Ἰσιδώρου ἀθλήσαντος ἐν Χίῳ ἐν ἔτει 255 μ. Χ. Ἐρρανισθεῖσα ἐκ τοῦ Νέου Λειμωναρίου ἐκδοθεῖσα ἐν Σίῳ τὸ 1913, νῦν δὲ παρὰ τοῦ αἰδεσιμωτάτου Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Προσετέθησαν δὲ αἱ καταβασίαι τοῦ Πάσχα, Μεσοπεντηκοκτῆς, Ἀναλήψεως καὶ Πεντηκοστῆς ὡς καὶ οἱ πολυέλεοι αὐτῶν, μετὰ πλείστης ἐπιμελείας πρὸς χρῆσιν καὶ ψυχικὴν ὠφέλειαν, τῶν εὐλαβῶν χριστιανῶν. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Δημητρίου Μ. Δελῆ ὁδὸς Μιλτιάδου ἀριθ. 1. 1919.*

In-8° de 32 pages. Réimpression très incorrecte (on peut en juger par le titre) du *Νέον Λειμωνάριον*[4], avec d'insignifiantes additions de tropaires. Le synaxaire, p. 28-32, est rejeté à la fin. A noter encore que la couverture porte la date de 1920. L'éditeur a effectivement achevé son travail le 5 mars 1920, suivant une note finale.

Bibl. de l'Auteur.

Isidorus Pelusiota, cca 450. — Febr. 4.

Ἀκολουθίας τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου ψαλλομένης τῇ 4 φεβρουαρίου τὰ ἐλλείποντα ὑπὸ τοῦ Ἄρτης Σεραφείμ. Ἐν Ἀθήναις 1885.

In-8° de 15 pages. Forme la première de deux acolouthies réunies sous une couverture commune portant le titre suivant : *Ἀναπλήρωσις τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν τοῦ τε κατὰ τὴν 4ην φεβρουαρίου ἑορτα-*

ζομένου ὁσίου Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου καὶ τοῦ κατὰ τὴν 14ην τοῦ μαΐου μάρτυρος Ἰσιδώρου τοῦ ἐν Χίῳ συντεθεισῶν αἰτήσει τῶν ἐπιτρόπων τοῦ, κατὰ τὸν Λυκαβητὸν, ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων τιμωμένου ἱεροῦ ναοῦ ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Ἄρτης Σεραφείμ ἐν ἔτει 1885. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Θ. Παπαλεξανδρῆ καὶ Α. Παπαγεωργίου 1885.

In-8° de 15 + 14 pages et 1 feuillet blanc. Pour la seconde partie, voir **Isidorus** m. 2.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 38 ; bibl. des Bollandistes.

Iudas frater Domini ap. — Iun. 19.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Ἰούδα ἀδελφοῦ τοῦ Κυρίου.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 129-33.

Iuvenalis ep. Hierosolymitanus, † 458. — Iul. 2.

Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰουβεναλίου πατριάρχου Ἱεροσολύμων.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 134-48, avec synaxaire p. 143-44. Inc. *Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰουβενάλιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ.*

Laurentius mon. in insula Salamina, † 1707. — Mart. 7.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Λαυρεντίου ψαλλομένη τῇ ζ'. μαρτίου. Ἐκδίδεται δαπάνῃ τῆς ἐν Σαλαμῖνι μονῆς τῆς Φανερωμένης. Ἐν Ἀθήναις 1885.*

In-8° de 32 pages. P. 3, court avertissement, dans lequel on rappelle que le présent office a été composé en grec littéraire par Néophyte Métaxas, alors qu'il n'était encore que diacre de Talantiou, puis mis en grec vulgaire par Constantin Panousès en 1848, date de la première édition, dont nous n'avons pas retrouvé d'exemplaire. P. 21-27, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ὁσιώτατος καὶ δικαιότατος ἄνθρωπος ὁ πατὴρ ἡμῶν Λαυρέντιος κατήγετο ἐκ τῆς πόλεως Μεγάρων.*

Bibl. de l'Auteur.

2. *<Ἀκολουθία> τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Λαυρεντίου τοῦ κτίτορος τῆς ἐν τῇ νήσῳ Σαλαμῖνος μονῆς τῆς Φανερωμένης.*

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Mart., p. 116-30. Simple réimpression du n° 1.

Laurentius mon. in Thessalia, saec. XII (?) — Maii 10.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Λαυρεντίου τοῦ Μεγάλου ἐκδίδοται ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Ζωσιμᾶ Ἐσφιγμενίτου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἰωάννου Νικολαΐδου 1901.

In-8° de 32 pages. Au verso du titre, gravure du saint. Pas de synaxaire à la place ordinaire ; mais, après le texte de l'office, p. 15-17, une notice intitulée : *Ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Λαυρεντίου τοῦ Μεγάλου.* Cette notice, qui avait déjà paru dans l'almanach de Volo, intitulé *Φήμη*, en 1886, est reproduite par C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Maii, p. 158-59. Elle est d'ailleurs des plus vagues. P. 17-20, autre notice sur la translation du chef de S. Apostolos le Jeune et dédicace de son église. Enfin, p. 21-31, notice sur le bourg *Ἅγιος Λαυρέντιος*, patrie du moine-éditeur, et, p. 32, recueil de maximes (*γνωμικά*).

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

Lazarus m. prope Pergamum, † 1802. — April. 23.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Λαζάρου ὅστις ἐμαρτύρησεν κατὰ τὸ αωβ'. 1802. ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, ἀπριλίου κγ'. 23. Πονηθεῖσα παρὰ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Χίου.

Νέον Λειμωνάριον[1], P. I, p. 200-211, avec synaxaire, p. 204-209. Inc. *Οὗτος ὁ γενναῖος τοῦ Χριστοῦ στρατιώτης καὶ καλλίνικος μάρτυς Λάζαρος, ἦτον ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Βουλγαρίας* ; || *Νέον Λειμωνάριον*[2], t. II, p.15-22. Le style du synaxaire, p. 18-21, a été retouché ; || *Νέον Λειμωνάριον*[3], p. 146-60. Le *μαρτύριον* est reproduit dans C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, April., p. 389-97.

Leontius mon. in Achaïa, saec. XII. — Dec. 11.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Λεοντιου τοῦ ἐν Ἀχαΐᾳ.

Ὑμνολόγιον [1] et [2], p. 1-18 ; || *Ὑμνολόγιον*[3], p. 1-29. Synaxaire, p. 14-16, ou p. 22-25. Inc. *Οὗτος ὁ νεοθαλὴς τῆς ἀμπέλου τοῦ Κυρίου βλαστός, πατρίδα μὲν ἔσχε πόλιν τινὰ κατὰ τὴν Πελοπόννησον, καλουμένην Μονεμβασίαν.* Il mourut à soixante-quinze ans, après avoir fondé le monastère des Taxiarques, sur la montagne qui domine *Αἴγειον*, la *Βοστίτσα* du moyen âge. Georges Scholarios (?) a prononcé en son honneur un *ἐγκώμιον*, malheureusement incomplet, publié par Sp. Lampros dans ses *Παλαιολόγεια καὶ Πελοποννησιακά*, t. II (Athènes, 1912), p. 161-68. Le synaxaire cité ci-dessus a été traduit en néo-grec par Nicéphore de Chio et inséré dans le *Νέον Λειμωνάριον*[1], p. 100-102 ; || *Νέον Λειμωνάριον*[3], p. 457-60.

Sur la vie de ce saint personnage et les problèmes qu'elle soulève, voir I. C. Bogiatzides, *Ὁ ὅσιος Λεόντιος ὁ Μονεμβασιώτης* (*ἀπόσπασμα τοῦ περιοδικοῦ « Μαλεβός » ἀριθ. 31-32*). *Ἐν Ἀθήναις 1923.* In-8° de 16 pages.

Lucas evangelista. — Oct. 18.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ.*

Kyprianos, *Ἀκολουθίαι*, p. 65-84. P. 80-81, synaxaire. Inc. *Οὗτος*

ὁ μέγας εὐαγγελιστὴς ἦν ἀπὸ Ἀντιοχείας τῆς Συρίας τῆς μεγάλης. Ce synaxaire est reproduit, avec traduction française en regard, par Constantin Sathas dans les *Archives de l'Orient latin*, t. II (1884), *Documents*, p. 426.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ.*

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 92-93. Addenda aux Ménées.

3. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ ψαλλομένη τὴν 18ην ὀκτωβρίου συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργ. Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Μελετίου. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Δ. Γ. Εὐστρατίου καὶ Δ. Δελῆ 1913.*

In-8° de 32 pages. P. 19-20, synaxaire, comme au n° 1 ; p. 28-31, courte instruction sur la prière. Le titre donnerait à entendre que Georges Boutérès a composé lui-même cet office ; il n'en est rien, car il déclare, en tête des annonces de la page 32, l'avoir emprunté à l'édition de Venise de 1779 (= n° 1).

4. *Ἐκ τοῦ Νέου Θησαυροῦ Βενετίας 1839. Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ ψαλλομένη τὴν 18ην ὀκτωβρίου συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἐν Ἀθήναις τύποις : Α. Φραντζεσκάκη καὶ Α. Καϊτατζῆ 1922.*

In-8° de 48 pages, dont la seconde moitié, p. 24-48, est occupée par une instruction sur la prière, p. 24-27, une vie de S. Luc tirée du *Νέος Θησαυρός*, p. 27-40, et une série de conseils et de tropaires divers, p. 40-48.

Bibl. de l'Auteur.

Lucas iunior in Hellade, cca 946-949. — Febr. 7, Maii 3.

1. *Ἀσματικαὶ ἀκολουθίαι τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Λουκᾶ, τοῦ ἐν τῷ Στηρίῳ τῆς Ἑλλάδος, συντεθεῖσαι μὲν παρὰ ἀνωνύμου τινός, προσφωνηθεῖσαι δὲ τῷ εὐγενεστάτῳ ἄρχοντι κυρίῳ Ἰωάννῃ Φίλωνος τῷ ἐκ Λεβαδίας, ὅστις χάριν τῆς ἧς ἔχει πρὸς τὸν ἅγιον μεγάλης εὐλαβείας, καὶ διὰ τὴν ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ἰδίοις ἀναλώμασι τύποις αὐτὰς ἤδη ἐκδίδωσι ἀδεία καὶ προτροπῇ τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Κυρίλλου, ἐπιστασίᾳ δὲ τοῦ πανοσιωτάτου καὶ ἐλλογιμωτάτου διδασκάλου τε καὶ πρωτοσυγγέλου τοῦ Παναγίου Τάφου κυρίου Ἀνθίμου τοῦ Πελοποννησίου, τοῦ ἐξαρχικῶς τὰ τῆς Ἑλλάδος ἱερὰ καταγώγια περιοδεύσαντος. Ἐν τῷ τοῦ πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τυπογραφείῳ. Ἐν ἔτει 1814.*

In-8° de 47 pages. P. 3-25, premier office à l'anniversaire de la mort du saint (7 février) ; p. 26-44, second office pour la translation de ses reliques (3 mai) ; p. 45-47, notice sur la construction du monastère portant le nom du saint en Phocide.

Bibl. du monastère de Saint-Luc.

2. *Ἡ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Λουκᾶ.*

G. P. Kremos, *Προσκυνητάριον τῆς ἐν τῇ Φωκίδι μονῆς τοῦ ὁσίου Λουκᾶ τοὐπίκλην Στειριώτου*, t. I (Athènes, 1874), p. 1-111. P.1-70, premier office avec le synaxaire, p.25-62 (BHG. 994) ; p.71-111, second office. Viennent ensuite, p. 112-32, quatre canons et deux éloges fort courts en l'honneur du saint ; p. 133-78, la traduction en néo-grec de la vie citée plus haut.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Lucas m. Mitylene, † 1802. — Mart. 23.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Λουκᾶ τοῦ νέου, ὅστις ἐμαρτύρησεν ἐν τῇ Μιτυλίνῃ κατὰ τὸ ᾳωβ'. 1802. ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, μαρτίου κγ'. 23. Ποιηθεῖσα παρὰ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Χίου.

Νέον Λειμωνάριον[1], P. I, p. 179-99, avec synaxaire, p. 183-98. Inc. *Οὗτος ὁ ὁσιομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Λουκᾶς, ἦτον ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν, ἀπὸ τὴν ἐνορίαν τοῦ ἁγίου Νικολάου* ; || *Νέον Λειμωνάριον*[2], t. II, p. 3-15, avec synaxaire retouché, p. 6-13 ; || *Νέον Λειμωνάριον*[3], p. 87-113 ; || C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Mart., p. 372-99.

Lucia v. m. Syracusis, sub Diocletiano. — Dec. 13.

Ἀκολουθία τῆς ἁγίας παρθενομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Λουκίας, ἧς μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῇ ιγ'. τοῦ δεκεμβρίου μηνός.

Νέον Λειμωνάριον[2], t. II, p. 51-56. Synaxaire, p. 54-55. Inc. *Αὕτη ἡ ἁγία Λουκία ἦτον ἐκ τῶν Συρακουσῶν, πόλεως τῆς νήσου Σικελίας, ἐν ἔτει σν', ἠρραβωνισμένη μὲ ἄνδρα.* Office composé par l'éditeur de ce *Λειμωνάριον*, Z. K. Karallès, pour les habitants du village de Philippadou, à Tinos (note de la page 51) ; || G. Bouteres, *Παράρτημα Λειμωναρίου*[2], p. 38-48.

Macarius Notaras, iam archiep. Corinthi, † 1805. — April. 17.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου ἀρχιεπισκόπου Κορίνθου τοῦ Νοταρᾶ. Ἐκδοθεῖσα ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Ἰωσὴφ ἱερομονάχου τυῦ Χίου. Ἐν Χίῳ, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Κ. Μ. Προκίδου. 1863.*

In-8° de 63 pages. P. 3, préface de l'éditeur, qui déclare avoir entrepris l'édition sur les conseils du métropolite Grégoire de Byzance,

L'office proprement dit est de Nicéphore de Chio, l'auteur du *Λειμωνάριον*, tandis que la biographie du héros a pour auteur Athanase de Paros, le maître d'école de Chio ; mais le texte en a été épuré, comme l'office lui-même, par A. Karabas, professeur au gymnase de Chio. On la trouve aux pages 18-51. Inc. *Πάντοτε μὲν καὶ πανταχοῦ ἐπαινεῖται καὶ θαυμάζεται ἡ θεοφιλὴς καὶ θεάρεστος ἀρετή.* P. 61-63, liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement, et collection Pascha ; Pétrograd, bibl. publique : 19 et 161 ; Mont Athos, monastère de Dionysiou ; bibl. des Bollandistes.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου ἀρχιεπισκόπου Κορίνθου τοῦ Νοταρᾶ. Ἐκδοθεῖσα ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Γεωργίου Βουτζαδῆ ἱερέως. Ἐν Ἑρμουπόλει. Τύποις Ἀστέρος. 1885.*

In-8° de 64 pages et 1 feuillet intercalaire entre les pages 2 et 3 portant au verso la gravure de Macaire. Reproduction très exacte, page par page, de l'édition précédente, sans en excepter la préface, où la signature seule est changée.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου ἀρχιεπισκόπου Κορίνθου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ ἀσκήσαντος, καὶ ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου ὁσίως ἐν ἔτει 1805 τελευτήσαντος, καὶ πρὸς Κύριον μεταστάντος.*

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, April., p. 166-206. Simple réimpression du numéro précédent, avec même biographie, p. 176-201. L'assertion du titre, qui fait mourir Macaire à Syra, est une pure invention de l'éditeur.

4. *Βίος καὶ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου ἀρχιεπισκόπου Κορίνθου Νοταρᾶ. Πονηθεὶς παρὰ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Χίου.*

Νέον Λειμωνάριον [4], p. 22-30, avec synaxaire abrégé, p. 28.

Manuel Palaeologus imper. CP. † 1425. — Iul. 21.

Ἀκολουθία εἰς τὸν εὐσεβέστατον καὶ θειότατον βασιλέα ἡμῶν κῦρ Μανουὴλ διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθέντα Ματθαῖον μοναχόν.

Sp. Lampros, *Νέος Ἑλληνομνήμων*, t. XIV (1917), p. 318-41. Pas de synaxaire, mais deux canons distincts, dont l'édition laisse d'ailleurs à désirer.

Manuel, Sabel, Ismael Persae mm. CP., sub Iuliano. — Iun. 17.

1. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Μανουὴλ Σαβὲλ καὶ Ἰσμαὴλ ψαλλομένη κατὰ τὴν ιζ'. τοῦ ἰουνίου, ἐρανισθεῖσα μὲν φιλοπόνως παρὰ Μανουὴλ Μάνου τοῦ Βυζαντίου χάριν εὐλαβείας· ἐπιμελῶς δὲ διορθωθεῖσα παρά τινων εὐλαβῶν καὶ τὰ θεῖα μεμνημένων ἀνδρῶν, καὶ ἀκριβῶς ἐπιθεωρηθεῖσα παρὰ τοῦ πανοσιωτάτου καὶ σοφολογιωτάτου διδασκάλου καὶ ἱεροκήρυκος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κυρίου Δωροθέου Βουλησμᾶ. Καὶ νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα διὰ δαπάνης μὲν τοῦ πανευγενεστάτου κυρίου Μανουὴλ Μπάλσα ἐπιμελείας δὲ καὶ ἐπιστασίας τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀνθίμου Γαζῆ. Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας. Ἐν τῇ ἑλληνικῇ τυπογραφίᾳ Γεωργίου Βενδότη. 1803.*

In-4° de 86 pages. Les pages 3-8 sont occupées par la dédicace de l'éditeur aux pieux fidèles, sa préface au lecteur, la lettre d'approbation de Dorothée Boulismas, et le typikon ou règles liturgiques à observer pour la célébration de la fête. L'office proprement dit contient, intercalée après la troisième ode du canon, la pièce suivante, p. 22-37 : *Λόγος ἐγκωμιαστικὸς μὲν εἰς τοὺς ἁγίους μεγαλομάρτυρας Μανουὴλ Σαβέλ, καὶ Ἰσμαὴλ, παραινετικὸς δὲ εἰς καταρτισμὸν τοῦ ἤθους τῶν νῦν χριστιανῶν.* Inc. *Δὲν εἶναι ὦ φιλομάρτυρες ἀκροαταί, δὲν εἶναι κἀνένα πρᾶγμα οὔτε πλέον ὠφέλιμον, οὔτε πλέον συστατικὸν εἰς τὴν σωτηρίαν ἡμῶν τῶν αὐτεξουσίων ἀνθρώπων.* P. 42, court synaxaire. Inc. *Οὗτοι ὑπῆρχον ἐκ Περσίδος, ἀποσταλέντες παρὰ τοῦ βασιλέως Περσῶν Ἀλαμουνδάρου.* A la suite de l'office, p. 54-76, le *μαρτύριον* des trois saints en grec littéraire accompagné d'une traduction néo-grecque (BHG. 1024). P. 77-79, passion du néo-martyr Ismaël le Crétois, empruntée au *Νέον Μαρτυρολόγιον*. Inc. *Οὗτος ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Μανουήλ, ἦτον ἀπὸ τὰ Σφακία τῆς Κρήτης.* P. 79-85, canon paraclétique aux trois saints martyrs. La dernière page, non chiffrée, contient l'errata.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de Constantin Bernardakis ; bibl. des Bollandistes.

2. *Ἀκολουθία ἡ θεία ἱερὰ καὶ μαρτυρικὴ τῶν ἁγίων καὶ πανενδόξων τοῦ Χριστοῦ μεγίστων ἀθλοφόρων τε καὶ αὐταδέλφων Μανουὴλ, Σαβὲλ, καὶ Ἰσμαὴλ. ἀθλησάντων ἐν ἔτει σωτηρίῳ τξβ'. ἀναγινωσκομένη κατὰ τὴν ιζ'. τοῦ ἰουνίου. Ἥτις πρῶτον μὲν ἐρανισθεῖσά τε καὶ φιλοπονηθεῖσα παρὰ Μανουὴλ Μάνου τοῦ Βυζαντίου, καὶ ἐπιδιορθωθεῖσα παρὰ τοῦ πανοσιοσοφολογιωτάτου διδασκάλου καὶ ἱεροκήρυκος τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κυρίου Δωροθέου Βουλησμᾶ, εἰς φῶς ἦχθη διὰ δαπάνης τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει εὐγενεστάτου ἄρχοντος πολκοβνίκου καὶ καβαλλιέρη κυρίου Μανουὴλ Μπάλσα. Νῦν δὲ αὐξηθεῖσα παρὰ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ χά-*

ριν εὐλαβείας τῇ προσθήκῃ τῶν τε ἐγκωμίων τοῦ ἱεροῦ τῶν ἁγίων ἐπιταφίου, εὐλογηταρίων, καὶ κδ'. οἴκων, μετά τινων τροπαρίων ψαλλομένων ἐν τῇ ἀγρυπνίᾳ τῆς αὐτῶν ἐτησίου πανηγύρεως· ἔτι δὲ σὺν τέτταρσιν εὐχαῖς, μεγαλυναλίοις τισι, τυπικοῖς ἓξ, καὶ τοῖς δυσὶ σπανιωτάτοις πασχαλίοις, μετὰ καί τινων ἄλλων, ὡς ὁρᾶται, ἅπερ ἅπαντα ἐθεωρήθησαν παρὰ τοῦ πανιερωτάτου ἐν ἀρχιερεῦσιν ἁγίου Συνάδων κυρίου κυρίου Νικοδήμου, καὶ τελευταῖον καλλωπισθεῖσα ταῖς τῶν χαριτοβρύτων εἰκόνων τέτταρσι χαλκογραφίαις τῶν ἁγίων, καὶ ὡς οἷόν τ' εἰς τὸ ἐντελὲς ἀχθεῖσα, ἤδη δεύτερον σὺν Θεῷ ἁγίῳ τύποις καθαρωτέροις καὶ ἐρυθροῖς χαρακτῆρσιν ἐκδίδοται σπουδῇ μὲν καὶ ἀναλώμασι τοῦ ταπεινοῦ ποιητοῦ, ὅπως διανέμηται δωρεὰν τοῖς τε θείοις ναοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ τοῖς φιλομάρτυσι χριστιανοῖς, ἐξαιρέτως δὲ τοῖς ὁμωνύμοις τοῖς ἁγίοις ὑπὲρ τῆς τῶν πολλῶν αὐτοῦ πλημμελημάτων ἀφέσεως, καὶ τῆς μετὰ δικαίων τῶν ψυχῶν τῶν γονέων αὐτοῦ Σκαρλάτου καὶ Αἰκατερίνης αἰωνίου ἀναπαύσεως ἐπιμελείᾳ δὲ καὶ ἐπιστασίᾳ τοῦ πανοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις ἁγίου ἀρχιμανδρίτου κυρίου κυρίου Καλλινίκου τοῦ ἐκ Θεσσαλονίκης. Ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξωνίας. 7323 : ζτκγ'. - 1815 : ᾳωιε'. ἐν τῇ τυπογραφίᾳ Βράϊτκοπφ καὶ Ἔρτελ.

In-4° de 2 planches, 288 pages et 2 feuillets. En face du titre et entre les pages 32 et 33, planches pour la gravure des saints. Voici une notice sommaire de cet intéressant recueil : p. 3-4, préface de Manuel Manos ; p. 5-7, lettre de Nicodème de Synades à Manuel Manos, datée de Jassi, le 1er mai 1808 ; p. 8, lettre de l'auteur (Manos) aux lecteurs ; p. 9-10, éloge de cet office par Dorothée Boulismas ; p. 11, épigrammes ; p. 12-31, rubriques diverses pour la célébration de la fête ; p. 33-89, office du 17 juin avec synaxaires divers (p. 65-70) de tous les saints célébrés ce jour-là ; p. 89-103, *ὕμνοι ἐπιτάφιοι* des saints ; p. 104-117, acathiste en leur honneur ; p. 117-57, leur *μαρτύριον*, accompagné d'une traduction néo-grecque (BHG. 1024) ; p. 157-86, panégyrique en néo-grec déjà publié dans la première édition ; p. 186-90, *μαρτύριον* de Manuel le Crétois tiré du *Νέον Μαρτυρολόγιον* de Nicodème, comme au n° 1 ; p. 190-202, tropaires et prières diverses pour les différentes cérémonies de la fête ; p. 203-220, canon paraclétique ; p. 221-28, canon en l'honneur des autres saints fêtés le même jour ; p. 228-37, suite des prières diverses déjà mentionnées ; p. 237-39, dialogue en distiques alphabétiques entre le pécheur et S. Manuel ; p. 237-45, prescriptions diverses pour rendre plus solennelle la célébration de la fête ; p. 246-47, témoignages relatifs aux reliques des saints conservées dans l'île de Paros ; p. 248-49, comput des jours de la semaine où peut tomber la fête suivant les cycles de la Pâque ; p. 249-65, tableau synoptique de la vie des trois martyrs et manière de peindre leurs images ; p. 265-73, récit de la mort de Julien l'apostat, extrait du *Λεξικὸν τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν*, t. II, p. 327 ;

p. 273-82, comput pascal ; p. 283-84, liste des addenda faits par l'auteur dans cette seconde édition ; p. 285-87, table des matières. Les deux feuillets supplémentaires contiennent un double errata,

Bibl. de l'Auteur.

Marcella Chiensis m., cca 1500. — Iul. 22.

1. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας παρθενομάρτυρος Μαρκέλλης τῆς ἐκ τῆς νήσου Χίου ἥτις ἤθλησεν ἐν Χίῳ περὶ τὸ ᾰφ'. 1500 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ. Ποιηθεῖσα μὲν τὸ πρῶτον ὑπὸ ἀνωνύμου τινὸς, διορθωθεῖσα δὲ παρὰ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Χίου.*

Νέον Λειμωνάριον[1], P. II, p. 52-64, avec synaxaire, p. 56-62. Inc. *Αὕτη ἡ ἁγία παρθενομάρτυς καὶ ἀθληφόρος τοῦ Χριστοῦ Μαρκέλλα περί που τοὺς τριακοσίους χρόνους γνωρίζεται καὶ κηρύττεται ἁγία καὶ μάρτυς εἰς τὴν νῆσον Χίον* ; || *Νέον Λειμωνάριον*[2], t. II, p. 33-41, avec synaxaire épuré pour le style ; || *Νέον Λειμωνάριον*[3], p. 261-76, avec synaxaire, p. 266-74. C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Iul., p. 328-37, ne reproduit que le synaxaire.

2. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μυροφόρου καὶ ἰσαποστόλου Μαρίας τῆς Μαγδαλινῆς καὶ τῆς ἁγίας ἐνδόξου παρθενομάρτυρος Μαρκέλλης τῆς Χιοπολίτιδος.*

G. Bouteres, *Ἀκολουθίαι*, p. 53-77, avec synaxaire, p. 65-73, comme au n° 1.

3. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας παρθενομάρτυρος Μαρκέλλης τῆς ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ ἀθλησάσης κατὰ τὸ ᾰφ' ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ ἰουλίου κβ'. Ποιηθεῖσα μὲν ἐν πρώτοις ὑπὸ ἀνωνύμου τινὸς διορθωθεῖσα δὲ παρὰ Νικηφόρου ἱερομονάχου Χίου. Ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου τύποις « Πατρίδος » 1908.*

In-8° de 19 pages. Le titre ci-dessus, emprunté à la couverture, n'est reproduit qu'en partie, à l'intérieur, comme titre de départ. P. 9-16, synaxaire comme au n° 2, c'est-à-dire en style épuré.

Bibl. de l'Auteur.

4. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας παρθενομάρτυρος Μαρκέλλης τῆς ἐκ τῆς νήσου Χίου.*

Νέον Λειμωνάριον[4], p. 73-80, avec synaxaire nouveau, p. 78-79. Inc. *Ἡ μεγαλομάρτυς ἁγία Μαρκέλλα κατήγετο ἀπὸ τὴν κωμόπολιν τῆς νήσου Χίου Βολισσόν.*

5. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς καὶ ὁσιομάρτυρος Μαρκέλλης τῆς Χιοπολίτιδος. Ἐρρανίσθημεν τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἁγίας Μαγδαληνῆς ἀπὸ βιβλίον καλούμενον « Ἄνθος τοῦ παραδείσου », ἐν Ἱεροσολύμοις τυπωθεῖσα τὸ 1911, τῆς δὲ ἁγίας Μαρκέλλης ἐκ τοῦ Νέου Λειμωναρίου, Ἀθῆναι 1861. Ἐκδοθεῖσα παρὰ*

τοῦ ἐλαχίστου ἱερέως καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἐν Ἀθήναις τύποις : Α. Φραντζεσκάκη καὶ Α. Καϊτατζῆ 1923.

In-8° de 48 pages. Les deux offices sont combinés au point de n'en faire qu'un en réalité. Mais tandis que Ste Magdeleine n'est l'objet que d'une courte homélie à la suite de l'office, Ste Marcelle a un *βίος* assez étendu, p. 26-34. Vient ensuite, comme dans toutes les éditions de G. Boutérès, un vrai salmigondis de tropaires divers, p. 34-40, puis un discours sur la toilette, p. 41-47, et une réclame de librairie, p. 48.

Bibl. de l'Auteur.

Marcus evangelista. — April. 25.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 116-17.

Marcus Eugenicus archiep. Ephesi, † 1444. — Ian. 19.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μάρκου, ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ, τοῦ λαμπροῦ προμάχου καὶ μόνου φύλακος τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, συντεθεῖσα μὲν ὑπὸ τοῦ ὁσιολογιωτάτου ἐν μοναχοῖς κυρίου Νικοδήμου τοῦ Ἁξίου, παρὰ δὲ ἑνὸς ἑτέρου ἐν πολλοῖς διορθωθεῖσα · ἐν ᾗ καὶ τὸ συνοδικὸν προλάμπει, δι' οὗ θεσπίζεται πανταχοῦ ἡ τούτου ἁγιότης καὶ ἑορτή. Ἅτινα δὴ πάντα νῦν πρῶτον τύποις ἐκδίδονται φιλοτίμῳ δαπάνῃ τῆς τοῦ πανιερολογιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἐφέσου κυρίου Διονυσίου, ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου πάσης Ἀσίας, τοῦ Κωνσταντινουπολίτου, ὡς οἰκειότητα πρὸς τὸν κλεϊζόμενον τελείαν ἔκ τε τοῦ θρόνου καὶ τῆς πατρίδος ἔχοντος. Ἐν τῷ τυπογραφείῳ τοῦ προσκυνητοῦ πατριαρχείου.*

Sans date. Titre emprunté à A. Papadopoulos-Kerameus, *Ἱεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη*, t. I (Saint-Pétersbourg, 1891), p. 279-80. Sur le métropolite d'Éphèse, Denys, voir la revue *Ἀθηνᾶ*, t. XVIII (Athènes, 1906), p. 145-95. Ce prélat étant mort en 1821, l'édition publiée sous ses auspices, si elle a jamais vu le jour, est antérieure à cette date. Nous n'en avons rencontré aucun exemplaire, et A. Papadopoulos-Kérameus lui-même ne la mentionne pas dans son article sur le culte public rendu par l'Église orthodoxe à Marc d'Éphèse, dans *Byzantinische Zeitschrift*, t. XI (1902), p. 50.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μάρκου ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ. Ἥτις ποιηθεῖσα μὲν ὑπὸ Νικοδήμου τοῦ Ἁθωνίτου, ἐπιθεωρηθεῖσα δὲ ὑπὸ Ν. Λογάδου, νῦν πρῶτον τύποις ἐκδίδοται παρὰ τοῦ πανοσιωτάτου ἀρχιμανδρίτου, κυρίου*

Σαμουὴλ τοῦ Ἁγιοταφίτου. Ἀδεία τοῦ παναγιωτάτου καὶ σοφωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Κωνσταντίου, τοῦ Βυζαντίου. Ἐν τῷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ. 1834.

Petit in-4° de 2 feuillets, dont le second contient le titre, et ς' + 33 pages. Les pages liminaires sont occupées par la préface de l'éditeur et deux épigrammes en l'honneur de Marc, l'une de l'éditeur, l'autre de Grégoire Studite. P. 14-16, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ πανάριστος, καὶ κατ' ἀλήθειαν μέγας διδάσκαλος, καὶ ἀήττητος πρόμαχος τῆς ἀνατολικῆς ἁγίας ἐκκλησίας, γέννημα μὲν καὶ θρέμμα ἐχρημάτισε τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων.* L'office est suivi, p. 21-29, de l'acte synodal de 1734 confirmant le culte de Marc, et p. 29-30, d'un poème de Théodore Agallianos en l'honneur du même héros. Les pages 31-33 sont occupées par des remarques critiques de l'éditeur.

Bibl. de l'Auteur ; Constantinople, métochion du Saint-Sépulcre.

3. *Vid.* **Photius** 2.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μάρκου ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ, ἥτις, ποιηθεῖσα μὲν ὑπὸ Νικοδήμου τοῦ Ἁθωνίτου, ἐπιθεωρηθεῖσα δὲ ὑπὸ Ν. Λογάδου, ἐξοδόθη τὸ πρῶτον τύποις παρὰ τοῦ πανοσιωτάτου ἀρχιμανδρίτου, κυρίου Σαμουὴλ τοῦ Ἁγιοταφίτου, ἀδείᾳ τοῦ παναγιωτάτου καὶ σοφωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Κωνσταντίου, τοῦ Βυζαντίου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1834 σωτηρίῳ ἔτει. Νῦν δὲ ἐκδίδοται δαπάνῃ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Ἐφέσου κυρίου Ἀγαθαγγέλου τοῦ Μάγνητος. Ἐν Σμύρνῃ τύποις « Σμύρνης ». 1873.*

In-4° de 58 pages. P. 3-8, pièces liminaires de la première édition ; p. 9-44, office du 19 janvier, contenant, p. 31-34, un éloge de Marc par Agathange d'Éphèse. Inc. *Ἔνδοξος μέν, ἀλλὰ καὶ χαρμόσυνος ἀνατέταλκεν ἡμέρα* ; puis, p. 34-36, le synaxaire du n° 2. P. 45-46, *μεγαλυνάρια* composés, le 14 août 1873, par Élias Tantalidès ; p. 47-58, lettre synodale et autres pièces secondaires figurant à la fin de l'édition précédente.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μάρκου ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ.*

P. 5-25 du volume suivant : *Βιογραφία καὶ τὰ ἐν τῇ Φλωρεντίνῃ ψευδοσυνόδῳ κατὰ τῶν Λατίνων ὑπερφυῆ κατορθώματα τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μάρκου ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ. Προστεθείσης ἐν τῷ τέλει τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ ἀκολουθίας. Συνταχθέντα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν μοναχοῖς Καλλίστου ζωγράφου Ἁγιορείτου τοῦ Ἐφεσίου ἐκ τῆς σκήτης τῆς Ἁγίας Ἄννης. Ἐκδίδονται δαπάνῃ Σάββα ἱερομονάχου Καρπαθίου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου « τῆς Θέμιδος ». 1887.*

In-8° de 114 pages. L'office de Marc ne se trouve pas à la fin (*ἐν τῷ τέλει*), mais bien en tête du volume, p. 5-25 ; le reste de la brochure est consacré au récit des *ὑπερφυῆ κατορθώματα* du héros durant le concile de Florence. Le texte en est emprunté, bien que le compilateur n'en dise rien, au volume suivant : *Ὁ Ἀντίπαπας ἤτοι ἀγῶνες ὑπερθαύμαστοι καὶ ἡρωϊκὰ παλαίσματα, καὶ τῳόντι ὑπερφυῆ κατορθώματα τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μάρκου ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἐφέσου, τοῦ πίκλην Εὐγενικοῦ τοῦ κατ' ἐξαίρετον καὶ σχεδὸν μόνου προμάχου καὶ φύλακος, τῆς ἀμωμήτου καὶ ἁγιωτάτης ἀποστολικῆς καὶ πατροπαραδότου ὀρθοδόξου πίστεως ἡμῶν τῶν Γραικῶν, ἀθροισθέντα μὲν ὁπωσδήποτε ὑφ' ἓν, καὶ ἐν εἴδει βίου καὶ πολιτείας λογογραφηθέντα, ὑπὸ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις ἀναξίου καὶ ἐλαχίστου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου ἐκδοθέντα δὲ καὶ τύποις διὰ συνδρομῆς καὶ φιλοτίμου δαπάνης τοῦ ὁσιωτάτου καὶ μουσικωτάτου ἐν ἱεροδιακόνοις κὺρ Νικηφόρου Ἰωάννου τοῦ πίκλην Ῥαγουζῆ ἐκ Σικίνου ὁρμωμένου μιᾶς τῶν Κυκλάδων νήσων πρὸς κοινὴν εἴδησιν καὶ ψυχικὴν ὠφέλειαν ἁπαξαπάντων τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἐν ἔτει 1785.* In-8° de 10 feuillets non chiffrés + 190 pages + 1 feuillet blanc.

Bibl. de l'Auteur.

6. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μάρκου ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ.*

P. 1-90 de l'ouvrage suivant : *Δοκίμιον ἱστορικὸν περὶ τοῦ σχίσματος τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς τῶν πρὸς ἕνωσιν ἀποπειρῶν ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου καὶ Γρηγορίου Ι' πάπα Ῥώμης τοῦ βίου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μάρκου ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ καὶ τῶν ἐν τῇ ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδῳ γενομένων συγγραφὲν καὶ ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν μοναχοῖς Καλλίστου Βλαστοῦ Ἁγιορείτου τοῦ Ἐφεσίου. Ἐν Ἀθήναις τύποις Παρασκευᾶ Λεώνη 1896.*

In-8° de 4 feuillets non chiffrés, 1 planche pour le portrait et 240 pages. Office identique au précédent, si l'on excepte certaines suppressions de parties communes.

Bibl. de l'Auteur.

7. *Προσόμοια καὶ κανὼν εἰς τὸν ἁγιώτατον μητροπολίτην Ἐφέσου κὺρ Μάρκον τὸν Εὐγενικὸν ψαλλόμενα τῇ πέμπτῃ κυριακῇ τῶν ἁγίων νηστειῶν · ποιηθέντα ὑπὸ τοῦ μεγάλου ῥήτορος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Μανουήλ.*

A. Papadopoulos-Kerameus, dans *Ἐπετηρὶς τοῦ Παρνασσοῦ*, t. VI (Athènes, 1902), p. 90-102. Synaxaire, p. 95-99. Inc. *Οὗτος ὁ ἱερώτατος Μάρκος αὐτῆς τῆς τῶν πόλεων βασιλίδος, τῆς Κωνσταντίνου φημί, γέννημα καὶ θρέμμα ἦν.*

8. *Ἀκολουθία εἰς τὸν ἐν ἁγίοις πατέρα ἡμῶν Μάρκον ἀρχιεπίσκοπον Ἐφέσου τὸν νέον θεολόγον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τοῦ νομοφύλακος Ἰωάννου διακόνου τοῦ Εὐγενικοῦ.*

Publiée d'après un codex (1295) de la bibliothèque Nationale de

Paris dans la revue *Ἀνάπλασις*, nos 361-65 (Athènes, 1er février - 1er avril 1905). Inc. synaxarium. *Οὗτος ὁ μέγας ζωῆς φωστὴρ ἐν κόσμῳ καὶ τῆς ἐκκλησίας Χριστοῦ γενναῖος ὑπέρμαχος.* Ce synaxaire fut publié depuis comme inédit, d'après le même manuscrit, par S. Pétridès, dans *Revue de l'Orient chrétien*, 2e série, t. V (1910), p. 97-107. L'office est suivi dans l'*Ἀνάπλασις*, nos 365-67, de l'éloge funèbre de Marc par Georges Scholarios, que Sp. Lampros a publié comme inédit dans *Παλαιολόγεια καὶ Πελοποννησιακά*, t. II (Athènes, 1912), p. 28-39, alors qu'il avait déjà vu le jour, non seulement dans l'*Ἀνάπλασις*, mais encore dans A. Norov, *Μάρκου τοῦ Ἐφεσίου καὶ Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου ἀνέκδοτα* (in-8°, Paris, 1858), p. 68-88.

Marcus iunior m. † 1801. — Iun. 5.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Μάρκου τοῦ νέου, τοῦ ἐν Χίῳ μαρτυρήσνταος κατὰ τὸ ᾳωα'. 1801. ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, ἰουνίου ε'. 5. πονηθεῖσα παρὰ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Χίου.

Νέον Λειμωνάριον[1], P. II, p. 75-100, avec synaxaire, p. 82-98, rédigé par Athanase de Paros. Inc. prologus : *Εἴη δεδοξασμένον καὶ ὑπερύμνητον τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.* Inc. vita : *Οὗτος ὁ λαμπρὸς ἀριστεὺς τοῦ Χριστοῦ Μάρκος, ἐγεννήθη εἰς τὴν μεγαλόπολιν Σμύρνην* ; || *Νέον Λειμωνάριον*[2], t. III, p. 17-32, avec synaxaire, p. 21-30, sans le prologue, et avec des retouches dans le style ; || *Νέον Λειμωνάριον*[3], p. 216-48, avec synaxaire, p. 225-44, identique à celui du n° 1, et reproduit également par C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Iun., p. 30-51 ; || *Νέον Λειμωνάριον*[4], p. 57-68, avec synaxaire très abrégé, p. 64-65.

Maria Deipara, — Sept. 8, Mart. 25, Aug. 15, etc.

I. Varia :

1. *Θεοτοκάριον ὡραιότατον καὶ χαρμόσυνον συγγραφὲν παρὰ Ἁγαπίου μοναχοῦ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας ἐκ τῶν τοῦ ἁγίου ὄρους βίβλων. Καὶ τανῦν νεωστὶ τυπωθέν τε καὶ διορθωθὲν ὑπ' αὐτοῦ εἰς δόξαν αὐτῆς τῆς ἀειπαρθένου κόρης καὶ θεομήτορος. Con privilegio.* [Marque.] *Ἐνετίησι : Παρὰ Ἰωάννῃ Βίκτωρι τῷ Σαβιῶνι : α'χ'μ'γ'.*

In-4° de 2 feuillets non chiffrés, et 186 pages chiffrées en grec. Les feuillets liminaires contiennent, outre le titre, une dédicace du livre à la Mère de Dieu, et la préface du moine-éditeur. Les canons sont disposés dans l'ordre des huit tons, à raison de un pour chaque jour de la semaine, sauf les vendredis et samedis qui ont un canon commun à toutes les semaines ; soit, au total, quarante-deux canons.

Autres éditions du même recueil : 1681, 1772, 1775, 1780, 1784.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Παρακλητικὸν σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ποίημα τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, τὰ πρῶτα*

νῦν τυπωθὲν κατὰ τὸν παλαιὸν βιβλίον τῆς παλαιᾶς ἡμῶν μονῆς τῆς Κρυπτοφέρρης. Ἐν ἔτει τῆς ἀπὸ τοῦ κόσμου κτίσεως, ,ζσμς. καὶ ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας, ᾳψλη'. κατὰ μῆνα ἀπρίλλιον.

In-4° de 3 feuillets, 192 pages chiffrées en grec et 1 feuillet blanc. Les canons sont disposés suivant l'ordre des huit tons : il y en a un pour chaque jour de la semaine, le vendredi excepté. Vient ensuite, p. 183, un canon paraclétique au Christ. Un colophon de la page 189 indique que la présente édition a été faite sur le codex C. 15 du monastère (aujourd'hui *Δ. γ'.* XXXVI) et achevée, contrairement à ce qu'affirme le titre, le 21 janvier 1736. Les pages 190-92 sont occupées par des stichères tirés du codex Barberini 95, fol. 212. Sur cette édition due aux soins de Philippe Vitali, moine de l'abbaye de Grottaferrata, on peut consulter A. Rocchi, dans *Bessarione*, 2e sér., t. III (1902), pp. 22-32, 194-210 ; t. IV (1903), pp. 217-34, 334-46 ; t. V (1904), pp. 48-55, 177-86. Une édition latine, œuvre de Louis Maracci, avait paru à Rome dès 1685.

Bibl. de l'Auteur ; Paris, bibl. Mazarine : A. 13183.

3. *Ἐγκόλπιον λογικὸν, τουτέστιν ὕμνοι εἰς τὴν πανύμνητον Θεοτόκον, καὶ εὐχαὶ διὰ στίχων διαφόρων μετρῶν τε καὶ μελῶν, ποιηθέντες εἰς ὠφέλειαν, καὶ χαρὰν τῶν μετ' εὐλαβείας ἀναγινωσκόντων, παρὰ τοῦ ταπεινοῦ Κωνσταντίνου Δαπόντε, τοῦ μετονομασθέντος Καισαρίου, καὶ παρ' αὐτοῦ πανευλαβῶς τε καὶ γονυπετῶς ἀφιερωθέντες τῇ παναχράντῳ, καὶ ἀειπαρθένῳ μητρὶ τοῦ βασιλέως τῶν οὐρανῶν, καὶ βασιλίσσῃ τῶν ὅλων. Νῦν δὲ πρῶτον τύποις ἐκδοθέντες, δαπάνῃ τοῦ ἐντιμοτάτου Χατζῆ κὺρ Θεοδώρου, υἱοῦ Χατζῆ Κώστα Τουρναβιώτου. Ἐνετίησιν, ᾳψο'. 1770. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 12 pages pour les pièces liminaires et 264 pages de texte. En face du titre, gravure représentant la mère de Dieu. Le permis d'imprimer est du 21 août 1768, et la dédicace du livre à la Vierge, signée de Césaire, est du mois d'août 1767. Dédicace et préface au lecteur sont en vers, ainsi que tout le volume, sauf un discours de S. Jean Damascène sur l'Annonciation, p. 251-64, qui termine le recueil, et qui est lui-même, par le retour d'un *χαῖρε* au début de chaque incise, un discours poétique. Inc. *Νῦν ἡ τῆς βασιλίδος βασιλική.* Hymnes et prières, au nombre de cent et une, revêtent ici toutes sortes de formes poétiques.

Bibl. de l'Auteur.

4. *Στέφανος τῆς ἀειπαρθένου ἤτοι Θεοτοκάριον νέον, ποικίλον καὶ ὡραιότατον ὀκτώηχον περιέχον ἑξηκονταδύω κανόνας πρὸς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, μελουργηθέντας ὑπὸ εἰκοσιδύω ἱερῶν, καὶ θεσπεσίων μελωδῶν. Ἐκ τῶν τοῦ ἁγίου ὄρους χειρογράφων βίβλων μετὰ σπουδῆς καὶ πόνων πολλῶν συναχθέν, καὶ μετ' ἐπι-*

μελείας διορθωθὲν παρὰ Νικοδήμου μοναχοῦ τοῦ Ναξίου. Καὶ νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθὲν διὰ δαπάνης φιλοχρίστου τινός· εἰς δόξαν τῆς Θεοτόκου, καὶ εἰς κοινὴν ἁπάντων τῶν τῆς Θεοτόκου εὐλαβῶν ἐραστῶν ὠφέλειαν. ᾳψϛ'. Ἐνετίησι. 1796. Ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ ποτὲ Δημητρίου Θεοδοσίου, νῦν δὲ Πάνου Θεοδοσίου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori, e privilegio.

In-4° de 8 pages chiffrées en grec et 240 pages. La dernière, contenant le permis d'imprimer, est numérotée par erreur 140. Les pages liminaires comprennent, en dehors du titre, une explication curieuse du nom de Marie, trois épigrammes sur l'ouvrage et la préface aux lecteurs. Ce nouveau *θεοτοκάριον*, avec ses 62 canons, a complètement supplanté celui du moine Agapios.

Bibl. de l'Auteur.

5. *Στέφανος τῆς ἀειπαρθένου ἤτοι Θεοτοκάριον νέον, ποικίλον καὶ ὡραιότατον ὀκτώηχον. περιέχον ἑξηκονταδύω κανόνας πρὸς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον μελουργηθέντας ὑπὸ εἰκοσιδύω ἱερῶν καὶ θεσπεσίων μελῳδῶν ἐκ τῶν τοῦ ἁγίου ὄρους χειρογράφων βίβλων, μετὰ σπουδῆς καὶ πόνων πολλῶν συναχθὲν, καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθὲν ἐξεδόθη παρὰ Νικοδήμου τοῦ Ναξίου. Ἤδη δὲ τὸ δεύτερον μετ' ἐπιστασίας πολλῆς ἐπιδιορθωθὲν κατὰ τὰ τυπογραφικὰ σφάλματα ὑπὸ δὲ τῆς πατριαρχικῆς ἐκκλησιαστικῆς κεντρικῆς ἐπιτροπῆς ἐπικριθὲν ἐξεδόθη ὑπὸ Γ. Μουσαίου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐκ τῆς πατριαρχικῆς τοῦ γένους τυπογραφίας. 1849.*

In-fol. de 4 feuillets et 207 pages. Les feuillets liminaires contiennent successivement le titre, la dédicace au patriarche Anthime, l'explication du nom de Marie, les épigrammes et la préface aux lecteurs, en un mot tout ce que comprenait l'édition de 1796.

Bibl. de l'Auteur.

6. *Θεοτοκάριον νέον ποικίλον καὶ ὡραιότατον ὀκτώηχον περιέχον ἑξηκονταδύω κανόνας πρὸς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον μελουργηθέντας ὑπὸ εἰκοσιδύω ἱερῶν καὶ θεσπεσίων μελῳδῶν ἐκδοθὲν τὸ πρῶτον παρὰ Νικοδήμου μοναχοῦ τοῦ Ναξίου καὶ ἐπικριθὲν ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριαρχικῆς ἐκκλησιαστικῆς κεντρικῆς ἐπιτροπῆς ἤδη δὲ ἐπιδιορθωθὲν μεθ' ὅσης οἷόν τε ἐπιμελείας. Ἔκδοσις δευτέρα. Βενετίᾳ ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ τυπογραφείου ὁ Φοῖνιξ. 1883.*

In-fol. de 2 feuillets et 124 pages. Reproduction de l'édition précédente, sauf la dédicace et la préface qui ont été supprimées.

Bibl. de l'Auteur.

7. *Ὑμνῳδῶν ἀνέκδοτα. Ἐκ τῶν ἀπογράφων τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. Ἐξεδόθησαν δαπάνῃ καὶ σπουδῇ τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου. Ἀθήνησιν. Ἐκ τῆς τυπογραφίας Κ. Ῥάλλη. ᾳωμ'.*

In-8° de 32 pages chiffrées en grec et de 188 pages. Les pages liminaires contiennent la préface de l'éditeur, le célèbre Constantin Œconomos. Les pièces hymnographiques sont divisées en cinq séries : a) Huit triodia de Joseph le Mélode à chanter à complies, durant le temps pascal, p. 1-88. Ces triodia, quoi qu'en disent l'éditeur et tous les critiques après lui, n'étaient pas inédits ; on les trouve au complet à la fin du Pentecostarion de Grottaferrata (Rome, avril 1738), p. 1-108 de l'appendice ; b) Huit canons paraclétiques de Marc d'Éphèse à la Vierge Marie, destinés à être chantés durant la quinzaine précédant la fête de l'Assomption, p. 89-102 ; c) Sept canons de Manuel le Grand Rhéteur pour la même circonstance, p. 133-68. Cette série n'est pas complète ; il y manque le sixième canon, du deuxième plagal, contenu dans plusieurs manuscrits ; d) Canon paraclétique à la Vierge et aux saints martyrs contre les incursions des barbares, p. 169-80 ; e) Canon iambique pour la veille de l'Assomption par un métropolitain de Rhodes, p. 181-86. Les 2 dernières pages contiennent l'errata et la table des matières.

Bibl. de l'Auteur.

8. *Μικρὸν Θεοτοκάριον περιλαμβάνον τὰς πέντε ἐπισήμους θεομητορικὰς ἑορτὰς, Γενεθλίων, Εἰσόδια, Ὑπαπαντήν, Εὐαγγελισμὸν καὶ Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου. Ἀπολυτίκια, κοντάκια, μεγαλυνάρια αὐτῶν καὶ τὸν πολυέλεον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ μετὰ ὁμιλίας, καὶ ἕτερον λόγον περὶ τῆς ἁγίας κοινωνίας.* [Gravure.] *Ἐν Ἀθήναις, ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου Γεωργίου Λ. Βουτέρη ἱερομνήμονος καὶ προσκυνητοῦ ἐφημερίου Ὁσίου Μελετίου.*

In-8° de 32 pages. P. 3-16, salmigondis de notes hétéroclites sur les principales fêtes de la Vierge ; p. 17-24, l'acathiste de S. Démétrius, tiré d'un manuscrit ; p. 25-31, canon paraclétique au même saint de Séraphin d'Argyropolis. La page 32 est occupée par diverses réclames de l'éditeur.

Bibl. de l'Auteur.

II. Festa :

9. *De immaculata Deiparae conceptione hymnologia Graecorum ex editis et manuscriptis codicibus Cryptoferratensibus latina et italica interpretatione patrologica comparatione et adnotationibus illustrata cura Theodori* Toscani *et Iosephi* Cozza *monachorum S. Mariae Cryptaeferratae ordinis S. Basilii Magni.* Romae typis S. Congreg. de Propaganda Fide. Anno MDCCCLXII.

In-4° de xxxii-238 pages et 1 feuillet. Les pages liminaires contien-

nent le titre, une dédicace à Pie IX, la table des matières et la préface dans laquelle sont expliquées les diverses dénominations des pièces liturgiques publiées plus loin. Vient ensuite la première partie, p. 3-94, contenant cinq canons : le premier, d'André de Crète ; le second, anonyme ; le troisième, de Joseph l'Hymnographe ; le quatrième, anonyme ; le cinquième, de Georges l'Hymnographe. Dans la seconde partie, p. 97-179, sont rangés les morceaux de moindre importance, stichères, kathismata, kondakia et autres tropaires ; puis, p. 183-214, la traduction en vers italiens des petites pièces que nous venons de mentionner. Enfin dans un appendice, p. 215-38, un choix de typika et de synaxaria relatifs à la fête, l'index des noms et l'index des mots.

Bibl. de l'Auteur.

10. *Nativitas.* Vid. infra, III. IMAGINES. *Ζωοδόχος Πηγή.*

11. *Προεόρτια τῶν Εἰσοδίων.* — Nov. 20.

J. GABRAS, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 94. Addenda aux Ménées.

12 a. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ψαλλομένη τῇ 25 μαρτίου συντεθεῖσα δι' ἐπιμελείας παρὰ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Βουτέρη Αἰγινήτου καὶ ἐφημερίου τοῦ ἐνταῦθα ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ὁσίου Μελετίου. Πρὸς χρῆσιν πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ τέλει ὁ πολυέλεος καὶ οἱ 24 οἶκοι τῆς Θεοτόκου. Ἐν Ἀθήναις 1895.*

In-8° de 32 pages. L'office du 25 mars est suivi d'un discours sur l'Annonciation, p. 17-22, de l'acathiste, p. 22-29, et du *πολυέλεος*, p. 30-32.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

12 b. *Ἀκολουθία τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ψαλλομένη τῇ 25 μαρτίου συντεθεῖσα δι' ἐπιμελείας παρὰ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου πρὸς κοινὴν ἁπάντων τῶν φιλεόρτων χριστιανῶν ὠφέλειαν. Ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ τέλει ὁ Πολυέλεος καὶ οἱ 24 Οἶκοι τῆς Θεοτόκου, ὡς καὶ ὁμιλία εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν. Ἐν Ἀθήναις 1923.*

In-8° de 32 pages. Simple réimpression du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur.

13. *Ἀκολουθία τῆς Κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ψαλλομένη τῇ 15 αὐγούστου. Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἡ ἐν Ἐξ Μαρμάροις ἑορτάζουσα ἱερὰ ἐκκλησία ἐξέδοτο. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1887.*

In-8° de 28 pages, couverture non comprise, bien qu'elle soit la seule à contenir le titre. La première page est occupée par une courte préface

des éditeurs. L'office lui-même, p. 3-28, est tiré des Ménées, sans en excepter le synaxaire.

Bibl. de l'Auteur.

14. *Ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ, τοῦ ὄρθρου καὶ τῆς λειτουργίας τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ψαλλομένη τῇ ιε' αὐγούστου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν ἐκδοτῶν Α. Κολλαράκη καὶ Ν. Τριανταφύλλου — ὑπὸ τὸ Δημαρχεῖον — 1887.*

In-16 de 40 pages. Extrait des Ménées.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 135.

15. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου μετὰ τοῦ ἐπιταφίου καὶ τοῦ πολυελέου αὐτῆς ψαλλομένη τῇ 15 αὐγούστου.* [Gravure de la *Κοίμησις τῆς Θεοτόκου.*] *Ἀθῆναι 1895.* Le titre de la couverture est un peu plus explicite. En voici la teneur : *Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου περιέχουσα τὸν ἑσπερινὸν ὄρθρον, λειτουργίαν μετὰ τὸν πολυέλεον καὶ ἐπιτάφιον αὐτῆς. Ψαλλομένη τῇ 15 αὐγούστου. Συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐπισκόπου Κύμης τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας Μακαρίου τοῦ Καρυστίας πρὸς ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἀθῆναι 1895.*

In-8° de 32 pages. Le synaxaire manque ; par contre, on trouve, après le texte de l'office, un discours sur l'Assomption, p. 21-25, suivi du *πολυέλεος*, p. 25-32, et des *ἐγκώμια* traditionnels : *Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθης ἁγνή.* L'éditeur de cet office est le papas Georges Bouteres.

Bibl. de l'Auteur.

15 b. *Ἀκολουθία πλήρης τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Μετὰ μεγάλης προσθήκης, αἴνους εἰς τὴν παραμονήν, παρακλητικὸς κανὼν καὶ κδ' χαιρετισμοὺς εἰς τὴν παναγίαν Δέσποιναν, ὁμιλία ἐκ τοῦ ἱεροῦ Λαμασκηνοῦ, συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι : Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου.* [*Ἐν Ἀθήναις 1922.*]

In-8° de 48 pages. Pas de synaxaire. L'homélie, p. 24-27, en tient lieu. Viennent ensuite le *πολυέλεος*, p. 27-28, l'*ἐπιτάφιος*, p. 29-37, les tropaires principaux pour les cinq grandes fêtes de la Vierge, p. 37-39, le *πολυέλεος* de l'Annonciation, p. 39-47, et quelques tropaires pour les fêtes tombant le 26 août, p. 47-48.

Bibl. de l'Auteur.

16. *Ἀσματικὴ ἀκολουθία ψαλλομένη τῇ ιε' αὐγούστου εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ περιέχουσα τὰ στιχηρὰ προσόμοια, τὰ δοξαστικά, τὰ καθίσματα, τὰς καταβασίας, κλπ. Ἅπαντα μελοποιηθέντα ὑπὸ Φωκίωνος Βάμβα. Νῦν τὸ πρῶτον τύποις*

ἐκδίδοται ὑπὸ τοῦ ἰδίου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Α. Καλαράκη 1900.

In-8° de 52 pages.

Bibl. de l'Auteur.

17 a. *Μεγαλυνάρια ψαλλόμενα εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Παρ' Ἀντωνίῳ τῷ Πινέλλῳ τυπωθέντα. Δαπάνῃ καὶ σπουδῇ εὐλαβίας, τοῦ κυρίου Ἐμμανουήλου Τζανφορνάρου. Con privilegio. Ἐνετίησιν. Ἐν ἔτει, ᾳχκς'.*

In-8° de 20 feuillets non chiffrés, dont le dernier blanc. Ces *μεγαλυνάρια*, destinés à être chantés à l'office de l'*ὄρθρος*, après la neuvième ode du canon et avant les *ἐξαποστειλάρια*, ont pour auteur Manuel le Grand Rhéteur. Inc. *Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθης, Χριστέ.* Cf. É. Legrand, *Bibliographie hellénique... des ouvrages publiés par des Grecs au XVIIe siècle*, t. I (Paris, 1894), p. 202-203.

Paris, bibl. Nationale : B. 143 (Inventaire, B. 3592).

17 b. *Ἀκολουθία ἱερὰ εἰς τὴν Μετάστασιν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ἐκ πολλῶν ἐρανισθεῖσα, εἰς χρῆσιν τῶν φιλεόρτων χριστιανῶν. Ἐν Βενετίᾳ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς τυπογραφίας Φραγκίσκου Ἀνδρεώλα 1836.*

In-8° de 44 pages, dont les 3 dernières sont occupées par la liste des souscripteurs. Cette acolouthie ne contient, comme la précédente, que les *ἐγκώμια*, divisés en trois *στάσεις*, et destinés à être chantés le 15 ou le 23 août.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Pétrograd, bibl. publique : 134.

17 c. *Ἱερὰ ἀκολουθία, ψαλλομένη περὶ τὸν ἐπιτάφιον τῆς Κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῇ 15. αὐγούστου, ἐκ πολλῶν ἐρανισθεῖσα φυλλαδίων, ἐκδίδοται παρὰ Θεοδοσίου Οἰκονομίδου τοῦ Κουταλιηνοῦ. Ἀναλώμασιν ἰδίοις. Ἀθήνῃσιν. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Λ. Εἰρηνίδου. 1861.*

In-8° de 24 pages. P. 3, préface de l'éditeur n'offrant rien d'intéressant. Office complet de l'épitaphios de l'Assomption avec les *ἐγκώμια* en trois sections.

Bibl. de l'Auteur.

17 d. *Ὕμνος ψαλλόμενος τῇ 15ῃ αὐγούστου περὶ τὸν ἐπιτάφιον τῆς Κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ἐρανισθεὶς ἐκ πολλῶν φυλλαδίων. Ἐκδίδοται τὸ πρῶτον ὑπὸ Θεοδοσίου Λ. Οἰκονομίδου. Ἔκδοσις δευτέρα. Ἐν Ἀθήναις. 1877.*

In-8° de 16 pages, non compris la couverture, qui porte seule le titre. Réimpression du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur.

18 a. *Ἀκολουθία ἱερὰ εἰς τὴν Μετάστασιν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ἐκδίδοται κελεύσει τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου κυρίου Κυρίλλου. Ἐν Ἱεροσολύμοις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τοῦ Π. Τάφου. ᾳωξβ'.*

In-8° de 6 feuillets et 42 pages. C'est encore le texte de Manuel le Grand Rhéteur, mais retouché d'abord en 1783 par Procope du Péloponnèse, alors directeur de l'école de Jérusalem, puis par Samuel du Péloponnèse. Les feuillets liminaires sont occupés par la préface et les rubriques relatives à la cérémonie. Viennent ensuite les *ἐγκώμια* divisés en trois *στάσεις*. Inc. *Ἡ ἁγνὴ ἐν τάφῳ, κατετέθ ης βαβαί.*

Bibl. de l'Auteur.

18 b. *Ἀκολουθία ἱερὰ εἰς τὴν Μετάστασιν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ἐκδίδοται κελεύσει τοῦ μακαριωτάτου καὶ ἁγιωτάτου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου κυρίου Νικοδήμου τοῦ Α'. Ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου τοῦ Π. Τάφου. 1885.*

In-8° de 3 feuillets + *γ'* + 41 pages. Dans une préface occupant 2 des 3 feuillets liminaires, l'éditeur rappelle que les *ἐγκώμια*, publiés autrefois par Emmanuel le Grand Rhéteur, étant fort imparfaits, Procope le Péloponnésien, à la demande du patriarche de Jérusalem, Abraham, les avait corrigés vers 1783. Ce sont ces *ἐγκώμια*, retouchés pour le rythme par Samuel le Péloponnésien, qui sont publiés ici pour la troisième fois. Les 3 pages chiffrées en grec contiennent les rubriques à observer pour la cérémonie de l'*ἐπιτάφιος* de la Vierge à Gethsémani, où doivent se chanter ces *ἐγκώμια*, dont le texte remplit le reste de la brochure.

Bibl. de l'Auteur.

19 a. *Ἐγκώμια νεοφανῆ, ἤτοι, ἀκολουθία πανίερος, εἰς τὴν πανσέβαστόν τε, καὶ παναγίαν Μετάστασιν, τῆς ὑπερευλογημένης, καὶ πανενδόξου δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου τε, καὶ ἀειπαρθένου μακαρίας Μαρίας · ψαλλομένη, τῇ ιε'. αὐγούστου, ᾗ, τῇ πρὸ αὐτῆς, ὥσπερ κἂν τῷ Μεγάλῳ Σαββάτῳ. Ἧ προσῆπται καὶ λόγος πανηγυρικὸς, ἐν ᾧ παρεκβατικῶς μὲν, ἀναγκαίως δὲ (ὡς πρὸς τοὺς τῇδε.) ἀποδείκνυται, μικρὸν, τὸ, πρὸ τόκου, ἐν τόκῳ, καὶ μετὰ τόκον, παρθένος · νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθέντα, σπουδῇ του καὶ φιλοτίμῳ δαπάνῃ, τῶν τῆς περιφανεστάτης Ἑλλάδος πανευαγοῦς μοίρας. Ἐν τῷ, κατὰ τὴν ὁδὸν Γγιούλλιαν, Γεννόβης τῆς πάνυ, κλεινῷ τυπογραφείῳ, τοῦ τῆς Πιάνε, Ἰακώβου. Ἔτει ᾳωβ'. 1802. Genova Stamperia di Giacomo delle Piane in strada Giulia.*

In-4° de 8 + 92 pages. Au verso du titre, gravure de l'Assomption ; p. 3-6, dédicace à Macaire, métropolite *Πενταπόλεως*, datée du 15

septembre 1802, mais non signée ; p. 7-8, avis aux lecteurs, de la même date ; l'auteur y déclare avoir voulu composer en l'honneur de l'Assomption le pendant de l'office du samedi saint. P. 1-52, *ἐγκώμια* à chanter le 15 août, ou la veille. Inc. *Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθης σεμνή.* P. 53-92, *Λόγος πανηγυρικὸς, ἐν ᾧ, κατὰ παρέκβασιν, δείκνυται, καὶ τὸ, πρὸ τόκου, ἐν τόκῳ, καὶ μετὰ τόκον, παρθένος, ἐκφωνηθεὶς, εἰς τὴν θείαν πανήγυριν, τῆς Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.* Inc. *Τί λέγει ; τί ἀπορεῖ ; τί ἐρωτᾷ τώρα, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ;*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale et bibl. de Jean Blachoyanis.

19 b. *Ἐγκώμια νεοφανῆ, ἤτοι ἀκολουθία πανίερος εἰς τὴν πανσέβαστόν τε καὶ παναγίαν Μετάστασιν τῆς ὑπερευλογημένης καὶ πανενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ψαλλομένη τὴν ιε'. αὐγούστου ᾗ καὶ πρὸ αὐτῆς, ὡς ψάλλεται ὁ ἐπιτάφιος τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Ἔκδοσις δευτέρα. Ἐν ᾗ προσετέθησαν 24 οἶκοι ἐπὶ τῇ κοιμήσει τῆς Θεοτόκου, καὶ λόγος πανηγυρικὸς τοῦ Γερμανοῦ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως. Ἐν Πάτραις τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον Ε. Π. Χριστοδούλου. 1871.*

In-8° de 63 pages. P. 3-48, les *ἐγκώμια* du numéro précédent ; p. 49-56, acathiste de la Dormition. Inc. *Τῆς ἀθανάτου σου κοιμήσεως πανάχραντε* ; p. 57-63, panégyrique de la fête par S. Germain (BHG. 1135).

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

19 c. *Ἐγκώμια νεοφανῆ ἤτοι ἀκολουθία πανίερος, εἰς τὴν πανσέβαστόν τε, καὶ παναγίαν Μετάστασιν, τῆς ὑπερευλογημένης, καὶ πανενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τε, καὶ ἀειπαρθένου μακαρίας Μαρίας ψαλλομένη τῇ ιε'. αὐγούστου ᾗ τῇ πρὸ αὐτῆς· ὥσπερ κἂν τῷ Μ. Σαββάτῳ. Ἡ προσῆπται καὶ λόγος πανηγυρικῶς, ἐν ᾧ (παρεκβατικῶς μὲν, ἀναγκαίως δὲ πρὸς τοὺς νῦν ἀντιφρονοῦντας) ἀποδείκνυται τρανῶς, τὸ πρὸ τόκου, ἐν τόκῳ, καὶ μετὰ τόκον παρθένος. Τὸ πρῶτον ἐκδοθέντα ἐν Γενούῃ σπουδῇ τε καὶ φιλοτίμῳ δαπάνῃ τῶν τῆς περιφανεστάτης ἑλληνικῆς ἀδελφότητος. Νῦν δὲ τὸ δεύτερον ὑπὸ Ἀντωνίου Βασιλείου ἱεροδιακόνου. Ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου τύποις τοῦ « Ἀστέρος ». 1878.*

In-8° de *ια'* + 97 pages. Simple réimpression de l'édition de Gênes, hormis un avis de l'imprimeur inséré aux pages *ι'-ια'* et ne contenant rien d'intéressant. Les *ἐγκώμια* commençant au verso du sixième feuillet, il en résulte que les chiffres impairs sont au verso, et les chiffres pairs, au recto des feuillets. Le discours sur la virginité de Marie occupe les pages 61-94, tandis que les pages 95-97 sont remplies par la liste des souscripteurs.

Mont Athos, monastère de Dionysiou.

20. *Ἐγκώμια ᾄσματα ἤτοι ἀκολουθία ἱερὰ εἰς τὴν Μετάστασιν τῆς ὑπερευλογημένης, καὶ πανενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τε καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ψαλλομένη τῇ ιε' (15) αὐγούστου ᾗ προσῆπτε καὶ λόγος πανηγυρικός, ἐν ᾧ (παρεκβατικῶς μέν, ἀναγκαίως δὲ πρὸς τοὺς νῦν ἀντιφρονοῦντας) ἀποδεικνύεται τρανῶς τὸ « πρὸ τόκου, ἐν τόκῳ, καὶ μετὰ τόκον παρθένος ». Ἔκδοσις νεωτάτη. Ἐν Ἀθήναις. ἐκδότης : Κωνσταντῖνος Χρ. Ἰουκάκης προσκυνητὴς ἐκ Καλαμῶν 36-ὁδὸς Πετράκη-36 1898.*

In-8° de 1 feuillet et 81 pages. Le feuillet initial contient, au recto, le titre ci-dessus avec cette variante au début : *κβ'. περιοδικὸν σύγγραμμα Κ. Χ. Δουκάκη. - Ἀκολουθία ἱερὰ ἤτοι ἐγκώμια ᾄσματα κτλ.*, et, au verso, la Vierge assise sur son trône. En guise de préface, p. 2-9, notice nécrologique de Spyridon Chr. Doukakès, frère de l'éditeur, mort le 29 septembre 1897. P. 10, note sur l'origine de la présente édition ; p. 11-36, *ἐγκώμια* d'après l'édition de Venise (17 b) et de Syra (19 c) ;p. 37-57, *λόγος πανηγυρικός* emprunté à l'édition de 1802 ; p. 58-70, office du 15 août tiré des Ménées ; p. 71-81, poème sur la naissance de la Vierge (Inc. *Κύριε εὐχαριστῶ σοι Ἰησοῦ σὲ προσκυνῶ*), suivi d'autres prières, la plupart en vers, et de la liste des souscripteurs. La page 82 (non chiffrée) présente une réclame de l'éditeur en faveur de son *Μέγας συναξαριστής*.

Bibl. de l'Auteur.

21. *Ἀκολουθία τοῦ ἱεροῦ ἐπιταφίου ψαλλομένη ἐν τῇ Κοιμήσει τῆς ὑπεραγίας ἐνδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τὴν 15 αὐγούστου. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον ἀδελφῶν Ι. Κουβέλου 1920.*

In-8° de 16 pages.

Bibl. de l'Auteur.

22. *Τὰ καταθέσια τῆς τιμίας ζώνης τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἤτοι ἡ ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ, ὄρθρου καὶ λειτουργίας τῆς κατὰ τὴν λα'. αὐγούστου τελουμένης ἑορτῆς. Ἐν Σάμῳ ἐκ τοῦ ἡγεμονικοῦ τυπογραφείου. 1877.*

In-8° de 32 pages. Pas de synaxaire. P. 31-32 : *Μεγαλυνάρια, ψαλλόμενα πρὸς τὴν τιμιωτέραν, εἰς τὴν κυρίαν ἡμῶν Βηματάρισσαν.*

Bibl. de l'Auteur.

23 a. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας Σκέπης τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ψαλλομένη τῇ α'. ὀκτωβρίου, (ᾗ καὶ λόγοι τινὲς πανηγυρικοὶ τῆς θεοτόκου προσετέθησαν). Συντεθεῖσα μὲν ὑπὸ Ἰακώβου μοναχοῦ ἁγιορείτου, νῦν δὲ τὸ πρῶτον ἐκδίδοται ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ τοῦ πανοσιωτάτου Ἀβερκίου τοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ κοινοβίου τοῦ Ῥωσσικοῦ. Ἐν Ἀθήναις τύποις Γεωργίου Καρυοφύλλη. (ὁδὸς Νικία, ἀριθ. 23). 1869.*

In-8° de 55 pages. Forme la seconde partie d'un volume, dont la première partie est constituée par l'acolouthie des Pères Athonites parue la même année. (*Vid.* **Patres Athonitae** 2). P. 3-31, office sans synaxaire ; p. 33-46, *Λόγος ἐγκωμιαστικός τε καὶ ὑπομνηματικὸς εἰς τὴν ὑπέρφωτον ἀστραποπυρσοχρυσόλαμπον Σκέπην τῆς παντανάσσης δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.* Inc. *Νεφέλη τὸ πάλαι καταψύχουσα τὸν καύσωνα τοῦ ἡλίου, καὶ δροσίζουσα τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ.* P. 47-55, *λόγος εἰς τὴν Σκέπην τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, μεταφρασθεὶς ἐκ τῆς σλαβωνικῆς.* Inc. *Ἐν τοῖς ἐσχάτοις δεινοῖς καιροῖς, ὅτε ἐμπιπλάμεθα ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν.*

Bibl. de l'Auteur.

23 b. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας Σκέπης — τύποις Γεωργίου Καρυοφύλλη. (ὁδὸς Νικία ἀριθ.-23). 1869.*

In-8° de 152 pages.Le titre et les 55 premières pages sont absolument les mêmes que dans le numéro précédent.Les pages 56-152 contiennent les morceaux suivants : P. 56-65, homélie de S. Jean Chrysostome sur la Nativité de N.-S. Inc. *Μυστήριον ξένον καὶ παράδοξον βλέπω • ποιμένες μου περιηχοῦσι τὰ ὦτα.* P. 65-68, du même sur la même fête. Inc. *Ὁ τῆς δικαιοσύνης ἀνέτειλε σήμερον ἥλιος, καὶ τὸν πρὶν ἀνατέλλοντα ἐκάλυψεν.* P. 69-80, discours de S. Théodore Studite sur la Nativité de la Vierge (BHG. 1112, où ce morceau est attribué à S. Jean Damascène). P. 80-98, discours de Georges de Nicomédie sur la Purification. Inc. *Τὰ τῆς παρούσης ἱερᾶς πανηγύρεως ἡ εὐαγγελικὴ σάλπιγξ περιηχεῖ.* P. 98-111, *ἐγκώμιον* de S. Jean Damascène sur l'Annonciation. Inc. *Τῆς παρούσης τιμίας βασιλικῆς συνάξεως τὴν φαεινήν τε καὶ ὑπέρξενον ἀνάμνησιν λαοὶ φυλαὶ καὶ γλῶσσαι.* P. 112-16,de S. Jean Chrysostome sur l'Annonciation. Inc. *Πάλιν χαρᾶς εὐαγγέλια, πάλιν ἐλευθερίας μηνύματα, πάλιν ἀνάκλισις, πάλιν ἐπάνοδος.* P. 117-28, de S. Taraise sur la Présentation (BHG. 1149). P. 129-35, de S. Germain sur la Ceinture (BHG. 1086). P. 135-45, de S. Épiphane (BHG. 1143). P. 146-51, acathiste de l'Assomption. Inc. *Τῆς ἀθανάτου σου κοιμήσεως.*

Bibl. de l'Auteur.

23 c. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἀποστόλου Ἀνανίου ἑνὸς τῶν ἑβδομήκοντα, τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ῥωμανοῦ τοῦ μελῳδοῦ, καὶ ἡ ἀνάμνησις τῆς ἁγίας Σκέπης τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ψαλλομένη τῇ 1ῃ ὀκτωβρίου.*

Doukakes, *Ἀκολουθίαι καὶ βίοι*, p. 1-29. Le texte de l'office de la *Σκέπη* est identique à celui des numéros précédents, mais on y a intercalé les parties relatives aux SS. Ananias et Romanos. Le discours historique, p. 26-29, est la reproduction de la première partie du *Λόγος ἐγκωμιαστικός* de l'édition de 1869.

24 a. *Ἀκολουθία εἰς τὸν ἀκάθιστον ὕμνον μετὰ τῶν κδ'. οἴκων ἐξηγηθέντων εἰς ἁπλῆν ῥωμαϊκὴν φράσιν παραφραστικῶς παρὰ Μελετίου ἱερομονάχου Καλλονᾶ τοῦ Κρητός.*

P. 1-23 du recueil dont nous avons reproduit le titre à **Ioannes Baptista** 1. Il existe de cette acolouthie plusieurs éditions spéciales. Comme le contenu en est identique, nous nous bornerons à signaler ici la dernière :

24 b. *Οἱ οἰκοσιτέσσαρες οἶκοι τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας εἰς τὴν ἁπλῆν γλῶσσαν παραφραστικῶς μετενεχθέντες παρὰ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις Μελετίου Καλλονᾶ. Ἐν Βενετίᾳ ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ τυπογραφείου τοῦ ἁγίου Γεωργίου 1865.*

Petit in-12 de 72 pages. Après une dédicace à la Vierge et une courte introduction sur les origines de l'acathiste, l'auteur reproduit les vingt-quatre *οἶκοι* sur deux colonnes, l'une contenant le texte, et l'autre la paraphrase en néo-grec.

Bibl. de l'Auteur.

24 c. *Οἱ κδ' οἶκοι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ οἱ κδ'. οἶκοι εἰς τοὺς θείους ἀρχαγγέλους. Ὑπὸ Γεωργίου Α. Βουτέρη, ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Πρὸς ὠφέλειαν τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν.*

In-8° de 16 pages, sans lieu ni date, mais imprimé à Athènes en 1917. P. 2-9, les vingt-quatre *οἶκοι* ou hymne acathiste à la Vierge ; p. 9-16, les vingt-quatre *οἶκοι* aux archanges, revus et corrigés par le moine Nicodème le Naxiote et tirés du *Προσκυνητάριον* de Dochiar. *Vid.* **Michael et Gabriel,** et ci-dessous le n° 29.

Bibl. de l'Auteur.

24 d. *Μεγάλη παράκλησις καὶ κδ' οἶκοι εἰς τὴν κυρίαν καὶ δέσποιναν Θεοτόκον. Προσετέθησαν καὶ μερικὰ ἀπολυτίκια κοντάκια καὶ μεγαλυνάρια τῶν θεομητορικῶν ἑορτῶν. Ἐκδίδεται χάριν εὐλαβείας ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου πνευματικοῦ πατρὸς καὶ προσκυνητοῦ Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἀθῆναι 1925.*

In-16 de 36 pages.

Bibl. de l'Auteur.

N. B. Les éditions de l'acathiste seul, sans commentaire ni paraphrase, sont excessivement nombreuses ; nous ne les signalerons pas, car il nous faudrait pour cela mentionner, sans profit pour le lecteur, toutes les éditions de l'*Ὡρολόγιον* et tous les manuels de prières à l'usage des fidèles, sans compter une infinité de petites brochures à dix centimes, toutes semblables.

25. *Κανὼν εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον Μαρίαν, οὗ ἡ ἀκροστιχίς · Πόνων ἀπαρχὴν προσδέχου θεοτόκε.* Inc. *Πελάγει ποντούμενον τῆς ἁμαρτίας με Δέσποινα.*

M. Hidromenos, *Κανόνες*, p. 7-10.

III. Imagines :

26 a. *Ἀνωτέρα ἐπισκίασις ἐπὶ τοῦ Ἄθω ἤτοι διηγήσεις περὶ τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν καὶ ἐν Ἄθῳ δοξασθεισῶν εἰκόνων τῆς Θεοτόκου καὶ ἄλλων ἁγίων. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς βουλγαρικῆς ἐφημερίδος : «Τσαρεγράδσκη Βέστνηκ» καὶ συντρ. 1861.*

In-4° de *η'* + 115 pages + 2 feuillets. Ouvrage enrichi de 21 planches hors texte contenant la gravure d'un même nombre d'images miraculeuses vénérées à l'Athos. L'édition est matériellement fort défectueuse, mais d'un grand intérêt ; aussi l'ouvrage, bien que d'origine slave, fut-il réimprimé depuis par les Grecs.

Bibl. de l'Auteur.

26 b. *Ἀνωτέρα ἐπισκίασις ἐπὶ τοῦ Ἄθω ἤτοι διηγήσεις περὶ τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν καὶ ἐν Ἄθῳ δοξασθεισῶν εἰκόνων τῆς Θεοτόκου καὶ ἄλλων ἁγίων. Ὑπὸ Κ. Π. Παρασκευοπούλου. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Ἰωάννου Νικολαΐδου 1899.*

In-8° de 175 pages. L'ouvrage proprement dit se termine à la page 141. Après trois pages entièrement blanches, on trouve, p. 145-57, une courte notice sur les divers monastères de l'Athos ; p. 158-60, la table des matières ; p. 161-75, la liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur.

Ἄξιόν ἐστιν :

27 a. *Ἀκολουθία εἰς τὸ Ἄξιόν ἐστιν. — Ἡ παροῦσα ἀκολουθία πεφιλοπόνηται παρὰ τοῦ ἀοιδίμου διδασκάλου κυρίου Βενεδίκτου ἱεροδιακόνου τοῦ ἐκ τοῦ Ῥωσσικοῦ ἱεροῦ κοινοβίου, εὐλαβείᾳ τῇ πρὸς τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, αἰτήσει τῶν τοῦ Πρωτάτου ἐκκλησιαστικῶν, κατὰ τὸ ᾠδὴ'. Μετεγράφη ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἄθω. Νῦν πρῶτον ἐκδίδεται δαπάνῃ Στεφάνου Κ. Σκαθάρου ταῦ ἐξ Ἀθηνῶν · εἰς κοινὴν ὠφέλειαν τῶν ἁπανταχοῦ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἀθήνησιν, τύποις Φ. Καραμπίνη καὶ Κ. Βάφα (παρὰ τῇ ὁδῷ Βύσσῃ · ἀριθ. 301). 1854.*

In-8° de 24 pages. Les pages 2-3 sont blanches ; p. 4, portrait de la Madone ; p. 5-23, office avec ce synaxaire, p. 16-18 : *Ὑπόμνημα περὶ τοῦ θαύματος τοῦ γενομένου ὑπὸ τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω, ἤτοι περὶ τοῦ ἀρχαγγελικοῦ ὕμνου, τοῦ Ἄξιόν ἐστιν.* Inc. *Κατὰ τὴν σκῆτιν τοῦ Πρωτάτου, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὰς Καρεὰς, ἐκεῖ πλησίον, ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος.*

Bibl. de l'Auteur ; Paris, bibl. de Henri Omont ; Pétrograd, bibl. publique : 72 (b).

27 b. *Ἀκολουθία εἰς τὸ Ἄξιόν ἐστιν. Ἡ παροῦσα ἀκολουθία*

πεφιλοπόνηται παρὰ τοῦ ἀοιδίμου διδασκάλου κυρίου Βενεδίκτου ἱεροδιακόνου τοῦ ἐκ τοῦ Ῥωσσικοῦ ἱεροῦ κοινοβίου, εὐλαβείᾳ τῇ πρὸς τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, αἰτήσει τῶν τοῦ Πρωτάτου ἐκκλησιαστικῶν, κατὰ τὸ ᾠλη'. Μετεγράφη ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἄθω, ἔκδοσις δευτέρα. Παρὰ τοῦ ἐλαχίστου ἐν μοναχοῖς Ἰωσὴφ Κ. Σκαθάρου τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν προσκυνητοῦ. Εἰς κοινὴν ὠφέλειαν τῶν ἁπανταχοῦ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τῆς τυπογραφίας Π. Καραμπίνου. 1867.

In-8° de 24 pages. Simple réimpression du numéro précédent, auquel celui-ci correspond page par page.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 107.

27 c. *Ἀκολουθία εἰς τὸ Ἄξιόν ἐστιν. Ἡ παροῦσα ἀκολουθία πεφιλοπόνηται παρὰ τοῦ ἀοιδίμου διδασκάλου κυρίου Βενεδίκτου ἱεροδιακόνου τοῦ ἐκ τοῦ Ῥωσσικοῦ ἱεροῦ κοινοβίου, εὐλαβείᾳ τῇ πρὸς τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, αἰτήσει τῶν τοῦ Πρωτάτου ἐκκλησιαστικῶν, κατὰ τὸ ᾠλη'. Μετεγράφη ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἄθω. Νῦν πρῶτον ἐκδίδεται δαπάνῃ Στεφάνου Κ. Σκαθάρου τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν, εἰς κοινὴν ὠφέλειαν τῶν ἁπανταχοῦ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Τὸ δεύτερον δὲ ὑπὸ Σάββα ἱερομονάχου τοῦ ἐκ τοῦ Ἰβηριτικοῦ κελλίου τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων πλησίον τοῦ Πρωτάτου. Ἐν Ἀθήναις 1890.*

In-8° de 23 pages. Simple réimpression.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 108 ; bibl. des Bollandistes.

27 d. *Ἀρχιμ. Εὐθυμίου Δελαλῆ. Μνεία περὶ Καρυῶν ἁγίου ὄρους. Λεπτομερὴς ἔκθεσις περὶ τοῦ Ἄξιόν ἐστιν.* [Sceau du conseil central de l'Athos.] *Ἐν τέλει ἡ ἀκολουθία τῇ ἐγκρίσει τῆς ἱερᾶς Κοινότητος καὶ περὶ τῶν τεσσάρων ἀρχαγγελικῶν ὕμνων 1924.*

In-8° de 32 pages. P. 1-5, titre et pièces liminaires ; p. 6-11, notice sur Karyès ; p. 12-16, légende de l'*Ἄξιόν ἐστιν* ; p. 17-21, notice sur les quatre cantiques des anges ; p. 22-30, office de l'*Ἄξιόν ἐστιν* ; p. 31-32, cantique à la Vierge par l'archimandrite Matthieu.

Bibl. de l'Auteur.

Ἀργοκοιλιώτισσα :

28. *Παναγία ἡ Ἀργοκοιλιώτισσα. Παλαιὸν χειρόγραφον ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ κ. Μιχ. Ἰακ. Μαρκοπόλι ἐκδιδόμενον ὑπὸ Γ. Ν. Μανετάκη. Ἐν Νάξῳ τύποις «Νάξου» 1895.*

In-8° de 1 feuillet pour le titre, 16 pages et 1 feuillet blanc. Histoire de la Madone de *Ἀργοκοίλι*, dans l'île de Naxos, racontée par Georges *Κορὲς*, curé de l'endroit, le 2 mai 1836.

Bibl. de l'Auteur.

Γοργοϋπήκοος :

29. *Κανὼν παρακλητικὸς φέρων ἐν ταὐτῷ καὶ θαυμάτων διήγησιν, ψαλλόμενος ἔμπροσθεν τῆς θαυματουργοῦ Γοργοϋπηκόου, τῆς κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου. Ποίημα τοῦ ἐκ τῆς Νάξου Νικοδήμου μοναχοῦ τοῦ διδασκάλου.*=P. 39-44 de l'ouvrage suivant : *Προσκυνητάριον τοῦ βασιλικοῦ, πατριαρχικοῦ, σταυροπηγιακοῦ τε, καὶ σεβασμίου ἱεροῦ μοναστηρίου τοῦ Δοχειαρείου, τοῦ ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἄθωνος.Συντεθὲν μὲν καὶ φιλοπονηθὲν παρὰ τοῦ πανοσιολογιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἁγίου πρώην μεγάλου πρωτοσυγκέλλου,τῆς τοῦ Χοῦ μεγάλης ἐκκλησίας κυρίου κυρίου Κυρίλλου τοῦ ἐκ Σμύρνης · ἐν ᾧ προσετέθησαν ἐν τῷ τέλει εἷς κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον τὴν θαυματουργὸν Γοργοϋπήκοον, καὶ εἰκοσιτέσσαρες οἶκοι τῶν θείων Ἀρχαγγέλων. Τύποις δὲ νῦν πρῶτον ἐκδοθὲν ἐπιμελείᾳ καὶ φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ πανοσιολογιωτάτου ἁγίου ἀρχιμανδρίτου, καὶ καθηγουμένου τῆς Σλομποζίας κυρίου κυρίου Γαβριὴλ τοῦ Σμυρναίου καὶ κοινοβιάτου τοῦ αὐτοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου.— Ἀδεία τοῦ πανιερωτάτου ἡμῶν δεσπότου ἁγίου Οὐγγροβλαχίας κυρίου κυρίου Νεοφύτου. Ἐπὶ τῆς λαμπρᾶς ἡγεμονίας τοῦ ὑψηλοτάτου ἡμῶν αὐθέντου πάσης Οὐγγροβλαχίας κυρίου κυρίου Γεωργίου Δημητρίου Μπεμπέσκου Βοεβόδα. Ἐν Βουκουρεστίῳ. Ἐκ τῆς τυπογραφίας τῆς αὐλῆς τοῦ Φριδ. Βαλμπάουμ. 1843.*

In-4° de 8 pages chiffrées en grec, 53 pages, 1 feuillet et 3 planches. Les pages liminaires comprennent, outre le titre, une dédicace à l'auteur, l'ancien grand-protosyncelle Cyrille, devenu évêque de l'Argolide dans le Péloponnèse, une dédicace de ce même Cyrille aux deux SS. Euthyme et Néophyte, fondateurs du monastère, une lettre du même aux moines de Dochiar, et son avertissement aux lecteurs. Suivent trois épigrammes, les deux premières, du moine péloponnésien Eulogios en l'honneur de l'auteur et de l'éditeur, et la troisième, de Païsios, évêque de Stagi, sur le monastère. L'histoire de ce dernier occupe les pages 1-38 ; elle est suivie, p. 39-44, du canon paraclétique dont nous avons transcrit ci-dessus le titre, et, p.45-53,des vingt-quatre *Οἶκοι* en l'honneur des archanges, composés par le même Nicodème. *Vid.* **Michael.** Le feuillet final contient, au recto, l'errata. Quant aux 3 planches placées en tête de chacune des trois parties du volume, elles représentent respectivement les deux SS. Euthyme et Néophyte, la Madone *Γοργοϋπήκοος*, et un miracle local dû à l'intercession des archanges.

Bibl. de l'Auteur.

30. *Ὁμιλία εἰς τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου 21 νοεμβρίου. Ὁμοῦ καὶ τὰ ἀντίφωνα ἐκ τοῦ Μ. Ὡρολογίου, τὰ μεγαλυνάρια ἐκ τοῦ Πνευματικοῦ Κήπου, ἀντὶ τοῦ κοινωνικοῦ, τὰ μακαριστάρια ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδας, ὁ πολυέλεος ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν τῶν πολτελαί-*

ων, ὁμιλία διὰ τοὺς ἀμελοῦντας ἱερεὶς τὴν ἀκολουθίαν των, ἀπὸ τοὺς Ἀδάμαντας τοῦ παραδείσου, περὶ νηστείας τοῦ σαρανταημέρου, πότε γίνεται κατάλυσις ἰχθύος, περὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, περὶ τοῦ ὑψηλοῦ ἀξιώματος τῆς ἱερωσύνης. Καὶ παρακλητικὸς κανὼν καὶ οἱ κδ' οἶκοι τῶν παμμεγίστων ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ ἐρρανισθέντων ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου ἁγίου Ὄρους ὅτε ἐπεσκέφθην τὸ 1904 τὴν μονὴν ταύτην, εὑρισκομένων τῶν ἀνωτέρω εἰς τὴν βιβλιοθήκην μου. Ὁ ἐλάχιστος ἐν ἱερεῦσι Γεώργιος Α. Βουτέρης ἱερεὺς καὶ προσκυνητὴς, ἐφημέριος τοῦ ἐνταῦθα ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἀθῆναι 20 φεβρουαρίου 1911.

In-8° de 32 pages. De tout cet amalgame, mentionnons, comme rentrant dans notre sujet, le canon paraclétique à la Vierge *Γοργοϋπήκοος*, p. 16-22, et l'acathiste des Archanges, p. 23-32, tirés l'un et l'autre de la brochure précédente. La couverture a pour titre : *Μήτηρ Θεοῦ ἡ Κυρία τῶν ἀγγέλων*, paroles encadrant l'image de la Vierge ; elles sont suivies d'une biographie abrégée de l'éditeur.

Bibl. de l'Auteur.

Εἰκοσιφοίνισσα :

31. *Κανὼν εἰς τὴν ἀχειροποίητον εἰκόνα τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς ἐν τῇ μονῇ τῆς Εἰκοσιφοινίσσης, πονηθεὶς πάλαι Ματθαίῳ ταπεινῷ μητροπολίτῃ Μυρέων.*

Vid. **Dionysius** patriarcha CP., 1e et 2e éd., p. 9-12 ; 13e éd., p. 16-20.

Ἐλεήστρια :

32. *Σύντομος ἱστορία τῆς εὑρέσεως καὶ τῶν θαυμάτων τῆς ἁγίας εἰκόνος τοῦ ἐν Κορώνῃ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ἐλεηστρίας. Ἐν Ἀθήναις 1917.*

In-8° de 20 pages, dont la dernière non chiffrée porte ce colophon : *Τύποις Ι. Βάρτσου-Πραξιτέλους 21- Ἀθῆναι.* Sur le titre, gravure de l'*Ἐλεήστρια*, icone trouvée le 22 janvier 1897 à la suite d'une vision de la vieille Marie G. Stathaki. Le récit de cette invention est suivi, p. 7-19, de celui des prodiges.

Bibl. de l'Auteur.

Εὐαγγελίστρια in insula Teno :

33 a. *Εὕρεσις τῆς πανσέπτου εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς θεοτόκου, καὶ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς τὴν νῆσον Τῆνον. Ἐτυπώθη δαπάνῃ τοῦ ἐν Τριεστίῳ κυρίου Δημητρίου Καγκάδη, καὶ τῶν ἐν Τήνῳ αὐτοῦ ἀδελφῶν κυρίων Σταματίου καὶ*

Ἰωάννου, δι' εὐλάβειαν καὶ εἰς δόξαν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου, τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ἐν Βενετίᾳ. Ἐκ τῆς ἑλληνικῆς τυπογραφίας Φραγκίσκου Ἀνδρεώλα. 1833.

In-8° de 31 pages et 1 feuillet blanc. En face du titre, gravure de l'Annonciation ; p. 5-23, récit de la découverte de l'image miraculeuse en 1823, le 30 janvier, suivi des premiers miracles. Ce récit anonyme est daté de Tinos, le 27 juillet 1832. Inc. *Καθ' ὃν καιρὸν ὁ πολυεύσπλαγχνος Θεὸς τῶν χριστιανῶν ἐθαυμάστωσε.* P. 25-31, courte acolouthie pour le 30 janvier. Celle-ci fait défaut dans certains exemplaires, qui se terminent à la page 23.

N. B. Sur ce célèbre sanctuaire, voir [E. J. B. Toriza], *Le pèlerinage de l'Évanghélistria à Tinos*, dans *Bessarione*, n°s 17-18 (1898).

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

33 b. *Ὕμνος εἰς τὸν ἐν Τήνῳ ἱερὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ὑπὸ Γεωργίου Σκόκου. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Ν. Ἀγγελίδου κατὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ παρὰ τῇ Καπνικαρέᾳ. 1853.*

In-8° de 16 pages. Inc. *Ἔργον νομίζω ἱερόν, ὦ Ἕλληνες, ν' ἀρχίσω.*

Bibl. de l'Auteur.

33 c. *Ἀκολουθία τῆς ἐν τῇ νήσῳ Τήνῳ εὑρέσεως τῆς πανσέπτου καὶ ἁγίας εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς θεοτόκου, ψάλλεται δὲ κατὰ τὴν ἑξῆς διατύπωσιν, μόνον ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας, τῷ ἐν τῇ νήσῳ Τήνῳ. Ἐν μηνὶ ἰανουαρίῳ λ'.*

Νέον Λειμωνάριον[2], t. II, p. 69-71. Pas de synaxaire. P. 72 : *Τάξις γινομένη τῇ τριακοστῇ ἰανουαρίου, ἐν τῇ εὑρέσει τῆς ἐν τῇ νήσῳ Τήνῳ θαυματουργοῦ εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.*

33 d. *Περιγραφὴ τῆς ἐν Τήνῳ νήσου εὑρεθείσης ἁγίας καὶ θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ τῶν θαυμάτων αὐτῆς ἐν αἷς προσετέθη καὶ ἡ περιγραφὴ τῆς ὅλης νήσου καὶ τῶν κατοίκων αὐτῆς. Ἤδη δὲ τὸ δεύτερον συνετέθη καὶ ἐπιδιορθώθη ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Διονυσίου Πύρου τοῦ Θετταλοῦ ἰατροδιδασκάλου καὶ ἱπποτου τοῦ βασιλικοῦ τάγματος τοῦ Σωτῆρος. Ἔκδοσις ἕκτη. Ἐν Ἑρμουπόλει τύποις Α. Κουκουλᾶ καὶ Ρ. Πρίντεζη. 1848.*

In-8° de 1 feuillet et 22 pages. Le premier feuillet est occupé, au verso, par une gravure de l'Annonciation. Édition entièrement nouvelle faite par l'auteur à la suite d'un pèlerinage accompli au mois d'août 1848. Le récit des miracles, au nombre de 44, remplit les pages 10-19 ; mais on y trouve déjà, p. 21-22, des prodiges accomplis en 1855-1858, preuve évidente que cette édition n'est pas de 1848, comme le porte le titre, mais plutôt, pensons-nous, de 1858. Voir le n° 33 f. A ce qu'il semble, sont seuls de 1848 la description générale de l'île et le récit des premiers miracles, tels qu'on les trouve imprimés, à

cette date, par Pyrrhos lui-même dans le curieux volume intitulé : *Περιήγησις ἱστορικὴ καὶ βιογραφία Διονυσίου Πύρρου τοῦ Θετταλοῦ* (in-8°, Athènes, 1848), p. 159-80, sous le titre suivant : *Καταγραφὴ τῆς ἐν Τήνῳ νήσῳ εὑρεθείσης ἁγίας εἰκόνος τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ τῶν θαυμάτων αὐτῆς*. Le dernier prodige qui y figure est du 8 septembre 1848, alors que s'imprimait le volume de Pyrrhos.

Athènes, bibl. de Jean Blachoyanis.

33 e. *Εὕρεσις τῆς πανσέπτου εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Καὶ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς τὴν νῆσον Τῆνον. Μετατυπωθεῖσα δαπάνῃ Χρήστου Λούκα ἐκ τῆς πρώτης αὐτῆς ἐκδόσεως τῆς ἐν Βενετίᾳ γενομένης κατὰ τὸ 1833. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Χρήστου Λούκα. Ὁδὸς Εὐαγγελιστρίας. (ἀριθ. 43.) 1860.*

In-8° de 2 feuillets, 26 pages et 1 feuillet. Le récit des prodiges s'arrête au 15 août 1859.

Bibl. de l'Auteur.

33 f. *Περιγραφὴ τῆς ἐν Τήνῳ νήσου εὑρεθείσης ἁγίας καὶ θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Εὐαγγελιστρίας. καὶ τῶν θαυμάτων αὐτῆς ἐν αἷς προσετέθη καὶ ἡ περιγραφὴ τῆς ὅλης νήσου καὶ τῶν κατοίκων αὐτῆς. Ἤδη δὲ τὸ δεύτερον συνετέθη καὶ ἐπιδιορθώθη ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Διονυσίου Πύρου τοῦ Θετταλοῦ ἰατροδιδασκάλου καὶ ἱππότου τοῦ βασιλικοῦ τάγματος τοῦ Σωτῆρος. Ἔκδοσις ἕκτη. Ἐν Ἀθήναις 1862.*

In-8° de 24 pages, dont les 5 premières non chiffrées. En face du titre, gravure de l'Annonciation. P. 5-11, histoire abrégée du sanctuaire, suivie d'une courte lettre des épitropes à l'éditeur, datée du 30 août 1848, pour le prévenir de l'envoi d'un exemplaire de la première édition pour lui permettre d'en préparer une autre plus complète. P. 11-19, miracles opérés depuis l'origine jusqu'à 1855 ; p. 19-21, description de l'île ; p. 21-24, nouveaux miracles de 1855 à 1861.

Athènes, bibl. de Jean Blachoyanis.

33 g. *Περιγραφὴ τῆς ἐν νήσῳ Τήνῳ εὑρεθείσης ἁγίας καὶ θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ τῶν θαυμάτων αὐτῆς ἐν αἷς προσετέθη καὶ ἡ περιγραφὴ τῆς ὅλης νήσου καὶ τῶν κατοίκων αὐτῆς. Ἤδη δὲ τὸ δεύτερον συνετέθη καὶ ἐπιδιορθώθη ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Διονυσίου Πύρου τοῦ Θετταλοῦ ἰατροδιδασκάλου καὶ ἱππότου τοῦ βασιλικοῦ τάγματος τοῦ Σωτῆρος. Ἔκδοσις ὀγδόη. 1864.*

In-8° de 24 pages.

Bibl. de l'Auteur.

33 h. *Εὕρεσις τῆς πανσέπτου εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς θεοτόκου καὶ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς τὴν νῆσον Τῆνον.* [Vignette.] *Ἐν Βενετίᾳ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος 1865.*

In-16 de 31 pages, dont les 5 premières non chiffrées sont occupées successivement par une gravure représentant l'Annonciation, par le titre et par le début du récit, identique à celui paru dans l'édition de 1833. Ce récit s'achève à la page 24. Vient ensuite, p. 25-31, une nouvelle partie sous ce titre : *Ἀκολουθία εἰς τὴν εὕρεσιν τῆς πανσέπτου εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου.* C'est l'office de la plupart des exemplaires de l'édition de 1833.

Bibl. de l'Auteur.

33 i. *Εὕρεσις τῆς πανσέπτου εἰκονος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς τὴν νῆσον Τῆνον. Μετατυπωθέντα δαπάνῃ τῆς ἐπιτροπῆς ἐκ τῆς πρώτης ἐκδόσεως τῆς ἐν Βενετίᾳ τυπωθείσης κατὰ τὸ 1833. Ἀθῆναι. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Χρήστου Λούκα. Κατὰ τὴν ὁδὸν Εὐαγγελιστρίας (ἀριθ. 42) 1865.*

In-8° de 28 pages. Reproduction de l'édition de Venise augmentée du récit des miracles jusqu'en 1865.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de Jean Blachoyanis.

33 k. *Ἔμμετρος ὕμνος εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου καὶ εἰς τὸν ἐν Τήνῳ ἱερὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ὑπὸ Γεωργίου Σκόκου. (Ἐγκρίσει τῆς ἱερᾶς Συνόδου). Ἐν Ἀθήναις, τύποις « Εὐαγγελισμοῦ » Λ. Καρακατσάνη. (ὁδὸς Ἁγίου Μάρκου ἀριθ. 34) 1865.*

In-8° de 15 pages. Inc. *Ὁ τῶν ἁπάντων ποιητής.*

Bibl. de l'Auteur.

33 l. *Εὕρεσις τῆς πανσέπτου εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς τὴν νῆσον Τῆνον. Μετατυπωθέντα δαπάνῃ τῆς ἐπιτροπῆς ἐκ τῆς πρώτης ἐκδόσεως τῆς ἐν Βενετίᾳ τυπωθείσης κατὰ τὸ 1833. Ἀθῆναι. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Χρήστου Λούκα. (Κατὰ τὴν ὁδὸν Εὐαγγελιστρίας ἀριθ. 42) 1870.*

In-8° de 30 pages et 1 feuillet blanc.

Bibl. de l'Auteur.

33 m. *Ὕμνος εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου καὶ εἰς τὸν ἐν Τήνῳ ἱερὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ὑπὸ Γεωργίου Σκόκου. (Ἐγκρίσει τῆς ἱερᾶς Συνόδου.) Ἐν Ἀθήναις τύποις Νικολάου Ῥουσοπούλου. 1872.*

In-8° de 16 pages. Réimpression du numéro 33 k.

Bibl. de l'Auteur.

33 n. *Εὕρεσις τῆς πανσέπτου εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς τὴν νῆσον Τῆνον. Μετατυπωθέντα δαπάνῃ τῆς ἐπιτροπῆς ἐκ τῆς πρώτης ἐκδόσεως τῆς ἐν Βενετίᾳ τυπωθείσης κατὰ τὸ 1833. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἐθνοφύλακος. (Παρὰ τῇ ὁδῷ Ἁγίας Φιλοθέης ἄνωθεν τῆς Μητροπόλεως) 1874.*

In-8° de 34 pages et 1 feuillet extérieur portant le titre-frontispice, la page qui devait le contenir à l'intérieur étant restée blanche. Au verso de celle-ci, gravure de l'Annonciation.

Bibl. de l'Auteur.

33 o. *Ὕμνος εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου καὶ εἰς τὸν ἐν Τήνῳ ἱερὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ὑπὸ Γεωργίου Σκόκου. (Ἐγκρίσει τῆς ἱερᾶς Συνόδου.) Ἔκδοσις τετάρτη. Ἐν Ἀθήναις τύποις Νικολάου Ῥουσοπούλου. 1875.*

In-8° de 16 pages. Réimpression du n° 33 k.

33 p. *Εὕρεσις τῆς πανσέπτου εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς τὴν νῆσον Τῆνον. Μετατυπωθέντα δαπάνῃ τῆς ἐπιτροπῆς ἐκ τῆς πρώτης ἐκδόσεως τῆς ἐν Βενετίᾳ τυπωθείσης κατὰ τὸ 1833. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου « Ἐθνοφύλακος ». 1876.*

In-8° de 32 pages. Au verso du titre, gravure de l'Annonciation. Reproduction de la plaquette de 1833, avec addition de nouveaux miracles jusqu'en 1868.

Athènes, bibl. de Jean Blachoyanis.

33 q. *Εὕρεσις τῆς πανσέπτου εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς τὴν νῆσον Τῆνον. Μετατυπωθέντα δαπάνῃ τῆς ἐπιτροπῆς ἐκ τῆς πρώτης ἐκδόσεως τῆς ἐν Βενετίᾳ τυπωθείσης κατὰ τὸ 1833.* [Gravure du sanctuaire.] *Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου « Ἁγίας Λαύρας ». 1877.*

In-8° de 32 pages. Réimpression du numéro précédent.

Athènes, bibl. de Jean Blachoyanis.

33 r. *Περιγραφὴ τῆς εὑρέσεως τῆς πανσέπτου εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ τῶν θαυμάτων αὐτῆς. Καὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς τὴν νῆσον Τῆνον. Ἔκδοσις εἰκοστή. Ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου, τύποις Γρηγορίου Κανέλλου. 1877.*

In-8° de 44 pages. Les prodiges s'arrêtent à 1874.

Bibl. de l'Auteur.

33 s. *Περιγραφὴ τῆς εὑρέσεως τῆς πανσέπτου εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου καὶ τῶν θαυμάτων αὐτῆς καὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς τὴν νῆσον Τῆνον.* Ἔκδοσις εἰκοστὴ πρώτη. [Gravure de l'Annonciation.] Ἐν Ἑρμουπόλει, τύποις Γρηγορίου Κανέλλου. (ὁδὸς Ἑρμοῦ ἀριθ. 3.) *1885.*

In-8° de 52 pages. P. 5-13, *ἀπόσπασμα τῆς περιηγήσεως καὶ περιγραφὴ τῶν θαυμάτων τῆς ἐν Τήνῳ εὑρεθείσης ἁγίας εἰκόνος τῆς Εὐαγγελιστρίας* ; p. 14-17 : *Ἀκολουθία εἰς τὴν εὕρεσιν τῆς πανσέπτου εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου* ; p. 18-50, *θαύματα ὑπερφυᾶ τῆς κυρίας ἡμῶν θεοτόκου Μαρίας* ; p. 51-52 : *Δέησις εἰς τὴν ἀειπάρθενον θεοτόκον Μαρίαν, στιχουργηθεῖσα κατ' ἀλφάβητον ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ. Ν. Φ.* Cette prière est datée d'Hermoupolis-Syra, le 1er août 1866, et se trouvait déjà dans les éditions postérieures à cette dernière date.

N. B. Dans certains exemplaires, le second 8 de la date a été remplacé à l'aide du composteur par un 9 de façon à obtenir 1896. Il y a donc eu une édition de 1886, dont nous n'avons pas rencontré d'exemplaire. Toutefois, il ne s'agit pas, comme on pourrait le croire à première vue, d'une édition nouvelle, mais d'un simple truc, comme il en foisonne dans l'histoire du célèbre sanctuaire des Cyclades. La justification typographique de cette prétendue édition de 1896 correspond exactement à celle de l'édition de 1886, identique elle-même à celle de 1885. Nous n'en reproduisons donc pas le titre.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 137.

33 t. *Ἀκολουθία τῆς ἐν Τήνῳ εὑρέσεως τῆς ἁγίας εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Τύποις Ἱεροῦ Κοινοῦ τοῦ Π. Τάφου 1909.*

Titre d'entrée en tête de la page 1 : *Ἀκολουθία τῆς ἐν τῇ νήσῳ Τήνῳ εὑρέσεως τῆς πανσέπτου καὶ ἁγίας εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Ψάλλεται δὲ κατὰ τὴν ἐξῆς διατύπωσιν μόνον ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας τῷ ἐν τῇ νήσῳ Τήνῳ, ἐν μηνὶ Ἰανουαρίῳ λ'.* Ne contient que l'office sans aucune légende, mais avec des rubriques assez étendues, p. 10-12. C'est une simple réimpression du nº 33 c.

Bibl. de l'Auteur.

33u. *Περιγραφὴ τῆς κατὰ τὸ σωτήριον ἔτος 1823 εὑρέσεως τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς Εὐαγγελιστρίας ἐν Τήνῳ. Ἔκδοσις ἐφημερίδος « Προόδου » Τήνου 1910.*

In-16 de 32 pages. Rédaction entièrement nouvelle.

Bibl. de l'Auteur.

33 v. *Περιγραφὴ τῆς κατὰ τὸ σωτήριον ἔτος 1823 εὑρέσεως τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς Εὐαγγελιστρίας ἐν Τήνῳ. Ἔκδοσις Ἀστέρος 1912.*

In-16 de 32 pages. Réimpression en caractères différents du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur.

33 x. *Εὕρεσις τῆς πανσέπτου εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς τὴν νῆσον Τῆνον. Ἐν Τήνῳ ἔκδοσις ἀδελφῶν Ι. Κρικέλη 1913.*

In-8° de 24 pages. Reproduction de la première édition de Venise avec l'acolouthie, p. 19-24, pour le 30 janvier.

Bibl. de l'Auteur.

33 y. *Περιγραφὴ τῆς κατὰ τὸ σωτήριον ἔτος 1823 εὑρέσεως τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς Εὐαγγελιστρίας ἐν Τήνῳ. Ἔκδοσις «Ἀστέρος» 1914.*

In-16 de 32 pages. Réimpression en caractères nouveaux de l'édition de 1912.

Bibl. de l'Auteur.

33 z. *Περιγραφὴ τῆς εὑρέσεως τῆς πανσέπτου εἰκόνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ψαλλομένη τῇ 30 ἰανουαρίου ἑορτὴν τῶν τριῶν μεγάλων διδασκάλων καὶ ἱεραρχῶν, ὅτε ἑορτάζομεν καὶ τὴν εὕρεσιν τῆς Θεοτόκου. Ἐκδίδεται χάριν εὐλαβείας ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἀθῆναι 1925.*

In-16 de 36 pages, dont la dernière est occupée par une réclame de libraire. L'office de la Madone de Tinos est combiné ici avec celui des trois hiérarques ; nous négligeons une foule de hors-d'œuvre qui échappent à l'analyse.

Bibl. de l'Auteur.

Ζωοδόχος Πηγή CP. (vulgo Balukli).

34 a. *Νικηφόρου Καλλίστου τοῦ Ξανθοπούλου περὶ συστάσεως τοῦ σεβασμίου οἴκου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ζωοδόχου Πηγῆς, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ὑπερφυῶς τελεσθέντων θαυμάτων. Καὶ ὁ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις Κλήμεντος ἀρχιεπισκόπου Βουλγάρων, συγγραφεὶς παρὰ τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς κυρίου Θεοφυλάκτου. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθέντα. Ἐπιστασίᾳ Ἀμβροσίου ἱερομονάχ. τοῦ Παμπέρεως. ᾳωβ'.*

In-8° de 2 feuillets + 140 pages. L'ouvrage de Nicéphore Calliste se termine à la page 99 ; il est suivi, p. 101-140, de la vie de S. Clément de Bulgarie par Théophylacte (BHG. 355). Ce volume a été imprimé à Leipzig, où Ambroise Pampéris remplissait les fonctions de curé de la Communauté grecque.

Bibl. de l'Auteur.

34 b. *Νικηφόρου Καλλίστου τοῦ Ξανθοπούλου σύγγραμμα περὶ συστάσεως τοῦ σεβασμίου οἴκου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ζωοδόχου Πηγῆς, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ὑπερφυῶς τελεσθέντων θαυμάτων. Μεταφρασθὲν μὲν ὡς ἐν ἐπιτομῇ εἰς τὴν ἁπλὴν διάλεκτον πρὸς κατάληψιν τῶν ἁπλουστέρων. Ἐπιθεωρηθὲν δὲ, καὶ ὡς οἷόν τε ἐπὶ τὸ βέλτιον μετενεχθὲν παρά τινος εὐσεβοῦς ἰατροφιλοσόφου. Νῦν δὲ τύποις ἐκδοθὲν δι' ἐξόδων καὶ δαπάνης τοῦ ἐντιμωτάτου καὶ φιλελεήμονος. κυρίου Ἰωάννου Προσκυνητοῦ ὅπως εἴη ἡ βίβλος αὕτη πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων εὐσεβῶν ψυχικὴν ὠφέλειαν. Ἐν τῷ εἰς τὸ Μαχμουτπασάχανι ἑλληνικῷ τυπογραφείῳ. Ἐν ἔτει 1812.*

In-4° de 4 feuillets, 1 planche, 70 pages, 1 feuillet. Les feuillets liminaires contiennent la dédicace du traducteur Païsios, ancien évêque de Stagi, et la préface du correcteur ; la planche porte la gravure de la Madone miraculeuse.

Bibl. de l'Auteur.

34 c. *Συνοπτικὴ περιγραφὴ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ὑπερφυῶς τελεσθέντων θαυμάτων. Ἐρανισθεῖσα καὶ συνταχθεῖσα ὑπὸ Κ. Ρ. τῇ συνδρομῇ τῶν τοῦ νοσοκομείου ἐφόρων. 1835. Ἐν Νεοχωρίῳ ᾳωλε'. Ἐκ τῆς τοῦ Ἁγίου Τάφου ἑλληνικῆς τυπογραφίας. τοῦ Κωνστ. Ῥοδέ.*

In-4° de 28 pages. Simple réimpression de l'édition de 1812, avec addition des miracles survenus entre les années 1824 et 1835. Voir A. Papadopoulos-Kerameus, dans *Byzantinische Zeitschrift*, t. XI (1902), p. 39.

34 d. *Συνοπτικὴ περιγραφὴ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ὑπερφυῶς τελεσθέντων θαυμάτων. Ἐρανισθεῖσα καὶ συνταχθεῖσα ὑπὸ Κ. Ρ. τῇ συνδρομῇ τῶν τοῦ νοσοκομείου ἐφόρων. Ἔκδοσις δευτέρα. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκ τῆς τυπογραφίας Α. Παπαδοπούλου καὶ Ι. Λεωνίδου 1841.*

In-8° de 1 feuillet et 32 pages.

Paris, bibl. de Henri Omont.

34 e. *Ἡ Ζωοδόχος Πηγὴ καὶ τὰ ἱερὰ αὐτῆς προσαρτήματα ὑπὸ Εὐγενίου ἱερέως διευθυντοῦ τῆς ἱ. μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Παπαλεξανδρῆ ᾳωπστ'.*

In-8° de 1 planche, 364 pages et 2 feuillets. L'histoire du sanctuaire occupe les pages 7-125 ; le reste du volume est consacré aux établisse-

ments de bienfaisance groupés autour de lui. L'auteur véritable n'est point le prêtre Eugène, mais Manuel J. Gédéon.

Bibl. de l'Auteur.

34 f. *Ἱστορία Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ τῶν θαυμάτων αὐτῆς ὑπὸ Γ. Π. Κ. Πωλεῖται ἐν τῷ βιβλιοεικονοπωλείῳ «Αἱ Ἀθῆναι» Μηνᾶ Π. Ἀλεξανδράτου ὁδὸς Κουλὲ-Καποῦ ἀριθ. 673 Γαλατᾶ-Κωνσταντινουπόλεως. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον Ἰωάννου Νικολαΐδου 1904.*

In-8° de 15 pages.

Bibl. de l'Auteur.

34 g. *Ἡ Ζωοδόχος Πηγή. Ἱστορία τοῦ ναοῦ. Κατάλογος θαυμάτων χάριν τοῦ λαοῦ. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκ τοῦ πατριαρχ. τυπογραφείου 1912.*

In-8° de 2 planches, 30 pages, 1 feuillet. Cette brochure a pour auteur Manuel J. Gédéon.

Bibl. de l'Auteur.

Ζωοδόχος Πηγή in insula Chio :

35. *Ἀκολουθία τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ ἡ κατὰ τὸ γενέθλιον τῆς Θεοτόκου, αἷς προσετέθησαν καὶ ἰδιόμελα Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Χίου, καὶ σύντομος ἔκθεσις περὶ τῆς ἐν Ἁρμολίοις ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βρετοῦ. Ἐξεδόθησαν δαπάνῃ τοῦ πανοσιωτάτου καθηγουμένου τοῦ Βρετοῦ κ. Μεθοδίου. Ἐν Χίῳ, ἐκ τῆς τυπογραφίας Κ. Μ. Προκίδου. 1862.*

In-8° de 8 pages chiffrées en grec et 39 pages. Les pages liminaires sont occupées par une préface de G. N. Kyriakidès sur l'histoire du monastère de Bretos à Harmolia (île de Chio). P. 1-18, office de la *Ζωοδόχος Πηγὴ* pour le vendredi de la semaine de Pâque, sans aucun synaxaire ; p.19-39, office de la Nativité de la Ste Vierge, au 8 septembre, tiré des Ménées.

Bibl. de l'Auteur.

Ἱλαριώτισσα :

36. *Ἀρχὴ καὶ ἀποπεράτωσις τοῦ ἐν Ποταμῷ τῶν Κυθήρων νεοδμήτου ναοῦ τῆς Θεοτόκου Ἱλαριωτίσσης ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Κυθήρων Εὐθυμίου Καββαθᾶ. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Σπυρ. Κουσουλίνου πλατεῖα Ἁγίων Θεοδώρων 1909.*

In-8° de 31 pages. Le titre de *Ἱλαριώτισσα* a été officiellement changé, au moment de la dédicace de l'église, en celui de *Ζωοδόχος Πηγή*.

Bibl. de l'Auteur.

Κασσιοπία :

37 a. *<Ἀκολουθία> τοῦ ὑπερφυοῦς θαύματος γεγονότος διὰ τῆς ἁγίας καὶ σεβασμίου εἰκόνος τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Κασσιοπίας, ἐπὶ τῷ ἀδίκως τυφλωθέντι Στεφάνῳ καὶ παραδόξως ὀμματωθέντι.*

Ὑμνολόγιον [1], p. 7-27, avec synaxaire, p. 14-23, en vers de douze syllabes. L'office est suivi, p. 28-33, du récit du prodige, *ἁπλῇ τῇ φράσει.* Inc. *Ὑγεμονεύωντας εἰς τὴν Κερκύραν Σίμων Λειόνος μπάϊλος εἰς τοὺς χιλίους πεντακοσίους καὶ τριάντα χρόνους.* C'est un abrégé en néo-grec de l'*ὑπόμνημα* publié en grec savant avec un pompeux prologue, en 1674 et en 1717, à la suite de l'acolouthie de S. Spyridon. *Vid.* **Spyridon.**

37 b. *Ἀκολουθία τοῦ ὑπερφυοῦς θαύματος ... παραδόξως ὀμματωθέντι.* — P. 5-32 de l'ouvrage suivant : *Ὑμνολογίδιον περιέχον τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ὑπερφυοῦς καὶ φρικτοῦ θαύματος, γεγονότος διὰ τῆς ἁγίας καὶ σεβασμίου εἰκόνος τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Κασσιοπίας, ἐπὶ τῷ ἀδίκως τυφλωθέντι Στεφάνῳ, καὶ παραδόξως ὀμματωθέντι. Συντεθὲν δὲ καὶ τύποις ἐκδοθὲν ἐν ἔτει 1724 ὑπὸ Νικολάου Τρανταφύλλου Κερκυραίου, νῦν δὲ μετατυπωθὲν ὑπὸ Ἀναστασίου Ἰ. Ἀρβανιτάκη δημοδιδασκάλου. Τῷ πανιερωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Κερκύρας Ἀντωνίῳ πανευσεβάστως ἀφιερωθέν. Ἐν Κευκύρᾳ, ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Ἡ Κέρκυρα». 1873.*

In-8° de 32 + ζ′ pages et 1 lithographie. P. 3-4, lettre-dédicace de l'éditeur à Antoine, archevêque de Corfou ; p. 12-21, synaxaire en vers iambiques, et p. 27-32, récit du miracle en langue vulgaire, comme au numéro précédent. Les sept pages chiffrées en grec à la fin de la brochure contiennent la liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur.

Κοίμησις :

38. *Ἱστορία τοῦ ἐν Βεφὰ Μεϊδὰν βυζαντινοῦ ἱεροῦ ἁγιάσματος τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν συναφῶν αὐτῷ σωματείων, ὑπὸ Οἰκονόμου Κωνσταντίνου Βαφειάδου. Κωνσταντινούπολις τυπο-λιθογραφεῖον Γ. Δ. Πρωτόπαπα καὶ Σας. 1918.*

In-8° de 24 pages. P. 3, dédicace ; p. 5-6, préface de l'éditeur ; p. 7, notice sur le sanctuaire de la Dormition à Bephà-meïdàn, dans l'ancien quartier du Pantocrator (Zeïrèk djami), à Stamboul.

Bibl. de l'Auteur.

Κυκκιώτισσα :

39 a. *Ἡ περιγραφὴ τῆς σεβασμίας, καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Κύκκου, ἤτοι διήγησις περὶ τῆς ἐν Κύπρῳ ἀποκομίσεως, τῆς θαυματουργοῦ ἁγίας εἰκόνος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς λεγομένης Κυκκιοτίσσης. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, σπουδῇ μὲν καὶ προτροπῇ τῶν ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ πατέρων, καὶ γερόντων τῆς συνάξεως · εἰς εὐεργεσίαν δὲ καὶ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἐνετίῃσι, 1751. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 76 pages. Vignette sur le titre. P. 3-4, préface du hiéromoine Parthénios, avertissant le lecteur que cette description a été composée par le hiérodidaskalos Éphrem ; p. 5-10, préface d'Éphrem lui-même, suivie, p. 11, d'une épigramme en son honneur, et, p. 12, d'une gravure représentant Notre-Dame de Kykko. A la page 13, vers iambiques en l'honneur de la Madone ; p. 14-67, description et histoire du monastère, avec ce titre de départ, qu'il importe de reproduire : *Περιγραφὴ τῆς ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Κύκκου, ἤτοι διήγησις περὶ τῆς θαυματουργοῦ θεομητορικῆς εἰκόνος διορθωθεῖσα μὲν πρῶτον, ὡς πάνυ διεφθαρμένη, ὑπὸ τοῦ ἐν ἱεροδιδασκάλοις σοφολογιωτάτου κυρίου Ἐφραὶμ ἱερομονάχου, τοῦ χρηματίσαντος ἐν Κύπρῳ διδασκάλου, καὶ κήρυκος τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελίου, ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ μακαριωτάτου καὶ σοφωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κυρίου Φιλοθέου.* Les pages 68-71 sont occupées par un chrysobulle de Grégoire Ghica, prince de Valachie, et les pages 72-76, par un canon paraclétique à Notre-Dame de Kykko. Inc. *Πολλοῖς μαστιζόμενοι τοῖς δεινοῖς.*

Athènes, bibl. de la Société d'archéologie chrétienne : 6488 ; Londres, British Museum : 870. f. 17.

39 b. *Ἡ περιγραφή · τῆς ἱερᾶς σεβασμίας, καὶ βασιλικῆς μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. τῆς καὶ μέγα ἐχούσης τὸ αἰδέσιμον, διὰ τὸν ἱστορήσαντα αὐτὴν, ἀπόστολον Λουκᾶν τὸν Εὐαγγελιστήν. τοῦ Κύκκου ἐπιφημιζομένης κατὰ τὴν νῆσον Κύπρον, νῦν τὸ δεύτερον τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ εἰς φῶς ἀχθεῖσα, ἐπιμελέστερον. προστεθέντα τε, καί τινα ἄλλα τῶν ἀναγκαίων, πρὸς περισσοτέραν βεβαίωσιν. Ἔτι δὲ, καὶ θαυμάσιά τινα τῆς Θεοτόκου, τὰ πρότερον, καὶ ἐς ὕστερον γινόμενα εἰς δόξαν αὐτῆς, καὶ πρὸς ὠφέλειαν μεγίστην τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, τὰ πάντα καλῶς διαταχθέντα μετ' ἐπιμελείας, καὶ ἀκριβοῦς ζητήσεως, καὶ διορθώσεως τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου πρώην Ἀγκύρας, κυρίου Σεραφεὶμ τοῦ Πισσιδείου, ἔτι δὲ προσετέθησαν, καὶ τὰ δύο πατριαρχικὰ συγγειλιώδη γράμματα, καὶ ἐπωφελῆ τινα ἄλλα, ἵνα διανέμωνται δωρεάν. Ἡγουμενεύοντος δὲ, τοῦ ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Μελετίου. ᾳψπβ'. Ἐνετίῃσιν, 1782. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 16 + 107 pages, et 10 planches hors texte. Les pages liminaires sont occupées par la préface de Séraphin d'Ancyre, p. 3-10, la dédicace à la Vierge du hiéromoine Mélétios, p. 11-15, et le permis d'imprimer des Réformateurs de Padoue daté du 30 janvier 1782. L'ouvrage proprement dit s'ouvre par une série d'épigrammes, p. 1-6, et par les tropaires à chanter à la procession du 15 août, p. 7-16. Vient ensuite l'histoire du monastère, p. 17-43, suivie d'un *σχόλιον*, p. 44-58, et d'une notice sur la translation de la Madone en Chypre sous Alexis Comnène au XIe siècle, p. 57-63. Les pages 64-81 contiennent des diplômes relatifs au monastère ; les pages 82-88, deux canons paraclétiques d'Éphrem, et les pages 89-107, une traduction néo-grecque des exhortations du diacre Agapet à l'empereur Justinien.

N. B. Il a paru, la même année, une traduction en turc de cet ouvrage. Nous croyons inutile d'en reproduire le titre.

Bibl. de l'Auteur.

39 c. *Περιγραφὴ τῆς ἱερᾶς, σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς καὶ μέγα ἐχούσης τὸ αἰδέσιμον διὰ τὸν ἱστορήσαντα αὐτὴν ἀπόστολον Λουκᾶν τὸν εὐαγγελιστὴν τοῦ Κύκκου ἐπιφημιζομένης κατὰ τὴν νῆσον Κύπρον. Νῦν τρίτον τύποις ἐκδοθεῖσα ἐπιμελέστερον, προστεθέντα τε καί τινα ἄλλα τῶν ἀναγκαίων πρὸς περισσοτέραν βεβαίωσιν. Ἔτι δὲ καὶ θαυμάσιά τινα τῆς Θεοτόκου, τὰ πρότερον καὶ ἐς ὕστερον γινόμενα εἰς δόξαν αὐτῆς καὶ πρὸς ὠφέλειαν μεγίστην τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν. Τὰ πάντα καλῶς διαταχθέντα μετ' ἐπιμελείας καὶ ἀκριβοῦς ζητήσεως καὶ διορθώσεως. τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου πρώην Ἀγκύρας κυρίου Σεραφεὶμ τοῦ Πισσιδείου. Ἔτι δὲ προσετέθησαν καὶ τρία πατριαρχικὰ συγγειλιώδη γράμματα, καὶ ἐπωφελῆ τινα ἄλλα, ἵνα διανήμηνται δωρεάν. Ἡγουμενεύοντος τοῦ ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Μελετίου τρίτου. ᾳωιζ' Ἐνετίησιν 1817.*

In-8° de 194 pages. Voir le numéro suivant.

39 d. *Περιγραφὴ τῆς ἱερᾶς, σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς καὶ μέγα ἐχούσης τὸ αἰδέσιμον διὰ τὸν ἱστορήσαντα αὐτὴν ἀπόστολον Λουκᾶν τὸν εὐαγγελιστὴν τοῦ Κύκκου ἐπιφημιζομένης κατὰ τὴν νῆσον Κύπρον. Νῦν τρίτον τύποις ἐκδοθεῖσα ἐπιμελέστερον, προστεθέντα τε καί τινα ἄλλα τῶν ἀναγκαίων πρὸς περισσοτέραν βεβαίωσιν. Ἔτι δὲ καὶ θαυμάσιά τινα τῆς Θεοτόκου, τὰ πρότερον καὶ ἐς ὕστερον γινόμενα εἰς δόξαν αὐτῆς καὶ πρὸς ὠφέλειαν μεγίστην τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν. Τὰ πάντα καλῶς διαταχθέντα μετ' ἐπιμελείας καὶ ἀκριβοῦς ζητήσεως καὶ διορθώσεως. τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου πρώην Ἀγκύρας κυρίου Σεραφεὶμ τοῦ Πισσιδείου. Ἔτι δὲ προσετέθησαν καὶ τρία πατριαρχικὰ συγγειλιώδη γράμματα, καὶ ἐπωφελῆ τινα*

ἄλλα, ἵνα διανήμηνται δωρεάν. Ἡγουμενεύοντος τοῦ ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Μελετίου τρίτου. ᾳωιζ'. Ἐνετίησιν 1817. Τετάρτη ἔκδοσις πιστὴ ἀνατύπωσις τῆς τρίτης ἐκδόσεως ἀδείᾳ τοῦ παναγιωτάτου καθηγουμένου Κύκκου κ. Γερασίμου γενομένη δαπάναις τῶν κ. κ. Ἀγαμ. Γ. Ἰωαννίδου, Ι. Χατζηχαραλάμπους καὶ Κ. Γ. Ῥώσσου. Ἐν ἔτει 1904.

In-8° de 194 pages. Réimpression, page par page, du numéro précédent, avec les deux canons paraclétiques, p. 138-46. Les pages 174-94 sont occupées par la liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur.

Μαχαιράδος :

40. *Τυπικὴ διάταξις ὡς εὕρηται τῆς κατὰ τὴν νῆσον Κύπρον, σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, Μαχαιράδος ἐπιλεγομένης, νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἐντυγχανόντων. Λαπάνῃ μὲν καὶ ἐξόδῳ τοῦ τῆς ἱερᾶς αὐτῆς μονῆς οἰκονόμου κὺρ Παρθενίου · ἐπιμελείᾳ δὲ τοῦ ἐν ἱεροδιδασκάλοις κυρίου Ἐφραίμ. Ἐπιστασίᾳ δὲ κυρίου Σεραφεὶμ Πισσιδείου τοῦ πρωτοσυγγέλλου τῆς ἱερᾶς, καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Κύκκου. Ἐνετίησιν, ᾳψνς'. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. 1756. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 76 pages. Les pièces liminaires comprennent, à la suite du titre, la préface au lecteur du moine Parthénios, économe du couvent, une gravure représentant la Vierge de Machairas, onze vers iambiques en l'honneur de cette Madone par le professeur Éphrem, une exhortation aux moines du couvent signée du même Éphrem. Le typikon occupe les pages 9-66. Il est suivi d'un canon paraclétique à la Vierge, du moine Éphrem, p. 67-69, puis de la table des matières et du permis d'imprimer, daté du 16 février 1755.

Constantinople, Syllogue littéraire grec.

Μυροβλύτισσα :

41. *Ἀκολουθία τοῦ παρακλητικοῦ κανόνος τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου Μυροβλυτίσσης, μετὰ τῆς ὑπαπαντῆς τῆς τοῦ Ἁγίου Παύλου ἱερᾶς μονῆς. Ψαλλομένου ἐν πάσῃ κυριακῇ ἑσπέρας, τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.* — P. 55-65 de l'ouvrage suivant : *Νοερὰ σύνοψις ἤτοι διδασκαλία τῆς νηπτικῆς, ἤγουν τῆς νοερᾶς προσευχῆς, διὰ τῆς πρακτικῆς καὶ θεωρητικῆς ἀρετῆς προσγινομένης, ὅπου μὲ τὰς φυσικὰς ἐνεργείας ὁ ἄνθρωπος ἀναβιβάζεται εἰς τὰς τῆς χάριτος γνώσεις καὶ εἰς τὰς θείας ἀποκαλύψεις. Εἰς ἣν συνάπτεται καὶ ὁ παρακλητικὸς κανὼν εἰς τὴν Ὑπαπαντήν, ψαλλόμενος κατὰ πᾶ-*

σαν κυριακὴν ἑσπέρας τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ἐν τῷ καθολικῷ ναῷ τῆς ἱερᾶς κοινοβιακῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Παύλου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ. Ἔτι δὲ καὶ ὁ ἐγκωμιαστικὸς λόγος τοῦ ἁγίου Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου πρὸς τὸν μέγαν Βασίλειον. Καὶ ταῦτα πρὸς μνήμην Σωφρονίου τοῦ Ἁγιοπαυλίτου τοῦ καὶ καθηγουμένου τῆς αὐτῆς μονῆς τυγχάνοντος. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Χ. Νικολαΐδου Φιλαδελφέως. (Παρὰ τῇ Πύλῃ τῆς Ἀγορᾶς, ἀριθ. 420.) 1853.

In-8° de 78 pages et 1 feuillet blanc. Les pages 5-54 sont occupées par le traité d'ascétisme annoncé dans le titre ; les pages 55-65, par le canon paraclétique, avec cette date finale : *ᾳωμς'. ἰουλίου λ';* p. 67-78, discours de S. Éphrem sur S. Basile.

Bibl. de l'Auteur.

Μυρτιδιότισσα :

42 a. *Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Μυρτιδιότισσας· εἰς τὸ ὑπερφυὲς θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησε διὰ τῆς πανσέπτου θείας εἰκόνος αὐτῆς, ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων, ὅτε τὸν παράλυτον ἤγειρε μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς ἁγίας αὐτῆς Κοιμήσεως. Συντεθεῖσα παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου, καὶ σοφωτάτου κυρίου, κὺρ Σωφρονίου ἐπισκόπου Κυθήρων, τοῦ Παγκάλου, ἀντιγραφεῖσα δὲ παρὰ τοῦ ἐλαχίστου δούλου αὐτῆς, Δομινίκου Βενερίου πλείστοις καὶ ἐξαισίοις τερατουργήμασι εὐεργετηθέντος παρὰ τῆς αὐτῆς ἁγίας εἰκόνος. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα καὶ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Ἐνετίῃσι, ᾳψμδ'. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. 1744. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 44 pages, dont la dernière blanche. P. 3-4, dédicace à Néophyte, évêque de Cythère, de Georges *Καλούτζης*, fils du miraculé ; p. 22-36, synaxaire. Inc. *Εὑρισκόμενος εἰς ταύτην τὴν νῆσον τῶν Κυθήρων ἕνας ἐρημότοπος.*

N. B. Sur le sanctuaire de la Myrtidiotissa, voir la brochure de *Χ. Σ. : Τὰ Μυρτίδια, ἢ ὁ ἐν Κυθήροις ναὸς τῆς Θεοτόκου. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου « Ἀθηνᾶς », 1857.* In-8° de 16 pages. Les pages 12-16 sont occupées par un article intitulé : *Ὁ ἅγιος Ἰωάννης εἰς τὸν ἔκκρημνόν, ἢ τὸ σπήλαιον, εἰς ὃ ἐνεπνεύσθη τὴν ἀποκάλυψίν του ὁ Θεολόγος.* Cette grotte se trouve, au dire de l'auteur, au pied du *Καψαλίου*, à 180 mètres environ de la ville de *Κυθήρα* (Cérigo). Sur l'office en général, voir A. Chappet, dans *Échos d'Orient*, t. XV (1912), p. 138-45.

Bibl. de l'Auteur.

42 b. *Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Μυρτιδιότισσας. Εἰς τὸ ὑπερφυὲς*

θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησε διὰ τῆς πανσέπτου θείας εἰκόνος αὐτῆς ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων, ὅτε τὸν παράλυτον ἤγειρε μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς ἁγίας αὐτῆς Κοιμήσεως. Συντεθεῖσα μὲ παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου, καὶ σοφωτάτου κυρίου, κὺρ Σωφρονίου ἐπισκόπου Κυθήρων, τοῦ Παγκάλου. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα, καὶ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. [Marque de l'imprimeur.] *ᾳψπθ'. Ἐνετίήσιν, 1789. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 32 pages. P. 17-27, synaxaire comme au numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur ; Venise, Saint-Marc.

42 c. *Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας εἰς τὸ ὑπερφυὲς θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησε διὰ τῆς πανσέπτου θείας εἰκόνος αὐτῆς, τῆς ἐπιλεγομένης Μυρτιδιοτίσσης ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων, ὅτε τὸν παράλυτον ἤγειρε μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς ἁγίας αὐτῆς Κοιμήσεως. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου, καὶ σοφωτάτου κυρίου, κὺρ Σωφρονίου ἐπισκόπου Κυθήρων τοῦ Παγκάλου. Ἀντιγραφεῖσα δὲ παρὰ τοῦ ἐλαχίστου δούλου αὐτῆς, μακαρίτου εὐγενοῦς, Δομενίκου Βενερίου πλείστοις καὶ ἐξαισίοις τερατουργήμασι εὐεργετηθέντος παρὰ τῆς αὐτῆς ἁγίας εἰκόνος. Νῦν τὸ δεύτερον τύποις ἐκδοθεῖσα δι' ἀδείας καὶ προτροπῆς τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Ἱερεμίου σπουδῇ τε καὶ ἀναλώμασι τοῦ ἐν ἰατροφιλοσόφοις εὐγενοῦς κυρίου δόκτωρος Ἐμμανουὴλ Μόρμορη ποτὲ δόκτωρος Γεωργίου Κυθηρίου, τοῦ θαυμασίως ἐνεργείᾳ τῆς προαινεθείσης τερατουργοῦ ἱερᾶς θεομητορικῆς εἰκόνος ἀπὸ πάθους δεινοῦ καὶ ἀνιάτου ἀπαλλαγέντος, καὶ θεραπευθέντος. Ἐπιθεωρίᾳ δὲ καὶ ἐπιδιορθώσει δευτερεύοντος Γερασίμου Βυζαντίου. Ἐν τῷ τοῦ πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τυπογραφείῳ. Ἐν ἔτει, 1811.*

In-4° de 1 feuillet pour le titre, 1 planche pour la gravure de la Madone et 38 pages. P. 1-4, lettre-dédicace d'Emmanuel Mormorès à Anthyme, évêque de Cérigo. L'éditeur n'a pas connu la seconde édition, car il déclare expressément que l'office n'a pas été réimprimé depuis 1744. P. 21-23, synaxaire habituel.

Bibl. de l'Auteur ; Constantinople, bibl. de Xénophon Sidéridès ; bibl. des Bollandistes.

42 d. *Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, εἰς τὸ ὑπερφυὲς θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησε διὰ τῆς πανσέπτου θείας εἰκόνος αὐτῆς, τῆς ἐπιλεγομένης Μυρτιδιοτίσσης ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων, ὅτε τὸν παράλυτον ἤγειρε μετὰ*

τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς ἁγίας αὐτῆς Κοιμήσεως. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου, καὶ σοφωτάτου κυρίου, κὺρ Σωφρονίου ἐπισκόπου Κυθήρων τοῦ Παγκάλου. Ἀντιγραφεῖσα δὲ παρὰ τοῦ ἐλαχίστου δούλου αὐτῆς, μακαρίτου εὐγενοῦς, Δομενίκου Βενερίου πλείστοις καὶ ἐξαισίοις τερατουργήμασι εὐεργετηθέντος παρὰ τῆς αὐτῆς ἁγίας εἰκόνος. Νῦν τὸ τρίτον τύποις ἐκδοθεῖσα δαπάνῃ τῶν ἐν τῷ τέλει εὐσεβῶν συνδρομητῶν Κυθηραίων. Σμύρνῃ. 1847.

In-8° de 1 feuillet pour la gravure et 36 pages. P. 18-29, synaxaire. On n'a pas reproduit dans cette édition l'épître dédicatoire de Georges Kaloutzès.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

42 e. *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Μυρτιδιοτίσσης· εἰς τὸ ὑπερφυὲς θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησε διὰ τῆς πανσέπτου θείας εἰκόνος αὐτῆς ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων, ὅτε τὸ νπαράλυτον ἤγειρε μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς ἁγίας αὐτῆς Κοιμήσεως. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου καὶ σοφωτάτου κυρίου κυρίου Σωφρονίου ἐπισκόπου Κυθήρων τοῦ Παγκάλου. Καὶ αὖθις μετατυπωθεῖσα ἐπιμελείᾳ Νικολάου Α. Πολλάνη. Κεφαλληνίᾳ, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἡ Σάλπιγξ. 1849.*

In-8° de 72 pages. P. 3, dédicace au clergé orthodoxe ; p. 5, imprimatur de Spyridion, métropolite de Céphalonie, en date du 19 octobre 1849. Le reste du volume, sans en excepter les deux préfaces, est exactement semblable à l'édition de 1811, avec le synaxaire, p. 40-55 ; la seule addition nouvelle est la liste des souscripteurs, p. 67-72.

Bibl. de l'Auteur.

42 f. *Ἀκολουθία τῶν Μυρτιδίων. Ψαλλομένη τῇ κδ'. σεπτεμβρίου.*

Νέον Λειμωνάριον[2], t. I, p. 42-51. Synaxaire avec des retouches de pure forme, p. 46-50. Inc. *Εὑρίσκετο ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ τῶν Κυθήρων ἐρημότοπός τις, λεγόμενος Μυρτίδια.*

42 g. *Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. εἰς τὸ ὑπερφυὲς θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησε διὰ τῆς πανσέπτου θείας εἰκόνος αὐτῆς, τῆς ἐπιλεγομένης Μυρτιδιοτίσσης ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων, ὅτε τὸν παράλυτον ἤγειρε μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς ἁγίας αὐτῆς Κοιμήσεως. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου καὶ σοφωτάτου κυρίου, Σωφρονίου ἐπισκόπου Κυθήρων τοῦ Παγκάλου. Ἀντιγραφεῖσα δὲ καὶ ἐκδοθεῖσα παρὰ Δομενίκου Βενερίου. Πλείστοις καὶ ἐξαισίοις τερατουργή-*

μασι εὐεργετηθέντος παρὰ τῆς ἁγίας αὐτῆς εἰκόνος. Νῦν τὸ τρίτον τύποις ἐκδίδεται παρὰ Ἀθανασίου Γ. Χαντζούς. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου. 1865.

In-4° de 40 pages. P. 3-4, dédicace du nouvel éditeur, Athanase G. Hagious(les Maltais écrivent Agius), aux membres de la confrérie de la Vierge. Les pièces liminaires des autres éditions n'ont pas été reproduites dans celle-ci. P. 23-32, synaxaire ; p. 38-40, liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur.

42 h. *Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας εἰς τὸ ὑπερφυὲς θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησε διὰ τῆς πανσέπτου θείας εἰκόνος αὐτῆς, τῆς ἐπιλεγομένης Μυρτιδιοτίσσης ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων, ὅτε τὸν παράλυτον ἤγειρε μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς ἁγίας αὐτῆς Κοιμήσεως. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου, καὶ σοφωτάτου κυρίου, κὺρ Σοφρονίου ἐπισκόπου Κυθήρων τοῦ Παγκάλου. Ἀντιγραφεῖσα δὲ παρὰ τοῦ ἐλαχίστου δούλου αὐτῆς, μακαρίτου εὐγενοῦς, Δομενίκου Βενερίου πλείστοις καὶ ἐξαισίοις τερατουργήμασι εὐεργετηθέντος παρὰ τῆς αὐτῆς εἰκόνος. Νῦν τὸ τέταρτον τύποις ἐκδοθεῖσα δαπάνῃ τῶν ἐνταῦθα παρεπηδημούντων εὐσεβῶν συνδρομητῶν Κυθηραίων. Ἐν Ἀθήναις, τύποις « Εὐαγγελισμοῦ » Δ. Καρακατσάνη. (Ὁδὸς Ἁγίου Μάρκου ἀριθ. 34) 1865.*

In-8° de 32 pages. Pas de gravure ni aucune des pièces liminaires ; p. 17-27, synaxaire.

Bibl. de l'Auteur.

42 i. *Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας εἰς τὸ ὑπερφυὲς θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησε διὰ τῆς πανσέπτου θείας εἰκόνος αὐτῆς, τῆς ἐπιλεγομένης Μυρτιδιοτίσσης ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων, ὅτε τὸν παράλυτον ἤγειρε μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς ἁγίας αὐτῆς Κοιμήσεως. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου, καὶ σοφωτάτου κ. Σωφρονίου ἐπισκόπου Κυθήρων τοῦ Παγκάλου ἀντιγραφεῖσα δὲ παρὰ τοῦ ἐλαχίστου δούλου αὐτῆς μακαρίτου εὐγενοῦς, Δομενίκου Βενερίου πλείστοις καὶ ἐξαισίοις τερατουργήμασι εὐεργετηθέντος παρὰ τῆς αὐτῆς ἁγίας εἰκόνος. Ἐν Σμύρνῃ. Τύποις Ν. Χελμῆ 1879.*

In-8° de 36 pages. La gravure et les préfaces sont absentes. P. 19-30, synaxaire.

Bibl. de l'Auteur.

42 k. *Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας εἰς τὸ ὑπερφυὲς θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησε διὰ τῆς πανσέπτου θείας εἰκόνος αὐτῆς τῆς ἐπιλεγομένης Μυρτιδιοτίσσης*

ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων, ὅτε τὸν παράλυτον ἤγειρε μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς ἁγίας αὐτῆς Κοιμήσεως. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου, καὶ σοφωτάτου κυρίου κὺρ Σωφρονίου ἐπισκόπου Κυθήρων τοῦ Παγκάλου ἀντιγραφεῖσα δὲ παρὰ τοῦ ἐλαχίστου δούλου αὐτῆς μακαρίτου εὐγενοῦς Δομενίκου Βενερίου πλείστοις καὶ ἐξαισίοις τερατουργήμασι εὐεργετηθέντος παρὰ τῆς αὐτῆς ἁγίας εἰκόνος. Νῦν τὸ τέταρτον ἐκδοθεῖσα δαπάνῃ τοῦ ἐν Πειραιεῖ Κυθηραίου Ματθαίου Θ. Κασιμάτη. Ἐν Πειραιεῖ, τύποις Ἀντ. Χ. Κωνσταντινίδου 1882.

In-8° de 40 pages, avec la gravure à la page 3, mais sans les préfaces des éditions antérieures. P. 21-33, synaxaire.

Bibl. de l'Auteur.

42 l. *Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας εἰς τὸ ὑπερφυὲς θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησε διὰ τῆς πανσέπτου θείας εἰκόνος αὐτῆς τῆς ἐπιλεγομένης Μυρτιδιοτίσσης ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων, ὅτε τὸν παράλυτον ἤγειρε μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς ἁγίας αὐτῆς Κοιμήσεως. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου καὶ σοφωτάτου κυρίου κυρίου Σωφρονίου ἐπισκόπου Κυθήρων τοῦ Παγκάλου ἀντιγραφεῖσα δὲ παρὰ τοῦ ἐλαχίστου δούλου αὐτῆς μακαρίτου εὐγενοῦς Δομενίκου Βενερίου πλείστοις καὶ ἐξαισίοις τερατουργήμασιν εὐεργετηθέντος παρὰ τῆς αὐτῆς ἁγίας εἰκόνος. Νῦν τὸ πέμπτον ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις Κυθηρίου Ἰωάννου Δ. Κουμεσοπούλου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Ἰωάννου Νικολαΐδου. 1894.*

In-8° de 40 pages. Gravure au verso du titre. P. 21-33, synaxaire. Dans certains exemplaires, destinés à figurer comme supplément au mois de septembre du *Μέγας συναξαριστής* de C. Doukakès, la fin du titre présente la variante suivante : *Νῦν τὸ πέμπτον ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐν Καλάμαις Κωνστ. Δουκάκη.* Mais il s'agit d'une seule et même édition.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

42 m. *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσπίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Μυρτιδιοτίσσης εἰς τὸ ὑπερφιὲς θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησε διὰ τῆς πανσέπτου θείας εἰκόνος αὐτῆς ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων, ὅτε τὸν παράλυτον ἤγειρε μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς ἁγίας αὐτῆς Κοιμήσεως. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου καὶ σοφωτάτου κυρίου κυρίου Σωφρονίου ἐπισκόπου Κυθήρων τοῦ Παγκάλου. Καὶ αὖθις μετατυπωθεῖσα ἐπιμελείᾳ Ι. Μεταξᾶ Λασκαράτου. Ἐν Κεφαλληνίᾳ. Τύποις ἡ « Κεφαλληνία ». 1896.*

In-8° de 54 pages. P. 3, dédicace de l'éditeur au clergé orthodoxe ; p. 28-42, synaxaire habituel ; p. 50-54, liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur.

42 n. *Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Μυρτιδιοτίσσης συνταχθεῖσα μὲν τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου ἐπισκόπου Κυθήρων Σωφρονίου τοῦ Παγκάλου, ἀκμάσαντος περὶ τὰ μεσὰ τοῦ ιζ' αἰῶνος (1640), ἐκδοθεῖσα δὲ πολλάκις καὶ ἐξαντληθεῖσα, ἐκδίδοται νῦν ἐπηυξημένη καὶ διορθωμένη χάριν τῶν τε εὐσεβῶν Κυθηρίων καὶ πάντων τῶν πολλαχόθεν καὶ καθ' ἑκάστην προσερχομένων εἰς τὸν ναὸν τῆς εὑρέσεως τῆς θαυματουργοῦ καὶ πανσέπτου εἰκόνος εὐλαβῶν προσκυνητῶν. Ὑπὸ Εὐθυμίου Καββαθᾶ ἐπισκόπου Κυθήρων. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Σπυρ. Κουσουλίνου πλατεῖα Ἁγίων Θεοδώρων 1909.*

In-8° de 106 pages. P. 3-6, préface de l'éditeur ; p. 7-11, dédicace de Mormorès tirée de l'édition de 1811 ; p. 12-13, dédicace de Kaloutzès empruntée à l'édition princeps ; p. 14, gravure de la Vierge ; p. 15-50, office considérablement augmenté, mais sans le synaxaire. Par contre, on trouve ici, p. 50-58, un canon paraclétique pour la procession de l'image, et, p. 59-98, une rédaction entièrement nouvelle des miracles. Les pages 99-106 sont occupées par une liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

42 o. *Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Μυρτιδιοτίσσης.*

Νέον Λειμωνάριον[4], p. 88-96, avec synaxaire abrégé, p. 93-94.

Παμμακάριστος :

43. *Ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ τοῦ ὄρθρου καὶ τῆς λειτουργίας τῆς ἑορτῆς τῆς Παμμακαρίστου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου 1905.*

In-8° de 23 pages, dont les 7 premières, occupées par les rubriques, sont chiffrées en grec. Pas de synaxaire.

Bibl. de l'Auteur.

Παραμυθία τῶν θλιβομένων :

44. О благодатныхъ исцѣленіяхъ, совершившихся предъ Святою Иконою Божіей Матери « Въ скорбехъ и печалехъ Утѣшеніе. » Изъ Аѳонскаго Русскаго Свято-Андреевскаго общежительнаго скита (Выписано изъ слѣдственнаго дѣла). — *Περὶ τῶν κατὰ χάριν θεραπεύσεων ἐνώπιον τῆς ἁγίας Εἰκόνος τῆς Θεομήτορος « Ἡ τῶν*

θλιβομένων Παραμυθία » *Ἐκ τοῦ ἐν Ἄθῳ Ῥωσσικοῦ ἀσκητηρίου τοῦ ἁγ. Ἀνδρέου (Ἐξ ὑποθέσεως δικαοτικῆς ἐγράφη.) — Von den gesegneten Heilungen, welche vor dem heiligen Muttergottesbilde « Trost in Gram und Betrübniss » genannt, erfolgt sind. Aus der Russischen Gesellschaftseinsidelei zu St. Andreas auf dem Berge Athos. (Einer gerichtlichen Untersuchung entnommen.) — Guérisons divines accomplies devant la Sainte image de la Vierge « Consolation des Affligés. » De l'ermitage russe Sainte André sur le mont Athos. (Écrit à la suite d'une enquête.)* — Одесса въ типографіи П. Францова. *1867*

In-4° de 51 pages. Texte en quatre langues, russe, grec, allemand et français. L'icone a été offerte, en 1849, à la skite russe de Saint-André au mont Athos, par le hiéromoine Bessarion, fondateur et premier higoumène du couvent.

Bibl. de l'Auteur.

Παργιώτισσα:

45. *Ἀκολουθία εἰς τὸ ἐν τῇ πόλει Πάργῃ γεγονὸς ὑπερφυὲς θαυμάσιον παρὰ τῆς ἁγιωτάτης εἰκόνος τῆς ἀειπαρθένου καὶ θεοτόκου Μαρίας· ψαλλομένη τῇ ια΄. φευρουαρίου. Ἀδείᾳ τοῦ πανιερωτάτου μ. Κερκύρας. Ἐκδίδεται ἐπιμελείᾳ μὲν ἱερομονάχου Σ. Σκορδίλη, δαπάνῃ δὲ Σταματίου Π. Δεσύλλα. Ἐν Κερκύρᾳ, τυπογραφεῖον Ἑρμῆς Ἀ. Τερζάκη καὶ Θ. Ῥωμαίου. 1857.*

In-4° de 20 pages. P. 13-16, synaxaire intitulé : *Διήγησις συνοπτικὴ τοῦ ὑπερφυοῦς θαύματος.* Inc. *Ὁποία χαρὰ δι' ἕνα στρατηγὸν ὅταν μάθῃ παρά τινος φίλου ὅτι ὁ ἐχθρὸς, ὅστις ἐνίκησεν αὐτὸν πολλάκις.* L'image en question se vénère aujourd'hui à Mandouki, faubourg de Corfou. Le canon et la *λιτή* sont d'André Hidroménos, prêtre de Parga et professeur à l'Académie ionienne, dont il avait le titre de *ἱεροκῆρυξ* ; il est mort le 27 janvier 1843.

Bibl. de l'Auteur.

Προυσιώτισσα:

46 a. *Ἱερὰ διήγησις συλλεχθεῖσα μὲν παρά τινος ἀδελφοῦ ἡσυχάζοντος ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει, ἀναθεωρηθεῖσα δέ, ἐπιδιορθωθεῖσα καὶ ἀξία τύποις ἐκδοθῆναι κριθεῖσα παρά τε τοῦ παναγιωτάτου πρώην οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Γρηγορίου καὶ παρ' ἄλλων ἐλλογίμων ἀνδρῶν. Τύποις δὲ ἐκδοθεῖσα δι' ἐξόδων τοῦ τιμιωτάτου κυρίου Ἰωάννου Τζιάτζου. Ἐν Τεργέστῳ, παρὰ Γασπάρῳ Βέϊς, καισαροβασιλεικῷ τυπογράφῳ. 1815*

In-4° de 80 pages.

N. B. Le monastère de *Πυρσοῦ* se trouve dans l'éparchie d'Eurytania, dème d'Arakynthia. Avant l'érection de la Grèce en royaume, il appartenait au diocèse de Litza et Agrapha, dont le chef-lieu était *Καρπενήσιον*, dans la province ecclésiastique de Larissa.

Bibl. du monastère de Vatopédi, au mont Athos. Cf. Manuel Gedeon, dans *Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια*, t. XXXIII (1913), p. 239.

46 b. *Ἱερὰ διήγησις συλλεχθεῖσα μὲν παρά τινος ἀδελφοῦ, ἡσυχάζοντός ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει ἀναθεωρηθεῖσα δέ, ἐπιδιορθωθεῖσα, καὶ ἀξία τύποις ἐκδοθῆναι κριθεῖσα παρά τε τοῦ παναγιωτάτου πρώην οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Γρηγορίου καὶ παρ' ἄλλων ἐλλογίμων ἀνδρῶν. Τύποις δὲ ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον μὲν δι' ἐξόδων τοῦ τιμιωτάτου κυρίου Ἰωάννου Τζιάτζου. Νῦν δὲ τὸ δεύτερον ὑπὸ τοῦ πανοσιωτάτου κυρίου Γαβριὴλ ἱερομονάχου τοῦ ἐν τῇ ἰδίᾳ μονῇ μονάζοντος. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἀνδρέου Κορομηλᾶ κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ Ἑρμοῦ ἀρ.215. 1838.*

In-8° de 2 feuillets + 8 pages chiffrées en grec + 92 pages, dont plusieurs non chiffrées. Les 2 feuillets liminaires sont occupés, le premier, par le titre, le second, par une gravure représentant la Madone de Proussos. Les pages *α'-ζ'* contiennent successivement l'approbation commune de Grégoire, ex-patriarche de Constantinople, et de Pancrace, évêque de Christopolis ; celle de Dosithée, évêque de Litza et Agrapha, datée du 19 mars 1812 ; celles de Christophore, moine de la skite du Prodrome ; de Denys, confesseur d'Esphigménou ; de Gérasime Ioannoulès, hiéromoine de la *Νέα Σκήτη* ; de Pierre, prêtre et professeur à Karpénisi, du mois d'avril 1814 ; six épigrammes d'auteurs divers ; une description en vers politiques d'Ignace, originaire de Néochorion, revus par Méthode le Kausokalyvite. P. 1-35, histoire de l'image miraculeuse. Les pages 36-38 sont blanches. P. 39-70, office de la Vierge de Proussos pour le 22 août ; p.71, observations liturgiques relatives à la célébration de cet office ; p. 73-87, canon paraclétique à la Madone de Proussos ; p. 89, *στίχοι κατανικτικοί, ἀπὸ προσώπου τοῦ λέγοντος πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. Κ: λλ:* Inc. *Νῆφε ψυχή μου ταπεινή, καὶ σκόπει τὸν σὸν βίον.* P. 90-91, *στίχοι πολιτικοὶ περὶ τῆς ἀληθινῆς πολιτείας τῶν μοναχῶν. Κ: λλ:* Inc. *Ὦ μοναχὲ ἀμόναχε, σύντροφε ἐδικέ μου.*

Sur cette édition, voir C. Sathas, *Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη*, t. IV, p. XXVII.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de Jean Blachoyanis.

46 c. *Ἱερὰ διήγησις συλλεχθεῖσα μὲν παρά τινος ἀδελφοῦ, ἡσυχάσαντος ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει. Ἀναθεωρηθεῖσα δέ, ἐπιδιορθωθεῖσα, καὶ ἀξία τύποις ἐκδοθῆναι κριθεῖσα παρά τε τοῦ παναγιωτάτου πρώην οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου Γρηγορίου καὶ παρ' ἄλλων ἐλλογίμων ἀνδρῶν. Τύποις δὲ ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον μὲν δι'*

ἐξόδων τοῦ τιμιωτάτου κυρίου Ἰωάννου Τζιάτζου. Δεύτερον ὑπὸ τοῦ πανοσιωτάτου κυρίου Γαβριὴλ ἱερομονάχου τοῦ ἐν τῇ ἰδίᾳ μονῇ μονάσαντος. Καὶ νῦν τὸ τρίτον ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ τῶν ἐκ Μπεκίου τοῦ δήμου Λαμίας κατοίκων, συντρεξάσης καὶ τῆς ἱερᾶς μονῆς Προυσσοῦ, ὡς καὶ ἄλλων εὐσεβῶν χριστιανῶν. Ἐν Λαμίᾳ, ἐκ τῆς τυπογραφίας « Φωνῆς τοῦ λαοῦ ». 1869.

In-8° de 1 planche et 88 pages. En face du titre, planche représentant la Madone. Page 3, préface signée *Αἰμίλιος*, où l'on dit que la présente édition est l'accomplissement d'un vœu fait par C.Démétrios Latsos de *Μπεκῆ* pour avoir échappé aux brigands ; p. 5-11, approbations et épigrammes de la première édition ; p. 13-52, histoire de l'image miraculeuse de Proussos et de ses premiers prodiges d'après l'édition princeps ; p. 52-54, nouveaux miracles depuis 1814 ; p.57-74, office de l'icone pour le 22 août ; p. 75, rubriques pour la célébration de cet office ; p. 77-88, canon paraclétique en l'honneur de l'image miraculeuse.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de Jean Blachoyanis ; Constantinople, bibl. de Xénophon A. Sidéridès.

46 d. *Ἱερὰ διήγησις συλλεχθεῖσα μὲν παρά τινος ἀδελφοῦ ἡσυχάζοντος ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει ἀναθεωρηθεῖσα δέ, ἐπιδιορθωθεῖσα, καὶ ἀξία τύποις ἐκδοθῆναι κριθεῖσα παρά τε τοῦ παναγιωτάτου πρώην οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Γρηγορίου καὶ παρ' ἄλλων ἐλλογίμων ἀνδρῶν. Ἐκδίδεται ἤδη τὸ τέταρτον δαπάνῃ καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ πανοσιοτάτου ἡγουμένου τῆς ἱερᾶς μονῆς Προυσοῦ κυρίου Χριστοφόρου Παπανδρεοπούλου ἀρχιμανδρίτου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ν. Ταρουσοπούλου 16-Πλατεῖα Κάνιγγος - 16. 1896.*

In-8° de 102 pages. P. 3-4, préface du nouvel éditeur ; p. 7-56, office, rubriques et canon paraclétique comme dans les éditions antérieures ; p. 58, gravure représentant le monastère de Proussos ; p. 59-99, approbations, épigrammes et histoire de l'image miraculeuse comme dans l'édition précédente ; p. 100-102, deux pièces de vers sur les devoirs du moine. A noter que la couverture porte la date de 1897.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Ῥεβενικιώτισσα :

47. *Προσκυνητάριον τῆς παναγίας Ῥεβενικιωτίσσας ἤτοι θαυμαστὴ καὶ ψυχωφελὴς διήγησις περὶ τοῦ πότε καὶ πῶς εὑρέθη ἡ ἁγία καὶ θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας εἰς τὸ χωρίον Ῥεβενίκια, τῆς κατὰ τὴν Μακεδονίαν Χαλκιδικῆς χερσοννήσου. Συνταχθεῖσα παρὰ τοῦ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου Χαραλάμπους μοναχοῦ πρώην Βατοπεδινοῦ πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν παντὸς εὐσεβοῦς χριστιανοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1908.*

In-8° de 15 pages. Au verso du titre, gravure de la Madone ; p. 3, prière à la même ; p. 5-15, récit de l'invention de l'icone écrit par le moine Charalampos au mois d'octobre 1907.

Bibl. de l'Auteur.

Σπηλαιώτισσα :

48 a. *Προσκυνητάριον τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου, ἤτοι περιγραφὴ τῆς ἱερᾶς, καὶ βασιλικῆς μονῆς,τῆς σεβασμίας, καὶ θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς παρὰ τοῦ ἀποστόλου Λουκᾶ ἱστορηθείσης · συνταχθεῖσα μὲν πρότερον ἔκ τε τῆς ἑλληνικῆς καὶ ἁπλῆς διαλέκτου, καὶ ἐκ διαφόρων κωδίκων καὶ χρυσοβούλλων παρὰ τοῦ ταπεινοῦ ἐν ἱεροδιακόνοις, καὶ διδασκάλοις Παρθενίου Πελοποννησίου νῦν δὲ τὸ πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μεθ' ὅσης ἐπιμελείας διορθωθεῖσα, πρὸς χάριν εὐλαβείας τῶν εὐσεβῶν, καὶ ὀρθοδόξων προσκυνητῶν τῆς χάριτος τῆς προρρηθείσης ἁγιωτάτης εἰκόνος τῆς ἀειπαρθένου καὶ θεομήτορος. Ἐνετίησιν, 1765. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 60 pages. P. 3-4, table des chapitres ; p. 60, permis d'imprimer des réformateurs de Padoue daté du 20 septembre 1763. Il faut donc sans doute corriger dans la date du titre le 5 en 3.

On trouvera à **Symeon, Theodorus et Euphrosyna** la description des Guides du Méga Spélaion qui contiennent, avec l'histoire de l'icone, l'office de ces saints.

Bibl. de l'Auteur.

48 b. *Χωρογραφικὴ καὶ ἱστορικὴ περιγραφὴ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου τιμωμένης ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν καὶ ἀειπαρθένου Θεοτόκου. Ὑπὸ Θεοφίλου Γ. Τσεκούρα προλύτου τῆς θεολογίας. Πρὸς χρῆσιν τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν ἐκδίδεται διὰ δαπάνης τοῦ ἰδίου Θ. Γ. Τσεκούρα. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Δ. Γ. Εὐστρατίου 8-Ὁδὸς Πραξιτέλους - 8 1907.*

In-8° de 56 pages.

Bibl. de l'Auteur.

Τρικερεώτισσα :

49. *Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐπὶ τῇ παραδόξῳ εὑρέσει τῆς ἁγίας καὶ θαυματουργοῦ αὐτῆς εἰκόνος ἐν τῇ νήσῳ Τρίκερα ὑπὸ τὰς ῥίζας ἐλαίας ἐν ἔτει ᾳωκε'. σεπτεμβρίου ι'. Συντεθεῖσα παρὰ τοῦ πανιερωτάτου, εὐλαβεστάτου*

τε καὶ σοφωτάτου ἀρχιερέως κ. Βενιαμίν, Κ. Γρ. Ζ. τοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Τυπωθεῖσα δὲ δαπάναις εὐσεβοῦς τινος προσκυνητοῦ. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1876.

In-8° de 24 pages. En guise de synaxaire, deux épigrammes en vers ; p. 22-24, prière à réciter durant la procession de l'image.

Bibl. de l'Auteur.

Ὑπαπαντή :

50 a. *Ἀκολουθία εἰς τὴν ἱερὰν καὶ θεομητορικὴν θαυματουργὸν ἁγίαν εἰκόνα τῆς Ὑπαπαντῆς καλουμένην τὴν οὖσαν ἐν Καλάμαις τῆς Πελοποννήσου ψαλλομένη κατὰ τὴν δ'. τῆς ς'. ἑβδομάδος τοῦ Πάσχα. Τουτέστι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀποδόσεως τῆς ἑορτῆς τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως. Ἐκδοθεῖσα παρὰ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερομονάχοις Π. Γ. Παγώνη. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Χρήστου Ἀναστασίου. 1842.*

In-8° de 32 pages. Dans une courte préface, p. 3-5, l'auteur dit avoir composé cet office en 1841, à l'occasion d'une procession ordonnée par la municipalité de Calamata pour obtenir de la Vierge *τῆς Ὑπαπαντῆς* la cessation de la peste qui désolait la contrée. L'image de cette Madone aurait été peinte, affirme l'auteur, en 672 ; il faut sans doute lire 1672. L'office proprement dit, qui occupe les pages 6-23, est combiné avec celui de l'*ἀπόδοσις* de Pâques ; un canon paraclétique en l'honneur de l'image termine la brochure, p. 24-31.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

50 b. *Ἀκολουθία εἰς τὴν ἱερὰν καὶ θεομητορικὴν καὶ θαυματουργὸν ἁγίαν εἰκόνα τῆς Ὑπαπαντῆς καλουμένην, τὴν οὖσαν ἐν Καλαμάτᾳ τῆς Πελοποννήσου, ψαλλομένη κατὰ τὴν δ'. τῆς ς'. ἑβδομάδος τοῦ Πάσχα ὑπὸ Γερασίμου Γ. Παγώνῃ ἀρχιμανδρίτου. Ἐν Καλάμαις 1856 τυπογραφεῖον « ἡ Μεσσηνία ».*

In-8° de 32 pages. Simple réimpression de la brochure précédente.

Bibl. de l'Auteur.

50 c. *Ἀκολουθία εἰς τὴν ἱερὰν καὶ θεομητορικὴν θαυματουργὸν ἁγίαν εἰκόνα τῆς Ὑπαπαντῆς καλουμένην τὴν οὖσαν ἐν Καλάμαις τῆς Πελοποννήσου.*

C. Doukakes, *Πεντηκοστάριον χαρμόσυνον* (Athènes, 1892), p.160-174.

Bibl. de l'Auteur.

Φανερωμένη τῶν Κυδωνιῶν :

51. *Ἀκολουθία εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς εὑρέσεως τῆς ἁγίας καὶ θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου*

καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἥτις ἀνεκαλύφθη ἐκ γῆς ἐν τῇ πόλει τῶν Κυδωνιῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐν ἔτει χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ πεντηκοστῷ δευτέρῳ, τῇ εἰκοστῇ ὀγδόῃ τοῦ ἰουνίου μηνὸς καὶ ποιεῖ καθ' ἑκάστην μεγάλα καὶ ἄπειρα θαύματα, ποιηθεῖσα παρὰ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱεροδιακόνοις Πολυκάρπου Α. Χατσάρου (Κυδωνιέως). Ἐν ᾗ προσετέθη ἀπολυτίκιον, κοντάκιον, συναξάριον τῆς εὑρέσεως τῆς ἁγίας εἰκόνος καὶ περιγραφὴ πολλῶν θαυμάτων αὐτῆς, συγγραφέντα παρὰ τοῦ μακαρίτου Δημητρίου Σάλτα Κυδωνιέως ἐν ἔτει 1868 ἐν μηνὶ ἰουλίῳ. Ἐν Κυδωνίαις τύποις Ι. Σ. Σαριπαξεβάνη 1876.

In-8° de 40 pages et 1 planche portant la gravure de la Madone dite *Φανερωμένη*. P. 19-36, *συναξάριον τῆς εὑρέσεως τῆς τιμίας εἰκόνος καὶ περιγραφὴ θαυμάτων τινῶν αὐτῆς*. Inc. *Ποῖος τῶν ὀρθοδόξων ἀγνοεῖ, ἢ τίς δὲν γνωρίζει, ὅτι ἡ κυρία ἡμῶν θεοτόκος μετὰ Θεὸν ἐγένετο ἡ πρόξενος τῆς σωτηρίας ἡμῶν.*

Mont Athos, skite de Kausokalyvi, bibl. des Joasaphaei.

Φανερωμένη τῆς Ὕδρας:

52. *Δωρεὰν ὑπὸ Μαρούσας Β. Μπουντούρη. — Διήγησις μερικῶν θαυμάτων τῆς ἱερᾶς εἰκόνος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Φανερωμένης τῆς εὑρισκομένης ἐν τῇ νήσῳ Ὕδρᾳ. Ἐν Πίσῃ ἐν τῇ τυπογραφίᾳ Πρόσπερη 1817. Διὰ δαπάνης τοῦ κυρίου Σταμάτη Μπουντούρη τοῦ ἐξ Ὕδρας. Νῦν δὲ διὰ δαπάνης τῆς ἐγγονῆς αὐτοῦ κυρίας Μαρούσας Β. Μπουντούρη. Ἐν Πειραιεῖ τύποις ἐφημερίδος « Χρονογράφος » 1906.*

In-8° de 14 pages et un feuillet blanc. Brochure entièrement occupée par le récit d'un prodige opéré par cette Madone d'Hydra en 1656. Simple réimpression d'une plaquette imprimée à Pise en 1817 et dont nous ne connaissons pas d'exemplaire.

Bibl. de l'Auteur.

Χρυσαφίτισσα:

53 a. *Ἀκολουθία εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον ψαλλομένη τὴν δευτέραν μετὰ τὴν κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ διὰ τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀνευρέσεως τῆς ἁγίας καὶ θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῆς ἐπονομαζομένης Χρυσαφιτίσσης, ἐν τῇ πόλει τῆς Μονεμβασίας. Ἐκδοθεῖσα δαπάνῃ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου τοῦ εἰρημένου ἱεροῦ αὐτῆς ναοῦ. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου « Παρνασσοῦ » 1882.*

In-8° de 24 pages. Au verso du titre, gravure de la Madone ; p. 16-20, synaxaire. Inc. *Αὕτη ἡ ἁγία εἰκὼν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν*

Θεοτόκου, ἀπὸ βιβλία, πότε καὶ πῶς εὑρέθη, καὶ τί θαύματα ἐπετέλει δὲν εἰξεύρομεν.

Bibl. de l'Auteur.

53 b. *Ἀκολουθία εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ψαλλομένη τὴν δευτέραν μετὰ τὴν κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ.*

C. DOUKAKES, *Πεντηκοστάριον χαρμόσυνον* (Athènes, 1892), p. 40-49. Simple réimpression du numéro précédent.

53 c. *Ἀκολουθία εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ψαλλομένη τὴν δευτέραν μετὰ τὴν κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ διὰ τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀνευρέσεως τῆς ἁγίας καὶ θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῆς ἐπονομαζομένης Χρυσαφιτίσσης, ἐν τῇ πόλει τῆς Μονεμβασίας. Ἐκδοθεῖσα δαπάνῃ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου τοῦ εἰρημένου ἱεροῦ αὐτῆς ναοῦ. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τῶν τυπογραφείων τῆς ἐφημερίδος « Ὁ Κῆρυξ » Πέτρου Δ. Σηλυβριώτου 4 - Κάτωθι Δημαρχίας - 4.*

In-8° de 27 pages. P. 16-23, synaxaire identique à celui du numéro précédent. Les derniers miracles qui y sont racontés ayant eu lieu en 1906, la présente édition doit être de cette année-là ou de l'année suivante.

Bibl. de l'Auteur.

Χρυσόβιτζα :

54. *Περιγραφὴ τῆς ἁγίας καὶ θαυματουργοῦ εἰκόνος, καὶ τῶν θαυμάτων τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου Χρυσοβίτζης, ἥτις εὑρέθη κατὰ πρώτην φορὰν εἰς τὸ χωρίον Στριγγανίαν καλούμενον. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, χάριν εὐλαβείας τῶν ὀρθοδόξων προσκυνητῶν τῆς προῤῥηθείσης ἁγιωτάτης εἰκόνος τῆς ἀειπαρθένου καὶ θεομήτορος· ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ τῶν τιμιωτάτων κυρίων ἐπιτρόπων τῆς ἁγίας μονῆς. Ἐνετίησιν. 1794. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

Petit in-8° de 24 pages. P. 5-8, préface ; p. 9-24 : *Περιγραφὴ τῆς ἁγίας εἰκόνος Χρυσοβίτζης, ἥτις εὑρέθη εἰς χωρίον Στριγγανίαν λεγόμενον, τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Ἀχελέου καὶ Αἰτωλίας, ἡ ὁποία, ὡς φαίνεται, εἶναι μία ἐπαρχία τοῦ ἁγίου Ἄρτης.* Inc. *Εἰς τὸ χωρίον Στριγγανίαν καλούμενον κατὰ τοὺς 533 ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως, τῇ εἰκοστῇ πρώτῃ τοῦ αὐγούστου μηνὸς εὑρέθη εἰκὼν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.* Le codex 256 de Xéropotamos, au mont Athos, fol. 192, attribue cette notice à Païsios Démaros, évêque de *Παραμυθίας καὶ Βουθρωτοῦ*, qui vivait au XVIIIe siècle ; mais l'œuvre de Païsios s'arrête dans l'imprimé à la page 18, le reste du récit provenant d'additions postérieures. Cf. Sp. LAMPROS, dans *Νέος Ἑλληνομνήμων*, t. VI (1909), p. 52-67.

Athènes, bibl. de feu Spyridion Lampros.

Maria Magdalena. — Iul. 22.

1. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μυροφόρου καὶ ἰσαποστόλου Μαρίας τῆς Μαγδαλινῆς καὶ τῆς ἁγίας ἐνδόξου παρθενομάρτυρος Μαρκέλλης τῆς Χιοπολίτιδος.*

G. Bouteres, *Ἀκολουθίαι* [1], p.53-77. Pas de synaxaire pour Ste Marie Magdeleine.

2. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας καὶ ἰσαποστόλου Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς.*

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 150-53.

3. *Vid.* **Marcella** 5.

4. *Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τοὺς ἁγίους Μαρίαν τὴν Μαγδαληνῆν Σίμωνα τὸν μυροβλύτην καὶ τὸν ὅσιον Ἱερώνυμον. Φιλοπονηθεὶς ὑπὸ Ἱερωνύμου μοναχοῦ Σιμωνοπετρίτου ἐν ἔτει 1896. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τῶν τυπογραφικῶν καταστημάτων τῆς ἑταιρίας Π.Γ. Μακρῆ & Σιας ΑΘΚΔ'.*

In-8° de 16 pages. Dans ce canon, chaque ode comprend trois tropaires consacrés respectivement aux trois saints nommés dans le titre.

Bibl. de l'Auteur.

Marina m. Antiochiae Pisidiae. — Iul. 17.

1. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Μαρίνης ψαλλομένης τῇ 17 ἰουλίου.*

G. Bouteres, *Ἀκολουθίαι* [1], p. 3-29. L'office est suivi, p. 29-37, d'une *παράκλησις* à la sainte, empruntée au *Πνευματικὸς Κῆπος* de Séraphin d'Argyropolis ; et. p. 42-52, du récit de son martyre, tiré de la *Καλοκαιρινή* d'Agapios. Inc. *Ἡ μακαρία αὕτη καὶ καλλιπάρθενος κόρη ἦτον ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας.* Il se trouve également dans C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Iul., p. 226-35.

La *Passio* de la sainte (BHG. 1165-1167) est imprimée en néo-grec dans le recueil intitulé : *Διάλογος Γρηγεντίου* (Venise, 1747), p. 110-25. Inc. *Ἀφόντης καὶ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς ἀναστήθη καὶ πρὸς τὸν πατέρα του ἐνδόξως ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανούς.*

2. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Μαρίνης ψαλλομένη τῇ 17 ἰουλίου συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργ. Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ἐνταῦθα ἐνοριακοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἐρανισθεῖσα ἐκ διαφόρων ἀκολουθιῶν καὶ ἐκδοθεῖσα δὶς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἱερέως. Ἐν Ἀθήναις τύποις « Πανελληνίου κράτους » 11- Ὁδὸς Ἀριστείδου -11 1915.*

In-8° de 48 pages. Le titre que porte la couverture présente cette variante : *ἐκ διαφόρων ἀκολουθιῶν ἐκδοθεῖσα καὶ τῷ 1904 ὑπὸ κτλ.*

Pas de synaxaire, mais à la suite de l'office, p. 38-48, on lit la vie et le martyre de la sainte comme au numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Marinus m. sub Carino imp. — Dec. 16.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου μάρτυρος Μαρίνου.

Ὑμνολογίδιον[1], p. 34-45, avec synaxaire, p. 41-42, Inc. *Οὗτος ἦν ἐπὶ Καρίνου τοῦ βασιλέως, Ῥωμαῖος τὸ γένος.*

Martyr anonymus.

1. *Ἀκολουθία ἐπικήδειος εἴτε ἐπιτάφιος, ἀνώνυμος καὶ κοινὴ εἰς πάντα νέον μάρτυρα, συντεθεῖσα παρὰ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Χίου.*

Νέον Λειμωνάριον[1], P. I, p. 6-10 ; || *Νέον Λειμωνάριον*[3], p. 7-12.

2. *Ἀκολουθία ἀνώνυμος, κοινὴ εἰς πάντα νέον μάρτυρα, συντεθεῖσα παρὰ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Χίου.*

Νέον Λειμωνάριον[1], P. I, p. 11-16 ; || *Νέον Λειμωνάριον*[2], t. III, p. 56-60 ; || *Νέον Λειμωνάριον*[3], p. 12-18.

Martyres omnes vel martyrum anonymorum turmae.

1. *Ἀκολουθία πάντων τῶν νεοφανῶν μαρτύρων τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μαρτυρησάντων, ὧν τινες οἱ ὀνομαστότεροι ἐνταῦθα περιέχονται, καὶ ὅτε τις βούλεται τὴν μνήμην τούτων ἐπιτελείτω.*

Νέον Μαρτυρολόγιον[1], p. 325-38 ; || *Νέον Μαρτυρολόγιον*[2], p. 263-271. Pas de synaxaire.

2. *Ἀκολουθία ἁσματικὴ μετὰ ἐγκωμίου πάντων τῶν νεοφανῶν μρατύρων τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μαρτυρησάντων ἐξ ὧν οἱ ὀνομαστότεροι βιογραφικῶς σημειοῦνται ψαλλομένη δὲ τῇ τρίτῃ κυριακῇ τοῦ Ματθαίου, δηλονότι τῇ β' κυριακῇ μετὰ τὴν τῶν Ἁγίων Πάντων. Ἡ νέον μαρτυρολόγιον βιβλίον ψυχωφελέστατον. Ἔκδοσις πρώτη ὑπὸ Κωνστ. Χ. Δουκάκη τοῦ ἐκ Καλαμῶν προσκυνητοῦ. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Α. Καλαράκη κάτωθι τοῦ Δημαρχείου 1897.*

In-8° de 1 feuillet et 65 pages. P. 2-3, épigrammes et préface de l'éditeur ; p. 4, gravure représentant la cour céleste ; p. 5-17, office commun des plus célèbres néo-martyrs (=n° 1, ci-dessus), suivi d'une courte notice sur chacun en guise de synaxaire, p.17-55. Viennent ensuite une relation sur le feu sacré et un épisode du martyre de S. Mercou-

rios, p. 55-62. L'éloge funèbre d'un neveu de l'éditeur, p. 63-64, et les vers pénitenciels de Joseph de Tyrnovo, p. 64-65, terminent le volume.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Martyres III in insula Chio, † 1822. — Febr. 3.

1. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων νεομαρτύρων καὶ αὐταδέλφων Σταματίου καὶ Ἰωάννου τῶν ἐκ Σπετσῶν μαρτυρησάντων ἐν Χίῳ κατὰ τὸ ᾳωκβ' ἔτος φεβρουαρίου γ' ποιηθεῖσα παρὰ Ἀνθίμου ἱερομονάχου Πουλάκη τοῦ Χίου νῦν δὲ τὸ πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα ἐπιμελείᾳ Δημητρίου Ν. Εὐσταθίου πρωτοπρεσβυτέρου τοῦ ἐκ Σπετσῶν. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου « Σφαίρας » ἐν Πειραιεῖ. 1908.*

In-8° de 25 pages. En guise de synaxaire, on trouve, p. 14-21, le *μαρτύριον καὶ βίος*. Inc. *Ὡς θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου Κύριε, καὶ αἱ ὁδοί σου ἀνεξιχνίαστοι.* Les trois héros de cet office, originaires de l'île de Spetza, furent surpris sur la côte d'Asie, à Tschesmé, dans une opération de corsaires, et amenés au pacha de Chio qui les fit décapiter sur leur refus d'abjurer la foi chrétienne.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία νεομαρτύρων ἀθλησάντων ἐν Χίῳ τῇ 3 φεβρουαρίου ᾳωκβ'. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Α. Ζ. Διαληsμᾶ, ὁδὸς Βορέου 6. 1918.* — Ce titre un peu vague est précisé par cet autre qui se lit en haut de la page 3, en tête du texte : *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων νεομαρτύρων καὶ αὐταδέλφων Σταματίου καὶ Ἰωάννου καὶ τοῦ αὐτῶν συνοδίτου Νικολάου τῶν ἐκ Σπετσῶν ἐν Χίῳ μαρτυρησάντων κατὰ τὸ ᾳωκβ' ἔτος φεβρουαρίου 3. ποιηθεῖσα παρὰ Ἀνθίμου Πουλάκη ἱερομονάχου Χίου.*

In-8° de 24 pages avec le *μαρτύριον*, p. 13-20, identique au précédent.

Athènes, bibl. Nationale.

Martyres IV Rhethymnenses, † 1824. — Oct. 28.

1. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων τεσσάρων νέων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων Ἀγγελῆ, Μανουήλ, Γεωργίου καὶ Νικολάου. τῶν ἐν Ῥεθύμνῃ μαρτυρησάντων. Ἐν Ἀθήναις 1852.*

In-12 de 24 pages. Pas de synaxaire, mais à la suite de l'office on trouve, p. 20-24, un récit du martyre. Inc. *Οὗτοι, οἱ τέσσαρες νεομάρτυρες, ἦσαν υἱοὶ γονέων θεοσεβῶν, χριστιανῶν μυστικῶν.* Les quatre martyrs furent décapités en 1824. Composé par Callinic, évêque de Rhéthymno et Aulopotamo, cet office a eu pour éditeur Stylianos M. Bydakes, qui mentionne ce détail dans un colophon daté du 8 mars 1851.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθίαι τῶν ἁγίων τεσσάρων νέων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων Ἀγγελῆ, Μανουήλ, Γεωργίου καὶ Νικολάου τῶν ἐν Ῥεθύμνῃ τῆς Κρήτης μαρτυρησάντων καὶ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Στυλιανοῦ τοῦ Παμφλαγόνος, πρὸς δὲ καὶ μακαριστάρια ψαλλόμενα εἰς θεομητορικὰς ἑορτὰς καὶ ἑορταζομένους ἁγίους ἐκδοθέντα νῦν πρῶτον ὑπὸ Σπ. Εὐθυμιάδου, τοῦ ἐκ Βλάτσης τῆς Μακεδονίας. Ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου, τύποις Γ. Μελισταγοῦς, Μακεδόνος. 1865.*

In-fol. de 38 pages. Au verso du titre, dédicace de l'éditeur à Callinic, évêque de Rhéthymno et Aulopotamo, auteur de l'office ; p. 8-10, synaxaire, comme au numéro précédent ; p. 13-15, office de S. Stylianos. *Vid.* **Stylianus**. P. 16-37, *Μακαριστήρια* à chanter à la messe, aux fêtes principales, au lieu du *κοινωνικόν* ; p. 38, table des matières.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement ; Pétrograd, bibl. publique.

3. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων τεσσάρων νέων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων Ἀγγελῆ, Μανουήλ, Γεωργίου καὶ Νικολάου τῶν ἐν Ῥεθύμνῃ τῆς Κρήτης μαρτυρησάντων ψαλλομένη τῇ 28 ὀκτωβρίου.*

Hilarion, *Ἀκολουθίαι*, p. 153-74, avec synaxaire, p. 164-68, identique à celui du numéro 1.

4. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων τεσσάρων νέων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων Ἀγγελῆ Μανουὴλ Γεωργίου καὶ Νικολάου τῶν ἐν Ῥεθύμνῃ τῆς Κρήτης μαρτυρησάντων ὑπὸ . . . Ἐν Κορίνθῳ τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον ἡ Κορινθία. 1886.*

In-8° de 18 pages et 1 feuillet blanc. P. 12-15, synaxaire identique au précédent.

Bibl. de l'Auteur.

5. *Ἀκολουθία τῶν ἐκ Μελάμπων τῆς ἐν Κρήτῃ ἱερᾶς ἐπισκοπῆς Λάμπης ἁγίων τεσσάρων τοῦ Χριστοῦ νεομαρτύρων Ἀγγελῆ Μανουήλ Γεωργίου καὶ Νικολάου τῶν ἐν Ῥεθύμνῃ τῇ κη' ὀκτωβρίου τοῦ ϛωκδ'. μαρτυρησάντων. Ἀνατύπωσις μετὰ πολλῶν προσθηκῶν καὶ διορθώσεων. Ἐν Ῥεθύμνῃ τύποις Στ. Ἐμμ. Καλαιζάκη. 1888.*

In-8° de 1 feuillet, 24 pages et 1 feuillet. Les 2 feuillets extrêmes forment la couverture ; le premier d'entre eux est le seul à porter le titre, qui n'est pas reproduit à l'intérieur. P. 1-2, préface des éditeurs ; p. 18-20, synaxaire nouveau, comme d'ailleurs l'office lui-même. Inc. *Οἱ τέσσαρες οὗτοι νεομάρτυρες εἶδον τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἐν τῇ κώμῃ τῆς ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ ἐπισκοπῆς Λάμπης, Μέλαμπες.*

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Martyres VI Megarenses. — Aug. 16.

Ἀκολουθία πληρεστάτη βίος καὶ θαύματα τῶν ἐν Μεγάροις ἀνευρεθέντων ἁγίων μαρτύρων Σεραφεὶμ, Λωροθέου, Ἰακώβου, Βασιλείου, Δημητρίου καὶ Σαράντη νεωστὶ τυπωθεῖσα καὶ ἐρανισθεῖσα ἐκ χειρογράφων ἐπιμελείᾳ Κωνσταντίνου Χρ. Ἰουκάκη *τοῦ ἐκ Καλαμῶν τῆς Πελοποννήσου, προσκυνητοῦ. Ὑπὸ Ἀθανασίου Ι. Παπασιδέρη Μεγαρέως ἐκδίδοται φιλοτίμῳ κοινῇ δαπάνῃ. Ἐν Ἀθήναις Κωνσταντῖνος Χ. Δουκάκης 36 ὁδὸς Πετράκη 36. 1896.*

In-8° de 36 pages. Pas de synaxaire à l'office, mais celui-ci est suivi, p. 22-28, de l'invention des reliques et des miracles de nos six héros. Inc. *Πάλαι μὲν ἡ τῶν Μεγάρων κωμόπολις κτισθεῖσα παρὰ τῶν προγόνων μας ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Καρός.* P. 28-35, liste des souscripteurs ; p. 36, épilogue de l'éditeur. Cette prétendue invention des reliques eut lieu en 1799.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Martyres X in Creta, sub Decio. — Dec. 23.

Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων δέκα μαρτύρων τῶν ἐν Κρήτῃ ἀναιρεθέντων ψαλλομένη τῇ 23 δεκεμβρίου.

Hilarion, *Ἀκολουθίαι*, p. 139-52, avec synaxaire, p. 148. Inc. *Οὗτοι οἱ ἅγιοι ὑπῆρχον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου.*

Martyres XV Tiberiopoli, sub Iuliano. — Nov. 28.

1. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων πεντεκαίδεκα ἱερομαρτύρων τῶν ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου μαρτυρησάντων ἐν Τιβεριουπόλει τῇ κοινῶς ἐπικαλουμένῃ Στρουμνίτζῃ. Νεωστὶ καινῷ τύπῳ ἐκδεδομένη δαπάνῃ μὲν τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ναοὺμ τοῦ θαυματουργοῦ. Διορθώσει δὲ τοῦ λογιωτάτου κυρίου Μιχαὴλ τοῦ Γκόρας. Καὶ ἀφιερωθεῖσα παρ' αὐτοῦ τῷ μακαριωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς Ἀχρειδῶν κυρίῳ κυρίῳ Ἰωάσαφ. Ἐν Μοσχοπόλει. 1741. Παρὰ Γρηγορίῳ ἱερομονάχῳ τῷ Κωσταντινίδῃ.*

Petit in-fol. de 3 pages non chiffrées, dont la deuxième (ou verso du titre) est blanche, puis pp. 3 (chiffrant un verso) à 31 (chiffrant également un verso). C'est le second des sept offices du recueil de Grégorios de Moschopolis. *Vid.* **Clemens** ep. Bulgarorum 1. P.12-27, synaxaire. Inc. *Ὅταν Θεοῦ παραχωρήσει, ὁ δυσσεβὴς καὶ ἀλιτήριος, καὶ μισόχριστος Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης.*

2. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων πεντεκαίδεκα ἱερομαρτύρων τῶν ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου μαρτυρησάντων ἐν Τιβεριουπόλει τῇ κοινῶς καλουμένῃ Στρουμνίτζῃ. Κατὰ μὲν τὸ 1741. τύποις ἐκδο-*

θεῖσα ἐν Μοσχοπόλει, δαπάνῃ τῆς σεβασμίας μονῆς · τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ναοὺμ τοῦ θαυματουργοῦ. Ἤδη δὲ σὺν Θεῷ ἁγίῳ, τύποις καθαρωτέροις, καὶ χαρακτῆρσιν ἐκδίδοται καὶ δεύτερον, σπουδῇ μὲν καὶ ἰδίᾳ δαπάνῃ τοῦ ἐν αὐτῇ τῇ ἐπαρχίᾳ ποτὲ ἀρχιερατεύσαντος ταπεινοῦ μητροπολίτου Τιβεριουπόλεως, ἢ Στρουμνίτζης, νῦν δὲ Ἀνδριανουπόλεως. κυρίου Γρηγορίου τοῦ Βυζαντίου · ὅπως διανέμηται δωρεὰν τοῖς τε θείοις ναοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ τοῖς φιλομάρτυσιν ὀρθοδόξοις, ὑπὲρ ἀφέσεως τῶν πλημμελημάτων αὐτοῦ, καὶ αἰωνίου ἀναπαύσεως τῶν γονέων αὐτοῦ Ἀναστασίου προσκυνητοῦ, καὶ Σμαράγδας. Ἐν τῇ κατὰ τὸν Γαλατᾶν τυπογραφίᾳ τοῦ Κάστορος. ᾳωλ'. 1830.

In-4° de 28 pages, dont les 4 premières non chiffrées, et 1 planche entre les pages 4 et 5 représentant les Quinze Martyrs. P.12-22, synaxaire identique à celui de l'édition princeps ; p. 26-28, compositions liturgiques de Cyrille, patriarche de Constantinople, ancien évêque d'Andrinople.

N. B. Le *προσκυνητοῦ* accolé dans le titre au nom d'Anastase doit être une traduction élégante de *Hadji*, en sorte que le nom de famille de Grégoire devait être Hadjianastasiou. Notons encore que l'impression de ce volume a été surveillée par Nicéphore, métropolite de Dercos.

Athènes, bibl. de la Société d'archéologie chrétienne : 142 (incomplet du dernier feuillet) ; Constantinople, métochion du Saint-Sépulcre ; Mont Athos, monastère de Dionysiou ; bibl. des Bollandistes.

3. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων πεντεκαίδεκα ἱερομαρτύρων τῶν ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου μαρτυρησάντων ἐν Τιβεριουπόλει τῇ κοινῶς καλουμένῃ Στρουμίτσῃ. Κατὰ μὲν τὸ 1741 τύποις ἐκδοθεῖσα ἐν Μοσχοπόλει, δαπάνῃ τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ναοὺμ τοῦ θαυματουργοῦ κατὰ δὲ τὸ 1830 ἐξεδόθη τὸ δεύτερον ἐν Κ/πόλει. Ἤδη τὸ τρίτον ἐκδίδοται. Ἀδείᾳ τοῦ ἐνταῦθα συμβουλίου τῆς παιδείας.* [Suit une ligne en turc contenant le permis d'imprimer.] *Βιβλιοπωλεῖον Ν. Χριστομάνου ἐν Θεσσαλονίκῃ τυπογραφεῖον Σ. Μουρατόρη. 1891.*

In-fol. de 40 pages. P. 17-27, synaxaire ; p. 35-37, tropaires et prières composées par Cyrille d'Andrinople, patriarche de Constantinople ; p. 38-40, liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur.

Martyres Strophadum insularum, † 1530. — Sept. 29.

Ἀκολουθία ψαλλομένη εἰς τοὺς ὁσίους πατέρας τοὺς ἐν Στροφάσιν ἀναιρεθέντας, καὶ εἰς ἅπαντας τοὺς παραπλήσιον τέλος λαχόντας. Ποίημα Παχωμίου Ῥουσσιάνου.

Συναξαριστής [3], t. I, p. 433-35. Synaxaire, p. 435. Inc. *Κατὰ δυ-*

σμῶν μὲν τῆς νήσου Πέλοπος. Par une inadvertance de l'éditeur, la partie de l'office venant après le synaxaire a été omise dans l'impression ; l'erreur a été sans doute réparée dans un tirage à part qu'un ami nous assure avoir vu, mais que nous n'avons pu rencontrer, pas même dans la famille de l'éditeur. Le titre de ce tirage à part, ou peut-être de cette première édition, se terminait ainsi : *συντεθεῖσα δὲ παρὰ τοῦ μοναχοῦ Παχωμίου. Ἐν Ζακύνθῳ, 1863. Τύποις Σ. Ραφτάνη.* Voir A. Papadopoulos-Kerameus, *Ἱεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη*, t. I (1891), p. 380-81.

Matrona Chiensis, † 1462.

I. Annivèrsarium obitus. — Oct. 20.

1. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Ματρώνης τῆς Χιοπολίτιδος τυπωθεῖσα. ἐπὶ τῆς ἡγεμονείας τοῦ εὐσεβεστάτου ἐκλαμπροτάτου, καὶ γαληνοτάτου κυρίου κυρίου, Ἰωάννου Κωνσταντίνου Βασσαράβα βοεβόνδα πάσης Οὐγγροβλαχίας. Ἀρχιερατεύοντος τοῦ πανιερωτάτου καὶ θεοπροβλήτου μητροπολίτου κυρίου κυρίου Θεοδοσίου· ἀναλώμασι, τοῦ λογιωτάτου κυρίου Παντολέοντος Καλλιάρχου ἀκέστορος τοῦ Χίου. Παρὰ Ἀνθίμου ἱερομονάχου, τοῦ ἐξ Ἰβηρίας. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ. ᾳψβ'. Κατὰ μῆνα μάρτιον.*

In-4° de 4 feuillets non chiffrés et de 10 feuillets chiffrés. Parmi les feuillets liminaires, le premier est entièrement blanc ; le second est occupé, au recto, par le titre, et, au verso, par les armes du prince de Valachie et par une épigramme de quatre distiques sur ces mêmes armes. Les feuillets 3-4 contiennent la préface dédicatoire de Pantaléon Kalliarchos à ses compatriotes, les députés de Chio. Les feuillets chiffrés 1-10 contiennent l'office, avec le synaxaire, fol. 7-8. Inc. *Αὕτη ἡ ὁσία πατρίδα μὲν εἶχε τὴν νῆσον Χῖον· ἀπὸ χωρίον καλούμενον Βολισσὸν καὶ ἕως τῆς σήμερον.*

Mont Athos, monastère de Xéropotamos ; Bucarest, musée des antiquités.

2. *<Ἀκολουθία> τῆς ὁσίας Ματρώνης τῆς Χιοπολίτιδος.*

C. Dapontes, *Ἀκολουθίαι*, p. 37-57. Synaxaire, p. 51-53, identique à celui du numéro précédent.

3. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας Ματρώνης τῆς Χιοπολίτιδος. Καὶ ἡ εὕρεσις τῆς τιμίας κάρας αὐτῆς, καὶ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἀρτεμίου καὶ τῶν μαρτύρων Κηρύκου καὶ Ἰουλίττης. Νῦν τὸ πρῶτον τυπωθεῖσα. Δαπάνῃ τοῦ ἐντιμωτάτου κυρίου Θεοδώρου Πρασακάκη τοῦ ἐκ Χίου. ᾳψπ'. Ἐνετίησιν, 1780. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 54 pages et 1 feuillet blanc. Au verso du titre, gravure représentant la sainte. P. 14-16, synaxaire de S. Artémius. Inc. *Οὗτος ὁ*

μακάριος Ἀρτέμιος, δοὺξ καὶ αὐγουστάλιος Ἀλεξανδρείας γενόμενος. P. 16-19, synaxaire de la sainte. Inc. *Αὕτη ἡ ὁσία πατρίδα μὲν εἶχε τὴν νῆσον Χίον.* P. 19-24, *Ἐκ τῶν θαυμάτων τῆς ὁσίας, ὑπόμνημα,* certifié authentique le 11 novembre 1760. L'office se termine à la page 28. Vient ensuite, p. 29-46, l'office de l'invention du chef de la sainte, dont il sera question plus loin (nos 7 et 8). *Vid.* BHG. 1220.

Mont Athos, monastère de Lavra ; Venise, Saint-Marc.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Ἀρτεμίου καὶ τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Ματρώνης τῆς Χιοπολίτιδος. Συντεθεῖσα ὑπό τινος εὐσεβοῦς πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἀδείᾳ καὶ προτροπῇ τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότου τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Κυρίλλου. Ἐπιστασίᾳ τοῦ τιμιωτάτου ἐν πραγματευταῖς κυρίου Ἰωάννου Ἀμοίρου. Ἐν τῷ κατὰ τὸ πατριαρχεῖον ἑλληνικῷ τοῦ γένους τυπογραφείῳ. Ἐν ἔτει 1815.*

In-fol. de 16 pages, dont les 3 dernières entièrement blanches. Les deux offices se célébrant conjointement, leurs parties se trouvent naturellement entremêlées, mais Ste Matrone seule a un synaxaire, d'ailleurs identique à celui du numéro précédent, hormis des retouches de pure forme.

Bibl. de l'Auteur.

5. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας καὶ θεοφόρου μητρὸς ἡμῶν Ματρώνης τῆς Χιοπολίτιδος, ἥτις ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ ᾳυξβ'. 1462. ὀκτωβρίου κ. 20.*

Νέον Λειμωνάριον [1], P. II, p. 26-44, avec synaxaire, p. 32-42, corrigé par Nicéphore de Chio ; || *Νέον Λειμωνάριον* [2], t. I, p. 11-21, avec synaxaire, p.15-20, comme ci-devant ; || *Νέον Μαρτυρολόγιον* [2], p.136-154, avec synaxaire, p. 142-52, d'après l'édition de 1819 ; || *Νέον Λειμωνάριον* [3], p. 372-94, avec synaxaire identique, p. 379-92 ; || C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Oct., p.295-310 (le synaxaire seulement) ; || *Νέον Λειμωνάριον* [4], p. 102-111, avec synaxaire, p. 108-110, entièrement nouveau pour la forme.

6. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς ὁσίας Ματρώνης τῆς Χιοπολίτιδος.*

G. Bouteres, *Παράρτημα Λειμωναρίου* [1], p.2-27, pour l'office, et p. 50-62, pour la vie de la sainte, identique à celle du *Νέον Λειμωνάριον* [1].

II. Inventio capitis. — Iul. 15.

7. *Ἡ εὕρεσις τῆς τιμίας κάρας τῆς ὁσίας <μητρὸς> ἡμῶν Ματρώνης τῆς Χιοπολίτιδος καὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων Κηρύκου καὶ Ἰουλίττης τῆς μητρὸς αὐτοῦ.*

= P. 29-46 du no 3 ci-dessus, avec le synaxaire, p. 39-41. Inc. *Χρόνου*

ἱκανοῦ διαπεράσαντος μετὰ τὸν θάνατον καὶ τὴν ταφὴν τῆς ὁσίας. P. 47-49, panégyrique de la sainte par le hiéromoine Clément Kouzinos, de Chio. Inc. *Φαιδρὰ ἑορτὴ καὶ λαμπρὰ πανήγυρις.* P. 50-54, canon à la sainte, par Athanase, moine du monastère d'Iviron, au mont Athos.

8. *Ἀκολουθία εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς εὑρέσεως τῆς τιμίας κάρας τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Ματρώνης τῆς Χιοπολίτιδος ψαλλομένη κατὰ τὴν ιε'. τοῦ ἰουλίου μηνός, διορθωθεῖσα ὡς οἷόν τε ὑπὸ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Χίου.*

Νέον Λειμωνάριον [1], P. II, p. 45-51, avec le même synaxaire que ci-devant ; || *Νέον Λειμωνάριον* [2], t. III, p. 12-16, avec synaxaire, p. 15 ; || *Νέον Λειμωνάριον* [3], p. 253-60 ; || *Νέον Λειμωνάριον* [4], p. 68-73, sans le synaxaire.

Matthaeus apost. evangelista. — Nov. 16.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου ψαλλομένη τῇ 16 νοεμβρίου.*

Hilarion, *Ἀκολουθίαι*, p. 1-44, avec synaxaire, p. 22-24. Inc. *Οὗτος ὁ θεῖος ἀπόστολος καθήμενος εἰς τὸ τελωνεῖον.* L'office est suivi, p. 34-44, de *μεγαλυνάρια* aux saints Matthieu, Aecaterina, Paraskévé, Charalampes.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου.*

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 95-96. Addenda aux Ménées.

Matthias apostolus. — Aug. 9.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Ματθία.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 153-55.

Maximus confessor CP. † 662. — Ian. 21 et Aug. 13.

1. *<Τοῦ ὁσίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ ἀκολουθίαι δύο.>*

F. Combefis, *S. Maximi confessoris opera*, t. I (Parisiis, 1675), p. lxxxvij-xcvj ; || P.G., t. XC, p. 205-222. Le premier de ces deux offices a seul un synaxaire ; il est en outre destiné à la fête du 21 janvier, tandis que le second est affecté au 13 août, anniversaire de la translation des reliques du saint.

2. *Vid.* **Neophytus** m. Nicaeae 1.

Meletius ep. Antiochenus, † 381. — Febr. 12.

Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μελετίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 112-15,

Meletius iunior in monte Myopolis, † 1105. — Sept. 1.

1. *Ἀκολουθία ἱερὰ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Μελετίου τοῦ ἐν τῷ ὄρει τῆς Μυουπόλεως ἀσκήσαντος συντεθεῖσα μὲν ποτὲ ὑπ' ἀγνώστου τινὸς τοῖς καθ' ἡμᾶς. Νῦν δὲ ἐπιδιορθωθεῖσα, προσαυξηθεῖσά τε, καὶ ἐπιμελῶς κατὰ μέλος φιλοπονηθεῖσα μὲν, παρὰ τοῦ πολλοστοῦ ἐν διδασκάλοις, καὶ ἐλαχίστου τῶν ἱερομονάχων Ἰωάσαφ Μεγασπηλαιώτου, τοῦ ἐν Κορίνθῳ σχολαρχοῦντος. Τῇ τε προτροπῇ, καὶ μικρᾷ δαπάνῃ, τοῦ ὁσιωτάτου καθηγουμένου κυρίου Ἀγαθαγγέλου, καὶ τῶν λοιπῶν συμοναζόντων πατέρων, ἐν τῇ ἱερᾷ αὐτῇ ταύτῃ μονῇ τῇ κατὰ τὰς Μυΐας ἐπικριθεῖσά τε δὲ, καὶ ἀνακριθεῖσα ὑπὸ τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος, καὶ σοφολογιωτάτου, κυρίου κυρίου Πανούτζου Σπυριδωνίδου τοῦ Νοταρᾶ. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. 1819.*

In-4° de 1 feuillet, 20 pages, et 1 feuillet entièrement blanc, soit 3 cahiers de 4 feuillets chacun. Au verso du titre, courte préface du correcteur Joasaph, suivie du sceau avec la légende : *Τυπογραφεῖον ἑλληνικὸν ἐν τοῖς πατριαρχείοις*, et les initiales *ΑΚ*. L'office est très complet, avec petites et grandes vêpres, mais le synaxaire est remplacé par cette simple note : *Τὸν δὲ βίον αὐτοῦ ζήτει ἐν τῷ βιβλίῳ, τῷ καλουμένῳ, Νέῳ Παραδείσῳ.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de la Société d'archéologie chrétienne.

2. *Ἀκολουθεία τῆς Ἰνδίκτου, Συμεών, ἁγίων Γυναικῶν καὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μελετίου τοῦ νέου καὶ ἰαματικοῦ τοῦ ἐν τῷ ὄρει τῆς Μυουπόλεως (νῦν Κούντουρα τῆς Ἀττικῆς) ἀσκήσαντος τῷ 1060 ψαλομένη τῇ 1 σεπτεμβρίου. Ἐκδότης Γεώργιος Βουτέρης ἐφημέριος τοῦ ἐνταῦθα ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ὁσίου Μελετίου. Προσετέθη ἐν τέλει καὶ ὁ βίος τοῦ ὁσίου ἀναγινωσκόμενος ἀντὶ τοῦ κοινωνικοῦ. Πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἐν Ἀθήναις 1894.*

In-8° de 32 pages. P. 2, gravure du saint ; p. 29-32, courte biographie du saint.

Le véritable éditeur de cet office ne serait pas Georges Boutérès, mais Basile D. Zotos, au dire de ce dernier, dans son *Δρομολόγιον τῆς ἑλληνικῆς Χερσονήσου*, t. III, p. 3 de la couverture ; mais la fin du synaxaire met les choses au point : Zotos a tenu la plume, et Boutérès a fourni l'argent.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μελετιου τοῦ νέου, τοῦ ἐν τῷ ὄρει τῆς Μυουπόλεως ἀσκήσαντος.*

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Sept., p. 422-24. Simple extrait et non office complet. La vie, tirée du *Νέος Παράδεισος*, se trouve

ibid., p. 15-31. Inc. *Οὗτος ὁ θαυμάσιος καὶ ἀληθὴς δοῦλος τοῦ Θεοῦ Μελέτιος ἐγεννήθη εἰς ἓν χωρίον τῶν Καππαδοκῶν Μουταλάσκη καλούμενον.*

4. *Βίος τοῦ ὁσίου Μελετίου τοῦ νέου.* [Gravure du saint.] *Βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μελετίου τοῦ νέου τοῦ ἐν τῷ ὄρει Μυουπόλεως (νῦν Κούντουρα) ἀσκήσαντος τῷ 1600, ρανισθεὶς ὑπὸ τοῦ Νέου Παραδείσου καὶ τυπωθεὶς ὑπὸ Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Προσετέθη ἐν τῷ τέλει τῆς βίβλου ὁδηγία εἰς τοὺς ἱερεῖς περὶ τοῦ μνημονεύειν ἐν τῇ ἱερᾷ προθέσει τὰ ὀνόματα ζώντων καὶ τεθνεώτων ὑπὸ Γρηγορίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. — Ὁ ἐλάχιστος ἐν ἱερεῦσι Γεώργιος Α. Βουτέρης ἱερεὺς καὶ προσκυνητής.*

Sans lieu ni date. In-8° de 16 pages et 2 feuillets pour le titre, des tropaires à chanter en septembre et une liste d'acolouthies pour le même mois, datée du 31 août 1910.

Bibl. de l'Auteur.

5. *Βίος τοῦ ὁσίου Μελετίου τοῦ νέου.* [Gravure du saint.] *Βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μελετίου τοῦ νέου τοῦ ἐν τῷ ὄρει Μυουπόλεως (νῦν Κούντουρα) ἀσκήσαντος τῷ 1060, ρανισθεὶς ὑπὸ τοῦ Νέου Παραδείσου, καὶ τυπωθεὶς ὑπὸ Βενιαμὴν ἱερομονάχου τῆς αὐτῆς μονῆς.*

S. l. n. d., mais publié en l'an 1912, au dire de Boutérès. In-12 de 1 feuillet pour le titre, 20 pages, et 1 feuillet contenant au verso divers tropaires en l'honneur du saint. Le texte de la vie est emprunté au *Νέος Παράδεισος*.

Bibl. de l'Auteur.

6. *Ἀκολουθία τῆς Ἰνδίκτου, Συμεών, ἁγίων Γυναικῶν καὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μελετίου τοῦ νέου καὶ ἰαματικοῦ τοῦ ἐν τῷ ὄρει τῆς Μυουπόλεως (νῦν Κούντουρα τῆς Ἀττικῆς) ἀσκήσαντος τῷ 1060 ψαλλομένη τῇ 1 σεπτεμβρίου. Ἐκδότης Γεώργιος Α. Βουτέρης ἐφημέριος τοῦ ἐνταῦθα ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ὁσίου Μελετίου. Προσετέθη ἐν τέλει καὶ ὁ βίος τοῦ ὁσίου ἀναγινωσκόμενος ἀντὶ τοῦ Κοινωνικοῦ. Πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἐν Ἀθήναις 1915.*

In-8° de 48 pages. P. 2, gravure du saint. A la suite de l'office, vie du saint, p. 31-48, tirée du *Νέος Παράδεισος*.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Menas m. in Aegypto (in Phrygia), sub Diocletiano. — Nov. 11 ; feria tertia post Pascha.

1. *Τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ τοῦ Αἰγυπτίου*

ᾄσματικὴ ἀκολουθία συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ πανοσιωτάτου καὶ ἐλλογιμωτάτου ἱεροκήρυκος καὶ ἀρχιμανδρίτου τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας. κυρίου Ἰωάννου Ἱεροσολύμου Κεφαληνιέως. Προσφωνηθεῖσα δὲ τῷ τιμιωτάτῳ καὶ χρησιμωτάτῳ κὺρ Σκούλῃ Σηλιβέργῳ Γουναρέϊ ὅστις χάριν τῆς ἧς ἔχει πρὸς τὸν ἅγιον μεγάλης εὐλαβείας, καὶ διὰ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων καὶ εὐλαβῶν χριστιανῶν. ἰδίοις ἀναλώμασι τύποις αὐτὴν ἤδη ἐκδίδωσιν. Ἐν τῷ τοῦ πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τυπογραφείῳ ἔτει. 1804.

In-16 de 32 pages. P. 2, deux épigrammes de l'éditeur ; p. 17-18, court synaxaire. Inc. *Οὗτος ἦν ἐπὶ τῆς βασιλείας Μαξιμιανοῦ στρατευόμενος ἐν τοῖς νουμέροις.* P. 25-32, canon paraclétique au saint.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

2. *Τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ τοῦ Αἰγυπτίου ᾄσματικὴ ἀκολουθία συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ πανοσιοτάτου καὶ εὐλλογιμωτάτου ἱεροκήρυκος καὶ ἀρχιμανδρίτου τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας κυρίου Ἰωάννου Ἱεροσολύμου Κεφαληνιαῖος προσφωνηθεῖσα δὲ τῷ τιμιωτάτῳ καὶ χρησιμοτάτῳ Κυρσκούλῃ Σηλιβέργῳ Γουναρέϊ ὅστις χάριν τῆς ἧς ἔχει πρὸς τὸν ἅγιον μεγάλης εὐλαβείας, καὶ διὰ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων καὶ εὐλαβῶν χριστιανῶν ἰδίοις ἀναλώμασι τύποις αὐτὴν ἤδη ἐκδίδωσιν. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τῆς τυπογραφίας τοῦ ἰδιαιτέρου τμήματος τοῦ Ν. Ἀγγελίδου. 1855.*

In-8° de 39 pages. Les 32 premières pages reproduisent textuellement l'édition de 1804. Les pages 33-39 contiennent une assez longue notice. Inc. *Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σφς'.* Elle est tirée de Nicodeme, *Συναξαριστής*[1], t. I, p. 256-59.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 164.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου τροπαιοφόρου καὶ μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ τοῦ θαυματουργοῦ περιέχουσα καὶ ἑτέραν ἀκολουθίαν ψαλλομένην τὴν τρίτην τῆς Λιακαινισίμου πρὸς διαιώνισιν τοῦ θαύματος τοῦ ἁγίου Μηνᾶ εἰς τὴν ἐν Ἡρακλείῳ μητρόπολιν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα τοῦ 1826. Ἐκδίδεται δαπάναις Ἰωαν. Ἀργυράκη τύποις Κωνσταντίνου Σιβάκη ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης 1879.*

In-8° de 32 pages et 2 feuillets pour la couverture. Le titre occupe le premier feuillet, et n'est pas reproduit à l'intérieur, en tête du premier cahier, où se lisent simplement, en guise de faux-titre, ces deux mots : *Ἅγιος Μηνᾶς.* P. 3-29, office du 11 novembre totalement distinct de celui des deux éditions antérieures. Pas de synaxaire. P. 29-32, office pour le mardi de Pâques composé par Étienne Nikolaïdès avec une notice historique, rejetée en note, sur l'origine de cette seconde fête,

Le 18 avril 1826, comme les fidèles réunis à la cathédrale d'Héraclée pour la solennité pascale allaient être massacrés par les Turcs, S. Ménas apparut, monté sur un cheval blanc et sabre au clair, et mit en fuite les infidèles. Ému du prodige, un synode local, composé du métropolitain de Crète, Callinic, et des évêques de Sitia, de Pétra et d'Arcadia, décida d'en célébrer l'anniversaire, chaque année, le mardi de Pâques.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 59.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ τοῦ Αἰγυπτίου, τροπαιοφόρου καὶ θαυματουργοῦ, ἑορταζομένου τῇ 11 νοεμβρίου ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης, ἔνθα ὑπάρχει ἡ μητρόπολις τῆς νήσου καὶ ναὸς ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου, μετὰ ἑτέρας ἀκολουθίας ψαλλομένης τῇ τρίτῃ τῆς Διακαινησίμου ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ θαύματι τοῦ ἁγίου, ἐκδοθεῖσαι ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Ἱλαρίωνος ἐπισκόπου Ῥεθύμνης καὶ Ἀὐλοποτάμου. Ἐν Ῥεθύμνῃ τύποις Στ. Μ. Καλαιτζάκη. 1880.*

In-8° de 38 pages et 1 feuillet blanc. Très belle réimpression du numéro précédent. L'office du 11 novembre occupe les pages 5-31, et celui du mardi de Pâques, les pages 33-38.

Bibl. de l'Auteur.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ τοῦ Αἰγυπτίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτυρησάντων Βίκτωρος καὶ Βικεντίου. τῆς ἁγίας μάρτυρος Στεφανίδος καὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου. Ψαλλομένη τῇ 11 νοεμβρίου. Ἐκδιδομένη καὶ καλῶς διωρθωμένη ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ἐν Ἀθήναις ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ὁσίου Μελετίου. Πρὸς χρῆσιν τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἐν Ἀθήναις 1917.*

In-8° de 48 pages, ou plutôt de 49, le texte se poursuivant, suivant un art typographique spécial, sur la troisième page de la couverture. L'office proprement dit de S. Ménas occupe les pages 3-23. Viennent ensuite, p. 23-30, les *μεγαλυνάρια* et un canon paraclétique ; p. 31, une gravure du saint ; p. 32-46, le *μαρτύριον* tiré du *Νέος Θησαυρός*. Inc. *Πολλῆς ὠφελείας καὶ σωτηρίας εἶναι πρόξενον.* (Cf. C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Nov., p. 228-38.) P. 46-49, nouveaux *μεγαλυνάρια* pour diverses fêtes de l'année.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Mercurius m. sub Decio et Valeriano. — Nov. 26.

Vid. **Antonius** abbas ; **Martyres omnes** 2.

Michael archangelus. — Sept. 6.

1. *Οἶκοι εἰς τὸν ταξιάρχην τῶν ἄνω δυνάμεων Μιχαὴλ τὸν ἀρχιστράτηγον, καὶ λειτουργὸν τρισυποστάτου Θεότητος.*

Ἑ*Υμνολόγιον* [1], p. 19-24 ; || Ἑ*Υμνολόγιον* [2], p. 19-24 ; || Ἑ*Υμνολόγιον* [3], p. 30-40. Inc. *Τῷ πρωταγγέλῳ Μιχαὴλ τὰ ὑμνητήρια.*

2. *Ἐγκόλπιον περιλαμβάνον τὰ ἐν Θάσῳ θαύματα τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ καὶ περὶ τοῦ τιμίου Ἤλου ὑπό τίνος ἀφιερώθη εἰς τὴν Ἱ. μονὴν τοῦ Φιλοθέου καὶ πῶς εὑρίσκεται τὸ νῦν ἐν Θάσῳ. Ὁμοίως περιλαμβάνον σύμμικτον ἱ. ἀκολουθίαν μετὰ παρακλητικοῦ κανόνος καὶ τοιαύτην τοῦ ἁγιασμοῦ. Ἐκδίδεται ἐν μέρει ταῖς δαπάναις τῆς ἱ. μονῆς τοῦ Φιλοθέου. Θεσσαλονίκῃ τύποις Ν. Χριστομάνου - Μποσέζη - Ἀναγνώστου 20-ὁδὸς Φράγκων-20 1923.*

In-8° de 80 pages. P. 2-3, préface de l'éditeur, le moine Abimelech, datée du mont Athos, le 31 juillet 1923 ; p. 4, trois séries de vers en l'honneur de l'archange ; p. 5-19, *Ἱστορικὴ διήγησις τῶν ἐν τῇ νήσῳ Θάσῳ γενομένων θαυμασίων παρὰ τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ καὶ περὶ τοῦ τιμίου Ἤλου τοῦ ἐκ τοῦ ζωοποιοῦ σταυροῦ (ἤτοι μέρους τοῦ καρφίου τοῦ τὴν πανσέβαστον δεξιὰν τοῦ Σωτῆρος καθηλώσαντος) καὶ ἀφιέρωμα γενομένου παρὰ τοῦ Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου τοῦ Βοτονειάτου εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Φιλοθέου τὴν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει κειμένην.* P. 20-49, *ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ θείου ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ κατὰ τὴν τρίτην τῆς Διακαινισίμου, ὅτε ἑορτάζεται πανδήμως ἐν τῇ νήσῳ Θάσῳ, διὰ τὸ γεγονὸς θαῦμα καὶ τὴν εὕρεσιν τοῦ Ἤλου τοῦ Σωτῆρος.* P. 50-62, *Παράκλησις ἱκετήριος εἰς τὸν μέγαν ἀρχάγγελον Μιχαὴλ καὶ εἰς τὸν πάντιμον Ἤλον τὸν καθηλώσαντα τὴν ἄχραντον χεῖρα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.* P. 62-79, Ἑ*ρὰ ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ συγκειμένη ἐκ τροπαρίων τοῦ θείου ἀρχαγγέλου καὶ τοῦ τιμίου Ἤλου.*

Bibl. de l'Auteur.

Michael et Gabriel archangeli. — Nov. 8.

1. *Οἶκοι εἰκοσιτέσσαρες εἰς τοὺς θείους ἀρχαγγέλους ἀρχαῖοι, ἐπιθεωρηθέντες καὶ πάνυ καλῶς ἐσχάτως διορθωθέντες τῇ φιλοπόνῳ χειρὶ, καὶ τῷ σοφῷ καλάμῳ τοῦ ἐν διδασκάλοις ἀρίστου, καὶ ἀοιδίμου πατρὸς κυρίου Νικοδήμου τοῦ Ναξίου.*

Proskynitarion de Dochiar, p. 45-53. *Vid.* **Maria Deipara** 29-30.

2. *Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τοὺς ἀρχαγγέλους Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ, οὗ ἡ ἀκροστιχίς : « Μιχαὴλ Στέφανος ὁ Ὑδρωμένος », τῶν δὲ θεοτοκίων · « Φύλαξ μοι ».* Inc. *Μοναρχικῷ τῆς τριλαμποῦς θεότητος.*

M. Hidromenos, *Κανόνες*, p. 22-26.

3. *Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τοὺς παμμεγίστους ταξιάρχας πονηθεὶς παρὰ Ἀθανασίου τοῦ ἐκ Ῥαιδεστοῦ.*

S. Karydones, *Καλλονὴ τῆς Λέσβου*, p. 67-74.

4. *Ἕτερος κανὼν τῶν ἀρχαγγέλων.*

Ibid., p. 74-79.

5. *Βίος εἰς τοὺς παμμεγίστους ταξιάρχας Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ ὑπὸ Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον Δ. Εὐστρατίου καὶ Δ. Δελῆ 8 - ὁδὸς Πραξιτέλους - 8. 1910.*

In-8° de 16 pages. Sous ce titre allléchant se cachent deux modestes homélies de l'éditeur, l'une sur les archanges, l'autre sur les défunts, puis une prière à N.-S., sans parler d'une notice biographique de Boutérès lui-même.

Bibl. de l'Auteur.

6. *Παράκλησις καὶ κδ' οἶκοι εἰς τοὺς παμμεγίστους ταξιάρχας Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ πάντων τῶν ἄλλων οὐρανίων δυνάμεων ἐκδίδεται χάριν εὐλαβείας ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Προσετέθησαν εἰς τοὺς Ταξιάρχας : Πολυέλεος, λειτουργικά, Ἀπόστολος Εὐαγγέλιον καὶ ὁμιλία, πρὸς εὐκολίαν τῶν φιλοθρήσκων ἀδελφῶν. Ἀναγινώσκονται ἑκάστην δευτέραν, μὴ ἑορταζομένου ἁγίου. Ἀθῆναι 1925.*

In-16 de 32 pages. Réimpression du numéro précédent avec de simples modifications matérielles.

Bibl. de l'Auteur

Michael Maleïnos, † 961. — Iul. 12.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Μιχαὴλ τοῦ Μαλεΐνου.

L. Petit, *Vie et office de Michel Maléïnos, suivis du traité ascétique de Basile le Maléïnote.* In-8°, Paris, 1903, p. 27-41.

Michael ep. Synadorum, † 811. — Maii 23.

Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μιχαὴλ Συνάδων ἐπισκόπου τοῦ ὁμολογητοῦ. Φιλοπονηθεῖσα παρὰ τοῦ μουσικωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Χρυσάνθου πρωτοψάλτου τῆς Κύπρου, καὶ ἐκ Κύπρου.Ψαλλομένη τῇ εἰκοστῇ τρίτῃ τοῦ μαΐου μηνός. Ἐνετίῃσιν, αψξθ'. 1769. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.

In-4° de 1 feuillet et 12 pages. Pas de synaxaire, mais simplement les trois vers habituels.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Pétrograd, bibl. publique : 166 ; Venise, Saint-Marc.

Michael m. Thessalonicae, † 1544. — Mart. 21 ; feria quinta post Pascha.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Μιχαὴλ (ἐκ Γρανίτσης τῆς Εὐρυτανίας). Συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Θεσσαλονίκης Θεονᾶ καὶ ἐπιδιορθωθεῖσα ὑπὸ Δ. Παπαντωνίου. Τυποῦται καὶ ἐκδίδεται δαπάνῃ καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ Στεφάνου Α. Γρανίτσα δημοσιογράφου. (Εἰς φόρον εὐλαβείας πρὸς τὴν μνήμην τοῦ νεομάρτυρος, καὶ εἰς μνημόσυνον τῆς Παρασκευῆς Ἀνδρέου Γρανίτσα, μητρὸς τοῦ ἐκδίδοντος τὴν ἀκολουθίαν ταύτην, καὶ τοῦ Γεωργίου Ι. Γρανίτσα διδάκτορος τῆς ἰατρικῆς, ἀποθανόντος ἐν Καρβασσαρᾷ τὴν 3ην μαΐου 1907). Ἀθῆναι τύποις «Αὐγῆς» Ἀθανασίου Α. Παπασπύρου ὁδὸς Λέκα (στοὰ Σιμοπούλου) 1908.

In-8° de 48 pages, dont les 3 dernières blanches. P. 16, court synaxaire ; p. 23-35 : *Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Μιχαὴλ τοῦ νεωστὶ μαρτυρήσαντος ἐν Θεσσαλονίκῃ, συγγραφὲν παρὰ τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Θεσσαλονίκης κυρίου Θεονᾶ.* Inc. *Οὗτος ὁ νεοφανής, καὶ μέγας τοῦ Χριστοῦ ἐννομώτατος μάρτυς Μιχαήλ, ἦτον ἀπὸ μίαν χωροποῦλαν Γρανίτσαν ὀνομαζομένην, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὰ σύνορα τῆς δευτέρας Θετταλίας, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀγράφων.* Michel était boulanger à Thessalonique. S'étant pris de querelle, un jour de carême, avec un jeune musulman, il fut condamné à être brûlé vif en l'an du monde 7052, c'est-à-dire en 1544, et non en 1752, comme l'imprime l'éditeur. Le récit du martyre se trouvait déjà imprimé, avec des variantes de pure forme, dans Nicodeme, *Νέον Μαρτυρολόγιον*[1], p. 41-50 ; *Νέον Μαρτυρολόγιον*[2], p. 47-53. L'auteur de cet office, témoin oculaire du supplice, doit sans doute être identifié avec le métropolite Théonas, déjà évêque en 1539 et déjà mort en 1546, et non avec le Théonas qui siégea de 1559 à 1565. Cf. *Échos d'Orient*, t. V (1902), p. 151-52.

Bibl. de l'Auteur.

Mnason ep. Tamasensis in Cypro, saec. I. — Oct. 19.

Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μνάσωνος ἐπισκόπου Ταμασέων τοῦ θαυματουργοῦ, ψαλλομένη τῇ ιθ'. ὀκτωβρίου. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, σπουδῇ μὲν καὶ δαπάνῃ, τοῦ μακαριωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου, κυρίου, κυρίου Χρυσάνθου · ἐπιδιορθώσει δὲ τοῦ λογιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Παρθενίου, τοῦ καὶ ὁπωσοῦν διδασκαλικοῦ ἐπαγγέλματος ἐπιφέροντος ἐν τῇ Κύπρῳ. ᾳφοδ'. Ἐνετίησιν, 1774. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori

In-4° de 24 pages. Acolouthie publiée en même temps et par le même éditeur que celle de S. Héraclidès, comme en témoigne l'archevêque Chrysanthe dans la préface à cette dernière. Aussi les deux se trouvent elles ordinairement reliées ensemble, bien qu'elles aient chacune une pagination distincte. P. 15-19, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ*

ἡμῶν, καὶ μέγας τὴν ἀρετὴν Μνάσων, ἦτον ἀπὸ τὴν Κύπρον νῆσον, ἀπὸ ἓν χωρίον πόλιν τῶν Ταμάσων καλούμενον.

Bibl. de l'Auteur ; Venise, Saint-Marc.

Modestus ep. Hierosolym., sub Maximiano. — Dec. 16.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Μοδέστου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων συγγραφεῖσα μὲν παρὰ Ἀγαπίου μοναχοῦ τοῦ Κρητός, ἤδη δὲ τύποις ἐκδοθεῖσα δι' ἀδείας τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Γρηγορίου καὶ δι' ἐξόδων καὶ ἐπιμελείας τοῦ πανοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Θεοδοσίου προηγουμένου τῆς κατὰ τὸ ἁγιώνυμον ὄρος ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς τοῦ Σταυρονικήτα, τοῦ καὶ ἐπιτρόπου τῆς Κοινότητος χρηματίσαντος, πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. ᾳωιθ'.*

In-4° de 20 pages et 1 feuillet blanc. P. 9-15, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ τοῦ Θεοῦ θαυμάσιος ἄνθρωπος, ἐγεννήθη, καὶ ἐμαρτύρησεν εἰς τὸν καιρὸν τῶν ἀπίστων εἰδωλολατρῶν.* P. 17-20, cinq exorcismes de S. Modeste et de S. Mamas contre les maladies des animaux domestiques.

Athènes, bibl. de feu Georges Baltazzi (exemplaire relié avec l'acolouthie de S. Stylianos, du même éditeur) ; Mont Athos, monastère de Dionysiou.

2. *Ἀκολουθία. τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Μοδέστου, καὶ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, οὗτινος τὴν μνήμην ἄγομεν τῇ ιῃ'. τοῦ δεκεμβρίου μηνός, μετ' ἀκριβοῦς ἐπιστασίας ἤδη ἐπιθεωρηθεῖσα, καὶ διορθωθεῖσα, κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ μαρτυρίου του. ἐν δὲ τῷ τέλει ταύτης προσετέθη καὶ εἷς κατάλογος τῶν κατὰ καιροὺς ἐν Ἱερουσαλὴμ χρηματισάντων πατριαρχῶν, ἀπὸ Χριστοῦ μέχρι τοῦ 1850 ἔτους, ἀνέκδοτος οὖσα ἄχρι τοῦδε τοιαύτη βίβλος τόσον διὰ τὸν σπάνιον κατάλογον τῶν κατὰ καιροὺς ἐν Ἱερουσαλὴμ πατριαρχῶν, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ μαρτυρίου τούτου τοῦ ἁγίου, ἥτις καὶ ἐπλουτίσθη μετὰ διαφόρων τροπαρίων, εὐαγγελίων, εὐχῶν, καὶ ἄλλων ἀναγκαίων διὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου τούτου, ἐν ᾗ καὶ προσετέθησαν τὰ μαρτυρικὰ αὐτοῦ ἆθλα ἐκ τῶν τοῦ ὁσίου Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου ληφθέντα, μετὰ μικρᾶς ὑποσημειώσεως πρὸς ἀπόδειξιν τίς οὗτος ὁ ἅγιος Μόδεστος ὁ ἑορταζόμενος τῇ ιῃ'. τοῦ δεκεμβρίου μηνός, ὁ γεννηθεὶς ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 292 καὶ πατριάρχης γενόμενος τῶν Ἱεροσολύμων ἐν ἔτει 351, καὶ διὰ μαρτυρίου ἀθλήσας ἐν ἔτει 389, ἢ ὁ πατριάρχης Μόδεστος ὁ χρηματίσας ἐν ἔτει 621, διάδοχος γενόμενος τοῦ Ζαχαρίου πατριάρχου Ἱροσολύμων τοῦ αἰχμαλωτισθέντος ὑπὸ τοῦ βασιλέως Χοσρόου. Τύποις ἐκδίδοται πρὸς χρῆσιν, καὶ ψυχικὴν ὠφέλειαν τῶν ὀρθο-*

δόξων χριστιανῶν. Κατ' ἔγκρισιν δὲ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πατριαρχικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἀδείας τοῦ ὑψηλοπανιερο-ελλογιμωτάτου ἁγίου μητροπολίτου πάσης Μολδαβίας κυρίου κυρίου Σωφρονίου Μικλέσκου. Ἐν Ἰασίῳ ἐκ τῆς τυπογραφίας Φραντζεζω-Ῥωμάνια. 1851.

In-4° de 1 feuillet pour la gravure du saint, 78 + 8 pages, et 2 feuillets. P. 3, approbation d'Anthime, patriarche de Constantinople, datée du 1er août 1850 ; elle est adressée au spathar Constantin Chrysoképhalos, auteur et éditeur de cet office, entièrement distinct, tant pour les tropaires que pour le *μαρτύριον*, de celui composé par Agapios. Pas de synaxaire. P. 44-48, prières diverses à dire sur les animaux domestiques ; p. 49-58, martyre et miracles du saint. Inc. *Οὗτος ἐγεννήθη ἀπὸ ὀρθοδόξους γονεῖς Εὐσέβιον καὶ Θεοδούλην ὀνομαζομένους ἐν τῇ πόλει Σεβαστείᾳ.* P. 59-78, observations historiques sur la vie de S. Modeste. Les 8 pages de la fin ayant une pagination distincte sont occupées par un catalogue des patriarches de Jérusalem ; quant aux 2 feuillets suivants, le premier contient une liste des souscripteurs, le second, l'errata.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Μοδέστου, πατριάρχου Ἱεροσολύμων. Συγγραφεῖσα μὲν παρὰ Ἀγαπίου μοναχοῦ τοῦ Κρητὸς, καὶ ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον δι' ἀδείας τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Γρηγορίου· νῦν δὲ δι' ἐξόδων καὶ ἐπιμελείας Α. Σ. Ἀγαπητοῦ, πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἐν Πάτραις, τυπογραφεῖον Α. Σ. Ἀγαπητοῦ. 1857.*

In-8° de 32 pages. Réimpression de l'édition de 1819. P. 2, verso du titre, avis aux lecteurs, daté de Patras, 7 novembre 1857 ; l'éditeur y assure que la première édition est devenue d'une telle rareté qu'il a dû utiliser pour la réimpression, non l'original, mais une copie qu'il avait fait exécuter. Pas de synaxaire, mais après l'office, p. 21-27, *βίος καὶ πολιτεία*, comme au n° 1.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἱερομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Μοδέστου, ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων. Ἐν μηνὶ δεκεμβρίῳ ιη'.*

Νέον Λειμωνάριον[2], t. III, p. 3-10, suivie, p. 11, de la prière intitulée : *Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Μοδέστου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων, λεγομένη εἰς πᾶσαν θανατιφόρον ἀσθένειαν, βοῶν, ἵππων, ὄνων, ἡμιόνων, προβάτων, αἰγῶν, μελισσῶν, καὶ λοιπῶν ζώων.* Inc. *Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεός μου ὁ ἐλεήμων.* L'office est distinct des deux précédents. L'éditeur déclare l'avoir tiré d'une brochure manuscrite. Le synaxaire est emprunté au *Συναξαριστής* de Nicodème.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἱερομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Μοδέστου, ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων. Ἐν μηνὶ δεκεμβρίῳ ιη'. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Π. Β. Μωραϊτίνη. (ἐν ὁδῷ Ἁγ. Μάρκου καὶ Μιλτιάδου.) 1865.*

In-8° de 27 pages. Réimpression du n° 4.

Bibl. de l'Auteur.

6. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἱερομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Μοδέστου, ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων. Ἐν μηνὶ δεκεμβρίῳ ιη'. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Π. Β. Μωραϊτίνη. (ἐν ὁδῷ Ἁγ. Μάρκου καὶ Μιλτιάδου.) 1868.*

In-8° de 24 pages. Réimpression du n° 4, avec même synaxaire, p. 12-18, et mêmes prières finales, p. 22-24.

Bibl. de l'Auteur.

7. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Μοδέστου, πατριάρχου Ἱεροσολύμων. Συγγραφεῖσα μὲν παρὰ Ἁγαπίου μοναχοῦ τοῦ Κρητός, καὶ ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον δι' ἀδείας τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Γρηγορίου· νῦν δὲ τὸ δεύτερον δι' ἐξόδων καὶ ἐπιμελείας Ἀγαπητοῦ Σ. Ἀγαπητοῦ. Πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἐν Πάτραις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀ. Σ. Ἀγαπητοῦ. 1871.*

In-8° de 23 pages. Réimpression du n° 3, paru chez le même libraire. P. 14-23, le *μαρτύριον*.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 57.

8. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Μοδέστου, πατριάρχου Ἱεροσολύμων. Συγγραφεῖσα μὲν παρὰ Ἁγαπίου μοναχοῦ τοῦ Κρητὸς, καὶ ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον δι' ἀδείας τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Γρηγορίου. Νῦν δὲ τὸ δεύτερον μετὰ προσθήκης πολλῶν εὐχῶν λεγομένων εἰς ἀσθενείας διαφόρων κτηνῶν· δαπάνῃ Β. Σεκοπούλου πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἐν Πάτραις παρὰ τῷ ἐκδότῃ Β. Σεκοπούλῳ. Τυπογραφεῖον « Ὁ Κάδμος » ὁδὸς Κανακάρη. Βιβλιοπωλεῖον « Ὁ Κάδμος » ὁδὸς Μαιζῶνος, πλατεῖα Γεωργίου τοῦ Α'. 1879.*

In-8° de 24 pages. Réimpression du n° 7, avec le *μαρτύριον* p. 14-20.

Bibl. de l'Auteur.

9. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἱερομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Μοδέστου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων. Ἐν μηνὶ δεκεμβρίῳ ιη'. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Π.Β. Μωραϊτίνη. (ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πραξιτέλους). 1880.*

In-8° de 24 pages. Réimpression du n° 5, paru chez le même imprimeur.

Bibl. de l'Auteur.

10. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἱερομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Μοδέστου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων ἐν μηνὶ δεκεμβρίῳ 18. Ἐκδότης Γ. Π. Μέμος. Ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου τύποις ἀδελφῶν Φρέρη.*

In-16 de 32 pages. Les pages 2 et 31 sont blanches, et la page 32 est occupée par une réclame du libraire. La date de l'édition n'est pas indiquée, mais le texte du synaxaire, p. 14-23, et de la prière sur les animaux, p. 28-30, est identique à celui des éditions publiées par Moraïtini en 1868 et en 1880.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

11. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Μοδέστου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων τοῦ θαυματουργοῦ συγγραφεῖσα μὲν παρ' Ἀγαπίου μοναχοῦ τοῦ Κρητὸς ἤδη δὲ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Ἀθανασίου Οἰκονομίδου φοιτητοῦ τῆς ἰατρικῆς. Πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀντ. Χαλούλου (πλησίον τῶν Ἁγίων Θεοδώρων.) 1884.*

In-8° de 32 pages. Le texte d'Agapios a subi de fortes retouches, mais le synaxaire, p. 14-22, est resté le même ; les prières à dire sur les animaux domestiques, p.25-32, sont devenues plus nombreuses que dans les éditions antérieures.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 163.

12. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Μοδέστου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων τοῦ θαυματουργοῦ συγγραφεῖσα μὲν παρ' Ἀγαπίου μοναχοῦ τοῦ Κρητὸς ἤδη δὲ τὸ δεύτερον ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Ἀντωνίου Στ. Γεωργίου πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων. Ἐν Ἀθήναις, 34 ἀριθ. - βιβλιοπωλεῖον ὁδὸς Πραξιτέλους - ἀριθ. 34. 1891.*

In-8° de 32 pages. Reproduction du n° 11

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 58.

13. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Μοδέστου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων τοῦ θαυματουργοῦ συγγραφεῖσα παρ' Ἀγαπίου μοναχοῦ τοῦ Κρητὸς πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων. Ἔκδοσις Μιχαὴλ Ι. Σαλιβέρου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Μιχαὴλ Ι. Σαλιβέρου.*

Sans date. In-16 de 32 pages. Réimpression du n° 11.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

14. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Μοδέστου πατριάρχου Ἱεροσολύμων συγγραφεῖσα μὲν παρὰ Ἀγαπίου μοναχοῦ τοῦ Κρητός, καὶ ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον δι' ἀδείας τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Γρηγορίου. Νῦν δὲ τὸ τρίτον μετὰ προσθήκης πολλῶν εὐχῶν λεγομένων εἰς ἀσθενείας διαφόρων κτηνῶν δαπάνῃ Ἀνδρ. Β. Πάσχα πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἐν Πάτραις βιβλιοπωλεῖον καὶ χαρτοπωλεῖον Ἀνδρ. Β. Πάσχα 1905.*

In-8° de 24 pages. Réimpression du n° 7.

Bibl. de l'Auteur.

15. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἱερομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Μοδέστου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων ἐν μηνὶ δεκεμβρίῳ ιη'.*

Νέον Λειμωνάριον [4], p. 141-49 (chiffrée par erreur 148), avec la prière sur les animaux, p. 149-50, exactement comme au n° 4, dont celui-ci semble être la réimpression.

16. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Μοδέστου πατριάρχου Ἱεροσολύμων τοῦ θαυματουργοῦ. Συγγραφεῖσα μὲν παρ' Ἀγαπίου μοναχοῦ. Ἤδη δὲ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Πρὸς χρῆσιν καὶ εὐλάβειαν τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν. Ἐν Ἀθήναις τύποις : Α. Φραντζεσκάκη καὶ Α. Καϊτατζῆ 1922.*

In-8° de 32 pages. P. 24-32, vie, comme aux numéros précédents.

Bibl. de l'Auteur.

Monachi Athonitae. *Vid.* **Patres.**

Monachi in Sina et Raithu mm., saec. IV et V. — Ian. 14.

<Ἀκολουθία> τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν τῶν ἐν Σινᾷ καὶ Ῥαϊθῷ ἀναιρεθέντων ἀββάδων.

Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ [4], p. 131-80. P. 148-62, synaxaire des moines sous le titre suivant : *Βίος καὶ ἄθλησις τῶν ὁσίων πατέρων ἀββάδων τῶν ἐν Σινᾷ καὶ Ῥαϊθῷ. ἀναιρεθέντων ὑπὸ τῶν βαρβάρων Βλεμμίων.* Inc. *Οὗτοι οἱ τρισμακάριοι ἀπηρνήθησαν τὸν κόσμον, καὶ ἐκατοικοῦσαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ καὶ τῆς Ῥαϊθοῦ.* P. 163-70, synaxaire spécial de S. Théodule. Inc. *Οὗτος ἦτον υἱὸς τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νείλου τοῦ ἐπάρχου ;* || *Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ* [5], p. 165-211. Synaxaire des moines, p. 181-94, et de S. Théodule, p. 195-202 ; || *Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ* [6], p. 173-218. Synaxaire des abbés, p. 189-202, et de S. Théodule, p. 203-210.

Moyses propheta.

<Ἀκολουθία> τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγάλου προφήτου Μωϋσέως τοῦ θεόπτου.

Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ [5], p. 1-48. P. 14-42, synaxaire fort étendu. Inc. *Οὗτος ὁ ἔνδοξος προφήτης Μωϋσῆς ἐγεννήθηκεν ἔτος ἀπὸ κτίσεως κόσμου ,γψλζ'* ; || *Περιγραφὴ τοῦ Σινᾶ* [6], p. 7-54. P. 20-50, synaxaire identique au précédent.

Myron ep. in Creta insula, cca 350. — Aug. 8.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μύρωνος ἐπισκόπου Κρήτης τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλομένη τῇ ὀγδόῃ, τοῦ αὐγούστου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γερασίμου ἐπισκόπου Χερρονήσου. Νῦν πρῶτον τυπωθεῖσα καὶ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. ᾳψλβ'. Ἐνετίῃσι. 1792. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 35 pages. P. 18-19, synaxaire. Inc. *Οὗτος γεννᾶται ἐν Αἰράκῃ τῇ πόλει κατὰ τὴν Κρήτην, πλησίον Κνωσσοῦ.*

Venise, Saint-Marc.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μύρωνος ἐπισκόπου Κνωσοῦ Κρήτης τοῦ θαυματουργοῦ, ψαλλομένη τὴν ᾗ αὐγούστου.*

Hilarion, *Ἀκολουθίαι*, p. 69-94, avec synaxaire, p. 85-86. Inc. *Οὗτος ἐγεννήθη εἰς μίαν πόλιν τῆς Κρήτης Αὐρακίαν ὀνομαζομένην.*

Myrope v. m. in insula Chio, sub Decio. — Dec. 2.

Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Μυρόπης, ἥτις ἐμαρτύρησεν ἐν Χίῳ κατὰ τὸ σνε'. 255. ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, πονηθεῖσα ὑπὸ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Χίου.

Νέον Λειμωνάριον [1], P. II, p. 19-25, avec synaxaire, p. 22-24. Inc. *Αὕτη ἡ ἁγία παρθενομάρτυς Μυρόπη ἐγεννήθη εἰς τὴν πόλιν Ἔφεσον* ; || *Νέον Λειμωνάριον* [2], t. II, p. 28-32, avec synaxaire, p. 31, modifié pour le style ; || *Νέον Λειμωνάριον* [3], p. 429-37, avec synaxaire, p. 433-35, identique au n° 1 ; || G. Bouteres, *Ἀκολουθίαι* [2], p. 2-12, avec même synaxaire, p. 7-9, qu'au n° 1 ; || *Νέον Λειμωνάριον* [4], p. 117-22.

Nahum thaumaturgus, saec. IX. — Iun. 20, Dec. 23.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ναοὺμ τοῦ θαυματουργοῦ, τοῦ ἐν τῷ Λιβανίσκῳ Διαβόλεως κειμένου. Νεωστὶ τυπωθεῖσα, δαπάνῃ μεν, τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, διορθώσει δὲ τοῦ πανοσιωτάτου καὶ λογιωτάτου ἐν ἱεροδιδασκάλοις κῦ κῦ Γρηγορίου τοῦ Μοσχοπολίτου τοῦ καὶ τυπογράφου. καὶ ἀφιερω-*

θεῖσα τῷ μακαριωτάτῳ · ἀρχιεπισκόπῳ Ἀχριδῶν κῷ κῷ Ἰωάσαφ. Ἐν Μοσχοπόλει 1740. Παρὰ Γρηγορίῳ ἱερομονάχῳ τῷ Κωσταντινίδῃ.

In-4° de 47 (chiffrée par erreur 74) + 5 pages. P. 3-4, dédicace à l'archevêque d'Achrida, Joasaph, signée : *Μιχαὴλ ὁ τοῦ Γκόρας.* Le canon du saint a pour auteur Constantin Cabasilas, archevêque des Bulgares. Inc. *Ναμάτων ἀνάπλεων ἀνάδειξόν με.* P. 27-32, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ θεῖος καὶ περιβόητος πατὴρ ἡμῶν Ναοὺμ ἦκμαζεν εἰς τὸν καιρὸν Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου τῶν ἁγίων.* P. 40-46, second canon à chanter durant la vigile, ayant pour auteur Grégoire. Inc. *Ὑμνεῖν τὴν σεπτήν σου ἑορτήν.* A la suite de l'office on trouve, avec une pagination nouvelle (1-5), un poème de 115 vers politiques en langue vulgaire, et dont voici le titre : *Σύντομος ἱστορία τῆς κατὰ τὸ 1740 ἔτος μεγάλης γενομένης πείνας καὶ ἀκριβείας. Συντεθεῖσα παρὰ τοῦ κυρίου Μιχαὴλ Γκόρας. καὶ ἀφιερωθεῖσα παρ' αὐτοῦ. τῷ μακαριωτάτῳ καὶ σοφωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς Ἀχριδών, καὶ πάσης Βουλγαρίας κυρίῳ κυρίῳ Ἰωάσαφ.* Inc. *Μακαριώτατε πάτερ ἄτοπον μὴ σοῦ φανῇ.* Ce poème a été réédité, avec les trois épigrammes qui le suivent, par N. G. Polites, *Δελτίον τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐνθολογικῆς ἑταιρίας τῆς Ἑλλάδος*, t. I, p. 266-73. Cf. *Byzantinische Zeitschrift*, t. VIII (1899), p. 76-77.

Athènes, bibl. du Parlement.

2. *<Ἀκολουθία> τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν. Ναοὺμ τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν τῷ Λιβανίσκῳ Διαβόλεως κειμένου. Αὕτη ἡ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ναοὺμ τοῦ θαυματουργοῦ ψάλλεται καὶ τῇ κγ'. τοῦ δεκεμβρίου μηνὸς ἐν τῇ μνήμῃ αὐτοῦ.*

Forme le cinquième des sept offices contenus dans le recueil de Grégorios de Moschopolis. *Vid.* **Clemens** ep. Bulgarorum. Les pages sont chiffrées de 51 à 70, plus 1 feuillet non chiffré et blanc au verso. P. 63-66, synaxaire du n° 1.

3. *Vid.* **Patres VII** ecclesiae Bulgaricae.

Nectarius ep. Pentapolitanus, † 1920. — Nov. 8.

Βίος τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἀειμνήστου μητροπολίτου Πενταπόλεως σεβασμιωτάτου Νεκταρίου κτήτορος καὶ πνευματικοῦ πατρὸς τῆς ἐν Αἰγίνῃ ἱ. μονῆς τῆς Ἁγ. Τριάδος (τῶν μοναζουσῶν).

Abimelech, *Πανηγυρικόν*, p. 65-77. Nous signalons ici ce document comme un acheminement à une prochaine canonisation populaire. Les prodiges que l'on y raconte sont nombreux ; vienne maintenant un hymnographe bénévole, et le bon Nectaire, mort il y a cinq ou six ans dans une clinique d'Athènes, aura lui aussi son acolouthie.

Nectarius et Theophanes monachi in monte Meteoro. — Maii 17.

1. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν καὶ αὐταδέλφων Νεκταρίου καὶ Θεοφάνους τῶν κτιτόρων τῆς σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Βαρλαὰμ τῇ ἐν τῷ Μετεώρῳ τῶν ἐξ Ἰωαννίνων, τὸ γένος Ἀγραράτες. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου ἁγίου Σταγῶν κυρίου Γαβριὴλ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, ἐκ χωρίου Λοζέτζι, εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ ἵνα δωρεὰν τοῖς εὐσεβέσι διανέμηται. ᾳωγ. Ἐν Βενετίᾳ. 1803. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων.* —

In-4° de 39 pages. P. 5-16, *ἀκολουθία* composée, à la demande des moines, par Matthieu, métropolite de Myre. Pas de synaxaire. P. 17-27 : *Βίος καὶ πολιτεία καὶ ἄσκησις τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν καὶ αὐταδέλφων Νεκταρίου καὶ Θεοφάνους συγγραφεὶς ἐν βραχυλογίᾳ καὶ πεζῷ λόγῳ, διδάσκων τοὺς ἱερομονάχους, καὶ μοναχούς.* Inc. *Ἄνθρωπος εἰς τὰ ματαιὰ καὶ φθαρτὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου ὁμοιοῦται.* P. 27-35, documents relatifs à l'histoire du monastère de Barlaam : p. 36, *μεγαλυνάρια* ; p. 37, épigramme de Gabriel de *Σταγῶν* ; p. 38-39, inventaire des reliques. Tout est en grec vulgaire. Pour les textes originaux, voir Sp. Lampros, *Νέος Ἑλληνομνήμων*, t. II (1905), p. 98 sqq.

Athènes, bibl. du Parlement.

2. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν καὶ αὐταδέλφων Νεκταρίου καὶ Θεοφάνους τῶν κτιτόρων τῆς σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Βαρλαὰμ τῆς ἐν τῷ Μετεώρῳ. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου ἁγίου Σταγῶν κυρίου Γαβριὴλ, τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, ἐκ χωρίου Λοζέτζι, εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ, καὶ ἵνα δωρεὰν τοῖς εὐσεβέσι διανέμηται. Ἐν Βενετίᾳ. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. 1815.*

In-4° de 39 pages. Nouveau tirage de l'édition de 1803, avec un seul et unique changement dans la date. Voir *Βυζαντίς*, t. I (1909), p. 236ξβ'.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 51.

Neophytus m. Nicaeae in Bithynia, sub Diocletiano. — Ian. 21.

1. *Βιβλίον περιέχον τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Νεοφύτου, καὶ τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ. Ἐτυπώθη ἐν Βουκουρεστίῳ τῆς Οὐγγροβλαχίας, παρὰ Στώϊκα ἱερεῖ τυπογράφῳ Ἰακωβίτζῃ. Ἔτει ἀπὸ θεογονίας. ᾳψκγ'. κατὰ μῆνα ἀπρίλλιον.*

In-4° de 32 feuillets non chiffrés. Au verso du titre, épigramme de Panagiotès Byzantios en l'honneur de Néophyte, métropolite d'Arta ; fol. 2-3, dédicace de Néophyte d'Arta à Néophyte, prohégoumène de Lavra, au mont Athos, datée de 1722 ; fol. 3ᵛ-8ᵛ : *Προθεωρία εἰδήσεως τοῖς ἀναγινώσκουσι, περί τε τῆς ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς τῶν Ἰβήρων μονῆς, καὶ δι' ἣν αἰτίαν ἐτυπώθη ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μάρτυρος Νεοφύτου, ἐπὶ τῷ ψάλλεσθαι ἐτησίως ἐν τῷ εὐκτηρίῳ οἴκῳ αὐτοῦ, διὰ δαπάνης τοῦ ταπεινοῦ μητροπολίτου Ἄρτης Νεοφύτου.* Fol. 9-24, texte de l'office ; fol. 18ᵛ-19ᵛ, deux courts synaxaires, le premier sur S. Néophyte, le second sur S. Maxime le Confesseur ; fol. 24ᵛ-32, vie de Néophyte. Inc. *Τοῦτος ὁ θαυμάσιος καὶ ὄντως νέον φυτὸν Νεόφυτος, τὸ οὐράνιον δένδρον, τὸ ἀειθαλὲς καὶ εὔκαρπον, ἐβλάστησε κατὰ τοὺς χρόνους τῶν δυσεβῶν βασιλέων Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de feu Georges Baltazzi ; Londres, British Museum : 869. e. 9.

2. *Ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Νεοφύτου ψαλλομένη τῇ κα' ἰανουαρίου. Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ἐν Βουκουρεστίῳ ἐν ἔτει 1723 ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης Νεοφύτου· τὸ δεύτερον δὲ νῦν ἐκδίδοται δαπάναις τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Νεοφύτου Η' τοῦ ἀπὸ Νικοπόλεως μεταγραφεῖσα ἐκ παλαιοῦ χειρογράφου τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1892. Ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου.*

In-4° de 19 pages. Au verso du titre, sceau patriarcal de Néophyte VIII, avec la date de 1891, qui est celle de son élévation au patriarcat. P. 13, synaxaire ordinaire, mais pas de vie. Par contre, on trouve à la fin, p.18-19, des rubriques détaillées pour les divers cas d'occurrence de la fête.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Neophytus presb. et inclusus in Cypro, cca 1215. — Apr. 12, Ian. 24, Sept. 28.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νεοφύτου τοῦ ἐγκλείστου ψαλλομένη κατὰ τὴν ιβ'. τοῦ ἀπριλλίου μηνὸς, νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα προτροπῇ μὲν τοῦ μακαριωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου κυρίου Χρυσάνθου, διὰ δαπάνης τῶν ἐν τῇ αὐτοῦ μονῇ πατέρων, τῇ ἐπιστασίᾳ δὲ καὶ διορθώσει τοῦ ταπεινοῦ ἐν ἱερομονάχοις Κυπριανοῦ καὶ τοῦ αὐτοῦ θρόνου ἀρχιμανδρίτου τοῦ ἐκ Κοιλανίου, πολιτείας. ἀψοή. Ἐνετίῃσιν, 1778. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 39 pages. P. 3-6, épître dédicatoire de l'archimandrite Cyprien à l'archevêque Chrysanthe ; p. 15-19, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ὅσιος πατρίδα μὲν ἔσχε τὴν τῶν Λευκάρων πολιτείαν.* P. 28-32, syna-

xaire de l'invention des reliques du saint, le 28 septembre. Inc. *Ὁ ἀξιομίμητος βίος, ἀδελφοί, καὶ ἡ θεάρεστος πολιτεία.* P. 36-39, sigillion patriarcal, de 1631, déclarant stavropégiaque le monastère de l'*Ἐγκλείστρα*, fondé par Néophyte.

Venise, Saint-Marc.

2. *Ἀκολουθίαι τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νεοφύτου τοῦ Ἐγκλείστου ψαλλόμεναι κατὰ τὴν κδ'. ἰανουαρί καὶ κη'. σεπτεμβρίου, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη εἶνε ἡ τῆς μνήμης αὐτοῦ, ἡ δὲ δευτέρα ἡ τῆς ἀνακομιδῆς τῆς εὑρέσεως τοῦ λειψάνου του. Ἐκδοθεῖσαι τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1778 ἀρχιερατεύοντος τοῦ ἀοιδίμου Χρυσάνθου ἐξαντληθείσης δὲ τῆς ἀπὸ 115 ἤδη ἐτῶν πρώτης ἐκδόσεως τῇ συγκαταθέσει τοῦ γεραροῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου πάσης Κύπρου κυρίου Σωφρονίου καὶ τῇ προτροπῇ τῶν πατέρων τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου, πολλῶν ἱερέων καὶ εὐσεβῶν χριστιανῶν ἀνατυποῦται τὸ δεύτερον ἤδη, δαπάναις Περικλέους Μιχαηλίδου. Ἔκδοσις δευτέρα. Ἐν Λευκωσίᾳ (Κύπρου) ἐκ τοῦ τυπογραφείου ὁ « Εὐαγόρας » Α. Π. Μιχαηλίδου 1893.*

In-4° de 49 pages. P. 18-22, synaxaire de la fête ; p. 34-37, synaxaire de la translation ; p. 42-45, sigillion de 1631, comme au n° 1 ; p. 46-49, liste des souscripteurs.

N. B. Dans le titre et p. 8, la date du 14 janvier a remplacé celle du 12 avril, précédemment imprimée. Sur la couverture, autre faute d'impression : ... *κατὰ τὴν ΚΔ'. Ἰανουρίου καὶ...*

Londres, British Museum : Pam. 75 ; bibl. des Bollandistes.

3. *Ἀκολουθίαι τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νεοφύτου τοῦ ἐγκλείστου ψαλλόμεναι κατὰ τὴν κδ' ἰανουαρίου καὶ κη' σεπτεμβρίου, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη εἶναι ἡ τῆς μνήμης αὐτοῦ, ἡ δὲ δευτέρα ἡ τῆς ἀνακομιδῆς τῆς εὑρέσεως τοῦ λειψάνου του. Ἐκδίδονται δαπάνῃ τῆς αὐτοῦ πανοσιολογιότητος τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς ἁγίου Νεοφύτου κ/ου Ἰακώβου. Ἐκ τοῦ ἐν Λάρνακι τυπογραφείου « Ἀθηνᾶς » Σάββα Χατζηαντωνίου 1912.*

Grand in-8° de 28 pages. P. 3-15, office pour le 24 janvier ; p. 10-13, synaxaire, comme au n° 1. P. 16-26, office du 28 septembre, avec le synaxaire, p. 21-24. P. 27-28, acte synodal de 1631 en faveur du monastère de l'*Ἐγκλείστρα*.

Bibl. de l'Auteur.

Nicanor mon. in Macedonia, † 1519. — Aug. 7.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νικάνορος τοῦ θαυματουργοῦ. Τοῦ ἐν τῷ τοῦ Καλλιστράτου ὄρει ἀσκήσαντος. Ἥτις ψάλλεται ἐν τῇ ζ'. τοῦ αὐγούστου μηνός. Τανῦν πρῶτον τύ-*

ποις ἐκδοθεῖσα, δι' ἐξόδων, καὶ δαπάνης, τοῦ τιμιωτάτου, καὶ χρησιμωτάτου ἐν πραγματευταῖς ἀρίστου, κυρίου κυρίου, Δήμου Ἰωάννου Τολιόπουλου, τοῦ ἐκ τῆς χώρας Κάλιανης. Παρ' οὗ καὶ διὰ ψυχικὴν αὐτοῦ σωτηρίαν, καὶ μνημόσυνον αἰώνιον τῶν αὐτοῦ γονέων, ἀφιερώθη τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ ἁγίου τῇ ἐπωνομαζομένῃ Ζάβορδα. (ἥτις εὑρίσκεται ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Γρεβενῶν.) ἵνα παρέχωσιν αὐτὴν δωρεὰν, οἱ ἐν αὐτῇ ἀσκούμενοι πατέρες, τοῖς μετ' εὐλαβείας, καὶ πόθου ἐπικαλουμένοις τὸν ἅγιον. [Marque.] *Ἐνετίῃσιν, 1774. ἀψοδ'. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 39 pages. P. 16-35, synaxaire. Inc. *Συνήθειαν ἔχουσιν οἱ πολεμικοὶ, καὶ ἔμπειροι στρατιῶται, ὅταν μέλλουσι νὰ ἔλθουν εἰς πόλεμον μὲ κἀνένα ἰσχυρόν τους ἐχθρόν, νὰ ἑτοιμάζωνται προτήτερα μὲ κάθε πολεμικὴν μηχανήν.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Mont Athos, monastères de Lavra et de Xéropotamos ; Venise Saint-Marc.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νικάνορος τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν τῷ τοῦ Καλλιστράτου ὄρει ἀσκήσαντος, ἥτις ψάλλεται ἐν τῇ ζ'. τοῦ αὐγούστου μηνός. Τανῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα δι' ἐξόδων τοῦ τιμιωτάτου, χρησιμωτάτου, καὶ ἐν πραγματευταῖς ἀρίστου, κυρίου κυρίου, Δήμου Ἰωάννου Τολιόπουλου, τοῦ ἐκ τῆς χώρας Κάλιανης. Παρ' οὗ καὶ διὰ ψυχικὴν αὐτοῦ σωτηρίαν, καὶ μνημόσυνον αἰώνιον τῶν αὐτοῦ γονέων, ἀφιερώθη τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ ἁγίου τῇ ἐπονομαζομένῃ Ζάβορδα. (ἥτις εὑρίσκεται ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Γρεβενῶν.) ἵνα παρέχωσιν αὐτὴν δωρεὰν οἱ ἐν αὐτῇ ἀσκούμενοι πατέρες, τοῖς μετ' εὐλαβείας, καὶ πόθου ἐπικαλουμένοις τὸν ἅγιον. Κερκύρᾳ ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τῆς Διοικήσεως. 1817.*

In-8° de 2 feuillets, le premier blanc et le second portant le titre, et 60 pages, dont les 3 dernières entièrement blanches. P. 20-51, synaxaire comme au n° 1.

Athènes, bibl. Nationale.

3. Il existe une édition de Salonique de 1853 ; nous n'en avons pas rencontré d'exemplaire.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νικάνορος τοῦ ἀσκήσαντος ἐν τῷ ὄρει Καλιστράτου ψαλλομένη τῇ ζ'. αὐγούστου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τύποις Σ. Ἰγνατιάδου. 1864.*

In-8° de 40 pages. P. 14-34, synaxaire ; p. 38-40, liste des souscripteurs.

Bibl. de l Auteur ; bibl. des Bollandistes.

5. *Ὁ ἅγιος Νικάνωρ. Ἀθήνησι, τύποις Κ. Ἀντωνιάδου. Λαπάναις Β. Δ. Ζώτου Μολοσσοῦ. 1888.*

In-8° de 16 pages. P. 11-13, synaxaire nouveau. Inc. *Νικάνωρ, ὁ ὅσιος, θεοφόρος καὶ θαυματουργός, ἐγεννήθη τῷ 1363 εἰς Θεσσαλονίκην.*

N. B. D'après une note insérée par Basile Zotos lui-même à la troisième page du tome III de son *Λρομολόγιον τῆς ἑλληνικῆς χερσονήσου* (Athènes, 1903), la présente brochure a été tirée à mille exemplaires.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 174 ; bibl des Bollandistes.

6. *Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νικάνορος τοῦ ἐν τῷ τοῦ Καλλιστράτου ὄρει ἀσκήσαντος καὶ οὗ ἡ μνήμη ἐπιτελεῖται τῇ 7 αὐγούστου. Ἐν Πάτραις τυπογραφεῖον « Ὁ Κάδμος » 1890.*

In-8° de 60 pages. P. 24-54, synaxaire habituel : *Συνήθειαν ἔχουσιν οἱ πολεμικοὶ κτλ.* L'éditeur de cette brochure est encore Basile D. Zotos, comme il l'assure lui-même à la troisième page du tome III de son *Λρομολόγιον τῆς ἑλληνικῆς χερσονήσου* (Athènes, 1903).

Bibl. de l'Auteur.

Nicephorus ep. CP. † 815. — Iun. 2 et Mart. 13.

Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικηφόρου πατριάρχου, Κωνσταντινουπόλεως. Φιλοπονηθεῖσα παρὰ τοῦ πανιεροτάτου μητροπολίτου Φιλαδελφίας κυρίου Γαβριήλ. χάριν τοῦ ἐξαιτησαμένου αὐτὴν ὁσιολωγιοτάτου μεγάλου ἀρχιδιακόνου κὺρ Νικηφόρου Λεσβίου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. ᾳωκβ'.

In-8° de 18 pages. Le synaxaire, en grec ancien, est identique, hormis quelques variantes, à celui du *Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae* (Acta SS., Propylaeum Novembris, p. 723-26). P. 14, cette note : *Κατὰ τὴν ιγ' μαρτίου ἑορτάζεται πάλιν ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ λειψάνου εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν · καὶ ψάλλομεν καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἅπασαν τὴν παροῦσαν ἀκολουθίαν ἔν τε τῷ ἑσπερινῷ καὶ τῷ ὄρθρῳ, καὶ τῇ λειτουργίᾳ. Κανόνα δὲ λέγομεν τὸν εἰς τὸν μάρτιον τοῦ ἁγίου μετὰ τῆς Θεοτόκου.*

Constantinople, bibl. de Xénophon A. Sidéridès ; Mont Athos, monastère de Dionysiou.

Nicephorus Chiensis, † 1821. — Maii 1.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Νικηφόρου τοῦ Χίου ὑπὸ τοῦ πρωτοσυγκέλλου Κυρίλλου Τρεχάκη καὶ βίος αὐτοῦ ὑπὸ Α. Γ. Ζ. Ἐν Χίῳ 1907.*

In-8° de 2 feuillets (le second pour l'errata) et 31 pages. P. 10-27, synaxaire, ou plutôt biographie critique de ce néo-saint, mort vers le milieu de l'année 1821, écrite par Mlle Émilie G. Zolotas (les initiales

du titre signifient : *Αἰμιλία Γεωργίου Ζολώτα*), devenue depuis Mme Émilie C. Saros, d'après les notes laissées par son père Georges Zolotas, gymnasiarque de Chio. Ce Nicéphore est l'auteur de l'office des SS. Nicétas, Jean et Joseph, publié en 1804, et du *Νέον Λειμωνάριον*, paru en 1819.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Νικηφόρου τοῦ Χίου. Ὑπὸ τοῦ πρωτοσυγκέλλου Κυρίλλου Τρεχάκη τοῦ Νεαμονησίου. Καὶ βίος αὐτοῦ ὑπὸ Α. Γ. Ζ. Συντετμιμένη ἐνταῦθα.*

Νέον Λειμωνάριον [4], p. 30-39, avec synaxaire, p. 34-37, qui est un résumé de la biographie contenue sous le n° 1.

Nicephorus Phocas imperator, † 969. — Dec. 11.

Ἀκολουθία τοῦ ἐν βασιλεῦσιν ἀοιδίμου Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ.

L. Petit, dans *Byzantinische Zeitschrift*, t. XIII (1904), p. 398-420. Cet office a probablement pour auteur le diacre Théodose, contemporain de Nicéphore. Pas de synaxaire. — A. A. Dmitrievskij a donné une seconde édition de cet office, d'après un manuscrit de Simonopétra, dans les *Serta Borysthenica*, *Sbornik v čest I. A. Kulakovskavo* (Kiev, 1911), p. 96-110. Nous n'avons pu la consulter.

Nicetas m. Nisyrius, † 1732. — Iun. 21.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μάρτυρος Νικήτα τοῦ Νυσιρίου, πονηθεῖσα παρὰ Ἀθανασίου Ἰβηρίτου.*

Νέον Μαρτυρολόγιον [1], p. 148-66. Synaxaire, p. 155-64. Inc. *Οὗτος ὁ νέος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Νικήτας ἦτον ἀπὸ τὴν Νίσυρον, ἡ ὁποία εἶναι μία μικρὰ νῆσος, ἀναμεταξὺ τῆς Κῶ καὶ τῆς Ῥόδου κειμένη* ; || *Νέον Μαρτυρολόγιον* [2], p. 116-36, avec même synaxaire, p. 121-27.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου νεομάρτυρος Νικήτα τοῦ Νισυρίου μετὰ βιογραφικοῦ αὐτοῦ ὑπομνήματος. Ἐκδίδοται ὑπὸ Ἐμμανουὴλ Ι. Καρπαθίου μαθητοῦ τοῦ Πυθ. Γυμνασίου. Ἐν Σάμῳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἰωάννου Δ. Βακιρτζῆ 1910.*

In-8° de 24 pages. P. 3, dédicace de l'éditeur à son frère Nicolas ; p. 5, préface où le même déclare avoir copié cet office dans un manuscrit conservé à l'église cathédrale de Nisyros, sa patrie ; p. 15-22, synaxaire, comme au numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Nicetas, Iohannes et Ioseph monachi in insula Chio, saec. XI. — Maii 20.

1. *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, Νικήτα Ἰωάννου, καὶ Ἰωσήφ, τῶν κτιτόρων τῆς ἐν Χίῳ*

σεβασμίας ἱερᾶς βασιλικῆς τε καὶ σταυροπηγιακῆς μονῆς, τῆς ἐπιλεγομένης, Νέας. Τῆς ἐπ' ὀνόματι τιμωμένης τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἥ τε ἱστορία τῆς μονῆς, καὶ θαύματά τινα παράδοξα παρὰ τῆς Θεομήτορος τελεσθέντα. Τὰ πάντα σχεδιασθέντα καὶ συντεθέντα, παρὰ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱεροδιακόνοις Νικηφόρου Χίου, τοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς Νέας Μονῆς, καὶ νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθέντα, ἀναλώμασι τοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς μονῆς πανοσιωτάτου καὶ τὰ μάλιστα φιλοκάλου ἐν ἱερομονάχοις κυρίου κυρίου Παϊσίου τοῦ πίκλην Μπαρμπαριᾶ. Ἵνα διανέμωνται δωρεὰν, ὑπὲρ ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας. Ἐνετίησιν, ᾳωδ'. 1804. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con sovrana approvazione.

In-4° de *ιη'* + 118 pages. Les pages liminaires chiffrées en grec contiennent successivement : 1) une épigramme en l'honneur du bienfaiteur qui a couvert les frais de l'édition ; 2) des extraits des chrysobulles faisant mention des saints fondateurs ; 3) une gravure représentant ces derniers ; 4) une dédicace à la Vierge en vers politiques ; 5) une gravure de la Madone *Μυρσινώτισσα* ; 6) une préface de l'éditeur. P. 1-34, office, avec synaxaire, p. 21-28. Inc. *Οἱ τρισμακάριοι οὗτοι καὶ θειότατοι πατέρες καὶ ἀσκηταὶ ὑπῆρχον ἐν τοῖς χρόνοις Μιχαὴλ τοῦ Παφλαγῶνος καὶ τοῦ Καλαφάτου Μιχαὴλ τοῖν βασιλέοιν.* P. 34-45, deux canons paraclétiques aux saints ; p. 46 62, *βίος καὶ πολιτεία.* Inc. *Ἀγκαλὰ καὶ οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχουσι χρείαν ἀπὸ ἀνθρωπίνην δόξαν καὶ τιμήν.* Vient ensuite une planche représentant la découverte de l'image *Μυρσινώτισσα* et une notice sur le monastère de la *Νέα Μονή*, p. 63-86 ; puis, à la suite d'une autre planche représentant l'église du monastère, on trouve une description détaillée de l'église elle-même et le récit des principaux miracles opérés par l'image, p. 87-117.

Bibl. de l'Auteur ; Paris, bibl. de Henri Omont ; Pétrograd, bibl. publique : 167 ; bibl. des Bollandistes.

2. *Ἀκολουθία τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν Νικήτα Ἰωάννου καὶ Ἰωσὴφ τῶν κτιτόρων τῆς ἐν Χίῳ Νεαμονῆς.*

Se trouve au début (p. 1-33) de l'ouvrage suivant : *Τὰ Νεαμονήσια. Δύο βιβλία, ὧν τὸ μὲν α'. ἐκδοθὲν τῷ 1804 ὑπὸ τοῦ ἱεροδιδασκάλου Νικηφόρου, τὸ δὲ β'. συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ καθηγουμένου Γρηγορίου Φωτεινοῦ, συνεξεδόθη μετὰ τοῦ α'. διορθωθέντος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ. Ἐν Χίῳ, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Κ. Μ. Προκίδου. 1865.* In-8° de *κ'* + 320 pages, avec le même synaxaire, p. 21-28, et même biographie, p. 34-47, mais avec de continuelles retouches de style.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῶν ἐν τῷ Προβατείῳ ὄρει τῆς Χίου ἀσκησάντων πατέρων Νικήτα Ἰωσὴφ καὶ Ἰωάννου.*

Νέον Λειμωνάριον [4], p. 47-57, avec synaxaire nouveau, p. 53-55.

Nicodemus Epirota m. † 1709. — Iul. 10.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Νικοδήμου τοῦ μαρτυρήσαντος ἐν τῇ πόλει Βελαγράδων, κατὰ τὸ ᾳψθ' ἔτος. ἰουλίῳ ι' Ποιηθεῖσα παρὰ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις Γρηγορίου Μοσχοπολίτου.*

In-fol. de 12 pages chiffrées de 1 à 12. Pas de synaxaire, mais simplement les tropaires et canons strictement liturgiques. Forme le sixième des sept offices contenus dans le recueil de Grégoire de Moschopolis. *Vid.* **Clemens** ep. Bulgarorum.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Νικοδήμου τοῦ νέου. Ὃς ἐμαρτύρησε κατὰ τὸ ᾳψιδ'. ἔτος τὸ σωτήριον. Ἐν μηνὶ ἰουλίῳ δεκάτῃ. Νεωστὶ τυπωθεῖσα, καὶ διορθωθεῖσα ἐπιμελῶς, τῇ σπουδῇ καὶ δαπάνῃ τῶν τιμιωτάτων καὶ φιλοθέων εὐπατριδῶν πόλεως Βελαγράδων κυρίου. Κωνσταντίνου, Νικολάου καὶ Δημητρίου Τζεκούρε. ᾳψπα'. Ἐνετίησιν, 1781. Con licenza de' superiori.*

In-8° de 53 pages. Pas de nom d'imprimeur,mais sûrement de Glyki, comme l'acolouthie de S. Nicolas de 1774, éditée aux frais des mêmes personnages. P. 26-37, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ νεοφανὴς τοῦ Χριστοῦ μάρτυς, πατρίδα μὲν εἶχε κώμην τινά, ὀνομαζομένην Βυθικούκιον.*

N.B. L'année du martyre varie avec les documents : 1709 dans l'acolouthie de 1741, 1714 dans celle-ci, et 1722 dans Nicodème, *Νέον Μαρτυρολόγιον* [1], p. 139-41 ; *Νέον Μαρτυρολόγιον* [2], p. 111-13, reproduit par C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Iul., p. 176-78.

Venise, Saint-Marc.

Nicolaus iunior m. Bryullis. — Iul. 11.

*Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νέου ὁσιομάρτυρος Νικολάου τοῦ ἐκ Βρυούλλων ἐκ παλαιῶν χειρογράφων ἀντιγραφεῖσα καὶ ἐπιδιορθωθεῖσα ὑπὸ *** Ἐν Ἀθήναις 1898.*

In-8° de 15 pages. Pas de synaxaire.

Bibl. de l'Auteur.

Nicolaus m. Bunenis in Thessalia, saec. VIII (?) — Maii 9.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Νικολάου τοῦ νέου τοῦ ἐξ ἀνατολῆς, τυπωθεῖσα διὰ δαπάνης καὶ ἐξόδου τοῦ πανοσιωσιωτάτου προηγουμένου τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Φιλοθέου τῆς ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει κυρίου Ματθαίου, χάριν εὐλαβείας τῆς πρὸς τὸν ἅγιον. Παρὰ δὲ Ἀκακίου ἱερομονάχου τοῦ Διακρούσση μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διορθωθεῖσα.* [Gravure du saint.] *Ἐνετίησιν, ᾳχνζ'. Παρὰ Ἀνδρέᾳ τῷ Ἰουλιανῷ. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de κδ' pages. P. ιγ'-κα', synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ περιφανὴς καὶ ἀήττητος τοῦ Χριστοῦ στρατιώτης νέος Νικόλαος, ἦτον ἀπὸ τὰ*

μέρη τῆς ἀνατολῆς. La page *κδ'* est occupée par une lettre d'Akakios Diacroussès au prohégoumène du monastère de Saint-Nicolas-le-Jeune à Tornovo, de qui Akakios avait reçu mission d'imprimer cette plaquette.

Sur la vie du saint, voir N. J. GIANNOPOULOS, *Βίος ἁγίου Νικολάου τοῦ Νέου καὶ ἡ Βουνένη τῆς Θεσσαλίας*, dans la revue *Νεολόγου ἑβδομαδιαία ἐπιθεώρησις*, t. III (Constantinople, 1894), pp. 698-700, 715-17, 738-40, 746 ; et D. I. STAÏKOS, dans la revue *Προμηθεύς*, t. III (Volo, 1891), p. 247-51.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Νικολάου τοῦ νέου τοῦ ἐξ ἀνατολῆς, τυπωθεῖσα διὰ δαπάνης καὶ ἐξόδου τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πρ'ς ἡμῶν Ναοὺμ τοῦ θαυματουργοῦ. Διορθωθεῖσα δὲ ὡς ἐφικτὸν παρὰ τοῦ αἰδεσιμωτάτου καὶ λογιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυρίου κῦ Γρηγορίου Μοσχοπολίτου. Ἐν Μοσχοπόλει. 1736. Παρὰ Γρηγορίῳ ἱερομονάχῳ τῷ ἐκ Μοσχοπόλεως.*

In-4° de 30 pages. P. 15-26, synaxaire, comme au n° 1.

Athènes, bibl. Nationale et bibl. de feu Georges Baltazzi.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Νικολάου τοῦ νέου, τοῦ ἐξ ἀνατολῆς, καὶ ἐν τοῖς Βουνένοις, ἀσκήσαντος, καὶ ἀθλήσαντος. Παρὰ Ἀκακίου ἱερομονάχου τοῦ Διακρούσση πρῶτον μὲν συντεθεῖσα, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐρανισθεῖσα. Δεύτερον δὲ ὕφει ἑτέρῳ συντεθεῖσα, καὶ διορθωθεῖσα παρὰ τοῦ ταπεινοῦ ἐν ἱερομονάχοις Ἰωσὴφ, καὶ ἀρχιμανδρίτου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ ἐκ Φουρνᾶς τῶν Ἀγράφων. Ἀξιώσει καὶ θερμῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ τιμιωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Κωνσταντίνου υἱοῦ τοῦ μακαρίτου Ἀλεξίου τοῦ ἐκ κώμης Κλειτζοῦ τῶν Ἀγράφων. Ἐν ᾗ διατελεῖ πάνσεπτος καὶ ἱερὸς ναὸς αὐτοῦ τοῦ ὁσιομάρτυρος θαυματουργοῦ Νικολάου. ᾳψϛ'. Ἐνετίησι, 1791. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 42 pages. Au verso du titre, gravure du saint. Pas de synaxaire, mais, p. 29-42, vie du saint, précédée, p. 27-28, d'une dédicace à Constantin par Joseph de Phourna, datée de 1790, *φαρμουθὶ φθίνοντος*. La vie proprement dite a pour incipit : *Οὗτος ὁ περιφανὴς καὶ ἀήττητος τοῦ Χριστοῦ στρατιώτης νέος Νικόλαος*. C'est le même texte qu'au n° 1, avec des retouches de pure forme.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Venise, Saint-Marc.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Νικολάου τοῦ νέου τοῦ ἐξ ἀνατολῆς, καὶ ἐν τοῖς Βουνένοις ἀσκήσαντος, καὶ ἀθλήσαντος ἐν ἔτει 720. Παρὰ Ἀκακίου ἱερομονάχου τοῦ Δια-*

κρούσση. Πρῶτον μὲν συντεθεῖσα, ἢ μᾶλλον ἐρανισθεῖσα. Δεύτερον δὲ ὕφει ἑτέρῳ συντεθεῖσα, καὶ διορθωθεῖσα παρὰ τοῦ ταπεινοῦ ἐν ἱερομονάχοις Ἰωσήφ, καὶ ἀρχιμανδρίτου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ ἐκ Φουρνᾶς τῶν Ἀγράφων, ἀξιώσει καὶ θερμῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ τιμιωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Κωνσταντίνου υἱοῦ τοῦ μακαρίτου Ἀλεξίου τοῦ ἐκ κώμης Κλειτσοῦ τῶν Ἀγράφων, ἐν ᾗ διατελεῖ πάνσεπτος καὶ ἱερὸς ναὸς αὐτοῦ τοῦ ὁσιομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου. (Ἐκδίδεται τὸ τρίτον ἀξιώσει καὶ θερμῇ ἐπιμελείᾳ.) ὑπὸ Ἰωάννου Δημητροπούλου ἐκ χωρίου Κλειτσοῦ τῶν Ἀγράφων τῆς ἐπαρχίας Εὐρυτανίας. Ἐγκρίσει καὶ ἀδείᾳ τῆς ἱερᾶς συνόδου. Ἀθήνησν. τυπογραφεῖον Ἀλεξάνδρου Γκαρπολᾶ. (Ὁδὸς Θεάτρου ἀριθ. 1.) 1845.

Petit in-4° de 39 pages. Au verso du titre, gravure du saint ; pas de synaxaire, mais à la suite de l'office, p. 21-29, vie comme aux numéros précédents. On trouve ici, en dehors de l'office du saint, le morceau suivant, p. 30-35 : *Βίος τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς.* C'est la vierge martyre fêtée le 26 juillet. *Vid.* **Parasceve** m. Les pages 35-39 sont occupées par la liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur ; Paris, bibl. de Henri Omont.

5. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Νικολάου τοῦ νέου. τοῦ ἐξ ἀνατολῆς καὶ ἐν τοῖς Βουνένοις ἀσκήσαντος καὶ ἀθλήσαντος. Τὸ πρῶτον μὲν συντεθεῖσα, ἢ μᾶλλον ἐρανισθεῖσα παρὰ Ἀκακίου ἱερομονάχου. Δεύτερον δὲ ὕφει ἑτέρῳ συντεθεῖσα, καὶ διορθωθεῖσα παρὰ τοῦ ταπεινοῦ ἐν ἱερομονάχοις Ἰωσὴφ, καὶ ἀρχιμανδρίτου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ ἐκ Φουρνᾶς τῶν Ἀγράφων. Ἀξιώσει καὶ θερμῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ τιμιωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Κωνσταντινίδου· υἱοῦ τοῦ μακαρίτου Ἀλεξίου τοῦ ἐκ κώμης Κλειτσοῦ τῶν Ἀγράφων. Ἐν ᾗ διατελεῖ πάνσεπτος καὶ ἱερὸς ναὸς αὐτοῦ τοῦ ὁσιομάρτυρος θαυματουργοῦ Νικολάου. Ψαλλομένη τῇ θ'. μαΐου, ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Ἐκδίδεται ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Ἀγαπητοῦ Σ. Ἀγαπητοῦ. Ἐν Πάτραις ἐκ τῆς τυπογραφίας τοῦ ἐκδότου Α. Σ. Ἀγαπητοῦ. 1866.*

In-8° de 28 pages. Pas de synaxaire ; p. 20-21, préface-dédicace de l'édition de 1791 ; p. 22-28, vie identique à celle de la susdite édition.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

6. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ νέου, ὑπὸ Ἰωσὴφ τοῦ ἐκ Φουρνᾶ τῶν Ἀγράφων. Ἐν Ἀθήναις 1873.*

In-8° de 39 pages. Titre incomplet, aucun exemplaire de cette édition n'étant tombé entre nos mains.

Pétrograd, bibl. publique : 171.

7. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Νικολάου τοῦ νέου · τοῦ ἐξ ἀνατολῆς καὶ ἐν τοῖς Βουνένοις ἀσκήσαντος καὶ ἀθλήσαντος. Τὸ πρῶτον μὲν συντεθεῖσα, ἢ μᾶλλον ἐρανισθεῖσα παρὰ Ἀκακίου ἱερομονάχου. Δεύτερον δὲ ὕφει ἑτέρῳ συντεθεῖσα, καὶ διορθωθεῖσα παρὰ τοῦ ταπεινοῦ ἐν ἱερομονάχοις Ἰωσήφ, καὶ ἀρχιμανδρίτου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ ἐκ Φουρνᾶς τῶν Ἀγράφων. Ἀξιώσει καὶ θερμῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ τιμιωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Κωνσταντινίδου υἱοῦ τοῦ μακαρίτου Ἀλεξίου τοῦ ἐκ κώμης Κλειτζοῦ τῶν Ἀγράφων. Ἐν ᾗ διατελεῖ πάνσεπτος καὶ ἱερὸς ναὸς αὐτοῦ τοῦ ὁσιομάρτυρος θαυματουργοῦ Νικολάου. Ψαλλομένη τῇ θ'. μαΐου, ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Ἐν Πάτραις βιβλιοπωλεῖον « Ὁ Κάδμος. » Β. Π. Σεκοπούλου. (Ὁδὸς Μαιζῶνος παρὰ τῇ Εὐαγγελιστρίᾳ.) 1875.*

In-8° de 28 pages. Réimpression du n° 5. Dans certains exemplaires, la fin du titre est ainsi libellée : *Ἐν Πάτραις Δ. Π. Μητροπούλου Τυπογραφεῖον ὁδὸς Μαιζῶνος. Βιβλιοπωλεῖον (ἀπέναντι τῆς Εὐαγγελιστρίας.) 1875.* Mais il s'agit d'une seule et même édition.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. d'André Pascha ; Pétrograd, bibl. publique : 53 .

8. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Νικολάου τοῦ νέου τοῦ ἐξ ἀνατολῆς καὶ ἐν τοῖς Βουνένοις ἀσκήσαντος καὶ ἀθλήσαντος τὸ πρῶτον μὲν συντεθεῖσα ἢ μᾶλλον ἐρανισθεῖσα παρὰ Ἀκακίου ἱερομονάχου δεύτερον δὲ ὕφει ἑτέρῳ συντεθεῖσα καὶ διορθωθεῖσα παρὰ τοῦ ταπεινοῦ ἐν ἱερομονάχοις Ἰωσὴφ καὶ ἀρχιμανδρίτου τῆς μεγάλης Ἐκκλησία τοῦ ἐκ Φουρνᾶς τῶν Ἀγράφων. Ἀξιώσει καὶ θερμῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ τιμιωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Κωνσταντινίδου υἱοῦ τοῦ μακαρίου Ἀλεξίου τοῦ ἐκ κώμης Κλειτζοῦ τῶν Ἀγράφων, ἐν ᾗ διατελεῖ πάνσεπτος καὶ ἱερὸς ναὸς αὐτοῦ τοῦ ὁσιομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου ψαλλομένη τῇ θ'. μαΐου ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Ἐν Πάτραις βιβλιοπωλεῖον καὶ χαρτοπωλεῖον Ἀνδρ. Β. Πάσχα 1905.*

In-8° de 32 pages dont les 5 dernières blanches. Réimpression du numéro précédent. Les 2 feuillets blancs de la fin manquent dans beaucoup d'exemplaires.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

9. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Νικολάου τοῦ νέου τοῦ ἐξ ἀνατολῆς καὶ ἐν τοῖς Βουνένοις ἀσκήσαντος καὶ ἀθλήσαντος. Τὸ πρῶτον μὲν συντεθεῖσα, ἢ μᾶλλον ἐρανισθεῖσα παρὰ Ἀκακίου ἱερομονάχου. Δεύτερον δὲ ὕφει ἑτέρῳ συντεθεῖσα καὶ διορθωθεῖσα παρὰ τοῦ ταπεινοῦ ἐν ἱερομονάχοις Ἰωσὴφ, καὶ ἀρχιμανδρίτου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Φουρνᾶς τῶν*

Ἀγράφων. Ἀξιώσει καὶ θερμὴ ἐπιμελείᾳ τοῦ τιμιωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Κωνσταντίνου υἱοῦ τοῦ μακαρίτου Ἀλεξίου τοῦ ἐκ κώμης Κλειτζοῦ τῶν Ἀγράφων. Ἐν ᾗ διατελεῖ πάνσεπτος καὶ ἱερὸς ναὸς αὐτοῦ τοῦ ὁσιομάρτυρος θαυματουργοῦ Νικολάου. Ψαλλομένη τῇ θ'. μαΐου, ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Ἐν Τριπόλει τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον Ἰω. Ἀσημακοπούλου καὶ Ἰω. Σαλαπάτα. 1906.

In-8° de 32 pages. P. 24-32, la vie comme aux numéros précédents.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

10. *Βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Νικολάου τοῦ νέου τοῦ ἐξ ἀνατολῆς καὶ ἐν τοῖς Βουνένοις ἀσκήσαντος καὶ ἀθλήσαντος τὸ πρῶτον μὲν συντεθεὶς ἢ μᾶλλον ἐρανισθεὶς παρὰ Ἀκακίου ἱερομονάχου δεύτερον δὲ ὕφει ἑτέρῳ συντεθεὶς καὶ διορθωθεὶς παρὰ τοῦ ταπεινοῦ ἐν ἱερομονάχοις Ἰωσὴφ καὶ ἀρχιμανδρίτου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ ἐκ Φουρνᾶς τῶν Ἀγράφων. Ἀξιώσει καὶ θερμῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ τιμιωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Κωνσταντινίδου υἱοῦ τοῦ μακαρίου Ἀλεξίου τοῦ ἐκ κώμης Κλειτζοῦ τῶν Ἀγράφων, ἐν ᾗ διατελεῖ πάνσεπτος καὶ ἱερὸς ναὸς αὐτοῦ τοῦ ὁσιομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Ἐν Κορίνθῳ καλλιτεχνικὸν τυπογραφεῖον βιβλιοπωλεῖον καὶ χαρτοπωλεῖον ἀδελφῶν Α. Σκουτέρη. 1908.*

In-12 de 1 feuillet, 12 pages, dont la dernière, non chiffrée, est occupée par une réclame de libraire, et 1 feuillet. Les 2 feuillets du début et de la fin servent de couverture : on les signale ici, parce que le titre ne se trouve pas à l'intérieur de la brochure, mais seulement au recto du premier feuillet. Quant au texte, c'est celui des éditions antérieures, celui aussi qu'avait reproduit C.Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Maii, p. 147-55.

Bibl. de l'Auteur.

Nicolaus Carpenesiota m. CP. † 1672. — Sept. 23.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Νικολάου τοῦ νέου, τοῦ ἐκ Καρπενησίου ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀθλήσαντος. Ἐκδοθεῖσα νῦν πρῶτον σπουδῇ τε καὶ φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ τιμιωτάτου κὺρ Δημητρίου καὶ αὐταδέλφων Ἰωάννου Λελόπουλου τῶν ἐκ Καρπενησίου. ᾳξιζ'. Ἐνετίησιν, 1796. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 28 pages. P. 19-28, *μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Νικολάου τοῦ μαρτυρήσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ ᾳχοβ'. σεπτεμβρίου κγ'. ἡμέρᾳ β'.* Inc. *Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ἐπειδὴ καὶ τώρα ἐν τῇ παρούσῃ ταύτῃ δυστυχεστάτῃ.* Voir une autre rédac-

tion du martyre dans Nicodème, *Νέον Μαρτυρολόγιον* [1], p. 93-99 ; *Νέον Μαρτυρολόγιον* [2], p. 81-85. Cette seconde rédaction est la métaphrase néo-grecque du *μαρτύριον* composé en grec savant par Jean Karyophyllès, logothète du patriarcat de Constantinople. La Croix, *État présent des Églises* (Paris, 1695), p. 213-46, en a donné une traduction française.

Mont Athos, monastère de Xéropotamos ; Venise, Saint-Marc.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Νικολάου τοῦ Καρπενησιώτου μαρτυρήσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ ἔτος 1672 τὴν 23 Σεπτεμβρίου. Ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ πανοσιολογιωτάτου ἀρχιμανδρίτου Κωνσταντίου Παπαδημητρίου ἡγουμένου τῆς μονῆς Προυσσοῦ τῆς Εὐρυτανίας. Ἐν Ἀθήναις 1923.*

In-8° de 32 pages. A la suite de l'office, p. 20-29, récit du martyre comme au numéro précédent ; p. 30-32, tropaires divers tirés d'autres acolouthies publiées, comme celle-ci, par G. Boutérès.

Bibl. de l'Auteur.

Nicolaus Chiensis m. † 1754. — Oct. 31.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Νικολάου τοῦ Χίου πονηθεῖσα παρὰ Νικηφόρου ἱεροδιακόνου.

Nicodème, *Νέον Μαρτυρολόγιον* [1], p. 178-202 ; synaxaire, p.189-99. Inc. *Οὗτος ὁ νέος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Νικόλαος ἦτον ἀπὸ τὴν περίφημον νῆσον Χίον, ἀπὸ χωρίον Καρυαῖς λεγόμενον* ; || *Νέον Μαρτυρολόγιον* [2], p. 155-70, avec synaxaire, p. 161-68.

Nicolaus Metzovita m. Triccae in Thessalia, † 1617. — Maii 17.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Νικολάου τοῦ ἐκ κώμης Μετζόβου καὶ ἐν Τρίκκῃ μαρτυρήσαντος, ψαλλομένη τῇ ιζ'. τοῦ μαΐου μηνός. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ λογιωτάτου κυρίου Νικολάου Κύρκου αἰτήσει τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ. Νῦν δὲ πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα συνδρομῇ καὶ ἀναλώμασι τοῦ κυρίου Πολυζώη Λαμπανιτζιώτου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. Ἐνετίησι, ᾳψξζ'. 1767. παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Τζάτᾳ. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 20 pages. P. 13-16, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ νέος ἀθλητὴς εἶχε πατρίδα χωρίον τι ὀνομαζόμενον Μέτζοβον.*

Paris, Arsenal : Theol. 2260. 4°.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Νικολάου τοῦ ἐκ κώμης Μετζόβου καὶ ἐν Τρίκκῃ μαρτυρήσαντος, ψαλλομένη τῇ ιζ'. τοῦ μαΐου μηνός. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ λογιωτάτου κυρίου Νικολάου Κύρκου αἰτήσει τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ. Νῦν δὲ δεύτερον τύ-*

ποις ἐκδοθεῖσα καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Ἐνετίησιν, 1771. ᾳψοα'. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.

In-4° de 24 pages. P. 15-19, synaxaire comme ci-dessus.

Bibl. de l'Auteur ; Venise, Saint-Marc.

N. B. Nicodème n'a fait que paraphraser le synaxaire de l'acolouthie dans son *Νέον Μαρτυρολόγιον* [1], p.65 68 ; *Νέον Μαρτυρολόγιον* [2], p. 63-65 ; C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Maii, p. 309-312.

Nicolaus ep. Myrensis, saec. IV. — Dec. 6, Maii 9, 10 et 20.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, ψαλλομένη ἐν τῇ νήσῳ Κερκύρας, τῇ κ'. τοῦ μαΐου μηνός, ἐν ᾗ διέβη ἐκεῖθεν τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον, καὶ παρὰ τῶν τότε φιλευσεβῶν σεβασμίως ἠσπάσθη. Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ ἡ τῶν Κερκυραίων πολιτεία τῇ ἀριστοκρατίᾳ τῶν Ἐνετῶν ἑκοῦσα ἐνεδόθη. Ἀφιερωθεῖσα δὲ τοῖς ἐκλαμπροτάτοις καὶ εὐγενεστάτοις ἀδελφοῖς, κυρίοις κυρίοις Σπυρίδωνι, καὶ Ἰωάννῃ Ἀντωνίῳ τοῖς Πατζό. παρὰ τοῦ ἐν ἱερεῦσι λογιωτάτου, Βίκτωρος Κλαπατζαρᾶ· ὑφ' οὗ καὶ συνετέθη. Ἐνετίησι, ᾳψιθ'. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 23 pages. P. 3-6, dédicace de l'auteur à ses compatriotes Spiridion et Jean-Antoine Patzo ; p. 7, épigramme en l'honneur de l'auteur lui-même, signée *Γ.Π.Α.* P. 81 (lisez 18), synaxaire en vers iambiques. Inc. *Ὁ Νικόλαος θνητὸς ἦχθη Κερκύρᾳ.*

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία εἰς τὴν πάροδον τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου ἀρχιεισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ, ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τοῦ μαΐου μηνός. ᾳζξζ'. Ἐνετίησιν, 1797. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 20 pages. P. 3-6, dédicace à l'archonte Antoine Comoutos de Zante, signée : *Γεώργιος ἱερεὺς ὁ Ἰωαννούλης.* C'est l'auteur de cet office, différent du n° 1. Pas de synaxaire.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de Pan. Kalogéropoulos et bibl. d'André Pascha.

3. *Ἱεραὶ ἀκολουθίαι τρεῖς εἰς τὴν θαυμάσιον ἀνακομιδὴν καὶ μετακομιδὴν τοῦ πανσέπτου λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ. Ψαλλόμεναι, ἡ μὲν πρώτη, ποίημα τοῦ ἀοιδίμου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου τῇ δεκάτῃ τοῦ μαΐου μηνός. Ἡ δὲ δευτέρα ποίημα τοῦ ἐν ἱερεῦσιν ἱεροκήρυκος Κερκύρας Βίκτωρος τοῦ Κλαπατζαρᾶ. Καὶ ἡ τρίτη ἀνωνύμου τινός, κατὰ τὴν εἰκοστὴν τοῦ αὐτοῦ μηνός. Εἰς τὸ τέλος τούτων ἐπισυνάπτονται καὶ τὰ ἄχρι τοῦδε τύποις*

ἀνέκδοτα ἐπιτάφια ἐγκώμια τοῦ αὐτοῦ ἁγίου, συντεθέντα παρὰ τοῦ μακαρίτου Γερμανοῦ τοῦ Καρούσου Κεφαλλῆνος τοῦ μοναχοῦ. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσαι μετὰ πλείστης ἀκριβείας δαπάνῃ φιλοθρήσκου τινὸς Κεφαλλῆνος. Ἐν Κεφαλληνίᾳ τυπογραφεῖον Ἡ Κεφαλληνία. 1851.

In-8° de 2 feuillets et 72 pages. Le deuxième feuillet contient la dédicace de l'éditeur au clergé orthodoxe. P. 1-25, réimpression du n° 2, c'est à dire de l'office composé par Georges Iannoulès, et non par Nicodème, comme l'affirme le titre ; p. 27-47, réimpression pure et simple, y compris le titre, du n° 1 ; p. 48-62, second office pour le 20 mai, composé par un anonyme ; p. 63-72, *ἐγκώμια* à chanter à la procession des reliques. L'anonyme du second office est sans doute Nicodème. On sait, en effet, par une note de son *Συναξαριστής* [1], t. III, p. 54, qu'il a composé un office pour le 20 mai, et il est non moins certain que cet office n'est pas celui indiqué, en tête de cette brochure, comme étant de lui.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 52.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ. Ἤτοι ἡ ἀνακομιδὴ ἢ μετακομιδὴ τοῦ τιμίου λειψάνου αὐτοῦ. Ψαλλομένη τῇ θ'. τοῦ μαΐου μηνός.*

Νέον Λειμωνάριον [2], t. II, p. 73-81. Synaxaire, p. 77-80. Inc. *Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως τῶν Ῥωμαίων Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, πατριαρχοῦντος Κωνσταντινουπόλεως Νικολάου, ἐγένετο καταδρομὴ τῶν Ἰσμαϊλιτῶν κατὰ τῶν Ῥωμαίων.* C'est la réimpression de la troisième des acolouthies, celle de l'anonyme, insérée au numéro précédent, p. 48-62.

5. *Ἱεραὶ ἀκολουθίαι τρεῖς εἰς τὴν θαυμάσιον ἀνακομιδὴν καὶ μετακομιδὴν τοῦ πανσέπτου λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου. Ἔκδοσις Β'. Δαπάνῃ Ν. Α. Πολλάνη. Ἐν Κεφαλληνίᾳ τυπογραφεῖον Ἡ Κεφαλληνία. 1859.*

In-8° de 2 feuillets et 72 pages. Le second des feuillets liminaires contient la préface de l'éditeur N. A. Pollanès. Le reste du volume est une simple réimpression de l'édition de 1851, avec la même pagination.

Bibl. de l'Auteur.

6. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρωνος καὶ Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ. Ἡ ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων του, ἥτις ἑορτάζεται ἐν τῇ 9 ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς μαΐου. Διορθωθεῖσα καὶ τύποις ἐκδοθεῖσα καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἐλλείποντα προστεθέντα παρὰ Ἀλεξάνδρου Κωνσταντίνου τοῦ Πελοποννησίου. Δαπάνῃ Δαμασκηνοῦ Φωτιάδου μοναχοῦ τοῦ ἐκ Κυπαρησίας. Ἐν Τριπόλει, τύποις Ἰωάννου Ἀθανασιάδου. 1861.*

In-8° de 1 feuillet pour la gravure du saint et 29 pages. Pas de synaxaire, mais après l'office on trouve le récit de la translation, p. 22-29. Inc. *Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως τῶν Ῥωμαίων Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, πατριαρχοῦντος Κωνσταντινουπόλεως Νικολάου.* C'est, comme on le voit, la reproduction de l'office publié en troisième lieu, comme anonyme, dans l'édition de 1851, et réimprimé depuis en 1856 et en 1859.

Bibl. de l'Auteur.

7. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ, ψαλλομένη τῇ εἰκοστῇ Μαΐου, ὅτε ἐγένετο ἡ ἀνακομιδὴ καὶ μετακομιδὴ τῶν λειψάνων αὐτοῦ. Λαπάνῃ τοῦ πανοσιωτάτου ἁγίου πρωτοσυγγέλου κυρ. Νεοφύτου Πολυκίνους, τοῦ ἐκ κωμοπόλεως Σκαμυκλίου τῆς Ἠπείρου. Ἀδείᾳ ἐκκλησιαστικῇ . . . . . τζιω Μολδαυίας. Ἐν ἔτει 1863 μηνὶ μαρτίῳ . . . . Φρ. Μομφερράτου.*

In-8° de 24 pages. L'unique exemplaire de cet office qui nous soit tombé sous la main étant en grande partie brûlé, nous ne sommes pas en mesure de combler les lacunes du titre.

Bibl. de l'Auteur.

8. *Ἀκολουθία παρακλήσεως τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ. Συντεθεῖσα ὑπὸ Νικολάου ἀναγνώστου Καλογέρου. Ἐν Κερκύρᾳ τυπογραφεῖον « Ἀθηνᾶ » Ἀρσενίου Κάου. 1871.*

In-8° de 16 pages, dont les 8 premières, occupées par les pièces liminaires, ne sont pas chiffrées. Ces pièces sont les suivantes : le titre, p. 1 ; la dédicace à Antoine, archevêque de Corfou, p.3 ; l'épître dédicatoire, p. 5-6 ; la réponse du prélat, p. 7. Le canon au saint a pour incipit : *Νικόλαε μάκαρ θαυματουργέ.*

9. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου ἀρχιεπις. Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ ψαλλομένη τὴν 6 δεκεμβρίου. Προσετέθησαν καὶ ἡ ἀκολουθία τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων τῆς 9 μαΐου ψαλλομένης, καθὼς καὶ οἱ 24 οἶκοι καὶ παρακλητικὸς κανὼν τοῦ ἁγίου, ὡς καὶ εὐλογητάρια καὶ μακαρισμοὶ ὑπὸ διαφόρων βιβλίων εὑρισκομένων παρ' ἐμοῦ. Ὑπὸ Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ἐνταῦθα ναοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου. Ἐν Ἀθήναις τύποις Βικεντίου Ἀδαμαντίδου 1900.*

In-8° de 72 pages. P. 2-24, office du 6 décembre tiré des Ménées, sans le synaxaire ; p. 24-26, *μακαριστήρια* et *εὐλογητάρια* du saint ; p. 26-41, office du 9 mai avec le synaxaire, p. 32-38. C'est la troisième des acolouthies parues en 1851. Viennent ensuite, p. 42-46, un canon para-

clétique composé par Séraphin d'Argyropolis ; p. 47-51, les vingt-quatre *οἶκοι* ; p. 51-68, une vie du saint extraite du *Θησαυρός* de Damascène le Studite. Inc. *Ἐπιδέξιον εἶναι, ἀδελφοί μου χριστιανοί, ἡ χεὶρ τῶν ζωγράφων καὶ ἐπιτήδειον νὰ μιμηθῇ τὴν ἀλήθειαν.* P. 68-72, canon paraclétique de Séraphin d'Argyropolis à S. Cosmas de Janina pour le 24 août.

Bibl. de l'Auteur.

10. *Ἀκολουθία εἰς τὴν πάροδον τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τοῦ μαΐου μηνός. Ἀνατυπωθεῖσα ἐξ ἀρχαιοτάτου κειμένου ἐπιμελείᾳ Νικολάου Καμβιώτου οἰκονόμου. Ἐν Πύργῳ 1902.*

In-8° de 1 feuillet blanc, *β′* + 18 pages et 1 feuillet blanc. Le feuillet liminaire ne contient pas le titre que nous avons emprunté à la couverture. Les deux pages chiffrées en grec contiennent une dédicace à Antoine Komoutos, notable de Zante, signée du prêtre Georges Ioannouliopoulos. Il est aisé de reconnaître sous ce déguisement le prêtre Iannoulès, auteur de l'édition de 1797, dont celle-ci n'est qu'une mauvaise réimpression.

Bibl. de l'Auteur.

11. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας ψαλλομένη τὴν 6 δεκεμβρίου. Συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἐν Πειραιεῖ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀναστ. Διακοπούλου. 1920.*

In-8° de 64 pages, dont les 33 premières sont occupées par l'office proprement dit. P. 34-39, canon paraclétique au saint composé par Séraphin d'Argyropolis ; p. 39-45, *οἶκοι* à S. Nicolas ; p. 45-61, vie du saint, tirée du *Θησαυρός* de Damascène ; p. 61-64, courte homélie sur le saint, suivie de morceaux et de notes liturgiques sur S. Sabas. C'est une réédition du n° 9.

Bibl. de l'Auteur.

12. *Vid.* **Thalelaeus** 2 ; acoluthiae adversus **pestem** 3.

Nicolaus Pharangita mon. in Creta, cca 1670. — Sept. 1.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νικολάου τοῦ ἐν τῇ φάραγγι Κουρταλιώτῃ τῆς ἐπαρχίας Ἁγίου Βασιλείου τῆς Κρήτης ἀσκήσαντος ἐν ἔτει 1670 μ. Χ. τῇ 1 τοῦ μηνὸς σεπτεμβρίου δημοσιευθὲν ὑπὸ Ἰ. Ν. Καλλονάκη. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου « Ῥαδαμάνθυος » 1879.

In-8° de 16 pages. Pas de synaxaire. P. 15-16 : *Μακαριστήρια ψαλλό-*

μενα ἀντὶ κοινωνικοῦ ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ ὁσίου Νικολάου τοῦ Φαραγγίτου. P. 16, ce colophon : *Ποίημα Κωνσταντίνου ἱερομονάχου Ι. Πλεύρη. τοῦ μονάζοντος ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ, Πρέβελι. Ὀκτωβρίου 10 1865.*

Bibl. de l'Auteur.

Nicolaus Siceliota mon. in insula Euboea. — Aug. 23.

Βίος καὶ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νικολάου τοῦ Σικελιώτου τοῦ ἐν ὄρει Νεοτάκου τῆς Εὐβοίας ἀσκήσαντος ψαλλομένη τῇ κγ'. αὐγούστου νῦν τὸ πρῶτον τύποις ἐκδίδοται ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Γ. Ἀθανασιάδου τῇ ἐπιμελείᾳ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ἐν μετοχίῳ ναοῦ Δημ. Μαγείρου καὶ Δημ. Κριτσιμᾶ πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων. Ἐν Χαλκίδι ἐκ τῶν καταστημάτων ἀδελφῶν Γ. Ἀθανασιάδου ὁδὸς Ἀβάντων 1894.

In-12 de 1 feuillet et 21 pages. P. 13-15, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Νικόλαος, γέννημα καὶ θρέμμα ὑπῆρχεν τῆς περιφήμου πόλεως Σικελίας.* Certains exemplaires portent sur la couverture la date de 1896 ; mais à l'intérieur, au bas du titre-frontispice, c'est bien 1894 que l'on trouve ; il s'agit donc d'une seule et même édition. Celle-ci, du reste, ne serait pas la première, s'il fallait en croire Basile D. Zotos, qui, à la troisième page de la couverture du tome III de son *Δρομολόγιον τῆς ἑλληνικῆς χερσονήσου* (Athènes, 1903), affirme avoir publié cet office en 1891. Mais cette dernière date doit peut-être se lire 1894, car les publications de Zotos fourmillent de fautes d'impression.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 170 ; bibl. des Bollandistes.

Nicon *ὁ Μετανοεῖτε* mon. Lacedaemone, saec. X. — Nov. 26.

1. *Ἀκολουθία συνταχθεῖσα ὑπὸ Δανιὴλ Γεωργοπούλου ἱεροκήρυκος ψαλλομένη τῇ 26 νοεμβρίου καὶ διαθήκη ἰδιόγραφος τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νίκωνος τοῦ Μετανοεῖτε. Μετὰ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ τυπωθέντων ἐν Βενετίᾳ κατὰ τὸ 1800. Δαπάνῃ Μιχαὴλ Ἰ. Παπαγιαννοπούλου πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἐν Σπάρτῃ τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον ἡ « Ἠώς ». Μιχαὴλ Ι. Παπαγιαννοπούλου 1875.*

In-8° de 25 pages et 1 feuillet. Au verso du titre, gravure du saint. La première page chiffrée est le verso du troisième feuillet ; et comme elle est chiffrée par erreur 5 au lieu de 6, les nombres pairs sont tous au recto, et les impairs, au verso des feuillets, contrairement à l'usage. Pas de synaxaire. P. 15-20, *testament* du saint ; p. 20-24, miracles ; p. 24-25, témoignages de divers auteurs relatifs à S. Nicon. Le dernier feuillet contient au recto la liste des souscripteurs.

N. B. Le *testament* du saint et les *miracles* imprimés ici d'après une édition de 1800, au dire de l'éditeur, sont empruntés textuellement à

une édition quelconque (elles se ressemblent toutes) du *Διάλογος Γρεγεντίου*, publié pour la première fois en 1709 et souvent réimprimé depuis. Dans l'édition de 1747, que nous avons entre les mains, ces documents occupent les pages 125-32. Cf. Sp. Lampros, *Νέος Ἑλληνομνήμων*, t. III (Athènes, 1906), p. 223-28 ; || *Ἱερὸς Σύνδεσμος*, n° 205 (Athènes, 1913).

A signaler, comme *miracle* nouveau, celui qui fait l'objet de la publication suivante : *Νέον θαῦμα τοῦ ἁγίου Νίκωνος. Ἐν Σπάρτῃ τυπογραφεῖον « Λακεδαίμονος » Π. Α. Πετράκου 1896.* In-8° de 8 pages. Le récit est daté de Sparte, le 1 novembre 1869, et signé : *Ὁ ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ † Στυλιανὸς Δημητρόπουλος ἢ Τριγώνης.*

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 55 ; bibl. des Bollandistes.

2. *Βίος καὶ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νίκωνος τοῦ « Μετανοεῖτε ». 26 νοεμβρίου. Ἐν Σπάρτῃ βιβλιο-χαρτοπωλεῖον Κ. Γ. Στασινάκη 1904.*

In-8° de 30 pages et 1 feuillet occupé par diverses réclames de librairie. P. 3, gravure du saint. Pas de synaxaire à l'office. Pages 19-24, testament du saint ; p. 25-28, miracles ; p. 29-30, notices diverses, comme au n° 1.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Nilus Athonita mon. † 1651. — Maii 7.

Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νείλου τοῦ νέου μυροβλύτου καὶ θαυματουργοῦ τοῦ καταγομένου ἐκ κωμοπόλεως τῆς Πελοποννήσου τοῦ Ἁγίου Πέτρου τῆς Κυνουρίας καὶ ἀσκήσαντος ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει. Ψαλλομένη τῇ ἑβδόμῃ ματῖου καθ' ἣν εὑρέθησαν τὰ ἅγια αὐτοῦ λείψανα. Ἤτις ἐγράφη μὲν μετ' ἐπιμελείας τῇ δαπάνῃ τοῦ πανοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Προκοπίου Ἁγιορείτου (συμπατριώτου τοῦ ἁγίου) τοῦ ἐκ τῆς ἱερᾶς βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς μονῆς τοῦ Φιλοθέου, κειμένης ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἄθωνος καὶ ἀφιερώθη εἰς τὴν κωμόπολιν « Ἅγιος Πέτρος » ἡ ἀκολουθία μὲ τὴν βιογραφίαν του ὁμοῦ καὶ ἄλλαι δύο ψυχωφελεῖς διηγήσεις, καὶ ἡ ἱερὰ εἰκὼν τοῦ ἁγίου. Ἀντεγράφη δ' ἐκ τοῦ ἀφιερωθέντος πρωτοτύπου αὕτη καθὼς καὶ αἱ ἄλλαι δύο ψυχωφελεῖς διηγήσεις καὶ ἐξεδόθη ἤδη ἐπεξεργασθεῖσα καὶ βελτιωθεῖσα, τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Στυλιανοῦ Β. Κωτσαρίδου σπουδαστοῦ Ἁγιοπετρίτου (συμπατριώτου τοῦ ἁγίου Νείλου). Ἕνεκα ψυχικῆς σωτηρίας ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐξ αἰσθήματος ἀπορρέοντος ἐκ τῆς γεννετείρας ἡμῶν γῆς. Ἐν ἔτει ϛωμζ' 1847 σωτηρίῳ ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἄθωνος. Χεὶρ Δοσιθέου.

In-8° de 34 pages. P. 15-20, *βιογραφία καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου...*

Νείλου τοῦ νέου τοῦ καὶ μυροβλήτου. Inc. *Δὲν ἠδυνήθη ἡ ἀποστασία τοῦ ἀντάρτου ἐωσφόρου νὰ σμικρύνῃ τὴν λάμψιν τῆς λατρευτικῆς προσκυνήσεως τοῦ Θεοῦ τοῦ ποιητοῦ τῶν ἁπάντων.* P. 21-29, *ὀπτασία φοβερὰ καὶ ἐξαίσιος μιᾶς γυναικὸς Σοφιανῆς καλουμένης, τῆς μετονομασθείσης Σωφρονίας μοναχῆς, λίαν ψυχωφελὴς τοῖς ἀναγινώσκουσιν.* Inc. *Ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ δεῦτε ἀκούσατε καὶ διηγήσομαι ὑμῖν φοβερὰ καὶ ἐξαίσια πράγματα.* P. 29-34, *τοῦ ἀββᾶ Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου λόγος πάνυ ὠφέλιμος, καὶ περὶ τὰ μνημόσυνα τῶν κεκοιμημένων.* Inc. *Πορευόμενός ποτε ὁ ἀββᾶ Μακάριος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἠκολούθησεν αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου.*

Bibl. de l'Auteur.

Olga regina Kioviae, † 969. — Iul. 11.

Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ἐνδόξου βασιλίσσης καὶ ἰσαποστόλου Ὄλγας τῆς εἰσαγαγούσης τὸν χριστιανισμὸν ἐν Ῥωσσίᾳ ψαλλομένη τῇ ια΄. Ἰουλίου. Συντεθεῖσα ὑπὸ Νικολάου Π. Ἀβούρη ἱερέως. Ἐν Ζακύνθῳ τύποις Νικολάου Κοντόγιωργα 1904.

In-8° de 51 pages. P. 3, dédicace de l'auteur à la reine Olga de Grèce ; p. 5, remerciements de cette dernière ; p. 7-48, office, avec synaxaire, p. 31-41. Inc. *Αὕτη ἡ πανευκλεὴς καὶ παμμακάριστος ἁγία κατήγετο ἐξ ἐπισήμου μὲν γένους.* P. 49-50, liste des souscripteurs ; p. 51, avertissement dans lequel l'éditeur déclare avoir emprunté la vie susdite à la brochure suivante de Sophoclès C. Oeconomos : *Περὶ τῆς ἁγίας Ὄλγας μικρὸν ὑπόμνημα, ὑπὸ Σοφοκλέους Κ. τοῦ ἐξ Οἰκονόμων ἰατροῦ. Ἀθήνησι. Τύποις Φ. Καραμπίνου. ᾳωξζ΄.* In-8° de 32 pages.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Onuphrius m. Chiensis, † 1818. — Ian. 4.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ὀνουφρίου, τοῦ ἐν Χίῳ ἀθλήσαντος ἐν ἔτει 1818, ἰανουαρίου 4.

Akakios, *Ἀκολουθίαι καὶ μαρτύρια*, p. 119-46. Pas de synaxaire à l'office, mais à la suite de celui-ci (p. 147-63), le récit du martyre. Inc. *Πάντοτε βέβαια ἀξιοθαύμαστος ὑπῆρξεν ἡ ἀνδρεία, ἡ μεγαλοψυχία καὶ καρτερία τῶν ἁγίων μαρτύρων.*

Païsios anachoreta in Aegypto, saec. V. — Iun. 19.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Παϊσίου τοῦ μεγάλου ψαλλομένη κατὰ τὴν ιθ΄. τοῦ ἰουνίου μηνός. Συντεθεῖσα καὶ διορθωθεῖσα παρὰ τοῦ κυρίου Χριστοφόρου διδασκάλου τοῦ ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἄθωνος ἀσκήσαντος. Ἐπανῃνθεῖσα δὲ νῦν ἐπιμελῶς παρὰ τοῦ πανιερωτάτου καὶ θεοπροβλήτου μητροπολίτου ἁγίου Σοφίας κυρίου κυρίου Παϊσίου. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκ-*

δίδοται ἀναλώμασι καὶ φιλοτίμῳ δαπάνῃ τῆς αὐτοῦ πανιερότητος. Ἐν τῷ πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ. 1835.

In-4° de 2 feuillets et 27 pages. Le second des feuillets liminaires contient la préface de Païsios, métropolite de Sofia, dénuée de tout intérêt. P. 19-20, synaxaire. Inc. *Ὁ τρισόλβιος οὗτος ὅσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν Παΐσιος ὁ Μέγας, εἶχε τὸ γένος ἐξ Αἰγύπτου.*

Mont Athos, monastère de Dionysiou ; Constantinople, métochion du Saint-Sépulcre.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Παϊσίου τοῦ μεγάλου ψαλλομένη κατὰ τὴν ιθ'. τοῦ ἰουνίου μηνός. Συντεθεῖσα καὶ διορθωθεῖσα παρὰ τοῦ κυρίου Χριστοφόρου διδασκάλου τοῦ ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἄθωνος ἀσκήσαντος. Ἐπαυξηνθεῖσα δὲ νῦν ἐπιμελῶς παρὰ τοῦ πανιερωτάτου καὶ θεοπροβλήτου μητροπολίτου ἁγίου Σοφίας κυρίου κυρίου Παϊσίου. Τὸ πρῶτον τύποις ἐκδοθὲν ἀναλώμασι καὶ φιλοτίμῳ δαπάνῃ τῆς αὐτοῦ πανιερότητος. Νῦν τὸ δεύτερον ἐκδίδεται δαπάνῃ Λανιὴλ Λιβανοῦ ἱεροδιακόνου. Ἐν Ἑρμουπόλει, τυπογραφεῖον τῆς « Πατρίδος » (ἀπέναντι τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ δημοτ. θεάτρου.) 1872.*

In-8° de 2 feuillets, 2 pages chiffrées en grec et 21 pages.Le deuxième feuillet du début est occupé par une dédicace de l'éditeur à Païsios, évêque de Moschonési. Les pages chiffrées en grec contiennent la préface à la première édition de Païsios, métropolite de Sofia. P. 15-16, synaxaire comme au n° 1.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Παϊσίου τοῦ μεγάλου.*

C.Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Iun., p. 165-234. Office entièrement distinct du précédent, ayant en guise de synaxaire, p. 183-224, la vie du saint par Jean Colobos ou le Petit, paraphrasée en grec moderne par Nicodème, *Νέον Ἐκλόγιον* [1], p. 123-45 ; *Νέον Ἐκλόγιον* [2], p. 111-31. Viennent ensuite, p. 224-34, les 24 *οἶκοι* alphabétiques en l'honneur du saint, et la *παράκλησις*, le tout composé par Niphon, moine de Vatopédi.

Panaretus ep. Paphensis in Cypro, † 1790. — Maii 1.

Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Παναρέτου ἀρχιεπισκόπου Πάφου τῆς ἐν Κύπρῳ.

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Maii, p. 31-45, avec un court synaxaire en vers, p. 41. L'acolouthie est suivie de la vie du héros, p. 45-53, et d'un panégyrique en son honneur, p. 53-59. Les renseignements biographiques et les miracles sont empruntés aux pages 36-41 de l'ouvrage suivant : *Ὅρμος σωτήριος. Βιβλίον ψυχωφελὲς, εὐμεθόδως*

φιλοπονηθὲν, εἰς τέσσαρά τε κεφάλαια διαιρεθέν, καὶ ἐν ἁπλῇ φράσει συντεθὲν παρὰ τοῦ εὐγενεστάτου, καὶ φιλογενοῦς ἄρχοντος ποστελνίκου κυρίου κυρίου Βασιλείου. Παρὰ δὲ τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς συνόδου ἀκριβῶς θεωρηθὲν καὶ ἐπικυρωθέν. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ᾳψιη'. ἔτει. Τύποις ἐκδίδοται ἀναλώμασι τῶν τιμιωτάτων ἐν πραγματευταῖς αὐταδέλφων Εὐσταθίου καὶ Ἰωάννου Ῥέσσου, οἷς καὶ προσηνέχθη· δι' ἐπιστασίας δὲ κυρίου Φιλίππ. Μιχαὴλ τοῦ ἐκ Θεσσαλονίκης. αωε'. 1805. Παρὰ τῇ ἐν Βιέννῃ τῆς Λουστρίας ἑλληνικῇ τυπογραφίᾳ Ἰωάννας Σχραίμβλ. In-4° de 10 + 189 + 3 pp.

Panteleemon m. Nicomediae, sub Diocletiano. — Iul. 27.

1. *Κανόνες παρακλητικοὶ εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα καὶ ἰαματικὸν Παντελεήμονα. Ἐν οἷς καὶ δύο εἰς αὐτὸν ἐγκωμιαστικοὶ λόγοι. Ἐγκρίσει μὲν τῆς κεντρικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς, κελεύσει δὲ τοῦ σ. μητροπολίτου Νικομηδείας κ. κ. Διονυσίου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου. 1865.*

Petit in-4° de 3 feuillets, 39 pages et 1 feuillet blanc. Les 3 feuillets liminaires contiennent, avec le titre, la préface de l'éditeur. P. 1-15, canons paraclétiques retouchés par le prêtre Georges Rhusios ; p. 16-29, *ἐγκώμιον* par Nicétas de Paphlagonie (BHG. 1416) ; p. 30-39, autre *ἐγκώμιον* anonyme en néo-grec (BHG. 1418).

Bibl. de l'Auteur.

2. *Κανόνες παρακλητικοὶ εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα καὶ ἰαματικὸν Παντελεήμονα ἐν οἷς καὶ δύο εἰς αὐτὸν ἐγκωμιαστικοὶ λόγοι. Ἐγκρίσει μὲν τῆς κεντρικῆς πατριαρχικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς, ἐπιστασίᾳ δὲ Φιλοθέου Βρυεννίου μητροπολίτου Νικομηδείας τὸ δεύτερον ἤδη ἐκδιδόμενα. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου. 1910.*

In-8° de ς' + 40 pages et 1 feuillet blanc. Les pages chiffrées en grec contiennent la préface. P. 1-17, canons ; p. 18-30, *ἐγκώμιον* de Nicétas ; p. 31-40, autre panégyrique anonyme. C'est, on le voit, la reproduction pure et simple du numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur.

Panteleemon iunior in Creta, † 1848. — Nov. 14.

1. *Ἀσματικὴ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Παντελεήμονος, ἀθλήσαντος ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ, τῆς ἐπαρχίας Στίας, χωρίον Ἐπισκοποκέφαλον, κατὰ τὴν ιδ' νοεμβρίου ᾳώμη σωτηρίου ἔτους. Συγγραφεῖσα μὲν πόνῳ Ἰακώβου μοναχοῦ τοῦ ἐν τῇ νέᾳ σκήτει διατελοῦντος τοῦ ἁγίου ὄρους τοῦ Ἄθωνος κατὰ τὸ 1863. Ἐκδοθεῖσα δὲ ἐπιμελείᾳ τῆς μητρὸς τοῦ ἁγίου, Εὐπραξίας, δαπάνῃ δὲ*

τῶν λαβόντων χάριν, διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου, καὶ διὰ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ παρὰ Θεοῦ. Ἀθῆναι, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀγαθὴ Τύχη. 1865.

In-8° de 47 pages. En face du titre, gravure du héros. P. 20-39, synaxaire. Inc. *Εἴη τὸ θαυμαστὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομα τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.* P. 45-47, attestations de deux prétendus miracles. Voici, en quelques mots, l'origine de cette acolouthie. Une famille de Spetsae chassée de son pays, on ne sait pour quels motifs, en 1821, vint s'établir en Crète. A cette famille appartenait une femme, Anne *Παντελῆ Π. Δούσα*, mariée à *Γκέκα* ; abandonnée pour inconduite par son mari, elle s'unit à un infidèle, tout en gardant avec elle son fils légitime Pantaléon. Celui-ci étant mort, à l'âge de douze ans, de la petite vérole, sa mère, au bout de quelque temps, exhuma ses restes et se mit à les colporter, en 1859, à travers la Grèce, en les présentant comme des reliques d'un thaumaturge. Théophile, métropolitain d'Athènes, informé de ce scandale, fit saisir les ossements et enfermer la commis-voyageuse dans un monastère de femmes. L'office du pseudo-saint fut prohibé, et notification de cette défense fut transmise aux autorités ecclésiastiques du royaume par une circulaire synodale du 30 août 1865. Le saint-synode de Constantinople porta, le 16 février 1900, une condamnation analogue, à l'occasion de la réimpression de l'acolouthie. Cf. *Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια*, t. XX (1900), p. 66.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 60.

2. *Ἀσματικὴ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Παντελεήμονος ἀθλήσαντος ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ, τῆς ἐπαρχίας Στ ίας, χωρίον Ἐπισκοποκέφαλον, κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην νοεμβρίου ᾳωμη' σωτηρίου ἔτους συγγραφεῖσα ὑπὸ Ἰακώβου μοναχοῦ τοῦ ἐν τῇ σκήτει τοῦ Ἄθωνος κατὰ τὸ 1863. Ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον ἐπιμελείᾳ τῆς μητρὸς τοῦ ἁγίου, Εὐπραξίας, δαπάνῃ δὲ τῶν λαβόντων χάριν, διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου, καὶ διὰ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ παρὰ τοῦ Θεοῦ. Νῦν δὲ ἐκδίδοται ὑπὸ Ἀντωνίου Στ. Γεωργίου. Ἀθῆναι βιβλιοπωλεῖον ὁδὸς Πραξιτέλους - ἀριθ. 34 1892.*

In-8° de 39 pages. P. 2, épigrammes ; p. 4, gravure du jeune Pantaléon ; p. 17-32, synaxaire : p. 37-39, attestations des miracles, le tout conforme à la première édition.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 182 ; bibl. des Bollandistes.

3. *Vid.* **Philippus** apostolus 3.

Parasceve m. — Iul. 26.

1. *Βίος τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Παρασκευῆς.*

Vid. **Nicolaus** m. Bunenis 4, p. 30-34. Inc. *Αὕτη ἦν ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀντωνίνου, ἐκ κώμης τινός, ἐν ὁρίοις τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης.* Le texte est précédé de quelques tropaires, embryon d'acolouthie.

2. *Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ἁγίαν ὁσιομάρτυρα καὶ ἀθληφόρον τοῦ Χριστοῦ Παρασκευήν. Ψαλλόμενος κατὰ τὴν τάξιν τῆς κοινῆς παρακλήσεως. Συνταχθεὶς ὑπὸ Π. Μακαρίου Ἰωαννίδου τοῦ Ζαγοραίου καὶ ἐφημερίου τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Χαλκίδος. Καὶ τῇ αὐτῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ ἀνατίθεται. Χαλκίς, ἐν μηνὶ αὐγούστῳ 1852. Ἐκ τῆς τυπογραφίας Νικολάου Βαρότση.*

In-4° de 1 feuillet pour le titre, 35 pages, et 2 feuillets contenant la liste des souscripteurs. P. 1-9, canon. Inc. *Γενοῦ μοι ἀντίληψις κραταιά.* P. 9-12, diverses prières à la Vierge et à N. S. P. 13-32, *Ὁ βίος καὶ τὸ μαρτύριον τῆς ἁγίας ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ὁσιομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Παρασκευῆς.* Inc. *Μετὰ τὴν ἔνσαρκον οἰκονομίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν ἐκ τῆς παρθένου γέννησιν.* P. 33-35, *διάλογος ἐν ᾧ εἰσάγηται ὁ ἁμαρτωλὸς τῇ θεοτόκῳ διαλεγόμενος, καὶ τυχεῖν σωτηρίας δεόμενος, κατ' ἀλφάβητον.* Inc. *Ὁ ἁμαρτωλός. Ἀνύμφευτε θεόνυμφε οὐρανοῦ γῆς κυρία.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement.

3. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Παρασκευῆς ψαλλομένη τῇ κς'. τοῦ ἰουλίου μηνός.*

Νέον Λειμωνάριον ², t. II, p. 46-51. L'éditeur a tiré cet office d'une brochure manuscrite. Le synaxaire, p. 49-50, est identique pour le fond à celui du n° 1, mais le style en a été retouché.

4. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Παρασκευῆς ψαλλομένη τὴν κστ'. ἰουλίου. Ἀντιγραφεῖσα καὶ ἐπευξηθεῖσα. Παρὰ Ἀθανασίου Α. Συναδινοῦ. Ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Γρηγορίου Κανέλλου. 1877.*

In-8° de 56 pages. P. 2, gravure de la sainte. Pas de synaxaire ; mais, p. 38-56, le *μαρτύριον*. Inc. *Ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ κατὰ δύο τρόπους γίνεται, διότι ἢ κατ' εὐδοκίαν εἶναι, ἢ κατὰ συγχώρησιν.* Panégyrique récent, probablement de l'éditeur lui-même. Quant au texte de l'office, il est distinct de celui publié sous le numéro précédent. Les éditions postérieures l'attribuent à Nicodème et en signalent une plus ancienne édition parue en 1856. Aucun exemplaire de cette dernière n'est venu à notre connaissance, à moins qu'il ne soit question de notre n° 3.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 183 ; bibl. des Bollandistes.

5. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Παρασκευῆς ψαλλομένη τῇ κστ'. ἰουλίου.*

G. Bouteres, *Παράρτημα Λειμωναρίου* ², p. 2-24. Viennent ensuite le *μαρτύριον*, p. 24-32, un canon paraclétique composé par Séraphin d'Argyropolis, p. 32-36, et les *μακαριστήρια*, p. 37-38.

6. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Παρασκευῆς ποιηθεῖσα ὑπὸ Νικοδήμου Ἁγιορείτου τῷ 1856 ψαλλομένη τῇ*

κστ'. Ἰουλίου. Ἐν Ἀθήναις βιβλιοπωλεῖον Ἀνδρέου Β. Πάσχα 1911.

In-8° de 32 pages. P. 20-27, même *μαρτύριον* que sous le numéro précédent, suivi du même canon paraclétique et des *μακαριστήρια*, p. 27-32.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

7. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Παρασκευῆς ψαλλομένη τῇ 26 Ἰουλίου ποιηθεῖσα ὑπὸ Νικοδήμου Ἁγιορείτου τῷ 1856. Νῦν δὲ ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργ. Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ἐνταῦθα ἐνοριακοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου περιέχουσα πλήρη τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἁγίας μετὰ παρακλητικοῦ κανόνος, μακαριστηρίων, εὐαγγελίων καὶ ἀποστόλου, ἐρανισθέντων ἐκ τῶν Πνευματικῶν Κήπων, καὶ ἄλλων ἱερῶν ἀκολουθιῶν. Ἐκδοθεῖσα καὶ τῷ 1902 ὑπ' αὐτοῦ. Ἐν Ἀθήναις τύποις « Πανελληνίου κράτους » 11-ὁδὸς Ἀριστείδου-11 1915.*

In-8° de 48 pages. Réimpression du n° 5, avec les mêmes additions.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

8. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Παρασκευῆς ψαλλομένη τὴν 26 τοῦ Ἰουλίου μηνός.*

In-16 de 16 pages. Texte identique au n° 3. La couverture et la page du titre manquent ; cependant le format et la disposition typographique semblent indiquer une édition de G. P. Memos (Cf. **Modestus** 10).

Bibl. des Bollandistes.

Parasceves miraculum Chii patratum an. 1442. — Oct. 14.

1. *Μηνὶ ὀκτωβρίῳ ιδ'. τὴν ἀνάμνησιν ἐπιτελοῦμεν τῆς παραδόξου σωτηρίας τῆς ἡμετέρας πόλεως Χίου, ἣν εἰργάσατο διὰ τῶν εὐπροσδέκτων τῷ Θεῷ ἑαυτῆς πρεσβειῶν εἰς τὰ 1442. ἡ ἀθλοφόρος καὶ ὁσιομάρτυς Παρασκευή, ἥτις ἐμαρτύρησεν κατὰ τὸ ρμ'. 140. ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ. καὶ ψάλλομεν τὴν ἀκολουθίαν ταύτην ποιηθεῖσαν παρὰ τοῦ ἱεροδιδασκάλου κυρίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου.*

Νέον Λειμωνάριον [1], P. II, p. 1-9, avec le synaxaire, p. 6-8, relatant le prodige ; || *Νέον Λειμωνάριον* [3], p. 347-57, avec le synaxaire, p. 352-56 ; || *Νέον Λειμωνάριον* [4], p. 96-102, avec un synaxaire abrégé, p. 100-101, où le prodige de 1442 est rattaché à la vie de Parascévé la Jeune, ce qui est en contradiction avec l'affirmation d'Athanase de Paros contenue dans le titre même de l'office. Le prodige ayant eu lieu le 14 octobre, au lendemain de la fête de Parascévé la Jeune, c'est à celle-ci que les modernes en font honneur, tandis qu'en réalité le miracle se produisit dans une église dédiée à Ste Parascévé, laquelle devait être la sainte du 26 juillet, fort vénérée des Génois, maîtres alors de l'île de

Chio. Quoi qu'il en soit, il nous a paru opportun, pour éviter la confusion, de ranger les éditions de cet office sous un titre spécial.

2. *Τῆς ἀθλοφόρου καὶ ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς θαῦμα, δι' οὗ ἐσώθη ἡ πόλις τῆς Χίου ἐκ πλημμύρας τῆς θαλάσσης κατὰ τὴν ιδ'. ὀκτωβρίου 1442. Ἐκδίδεται δαπάνῃ Α. Κ. Καραμαούνα. Ἐν Ἑρμουπόλει, ἐκ τοῦ τυπογραφείου « τοῦ Ἔθνους ». 1865.*

In-8° de 1 feuillet, 16 pages et 1 feuillet. Réimpression du précédent, avec le synaxaire, p. 9-13. Celui-ci est reproduit dans C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Oct., p. 184-87.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Παρασκευῆς τῆς καταγομένης ἐκ Σηλυμβρίας ψαλλομένη τὴν 14 ὀκτωβρίου. Συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Α. Βουτέρη, ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. 1920.*

In-8° de 32 pages. C'est l'office composé par Athanase de Paros ; mais l'éditeur a supprimé le synaxaire, qu'il a remplacé, après l'office, par une notice biographique de son cru, p. 24-26 ; puis, p. 27-32, par une vie tirée du *Νέον Λειμωνάριον*. Ce texte concerne Parascévé la Jeune ; c'est la métaphrase de Nicéphore de Chio faite sur la rédaction en grec savant de la vie par Mélèce Syrigos, et publiée, en effet, dans le *Νέον Λειμωνάριον* [1], P. I, p. 144-46 ; *Νέον Λειμωνάριον* [3], p. 343-47 ; C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Oct., p.180-84. L'éditeur ne semble pas s'être douté de cette étrange transposition.

Bibl. de l'Auteur.

Parasceve iunior Epibatis in Thracia, saec. X. — Oct. 13.

1. *Ἀκολουθίαι τῆς τε ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Παρασκευῆς τῆς νέας. καὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου, ἅμα καὶ τῶν προεορτίων τῆς ἐν τῷ ναῷ εἰσόδου τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, διὰ τὸ συμπίπτειν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου, τυπωθεῖσαι προσταγῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ ἐκλαμπροτάτου ἐνδοξοτάτου καὶ χριστιανικωτάτου Ἰωάννου Κωνσταντίνου Μπασαράμπα βοεβόδα πάσης Οὐγκροβλαχίας , διὰ τὸ ἑορτάζεσθαι λαμπρῶς τὴν μνήμην αὐτῶν κατ' ἔτος ἐν τῇ θεοφιλῇ ταύτῃ αὐθεντείᾳ Οὐγκροβλαχίας. Ἐν τῷ Μπουκουρεστίῳ. τῆς Οὐγκροβλαχίας, ᾳχιβ'. Κατὰ μῆνα ἰούνιον. Παρὰ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερομονάχοις Ἀνθίμου τοῦ ἐξ Ἰβηρίας.*

In-4° de 4 feuillets non chiffrés, *ρις'*(116) pages et 2 feuillets blancs. L'éditeur de cet office est Serban Greceanu, qui occupait alors le poste de second logothète ; il a mis en tête du livre une épître dédicatoire à Constantin Basarab, datée de Bucarest, juin 1692.

Londres, British Museum ; 869. c. 4 ; Bucarest, bibl. de l'Académie roumaine et musée des antiquités ; bibl. des Bollandistes.

2. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Παρασκευῆς τῆς Ἐπιβατινῆς. Νῦν ἐκ νέου ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα καὶ προσθήκαις πλουτισθεῖσα, τύποις τε ἐκδοθεῖσα, σπουδῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ πανοσιωτάτου ἀρχιμανδρίτου καὶ καθηγουμένου τῆς ἱερᾶς μονῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν κυρίου Σεραφεὶμ, τοῦ Καρακαληνοῦ, καὶ τοῦ Α. Μ. Γ. Ἐν Ἰασσίῳ 1817. Ἐν τῷ ἑλληνικῷ τυπογραφείῳ.*

n-fol. de 2 feuillets non chiffrés, 4 pages chiffrées en grec et 32 pages. Les deux feuillets liminaires contiennent, le premier, le titre, avec verso blanc ; le second, au verso, une gravure représentant la sainte. Les quatre pages suivantes sont consacrées à une préface nullement dépourvue d'intérêt sur les divers offices et le culte de la sainte. Le synaxaire reproduit ici, p. 16-20, est le même que celui contenu dans l'édition princeps de 1692. Inc. *Αὕτη ἡ τῳόντι μεγάλη καὶ περιβόητος ἐν γυναιξίν, ὁσία καὶ ἀοίδιμος Παρασκευὴ, τὴν γέννησιν ἔσχεν ἐν κώμῃ τινὶ τῆς Θράκης, ᾗτινι κλῆσις ἀρχῆθεν καὶ νῦν Ἐπιβάται.* Les canons, comme d'ailleurs l'office lui-même, sont de Mélèce Syrigos. On en trouve également le texte dans les diverses éditions de la *Βίβλος ἐνιαύσιος*, imprimée à Leipzig, à Bucarest et à Venise, au cours du XVIIIe siècle.

Athènes, bibl. de la Société d'archéologie chrétienne : 143 ; Mont Athos, monastère de Lavra.

3. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Παρασκευῆς τῆς Ἐπιβατινῆς νῦν ἐκ νέου τυπωθεῖσα ἑλληνιστί τε, καὶ ῥουμουνιστὶ σπουδῇ, καὶ δαπάνῃ τοῦ πανοσιωτάτου κ. Νικοδήμου, ἀρχιμανδρίτου τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, καὶ ἀφιερωθεῖσα τῷ ὑψηλοπανιερωτάτῳ κ. κ. Β. Κ. Μ. Μ. Ἐν τῷ τῆς κατὰ Ἰασσίον ἁγίας μητροπόλεως τυπογραφείῳ 1841.— Slujba cuvioasei maicü noastre Paraschevi Epivaténi, acum de nou lipărită ellineste si rumâneste prin sârguinta si chieltuiala Précuviosiei sale D. Nicodim arhimandritul Sf. Treĭ Ierarhĭ, si hărăzită Inalt pré sfintie i sale D. D. V. C. M. M. In typografia Sf. Mitropolieĭ a Iasuluĭ. Anul 1841.*

D'après une obligeante communication de M. Bianu, de l'Académie roumaine. Nous n'avons pas rencontré d'exemplaire de cette édition. Les quatre initiales B. K. M. M. doivent se lire : *Βενιαμὶν Κοστάκῃ μητροπολίτῃ Μολδαβίας.*

Patres Athonitae. — Dominica III post Pentecosten.

1. *Ἀκολουθία ἀσματικὴ καὶ ἐγκώμιον τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, τῶν ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω διαλαμψάντων. Συγγραφέντα μὲν ὑπὸ τοῦ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου Νικοδήμου Ἁγιορείτου προτροπῇ καὶ ἀξιώσει τῆς ἱερᾶς καὶ κοινῆς συνάξεως πάντων τῶν μοναστηριακῶν τοῦ ἁγίου ὄρους πατέρων νῦν δὲ πρῶτον*

τύποις ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ τυπογράφου Γεωργίου Μελισταγοῦς. Διὰ συνδρομῆς τῆς σεβασμίας ὁμηγύρεως τῶν ἐν Ἄθῳ πατέρων. Εἰς κοινὴν τῶν μοναχῶν, καὶ πάντων τῶν ὀρθοδόξων λαϊκῶν χριστιανῶν ὠφέλειαν. Ἐν Ἑρμουπόλει, ἐκ τῆς τυπογραφίας Γ. Μελισταγοῦς Μακεδόνος. 1847.

In-8° de 1 planche et 128 pages. La planche, placée en face du titre, représente le groupe des saints Athonites au-dessous de la Vierge dite *ἡ Πλατυτέρα τῶν οὐρανῶν*. P. 3-4, préface de l'éditeur, suivie, p. 5-6, de diverses épigrammes. Pas de synaxaire, mais après l'office, p. 53-127, le *λόγος ἐγκωμιαστικός*. Inc. *Ὡσιακὴ πανήγυρις, πάντες οἱ δῆμοι τῶν ὁσίων συνάχθητε· μοναστῶν καὶ μιγάδων ἑορτὴ σήμερον εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν ἀνέτειλε.* P. 128, liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία ἁσματικὴ καὶ ἐγκώμιον τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, τῶν ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω διαλαμψάντων. Συγγραφέντα μὲν ὑπὸ Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου, καὶ ἐκδοθέντα τὸ πρῶτον ὑπὸ Γεωργίου Μελισταγοῦς, νῦν δὲ τὸ δεύτερον τυπωθέντα ὑπὸ Ἀβερκίου ἱερομονάχου τοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ κοινοβίου τοῦ Ῥωσσικοῦ, τοῦ ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἄθω. Ἐν τέλει δὲ προσετέθη καὶ ἡ ἀκολουθία τῆς ἁγίας Σκέπης τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας μετὰ δύο λόγων εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτήν. Ἐν Ἀθήναις. Τύποις Γεωργίου Καρυοφύλλη. (Ὁδὸς Νικία, ἀριθ. 23). 1869.*

In-8° de 72 + 55 pages. La première partie du volume est la reproduction exacte de l'édition de 1847 avec le même *ἐγκώμιον*, p. 30-72 ; la seconde partie contient, avec titre et pagination distincts, l'office de la *Σκέπη*. *Vid.* **Maria Deipara** 23a.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία ἁσματικὴ μετὰ ἐγκωμίου τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν τῶν ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω διαλαμψάντων συγγραφεῖσα μὲν ὑπὸ Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου καὶ ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ Γεωργίου Μελισταγοῦς τὸ δεύτερον δὲ ὑπὸ Ἀβερκίου ἱερομονάχου νῦν δὲ τὸ τρίτον ὑπὸ Κωνστ. Χ. Λουκάκη τοῦ ἐκ Καλαμῶν (προσκυνητοῦ). Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Α. Καλαράκη κάτωθι τοῦ Δημαρχείου 1897.*

In-8° de 64 pages. P. 26-60, *ἐγκώμιον* identique au précédent, à part quelques notes bibliographiques ajoutées par l'éditeur en faveur de ses diverses publications. P. 61-64, *διήγησις περί τινος ἁπλοῦ πάνυ ὠφέλιμος καὶ θαυμάσιος.* Inc. *Εὑρισκόμενός ποτε εἰς τὴν ἔρημον τῆς ἱερᾶς Θηβαΐδος διὰ νὰ λάβω πληροφορίαν ἢ ὠφέλειαν ἀπὸ τοὺς ἐκεῖσε ἐνασκουμένους ὁσίους πατέρας καὶ ἐναρέτους ἄνδρας.*

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Patres VII Ecclesiae Bulgaricae. — Iul. 17.

Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἑπταρίθμων ποιηθεῖσα παρὰ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις Γρηγορίου Μοσχοπολίτου.

In-fol. de 11 pages chiffrées de 1 à 11. C'est le dernier des sept offices qui forment le recueil de Grégoire de Moschopolis. *Vid.* **Clemens** ep. Bulgarorum. La page 12, non chiffrée, est occupée par une vignette de S. Luc. Pas de synaxaire, mais simplement ce qui suit, p. 8 : *Μηνὶ ἰουλίῳ ιζ'. τῶν ἁγίων θαυματουργῶν καὶ ἰσαποστόλων ἑπταρίθμων, Κυρίλλου, Μεθοδίου, Κλήμεντος, Σάββα, Ἀγγελαρίου, Γοράσδονος, καὶ Ναούμ.* Ce sont les apôtres qui, comme le dit le tropaire *εἰς τὸν στίχον* des petites vêpres, *φέγγει τῶν ἀρετῶν, Βουλγάρους καὶ Δαλμάτας, καὶ τῶν Μυσῶν τὰ πλήθη, διδάξαντες ἐνθέως, πρὸς θείαν πίστιν ἤγαγον.*

Patres XCIX Cretenses, saec. XI. — Oct. 7.

Ἀκολουθία τῶν ἐνενήκοντα ἐννέα ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Κρήτῃ ἀσκησάντων ἐξ ἀρχαίου χειρογράφου ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Νέστορος ἱεροδιακόνου Βασιλάκη τοῦ Κρητός. Ἐν Ἡρακλείῳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς « Προόδου. » 1879.

In-8° de 56 pages. Pas de synaxaire. P. 35-46, *βίος καὶ πολιτεία.* Inc. *Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων, καὶ εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ, λέγει ὁ φιλοσοφώτατος Σολομών, εὐλογημένοι χριστιανοί.* P. 46-54, *ἐγκώμια* imités de l'*ἐπιτάφιος* du samedi-saint ; p. 55-56, addition au texte de la vie. C'est un office commun à S. Jean l'Ermite et à ses 98 compagons. *Vid.* **Ioannes** eremita.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Patriarchae Hierosolymitani.

<Ἀκολουθία ψαλλομένη> εἰς τὴν μνήμην τῶν ἁοιδίμων πατριαρχῶν Ἱεροσολύμων.

A. Papadopoulos-Kerameus, *Ἀνάλεκτα Ἱεροσολυμιτικῆς σταχυολογίας*, t. I (St.-Pétersbourg, 1891), p. 124-41. Pas de synaxaire, mais deux canons, dont le premier a pour auteur « l'indigne Nil ». La série des patriarches mentionnés à l'office se ferme sur le nom de Grégoire, qui vivait en 1281.

Patricia m. sub Leone Isaurico. — Aug. 9.

Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μάρτυρος Πατρικίας ἐρανισθεῖσα παρὰ τοῦ Δημητρίου Διακοπούλου δημοδιδασκάλου ἐν ἔτει 1903. Τανῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα ἀδείᾳ μὲν τῆς ἱερᾶς συνόδου τῆς Ἑλλάδος φιλοτίμῳ δὲ δαπάνῃ Παναγιώτου Σ. Καψάνη. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Μιχαὴλ Ι. Σαλιβέρου 1905.

In-8° de 20 pages. P. 16, court synaxaire. Inc. *Ἡ ἁγία αὕτη Μαρία*

ἡ Πατρικία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ θηριωνύμου Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐν ἔτει 716.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Paulus apostolus. *Vid.* **Petrus** ap.

Paulus iunior m. Tripoli in Peloponneso, † 1818. — Maii 22.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Παύλου τοῦ νέου τοῦ ἐν Τριπόλει τῆς Πελοποννήσου μαρτυρήσαντος. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ Χριστοφόρου ἐλαχίστου μοναχοῦ καὶ προσκυνητοῦ τοῦ Λημνίου. Νῦν δὲ τὸ πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα πρὸς εὐχερεστέραν χρῆσιν τῶν ἐν ταῖς ἁγίαις τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις ψαλλόντων αὐτήν, καὶ ψυχικὴν σωτηρίαν τῶν τύποις ταύτην ἐκδεδοκότων. Ἐν Τριπόλει, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς Ἀρκαδίας. 1858.*

In-8° de 1 feuillet, 27 pages et 3 pages blanches. Pas de synaxaire à l'office, mais les pages 21-27 contiennent le récit du martyre : *Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Παύλου τοῦ νέου, τοῦ ἐν Τριπόλει (τῆς Πελοποννήσου) λαμπροφανῶς ἀθλήσαντος, ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1818, μαΐου 22.* Inc. prologus : *Ἀγαλλιάσθω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν, καὶ αἱ νεφέλαι εὐφροσύνην ῥανάτωσαν.* Inc. vita : *Οὗτος ὁ ἔνδοξος ἀθλητής, ὁ ὁσιομάρτυς Παῦλος, ἦτον Πελοποννήσιος, ἀπὸ ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Σοπωτὸν, ἐκ τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων.*

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 64 ; bibl. des Bollandistes.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος Παύλου τοῦ νέου τοῦ ἐν Τριπόλει τῆς Πελοποννήσου μαρτυρήσαντος συντεθεῖσα μὲν παρὰ Χριστοφόρου ἐλαχίστου μοναχοῦ καὶ προσκυνητοῦ τοῦ Λημνίου. Νεωστὶ δὲ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας ἐκτυπωθεῖσα καὶ διορθωθεῖσα δαπάνῃ Ἀσημακοπούλου καὶ Σαλαπάτα. Πρὸς εὐχερεστέραν χρῆσιν τῶν ἐν ταῖς ἁγίαις τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις ψαλλόντων αὐτήν. Ἐν Τριπόλει τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον Ἰω. Α. Ἀσημακοπούλου καὶ Ἰω. Π. Σαλαπάτα. 1893.*

In-8° de 24 pages. P. 19-24, *μαρτύριον* comme dans l'édition précédente. C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Maii, p. 405-410, en a publié un autre composé par un moine du couvent de Roussico.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 178 ; bibl. des Bollandistes.

Paulus et Iuliana mm. *Vid.* **Gerasimus** mon. in deserto Iordani.

Pelagia. *Vid.* **Porphyrius** mimus.

Acoluthiae adversus **pestem.**

1. *Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον. Ἐνε-*

τίησι. 1742. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.

In-8° de 36 pages. Le titre de départ, plus explicite, est ainsi conçu : *Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον πρὸς λοιμικὴν ἀσθένειαν. Ποίημα Γεωργίου ἱερέως τοῦ Παπαδοπούλου Κρητὸς ἐκ Σούδας. Περιέχει δὲ καὶ ἐν τῷ τέλει, δ'. ἱλασθηρίους εὐχὰς, τοῦ αὐτοῦ, ἐν τῷ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως μπανίῳ. Περιέχει δὲ ὁ κανὼν, ἀκροστιχίδα τήνδε, Δέησις Γεωργίου θύτου Παπαδοπούλου.*

Athènes, bibl. du Parlement ; Venise, Saint-Marc.

2. *Βιβλίον καλούμενον Μυρίπνοον περιέχον παρακλητικὰς ἀκολουθίας, μίαν τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, τέσσαρες τῆς Θεοτόκου, μία τῶν οὐρανίων ἀσωμάτων, καὶ μία τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους. Καὶ ἕναν ἰαμβικὸν κανόνα ὁμοιοκατάληκτον τῆς Θεοτόκου. Καὶ τὸ οὖσης ὡρίας ἰαμβικόν. Καὶ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου μύρου. Συντεθὲν παρὰ τοῦ πανοσιολογιωτάτου ἁγίου ἀρχιμανδρίτου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κυρίου Ἰωάννου Ἱεροσολύμου Κεφαληνιέως ἱεροκήρυκος. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθὲν ἀναλώμασιν ἰδίοις τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως, καὶ Μιχαὴλ Ἀλμαλῆ ἀπὸ Ἐσκὶ Ζαρᾶ τῆς ἐπαρχίας τοῦ μεγάλου Τουρνόβου, πρὸς ὄνησιν τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἀδείᾳ καὶ προτροπῇ τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου, κυρίου Γρηγορίου. Ἐν τῷ τοῦ πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τυπογραφείῳ. Ἔτει 1808.*

In-4° de 56 pages. Comme le titre l'indique, on trouve successivement dans cette plaquette un canon à Notre Seigneur, à réciter en cas de maladie, 4 canons à la Vierge contre la peste, un canon aux anges et à tous les saints, un autre à S. Charalampe contre la peste, un canon iambique à la Vierge, l'évangile du dimanche de Thomas en vers iambiques, puis, p. 12-56, l'office pour la consécration du saint chrême composé par l'éditeur.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Παρακλητικὸν κατὰ τῆς πανώλους, περιέχον τέσσαρας παρακλήσεις · πρώτην μὲν εἰς τὴν κυρίαν ἡμῶν Θεοτόκον · δευτέραν δὲ εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον κοινῶς, καὶ εἰς τὸν ἅγιον Βησσαρίωνα, νέον ἱεράρχην, ἀρχιεπίσκοπον Λαρίσσης · τρίτην δὲ εἰς τὸν ἅγιον νέον ἱερομάρτυρα Σεραφὶμ, καὶ τετάρτην εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον · ποίημα Κοσμᾶ ἱερομονάχου Ἁγιοταφίτου ἐκ χώρας Γάννου. Προσετέθη εἰς τὸν ἅγιον ἱερομάρτυρα Χαραλάμπην ποίημα Ἰωάσαφ μοναχοῦ Ἁγιωρίτου. Ἐτυπώθη δὲ νεωστὶ δαπάνῃ καὶ ἀναλώμασι τοῦ Παναγίου Τάφου πρὸς κοινὴν χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν πάντων τῶν ὀρθοδόξων. Ἐν Βιέννῃ, 1816. Ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ τυπογραφείου δὲ Χιρσφέλδ.*

Petit in-4° de 39 pages. P. 3-10, canon à la Vierge composé d'emprunts à l'acathiste ; p. 10-17, canon à S. Nicolas et à S. Bessarion de Larissa ; p. 17-24, canon à S. Séraphin, néo-martyr ; p. 24-31, canon à S. Georges ; p. 32-39, canon à S. Charalampe, du moine Joasaph.

Mont Athos, monastère de Dionysiou.

4. *Ἡ παράκλησις διὰ τὴν παῦσιν τῆς πανώλου νόσου. Συνετάχθη ἡ παροῦσα δαπάνῃ τοῦ κλήρου τοῦ δήμου Λευκάδος. Ἐν Λευκάδι τυπογραφεῖον Ὁ Πίνδος. Γ. Χριστοδούλου. 1866.*

In-8° de 16 pages. Office destiné à être récité le 1er juin, en mémoire de la délivrance de la peste en 1744.

Bibl. de l'Auteur.

Petrus apostolus Romae. — Ian. 16.

<Ἀκολουθία> τῆς τιμίας ἀλύσεως τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Πέτρου.

J.-B. Pitra, *Hymnographie de l'Église grecque* (Rome, 1867), p. xix-xlv, avec des inédits tirés de divers manuscrits, p. xlvi-lviii.

Petrus et Paulus apostoli. — Iun. 29, 30.

1. *<Ἀκολουθία> τῶν ἁγίων ἐνδόξων πανευφήμων ἀποστόλων καὶ πρωτοκορυφαίων Πέτρου καὶ Παύλου.*

J.-B. Pitra, *Hymnographie de l'Église grecque* (Rome, 1867), p. lix-cxxix. Outre l'office ordinaire des Ménées, cette publication contient d'importantes pièces inédites, mais semées un peu au hasard dans un regrettable désordre.

2. *Vid.* **Apostoli** duodecim 2.

3. *Παράκλησις καὶ οἶκοι εἰς τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς ἀποστόλους καὶ πρωτοκορυφαίους Πέτρον καὶ Παῦλον ἀναγινωσκομένη τὴν 29 καὶ 30 ἰουνίου ὑπὸ Γεωργίου Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἀθῆναι 1921.*

In-8° de 16 pages. P. 2-9, *Κανὼν παρακλητικὸς πρὸς τοὺς δώδεκα ἀποστόλους, ποίημα Νικοδήμου Ἁγιορείτου.* Inc. *Τῶν ἀποστόλων τῷ ναῷ νῦν προσδράμωμεν.* P. 9-15, *οἶκοι εἰκοσιτέσσαρες, ποίημα Νικοδήμου Ἁγιορείτου, εἰς τοὺς κορυφαίους τῶν ἀποστόλων Πέτρον καὶ Παῦλον.* Inc. *Ἄναρχος ὢν τῷ χρόνῳ, ἀρχὴν εἴληφε χρόνου.* P. 16, rubriques et tropaires principaux du 29 juin.

Bibl. de l'Auteur.

4. *Παράκλησις καὶ κδ' οἶκοι εἰς τοὺς θείους καὶ πρωτοκορυφαίους ἀποστόλους Πέτρον καὶ Παῦλον καὶ εἰς τοὺς 12 ἀναγινωσκομένους 29 καὶ 30 ἰουνίου. Ἐκδίδεται χάριν εὐλαβείας ὑπὸ τοῦ ωἰδεσιμωτάτου καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α Βουτέρη*

ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἀναγινώσκονται ἑκάστην πέμπτην, μὴ ἑορταζομένου ἁγίου. Προσετέθησαν πολυέλεος, βίος τῶν ἁγίων καὶ μακαριστήρια. Ἀθῆναι, 1925.

In-16 de 36 pages. Réimpression de la brochure précédente.

Bibl. de l'Auteur.

Petrus ep. Argivorum, † post 920. — Maii 3.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Πέτρου ἀρχιεπισκόπου Ἄργους καὶ Ναυπλίου τοῦ θαυματουργοῦ. Ἐτυπώθη ἀναλώμασι μὲν τοῦ χρησιμωτάτου κυρίου κυρίου Γεωργίου Μάρκου Ζωγράφου, συνδρομῇ δὲ τοῦ χρησιμωτάτου, καὶ ἐκλαμπροτάτου κόμητος κυρίου κυρίου Νικολάου Ταρωνίτη τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν.* [Marque de l'imprimeur.] *Ἐνετίησιν. ᾳψκθ'. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ, τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 22 pages et 1 feuillet blanc. P. 3, dédicace de l'éditeur, *Γεώργιος Μάρκος ὁ Ζωγράφος*, à Nauplie, sa patrie ; p. 4, gravure représentant le saint ; p. 15-19, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ Πέτρος, πατρίδα μὲν εἶχε τὴν βασιλεύουσαν τῶν πόλεων Κωνσταντινούπολιν.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de feu Georges Baltazzi ; Paris, bibl. de Hubert Pernot.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Πέτρου ἀρχιεπισκόπου Ἄργους καὶ Ναυπλίου, τοῦ θαυματουργοῦ. Ἐτυπώθη τὸ πρῶτον διὰ συνδρομῆς Νικολάου Ταρωνίτου τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν. Ἐνετίησι 1727. Νῦν δὲ τὸ δεύτερον κατὰ τὴν πρώτην ἔκδοσιν μετετυπώθη διὰ συνδρομῆς τῶν Ἀργείων. Ἐν Ναυπλίῳ. ἐκ τῆς τυπογραφίας Κωνσταν. Τόμπρα Κυδωνιέως, καὶ Κωνσταντίνου, Ἰωαννίδου Σμυρναίου. 1836.*

Petit in-16 de 4 feuillets et 24 pages. Des feuillets liminaires, le premier est blanc, le second est occupé par le faux-titre, le troisième par le titre, et le quatrième, par la gravure du saint au verso. P. 15-19, synaxaire, comme au n° 1.

Athènes, bibl. Nationale et bibl. de Jean Blachoyanis.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Πέτρου τοῦ θαυματουργοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἄργους καὶ Ναυπλίου. Τυπωθεῖσα μὲν τὸ πρῶτον ἐν Ἐνετίᾳ κατὰ τὸ 1727, διὰ συνδρομῆς Νικολάου Ταρωνίτη τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν, νῦν δὲ τὸ δεύτερον ὑπὸ Κ. Ἀντωνιάδου. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Κ. Ἀντωνιάδου. Ὁδὸς Περικλέους ἀριθ. 226. 1861.*

Petit in-16 de 32 pages. Réimpression du n° 2, avec même synaxaire p. 24-27.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement ; Pétrograd, bibl. publique : 61.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Πέτρου, ἀρχιεπισκόπου Ἄργους καὶ Ναυπλίου, τοῦ θαυματουργοῦ, ἑορταζομένου τῇ γ′ μαΐου, διασκευασθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀργολίδος Δανιήλ. Ἐν Ἀθήναις, τύποις « Ὁ Κάδμος » Γ. Μελισταγοῦς. (Ὁδὸς Λέκα, ἀριθ. 45, κάτωθι τῆς οἰκίας Ι. Ῥοδίου λοχαγοῦ.) 1870.*

In-8° de 3 feuillets, 2 pages chiffrées en grec, 37 pages et 1 feuillet blanc. En face du titre, gravure du saint ; fol. 3, approbation du saint-synode de Grèce, datée du 31 mars 1870 ; p. *α′-β′*, préface de Daniel d'Argolide ; p. 22-30, synaxaire. Inc. *Ὁ λαμπρὸς καὶ πανεύφημος οὗτος τῆς ἐκκλησίας ἱεράρχης ἤκμασε περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ θ′ μετὰ Χριστὸν αἰῶνος.* Cet office est entièrement distinct de celui publié sous les trois premiers numéros.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 179 ; bibl. des Bollandistes.

5. *Vid.* **Timotheus et Maura** 4, 5.

6. *Ὁ πολιοῦχος τοῦ Ἄργους ἅγιος Πέτρος ἐπίσκοπος Ἄργους ὁ θαυματουργὸς ὑπὸ Χρήστου Παπαοικονόμου δ. θ. ἱερέως καὶ οἰκονόμου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Ἀθηνῶν. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Σ. Βλαστοῦ 20 ὁδὸς Νίκης - Ἀπόλλωνος 2. 1908.*

In-8° de 192 pages. Après une bonne étude sur Argos et ses évêques, l'auteur aborde la vie de S. Pierre ; il en publie le texte en grec ancien (BHG. 1504) et réédite les homélies déjà publiées du saint évêque. L'ouvrage se termine par l'ancienne acolouthie de 1729, p. 141-59, et par le nouvel office de Daniel d'Argolide, p. 159-79, mais les synaxaires sont supprimés comme superflus après la biographie donnée par l'auteur dans la première partie du volume. Notons que l'auteur n'a pas dû avoir entre les mains l'édition de 1729 (il écrit 1727, comme dans le titre des n°s 2 et 3), car le texte qu'il nous offre comme emprunté à cette édition, s'en distingue notablement. Il a sans doute utilisé quelque copie particulière. Le mot *ἱερᾶς* du titre ne figure que sur la couverture.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Phanurius m. in insula Rhodo. — Aug. 27.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Φανουρίου τοῦ νεοφανοῦς, ὅστις ἐγνώσθη περί που τὸ ᾰφ′. 1500 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ ἐν μηνὶ αὐγούστῳ κζ′. 27.*

Νέον Λειμωνάριον[1], P. I, p. 103-111, avec synaxaire, p. 108-110. Inc. *Οὗτος ὁ λαμπρὸς ἀθλητὴς τοῦ Κυρίου καὶ μάρτυς ἀήττητος.* L'existence du saint a été révélée par une inscription, au temps de Nil, archevêque de Rhodes ; || *Νέον Λειμωνάριον*[3], p. 317-28, avec même synaxaire, p. 321-26 ; || *Νέον Λειμωνάριον*[4], p. 81-87, avec synaxaire nouveau, p. 85-86.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος, Φανουρίου τοῦ νεοφανοῦς. Ὅστις ἐγνώσθη περί που τὸ ᾳφ'. 1500 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ. Ἐν μηνὶ αὐγούστῳ · κζ' · 27. Ὑπὸ Ἀναγνώστου Τελωνοῦ. Ἐν Ἑρμουπόλει, Σύρου τύποις Μ. Π. Περίδου. 1862.*

In-8° de 16 pages. Réimpression du n° 1, mais le synaxaire est rejeté après l'office, p. 11-15. P. 16, liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Φανουρίου τοῦ νεοφανοῦς ὅστις ἐγνώσθη περί που τὸ ᾳφ'. 1500. ἔτους ἀπὸ Χριστοῦ. Ἀντιγραφεῖσα ἐκ τοῦ τετυπωμένου Νέου Λειμωναρίου (καὶ τύποις ἐκδοθεῖσα διὰ συνδρομῆς τῶν χριστιανῶν). Ἐν Ζακύνθῳ, τυπογραφεῖον « Ὁ Ζάκυνθος » 1873.*

In-8° de 28 pages. Réimpression du n° 1, avec le synaxaire, p. 17-20, à sa place normale.

Bibl. de l'Auteur.

4. *Βίος καὶ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Φανουρίου τοῦ νεοφανοῦς · συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ πανοσιολογιωτάτου ἱερομονάχου Νικηφόρου Γεωργιάδου τοῦ Νεαμονήτου τοῦ ἐκ Καρδαμύλων τῆς Χίου. Ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου Ι. Κ. Χούμης βιβλιοπώλης ἐκδότης. 1877.*

In-8° de 16 pages, dont les 2 dernières blanches. Identique au n° 1, quoi qu'en dise le titre.

Bibl. de l'Auteur.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Φανουρίου τοῦ νεοφανοῦς.*

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Aug., p. 387-97, avec même synaxaire, p. 393-95.

6. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Φανουρίου τοῦ νεοφανοῦς. Ἐκδίδεται δαπάνῃ Μαρίας Γεωργίου Φιοράκη. Ἐν Ἀθήναις τύποις « Ἀστραπῆς » Βικ. Ἀδαμαντίδου 1898.*

In-8° de 16 pages, avec synaxaire, p. 7-13. Le titre transcrit ici est emprunté à la couverture ; il n'y a à l'intérieur qu'un simple titre de départ.

Bibl. de l'Auteur.

7. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ποιμένος καὶ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Φανουρίου τοῦ νεοφανοῦς ψαλλομένη τὴν 27 αὐγούστου. [Προσετέθησαν δὲ ἐν τῷ τέλει ὁ βίος τοῦ ἁγίου Φανουρίου, οἱ 24 οἶκοι τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου, ἐγκώμιον κατὰ ἀλφάβητον εἰς τὴν Θεοτόκον. Καὶ εἷς*

παρακλητικὸς κανὼν εἰς τὴν ἁγίαν Θεοδώραν καὶ διάφορα μεγαλυνάρια. Ἀξιώσει καὶ θερμεῖ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου. Καὶ τοῦ διδασκάλου Κ. Βασιλείου Ζώτου Μελοσσοῦ. — Πρὸς ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἐν Ἀθήναις 8)βριος 1899.]

In-8° de 40 pages. Le passage entre crochets est emprunté à la couverture, car le titre-frontispice est occupé presque en entier par la gravure de S. Phanourios. Pas de synaxaire, mais on trouve, p. 23-25, une notice du saint des plus fantaisistes. Inc. *Ὁ ἅγιος Φανούριος ὁ ἔνδοξος μεγαλομάρτις καὶ προστάτης τῆς νήσου Ῥόδου, νεοφανὴς ἐκ νέων θαυμάτων ἀπὸ τὸ 1500 μ. Χ. καὶ ἐντεῦθεν, ἐγεννήθη εἰς ἓν προάστειον τοῦ Ἡρακλείου τῆς Κρήτης.* P. 26-31, les vingt-quatre *οἶκοι* de S. Georges ; p. 32-33, prière alphabétique à la Vierge ; p. 34-39, canon paraclétique à Ste Théodora (11 mars) par Séraphin d'Arta ; p. 39-40, divers *μεγαλυνάρια.*

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

8. *Ἰωάννου Λευκοπούλου. Βίος καὶ θαύματα ἁγίου Φανουρίου τοῦ νεοφανοῦς. Ἐν Ἀθήναις τύποις καταστημάτων Κώστη-Χαιροπούλου 1903.*

In-8° de 110 pages et 1 feuillet blanc. Cette prétendue vie n'est qu'un roman à la Ponson du Terrail. Nous la signalons ici pour mettre le lecteur en garde contre une supercherie littéraire et liturgique.

Bibl. de l'Auteur.

9. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Φανουρίου τοῦ νεοφανοῦς συνταχθεῖσα παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Νικοδήμου Ἁγιορείτου. Ἐκειδομένη τὸ δεύτερον παρὰ τοῦ αἰδεσιμωτάτου Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως ἐφημερίου τοῦ ἐνταῦθα ναοῦ τοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἐν Ἀθήναις 1909.*

In-8° de 24 pages, dont la dernière ne contient qu'une réclame de l'éditeur. P. 14-17, synaxaire comme ci-dessus. En dépit de l'affirmation contenue dans le titre, ce n'est pas une acolouthie distincte de celle de Nicéphore de Chio, insérée au *Νέον Λειμωνάριον.*

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

10. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ποιμένος καὶ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Φανουρίου τοῦ νεοφανοῦς ψαλλομένη τὴν 27 αὐγούστου ἐκδίδεται ἐπιμελείᾳ καὶ ἀναλώμασι τοῦ κ. Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ὁσίου Μελετίου μετὰ βίου ἐκτεταμένου καὶ παρακλήσεως τοῦ ἁγίου. Ἐν Ἀθήναις τύποις « Πανελληνίου κράτους » 13 - ὁδὸς Ἀριστείδου - 13 1914.*

In-8° de 48 pages. Pas de synaxaire. P. 28-34, canon paraclétique au saint ; p. 34-39, notice différente de celle de l'édition précédente. Inc.

Ὁ παρ' ἡμῶν σήμερον ἐγκωμιαζόμενος καὶ ἐπαινούμενος λαμπρὸς ἀθλητὴς τοῦ βασιλέως Χριστοῦ ; p. 40-44, discours sur le blasphème ; p. 44-48, vie et forfaits de Judas l'Iscariote.

Bibl. de l'Auteur.

11. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Φανουρίου τοῦ νεοφανοῦς συνταχθεῖσα παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Νικοδήμου Ἁγιωρείτου. Ἐν Ἀθήναις βιβλιοπωλεῖον « Ὁ Κάδμος » Ἀνδρέου Β. Πάσχα 1914.*

In-8° de 23 pages. Réimpression du n° 9, avec le synaxaire, p. 14-18.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

12. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Φανουρίου τοῦ νεοφανοῦς ψαλλομένη τὴν 27 αὐγούστου. Προσετέθησαν « Ὁμιλία περὶ κυριακῆς ἀργίας », « Ὕμνος εἰς τὴν Θεοτόκον ἡμῶν », « Ἐπιστροφὴ ἑνὸς νέου εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν », καὶ « Παραίνεσις τοῦ ἐκδότου ». Ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμ. καὶ πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἀθῆναι 1925.*

In-16 de 36 pages. Réimpression de la précédente édition.

Bibl. de l'Auteur.

13. *Ἀκολουθία καὶ ἱστορία τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Φανουρίου τοῦ νεοφανοῦς μὲ 12 καλλιτεχνικὰς εἰκόνας τοῦ μαρτυρίου. Ἐκδίδεται δαπάνῃ Δ. Σ. Μούση. Ἐν Ἀθήναις τύποις καταστημάτων « Ἀκροπόλεως ». Χονδρικὴ πώλησις, ὁδὸς Σοφοκλέους ἀρ. 8. Δ. Μούσην* [*1925*].

In-8° de 16 pages, en dehors de la couverture qui seule contient le titre. L'année n'est pas indiquée dans cette édition, pas plus que dans une précédente, absolument semblable à celle-ci, hormis les gravures. Nous en négligeons la description, le titre ayant disparu avec la couverture dans l'unique exemplaire que nous en ayons rencontré.

Bibl. de l'Auteur.

Philemon. *Vid.* **Porphyrius** mimus.

Philippus apostolus. — Nov. 14, Iul. 31.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου ἑνὸς τῆς πρώτης χορείας τῶν δώδεκα, ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ τοῦ νοεμβρίου μηνός. Ἐνετίῃσιν, ᾳψξθ'. 1769. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 1 feuillet pour le titre et 36 pages. P. 1-21, office du 14 novembre, avec synaxaire, p. 15-16. Inc. *Οὗτος ἦν ἀπὸ Βηθσαϊδὰ*

τῆς πόλεως, συμπολίτης Ἀνδρέου καὶ Πέτρου, πολὺς δὲ ὢν ταῖς βίβλοις τῶν προφητῶν προκείμενος. P. 22-36, *Τῇ λα'. Ἰουλίου· ἑορτάζομεν ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ, τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου, τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου.* Ce nouvel office a un court synaxaire, p. 30. Inc. *Οὗτος ἦν ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, συμπολίτης Ἀνδρέου καὶ Πέτρου, καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, καὶ Ἱεραπόλει, καὶ τὰς τῆς Μυσίας καὶ Λυδίας πόλεις, σὺν Μαριάμνῃ τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale et bibl. du Parlement ; Venise, Saint-Marc.

2. *Φυλλάδιον περιέχον συναρμολογημένας τὰς δύο ἱερὰς ἀκολουθίας τοῦ τε ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ. Ἐκδίδεται τὸ πρῶτον. Ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Νικολάου Βαγλαμάλη. 1867.*

In-8° de 44 pages. Cette édition préparée par Philippe C. Mégaboulès sous la direction de son oncle, Néophyte de Byzance, métropolite de Thessalonique, fond en un seul les deux offices de S. Philippe et de Grégoire Palamas : le premier est identique à celui du numéro précédent dans les parties non supprimées pour des nécessités liturgiques ; le second est l'œuvre du patriarche Philothée de Constantinople, le fougueux défenseur du Palamisme. Le synaxaire est absent, mais on trouve à la fin du volume, p. 36-44, un éloge pompeux de Palamas. Inc. *Οὗτος ὁ τοῦ θείου καὶ ἀνεσπέρου φωτὸς υἱός, ὁ ἀληθὴς τῷ ὄντι τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος καὶ θαυμαστὸς τῶν θείων ὑπηρέτης καὶ λειτουργός.*

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία καὶ βίοι τῶν ἁγίων ἀποστόλων Φιλίππου ἑνὸς τῆς πρώτης χορείας τῶν δώδεκα· τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Κωνσταντίνου τοῦ ἐκ τῆς περιφήμου νήσου Ὕδρας· καὶ τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Παντελεήμονος ἀθλήσαντος ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ τῆς ἐπαρχίας Σιτείας. Διήγησις περὶ τῆς ἁγίας κάρας τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Φιλίππου. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Παντελεήμονος. Ἄθλησις τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Ἀναστασίου. Διήγησις τοῦ ἁγίου Δανιὴλ τοῦ ἐξ Ἰσμαηλιτῶν καὶ ὀπτασία καὶ βίος τοῦ ἁγίου Μητροφάνους ἐπισκόπου Βορονεζίας τοῦ Ρώσσου. Ἐκδοθεῖσα ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Κωνσταντίνου Χρ. Δουκάκη προσκυνητοῦ τοῦ ἐκ Καλαμῶν τῆς Πελοποννήσου. Ἐν Ἀθήναις τύποις Ἰωάννου Νικολαΐδου 1896.*

In-8° de 1 feuillet et 66 pages. P. 1-26, office combiné pour le 14 novembre des SS. Philippe, Constantin et Pantéléémon, suivi, p. 26-37, du *μαρτύριον* abrégé de ce dernier. Inc. *Οὗτος ὁ γενναῖος τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς Παντελεήμων, πατρίδα μὲν ἀπὸ γονέων ἔσχε τὴν περίφημον νῆσον Σπέτζας.* P. 37-44, *μαρτύριον* pour le 18 novembre du néomartyr Anastase et récit de Daniel le moine. Inc. *Πλησίον τῆς πόλεως*

Ἰωαννίνων εὑρίσκεται χώρα μεγάλη, εἰς τὴν ὁποίαν κατῴκει ἀσεβὴς Ἀγαρηνός. P. 44-51, vision de Daniel le moine racontée par lui-même. P. 51-66, vie pour le 23 novembre de Métrophane, évêque de Voronèze, traduite du russe. Inc. *Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Μητροφάνης κατήγετο ἐκ τῆς Ῥωσσίας; καὶ Ῥῶσσος τὸ γένος.* Cette brochure forme un supplément au mois de novembre du *Μέγας συναξαριστής* de C. Doukakès.

Bibl. de l'Auteur.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου.*

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 91-92. Addenda aux Ménées.

Philothea v. Atheniensis, † 1589. — Febr. 19.

1. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Φιλοθέης τῆς ἐξ Ἀθηνῶν ψαλλομένη κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην, τοῦ φευρουαρίου μηνός. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, συνδρομῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ ἐντιμοτάτου καὶ εὐγενεστάτου κυρίου Λεονάρδου ποτὲ Δημητρίου Καπετανάκη τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν. Καὶ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. αφοε'. Ἐνετίησιν, 1775. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 23 pages. Au revers du titre, gravure de la sainte. P. 13-20, synaxaire. Inc. *Θαυμάσια εἶναι τῳόντι, καὶ ἄξια διηγήσεως τῶν παλαιῶν μαρτύρων τε καὶ ὁσίων,*

N.B. Le synaxaire ci-dessus, dans sa forme actuelle, est une métaphrase ayant pour auteur Macaire, ancien évêque de Corinthe. Elle a paru sous son nom dans le *Νέον Λειμωνάριον*[1], P. I, p. 124-28 ; *Νέον Λειμωνάριον*[3], p. 43-49.

Athènes, bibl. du Parlement ; Venise, Saint-Marc.

2. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Φιλοθέης τῆς ἐξ Ἀθηνῶν, ψαλλομένη κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην, τοῦ φευρουαρίου μηνός. Κατὰ πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, συνδρομῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ ἐντιμοτάτου καὶ εὐγενεστάτου κυρίου Λεονάρδου ποτὲ Δημητρίου Καπετανάκη τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν. Καὶ μετὰ πλεῖστης ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. αφοε'. Ἐνετίησιν, 1775. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Μετατυπωθεῖσα δὲ δεύτερον δαπάνῃ τῶν κυρίων Θ. Β. Χ. Παναγιώτου Ἀθηναίου καὶ Ἀναστ. Νικολαΐδου Κυδωνιαίως. Καὶ μετ' ἀκριβείας ἐπιθεωρηθεῖσα παρὰ τοῦ σεβασμιωτάτου ἐπισκόπου Ἀττικῆς κυρίου Νεοφύτου. Ἀθήνησι, τύποις, Θ. Β. Χ. Παναγιώτου. 1849.*

In-8° de 23 pages. Au verso du titre, gravure de la sainte. P. 13-20, *βίος καὶ πολιτεία,* comme au numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 72 et 198.

3. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Φιλοθέης τῆς ἐξ Ἀθηνῶν ψαλλομένη κατὰ τὴν δεκάτην ἑνάτην τοῦ φεβρουαρίου μηνός, τύποις ἐκδοθεῖσα συνδρομῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ ἐντιμωτάτου. καὶ εὐγενεστάτου κυρίου Λεονάρδου ποτὲ Δημητρίου Καπετανάκη τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν αψοε' Ἐνετίησιν 1775.*

D. G. Kambouroglou, *Μνημεῖα τῆς ἱστορίας τῶν Ἀθηνῶν*, t. I (Athènes, 1889), p. 145-65. Simple réimpression de l'édition princeps, avec transposition du synaxaire, placé ici en tête de l'office, p. 145-52.

4. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Φιλοθέης τῆς ἐξ Ἀθηνῶν.*

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Febr., p. 306-329, avec le synaxaire ordinaire, p. 316-23, et un article emprunté à la revue *Ἑστία*, t. III (Athènes, 1878), p. 189-90.

5. *Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας καὶ θεοφόρου μητρὸς ἡμῶν Φιλοθέης τῆς ἐξ Ἀθηνῶν ἐν Βενετίᾳ ἐκδοθεὶς τὸ πρῶτον ἔτει 1775. Ἐκδίδοται ὑπὸ τῆς οἰκογενείας Μιλτιάδου Βενιζέλου. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Ἀνέστη Κωνσταντινίδου 1893.*

In-8° de 32 pages. Le texte de la vie est identique à celui des éditions précédentes, mais il se trouve ici placé en tête de la brochure, p. 3-12 ; l'office occupe les pages 13-32.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 69 ; bibl. des Bollandistes.

6. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς ὁσίας καὶ θεοφόρου μητρὸς ἡμῶν Φιλοθέης τῆς ἐξ Ἀθηνῶν, ψαλλομένη τῇ 19 φεβρουαρίου. Ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον ἐν Βενετίᾳ τὸ ἔτος 1875. Ἐκ δευτέρου ὑπὸ τῆς οἰκογενείας Μιλτιάδου Μπενιζέλου τὸ ἔτος 1893. Νῦν δὲ ὑπὸ τοῦ ἱερέως Γεωργίου Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου πρὸς κοινὴν ἁπάντων τῶν φιλεόρτων χριστιανῶν ὠφέλειαν. Ἐν Ἀθήναις 1923.*

In-8° de 32 pages. A la suite de l'office, p. 22-29, vie comme aux numéros précédents ; p. 30-32, diatribe de l'éditeur sur les mauvaises lectures.

Bibl. de l'Auteur.

Sur cette sainte locale et son milieu social, voir les articles de D.G. Kambouroglou intitulés : « *Φιλοθέη Βενιζέλου* » *ἡ ἁγία προστατὶς τῶν Ἀθηνῶν*, parus dans le journal *Ἀκρόπολις*, en 1911, les 4, 6-12, 14, 16, 18, 19, 23, 25 septembre, et les 2, 4, et 8 octobre.

Phocas ep. Sinopes, saec. II. — Sept. 22.

Ἀκολουθία πλήρης βίος καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Φωκᾶ ἐπισκόπου Σινώπης τοῦ θαυματουργοῦ. Τὸ πρῶτον ἐκδίδοται φιλοτίμῳ δαπάνῃ ὑπὸ τοῦ ἐφημερεύοντος ἐν τῷ

πανενδόξῳ αὐτοῦ ναῷ ἀρχιμανδρίτου κυρίου κυρίου Κυρίλλου Βοΐνη ἐκ τῆς ἱερᾶς μονῆς Πάτμου. Ἐν Ἀθήναις. Εὑρίσκεται παρὰ τῷ Κωνσταντίνῳ Χρ. Δουκάκῃ 1898.

In-8° de 18 pages et 1 feuillet. P.14, brève notice de synaxaire. Inc. *Οὗτος ἐγένετο υἱὸς Παμφίλου καὶ Μαρίας, καταγόμενος ἐκ πόλεως Σινώπης.* Le feuillet final contient au verso une réclame de l'éditeur.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Photina Samaritana et soc. mm. — Febr. 26, Maii 6.

1. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Φωτεινῆς τῆς Σαμαρίτιδος, ᾗ ὡμίλησεν ὁ Χριστὸς ἐν τῷ φρέατι. Συντεθεῖσα παρὰ Ἐμμανουὴλ ἱερέως τοῦ Τζάνε λεγομένου Μπουνιαλῆ, τοῦ εἰκονογράφου, καὶ τυπωθεῖσα ἐκ τῶν ἀναλωμάτων τοῦ εὐγενεστάτου κυρίου Νικολάου τοῦ Πουλημένου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori. Ἐνετίησιν, ᾳχοα'. Παρὰ Ἀνδρέᾳ τῷ Ἰουλιανῷ.*

In-4° de κ' pages. P. γ'-δ', dédicace de l'éditeur au métropolitain de Philadelphie, Mélèce Chortakios ; p. ια'-ις', synaxaire. Inc. *Εἰς ταῖς ἡμέραις τοῦ Νέρωνος τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων ἐκινήθη μεγάλος διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν.* Au bas de la dernière page, cette intéressante note : *Ἠξεύρετε χριστιανοί μου, ὅτι ἡ μνήμη τούτη τῆς ἁγίας Φωτεινῆς εἶναι εἰς ταῖς κς'. τοῦ φευρουαρίου μηνὸς, ἀμὴ διὰ νὰ πέφτῃ ταῖς περισσότεραις φοραῖς εἰς καιρὸν τῆς ἁγίας μεγάλης τεσσαρακοστῆς, ὅποιος ἔχει εὐλάβειαν, τὴν θέλει ψάλλῃ μαζὴ μὲ τὸν ἅγιον τῆς ἡμέρας εἰς ταῖς ς'. τοῦ μαΐου μηνὸς, ὡς καθὼς καὶ ἡ ταλαίπωρος Κρήτη, ἐξαρχῆς ὁποῦ ἔλαμπεν ἡ ὀρθοδοξία, ἐπεκράτησεν νὰ τὴν ψάλλῃ. καὶ ὅποιος εὕρῃ κατάνυξιν ἐκ τούτου τοῦ μικροῦ πονήματος, ἂς παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν, νὰ συγχωρέσῃ τῆς ἁμαρτωλῆς ψυχῆς ἐκείνου, ὁποῦ τὴν ἐσύνθεσεν, καὶ ἐκείνου, ὁποῦ ἐξωδίασεν, καὶ τὴν ἐτύπωσεν. Ἔῤῥωσθε: —*

N. B. Des deux éditions parues, l'une à Smyrne, par les soins de l'archidiacre Grégoire, le futur patriarche, vers la fin du XVIIIe siècle, l'autre à Constantinople en 1819, nous n'avons pas rencontré d'exemplaire.

Bibl. de l'Auteur.

2. *Βίος τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου Φωτεινῆς τῆς Σαμαρείτιδος ἐκδιδόμενος δαπάνῃ τοῦ Νικοδημείου θεολογικοῦ διαγωνίσματος. Ἐν Ἀθήναις τύποις Α. Ν. Τρίμη. 1891.*

In-8° de 16 pages, dont la dernière est occupée par une gravure de la sainte. Inc. *Ἐν ταῖς ἡμέραις Νέρωνος τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων διωγμὸς μέγας ἐκινήθη.* C'est la métaphrase publiée par NICODEME, *Συναξαριστής*[1], Febr., p. 156-60, mais ramenée à un grec plus savant. Nicodème avait inséré le même récit, mais plus développé, dans son *Νέον Ἐκλόγιον*[1], p. 1-6 ; *Νέον Ἐκλόγιον*[2], p.1-5, d'où C. DOUKAKES l'a tiré, *Μέγας συναξαριστής*, Febr., p. 394-401.

3. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Φωτεινῆς τῆς Σαμαρείτιδος ψαλλομένη τῇ κς'. τοῦ φεβρουαρίου μηνός. Ἐπιδιορθωθεῖσα διὰ Γρηγορίου πρωτοσυγγέλου τοῦ πρῴην πανιερωτάτου ἁγίου Σμύρνης κυρίου κυρίου Προκοπίου ἐγράφη δὲ διὰ Νεοφύτου ἱεροδιακόνου τῆς αὐτῆς μητροπόλεως τὸ πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα διὰ δαπάνης τῶν τιμιωτάτων ἀρχόντων τῆς αὐτῆς πολιτείας κυρίων Κουρμούζη, Μπαλτατζῆ καὶ Περάκη καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Νῦν δὲ τὸ δεύτερον ἐκδίδεται δαπάνῃ Δημητρίου Ι. Ζαρίμπα μετὰ πολλῶν προσθηκῶν. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Ἰωάννου Νικολαΐδου 1906.*

In-8° de 48 pages. P. 16-24, *μαρτύριον.* Inc. *Αὕτη ἡ ἁγία μεγαλομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Φωτεινὴ εἶναι ἡ Σαμαρείτης ἐκείνη γυναῖκα ὁποῦ διηγεῖται ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὁ θεολόγος.* P. 31-39, les vingt-quatre *οἶκοι* en l'honneur de S. Jean le Précurseur, suivis d'un canon paraclétique au même saint, p. 39-48. *Vid.* **Ioannes Baptista** 3.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Photius patriarcha CP. † 891. — Febr. 6.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ ἰσαποστόλου Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ. Συνερανισθεῖσα μὲν ἐξ ἀρχαιοτέρων τῆς Ἐκκλησίας ὕμνων καὶ συνταχθεῖσα. Ὑπὸ Κωνσταντίνου μητροπολίτου Σταυρουπόλεως τοῦ Τυπάλδου ἐκδοθεῖσα δὲ φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ ἤδη εὐκλεῶς πατριαρχεύοντος παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Ἀνθίμου ἵνα διανέμηται δωρεὰν τοῖς ἁπανταχοῦ εὐσεβέσι καὶ πάσαις ταῖς ἁγίαις τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐκ τῆς πατριαρχικῆς τοῦ γένους τυπογραφίας. 1848.*

In-fol. de η' + 12 pages. Les pages liminaires sont occupées, la première, par le titre, la troisième, par la dédicace au patriarche Anthime, les p. ε'-η', par la préface de l'éditeur. P. 8-9, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ τρισμακάριος καὶ φερώνυμος ἱεράρχης, ὁ μέγας καὶ λαμπρὸς τῆς ἐκκλησίας πατὴρ καὶ διδάσκαλος.*

N. B. Cette acolouthie a été publiée, la même année et dans le même format, en slavon à l'usage des communautés bulgares de Macédoine. Il nous paraît inutile de donner le titre de cette traduction.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 202 ; bibl. des Bollandistes.

2. *Ἀκολουθία ἱερὰ τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν καὶ προμάχων τῆς ὀρθοδοξίας καὶ ὁμολογητῶν Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ σοφωτάτου, Μάρκου ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ καὶ Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ, ψαλλομένη τῇ δευτέρᾳ κυριακῇ τῶν νηστειῶν ἀδείᾳ τῆς τοῦ*

Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· συνερανισθεῖσα ἐξ ἀρχαιοτέρων τῆς Ἐκκλησίας ὕμνων καὶ συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀργυρουπόλεως Σεραφὶμ τοῦ Βυζαντίου. Ἐν Ταταούλοις ᾳων'. 1850.

In-8° de ι' + 26 pages.

Pétrograd, bibl. publique : 629.

3. *Ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ ἰσαποστόλου Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ συνερανισθεῖσα ἐξ ἀρχαιοτέρων τῆς Ἐκκλησίας ὕμνων καὶ συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Σταυρουπόλεως Κωνσταντίνου τοῦ Τυπάλδου ἐξεδόθη μὲν τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1848 δαπάναις τοῦ ἀοιδίμου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυροῦ Ἀνθίμου τοῦ ἀπὸ Ἐφέσου ἤδη δὲ τὸ δεύτερον δαπάναις τοῦ νῦν εὐκλεῶς πατριαρχεύοντος οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Διονυσίου Ε' τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως καὶ διανέμεται δωρεὰν ταῖς ἁγίαις τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαις. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1891. Ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου.*

In-fol. de ζ' + 14 pages et 1 feuillet blanc. Les pages γ'-ζ' reproduisent la préface de la première édition. P. 10-11, synaxaire comme ci-dessus.

Bibl. de l'Auteur.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ ἰσαποστόλου Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ συνερανισθεῖσα μὲν ἐξ ἀρχαιοτέρων τῆς Ἐκκλησίας ὕμνων καὶ συνταχθεῖσα ὑπὸ Κωνσταντίνου μητροπολίτου Σταυρουπόλεως τοῦ Τυπάλδου, ἀνατυπωθεῖσα δὲ ἐξ ἀρχαίας ἐκδόσεως δαπάνῃ Νικολάου Κ. Βασιλάκη. Ἐν Καΐρῳ, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἰωάννου Πολίτου 1903.*

In-4° de η' + 12 pages. P. γ', dédicace : *Τῷ μακαριωτάτῳ θειοτάτῳ τε καὶ παναγιωτάτῳ πάπᾳ καὶ πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου κυρίῳ κυρίῳ Φωτίῳ σεβασμοῦ ἕνεκα καὶ ὑϊκῆς ἐν Χριστῷ ὑποκλίσεως ἡ βίβλος αὕτη πανευλαβῶς ἀφιερῶται.* P. ε'-η', préface de la première édition.

Bibl. des Bollandistes.

Pistis, Elpis, Agape vv. *Vid.* **Sophia.**

Poemen anachoreta. *Vid.* **Phanurius** 7, 10.

Polycarpus ep. Smyrnensis, † 155. — Febr. 23.

1. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Πολυκάρπου ἀρχιεπισκόπου Σμύρνης ψαλλομένη κατὰ τὴν κγ'. φεβρουαρίου.*

Πόνημα Α. Ε. Παλαμᾶ Μεσολογγιέως. Ἐν Πάτραις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Α. Σ. Ἀγαπητοῦ (ὁδὸς Μαιζῶνος.) 1878.

In-8° de 16 pages. Office complétant celui des Ménées et composé par A. S. Palamas à la suite d'une guérison obtenue au monastère de Kositza, où l'on conserve une main de S. Polycarpe. P. 10-15, canon paraclétique au saint ; p. 16, gravure représentant l'*ἐπίστασις*.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 176 ; bibl. des Bollandistes.

2. *Vid.* **Bucolus.**

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Πολυκάρπου ἐπισκόπου Σμύρνης (ψαλλομένη τῇ κγ'. φεβρουαρίου).*

Se trouve aux pages 86-104 de l'ouvrage suivant : *Ἰωάννου Δ. Καλλιαμβάκου. Ναυπακτικά. — Ἱστορία τῆς ἱερᾶς μονῆς Κοσίτζης ἡ « Κοίμησις τῆς Θεοτόκου » τῆς Ἀμπελακιωτίσσης ἐν ᾗ ὑπάρχει καὶ ἡ αἰδέσιμος χεὶρ τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Πολυκάρπου ἐπισκόπου Σμύρνης οὗτινος παρατίθεται ἡ ἀκολουθία μετ' ἐκτενοῦς βιογραφίας. — Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων « Ἀνέστη Κωνσταντινίδου » 1902.*

In-8° de 115 pages. C'est l'office des Ménées complété en 1878 par André Palamas de Mesolonghi, dont la surdité avait disparu dans un pèlerinage à la relique du saint conservée au monastère de Kositza. On a supprimé le synaxaire, le coup d'œil (*ἁπλοῦν βλέμμα*) sur la vie du saint, qui se lit aux pages 67-83, étant censé en tenir lieu. L'office est suivi, p. 105-113, d'un canon paraclétique au saint par le même André Palamas, et, p. 113-15, d'une prière composée par l'éditeur sur le modèle de celle de S. Tryphon contre les maladies du bétail et des récoltes.

Athènes, bibl. Nationale.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Πολυκάρπου. Συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Α. Βουτέρη, ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. 1920.*

In-8° de 48 pages. Office composé à l'aide des Ménées et de la brochure de Palamas (n° 1). P. 28-29, vie du saint. Inc. *Ὁ θεῖος οὗτος πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας ἱερομάρτυς Πολύκαρπος ἐγεννήθη ἐν Ἀσίᾳ.* P. 30-39, seconde vie du même saint. Inc. *Οὗτος ὁ ἔνδοξος ἱερομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Πολύκαρπος ἦτον γέννημα καὶ θρέμμα τῆς πόλεως Ἐφέσου* ; p. 39-47, canon paraclétique au saint, de Palamas ; p. 48, extraits canoniques sur l'excommunication.

Bibl. de l'Auteur.

Polydorus m. Novae Ephesi (*Κουσαντασί*),† 1794.—Sept. 3.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Πολυδώρου.

Νέον Μαρτυρολόγιον[1], p. 265-88, avec synaxaire, p. 275-84. Inc. *Οὗτος ὁ μέγας καὶ νεοφανὴς στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ Πολύδωρος*

ἦτον μὲν γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Λευκοσίας, τῆς πρώτης τῶν πόλεων τῆς νήσου Κύπρου ; || *Νέον Μαρτυρολόγιον* [2], p. 224-39, avec même synaxaire, p. 230-36. Le synaxaire, mais non l'acolouthie, dans C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Sept., p. 61-69.

Porphyrius mimus m. sub Iuliano, † 361. — Sept. 15.

Γεωργίου Ι. Χρυσάφη δραματικοῦ ὑποκριτοῦ. Περὶ τοῦ προστάτου τοῦ σωματείου τῶν Ἑλλήνων ἠθοποιῶν ἁγίου Πορφυρίου καὶ περὶ πάντων τῶν ἠθοποιῶν τῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καταταχθέντων εἰς τὴν χορείαν τῶν ἁγίων. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Σπυρίδωνος Κουσουλίνου πλατεῖα Ἁγίων Θεοδώρων 1906.

In-12 de 24 pages. P. 5-7, préface ; p. 8, synaxaire du Ménée ; p. 9-11, tropaires du saint ; p. 11-17, notices sur le S. Porphyre du 4 novembre, et sur les SS. Philémon, Gélase, Genêt, Pélagie ; p. 18-24, les mêmes tropaires que plus haut, mais notés.

Bibl. de l'Auteur.

Procopius m. Caesareae in Palaestina, sub Diocletiano. — Iul. 8.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Προκοπίου.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 149-50.

Pueri III in fornace. — *Vid.* **Daniel.**

Raithunii monachi. *Vid.* **Monachi** in Sina et Raithu.

Rheginus ep. Scopeli, saec. IV. — Febr. 25.

1. *Βίβλος ἱερὰ περιέχουσα τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ῥηγίνου ἐπισκόπου Σκοπέλων. Τὸν ἀκάθιστον ὕμνον εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ. Μετάφρασιν διὰ στίχων πολιτικῶν εἰς τὸν λόγον περὶ ἐξόδου ψυχῆς, καὶ τῆς δευτέρας παρουσίας μετὰ προσθήκης διαλόγων δύο κατὰ ἀλφάβητον. Νῦν πρῶτον τυπωθεῖσα ἀναλώμασι τοῦ τιμιωτάτου καὶ ἐλλογιμωτάτου ἐν ἄρχουσι μεγάλου γραμματικοῦ κυρίου Κωνσταντίνου Λαπόντε τοῦ ἐκ νήσου Σκοπέλων, καὶ παρ' αὐτοῦ ἀφιερωθεῖσα τῷ ὑψηλοτάτῳ καὶ εὐσεβεστάτῳ αὐθέντῃ, καὶ ἡγεμόνι πάσης Μολδοβλαχίας κῷ κῷ Ἰωάννῃ Ἰωάννῃ Νικολάου βοεβόδᾳ Μαυροκορδάτῳ. In Venezia, MDCCXLVI. Appresso Francesco Pitteri. Con licenza de' superiori.*

In-8° de 4 feuillets non chiffrés et 88 pages, plus 2 gravures hors texte, représentant, l'une, les armes de Moldavie, et l'autre, S. Rhégi-

nos. P. 21-27, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ῥηγῖνος ἦτον εἰς τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ὁποῦ ἐβασίλευαν οἱ υἱοὶ τοῦ θεοστέπτου καὶ πρώτου βασιλέως τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἁγίου Κωνσταντίνου.* Après l'office du saint et l'hymne acathiste vient, p. 53, la traduction néo-grecque du discours de S. Cyrille d'Alexandrie sur la mort et le jugement, puis, p. 83-85, le dialogue alphabétique du pécheur avec la Vierge Marie pour obtenir son salut, enfin, p. 86-88, le dialogue également alphabétique entre le démon et le damné. On sait que l'auteur de cet office, Constantin Dapontès, mourut au monastère de Xéropotamos, le 4 décembre 1784, à l'âge d'environ soixante-dix ans. Voir sa notice bio-bibliographique en tête du tome III des *Éphémérides Daces* publiées par Émile Legrand (Paris, 1888).

Bibl. de l'Auteur (exemplaire incomplet) ; Athènes, bibl. Nationale ; Londres, British Museum : 869. e. 11.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἱερομάρτυρος Ῥηγίνου ἐπισκόπου Σκοπέλου. Ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ Καισαρείου Δαπόντε ἐκδίδοται νῦν βελτιωθεῖσα ἐπιμελείᾳ τῆς ἐπὶ τοῦ ἁγίου Ῥηγίνου ἐπιτροπῆς. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τῶν τυπογραφικῶν καταστημάτων Ἀναστασίου Δ. Φέξη 1902.*

In-8° de 36 pages. P. 21-25, même synaxaire que plus haut, mais retouché pour le style ; p. 32-36, *ἐγκώμια* pour la procession des reliques du saint. L'éditeur de cette acolouthie est N. Georgaras. Voir aussi N. J. Giannopoulos, *Ἐπετηρὶς τοῦ Παρνασσοῦ*, t. XI (1915), p. 180-83.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Rheginus et Orestes mm. in Cypro, saec. IV (?) — Aug. 20.

Συναξάριον ἁγίων τῆς Κύπρου. — Α'. Ἅγιος Ῥηγῖνος καὶ Ὀρέστης. Ἐν Λεμεσῷ ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς « Ἀληθείας ». 1902.

Petit in-12 de 18 feuillets non chiffrés. L'office est publié d'après un manuscrit conservé au village de Phasoulla, en Chypre, où les deux saints sont l'objet d'un culte particulier, surtout de la part des fiévreux, et plus spécialement de ceux atteints du *frisson* (*ῥῖγος*). Pas de synaxaire, mais aux folios 16ᵛ-18, à la suite de l'office, notice sous ce titre : *Τῷ αὐτῷ μηνὶ κ'. Τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Ῥηγίνου καὶ Ὀρέστου τῶν θαυματουργῶν.* Inc. *Οὗτοι οἱ ἅγιοι, ὑπῆρχον ἀπὸ τὴν Χαλκηδόνα τὴν πόλιν, καὶ διὰ τὴν αὐτῶν προκοπήν τε καὶ εὐγένειαν, τοὺς ἔγραψαν εἰς τὸ νούμερον τοῦ βασιλέως.* Rhéginos s'appelait de son vrai nom *Βονομίληξ*, et le gouverneur de Carthage, qui lui fit subir le martyre, *Περσεντῖνος*. Délivrés de prison par un ange, Rhéginos et Oreste, après plusieurs jours de voyage, abordent en Chypre, et se retirent à Phasoulla, près de Limassol, où ils sont mis à mort par les païens.

Bibl. de l'Auteur.

Romanus hymnographus. — Oct. 1.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ῥωμανοῦ τοῦ ποιητοῦ τῶν κοντακίων.*

S. Petrides, dans *Byzantinische Zeitschrift*, t. XI (1902), p. 358-369, d'après le codex *Sabbaiticus* 73. Pas de synaxaire ; le canon est de Théophane, probablement l'hymnographe.

2. *Vid.* **Maria Deipara** 23c.

Sabbas. *Vid.* **Patres VII** Ecclesiae Bulgaricae.

Samuel propheta. — Aug. 20.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου προφήτου Σαμουήλ.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 156-61.

Sancti omnes.

1. *Κανὼν εἰς τοὺς ἁγίους ἅπαντας, τὸν ὁποῖον ἀς ἀναγινώσκῃ πᾶς ἕνας κάθα σάββατον, καὶ μάλιστα ὅσοι ἔχουσιν ἐκκλησίαν τῶν ἁγίων πάντων, ὅτι ἐκεῖ εἶναι ἁρμοδιώτερον.*

Agapios, *Τριαδικὴ ὀκτόηχος*, fol. 53^{v}-56^{v}. Inc. *Ὡς ἐπὶ θρόνου φοβεροῦ καθήμενον κατανοῶν σε Χριστέ.*

2. *Ἀκολουθία ψαλλομένη τῇ κυριακῇ τῶν ἁγίων πάντων.*

Hilarion, *Ἀκολουθίαι*, p. 175-201, avec synaxaire, p. 189-91. Inc. *Τὴν παροῦσαν ἑορτὴν οἱ θειότατοι πατέρες ἡμῶν ἐθέσπισαν ἐκτελεῖν.*

3. *Vid.* **Martyr anonymus, Martyres omnes.**

Septem sancti. *Vid.* **Patres VII** Ecclesiae Bulgaricae.

Seraphim mon. in monte Dompo, † 1602. — Maii 6.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Σεραφείμ, ἀσκήσαντος ἐν τῷ ὄρει Δομποῦ, κειμένου κατὰ τὰ ὅρια τῆς Λεβαδίας, ἥτις συνετέθη παρὰ τοῦ πανιερωτάτου, καὶ σεβασμιωτάτου ἁγίου Ταλαντίου κυροῦ Νεοφύτου Μεταξᾶ τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ ἐν τῷ τέλει αὐτῆς προσετέθη, καὶ ἕτερος κανὼν παρακλητικὸς πρὸς τὸν ἅγιον, ψαλλόμενος εἰς πᾶσαν τυχοῦσαν λιτήν. Ὁμοίως καὶ μία εὐχὴ πρὸς τὸν δεσπότην Χριστὸν λεγομένη μετὰ τὸ ἀπόδειπνον πρὸ τοῦ ὑπνῶσαι. Ἐν ἔτη ϛωκή, ἤτοι 1828, κατὰ μῆνα Ἀπρίλλ. ἐν Αἰγίνῃ. ἐν τῇ ἐθνικῇ τυπογραφίᾳ.*

In-4° de 64 pages. P. 3-28, office sans le synaxaire ; p. 29-35, canon paraclétique ; p. 36-38, deux prières, l'une à dire avant le sommeil, l'autre pour la bénédiction des drapeaux ; p. 39-64, vie du saint. Inc.

Χρέος ἄφευκτον εἶναι ἐνὶ ἑκάστῳ χριστιανῷ εἰς τὸ νὰ σέβεται. P. 64, cette note finale : *Ἐγένετο ἡ παροῦσα ἀκολουθία διὰ συνδρομῆς τῶν δύο ἱερομονάχων τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου κυρίων Ἰωάσαφ, καὶ Γερασίμου, καὶ κυρίου Ἀναγνώστου μετὰ τῶν αὐταδέλφων αὐτοῦ Λαζαροπούλων ἐκ κώμης τῆς πόλεως Λεβαδείας καλουμένης Ῥάχωβας.*

Athènes, bibl. de Constantin Bernardakis.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Σεραφείμ. Ἀσκήσαντος ἐν τῷ ὄρει Δομποῦ, κειμένου κατὰ τὰ ὅρια Λεβαδίας, ἥτις συνετέθη παρὰ τοῦ πανιερωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἁγίου Ταλαντίου κυρίου Νεοφύτου Μεταξᾶ τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ ἐν τῷ τέλει αὐτῆς προσετέθη καὶ ἕτερος κανὼν παρακλητικὸς πρὸς τὸν ἅγιον, ψαλλόμενος εἰς πᾶσαν τυχοῦσαν λιτήν. Ὁμοίως καὶ μία εὐχὴ πρὸς τὸν δεσπότην Χριστὸν, λεγομένη μετὰ τὸ ἀπόδειπνον πρὸ τοῦ ὑπνῶσαι. Ἐν ἔτει ᾳωκή, ἤτοι 1828, κατὰ μῆνα ἀπρίλ. Ἐν Αἰγίνῃ. Νῦν τὸ δεύτερον τυποῦται συνδρομῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ ἱερομονάχου τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου κυρίου Γριγεντίου. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Ι. Ἀγγελοπούλου, ὁδὸς Ἀθηνᾶς, ἀριθ. 274. 1855.*

In-8° de 56 pages. P. 3-27, texte de l'office sans synaxaire ; p. 27-34, canon paraclétique ; p. 35-37, deux prières, l'une avant le sommeil, l'autre pour la bénédiction du drapeau ; p. 38-52, *βίος καὶ πολιτεία* ; p. 53-56, deux miracles contemporains. C'est la reproduction fidèle du n° 1.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Σεραφεὶμ τοῦ ἐν τῷ ὄρει τοῦ Δομποῦ τῆς Λεβαδείας ἀσκήσαντος καὶ ἑορταζομένου τῇ στ' τοῦ μηνὸς μαΐου, ἥτις ἐξεδόθη μὲν τὸ πρῶτον ἐκ χειρογράφου κειμένου ὑπὸ τοῦ πρώην μητροπολίτου Ἀθηνῶν κυρίου Νεοφύτου Μεταξᾶ, ἐκδίδοται δὲ νῦν ἐπιδιωρθωμένη καὶ ἐπηυξημένη ὑπὸ τοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς μονῆς τοῦ Δομποῦ ἱερομονάχου Εὐθυμίου Γ. Καββαθᾶ προλύτου τῆς θεολογίας. Ἐν Ἀθήναις τύποις Ἀττικοῦ Μουσείου 1885.*

In-8° de 74 pages et 1 feuillet blanc. Les 8 premières pages, non chiffrées, sont occupées par le titre, la gravure du saint, les approbations officielles et les rapports qui les ont provoquées. P. 32-38, canon paraclétique ; p. 39-67, rédaction nouvelle de la vie. Inc. *Ἡμέρα χαρμόσυνος καὶ πανήγυρις φαιδρὰ συνεκάλεσεν ἡμᾶς σήμερον, φιλόχριστοι ἑορτασταί.* P. 69-74, prières diverses.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Seraphim ep. Phanarii in Thessalia, † 1611. — Dec. 27.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Σεραφεὶμ ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου, ὃς ἐμαρτύρησεν κατὰ αχα ἔτος σωτήριον. Ἔστι δὲ ποίημα Ἀναστασίου ἱερομονάχου τοῦ ἐκ τῆς δευτέρας Θετταλίας. Τυπωθεῖσα διὰ δαπάνης τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου τῆς Κυρίας Θεοτόκου τῆς λεγομένης Κωρώνη. Διορθωθεῖσα δὲ ὡς ἐφικτὸν παρὰ τοῦ αἰδεσιμωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου κυρίου. Γρηγορίου Μοσχοπολίτου.* [Vignette de saint Luc.] *Ἐν Μοσχοπόλει. 1740 παρὰ Γρηγορίῳ ἱερομονάχῳ τῷ ἐκ Μοσχοπόλεως.*

Petit in-4° de 32 pages. L'office ne contient que les parties propres au saint. P. 11-18, en guise de synaxaire : *Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Σεραφεὶμ ἐξηγημένον ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν εἰς τὴν ἁπλὴν καὶ κοινὴν γλῶσσαν, διὰ νὰ καταλαμβάνεται ἀπὸ ὅλους.* Inc. *Καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἄνθρωποι ἐπέρασαν καὶ ἐτελείωσαν τὴν ζωήν τους μὲ καλὰ ἔργα.* Deux canons, le premier, d'Anastase : *Τὸ στόμα μου ἄνοιξον,* le second, de Grégoire : *Πόθῳ σου δεομένῳ.* Le hiéromoine Anastase est Anastase Gordios, d'Agrapha.

N. B. Suivant le témoignage de Constantin Sathas, cet office aurait d'abord été imprimé à Moschopolis en 1735 (*Νεοελληνικὴ φιλολογία,* p. 438). Nous ne connaissons aucun exemplaire de cette édition ; elle n'a peut-être jamais existé, le même Sathas ne citant que celle de 1740 dans sa *Τουρκοκρατουμένη Ἑλλάς,* p. 214 sqq., où il parle assez longuement de Séraphin. Ce prélat fut mis à mort au mois de décembre 1611. Il existe sur sa fin tragique une chanson populaire plusieurs fois publiée, notamment par Passow, *Popularia carmina Graeciae recentioris,* n° 492, et par Aravantinos, *Συλλογὴ δημώδων ᾀσμάτων τῆς Ἠπείρου,* n° 3.

Bibl. de l'Auteur (exemplaire incomplet) ; Athènes, bibl. de feu Georges Baltazzi.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Σεραφεὶμ ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου τοῦ θαυματουργοῦ νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθεῖσα. Ἐνέτιησι αψμε'. 1745. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 52 pages, dont la dernière blanche. P. 3-6, épître dédicatoire : *Τοῖς ὁσιωτάτοις ἀδελφοῖς, τοῖς κατὰ τὴν σεβασμίαν μονὴν τῆς κυρίας Θεοτόκου, τῆς ἐπονομαζομένης Κορώνης, καὶ Κρυερᾶς Βρύσεως ἀσκουμένοις, καὶ πᾶσι τοῖς ἐντευξομένοις, Διονύσιος ἱερομόναχος, ὁ ἀπὸ τοῦ Φουρνᾶ τῶν Ἀγράφων, τὸ χαίρειν ἐν Κυρίῳ.* Inc. *Τὸ μέγα χρέος, καὶ ἡ πολλή μου εὐλάβεια, ὅπου ἔχω πρ'ς τὸν μέγαν ἐν ἱερομάρτυσι Σεραφείμ.* P. 27-31, synaxaire. Inc. *Πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς κατὰ τὸ εὐάρεστον τῷ Θεῷ.* P. 39-51 : *Μαρτύριον καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Σεραφείμ, ἀρχιεπισκόπου Φα-*

ναρίου καὶ Νεοχωρίου τοῦ θαυματουργοῦ. Inc. *Οἱ ἅγιοι καὶ θεοφόροι πατέρες, διὰ τῆς χάριτος τοῦ παναγίου Πνεύματος.*

Athènes, bibl. de Jean Blachoyanis (incomplet du premier et du dernier feuillet) ; Mont Athos, monastère de Lavra ; Paris, Arsenal ; Venise, Saint-Marc.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Σεραφεὶμ ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου τοῦ θαυματουργοῦ. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα, μετὰ τῆς ἀναγκαίας προσθήκης τῶν τροπαρίων τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα. Ἐτυπώθη δὲ φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος κυρίου κὺρ Δημητρίου Τζιολάκογλου τοῦ ἐκ Ῥενδίνης τῶν Ἀγράφων.* [Marque de l'imprimeur.] *ᾳψξ. Ἐνετήσιν, 1790. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 68 pages, dont la dernière, non chiffrée, contient le permis d'imprimer du 23 octobre 1790. P. 3-6, dédicace aux moines *τῆς Πηγῆς Κρυερᾶς καὶ Κορώνης,* datée du mois de novembre 1788 ; p. 36-40, synaxaire ; p. 51-52, deux prières au saint en vers anacréontiques ; p. 53-67, *μαρτύριον καὶ βίος,* comme dans la précédente édition.

Bibl. de l'Auteur ; Constantinople, bibl. de Xénophon A. Sidéridès ; Mont Athos, monastère de Xéropotamos ; Pétrograd, bibl. publique : 190.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Σεραφεὶμ ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου τοῦ θαυματουργοῦ. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα, μετὰ τῆς ἀναγκαίας προσθήκης τῶν τροπαρίων τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα. Ἐτυπώθη δὲ φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος κυρίου κὺρ Δημητρίου Τζιολάκογλου τοῦ ἐκ Ῥενδίνης τῶν Ἀγράφων. Προσετέθησαν δὲ νῦν πρῶτον κανόνες ὀκτώηχοι, ψαλλόμενοι κατὰ πᾶσαν ἑσπέραν τῆς δευτέρας· οὐ μὴν δὲ καὶ ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον, ποίημα τοῦ ἁγίου ἀρχιμανδρίτου Ἰωσήφ. ᾳοβ'. Ἐνετήσι, 1802. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con sovrana approvazione.*

In-4° de 132 pages. P. 3-6, dédicace de *Δημήτριος Γεωργίου Τζιολάκογλου* de Rhendina à Joannice, hégoumène de Notre-Dame *τῆς Πηγῆς Κρυερᾶς καὶ Κορώνης.* P. 36-40, synaxaire, et p. 54-68, *μαρτύριον,* comme au n° 2. P. 126-32, *ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Σεραφεὶμ τὸν ἱερομάρτυρα καὶ φύλακα τῆς Ἑλλάδος. Ποίημα ἀρχιμανδρίτου Ἰωσήφ.* Inc. *Ἄξια θαύματος ἦσαν κατὰ ἀλήθειαν, εὐσεβέστατοι χριστιανοί.*

Pétrograd, bibl. publique : 71 ; Venise, Saint-Marc.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Σεραφεὶμ ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου, τοῦ θαυματουργοῦ· νῦν τὸ δεύτερον μετ' ἐπιμελοῦς διορθώσεως τύποις ἐκδοθεῖσα, φιλοτίμῳ δαπάνῃ*

τοῦ τε κυρίου Σεραφεὶμ Καρακαληνοῦ ἀρχιμανδρίτου καὶ καθηγουμένου τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, καὶ τοῦ κυρίου Σεραφεὶμ Ἁγιοταφίτου τοῦ Χίου, καθηγουμένου, τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου Μπουρνόβου τῇ πρὸς τὸν ὁμώνυμον αὐτοῖς ἅγιον εὐλαβείᾳ. Ἐν Ἰασσίῳ 1817. Ἐν τῷ ἑλληνικῷ τυπογραφείῳ.

In-fol. de 1 feuillet et 37 pages. Au verso du titre, courte préface, où les éditeurs déclarent que la première édition de cet office parue en 1745 à Venise étant devenue très rare, ils pensent faire œuvre utile en en publiant une *seconde* ; ils n'ont donc pas eu connaissance des trois éditions de 1740, de 1790 et de 1802. P. 17-20, synaxaire ; p. 27-37, *βίος καὶ μαρτύριον* du saint.

Bibl. de l'Auteur.

6. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Σεραφεὶμ ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου τοῦ θαυματουργοῦ. Μετατυπωθεῖσα νῦν τὸ τρίτον μετὰ τῆς ἀναγκαίας προσθήκης τῶν τροπαρίων τῆς ἀκολουθίας, τοῦ παρακλητικοῦ κανόνος καὶ τοῦ ἐγκωμίου τοῦ ἁγίου, ἐξεδόθη φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ πανοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Χριστοφόρου, καθηγουμένου τῆς ἱερᾶς μονῆς Κορώνης τῶν Ἀγράφων, καὶ τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων συνδρομητῶν. Κωνσταντινούπολις, τύποις Ι. Λαζαρίδου. ᾳωμθ'.

In-8° de 96 pages et 1 feuillet pour la gravure du saint. P. 30-34, même synaxaire que plus haut ; p. 47-48, deux prières en vers au saint ; p. 49-62, *μαρτύριον καὶ βίος* comme dans l'édition précédente ; p. 63-69, *παράκλησις* au saint ; p. 70-72, *μεγαλυνάρια* ; p. 73-79, *ἐγκώμιον* de l'édition précédente ; p. 81-96, liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur.

7. Ἀκολουθία ἁγίου ἱερομάρτυρος Σεραφεὶμ ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου τοῦ θαυματουργοῦ. Ἀνατυπωθεῖσα δαπάνῃ τοῦ πανοσιωτάτου Νικηφόρου Κορωνίτου ἀρχιμανδρίτου, ἡγουμένου μονῆς Κορώνης. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Ἀνέστη Κωνσταντινίδου 1895.

In-8° de 80 pages. P. 30-33, même synaxaire que plus haut ; p. 46-47, les deux pièces de vers au saint ; p. 48-61, *μαρτύριον καὶ βίος* ; p. 62-71, *παράκλησις* et *μεγαλυνάρια* ; p. 72-77, *ἐγκώμιον* ; p. 79, liste des moines souscripteurs du monastère de Corona.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

8. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Σεραφεὶμ ἀρχιεπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου τοῦ θαυματουργοῦ. Μετατυπωθεῖσα νῦν τὸ τέταρτον μετὰ τῆς τῶν τροπαρίων ἀκολουθίας καὶ τοῦ παρακλητικοῦ κανόνος τοῦ ἁγίου. Ἐξεδόθη φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ ἱεροψάλτου τῆς ἐν Γαλατᾷ Παναγίας Καφατιανῆς Δημητρίου Γ. Κυ-

φιώτου καὶ τῶν φιλομούσων καὶ ὀρθοδόξων συνδρομητῶν ἀδείᾳ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ὑπουργείου τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως. Ἐν Κωνσταντινουπόλει τύποις Ἀλεξάνδρου Νομισματίδου. 1901.

In-8° de 43 pages, 2 feuillets blancs, et 32 pages chiffrées en grec contenant la liste des souscripteurs. P. 24-35, synaxaire ; p. 35-43, *παράκλησις*. Pas de vie ni d' *ἐγκώμιον*. D'après une obligeante communication de Xénophon A. Sidéridès, la présente édition forme l'appendice, avec pagination spéciale, du *Μουσικὸν ἐγκόλπιον* de Dém. Kyphiotès. Elle a pourtant dû être mise en vente à part, comme le prouvent tous les exemplaires que nous en avons rencontrés.

Bibl. de l'Auteur.

Seraphim et soc. mm. *Vid.* **Martyres VI** Megarenses.

Sergius et Bacchus mm. in Syria, sub Maximiano. — Oct. 7.

<Ἀκολουθία τῶν ἁγίων μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου.> A la fin, on lit ce colophon : *Ἐτυπώθη ἐν Γιασίῳ τῆς Μολδοβίας. παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Χουσίου κυρίου Μητροφάνους. Ἐν ἔτι αχπε.*

In-4° de 2 feuillets non chiffrés, 22 pages et 1 feuillet blanc. Pas de titre-frontispice, mais ce simple titre de départ à la page 1 : *Μηνὶ ὀκτωβρίῳ ζ' τῶν ἁγίον μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου.* Il n'est pas sûr que le titre ait jamais existé. Une préface en l'honneur du voévode Jean Serban Cantacuzène est datée de Jassi, mars 1685. Les pages 15-16, chiffrées par erreur 12 et 17, contiennent un court synaxaire. Inc. *Οὗτοι ὑπῆρχον ἐπὶ Μαξιμιανοῦ τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ μὲν Σέργιος πριμμικήριος ἦν τῆς σχολῆς τῶν Κιντηλίων.*

Bibl. de l'Auteur ; Paris, bibl. de Théodore Avramiotis ; bibl. des Bollandistes.

Simon *ὁ μυροβλύτης*. *Vid.* **Maria** Magdalena 4.

Sinaitae martyres. *Vid.* **Monachi** in Sina.

Sophia, Pistis, Elpis, Agape mm. Romae. — Sept. 17.

1. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ καλλινίκων παρθένων, Πίστεως Ἐλπίδος, καὶ Ἀγάπης, καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν Σοφίας.* *Ὑμνολογίδιον*[1], p. 46-50. Simple supplément à l'office des Ménées.

2. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Σοφίας καὶ τῶν τριῶν τέκνων αὐτῆς Πίστεως Ἐλπίδος καὶ Ἀγάπης ψαλλομένη τὴν 17 7)βρίου.*

B. D. Zotos, *Ἀκολουθίαι*, p. 17-29. P. 25-26, synaxaire. Inc. *Ἡ*

ἁγία Σοφία ἦτον ἀπὸ τὰ προάστεια τῆς Ῥώμης ἀπὸ μεγάλην καὶ καλὴν οἰκογένειαν.

3. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Σοφίας καὶ τῶν τριῶν θυγατέρων αὐτῆς Πίστεως Ἐλπίδος καὶ Ἀγάπης ἐρανισθεῖσα ἐκ συνοπτικοῦ ἀντιγράφου ἀρχαίου χειρογράφου κατατεθειμένου ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν Ἄθῳ ἱ. μονῆς τῆς Λαύρας ἀναπτυχθεῖσα δὲ ἱστορικῶς ἐν τῷ Μαρτυρολογίῳ παρὰ τοῦ ἐν ἱεροψάλταις κ. Λασκ. Γρηγ. Βερδελῆ νῦν τὸ α' εἰς τύπον πλήρης ἐκδίδεται ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ἐν Πειραιεῖ φερωνύμου ἱ. ναοῦ αἰδεσιμωτάτου Γεωργ. Κηρύκου (σακελλαρίου) καὶ τῶν κ. κ. Κωνστ. Τ. Κακαβούλη, Ἠλ. Παπανικολάου καὶ Κ. Β. Τσούμα πρὸς ἐντελῆ ἀποπεράτωσιν τοῦ ἄνω καὶ ἐν τῇ συνοικίᾳ Νεαπόλεως ἱεροῦ ναοῦ, καὶ ψυχικὴν ὠφέλειαν τῶν ἁπανταχοῦ γῆς εὐσεβῶν χριστιανῶν. Ἐν Πειραιεῖ τυπογραφεῖον ἐφημερίδος « Φωνῆς Πειραιῶς » ὁδὸς Κολοκοτρώνη ἀριθ. 65 ὄπισθεν δημοτ. θεάτρου 1904.*

In-8° de 48 pages. La page 3 est occupée par une gravure représentant les quatre saintes, et les pages 5-6, par la préface, datée du 18 août 1904. P. 7-28, office pour le 17 septembre sans synaxaire ; p. 29-45, notice historique et martyre des saintes, empruntés presque intégralement à la publication de B. D. Zotos ; p. 46-48, étude topographique sur l'emplacement où s'élève, au Pirée, la nouvelle église de Sainte-Sophie.

Bibl. de l'Auteur.

Spyridon ep. Trimithuntis, cca 348. — Dec. 12, Aug.11, Nov. 12, Dec. 27.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος τοῦ θαυματουργοῦ.*

N. Boulgaris, *Ἀκολουθίαι*, A. In-4° de 1 feuillet et *λβ'* (32) pages. P. *ιθ'-κγ'*, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν καὶ θαυματουργὸς Σπυρίδων ἤκμασε ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου.* P. *λα'-λβ'*, autre synaxaire plus bref que le précédent.

2. *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος, ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ. Ἀξίως ἀφιερωθεῖσαι τῷ ἐξοχωτάτῳ, καὶ σοφωτάτῳ κυρίῳ κυρίῳ Ἀμβροσίῳ τῷ Γραδενίγῳ · παναιδεσιμωτάτῳ ἤδη Κυδωνίας πρωτοπαπᾷ, νῦν δὲ πανοσιωτάτῳ καθηγουμένῳ τῆς περιφήμου νήσου Κερκύρας, μελιῤῥύτῳ ἱεροκήρυκι, ἀνδρὶ κατ' ἀμφοτέρας τὰς διαλέκτους πολυμαθεστάτῳ, καὶ τῆς γαληνοτάτης τῶν Ἐνετῶν ἀριστοκρα-*

τείας ὑπερτίμῳ βιβλιοφύλακι. Con licenza de' superiori, e privilegio. Ἐνετίησιν, αχοδ'. Παρὰ Ἀνδρέᾳ τῷ Ἰουλιανῷ.

In-4° de 4 feuillets non chiffrés + *λβ'* + *ζ'* pages et 1 page blanche. C'est un tirage à part d'une portion de l'ouvrage décrit à Boulgaris, *Ἀκολουθίαι*, au début de ce volume ; mais ici l'épître dédicatoire a subi quelques légères modifications que nécessitait la suppression des offices des autres saints. Les 7 pages qui suivent l'office proprement dit contiennent le récit du miracle opéré en faveur de l'aveugle Étienne par Notre-Dame de Cassiope. *Vid.* **Maria Deipara** 37. Cf. É. Legrand, *Bibliographie hellénique... des ouvrages publiés par des Grecs au XVIIe siècle*, t. V (Paris, 1903), p. 102-103.

Syra, bibl. de feu Périclès Zerlentis.

3. *Ἡ θεία, καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ, πατρὸς, καὶ προστάτου Κερκύρας. Νεωστὶ μετὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐγκωμίων τῶν ψαλλομένων ἐν ταῖς ἀγρυπνίαις τῆς αὐτοῦ πανηγύρεως, ἐπιμελείᾳ, καὶ ἀναλώμασι τοῦ ταπεινοῦ Πέτρου Κασιμάτη ἰατροσοφιστοῦ Κερκυραίου δι' αἰτήσεως πολλῶν εὐσεβῶν, χάριν εὐλαβείας μετατυπωθεῖσα, καὶ τῷ ἐκλαμπροτάτῳ, καὶ παναιδεσιμωτάτῳ μεγίστῳ πρωτοπαπᾷ, τῇ τε ἐκλαμπροτάτῃ, καὶ πανευγενεστάτῃ συγκλίτῳ, καὶ πολιτείᾳ τῆς αὐτῆς θεοφρουρήτου Κερκύρας αἰσίως, καὶ εἰλικρινῶς ἀφιερωθεῖσα. Ἐνετίησι. ᾳψιζ'. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 79 pages. P. 3-5, dédicace au protopapas Spyridion Boulgaris ; p. 6, épigramme en l'honneur du saint par Nicolas *Βουβούλιος* ; p. 8, xylographie représentant le saint dans sa châsse ; p. 40-46, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν καὶ θαυματουργῶν Σπυρίδων.* P. 59-67, les *ἐγκώμια* de la vigile. Vient ensuite, p. 69-79, la relation du miracle de N.-D. de Cassiope. *Vid.* **Maria Deipara** 37.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale et bibl. de Constantin Bernardakis.

4. *Οἶκοι εἰς τὸν ἅγιον, καὶ ἐν Κερκύρᾳ θαυματουργὸν Σπυρίδωνα ἀφιερωθέντες. Τοῖς τιμιωτάτοις, καὶ περιφήμοις ἐξ ἑλλάδος Ῥωμαίοις Ἐνετίησιν οἰκοῦσι τε, καὶ ἐφευρισκομένοις, τοῖς ἐκ γένους πάσης ἀρετῆς κεκοσμημένου ἐρχομένοις, εἰς αἶνον τοῦ ἁγίου συντεθέντες, καὶ εἰς ὀφέλειαν τῶν εὐσεβῶν τύπῳ δοθέντες. Ἔτει ἀπὸ ἐν σάρκου τοῦ Κυρίου ἡμῶν οἰκονομίας. Ἐνετίησι, 1717. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ. Con licenza de' superiori.*

In-12 de deux cahiers, le premier de 6, le second de 12 feuillets, dont le dernier blanc, soit 34 pages, et non 46, comme le porte l'imprimé. P. 3-8, dédicace de l'auteur aux notables de Corfou signée : *Β. Κ. Ι. Κ. Α*, c'est-à-dire *Βίκτωρ Κλαπατζαρᾶς ἱεροδιδάσκαλος καὶ ἀββᾶς*. P. 9-12, avis aux lecteurs dans lequel l'auteur déclare avoir eu surtout en vue,

en composant ces *οἶκοι*, de faire œuvre utile au clergé de l'église de Saint-Spyridion, en particulier au protopapas Spyridion Boulgaris. La page 13, au lieu de porter le chiffre 13, est chiffrée par erreur 25, et cette pagination erronée se poursuit jusqu'à la fin. Le titre de départ est ainsi libellé : *Οἶκοι εἰς τὸν νεκροζῶντα ἐν Κερκύρᾳ Σπυρίδωνα.* Inc. *Τὸν ζωοχέα μελῳδήσωμεν Σπυρίδωνα.* C'est cet acathiste qui sera reproduit, dans certaines éditions postérieures, par tranches de six strophes.

Athènes, bibl. Nationale.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν Κερκύρᾳ κατὰ Ἀγαρηνῶν ὑπερφυοῦς θαύματος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος τοῦ θαυματουργοῦ. Συντεθεῖσα εἰς ἔπαινον τοῦ ἁγίου καὶ ἀφιερωθεῖσα τῷ εὐγενεστάτῳ καὶ ἐκλαμπροτάτῳ κυρίῳ κυρίῳ Ἰωάννῃ Ῥοδοστάμῳ ἄρχοντι ἀξιωτάτῳ τῷ Κερκυραίῳ. Εἰς δὲ τῶν πιστῶν ὠφέλειαν τύπῳ δοθεῖσα. Ἐνετίῃσιν, ἔτει σωτηρίῳ ᾳψιη'. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 24 pages. L'auteur de cet office est le prêtre André Marinis, qui a signé l'épître dédicatoire, p. 3-4. Le récit du miracle occupe les pages 18-20. Inc. *Ἐν τοῖς ὑπερφυέσι τοῦ ἡμετέρου ποιμένος καὶ θαυματουργοῦντος Σπυρίδωνος.*

Athènes, bibl. de feu Georges Baltazzi ; Paris, bibl. de Hubert Pernot.

6. *Οἶκοι εἰς τὸ ἅγιον, καὶ ἐν Κερκύρᾳ θαυματουργὸν Σπυρίδωνα εἰς αἶνον τοῦ ἁγίου συντεθέντες, καὶ εἰς ὀφέλειαν τῶν εὐσεβῶν τύπῳ δοθέντες. Ἔτει ἀπὸ ἐν σάρκου τοῦ κυρίου ἡμῶν οἰκονομίας. Ἐνετίησι, 1720. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ. Con licenza de' superiori.*

In-12 de 24 pages. Réimpression de l'édition de 1717.

Athènes, bibl. de Constantin Bernardakis.

7. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος τοῦ θαυματουργοῦ.*

C. Dapontes, *Ἀκολουθίαι*, fol. 30-58, avec synaxaire spécial. Inc. *Πολλὴν ὠφέλειαν δίδουσι τῇ ψυχῇ, εὐλογημένοι χριστιανοί, οἱ βίοι τῶν φιλοθέων ἀνδρῶν.*

8. *Ἡ θεία, καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ, πατρὸς, καὶ προστάτου Κερκύρας. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα μετὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐγκωμίων τῶν ψαλλομένων ἐν ταῖς ἀγρυπνίαις τῆς αὐτοῦ πανηγύρεως. Ἐν τῷ τέλει προσετέθη καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ γεγονότος ὑπερφυοῦς θαύματος ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ θαυματουργοῦ προστάτου καὶ ἀντιλήπτορος. Ἐνετίησι. ᾳψμγ'. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. 1743. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 48 + 16 pages. En face du titre, gravure du saint dans sa

châsse ; p. 28-32, synaxaire. La seconde partie du volume porte le titre suivant : *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδονος τοῦ θαυματουργοῦ · ὑπὲρ τὸν ἐν Κερκύρᾳ γεγονότος ὑπερφυοῦς θαύματος κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν τῇ ια'. τοῦ αὐγούστου μηνὸς, κατὰ τὸ χιλιοστὸν ἑπτακοσιοστὸν δέκατον ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ Ἐνετίησι. ᾳψμγ'. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. 1743. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

P. 3, préface ; p. 12-14, synaxaire, comme au n° 5, dont cette partie est une réimpression.

Bibl. de l'Auteur.

9. *Λόγος πανηγυρικὸς εἰς τιμὴν, καὶ ἔπαινον τοῦ ἁγίου, καὶ θαυματουργοῦ Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμηθοῦντος, καὶ προστάτου Κερκύρας, ποίημα τοῦ ἱερολογιωτάτου κυρίου Διονυσίου Κόνταρη, προδιαπρέψαντος κήρυκος τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου, ὕστερον δὲ χρηματίσαντος ἀρχιεπισκόπου Λευκάδος, καὶ Ἁγίας Μαύρας. Ἀφιερωθεὶς τῷ ἐκλαμπροιάτῳ, καὶ εὐγενεστάτῳ κυρίῳ κόμητι Ἀνδρέᾳ τῷ Κάσῃ. Ἐνετίησιν, ᾳψμζ'. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.*

In-8° de 24 pages, dont la dernière blanche. P. 3-4, dédicace au comte André Kasi, signée : Jean Lâzaropoulos.

Bibl. de l'Auteur.

10. *Ἡ θεία, καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ, πατρὸς, καὶ προστάτου Κερκύρας. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα μετὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐγκωμίων τῶν ψαλλομένων ἐν ταῖς ἀγρυπνίαις τῆς αὐτοῦ πανηγύρεως. Ἐν τῷ τέλει προσετέθη καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ γεγονότος ὑπερφυοῦς θαύματος ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ θαυματουργοῦ προστάτου καὶ ἀντιλήπτορος. Ἐνετίησι, ᾳψνε'. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. 1755. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 48 + 16 pages. Reproduction exacte de la précédente édition.

Bibl. de l'Auteur ; Constantinople, métochion du Saint-Sépulcre.

11. *Ἡ θεία, καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ, πατρὸς, καὶ προστάτου Κερκύρας. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα μετὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐγκωμίων τῶν ψαλλομένων ἐν ταῖς ἀγρυπνίαις τῆς αὐτοῦ πανηγύρεως. Ἐν τῷ τέλει προσετέθη καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ γεγονότος ὑπερφυοῦς θαύματος ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ θαυματουργοῦ προστάτου καὶ ἀντιλήπτορος. Ἐνετίησι, ᾳψξδ'. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. 1764. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-8° de 68 pages. En face du titre, gravure du saint dans sa châsse. P. 30-35, synaxaire ; p. 53-68, office du 11 août identique à celui publié, sous une pagination spéciale, dans les éditions précédentes.

Bibl. de l'Auteur ; Paris, Arsenal : Theol. 2260.

12. *Ἐγκώμιον τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος συντεθὲν καὶ ἐκφωνηθὲν παρὰ τοῦ ἱερολογιωτάτου κυρίου Βησαρίωνος Κεφαλᾶ τοῦ ἐξ Ἁγίας Μαύρας, ἀρχιμανδρίτου. Νῦν δὲ ἐδόθη ἐν τύπῳ μετὰ τῆς ἱερᾶς ἀκολουθίας τοῦ θείου καὶ ἱεροῦ νηπτῆρος. ἑπομένως δὲ καὶ ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία τῶν κοσμικῶν. ἥτις νῦν ψάλλεται ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ εἰς μερικὰς πόλεις, καὶ ἐπαρχίας, διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν εὐτακτωτέραν. Διὰ συνδρομῆς καὶ δαπάνης, τοῦ τιμιωτάτου. κυρίου κυρίου Ἀνδρέου Τζουκαλᾶ Κυθηραίου. Ἐνετίησιν, ᾳψοα'. 1771. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 1 feuillet, contenant au verso la gravure du saint dans sa châsse, et 44 pages. P. 3-4, dédicace de Bessarion Képhalas à André Tzoucalas ; p. 5-15, panégyrique du saint. Inc. *Στοχαζόμενος φιλευσεβέστατοι ἀκροαταί, διὰ νὰ ἐγκωμιασθῇ ὁ ἐν ἁγίοις ἱεράρχης Σπυρίδων.* A la fin, cette note : *Ἐκυρήχθη εἰς Γειάσι, τῆς Μολδαβίας αψξβ'.* P. 16, avis aux lecteurs sur les opuscules qui suivent ; p. 17, faux-titre de l'acolouthie *τοῦ Νιπτῆρος* ; p. 19-28, cette acolouthie ; p. 29-44, office des funérailles des laïques.

Athènes, bibl. Nationale.

13. *Ἡ θεία, καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ, πατρὸς, καὶ προστάτου Κερκύρας νεωστὶ μετατυπωθεῖσα μετὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐγκωμίων τῶν ψαλλομένων ἐν ταῖς ἀγρυπνίαις τῆς αὐτοῦ πανηγύρεως. Ἐν τῷ τέλει προσετέθη καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ γεγονότος ὑπερφυοῦς θαύματος ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ θαυματουργοῦ προστάτου καὶ ἀντιλήπτορος. Ἐνετίησι, ᾳψοε'. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ. 1775. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-8° de 68 pages. Reproduction très exacte, même pour la pagination, du n° 11.

Bibl. de l'Auteur.

14. *Ἡ θεία, καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ, πατρὸς, καὶ προστάτου Κερκύρας νεωστὶ μετατυπωθεῖσα μετὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐγκωμίων τῶν ψαλλομένων ἐν ταῖς ἀγρυπνίαις τῆς αὐτοῦ πανηγύρεως. Ἐν τῷ τέλει προσετέθη καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ γεγονότος ὑπερφυοῦς θαύματος ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ θαυματουργοῦ προστάτου καὶ ἀντιλήπτορος. 1778.*

Ἐνετίησι, ᾳψοη'. Παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ. Con licenza de' superiori, e privilegio.

In-4° de 68 pages. Reproduction exacte de l'édition précédente, tant pour la pagination que pour le texte.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Mont Athos, monastère de Chilandar.

15. *Ἡ θεία, καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ, πατρὸς, καὶ προστάτου Κερκύρας. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα μετὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐγκωμίων τῶν ψαλλομένων ἐν ταῖς ἀγρυπνίαις τῆς αὐτοῦ πανηγύρεως. Ἐν τῷ τέλει προσετέθη καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ γεγονότος ὑπερφυοῦς θαύματος ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ θαυματουργοῦ προστάτου καὶ ἀντιλήπτορος. ᾳψοθ'. Ἐνετίησιν. 1779. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori, e privilegio.*

In-4° de 76 pages. Au verso du titre, gravure du saint dans sa châsse. P. 31-36, synaxaire habituel ; p. 48-57, *ἐγκώμια* de la vigile ; p. 58, nouvelle gravure de la châsse identique à celle du début ; p. 59-76, office du 11 août, avec le synaxaire, p. 71-73.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Venise, Saint-Marc.

16. *Λόγος ἐγκωμιαστικὸς εἰς δόξαν τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος τοῦ θαυματουργοῦ. Συντεθεὶς παρὰ Ἀλεξάνδρου Τριβόλι Πιέρι τοῦ Κερκυραίου, καὶ παρ' αὐτοῦ αἰσίως, καὶ πανευλαβῶς ἀφιερωθεὶς τοῖς ἐν ἱεράρχαις πανιερωτάτοις, καὶ ἐν διδασκάλοις σοφίᾳ, καὶ παιδείᾳ πάσῃ, ἐγκρίτοις τε, καὶ ἐπισήμοις, κυρίοις κυρίοις Εὐγενίῳ τῷ Βούλγαρι, καὶ Νικηφόρῳ τῷ Θεοτόκῃ, ἀρχιεπισκόποις προκατόχῳ, καὶ διαδόχῳ Σλαβινίου τε καὶ Χερσῶνος. ᾳψπε'. Ἐνετίησιν, 1786. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 8 + 20 pages. Les pages liminaires sont occupées par une épître dédicatoire, p. 3-7, et un avis aux lecteurs, p. 8. Le panégyrique embrasse les pages 1-18 ; on trouve, à la page 19, une épigramme du même auteur en l'honneur de Ste Théodora, la restauratrice des saintes images, et, à la page 20, le permis d'imprimer daté du 3 décembre 1786.

Bibl. de l'Auteur.

17. *Οὐρανοῦ κρίσις ἤτοι θαῦμα φρικτὸν καὶ ἐξαίσιον τοῦ θαυματουργικωτάτου θείου Σπυρίδωνος, δι' οὗ τὰς βουλὰς τῶν παρανόμων Παπιστῶν, ἐματαίωσε, μὴ συγχωρήσας αὐτοῖς, νὰ ἐγείρουν ἀλτάριον, ἤτοι θυσιαστήριον, μέσα εἰς τὸν ἐν τῇ Κερκύρᾳ ἁγιόν του ναὸν, συντεθὲν, μετὰ καὶ ἱερᾶς καὶ ἐπινικείου ἀκολουθίας, εἰς αὐτὸ, παρὰ ζηλωτοῦ τινος ἀδελφοῦ. Σὺν τούτῳ δὲ καὶ ὁ θεοφεγγὴς βίος τοῦ ἱεροῦ Κλήμεντος τοῦ βουλγαροκήρυκος καὶ*

ὁμολογητοῦ, ἐκδίδοται ἑτέρα κρίσις οὐρανοῦ, καὶ οὗτος ὢν κατὰ τῶν καινοτόμων Παπιστῶν, συντεθεὶς μὲν ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ ἐν ἁγίοις Θεοφυλάκτου ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας, μετενεχθεὶς δὲ παρ' ἡμῶν, εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν διάλεκτον, χάριν τῶν ἁπλουστέρων λαῶν, διὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ ἐλπιζομένην κοινὴν ὠφέλειαν, ὧν ἕνεκα νῦν δεύτερον πλήρης ἐκδίδοται, ἅτε κολοβωθεὶς τὰ καίρια παρά τινος, ὁ πρότερον ἐν Βενετίᾳ τυπωθείς. Ἐκδίδονται δὲ καὶ τὰ δύω εἰς ἓν τεῦχος, διὰ δαπάνης τινῶν φιλαδέλφων Χιοπολιτῶν. Ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξωνίας. Ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ Νάϋμπερτ. αωε. 1805.

In-8° de 133 pages et 2 planches hors texte. P. 3-6, préface ; p. 7-38, récit du soi-disant miracle survenu le 12 novembre 1718. Inc. *Ἀγαθὸν τὸ εὐλογεῖν τὸν Θεόν.* P. 39-63, l'office intitulé : *Ἀκολουθία ὑμνητήριος, ἥτις ὀφείλει ψάλλεσθαι ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων, κατὰ τὴν δωδεκάτην τοῦ νοεμβρίου μηνὸς, διὰ τὴν ἐν αὐτῇ γενομένην φρικτὴν θαυματουργίαν ὑπὸ τοῦ θείου Σπυρίδωνος, διὰ πυρὸς καὶ ὀλέθρου μεγίστου τοὺς παπιστὰς κωλύσαντος, τοῦ οἰκοδομῆσαι ἐν τῷ σεβασμίῳ αὐτοῦ ναῷ ἀλτάριον, ἤτοι θυσιαστήριον, ὡς ἠβουλήθησαν.* P. 64-70, autre événement merveilleux arrivé à Constantinople sous le sultan Moustapha, père de Sélim III. P. 71-82, préface à la traduction en grec moderne de la vie de S. Clément de Bulgarie suivie de la gravure du saint et de deux épigrammes ; p. 84-133, la vie elle-même, précédée encore d'un prologue du traducteur. Une grande planche finale représente la ville de Corfou lors du miracle de S. Spyridion. L'auteur de cet étrange pamphlet est Athanase de Paros. Pour la première édition de la vie néo-grecque de S. Clément, à laquelle il est fait ici allusion, voir **Clemens** ep. Bulgarorum 2.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

18. *Ἡ θεία, καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ, πατρὸς, καὶ προστάτου Κερκύρας νεωστὶ μετατυπωθεῖσα μετὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐγκωμίων τῶν ψαλλομένων ἐν ταῖς ἀγρυπνίαις τῆς αὐτοῦ πανηγύρεως. Ἐν τῷ τέλει προσετέθη καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ γεγονότος ὑπερφυοῦς θαύματος ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ θαυματουργοῦ προστάτου καὶ ἀντιλήπτορος. ᾳωζ'. Ἐν Βενετίᾳ 1807. Ἐν τῇ τυπογραφίᾳ Νικολάου Γλυκέος τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων. Con regia approvazione.*

In-8° de 77 pages et 1 feuillet blanc. En face du titre, gravure représentant le saint dans sa châsse. P. 33-39, synaxaire ordinaire ; p. 50-58, *ἐγκώμια* ; p. 59-77, office du 11 août.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 188 ; Venise, Saint-Marc.

19. *Ἡ θεία, καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ, πατρὸς,*

καὶ προστάτου Κερκύρας νεωστὶ μετατυπωθεῖσα μετὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐγκωμίων τῶν ψαλλομένων ἐν ταῖς ἀγρυπνίαις τῆς αὐτοῦ πανηγύρεως. Ἐν τῷ τέλει προσετέθη καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ γεγονότος ὑπερφυοῦς θαύματος ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ θαυματουργοῦ προστάτου καὶ ἀντιλήπτορος. Ἐν Βενετίᾳ. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. 1813.

In-8° de 77 pages et 1 feuillet blanc. Simple réimpression du précédent pour la pagination comme pour le texte.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; bibl. des Bollandistes.

20. *Ἀκολουθία παρακλήσεως τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ πατρὸς καὶ προστάτου Κερκύρας συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἱερομονάχου Κωνσταντίνου Τυπάλδου ἱεροκήρυκος καὶ διδασκάλου τῆς ἱερᾶς θεολογίας. Κερκύρᾳ. Ἐκ τῆς τυπογραφίας τῆς Κυβερνήσεως. 1827.*

In-8° de 14 pages et 1 feuillet blanc. P. 2, courte préface datée de Corfou, le 15 octobre 1827. L'office débute par le tropaire : *Τῷ θεοφόρῳ εὐλαβῶς*, et le canon proprement dit par cet autre tropaire : *Ἀπὸ χειλέων ἐναγῶν προσάδω σοι.*

Bibl. de l'Auteur.

21. *Ἡ θεία, καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ, πατρὸς καὶ προστάτου Κερκύρας. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα μετὰ πολλῶν προσθηκῶν. Κερκύρᾳ, ἐκ τῆς τυπογραφίας τῆς Κυβερνήσεως. 1847.*

In-8° de 2 feuillets, l'un blanc, l'autre contenant au verso la gravure de la châsse du saint, + 10 pages chiffrées en grec pour les pièces liminaires, + 167 pages pour le texte et 8 pages pour la liste des souscripteurs. P. *γ'*, dédicace au clergé et au peuple de Corfou par l'éditeur Jean *Τζεϊμπέντης* ; p. *δ'*, errata ; p. *ε'*, permis d'imprimer du 14 février 1847, délivré par le protosyncelle de Corfou, Athanase *Πολίτης* ; p. *ς'* blanche ; p. *ζ'-ι'*, préface sur les éditions antérieures de 1674 (la première), 1717, 1813, les seules connues du nouvel éditeur, et leurs principales divergences, soit entre elles, soit avec la présente. P. 1-89, office du 12 décembre, très complet, où l'ancien synaxaire est remplacé par le texte original de Syméon Métaphraste, p. 45-74, tiré du ms. *τνδ'*, cl. *η'*, de la Marciane (BHG. 1648). Suit un court appendice sur la translation, p. 74-77. Inc. *Τὸ δὲ αὐτοῦ σεβασμιώτατον σκῆνος*. P. 90-100, *ἐγκώμια* et *εὐλογητάρια* ordinaires ; p. 101-117, office du 11 août sur le prodige contre les Sarrasins ; p. 118-29, canon paraclétique composé par Constantin Typaldos et décrit sous le numéro précédent. Suivent les idiomèles composés par le même pour la guérison de l'aveugle Théodore, pour le 13 juillet. P.131-67, traduction nouvelle en grec moderne de la vie ci-dessus mentionnée de Métaphraste pour remplacer la méta-

phrase donnée par Agapios dans le *Νέος Παράδεισος*. Inc. *Μεγίστην ὠφέλειαν δύναται νὰ προξενήσῃ.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement et bibl. Nationale ; Pétrograd, bibl. publique : 186 ; bibl. des Bollandistes.

22. *Οὐρανοῦ κρίσις ἤτοι θαῦμα φρικτὸν καὶ ἐξέσιον τοῦ θαυματουργικωτάτου θείου Σπυρίδωνος, δι' οὗ τὰς βουλὰς τῶν παρανόμων παπιστῶν, ἐματαίωσε, μὴ συγχωρήσας αὐτοῖς, νὰ ἐγείρουν ἀλτάριον, ἤτοι θυσιαστήριον, μέσα εἰς τὸν ἐν τῇ Κερκύρᾳ ἅγιόν του ναὸν, συντεθὲν, μετὰ καὶ ἱερᾶς καὶ ἐπινικείου ἀκολουθίας, εἰς αὐτὸ, παρὰ ζηλωτοῦ τινος ἀδελφοῦ. — Σὺν τούτῳ δὲ, καὶ ὁ θεοφεγγὴς βίος τοῦ ἱεροῦ Κλήμεντος τοῦ βουλγαροκήρυκος καὶ ὁμολογητοῦ, ἐκδίδοται ἑτέρα κρίσις οὐρανοῦ, καὶ οὗτος ὢν κατὰ τῶν καινοτόμων παπιστῶν, συντεθεὶς μὲν ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ ἐν ἁγίοις Θεοφυλάκτου ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας, μετενεχθεὶς δὲ παρ' ἡμῶν, εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν διάλεκτον, χάριν τῶν ἁπλουστέρων λαῶν, διὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ ἐλπιζομένην κοινὴν ὠφέλειαν, ὧν ἕνεκα νῦν δεύτερον πλήρης ἐκδίδοται, ἅτε κολοβωθεὶς τὰ καίρια παρά τινος, ὁ πρότερον, ἐν Βενετίᾳ τυπωθείς. — Ἐκδίδονται δὲ καὶ τὰ δύω εἰς ἓν τεῦχος, διὰ δαπάνης τινῶν φιλαδέλφων Χιοπολιτῶν. Ἔκδοσις δευτέρα ἀμετάβλητος δαπάνῃ, Σπυρίδωνος Χαλιώτη. (Αὕτη ἡ ἀκολουθία γίνεται τὴν πρώτην κυριακὴν τοῦ νοεμβρίου). Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Νικολάου Ἀγγελίδου. Κατὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ παρὰ τῇ Καπνικαρέᾳ. 1850.*

In-8° de 103 pages. Réimpression du pamphlet antilatin signalé sous le n° 17. L'office de S. Spyridion se trouve ici aux pages 31-49, et la vie de S. Clément de Bulgarie, aux pages 65-103.

Bibl. de l'Auteur.

23. *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ πατρὸς καὶ προστάτου Κερκύρας νεωστὶ μετατυπωθεῖσα μετὰ προσθηκῶν. Ἐν Βενετίᾳ. Ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τυπογραφίας τοῦ Φοίνικος 1861.*

In-8° de 77 pages. P. 33-34, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν, καὶ θαυματουργὸς Σπυρίδων.* P. 40-58, *ἐγκώμια* à chanter durant la vigile ; p. 59-77, office pour le miracle du 11 août, avec le synaxaire habituel, p. 71-74.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

24. *Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἐν ἁγίοις πατέρα ἡμῶν καὶ θαυματουργὸν Σπυρίδωνα ἐπίσκοπον Τριμυθοῦντος. — Ἦχος πλ. δ'.* Inc. *Σπυρίδων μακάριε, τῶν πιστῶν ἀντιλήπτωρ μέγα.*

Seraphin, *Βίβλος ἱερά*, p. 19-24.

25. *Βίος τοῦ ἁγίου καὶ θαυματουργοῦ Σπυρίδωνος προστάτου Κερκύρας μετὰ τῶν νεωτέρων θαυμάτων αὐτοῦ καὶ μετὰ προσθήκης τῶν εἰκοσιτεσσάρων οἴκων τοῦ ἁγίου ἐκδίδεται ὑπὸ Ἰωάννου Ζερβοῦ πτ. ἱερέως Ἀναστασίου. Κερκύρᾳ τυπογραφεῖον « Ὁ Κάδμος » Νεοφύτου Καραγιάννη. 1869.* (*Τιμᾶται δραχμὰς 2.*)

In-8° de 48 pages. En tête du livre, lithographie représentant le saint dans sa châsse. P. 3-31, vie néo-grecque du saint d'après Syméon le Métaphraste (cf. n° 21) ; p. 31-40, addition en l'honneur de Corfou ; p. 41-48, *οἶκοι* en l'honneur du saint.

Mont Athos, skite de Kausokalyvi, bibl. des Joasaphaei.

26. *Οὐρανοῦ κρίσις. ἤτοι θαῦμα φρικτὸν καὶ ἐξέσιον τοῦ θαυματουργικωτάτου θείου Σπυρίδωνος, δι' οὗ τὰς βουλὰς τῶν παρανόμων παπιστῶν ἐματαίωσε. Μὴ συγχωρήσας αὐτοῖς, νὰ ἐγείρουν ἀλτάριον, ἤτοι θυσιαστήριον μέσα εἰς τὸν ἐν Κερκύρᾳ ἅγιόν του ναόν. Συνταχθὲν παρὰ ζηλωτοῦ τινος ἀδελφοῦ. Ἐκδοθὲν ὑπὸ Π. Β. Μωραϊτίνη. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Πέτρου Β. Μωραϊτίνη. 1870.*

In-16 de 32 pages. Ne contient que le récit du prétendu prodige, et non l'acolouthie. Cf. n°s 17 et 22.

Bibl. de l'Auteur.

27. *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ πατρὸς καὶ προστάτου Κερκύρας. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα καὶ αὐξηθεῖσα. Ἐν Κερκύρᾳ ἐκ τῆς τυπογραφίας « Ὁ Κοραῆς » 1872.*

In-8° de 1 feuillet, 8 pages liminaires, 158 pages et 1 feuillet blanc. En face du titre, gravure du saint dans sa châsse ; p. 3, dédicace de l'éditeur à l'archevêque de Corfou, Antoine Chariatès ; p. 5, lettre d'approbation de cet archevêque à l'éditeur, Georges I. Boulgaris, protosyncelle de Corfou, datée d'Athènes, le 14 juillet 1872 ; p. 7-8, préface de l'éditeur : il a pris pour modèle l'édition de 1847, mais en laissant de côté, comme inutile dans la pratique, la vie en grec ancien, et en corrigeant çà et là la traduction moderne de cette même vie ; p. 45-49, synaxaire ordinaire ; p.50-90, la vie en grec moderne traduite sur le texte de Métaphraste et publiée en 1847 ; p. 90-97, série de miracles déjà publiés en 1847 ; p. 97-104, nouveaux prodiges ajoutés par l'éditeur ; p. 117-27, *ἐγκώμια* de la vigile ; p. 128-44, office du 11 août, mais sans le moindre synaxaire ; p. 145-57, canon paraclétique ; p. 158, prière au saint.

Bibl. de l'Auteur.

28. *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ πατρὸς καὶ προστάτου Κερκύρας. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα καὶ αὐξηθεῖσα.* [*Δαπάνῃ τῆς ἐν Βενετίᾳ φιλογενοῦς καὶ φιλοθρήσκου οἰκογενείας*

Μελίκη.] *Βενετίᾳ ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ τυπογραφείου Ὁ Φοῖνιξ 1880.*

In-8° de 1 feuillet pour la gravure de la châsse où sont conservées les reliques du saint, et 160 pages. P. 3, dédicace de l'éditeur à Antoine *Χαριάτης*, archevêque de Corfou ; p. 5, lettre d'approbation adressée par ce prélat, le 14 juillet 1872, à l'éditeur, le grand protosyncelle de Corfou, Georges I. Boulgaris ; p. 7-8, avis aux lecteurs. Toutes ces pièces proviennent de l'édition de 1872. P. 9-113, office très complet, avec les *οἶκοι* après les troisième et sixième odes du canon, le synaxaire, p. 57-60, et la vie, p. 61-100 ; p. 114-24, *ἐγκώμια* et *εὐλογητάρια* pour la vigile ; p. 125-43, office du 11 août en souvenir du miracle contre les Sarrasins ; p. 144-57, canon paraclétique ; p. 158-59, idiomèles pour le 13 juillet, en souvenir de la guérison de l'aveugle Théodore ; p. 160, prière au saint. Les mots mis entre crochets manquent souvent.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; bibl. des Bollandistes.

29. *Συλλογὴ τῶν ᾀσματικῶν ἀκολουθιῶν καὶ τῶν συναξαρίων τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τῆς Κύπρου τοῦ θαυματουργοῦ προστάτου καὶ πατρῶνος Κερκύρας. Μετὰ προλεγομένων Σπυρίδωνος Κ. Παπαγεωργίου καθηγητοῦ. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἡ Ἤπειρος τοῦ ἐκδότου Σεργίου Χ. Ῥαφτάνη ᾳωπγ'.*

In-8° de 1 feuillet pour la gravure du saint dans sa châsse, *ις'* + 248 pages. Les pages *ζ'-ις'* contiennent la préface de l'éditeur. P. 1-81, office du 12 décembre, avec la vie par le Métaphraste, p. 35-64 (BHG. 1648), et le synaxaire, p. 64-68. Viennent ensuite les *ἐγκώμια*, p. 82-91, l'office du 11 août, p. 92-112, l'*Οὐρανοῦ κρίσις* d'Athanase de Paros, p. 113-128, suivie de l'*ἀκολουθία ὑμνητήριος* pour le 12 novembre, p. 129-55, par le même auteur, le canon paraclétique de C. Typaldo, p. 156-68, les vingt-quatre *οἶκοι*, p. 169-98, la traduction néo-grecque de la vie par le Métaphraste, p. 199-238, et un canon paraclétique par Séraphin d'Argyropolis, p. 239-46. La page 247 est occupée par l'errata, et la dernière, par une prière au saint.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 187 ; bibl. des Bollandistes.

30. *Ἡ θεία καὶ ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ πατρὸς καὶ προστάτου Κερκύρας. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα καὶ αὐξηθεῖσα. Ἔκδοσις δευτέρα. Βενετίᾳ ἐκ τοῦ ἑλλην. τυπογρ. Ὁ Φοῖνιξ 1895.*

In-8° de 160 pages. Réimpression pure et simple, même pour la pagination, de l'édition de 1880.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

31. *Ἁσματικὴ ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος. Ἐξ ἀρχαίων ἀνεκδότων χειρογράφων τῶν ἐν Βιέννῃ καὶ Ἑνετίᾳ βιβλιοθηκῶν νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενα ὑπὸ Σπυρίδωνος Παπαγεωργίου καθηγητοῦ. Ἐκδότης Μιχαὴλ Ι. Σαλί-*

βερος. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Μιχαὴλ Ι. Σαλιβέρου 1901.

In-8° de 109 pages et 1 feuillet blanc. Les pages 3-10, chiffrées en grec, contiennent la préface de l'éditeur ; p. 11-45, office du 12 décembre suivi des *Ἐγκώμια* ; p. 46-109, vie inédite par Théodore de Paphos (BHG. 1647).

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

32. *Ἀκολουθία ἐπὶ τῷ θαύματι τῆς τοῦ παραλυτικοῦ ἰάσεως ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος. Ποιηθεῖσα ὑπὸ Σπυρίδωνος Τρικούπη ἔτει 1800. Ἐξεδόθη ἐπιμελείᾳ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ναοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1907.*

In-8° de 24 pages, en dehors de la couverture qui porte seule le titre. Les pages 1-3 sont occupées par une préface en l'honneur de Tricoupis datée de Mesolonghi, le 16 novembre 1907, et signée : *Κωνστ. Ν. Γιαννοῦτσος*. Le miracle qui a donné naissance à cet office aurait eu lieu durant la nuit du 26 au 27 décembre, dans l'église Saint-Spyridion à Mesolonghi, où l'acolouthie traditionnelle de S. Étienne est remplacée depuis lors par celle-ci, composée en 1800, à Mesolonghi même, par le poète Spyridion Tricoupis. Pas de synaxaire.

Bibl. de l'Auteur.

N. B. Aux notices qui précèdent sur les diverses acolouthies de S.Spyridion, nous croyons utile de joindre la description de quelques ouvrages concernant son culte local ; ils contiennent certains renseignements, dont les hagiographes ne manqueront pas de tirer profit.

33. *Vera relatione del thaumaturgo di Corfù Spiridione il santo, ove si vede anco come da Costantinopoli, quando, e per chi seguì la sua traslatione in quella metropoli, e come ne goda il iuspatronato la famiglia Bulgari. Consecrata all' immortal merito dell'* illustriss. e reverendiss. monsig. *Carlo Labia dignissimo arcivescovo di Corfù, da Nicolo Bulgari dottor di filosofia, e medicina, nob. Corcirense.* In Venetia, per il Mortali. M.DC.LXIX. *Con licenza de' superiori.*

In-4° de 8 feuillets non chiffrés,41 pages chiffrées et 3 pages blanches. En regard du titre, portrait de S. Spyridion gravé en taille douce et signé : *Ruphonus f.* Le curieux privilège de la famille Boulgaris, dont il est question ici, vient d'être aboli par un petit coup d'état local. Voir à ce sujet le long article du journal d'Athènes *Ἑστία*, n° du 25 décembre 1925.

Corfou, bibl. publique.

34. *Ἀληθὴς ἔκθεσις περὶ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ θαυματουργοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, ἐν ᾗ δεικνύεται πῶς ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως μετηνέχθη εἰς Κέρκυραν, καὶ πῶς ἡ οἰκογένεια τῶν*

Βουλγάρεων ἔχει τὸ ἐπ' αὐτοῦ πατρωνικὸν δικαίωμα, παρὰ Νικολάου τοῦ Βουλγάρεως ἰατροῦ καὶ φιλοσόφου Κερκυραίου. Νῦν δὲ ἐξελληνισθεῖσα μετὰ σημειώσεων καὶ προσθηκῶν ὑπὸ N. T. Βουλγάρεως καὶ N. B. Μάνεση. ἐκδίδεται δαπάνῃ Ἀ. Τερζάκη. Ἐν Κερκύρᾳ, τυπογραφεῖον Ἑρμῆς Ἀντωνίου Τερζάκη. 1857.

In-8° de η' + 72 pages et 1 lithographie, en tête du volume, représentant S. Spyridion dans sa châsse. C'est la traduction grecque, avec notes et additions, p. 58-72, de l'opuscule publié en 1669 et décrit sous le numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur.

35. *Ἀληθὴς ἔκθεσις περὶ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ θαυματουργοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, ἐν ᾗ δεικνύεται πῶς ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως μετηνέχθη εἰς Κέρκυραν, καὶ πῶς ἡ οἰκογένεια τῶν Βουλγάρεων ἔχει τὸ ἐπ' αὐτοῦ πατρωνικὸν δικαίωμα, παρὰ Νικολάου τοῦ Βουλγάρεως ἰατροῦ καὶ φιλοσόφου Κερκυραίου. Νῦν δὲ ἐξελληνισθεῖσα μετὰ σημειώσεων καὶ προσθηκῶν ὑπὸ N. T. Βουλγάρεως καὶ N. B. Μάνεση ἐκδίδεται δαπάνῃ τῆς ἐν Βενετίᾳ ἑλληνικῆς κοινότητος. Βενετία ἐκ τοῦ ἑλληνικ. τυπογ. Ὁ Φοῖνιξ 1880.*

In-8° de 80 pages. Réimpression du numéro précédent avec de nouvelles corrections et additions.

Bibl. de l'Auteur.

36 a. *Περὶ τῶν ἐτησίως τελουμένων ἐν Κερκύρᾳ λιτανειῶν τοῦ θ. λειψάνου τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος καὶ τῆς ἐν ἔτει 1716 πολιορκίας τῆς Κερκύρας ἱστορικὴ ἐπιτομὴ ἐξ ἐκδεδομένων καὶ ἀνεκδότων ἐγγράφων ἐρανισθεῖσα ὑπὸ Λαυρεντίου Σ. Βροκίνη. Ἐν Κερκύρᾳ τυπογραφεῖον « Ἑρμῆς » 1888.*

In-8° de 1 feuillet pour la gravure du saint dans sa châsse et 96 pages.

36 b. *Περὶ τῶν ἐτησίως τελουμένων — Σ. Βροκίνη. Ἔκδοσις δευτέρα. Ἐν Κερκύρᾳ τυπογραφεῖον « Ἑρμῆς » 1893.*

In-8° de 1 feuillet et 112 pages.

36 c. *Περὶ τῶν ἐτησίως τελουμένων — Σ. Βροκίνη. Ἔκδοσις τρίτη ἐπηυξημένη διὰ προσθήκης λίαν σπουδαίων καὶ περιέργων τέως ἀγνώστων εἰδήσεων. Ἐν Κερκύρᾳ χρωμοτυπογραφεῖον Α. Λάντζα 1909.*

In-8° de 116 pages, dont les 3 dernières, non chiffrées, sont occupées par une bibliographie des divers ouvrages publiés jusqu' alors par l'auteur, mort en 1911.

Bibl. de l'Auteur (les trois éditions).

Stamatius, Ioannes et Nicolaus. *Vid.* **Martyres III** in insula Chio.

Stephanus protomartyr. — Dec. 27.

Κανὼν εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον πρωτομάρτυρα καὶ ἀρχιδιάκονον Στέφανον οὗ ἡ ἀκροστιχίς : « Στέφανος ἡμῖν ἀνυμνείσθω ἀξίως », τῶν δὲ θεοτοκίων · « Συμφορῶν ». Inc. *Στεφάνου συνέλθωμεν πάντες τῇ μνήμῃ.*

M. Hidromenos, *Κανόνες*, p. 16-21.

Stylianus Paphlago mon., sub Theodosio Magno (?) — Nov. 26.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Στυλιανοῦ τοῦ Παφλαγόνος ψαλλομένη ἐν τῇ κς'. τοῦ νοεμβρίου μηνὸς ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ τοῦ ἐλλογιμωτάτου κυροῦ Στυλιανοῦ Ῥίκη · σπουδῇ δὲ καὶ δαπάνῃ τοῦ εὐγενοῦς κυροῦ Θεοδώρου, Προσαλέντου τυπωθεῖσα, εὐλαβείας τῆς πρὸς τὸν ἅγιον ἕνεκα. Con privilegio. Ἐνετίησιν. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Πινέλλῳ. Ἐν ἔτει. ᾳχκς'.*

In-4° de 16 feuillets non chiffrés. Fol. 10ᵛ-12, double synaxaire, le premier fort court. Inc. *Οὗτος ἐκ μήτρας ἁγιασθείς* ; le second, un peu plus étendu, sous ce titre : *Καὶ ἕτερον, περιέχον τρανώτερον τὰ αὐτοῦ θαύματα, προστεθὲν ὕστερον.* Inc. *Οὗτος ἤκμασεν ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου.* L'auteur de cet office, Stylianos Rikis, vivait au XVIe siècle et était originaire de Corfou, comme en fait foi la souscription du *Taurinensis* gr. CLXX. b. II. 24, écrite par lui le 13 octobre 1538.

Athènes, bibl. Nationale ; Paris, bibl. Nationale : B 130 (Inventaire, B. 1570), et bibl. de l'École des langues orientales : Q. VII. 71.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Στυλιανοῦ τοῦ Παφλαγόνος, ψαλλομένη τῇ κς'. τοῦ νοεμβρίου μηνός, ἐν ᾗ τελεῖται ἡ αὐτοῦ μνήμη. Πρὶν μὲν συντεθεῖσα παρὰ τοῦ ποτὲ ἐλλογιμωτάτου κυρίου Στυλιανοῦ Ῥίκη, καὶ ἐκδοθεῖσα σπουδῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ ποτὲ εὐγενεστάτου κυρίου Θεοδώρου Προσαλέντη. Νεωστὶ δὲ, δι' ἐπιμελείας καὶ ἀναλωμάτων τοῦ νῦν ἐκλαμπροτάτου κυρίου Θεοδώρου Προσαλέντιη τοῦ αὐτοῦ δισεγγόνου, χάριν εὐλαβείας μετατυπωθεῖσα. Ἐνετίησιν ᾳχξ'. Παρὰ Μιχαὴλ Ἀγγέλῳ τῷ Βαρβωνίῳ. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 23 pages. P. 15-16, premier synaxaire ; p. 16-18, second synaxaire, comme au numéro précédent.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. du Parlement ; Paris, bibl. de l'École des langues orientales : Mél. 4°, 84.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν, Στυλιανοῦ. Νῦν δεύτερον τύποις ἐκδοθεῖσα δι' ἀδείας τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Γρηγορίου καὶ δι' ἐξόδων καὶ ἐπιμελείας τοῦ πανοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Θεοδοσίου προηγουμένου τῆς κατὰ τὸ ἁγιώνυμον ὄρος ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς τοῦ Σταυρονικήτα, τοῦ καὶ ἐπιτρόπου τῆς κοινότητος χρηματίσαντος. Πρὸς χρῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. ᾳωιθ'.*

In-4° de 1 feuillet pour le titre et 14 pages. Un seul canon pour le saint, œuvre de Métrophane Grégoras, de Dodone. Inc. *Τῷ φέγγει τῆς χάριτος, Στυλιανὲ λαμπρυνόμενος.* P. 10, synaxaire de neuf lignes. Inc. *Οὗτος ἐκ μήτρας ἁγιασθείς.*

Athènes, bibl. du Parlement et bibl. de feu Georges Baltazzi ; Mont Athos, monastère de Dionysiou.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Στηλιανοῦ τοῦ Παφλαγόνος ψαλλομένη τῇ κς'. νοεμβρίου.*

Νέον Λειμωνάριον[2], t. I, p. 37-42. Même office que ci-dessus, mais avec un nouveau synaxaire, p. 40. Inc. *Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Στηλιανὸς ἐγεννήθη εἰς τὴν Παμφλαγονίαν, ἠγιάσθη δέ, ὡς ἄλλος Σαμουήλ, ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός του.* L'office est suivi, p. 41-42, d'*ὕμνοι ἐπιτάφιοι* à chanter durant la veillée.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Στυλιανοῦ τοῦ Παμφλαγόνος, ψαλλομένη τῇ κς'. νοεμβρίου.*

P. 13-15 de l'acolouthie des *Quatre Martyrs* de Crète, publiée à Hermoupolis en 1865. *Vid.* **Martyres IV**, 2. Pas de synaxaire.

6. *Βίος καὶ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Στυλιανοῦ τοῦ Παφλαγῶνος ψαλλομένη τῇ κστ'. νοεμβρίου. Ὑπὸ Δ. Ν. Λαγούδη καὶ Ἀντ. Σ. Γεωργίου μοναχοῦ. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ν. Τριανταφύλλου καὶ Σας. - ὑπὸ τὸ δημαρχεῖον - 1887.*

In-8° de 24 pages. Au verso du titre, gravure du saint. P. 14-16, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Στυλιανὸς ἐγεννήθη ἐν Παφλαγωνίᾳ, ἡγιασμένος, ὡς ἄλλος Σαμουήλ, ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ.* C'est le synaxaire reproduit par C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Nov., p. 573-75.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 185 ; bibl. des Bollandistes.

7. *Βίος καὶ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Στυλιανοῦ τοῦ Παφλαγῶνος. Ἐν Χανίοις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Μιχαὴλ Σαλιβέρου 1910.*

In-8° de 24 pages. Réimpression de l'office précédent.

Bibl. de l'Auteur.

8. *Ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις ὁσίου καὶ πατρὸς ἡμῶν Στυλια-*

νοῦ τοῦ Παφλαγόνος ποίημα Ἀθανασίου ἱερομονάχου τοῦ ἐξ Ἀγγελοκάστρου τῆς Ἠπείρου ἀκμάσαντος περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ σωτηρίου ἔτους 1700. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Στυλ. Μ. Ἀλεξίου (ἐν ὁδῷ Ἀραστᾶ 14) 1916. Ce titre est à compléter par ces deux lignes du verso : *Τυπογραφεῖον, βιβλιοπωλεῖον, χαρτοπωλεῖον, βιβλιοδετεῖον, σφραγιδοποιεῖον Στυλιανοῦ Μ. Ἀλεξίου ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης (ὁδὸς Ἀραστᾶ 14).*

In-fol. de 8 pages. L'office, imprimé sur deux colonnes, occupe les pages 3-7 ; la dernière page, ainsi que la deuxième, sont remplies par diverses gravures. Pas de synaxaire.

Bibl. de l'Auteur.

9. *Βίος καὶ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Στυλιανοῦ τοῦ Παφλαγῶνος. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Δημητρίου Μ. Δελῆ ὁδὸς Μιλτιάδου ἀριθ. 1. 1919.*

In-8° de 32 pages. Reproduction du n° 6, avec même synaxaire, p. 14-16, mais avec addition de tropaires divers, en particulier d'un *πολυέλεος*, selon l'habitude de l'éditeur, Georges A. Boutérès.

Symeon consanguineus Domini, † 107. — April. 27.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Συμεὼν συγγενοῦς τοῦ Κυρίου.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 117-20.

Symeon abbas Sancti Mamantis, novus theologus, † 1022. — Oct. 12.

1. *Ἀκολουθία εἰς τὴν μνήμην τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ νέου θεολόγου. Μηνὶ ὀκτωβρίῳ δωδεκάτῃ, ἥτις μετετέθη ἀπὸ τὴν δωδεκάτην τοῦ μηνὸς μαρτίου διὰ τὸ αἰδέσιμον τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς. Συντεθεῖσα μὲν αὐτὴ πρώην παρὰ τοῦ ἐν μοναχοῖς Νικοδήμου Ἁγιορείτου τοῦ θεοσεβεστάτου διδασκάλου. Ἀντεγράφη ἤδη ἀπαραλλάκτως παρά τινος μοναχοῦ, δι' ἐπιστασίας καὶ δαπάνης τοῦ πανοσιωτάτου γέροντος κυρίου Ἰωάννου τοῦ ἱεροδιακόνουῶ ρολογοποιοῦ, τοῦ ἐν τῇ Κοτλουμουσιανῇ ἱερᾷ σκήτῃ. Εἰς ἀϊδίου εὐλαβείας τεκμήριον πρὸς τὸν αὐτὸν ἅγιον. Ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου. Τύποις Γρηγορίου Κανέλλου. 1877.*

In-fol. de 34 pages. Office bien complet, avec petites et grandes vêpres, mais sans synaxaire. Le discours mentionné sous le numéro suivant doit en tenir lieu.

Bibl. de l'Auteur ; Mont Athos, monastère de Roussico.

2. *Λόγος ἐγκωμιαστικὸς εἰς τὸν ἐν ἁγίοις ὅσιον καὶ θεοφόρον πατέρα ἡμῶν Συμεὼν τὸν νέον θεολόγον. Ἐκδίδοται παρὰ τοῦ ὁσιωτάτου ἐλαχίστου Κοσμᾶ μοναχοῦ ἐκ τῆς νέας σκήτης τοῦ*

ἁγίου Παύλου, τῆς καλύβης τοῦ ἁγίου Γεωργίου, συνεδρείᾳ τοῦ Ἰωάννου ἱεροδιακόνου, τοῦ ἐν τῇ Κουτλουμουσιανῇ ἱερᾷ σκήτῃ.

In-fol. de 23 pages. Inc. *Συμεὼν κοινὴ χαρὰ εἰς πάντα τὸν κόσμον.*

Cadikeuï, bibl. des Assomptionistes ; Mont Athos, monastère de Roussico.

Symeon excalceatus mon. in Thessalia, saec. XVI. — April. 19.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ νέου καὶ θαυματουργοῦ τοῦ καὶ ἀνυποδήτου, ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ ἐννάτῃ τοῦ ἀπριλλίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γερμανοῦ ἱερομονάχου. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Ἐν Σμύρνῃ, 1764. Παρὰ Μάρκῳ.*

In-4° de 44 pages. P. 2, avertissement aux lecteurs par les moines de *Φλαμουρίου*, aux frais desquels le moine Samuel, leur confrère, a fait imprimer l'opuscule. P. 17-33 : *Βίος καὶ πολιτεία... ἐκ τῆς ἑλληνίδος εἰς τὴν πεζὴν μεταφρασθεὶς φρᾶσιν, πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν καὶ κατάληψιν.* Inc. *Ὁ οὐράνιος ἐκεῖνος σπορεύς, ἠγαπητοί μου ἀδελφοί, ἀφ' οὗ ἐνέσπειρεν εἰς τὴν ἀνθρώπινον φύσιν μετὰ σαρκός.* P. 39-44 : *Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ὅσιον καὶ θαυματουργὸν Συμεών.* Inc. *Πολλοῖς ἐκτηκόμενος πειρασμοῖς.* Ce canon a pour auteur Georges de Smyrne. Au bas de la page 44, cette note : *Ἐπιστασίᾳ καὶ διορθώσει, Κωνσταντίνου Ἐμμανουὴλ τοῦ Ῥοδίου. ᾳψξδ' ἰουνίου κβ'.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. de feu Georges Baltazzi.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Συμεὼν τοῦ μονοχίτωνος καὶ ἀνυποδήτου, τοῦ καὶ κτίτορος τῆς ἐν τῷ ὄρει τοῦ Φλαμουρίου μονῆς τῆς ἁγίας Τριάδος.*

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, April., p. 237-61, avec synaxaire, p. 245-55. Simple réimpression du n° 1.

Symeon logotheta CP., saec. X. — Nov. 28.

Μηνὶ νοεμβρίῳ κη'. Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν λογοθέτου τοῦ μεταφραστοῦ. Ἀκολουθία συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ψελλοῦ.

L. Allatius, *De Symeonum scriptis diatriba* (Parisiis, 1664), p. 236-244 ; || P. G., t. CXIV, p. 199-208. Cet office n'a pas de synaxaire ; l'éloge qui le précède et dont l'auteur est le même Psellus en tient lieu, exactement comme dans l'office composé en l'honneur de Syméon par Marc d'Éphèse et qui est encore inédit, sauf précisément le synaxaire (BHG. 1676).

Symeon, Theodorus et Euphrosyna conditores monasterii *τοῦ μεγάλου Σπηλαίου* in Peloponneso, saec. IV (?) — Oct. 18.

1. *Σύναξις κανόνων τινῶν ἐγκωμιαστικῶν τῆς ὑπεραγίας θεο-*

τόκου, τῆς ἐν τῷ Μεγάλῳ Σπηλαίῳ τοῦ ἐν Πελοποννήσῳ ὄρους τοῦ καλουμένου Χελμοῦ, καὶ τῶν ὁσίων πατέρων. Συμεὼν, καὶ Θεοδώρου, τῶν κτητόρων, καὶ ἀρχηγῶν τῆς ἐν τῷ Σπηλαίῳ παλαιᾶς μονῆς, καὶ τῆς ὁσίας Εὐφροσύνης, τῆς εὑρούσης τὴν θείαν εἰκόνα, τὴν ἱστοριθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου, καὶ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ ἐν τῷ αὐτῷ σπηλαίῳ, μετὰ καὶ τῆς διηγήσεως τῆς αὐτῆς εὑρέσεως, περιέχουσα τήν τε διαθήκην τῶν αὐτῶν πατέρων, καὶ τὸν τῶν αὐτῶν βίον, ἅμα δὲ καὶ τῆς ὁσίας, νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα ἀναλώμασι τοῦ ἐκλαμπροτάτου κυρίου κυρίου. Βερνάρδου Μάκολα. Ἀθηναίου, πρὸς ὃν καὶ δικαίως ἀφιερώθη. Ἐνετίησιν, ᾳψς'. Con licenza de' superiori.

In-4° de 6 feuillets non chiffrés et 60 pages. Fol. 2v, gravure de la « vera inmagine della B. V. della Pace » ; fol. 3-4, dédicace de l'ouvrage à Bernard Makolas signée : *ὁ ἐν ἱεροδιδασκάλοις ἐλάχιστος Ἰωάννης Πατούσας Ἀθηναῖος* ; fol. 5, épigrammes du même Patousas en l'honneur de Makolas et de *Ἀργυρὸς Βερναρδῆς*, athénien, traducteur de la vie des saints fondateurs ; fol. 6, ode saphique de Patousas sur Athènes et son héros Bernard Makolas. P.1-26, vie des trois saints traduite en grec moderne par *Ἀργυρὸς Βερναρδῆς*. Inc. *Οὗτοι οἱ ὅσιοι καὶ θεοφόροι πατέρες ἡμῶν, καὶ θαυματουργοί, Συμεὼν καὶ Θεόδωρος*. P. 27-32, testament spirituel des deux frères Syméon et Théodore à leurs disciples. Inc. *Σὲ εὐχαριστοῦμεν, ὦ Χριστὲ βασιλεῦ αἰώνιε, καὶ ὑπεραιώνιε*. P. 33-37, *Φωτοφόρος κανὼν εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον, ποίημα Θεοκτίστου μοναχοῦ τοῦ Στουδίτου*. Inc. *Φωτί με τῶν πρεσβειῶν σου φώτισον*. P. 38-60, office des trois saints pour le 18 octobre. Pas de synaxaire, mais double canon.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale, bibl. de feu Georges Baltazzi et bibl. de Constantin Bernardakis ; Venise, Saint-Marc.

2. *Κτιτορικὸν ἢ προσκυνητήριον τῆς ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. Ἐξεδόθη ἐπιδιορθωθὲν ψήφῳ καὶ σπουδῇ τοῦ ἱεροῦ Μοναστηρίου. Ἀθήνησιν. Ἐκ τῆς τυπογραφίας Κ. Ράλλη. ᾳωμ.*

In-fol. de 2 feuillets, δ' + 156 pages et 8 planches. Les 2 feuillets liminaires contiennent le titre et la table des matières. Viennent ensuite : a) une description du monastère, p.1-36, qui est une refonte de l'opuscule décrit à **Maria Deipara** 48a ; b) une histoire des saints fondateurs et de l'image miraculeuse de la Madone trouvée par eux, ainsi que des miracles opérés par cette dernière, p. 37-89 ; c) un recueil des chartes principales du monastère, p. 90-119 ; d) l'acolouthie des saints fondateurs, sous ce titre de départ : *Ἡ ἀκολουθία τῆς ἐτησίου ἑορτῆς τῶν ἁγίων ἡμῶν πατέρων Συμεὼν καὶ Θεοδώρου, καὶ τῆς ὁσίας Εὐφροσύνης*, p. 121-56. Les pages 37-54 de ce volume sont reproduites par C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Oct., p. 235-57.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

3. *Προσκυνητάριον ἢ κτιτορικὸν τῆς ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου Καλαβρύτων. Ἔκδοσις Νικολάου Φιλοχρίστου ἐκ τοῦ χωρίου Μῆλα τῆς Μεσσηνίας. Ἐν Ἀθήναις 1911.*

In-8° de 231 pages. Simple réimpression du numéro précédent, avec l'acolouthie, p. 187-222.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Thalelaeus m. Aegis in Cilicia, † 284. — Maii 20.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Θαλλελαίου τοῦ ἰαματικοῦ καὶ ἀναργύρου. Ποιηθεῖσα παρὰ τοῦ ὁσιολογιωτάτου κ. κυρίου Νικοδήμου τοῦ Ναξίου, τῷ ᾳψηβ' ἔτει. Τανῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, ἀδείᾳ μὲν τῆς ἱερᾶς συνόδου τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος · φιλοτίμῳ δὲ δαπάνῃ Ἰωαν. Διακοπούλου δημοδιδασκάλου Κυθηρίου, καί τινων συνδρομιτῶν. Ἐν Μεσολογγίῳ τύποις Γ. Γουργουρίνη, 18...*

In-8° de 38 pages et 1 feuillet blanc. La date d'impression n'est indiquée que par les deux premiers chiffres, les deux derniers devant être ajoutés à la plume lors de la vente, de façon à garder toujours à l'édition le caractère de la nouveauté. Les exemplaires vus par nous portent sur la couverture la date complétée de 1878. Les 6 premières pages contiennent, à la suite du titre, une lettre de l'éditeur au saint-synode de Grèce et une dédicace du même au métropolite d'Athènes. P. 23-24, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ἅγιος Θαλλέλαιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νουμεριανοῦ, ἐν ἔτει σπδ' (284) καταγόμενος ἀπὸ μίαν χώραν τῆς Φοινίκης ὀνομαζομένην Λίβανον.* La date de composition indiquée dans le titre doit se lire 1792.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

2. *Μαΐου 20 ἡ ἄθλησις τοῦ ἁγίου μάρτυρος Θαλλελαίου ἰατροῦ ἀναργύρου σφαγέντος τὸ 284 μ. Χ. καὶ ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ μεγάλου ἀπὸ Μύρα τῆς Λυκίας εἰς Βάρην τῆς Ἰταλίας 1081. ἐπὶ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ.*

B. D. Zotos, *Ἀκολουθίαι*, p. 74-80. P. 78-80, les deux synaxaires.

Theoctiste Lesbia in insula Paro, † 872. — Nov. 9.

1. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας ὑπὸ Μελετίου ἱεροδιακόνου Μαυρικίου. Ἐν Ἀθήναις τύποις Νικολάου Ῥουσοπούλου. Ὁδὸς Πραξιτέλους ἀριθ. 33. 1881.*

In-8° de 32 pages. La vie de la sainte en néo-grec occupe les pages 3-9, le reste de la brochure, p. 11-32, étant réservé à l'office proprement dit. Inc. *Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Λέοντος ἦσαν εἰς τὴν Κρήτην Ἄραβες καὶ Ἕλληνες, οἵτινες ἐγύριζαν μὲ τὴν ἁρμάδα.* La vie de la sainte par Nicétas publiée par Théophile Ioannou (BHG. 1723-1724) se trouve traduite en néo-grec, hormis les trois premiers para-

graphes, dans K. G. Naupliotes, *Ἑκατονταπυλιανῆς τῆς Πάρου τὰ σῳζόμενα* (in-16, Athènes, 1912), p. 38-58.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 36.

2. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας ψαλλομένη τὴν 9 νοεμβρίου. Ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου.*

In-8° de 32 pages. Sans lieu ni date, mais imprimé à Athènes en 1918. Pas de synaxaire, mais à la suite de l'office, p. 27-32, vie de la sainte, comme au n° 1.

Bibl. de l'Auteur.

Theodora imperatrix, † 867. — Febr. 11.

1. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας, καὶ θεοστέπτου βασιλίδος Θεοδώρας, τῆς ποιησάσης τὴν ὀρθοδοξίαν ψαλλομένη τῇ ἐνδεκάτῃ τοῦ φευρουαρίου μηνὸς. Συντεθεῖσα παρὰ Ἐμμανουήλου ἱερέως τοῦ Τζάνε λεγομένου Μπουνιαλῆ, τοῦ εἰκονογράφου ἐφημερίου ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τῶν Ῥωμαίων τοῦ ἐν κλειναῖς Βενετίαις, καὶ τυπωθεῖσα διὰ δαπάνης καὶ ἀναλωμάτων ἑνὸς θεοσεβεστάτου χριστιανοῦ : — Con licenza de' superiori. Ἐνετίησιν παρὰ Ἀνδρέᾳ τῷ Ἰουλιανῷ : — αχοά.*

In-4° de 1 feuillet et *ιδ'* pages. Au verso du premier feuillet, portrait gravé de Ste Théodora ; p. *γ'-δ'*, dédicace de l'éditeur aux syndics de Corfou ; p. *ια'-ιβ'*, bref synaxaire. Inc. *Αὕτη ἡ παμμακάριστος πανυπερσεβεστάτη καὶ ἀΐδημος βασιλὶς Θεοδώρα, εἶτον ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Παμφλαγωνίας.*

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας, καὶ θεοστέπτου βασιλίδος Θεοδώρας, τῆς ποιησάσης τὴν ὀρθοδοξίαν, ψαλλομένη τῇ ἐνδεκάτῃ τοῦ φευρουαρίου μηνός, συντεθεῖσα παρὰ Ἐμμανουήλου ἱερέως τοῦ Τζάνε λεγομένου Μπουνιαλῆ, τοῦ εἰκονογράφου ἐφημερίου ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τῶν Ῥωμαίων τοῦ ἐν κλειναῖς Βενετίαις. — Τὸ ἅγιον λείψανον τῆς θαυματουργοῦ ταύτης ὁσίας Θεοδώρας μετεκομίσθη ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Ὑ. Θ. Σπηλαιωτίσσης, μητροπόλεως Κερκύρας, τῇ κυριακῇ τῆς Ὀρθοδοξίας ζ' μαρτίου ᾳωμβ', τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἐξάρχου τῆς Ἰονίου πολιτείας πανιερωτάτου Χρυσάνθου. — Κερκύρᾳ, ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τῆς Κυβερνήσεως. — ᾳωμγ'.*

In-12 de 12 pages. P. 9, très court synaxaire. Inc. *Αὕτη ἐγένετο γυνὴ Θεοφίλου βασιλέως τοῦ εἰκονομάχου.*

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας θεοστέπτου καὶ βασιλίδος Θεοδώρας*

τῆς ποιησάσης τὴν ὀρθοδοξίαν. Ἐν Κερκύρᾳ τυπογραφεῖον « Ἑρμῆς » Ν. Πετσάλη 1896.

In-8° de 20 pages. P. 3, dédicace de Spyr. Papageorgios à Étienne Théotokis, où il déclare reproduire une ancienne édition publiée sans lieu ni date, mais probablement, dit-il, à Venise. P. 5, préface de l'ancienne édition ayant pour auteur Emmanuel Zanès ; p. 15-16, synaxaire. Inc. *Αὕτη ἡ παμμακάριστος, πανυπερσεβεστάτη καὶ ἀοίδιμος βασιλίς.* C'est la réimpression du n° 1, dont l'exemplaire utilisé par l'éditeur manquait du feuillet liminaire.

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale.

4. *Ἀκολουθία τῆς ἁγίας, καὶ θεοστέπτου βασιλίδος Θεοδώρας τῆς στερεωσάσης τὴν ὀρθοδοξίαν. Ψαλλομένη τῇ ἐνδεκάτῃ τοῦ φευρουαρίου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Ἐμμανουὴλ ἱερέως τοῦ Τζάνε λεγομένου Μπουνιαλῆ, τοῦ εἰκονογράφου, ἐφημερίου ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωγίου τῶν Ἑλλήνων τοῦ ἐν ταῖς κλειναῖς Βενετίαις.*

S. Νικοκαβουρας, *Ἀκολουθίαι*, p. 69-80. Réimpression, avec des retouches de style, du n° 2 et de son bref synaxaire.

Theodora regina, saec. XIII. — Mart. 11.

1. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης, ψαλλομένη τῇ ια'. τοῦ μαρτίου μηνὸς συντεθεῖσα μὲν παρὰ Ἰωὴβ μοναχοῦ τοῦ Μέλου τύποις δὲ νῦν πρῶτον ἐκδοθεῖσα παρὰ Πάνου τοῦ Σεκληστινοῦ, δι' ἰδίας αὐτοῦ δαπάνης, ἐπιστασίᾳ τε καὶ ἐπιδιορθώσει τοῦ λογιωτάτου ἐν ἱεροδιακόνοις Ἰακώβου τοῦ Ἱεραλεξανδρίδου, τοῦ ἐκ τῆς ἐπαρχίας τῆς Δημητριάδος, ἐκ κώμης Ἁγυιᾶς. ᾳψοβ'. Ἐνετίῃσιν, 1772. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 39 pages. Verso du titre blanc. P. 17-34, *βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης.* Inc. prologus : *Μὰ τὴν ἀλήθειαν, εὐλογημένοι χριστιανοί, πρέπον εἶναι, ὅσοι ἐσυνάχθητε σήμερον.* Inc. vita : *Τὸν καιρὸν ὁποῦ ἐβασίλευεν Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.* C'est la paraphrase en néo-grec de la vie publiée d'abord par Mingarelli (BHG. 1736).

Mont Athos, skite de Kausokalyvi, bibl.de papa Chariton (exemplaire incomplet d'un feuillet, p. 2-3, qui devait porter la gravure). P. Lampros en signale un autre exemplaire dans la revue *Πανδώρα*, t. IX (1859), p. 315.

2. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης, ψαλλομένη τῇ ια' τοῦ μαρτίου μηνὸς συντεθεῖσα μὲν παρὰ Ἰωὴβ μοναχοῦ τοῦ Μέλου τύποις δὲ νῦν δούτερον ἐκδοθεῖσα διὰ δαπάνης τοῦ κυρίου Τεωργίου Σακ. Μόστρα χάριν τῶν ὀρθοδόξων. ᾳωιβ'. Ἐνετίῃσι, 1812. Παρὰ Ἰωάννου Παρολάρη τοῦ ἐκ Βενετίας.*

In-4° de 39 pages. P. 3, préface mise en tête de la première édition par Panos Seclestinos ; p. 4, gravure de la sainte ; p. 17-34, *βίος καὶ πολιτεία* servant de synaxaire, comme au n° 1.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης, ψαλλομένη τῇ ια΄. μαρτίου. Συντεθεῖσα μὲν παρὰ Ἰὼβ μοναχοῦ τοῦ Μέλου, τύποις δὲ νῦν τὸ τρίτον ἐκδιδομένη μετὰ προσθήκης νεοσυντάκτου εἰς τὴν ὁσίαν μεγαλυναρίου. Δαπάνῃ ἑνὸς τῶν ἐξ Ἄρτης ἀποδήμου, εὐλαβείας χάριν. ᾠμά ἐν Ἀθήναις 1841. Ἐκ τῆς τυπογραφίας Π. Μαντζαράκη. — ὁδὸς Ντέκα.*

In-8° de 52 pages. P. 2, courte préface datée de Corfou, le 20 novembre 1841 et signée K. S. ; l'éditeur y rappelle que la première édition de cet office a paru à Venise aux frais de *Πάνος Σεκληστινὸς* d'Arta, à une date qu'il n'a pu établir, et la seconde, également à Venise, aux frais de Georges S. Mostra, d'Arta, en 1812 ; p. 3-4, préface du premier éditeur ; p. 5-52, office, avec synaxaire, p. 22-46, comme au numéro précédent. L'*ἀπόδημος* d'Arta, qui se cache sous les initiales *K. Σ.* de la préface, n'est autre que Constantin Sakellaropoulos, professeur à l'Académie ionienne († 1856), comme en témoignent et une note manuscrite de notre exemplaire et l'attestation de feu son fils, S.C. Sakellaropoulos, dans les *Échos d'Orient*, t. XVII (1914), p. 54-55.

Bibl. de l'Auteur.

4. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης ψαλλομένη τῇ ια΄ μαρτίου. Συνταχθεῖσα μὲν παρ' Ἰὼβ μοναχοῦ τοῦ Μελοῦ. Τύποις δὲ νῦν τὸ τέταρτον ἐκδιδομένη. Μετὰ προσθήκης ἰδομέλων εἰς τὴν λιτὴν καὶ τριῶν ἀπολυτικίων συνταχθέντων ὑπὸ τοῦ Ἄρτης καὶ Πρεβέζης μητροπολίτου Σεραφεὶμ Μ. τοῦ Βυζαντίου. Δαπάνῃ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Θεοδώρας καὶ Ἀκολουθία τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης ψαλλομένη τῇ κ΄ μαρτίου μετὰ παρακλητικοῦ κανόνος πρὸς τὴν ἰδίαν. Συνταχθέντα μὲν ὑπὸ τοῦ Ἄρτης καὶ Πρεβέζης μητροπολίτου Σεραφεὶμ Μ. τοῦ Βυζαντίου· τύποις δὲ νῦν τὸ πρῶτον ἐκδοθέντα. Δαπάνῃ τῶν αὐτῶν ἐπιτρόπων Θωμᾶ Μπαγιάκα, Νικολάου Ἀλιβέρτη καὶ Ἰωάννου Ἀρβανιτογεώργου. Ἀθήνησι 1874.*

In-8° de 56 pages. P. 3, portrait de la sainte ; p. 5, préface de la première édition ; p. 18-32, *βίος καὶ πολιτεία* du n° 1. Les pages 37-50 sont occupées par un second office entièrement nouveau et annoncé par un titre-frontispice reproduisant textuellement la seconde partie du titre général que nous venons de transcrire. Il comprend le récit de l'invention des reliques en 1873, p. 39-44, l'office proprement dit pour le 20 mars, p. 45-50, et un canon paraclétique, p. 51-56, précédé d'un nouveau titre-frontispice semblable aux deux autres.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

5. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης.*
C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Mart., p. 181-203, avec le synaxaire, p. 188-200, d'après l'édition de 1812.

6. *Vid.* **Phanurius** 7.

Theodora Thessalonicensis, † 892. — Aug. 3.

1. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μυροβλύτιδος καὶ θαυματουργοῦ Θεοδώρας τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ. Νῦν πρῶτον τυπωθεῖσα, συνεργείᾳ ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ τῶν κυρίων Θεολόγη ἱερέως καὶ Ῥίζου Γεωργίου, διὰ ψυχικὴν αὐτῶν σωτηρίαν. Ἀφιερωθεῖσα μὲν τῇ περιφανεστάτῃ Θεσσαλονίκῃ ἐχούσῃ ἀντιλείπτορα καὶ προστάτιν τὴν ῥηθεῖσαν ἁγίαν, καὶ δι' ἄκραν αὐτῶν εὐλάβειαν διορθωθεῖσα δὲ ὡς ἐφικτὸν, παρὰ τοῦ αἰδεσιμωτάτου καὶ λογιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κῦ, κῦ Γρηγορίου Μοσχοπολίτου. Ἐν Μοσχοπόλει. 1731 Παρὰ Γρηγορίῳ ἱερομονάχῳ τῷ Κωνσταντίνου.*

In-4° de 62 pages et 1 feuillet blanc. P. 3-4, épître dédicatoire de Grégoire de Moschopolis aux fidèles de Thessalonique. A l'*ὄρθρος*, deux canons, l'un de Démétrius Kaniskès, l'autre d'Isidore, patriarche de Constantinople. P. 17-21, synaxaire. Inc. *Ἡ πανοσία αὕτη μυροβλῦτις καὶ θεοφόρος μήτηρ ἡμῶν Θεοδώρα ἦτον μὲν πρότερον ἀπὸ τὴν Αἴγινα.* P. 24-29, autre canon pour la vigile de la fête de Ste Théodora ; p. 29-32, canon à Ste Théopiste. Les pages 33-58 contiennent une traduction néo-grecque, faite par le hiéromoine Syméon, du panégyrique de la sainte composé par Jean Staurakios, chartophylax de Thessalonique (BHG. 1740). P. 59-62, tropaires en l'honneur de la sainte, à intercaler entre les versets du psaume CXVIII.

Bibl. de l'Auteur ; Mont Athos, monastère de Lavra (exemplaire incomplet du premier feuillet contenant le titre).

2. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μυροβλύτιδος καὶ θαυματουργοῦ · Θεοδώρας τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ. Μετατυπωθεῖσα συνεργείᾳ μὲν καὶ ἐπιμελείᾳ τῶν κυρίων ἐπιτρόπων Μ. Ἀθανασίου καὶ Π. Παππαδοπούλου, καὶ ζήλου τῶν ἱερέων τοῦ ναοῦ τῆς ὁσίας Σακκελίων Θεσσαλον. καὶ Πέτρου ἐφημερίου. Λαπάνῃ δὲ τῶν φιλοχρίστων κ αὶ εὐσεβῶν χριστιανῶν. Ἐν Θεσσαλονίκῃ. Τυπογραφεῖον Κυριακοῦ Δαρζηλοβίτου. 1853.*

In-8° de 83 pages, précédées d'une planche représentant Ste Théodora et Ste Théopiste, sa fille. P. 21-26, synaxaire comme au n° 1 ; p. 33-51, vie de la sainte. Inc. *Αὕτη ἡ θαυμασία καὶ ἀοίδιμος καὶ τῶν τοῦ Θεοῦ δώρων ἐπώνυμος ἐγεννήθη περὶ τὸ ὀκτακοσιοστὸν δέκατον δεύτερον ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ εἰς τὴν νῆσον Αἴγιναν ἀπὸ γονεῖς Αἰγινίτας Ἀντώνιον καὶ Χρυσάνθην.* P. 52-57, canon à chanter durant la vigile ; p. 58-63, *μακαριστάρια* en trois *στάσεις* ; p. 65-75, office de Ste Théopiste sous ce titre de départ : *Μηνὶ τῷ αὐτῷ τετάρτῃ, μεθέορτα τῆς ἁγίας Θεοδώρας, μεθ' ὧν ψάλλομεν καὶ τὴν ἀκολουθίαν τῆς*

ἁγίας Θεοπίστης θυγατρὸς αὐτῆς. P. 71-72, synaxaire. Inc. *Ἡ ὁσία αὕτη ἦτο θυγάτηρ τῆς ἁγίας Θεοδώρας, ὡς ἐν τῷ ἐκείνης βίῳ δεδήλωται.* Les pages 77-83 sont occupées par la liste des souscripteurs et par un avis relatif à cette même liste.

Bibl. de l'Auteur ; Mont Athos, monastère de Roussico : 887 ; bibl. des Bollandistes.

3. *Ἀκολουθία εἰς τὴν ὁσίαν μητέρα ἡμῶν Θεοδώραν τὴν μυροβλύτιδα.*

Cette acolouthie, conservée dans le ms. 86 (XVe siècle), fol. 73^v^-78, du couvent de Sainte-Croix à Jérusalem, a été publiée par Éd. Kurtz, dans les *Mémoires de l'Académie impériale des Sciences de St-Pétersbourg*, VIIIe série, t. VI, 1 (1902), p. 75-81. Elle se compose de quelques stichères et du canon de Démétrius Kaniskès, qui figurent dans le n° 1. Sur ces trois acolouthies voir l'introduction de Kurtz, t. c., p. XIII-XVII (BHG. 1738).

Theodorus Byzantius m. † 1795. — Febr. 17.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Βυζαντιέως.*

Nicodeme, *Νέον Μαρτυρολόγιον*[1], p. 291-318 ; synaxaire, p. 300-314. Inc. *Οὗτος ὁ εὐλογημένος Θεόδωρος ἦτον ἀπὸ ἕνα χωρίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως Νεοχῶρι λεγόμενον* ; || *Νέον Μαρτυρολόγιον*[2], p. 241-58, avec synaxaire, p. 246-56.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Βυζαντίου.*

Akakios, *Ἀκολουθίαι καὶ μαρτύρια*, p. 190-211. Le texte de l'office est identique au précédent, mais le synaxaire a quitté sa place normale pour être rejeté à la fin, p. 211-26. De plus le style en a été profondément modifié. Inc. *Ὁ ἔνθερμος οὗτος τῆς ὀρθοδόξου πίστεως νεομάρτυς καὶ ἀθλητὴς τοῦ Χριστοῦ Θεόδωρος κατήγετο ἐξ ἑνὸς χωρίου τοῦ Βυζαντίου καλουμένου Νεοχωρίου.*

3. *Ἀκολουθία καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ νεομάρτυρος τοῦ Βυζαντίου (ἀθλήσαντος ἐν Μιτυλήνῃ). Ἐκδίδεται ὑπὸ Παναγιώτου Τσούγρη (βιβλιοπώλου ἐν Μιτυλήνῃ). Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον Ι. Νικολαΐδου 1908.*

In-8° de 32 pages. Le titre que nous venons de transcrire est emprunté à la couverture, car il n'y a, à l'intérieur, qu'un simple titre de départ. Après l'office, p. 18-32, le *μαρτύριον* emprunté au n° 2. C'est également cette rédaction qu'avait adoptée C.Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Febr., p. 285-97.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Theodorus mon. Cythereus, saec. X. — Maii 12.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου, καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων ἀσκήσαντος νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθεῖσα. Ἐνετιήσιν, ᾳψμζ'. 1747. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 23 pages. P. 16-18, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ ἐν ὁσίοις πατὴρ ἡμῶν Θεόδωρος, ἐπὶ Ῥωμανοῦ βασιλέως αὐλῆς Βυζαντίδος ἐξέλαμψεν.*

N. B. Sur le monastère fondé à l'intérieur de l'île de Cérigo par S. Théodore sous le règne de Romain II (959), voir J. Veloudo : *Χρονικὸν περὶ τοῦ ἐν Κυθήροις μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Θεοδώρου νῦν πρῶτον ἐξ ἀνεκδότου χειρογράφου μετὰ σημειώσεων δημοσιευθὲν ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Βελούδου. Ἐνετίησιν ἐκ τοῦ ἑλλ. τυπογρ. τοῦ Ἁγ. Γεωργίου, 1868.* Petit in-12 de 4 feuillets et μ' (40) pages. Ce récit est tiré d'un manuscrit de la Marciane : *Append. ad codd. graec. Cl. VII, cod. XIX.* Cf. Mingarelli, *Graeci codices manu scripti apud Nanios patricios Venetos asservati* (Bononiae, 1784), p. 432. Il a été réimprimé par Ch. Hopf, *Chroniques gréco-romanes* (Berlin,1873), p. 346-58. Cf.K.Krumbacher, *Geschichte der byzantinischen Litteratur* (Munich,1897), p. 402.

Bibl. de l'Auteur ; Venise, Saint-Marc.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων ἀσκήσαντος ἤδη δεύτερον τύποις ἐκδοθεῖσα διὰ συνδρομῆς τῶν εὐλαβῶν Κυθηρίων καὶ Θ. Μ. διορθωθεῖσα δὲ ὑπὸ Μ. Σ. Ἐν Σμύρνῃ, ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἰωσὴφ Μάγνητος. 1841.*

In-8° de 30 pages et 1 gravure.

Corfou, bibl. de feu Jean Romanos.

3. *Βίος καὶ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κυθήρων ἀσκήσαντος ἤδη τὸ τρίτον τύποις ἐκδοθεὶς ὑπὸ τοῦ εὐλαβεστάτου καὶ ἀόκνως ἐργασθέντος πρὸς μεγαλειτέραν ἐπικόσμησιν ἐν μέρει τῆς ἁγίας κάρας καὶ τοῦ ὅλου ναοῦ, πρώην μὲν ἡγουμένου τῆς μονῆς Ἁγίου Θεοδώρου, νῦν δ' ἐφημερίου αὐτῆς Δημητρίου Π. Γαλακάτου ἱερέως. Ἀθῆναι ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἡ « Ὁμόνοια » 1899.*

In-8° de 75 pages et 2 feuillets blancs. P. 3, gravure du saint ; p. 5-44, *βίος καὶ πολιτεία.* Inc. *Ὅταν οἱ μεγαλόψυχοι ἄνδρες, δι' ἀγάπην τινὸς βασιλέως ἐπιγείου, ἀποφασίσουν μὲ γενναιότητα καὶ ὑπερβολικὴν ἀνδρείαν, νὰ πολεμήσουν τοὺς πολυειδεῖς καὶ πολυμηχάνους ἀντιπάλους των.* Suit, p. 44-45, un court *παράρτημα* de l'éditeur sur le culte du chef du saint. P. 47-75, office avec un synaxaire, p. 65-68. Inc. *Οὗτος ὁ ἐν ὁσίοις πατὴρ ἡμῶν Θεόδωρος, ὑπῆρχεν ἐπὶ Ῥωμανοῦ βασιλέως.* C'est ce même synaxaire qui se retrouve chez C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Maii, p. 212-13.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Theodorus Gabras m. Trapezunte, cca 1098. — Oct. 2.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Γαβρᾶ.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 48-79. Synaxaire, p. 71-74.

Inc. *Ὁ ἔνθερμος οὗτος καὶ γενναῖος ἀθλητὴς τοῦ Κυρίου μεγαλομάρτυς Θεόδωρος ὁ Γαβρᾶς, ἐκ τῆς ἐν Χαλδείᾳ κωμοπόλεως Ἄτρας ὁρμώμενος.* Ce synaxaire est reproduit, mais avec des retouches, par C. Doukakes, *Ἀκολουθίαι καὶ βίοι*, p. 29-32. Le peu scrupuleux éditeur déclare avoir tiré sa copie *ἐκ τοῦ τῆς Ἱερουσαλὴμ χειρογράφου*, ce qui n'est qu'un demi-mensonge, le texte des *Ἄνθη τοῦ παραδείσου* provenant effectivement de Jérusalem. Une acolouthie de notre héros a été également composée par Jean de Trébizonde, auquel l'éditeur des *Ἄνθη* avoue, p. 8, avoir emprunté *τὰ κυριώτερα ἱστορικὰ μέρη*. Impossible de marquer la part de chacun, tant que cette première acolouthie n'aura pas été livrée à l'impression.

Theodorus Studita. *Vid.* **Menas** 5.

Theodorus stratelates et **Theodorus** tiro mm. — Febr. 7 et 17.

Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Θεοδώρων Τίρωνος καὶ Στρατηλάτου ὑπὸ Γρηγορίου Γ. Ἀλιφέρη σακελλαρίου θεολόγου καὶ παιδαγωγοῦ. Τύποις Στυλ. Γαληνάκη Πραξιτέλους 27 Ἀθῆναι. Ἀθῆναι 1920.

In-8° de 36 pages. P. 15-22, *βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου.* Inc. *Οὗτος ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὑπῆρξε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λικινίου, ἐν ἔτει 320 καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὰ Εὐχάϊτα (τὰ ὁποῖα κοινῶς ὀνομάζονται Ἐφλεὲμ εὑρισκόμενα ἐν τῇ Γαλατίᾳ).* P. 22-31, *βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Τίρωνος.* Inc. *Οὗτος ὁ ἅγιος μεγαλομάρτυς Θεόδωρος ὑπῆρξε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ καὶ Μαξιμίνου, ἐν ἔτει 297 καταγόμενος ἐκ τῆς μητροπόλεως Ἀμασίας.* L'identification d' *Εὐχάϊτα* avec *Ἐφλεέμ*, affirmée ici par l'éditeur, ne correspond pas à la réalité ; H. Grégoire a prouvé que le vieux nom d'Euchaïta survit encore dans l'appellation moderne du village d'Avkhat. (Cf. *Byzantinische Zeitschrift*, t. XIX, 1910, p. 59-61.) Bien avant le savant belge, un voyageur grec avait proposé la même identification. Cf. la revue *Πανδώρα*, t. IX (Athènes, 1859), p. 6.

Bibl. de l'Auteur.

Theodosia m. Caesareae. — Maii 29.

Ἀκολουθία ἁγίας Θεοδοσίας τῆς ἐν Καισαρείᾳ καὶ σημειώσεις περὶ τοῦ ἐν Χίῳ κατὰ τὸ χωρίον τῶν Ὀλύμπων ἱεροῦ τῆς παρθενομάρτυρος ναοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ τελουμένων θαυμάτων. Ἐγκρίσει τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Χίου ἐκδίδοται ὑπὸ Νικολάου Κουμάκη ἱερέως. Ἐν Χίῳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Παγχιακῆς» 1910.

In-8° de 28 pages. P. 13-14, synaxaire. Inc. *Αὕτη ἡ ἱερὰ καὶ παναγία*

κόρη κατήγετο ἐκ τῆς Τύρου τῆς ἐν Φοινίκῃ. Il est suivi, p. 14-23, du récit des prodiges opérés à Chio à l'oratoire de la sainte situé à 2 heures au sud du village *τῶν Ὀλύμπων* et construit en 1867 par les soins de Nicolas Koumakès, l'éditeur de la présente brochure. Ce modeste sanctuaire est devenu en l'espace d'un demi-siècle un lieu de pèlerinage fréquenté surtout par les marins de l'Archipel, qui regardent la sainte comme une de leurs patronnes. A quel titre, l'auteur de l'acolouthie, qui est en même temps le promoteur de ce mouvement religieux, avoue n'en rien savoir.

Bibl. de l'Auteur.

Theodosius iunior mon. Argivus, saec. X. — Aug. 7.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου τοῦ νέου τοῦ θαυματουργοῦ καὶ ἰαματικοῦ ψαλλομένη τῇ ζ'. αὐγούστου. Ὑπὸ Συμεὼν τοῦ Πελοποννησίου ἀρχιμανδρίτου καθηγουμένου τῆς ἱερᾶς κοινοβιωτικῆς μονῆς Γρηγορίου τοῦ Ἄθωνος. Προσετέθη δὲ ἐν τέλει καὶ ὁ τοῦ ἁγίου βίος συγγραφεὶς παρὰ τοῦ ἱεροῦ Νικολάου τοῦ Μαλαξοῦ καὶ πρωτοπαπᾶ τῆς πόλεως Ναυπλίου. Ἐν Ναυπλίῳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου καὶ βιβλιοδετείου ἀδελφῶν Ν. Κλεισιούνη. 1888.*

In-8° de 39 pages et 1 feuillet blanc. A la suite de l'office, p. 23-39, *βίος καὶ πολιτεία* du saint. Inc. *Οὗτος ὁ τρισόλβιος πατὴρ ἡμῶν Θεοδόσιος, εἶχε πατρίδα τὰς περιφήμους Ἀθήνας. κατὰ δὲ τὸ ᾠξβ' ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ γεννηθείς.* Ce document est réimprimé dans C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Aug., p. 110-24.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

2. *Βίος καὶ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου τοῦ νέου τοῦ θαυματουργοῦ καὶ ἰαματικοῦ ἀσκήσαντος ἐν Ἀργολίδι κατὰ τὸ 862 μ. Χ. ψαλλομένη τῇ 7η αὐγούστου. Ἐκδίδεται δαπάνῃ τῶν εὐσεβῶν Χρήστου Κωνστ. Καραγιάννη (Ἀργείου) καὶ Φωτούλας τῆς συμβίου αὐτοῦ. Τῇ ἐπιστασίᾳ δὲ καὶ διορθώσει τοῦ αἰδεσιμωτάτου Γεωργίου Α. Βουτέρη (ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ὁσίου Μελετίου). Ἐν Ἀθήναις τύποις Κ. Κουντουριώτου καὶ ἀδελφῶν Σαρρῆ ὁδὸς Λεωχάρους ἀριθ. 20. 1925.*

In-8° de 48 pages. Au verso du titre, gravure du saint. Pas de synaxaire, mais après l'office, p. 27-44, la vie comme au numéro précédent, suivie, p. 44-47, d'une seconde vie abrégée en forme de synaxaire par l'éditeur, Georges Boutérès, qui a semé çà et là, suivant une habitude invétérée, des pièces étrangères à l'office principal.

Bibl. de l'Auteur.

Theodulus. *Vid.* **Monachi** in Sina et Raithu.

Theophanes confessor in Sigriana, † 818. — Mart. 12.

<'Ακολουθία> τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ τῆς Σιγριανῆς.

I. Goar, *Theophanis Chronographia* (Parisiis, 1655), fol. 12-14 ; || 2ª ed. (Venetiis, 1729), fol. 9v-11v ; || 3ª ed. (Bonnae, 1839), p. xliii-liv ; || P.G., t. CVIII, p. 45-54. Synaxaire assez étendu. Inc. *Οὗτος πατρὸς μὲν ἔφυ 'Ισαάκ, μητρὸς δὲ Θεοδότης.*

Theophanes iunior mon. Berrhoeae in Macedonia, saec. incerto. — Aug. 19.

1. *'Ακολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνους τοῦ νέου, ἀσκητοῦ, καὶ θαυματουργοῦ, τοῦ ἀσκήσαντος ἐν τῷ ὄρει τῆς περιφήμου πόλεως Ναούσης, τοῦ ἐξ 'Ιωαννίνων. 'Ενετίησι, ᾳψξδ'. 1764.*

In-4° de 62 pages et 1 feuillet blanc. P. 29-46, *βίος καὶ πολιτεία.* Inc. *Πνευματικὴν χαρὰν, καὶ θεοδώρητον ἀγαλλίασιν λαμβάνει ὁ θεοσεβέστατος λαός.* P. 56-62, *μεγαλυνάρια* composés par le moine Théophane de Naousa pour être chantés devant les reliques ; puis cette note finale : *Διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδων Πολυκάρπου ἱερομονάχου τοῦ παπᾶ Δημητρίου. 'Εκ πόλεως Ναούσης.*

Bibl. de l'Auteur ; Athènes, bibl. Nationale ; Venise, Saint-Marc.

2. *'Ακολουθία τοῦ ὁσίου Θεοφάνους τοῦ νέου ἑορταζομένου τῇ ιθ'ῃ αὐγούστου ἐκδοθεῖσα ἀδείᾳ τῆς Κεντρικῆς 'Εκκλησιαστικῆς 'Επιτροπῆς καὶ τῇ συνδρομῇ πολλῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν ὑπὸ Χ. Χ. Πετρίδου τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἐνταῦθα Συμβουλίου τῆς Παιδείας καὶ ἐπιστασίᾳ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Γρηγορίου Γηδαίου.'Εν Θεσσαλονίκῃ, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τοῦ « 'Ερμοῦ» Σοφοκλέους Κ. Γκαρπολᾶ. 1883.*

In-8° de 40 pages, dont les 8 premières chiffrées en grec. P. γ', approbation de Joachim, patriarche de Constantinople, datée de février 1875 ; p. ε'-η', préface de l'éditeur ; p. 25-28, synaxaire. Inc.*'Ο ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Θεοφάνης ὁ νέος ἐγεννήθη ἐν 'Ιωαννίνοις περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ιγ'. ἑκατονταετηρίδος.* P. 28-31, miracles du saint.

Bibl. des Bollandistes.

Theophanes mon. in monte Meteoro. *Vid.* **Nectarius.**

Theophano imperatrix, † 893. — Dec. 16.

<'Ακολουθία> τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Θεοφανοῦς.

A la suite de **Euphemia** 1, p. 13-19, sous un simple titre de départ. P. 17-18, synaxaire. Inc. *Αὕτη ἡ μακαρία ὑπῆρχε γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως* ; || **Euphemia** 2, p. 37-52, avec le même synaxaire, p. 46-49.

Theophilus mon. Athonita, saec. XVI. — Iul. 8.

< Ἀκολουθία> τοῦ ὁσίου θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Θεοφίλου τοῦ μυροβλύτου τοῦ ἐν τῷ Παντοκρατορινῷ κελλίῳ τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἀσκήσαντος καὶ τελειωθέντος. Ποίημα Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου.

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Iul., p. 490-99. Pas de synaxaire, l'éditeur l'ayant déjà publié, par erreur, au 8 juin (ibid., Iun., p.62-69). Par contre, l'office est suivi ici d'une vie étendue, p. 499-510. Inc. *Καὶ ὅλων μὲν τῶν ἄλλων θεοφιλῶν καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν οἱ βίοι καὶ αἱ διηγήσεις.*

Theophilus Zacynthius m. † 1635. — Iul. 24.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μάρτυρος Θεοφίλου ὅστις ἐμαρτύρησεν κατὰ τὸ ᾳχλε'. 1635. ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, ἰουλίου κδ'. 24. Ποίημα Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Χίου.*

Νέον Λειμωνάριον [1], P. II, p. 65-74, avec synaxaire, p. 69-72. Inc. *Οὗτος ὁ νεοφανὴς καὶ λαμπρότατος ἀστὴρ Θεόφιλος, ἦτον ἀπὸ τὴν νῆσον Ζάκυνθον, ναύτης τὴν τέχνην.* Ce recit avait déjà paru dans le *Νέον Μαρτυρολόγιον* [1], p. 68-70, mais l'éditeur le redonne ici enrichi de nouveaux détails à l'aide d'un *ἐγκώμιον* en grec savant écrit par Georges Koressios pour l'acolouthie du héros. De cette acolouthie elle-même, Nicéphore de Chio n'a gardé que douze tropaires ; encore leur a-t-il fait subir, dit-il, de notables corrections. || *Νέον Λειμωνάριον* [3], p. 276-88, avec même synaxaire, p. 281-86, que reproduira C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Iul., p. 350-55.

2. *Ἀκολουθία ᾀσματικὴ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Θεοφίλου τοῦ Ζακυνθίου μαρτυρήσαντος ἐν Χίῳ συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ θεολογικοτάτου Γεωργίου Κορεσσίου τοῦ Χίου. Νῦν πρῶτον ἐκδοθεῖσα τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἐγκρίσει ἐπιστασίᾳ καὶ διορθώσει τοῦ κ. ἱερομ. Στρατούλη δαπάνῃ δὲ Σεργίου Χ. Ῥαφτάνη. Ἐν Ζακύνθῳ τυπογραφεῖον Ὁ Παρνασσός Σεργίου Χ. Ῥαφτάνη διευθυνόμενον ὑπὸ Νέστορος Ι. Ταρουσσοπούλου. 1856.*

In-8° de 48 pages. Au verso du titre, approbation du métropolite de Zante, Nicolas Kokkinès, datée du 26 mars 1856 ; p. 3, dédicace à ce prélat ; p. 4, gravure représentant le Christ ; p. 17-24, après la troisième ode, *μαρτύριον* sous forme de discours par G. Koressios. Inc. *Ἄνδρες φιλομάρτυρες, ὁπόσοι ὑπὸ τῆς ἡδίστης μνήμης τοῦ θεύφρονος Θεοφίλου ξυνελέγητε σήμερον.* P. 28-41, à la place du synaxaire, considération sur le martyre en général, et sur celui de Théophile de Zante en particulier, par C. Stratoulès. Inc. *Ἡ ἔνθερμος πρὸς Θεὸν ἀγάπη, ἡ τῶν τοῦ κόσμου καὶ τῶν τοῦ αἵματος σχέσεων ὁλικὴ ἀπαλλοτρίωσις.* P. 48, liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 132.

3. *Ἀσματικαὶ ἀκολουθίαι τοῦ ἁγίου μάρτυρος Θεοφίλου τοῦ Ζακυνθίου μαρτυρήσαντος ἐν Χίῳ συντεθεῖσαι ἡ μὲν ὑπὸ τοῦ θεολογικωτάτου Γεωργίου Κορεσσίου ἡ δὲ ὑπὸ Νικηφόρου ἱερομονάχου τῶν Χίων. Ἐν Ἀθήναις ᾳωπγ′ τυπογραφεῖον Ἡ Ἤπειρος τοῦ ἐκδότου Σεργίου Χ. Ῥαφτάνη.*

In-8° de 62 pages et 1 feuillet blanc. P. 5-38, office identique au précédent ; p. 39-60, office du n° 1, avec même synaxaire, p. 51-56. P. 61-62, liste des souscripteurs.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 34 ; bibl. des Bollandistes.

Theopiste v. filia sanctae Theodorae. *Vid.* **Theodora** Thessalonicensis 2.

Therapon ep. m. in Cypro. — Oct. 14 ; Maii 14, 27.

1. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Θεράποντος τοῦ θαυματουργοῦ. Ἐκδοθεῖσα σπουδῇ τε καὶ φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ εὐγενεστάτου κυρίου κυρίου Μιχαὴλ τοῦ μακαριωτάτου Κύπρου. ᾳωα′. Ἐνετίησι, 1801. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con sovrana approvazione.*

In-4° de 23 pages. P. 15-19, synaxaire. Inc. *Οὗτος εἵλκε μὲν τὸ γένος ἐκ τῆς τῶν Ἀλαμάνων χώρας.* Ce synaxaire est reproduit, avec traduction française en regard, par Constantin Sathas dans les *Archives de l'Orient latin*, t. II (1884), *Documents*, p. 412-16.

Athènes, bibl. du Parlement ; Venise, Saint-Marc.

2. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων μαρτύρων Ναζαρίου, Γερβασίου, Προστασίου, Κελσίου · τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Κοσμᾶ τοῦ ποιητοῦ · τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰγνατίου ἀρχιεπισκόπου Μηθύμνης τοῦ νέου καὶ θαυματουργοῦ · καὶ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Θεράποντος τοῦ θαυματουργοῦ.*

C. Doukakes, *Ἀκολουθίαι καὶ βίοι*, p. 41-63. Le texte de l'office est identique à celui du numéro précédent, mais on y a intercalé aux endroits voulus les parties des autres offices célébrés le même jour. P. 56-58, synaxaire.

3. *Βίος καὶ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Θεράποντος τοῦ θαυματουργοῦ ἐξ ἀρχαίου χειρογράφου εὑρισκομένου ἐν τῷ ἐν Ἀνδριτσαίνῃ ὁμωνύμῳ ναῷ δαπάνῃ τοῦ ἐν Ἀθήναις συλλόγου τῶν « Ὀλυμπίων ». Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Α. Ζ. Διαλησμᾶ 6- ὁδὸς Βορέου -6 1904.*

In-8° de 48 pages. Au verso du titre, gravure du saint ; p.3-4, communication sur la fondation de l'Association des gens d'Olympie sous le patronage de S. Thérapon ; p. 5-6, préface de l'éditeur, Dém. Ath. Ampariotès ; p. 32-34, deux synaxaires, l'un pour le 14, l'autre pour le 27

mai ; ce dernier est suivi, p. 34-38, du synaxaire paru dans l'édition de 1801 ; p. 48, gravure du saint, identique à celle du début.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

Thomais m. Alexandriae, saec. VI. — Apr. 14.

Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μάρτυρος Θωμαΐδος.

C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, April., p. 142-48. Dans cette édition, le synaxaire précède, p. 141-42, le texte de l'office. Sur cette martyre de la chasteté, voir L. Clugnet, *Vie (et récits) de l'abbé Daniel le Scétiote* (in-8°, Paris, 1901), p. 17-20.

Thomas apost. — Oct. 7.

1. *Vid.* **Cendeas.**

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Θωμᾶ.*

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 86-88. Addenda aux Ménées.

Timotheus archiep. Proeconnesi, saec. VI (?) — Aug. 1.

1. *Ἀκολουθία. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Τιμοθέου ἀρχιεπισκόπου Προικοννήσου. Συντεθεῖσα μὲν, παρὰ τοῦ λογιωτάτου διδασκάλου τῆς ἐν Ἰασίῳ αὐθεντικῆς σχολῆς, κυρίου Νικολάου Χιλιοδρομέως. Τυπωθεῖσα δὲ, διὰ δαπάνης τοῦ λογιωτάτου ἄρχοντος γραμματικοῦ κυρίτζη Ἠλιάσκου. Καὶ ἀφιερωθεῖσα τῷ πανιερωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Προικοννήσου κυρίῳ κυρίῳ Νικηφόρῳ. Ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τοῦ ὑψηλοτάτου, καὶ θεοσεβεστάτου αὐθέντου, καὶ ἡγεμόνος πάσης Μολδαβλαχίας, κυρίου κυρίου Ἰωάννου Κωνσταντίνου Μιχαὴλ Ῥακοβίτζα βοεβόδα. Ἀρχιερατεύοντος τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου κυρίου κυρίου Ἰακώβου. Παρὰ Λούκᾳ Σωτηρίῳ τυπογράφῳ, τῷ ἐκ τῆς νήσου Θάσου. ᾳψνβ'.*

In-4° de 2 + 36 feuillets non chiffrés, dont le dernier est entièrement blanc. Au verso du titre, armes du prince de Moldavie ; fol. 2r, épigramme de l'éditeur en l'honneur du prince ; au verso, gravure représentant S. Timothée. Fol. 3-12, office du saint sans synaxaire ; fol. 13-37 : *Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Τιμοθέου ἀρχιεπισκόπου Προικονήσου, μετενεχθεὶς ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος φωνῆς εἰς κοινὴν διάλεκτον παρὰ τοῦ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου Ἀρσενίου τοῦ ἀπὸ Γαλατᾶ.* Inc. *Δὲν εἶναι κανένα πρᾶγμα εἰς τοὺς ἀνθρώπους, οὔτε γλυκύτερον, οὔτε κατὰ πολλὰ τίμιον καὶ δεδοξασμένον, περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀρετήν.* Après ce prologue de 3 feuillets, la vie commence ainsi au fol. 16 : *Μετὰ τὸν θάνατον Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως τοῦ ὀνομαζομένου Δικόρου, ἔλαβε τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας Ῥωμαίων Ἰουστῖνος ὁ Ἰλυρικός.*

N. B. Arsène de Galata avait fréquenté l'école de Patmos de 1730 à 1737. On l'appelait ainsi de son lieu d'origine pour le distinguer de son

contemporain Arsène de Sélymbria ou Silivri, professeur comme lui. Ce nom de Galata semble avoir induit en erreur le P. Martinov, qui parle quelque part (*Annus ecclesiasticus graeco-slavicus*, Bruxellis, 1863, p. 191) d'une édition de l'acolouthie de S. Timothée publiée à Galata en 1785.

Mont Athos, monastère de Xéropotamos.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Τιμοθέου ἀρχιεπισκόπου Προικοννήσου τοῦ θαυματουργοῦ. Ποιηθεῖσα μὲν ὑπὸ Νικολάου τοῦ Χιλιοδρομέως νῦν δὲ τυπωθεῖσα τὸ δεύτερον φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ εὐγενεστάτου κυρίου Ζαχαρίου Ζαχάρωφ τοῦ Κουταληνοῦ, συμβούλου τοῦ ἐμπορίου καὶ ἱππότου διαφόρων Ῥωσσικῶν ταγμάτων. Κατ' ἔγκρισιν τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκ τῆς τυπογραφίας Α. Κορομηλᾶ καὶ Π. Πασπαλῆ. 1844.*

In-4° de 64 pages, et 1 feuillet pour l'errata. P. 33-62, *βίος καὶ πολιτεία* traduite en néo-grec par Arsène de Galata, comme au numéro précédent. Sur cette édition, voir M. Gedeon, *Προικόννησος. Ἐκκλησιαστικὴ παροικία, ναοὶ καὶ μοναί, μητροπολῖται καὶ ἐπίσκοποι* (in-8°, Constantinople, 1895), p. 119-25.

Constantinople, bibl. de Xénophon A. Sidéridès.

Timotheus et Maura mm. in Thebaide, saec. III. — Maii 3.

1. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων, καὶ καλλινίκων μαρτύρων Τιμοθέου, καὶ Μαύρας, προστάτων τῆς νήσου Λευκάδος. Ψαλλομένη τῇ τρίτῃ, τοῦ μαΐου μηνός. Νεωστὶ μὲν συνταχθεῖσα, τύποις δὲ νῦν τὸ πρῶτον ἐκδοθεῖσα σπουδῇ καὶ δαπάνῃ, τοῦ πανοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις Ἰωαννικίου Κόνδαρη, τοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς νήσου. Ἐνετίησιν, ᾳψξθ'. 1769. Παρὰ Δημητρίῳ Θεοδοσίου τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con licenza de' superiori.*

In-4° de 23 pages. P. 3-4, épître dédicatoire à Mélèce Konidarès, archevêque de Leucade et Sainte-Maure ; p. 17-18, synaxaire fort court. Inc. *Οὗτος ὁ ἅγιος Τιμόθεος ἐν τῷ σχήματι ὢν τῶν κληρικῶν, τῶν ἱερῶν λογίων ὑφηγητὴς ἦν, ἐκ κώμης Πεναπέων.*

Bibl. de l'Auteur.

2. *Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων μαρτύρων Τιμοθέου καὶ Μαύρας ψαλλομένη τῇ γ'. τοῦ μαΐου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου Ἰωαννούλη Ζακυνθίου τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι, καὶ ἀφιερωθεῖσα τῇ χριστωνύμῳ κοινότητι. ᾳωβ'. Ἐνετίησι, 1802. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Con regia approvazione.*

In-8° de 40 pages. P. 5-6, préface-dédicace de Georges *Ἰωαννούλης* aux fidèles de Machairada (Zante), à la prière desquels il avait composé

le présent office ; p. 19-33, panégyrique des saints martyrs. Inc. *Μεγάλην τῇ ἀληθείᾳ πρόνοιαν, καὶ ἀνεκδιήγητον τὴν κηδεμονίαν ἀγαπητοί μου ἔδειξεν ὁ μεγαλόδωρος Κύριος εἰς ἡμᾶς.* Ce panégyrique est reproduit par C. Doukakes, *Μέγας συναξαριστής*, Maii, p.70-80, sans que la provenance en soit indiquée. P. 37-40, *ἐγκώμια* des deux saints en trois *στάσεις*. Inc. *Τῆς ζωῆς τοῦ κόσμου.*

Bibl. de l'Auteur ; Patras, monastère Saint-Alexis.

3. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῶν ἁγίων ἐνδόξων μαρτύρων Τιμοθέου καὶ Μαύρας ψαλλομένη τῇ γ'. τοῦ μαΐου μηνός. Συντεθεῖσα παρὰ Γεωργίου Ἰωαννούλη Ζακυνθίου τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι, καὶ ἀφιερωθεῖσα τῇ χριστωνύμῳ κοινότητι. Ἔκδοσις δευτέρα. Δαπάνῃ Κ. Ῥωσσολίμου. Ἐν Ζακύνθῳ, τυπογραφεῖον «Ὁ Ζάκυνθος» Κωνσταντίνου Ῥωσσολίμου. 1858.*

In-8° de 41 pages. P. 3, imprimatur du métropolitain de Zante, Nicolas Kokkinès, daté du 19 juin 1857 ; p. 4, avis aux lecteurs ; p. 5-6, dédicace de l'éditeur au métropolitain de Zante ; p. 7-8, adresse à la municipalité placée par Jean Iannoulès en tête de la première édition ; p. 10-38, office du 3 mai, avec synaxaire, p. 20-34. Viennent ensuite, divisés entre les trois *στάσεις* traditionnelles, les *ἐγκώμια* à chanter durant la vigile. Simple réimpression, hormis les pièces liminaires, de l'édition de 1802.

Bibl. de l'Auteur.

4. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῶν ἁγίων ἐνδόξων μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ Τιμοθέου καὶ Μαύρας καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Πέτρου τοῦ θαυματουργοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἄργους καὶ Ναυπλίου ψαλλομένη τῇ 3 μαΐου συντεθεῖσα δι' ἐπιμελείας παρὰ τοῦ ἐλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Βουτέρη Αἰγινήτου καὶ ἐφημερίου τοῦ ἐνταῦθα ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ὁσίου Μελετίου. Πρὸς χρῆσιν τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Ἐν Ἀθήναις 1895.*

In-8° de 32 pages. P. 19-29, panégyrique des SS. Timothée et Maura ; p. 29-32, prières diverses. C'est le même office que celui du numéro précédent, sauf quelques variantes et suppressions nécessitées par l'introduction, dans cette édition, de l'office de S. Pierre d'Argos.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 68.

5. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῶν ἁγίων ἐνδόξων μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ Τιμοθέου καὶ Μαύρας καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Πέτρου τοῦ θαυματουργοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἄργους καὶ Ναυπλίου ψαλλομένη τῇ 3 μαΐου. Ἐκδότης Γεώργιος Α. Βουτέρης ἐφημέριος τοῦ ἐνταῦθα ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ὁσίου Μελετίου.* [*Ἐν Ἀθήναις 1915.*]

In-8° de 48 pages. P. 26-41, le panégyrique, comme au numéro précédent, suivi, p. 41-47, de la vie de S. Pierre d'Argos.

Bibl. de l'Auteur.

Titus apostolus in Creta. — Aug. 25.

1. *Vid.* **Cretenses** hierarchae.

2. *Πλήρης ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου Τίτου πρώτου ἱεράρχου Κρήτης. Ἀπαρτισθεῖσα χάριν τῆς ἐπισήμου ἑορτῆς τῆς ἐν Κρήτῃ ἐκκλησίας καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ια' πράξεως αὐτῆς ὑπὸ Διονυσίου ἐπισκόπου Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου. Ταύτῃ προσετέθησαν δύο διατάξεις τῶν τελουμένων δοξολογιῶν τῇ 9 δεκεμβρίου καὶ 23 ἀπριλίου ἑκάστου ἔτους. Ἐν Χανίοις ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Ἡ Πρόοδος» Ε. Δ. Φραντζεσκάκη. 1901.*

In-8° de 31 pages, comprenant trois parties : a) office de S. Tite pour le 25 août, avec un très court synaxaire, p. 16. Inc. *Τίτος ὁ μακάριος, ἐκ Κρήτης ὁρμώμενος ἦν τοῦ ἀνθυπάτου τῆς νήσου συγγενής* ; b) doxologie du 9 décembre, anniversaire de l'arrivée du prince Georges de Grèce comme Haut Commissaire (*ὑπάτου ἁρμοστοῦ*) de l'île, p. 25-28 ; c) doxologie du 23 avril à l'occasion de la fête onomastique du prince, p. 29-31.

Bibl. de l'Auteur.

SS. Trinitas.

Κανόνες τριαδικοὶ κατ' ἦχον ψαλλόμενοι· κάθε σαββάτῳ ἑσπέρας εἰς τὸ ἀπόδειπνον ἀντὶ τοῦ θεοτοκαρίου. εἰς δὲ τοὺς ναοὺς τῆς ἁγίας Τριάδος ἃς ψάλλονται οὗτοι εἰς τὸν ὄρθρον τοῦ σαββάτου.

Agapios, *Τριαδικὴ ὀκτόηχος*, fol. 9-26. Les canons sont au nombre de huit, disposés dans l'ordre des huit tons, plus un neuvième pour le lundi de la Pentecôte.

Tryphon m. Nicaeae, sub Decio. — Febr. 1.

1. *Ἀκολουθία τοῦ τροπαιούχου μεγαλομάρτυρος Τρύφωνος πολιούχου καὶ προστάτου Βυτίνης· ἀδεία τῆς ἱερᾶς συνόδου τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐκδιδομένη τὰ νῦν πρῶτον μετὰ συντόμου ἱστορικῆς προεισαγωγῆς περὶ τῆς ἐν Βυτίνῃ σχολῆς. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ν. Παππαδοπούλου. (Ὁδὸς Ἁγίου Νικολάου Ῥαγκαβᾶ. ἀριθ. 1002.) 1853.*

In-8° de 48 pages. P. 3, dédicace à la mémoire des premiers professeurs de l'école de *Βυτίνα*, Daniel et Parthénius ; p. 5-6, rapport des éditeurs au saint-synode de Grèce ; p. 7-19, notice historique sur la susdite école ; p. 23, gravure du saint ; p. 24-44, texte de l'office, avec le synaxaire, p. 37-38. Inc. *Οὗτος ὑπῆρχεν ἐκ Λαμψάκου τῆς κώμης τῶν Φρυγῶν ἐπαρχίας, ἐπὶ τῆς βασιλείας Γορδιανοῦ, ἐν τῷ διακοσιοστῷ ἐννενηκοστῷ πέμπτῳ ἔτει* ; p. 45-48, prière de saint Tryphon pour les vignes et les jardins.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 72 (a).

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Τρύφωνος ψαλλομένη τῇ α'. φεβρουαρίου. Ἐρανισθεῖσα ἐκ διαφόρων χειρογράφων, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα παρὰ ἱεροδιδασκάλου ἀνδρὸς, ἐν ᾗ προσετέθη καὶ ὁ βίος τοῦ ἁγίου, ἐκ τοῦ Νέου Παραδείσου, καὶ εὐχὴ ἱκετήριος πρὸς τὸν ἅγιον, ὑπὲρ προφυλάξεως χωραφίων, κήπων καὶ ἀμπελώνων, φθειρομένων ὑπὸ ἑρπετῶν, ἀκρίδων καὶ ζωϋφίων. Ἐκδίδεται νῦν τὸ πρῶτον ὑπὸ Γ. Μελισταγοῦς. Πρὸς κοινὴν ἁπάντων τῶν φιλεόρτων χριστιανῶν ὠφέλειαν. Ἐν Ἑρμουπόλει, τύποις Γ. Μελισταγοῦς Μακεδόνος. (Ὁδὸς Ἀγορᾶς ἀριθ. 673.) 1855.*

In-8° de 32 pages. Office présentant de grandes divergences avec le précédent. P. 17-25, en guise de synaxaire, vie du saint, tirée d'Agapios, *Νέος Παράδεισος*. Inc. *Μετὰ τὴν ἔνσαρκον παρουσίαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ ἔγερσιν.* P. 31-32, prière contre les insectes nuisibles aux jardins.

Bibl. de l'Auteur ; Pétrograd, bibl. publique : 73.

3. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Τρύφωνος.* *Νέον Λειμωνάριον*[2], t. III, p. 44-55, avec même synaxaire qu'au numéro précédent, p. 48-53, et même prière finale, p. 55.

4. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μάρτυρος Τρύφωνος ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Βελεγράδων Ἀνθίμου Δ. Ἀλεξούδη. Ἐν Κερκύρᾳ 1871.*

In-8° de 45 pages.

Pétrograd, bibl. publique : 83.

5. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Τρύφωνος πολιούχου καὶ προστάτου Βυτίνης ἐκδίδοται τὸ δεύτερον ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Ἰων. Παπαζαφειροπούλου ἱερέως καὶ σχολάρχου. Ἐν Τριπόλει τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον Ἰω. Πρωτοπούλου 1889.*

In-8° de 31 pages. Au verso du titre, courte préface datée de Bytina, le 1er mars 1889 ; l'éditeur y déclare reproduire l'édition de 1853, hormis les prolégomènes, ayant retracé lui-même l'histoire de l'école de Bytina dans son livre intitulé *Μεθυτριάς*. P. 18-19, synaxaire ; p. 27-31, prières de S. Tryphon et de S. Modeste.

Bibl. de l'Auteur.

6. *Βίος τοῦ ἁγίου Τρύφωνος καὶ ᾀσματικὴ αὐτοῦ ἀκολουθία ποιηθεῖσα ἢ μᾶλλον συμπληρωθεῖσα διὰ τὸν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ φερώνυμον καὶ ἱερὸν ναὸν τῆς Τερμίνθου ἐν Σμύρνῃ τῇ ἐγκρίσει τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Σμύρνης ὑπὸ Β. Α. Μυρσιλίδου. Ἐν Ἀθήναις 1908.*

In-8° de 1 feuillet et 32 pages. En face du titre, gravure du saint.

P. 3-13, vie du saint ou plutôt étude sur son culte, particulièrement dans la région de Smyrne. P. 14-32, office ordinaire, où l'on a introduit çà et là quelques corrections plus ou moins heureuses. Cette brochure, qui est dite avoir été éditée à Athènes, est sortie en réalité de quelque imprimerie clandestine de Smyrne.

Bibl. de l'Auteur.

7. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Τρύφωνος ψαλλομένη τῇ α'. φεβρουαρίου ἐρανισθεῖσα ἐκ διαφόρων χειρογράφων, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα παρὰ ἱεροδιδασκάλου ἀνδρός, ἐν ᾗ προσετέθη καὶ ὁ βίος τοῦ ἁγίου, ἐκ τοῦ Νέου Παραδείσου, καὶ εὐχὴ ἱκετήριος πρὸς τὸν ἅγιον, ὑπὲρ προφυλάξεως χωραφίων, κήπων καὶ ἀμπελώνων, φθειρομένων ὑπὸ ἑρπετῶν, ἀκρίδων καὶ ζωϋφίων. Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ὑπὸ Γ. Μελισταγοῦς, ἐν Σύρῳ 1855. Πρὸς κοινὴν ἁπάντων τῶν φιλεόρτων χριστιανῶν ὠφέλειαν. Ἐν Ἀθήναις βιβλιοπωλεῖον Ἀνδρ. Β. Πάσχα 1911.*

In-8° de 32 pages. Réimpression du n° 2, avec la vie tirée du *Νέος Παράδεισος*, p. 15-24.

Bibl. de l'Auteur ; bibl. des Bollandistes.

8. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Τρύφωνος. Νέον Λειμωνάριον*[4], p. 11-21, avec synaxaire, p. 14-18, identique à celui des précédentes éditions, et la prière finale.

9. *Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ Τρύφωνος ψαλλομένη τῇ α' φεβρουαρίου ἐρανισθεῖσα ἐκ διαφόρων χειρογράφων καὶ ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα, παρὰ τοῦ ἐλλαχίστου ἐν ἱερεῦσι Γεωργίου Α. Βουτέρη ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Προσετέθη ὁ βίος τοῦ ἁγίου ἐκ τοῦ Νέου Παραδείσου καὶ παράκλησις ἐκ τοῦ Πνευματικοῦ Κήπου. Πρὸς κοινὴν ἁπάντων τῶν φιλεόρτων χριστιανῶν ὠφέλειαν. Ἐν Ἀθήναις 1923.*

In-8° de 32 pages. A la suite de l'office, p. 20-28, vie empruntée au *Νέος Παράδεισος*, et p. 28-32, canon paraclétique tiré du *Πνευματικὸς Κῆπος* de Séraphin d'Argyropolis.

Bibl. de l'Auteur.

Tychicus discipulus S. Pauli apostoli. — Dec. 8.

Ἀκολουθία τοῦ ἀποστόλου Τυχικοῦ ἑνὸς τῶν ἑβδομήκοντα, οὗ ἡ μνήμη τελεῖται τῇ δῃ δεκεμβρίου [Image du saint.] *Ἐκδίδοται ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Χαραλ. Παπαδοπούλου διδασκάλου. Ἐν Λευκωσίᾳ τύποις « Φωνῆς τῆς Κύπρου» 1912.*

In-8° de 15 pages, dont les 6 premières sont occupées par le titre, une gravure sur les privilèges de l'Église de Chypre, et la préface de l'éditeur. L'office remplit les pages 7-13, avec un synaxaire de 15 li-

gnes, p. 11. Viennent ensuite, p. 14, un portrait de l'archevêque Cyprien, et, p. 15, un portrait du patriarche Joachim III.

Constantinople, bibl. de Xénophon A. Sidéridès.

Tychon ep. Amathuntis in Cypro. — Iun. 16.

Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Τύχωνος ἐπισκόπου τοῦ θαυματουργοῦ.

Codex de 16 feuillets de la fin du XVIIIe siècle, copié par Épiphanios, de l'île de Skiathos. Cet office a très probablement été imprimé, mais nous n'en connaissons pas d'édition ; il a été composé en 1769, ou peu après, car il y est question d'une église votive élevée au saint, à cette date, à la suite de la cessation d'un tremblement de terre. Fol. 11-12, synaxaire. Inc. *Οὗτος ὁ μέγας πατὴρ, γεννηθεὶς ἀπὸ εὐσεβεῖς καὶ φιλοχρίστους γονεῖς καὶ ἀφιερωθεὶς τῷ Θεῷ ἀπὸ αὐτούς.*

Bibl. de l'Auteur.

Victor et Vicentius mm. *Vid.* **Menas** 5.

Xene (Eusebia) Mylasae in Caria, saec. V. — Ian. 24.

1. *Πλήρης ἀκολουθία τῆς ὁσίας Ξένης συνταχθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν ὑπὸ Νικοδήμου ἱερομονάχου. Ἐν Σμύρνῃ, τύποις « Ἀμαλθείας ». 1875.*

In-8° de 30 pages et 1 feuillet blanc. P. 3-4, dédicace de l'auteur à Denys, évêque d'Héliopolis et Thyatire. Pas de synaxaire, mais à la suite de l'office, p. 19-26, *βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Ξένης.* Inc. *Ὁ καινὸς τῆς θαυμασίας Ξένης καὶ ξένος βίος εἰς μὲν τὴν ποσότητα εἶναι ὀλίγος πολλὰ καὶ βραχύτατος* (BHG. 634). P. 27-30, liste des souscripteurs.

Mont Athos, skite de Kausokalyvi, bibl. de papa Chariton.

2. *Ἡ ἱερὰ ἀκολουθία οἱ οἶκοι καὶ ὁ βίος τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Ξένης πολιούχου τῆς πόλεως Μυλάσων καὶ Καρίας. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀθανασίου Γ. Δεληγιάννη ὁδὸς Πειραιῶς - Ζήνωνος ἀριθ. 2. 1906.*

In-8° de 72 pages, dont les 10 premières, chiffrées en grec, contiennent une intéressante préface des membres du Syllogue « Ἡ Ὁσία Ξένη », datée de Mylasa en Carie, le 2 avril 1906. Pas de synaxaire ; mais on trouve, à la suite de l'office, p. 30-38, les vingt-quatre *οἶκοι* de la sainte ; p. 39-51, une vie tirée du ms. 139.B.19 de Lavra. Inc. *Πᾶσαι αἱ πολιτεῖαι καὶ μαρτυρίαι* (BHG. 633) ; p. 52-64, une seconde vie tirée du ms. 70 du monastère de Dionysiou à l'Athos. Inc. *Ὁ καινὸς καὶ ξένος τῆς θαυμασίας ἀληθῶς Ξένης* (BHG. 634). La brochure se termine par 8 pages de listes de souscripteurs ; la première de ces pages n'est pas chiffrée, les autres le sont par erreur de 50 à 56. Ce menu détail semble indiquer qu'à l'origine les éditeurs ne s'étaient pas proposé de publier le texte de la seconde vie, dont la copie avait dû se faire attendre.

Bibl. de l'Auteur.

3. *Ἡ ἱερὰ ἀκολουθία οἱ οἶκοι καὶ ὁ βίος τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Ξένης πολιούχου τῆς πόλεως Μυλάσων τῆς Καρίας. Ἐκδίδεται μερίμνῃ τῆς Πολυξένης Α. Λαδοπούλου μαίας ἐν Καΐρῳ ὑπὲρ ἀνεγέρσεως ἱεροῦ ναοῦ μετὰ νεκροταφείου ἐν Μυλάσοις τῆς Καρίας. Ἐν Καΐρῳ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ι. Πολίτου. 1909.*

In-8° de 63 pages, dont les 8 premières, chiffrées en grec, contiennent la préface, qui n'est, comme l'office lui-même, que la reproduction exacte du numéro précédent, mais avec les interversions suivantes. P. 9-22, vie tirée du manuscrit de Lavra ; p. 23-36, vie du manuscrit de Dionysiou ; p. 37-54, office ; p. 55-63, les vingt-quatre *οἶκοι*.

Bibl. de l'Auteur.

Xenophon et socii (filii). — Ian. 26.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ξενοφῶντος καὶ τῆς συνοδίας αὐτοῦ.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 110-11.

Zacharias pater Ioannis Baptistae. — Sept. 5.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου προφήτου Ζαχαρίου πατρὸς τοῦ Προδρόμου.

J. Gabras, *Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου*, p. 45-47. Simples additions aux Ménées.

Zosimus m. in Pisidia, sub Traiano. — Iun. 19.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ζωσίμου ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἐκ Σωζουπόλεως Ἀπολλωνίας Ζηνοβίου Γ. Ζουρμαλίδου ἱεροψάλτου ἐγκρίσει τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου. 1910.

In-8° de 56 pages dont les 3 dernières non chiffrées sont entièrement blanches. Les pièces liminaires comprennent, p. 3, la dédicace au métropolite de Sozoagathopolis, Dorothée Chrestidès ; p. 5, la lettre d'envoi à ce prélat ; p. 6, l'approbation de l'office par ce dernier ; p. 7-8, un avis aux lecteurs ; p. 9-14, des prolégomènes sur le culte local du saint. L'office proprement dit occupe les pages 15-39, avec un synaxaire fort court, p. 31-32. Inc. *Οὗτος ὁ ἅγιος ὑπῆρχε στρατιώτης ἐπὶ Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως ἐξ Ἀπολλωνιάδος τῆς ἐν Σωζοπόλει.* Vient ensuite l'exposé des rubriques à observer, lorsque la fête tombe un dimanche, p. 39-42 ; puis la liste des souscripteurs, p. 43-53.

Bibl. de l'Auteur ; Constantinople, bibl. de Xénophon A. Sidéridès.

SUPPLÉMENT

Alexius.

7. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ ψαλλομένη τῇ ιζ'. μαρτίου ἐν ᾗ τελεῖται ἡ μνήμη αὐτοῦ. Εἰς ἣν προσετέθη καὶ ὁλόκληρος ὁ τοῦ ἁγίου παρακλητικὸς κανών. Ἐν Πάτραις βιβλιοπωλεῖον τυπογραφεῖον καὶ χαρτοπωλεῖον Ἀδελφῶν Α. Τούλα πρώην Α. Β. Πάσχα 1913.*

In-8° de 26 pages dont la dernière est entièrement blanche. L'office, sans aucun synaxaire, s'arrête à la page 16 ; les pages 17-25 sont occupées par un canon paraclétique, œuvre du hiéromoine Denys de Lacédémone.

Bibl. de l'Auteur.

Alphius, Zosimus, Alexander et Marcus mm. Calyti in Pisidia. — Sept. 28.

Ἀκολουθία ἑσπερινὴ καὶ ὀρθρινή.

Acolouthie incomplète composée par Eustathe de Thessalonique et publiée par T. L. F. Tafel, *Eustathii metropolitae Thessalonicensis opuscula* (Francfort, 1832), p. 36-37 ; || P.G., t. CXXXVI, p. 283-90. Elle ne contient que le canon avec quelques stichères.

Anastasius neomartyr. *Vid.* **Philippus** apostolus 3.

Andreas Hierosolymit. ep. Cretensis, † cca 730. — Iul. 4.

1. *Vid.* **Cretenses** hierarchae IV.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου ἀρχιεπισκόπου Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου ψαλλομένη τὴν 4 ἰουλίου.*

Hilarion, *Ἀκολουθίαι*, p. 251-56.

Angelarius. *Vid.* **Patres VII** Ecclesiae Bulgaricae.

Angeles, Manuel, Georgius, Nicolaus. *Vid.* **Martyres IV** Rhethymnenses.

Apostoli duodecim. — Iun. 30.

3. *<Ἀκολουθία> τῆς συνάξεως τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων τῶν δώδεκα.*

J.-B. Pitra, *Hymnographie de l'Église grecque* (Rome, 1867), p. cxxx-cxlvii. Office ordinaire du Ménée de juin avec addition d'inédits.

4. *Vid.* **Petrus et Paulus** 3, 4.

Athanasia hegumena.

2. *Ἀκολουθία καὶ βίος τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Ἀθανασίας τῆς Αἰγινήτιδος ψαλλομένη τῇ 18 ἀπριλίου. Ἐκδίδοται ἐπιμελείᾳ τοῦ αἰδεσιμωτάτου πνευματικοῦ πατρὸς Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου. Ἐν Ἀθήναις τύποις: Α. Φραντζεσκάκη καὶ Α. Καϊτατζῆ ὁδὸς Σατωβριάνδου 4. 1926.*

In-16 de 36 pages, dont la dernière, non chiffrée, est occupée par une considération de l'éditeur sur la toilette des femmes. D'autres hors-d'œuvre sont disséminés, comme dans toutes les publications de Boutérès, en divers endroits de cette petite brochure.

Bibl. de l'Auteur.

Athonenses Imagines. *Vid.* **Maria Deipara** 26.

Athonitae monachi. *Vid.* **Patres Athonitae.**

Basilius ep. Caesareae. *Vid.* **Hierarchae tres.**

Bessarion ep. Larissensis.

9. *Vid.* Acoluthiae adversus **pestem** 3.

Charalampes.

18. *Vid.* Acoluthiae adversus **pestem** 2, 3.

Cirycus et Iulitta mm. *Vid.* **Matrona** 3, 7.

Clemens ep. Bulgarorum.

3. *Vid.* **Maria Deipara** 34a ; **Spyridon** 17, 22.

Cosmas *ὁ ποιητής.* — Oct. 14. *Vid.* **Therapon** 2.

Cosmas et Damianus mm. — Nov. 1, Iul. 1.

Νεὸς Θησαυρός. Βίος τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων θαυματουργῶν ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Λαμιανοῦ ὑπὸ Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ πνευματικοῦ πατρὸς (ἐφημερίου ναοῦ Ὁσίου Μελετίου). Πρὸς

ὠφέλειαν τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν. Ἐν Ἀθήναις τύποις : Α. Φραντζεσκάκη καὶ Α. Καϊτατζῆ ὁδὸς Σατωβριάνδου ἀριθ. 4.

In-8° de 48 pages occupées par la vie populaire des deux saints et par celle de S. Acindynus et de ses compagnons, tirée du *Νέος Παράδεισος*. On n'y trouve, comme éléments d'acolouthie, qu'un canon, p. 21-25, emprunté au *Πνευματικὸς Κῆπος* de Séraphin d'Argyropolis. La brochure ne porte pas de date, mais elle a été imprimée en 1924. Elle avait été précédée d'une autre, parue sous le même titre en 1921, mais ne contenant que la vie des saints Côme et Damien en 16 pages in-8°. Cette dernière publication est étrangère à notre programme, et la première n'y rentre que pour une faible partie.

Bibl. de l'Auteur (les deux éditions).

Cretenses martyres. *Vid.* **Martyres IV** Rhethymnenses.

Cretenses monachi. *Vid.* **Patres XCIX** Cretenses.

Crux D. N. Iesu Christi.

8. *Vid.* **Rheginus** ep. Scopeli 1.

9. De clavo Crucis Christi. *Vid.* **Michael** 2.

Cyrillus ep. m. in Creta. — Iun. 14.

1. *Vid.* **Cretenses** hierarchae IV.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Κυρίλλου ἐπισκόπου Γορτύνης τῆς Κρήτης ψαλλομένη τὴν 14 Ἰουνίου.*

HILARION, *Ἀκολουθίαι*, p. 245-50.

Cyrillus et Methodius. *Vid.* **Patres VII** Ecclesiae Bulgaricae.

Daniel mon. *Vid.* **Philippus** apostolus 3.

Dionysius archiep. Aeginensis.

La dissertation signalée au numéro 4, p. 68, a paru dernièrement en seconde édition sous le titre suivant :

Λεωνίδα Χ. Ζώη. — Ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ ἐκ Ζακύνθου (μελέτη ἱστοριο-βιογραφική). Ἔκδοσις β'. Ἐκδοτικὸς οἶκος Γεωργίου Ἰ. Βασιλείου Ἀθῆναι. Le titre de la couverture ajoute, après *Βασιλείου*, l'adresse : *42 — ὁδὸς Σταδίου — 42*, et après *Ἀθῆναι*, la date : *1925*.

In-8° de 96 pages, dont la dernière est entièrement blanche. L'au-

teur y donne, p. 86-90, une bibliographie des acolouthies du saint, qui est loin d'être complète.

Bibl. de l'Auteur.

Eumenius ep. in Creta. — Sept. 18.

1. *Vid.* **Cretenses** hierarchae IV.

2. *Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Εὐμενίου, ἐπισκόπου Γορτύνης τῆς Κρήτης ψαλλομένη τὴν 18 σεπτεμβρίου.*

Hilarion, *Ἀκολουθίαι*, p. 237-44.

Euphrosyna. *Vid.* **Symeon, Theodorus et Euphrosyna**.

Eusebia. *Vid.* **Xene**.

Gabriel archangelus. *Vid.* **Maria Deipara** 27.

Gelasius. *Vid.* **Porphyrius** mimus.

Georgius m. Diospolis.

11. *Vid.* Acoluthiae adversus **pestem** 3 ; **Phanurius** 7.

Gervasius et Protasius mm. *Vid.* **Therapon** 2.

Gorasdon. *Vid.* **Patres VII** Ecclesiae Bulgaricae.

Gregorius theologus. *Vid.* **Hierarchae tres.**

Hierarchae tres.

3. *Vid.* **Maria Deipara** 33 z.

Hieronymus presb. *Vid.* **Maria** Magdalena 4.

Hierosolymorum episcopi. *Vid.* **Patriarchae** Hierosolymitani.

Iesus Christus D. N.

10. Petrae sacrae translatio an. 1169.

Ἀκολουθία σὺν Θεῷ ἐπὶ τῇ εἰς τὴν μεγαλόπολιν ἀνακομιδῇ τοῦ ἁγίου Λίθου, ἐν ᾧ μετὰ τὴν ἀποκαθήλωσιν ἐτέθη παρὰ τοῦ Ἰωσὴφ Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, γεγονυῖα ἐν ἔτει κζ' τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ πορφυρογεννήτου βασιλέως κῦρ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ.

A. Papadopoulos-Kerameus, *Ἀνάλεκτα ἱεροσολυμιτικῆς σταχυολογίας*, t. V (Saint-Pétersbourg, 1898), pp. 180-89, 421-26. Pas de synaxaire. Le canon est de l'historien Georges Skylitzès.

11. *Vid.* **Crux D. N. Iesu Christi** ; acoluthiae adversus **pestem** 2.

Ioannes Chrysostomus.

2. *Vid.* **Hierarchae tres.**

Ioannes eremita.

5. *Vid.* **Patres XCIX** Cretenses.

Maria Deipara.

8 b. *Vid.* Acoluthiae adversus **pestem.**

18 b. *A la fin de la notice ajouter :*

Certains exemplaires de cette plaquette contiennent à la suite de l'office décrit ci-dessus une seconde acolouthie gréco-arabe de 24 pages in-8°. Cette édition, dont un exemplaire se trouve à la bibliothèque des Assomptionistes à Cadikeuï, est indépendante pour le texte de la première et contient l'office proprement dit de la fête de l'Assomption, et non celui de l'épitaphios qui doit se célébrer à l'oratoire de Gethsémani. Sur ces particularités du rite jérosolymitain, voir un intéressant article du P. S. Pétridès dans les *Échos d'Orient*, t. XIV (1911), p. 272-277, et en particulier la page 275, où se lit une description de notre numéro 18 b. Je dois ces renseignements qui m'avaient échappé à une obligeante communication des rédacteurs des *Échos d'Orient.*

52. *A la fin de la notice ajouter :*

La première édition de cette plaquette, parue à Pise en 1817, comptait 19 p. in-8°. P. Lampros en possédait un exemplaire qu'il mit en vente pour 6 fr. dans son *Κατάλογος Γ′ σπανίων βιβλίων τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας* (in-8°, Athènes, 1870), p. 71, n° 191.

Metrophanes ep. *Vid.* **Philippus** apostolus 3.

Mulieres XL mm. — Sept. 1. *Vid.* **Meletius** iunior 2, 6.

Nazarius, Gervasius, Protasius, Celsius. *Vid.* **Therapon** 2.

Neomartyres. *Vid.* **Martyr anonymus ; Martyres omnes.**

Nicetas Gothus m., cca 372. — Sept. 15.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Νικήτα ῥανισθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου πατρὸς ἡμῶν Δημητρίου Γεωργίου Ἱερω-

σινοῦ ἱερέως καὶ Μιχαὴλ Ἐμμ. Πασσαρῆ, ἀποβιώσαντος ἐν Κοτσάνοις τὴν 4 ὀκτωβρίου 1918, νῦν δὲ ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου Γεωργίου Α. Βουτέρη ἱερέως καὶ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ Ὁσίου Μελετίου καὶ Δημητρ. Ἀναγνώστου Πασσαρῆ ἱεροψάλτου τοῦ ἐν Ἀμοργῷ Βροῦτσι Ἀρκεσίνης ναοῦ Ἁγίου Ὀνουφρίου. Ἐν Ἀθήναις τύποις: Α. Φραντζεσκάκη καὶ Α. Καϊτατζῆ ὁδὸς Σατωβριάνδου 4, 1926.

In-16 de 36 pages, dont la dernière, non chiffrée, est occupée par un avis de l'éditeur sur la toilette des femmes. Le synaxaire est rejeté à al fin de l'office, p. 32-34. Inc. *Οὗτος ἐβλάστησεν ἀπὸ τὸ λαμπρότατον γένος τῶν Γότθων, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο πέραν ἀπὸ τὸν ποταμὸν Ἴστρον.*

Bibl. de l'Auteur.

Seraphim neomartyr. *Vid.* Acoluthiae adversus **pestem** 3.

Symeon stylita senior. *Vid.* **Meletius** iunior 2, 6.

Theoctiste Lesbia in insula Paro. — Nov. 10.

3. *Ἀκολουθία τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας — Ἐκδίδοται νῦν τὸ πρῶτον ὑπὸ Νείλου Φουτρίδου ἱερομονάχου — Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου 1909.*

In-8° de 48 pages. Les pages 2, 4, 40, 46 et 48 sont blanches ; la page 6 est chiffrée en grec *β'*. P. 3, dédicace au patriarche d'Alexandrie, Photius. P.5-6, préface ; l'auteur y retrace brièvement, d'après la tradition, l'histoire des reliques de la sainte et donne la liste des higoumènes du monastère de Sainte-Théoctiste dans l'île d'Icarie. P. 23-33, synaxaire : *Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας καὶ ἀειμνήστου Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας.* Inc. *Εἰκόνες καὶ στῆλαι καὶ ἀνδριάντες* (BHG. 1725-1726). L'auteur publie ce texte métaphrastique d'après les manuscrits 33 et 170 (XIe siècle) du monastère de Saint-Sabas à Jérusalem. P. 41-45, liste des souscripteurs.

Bibl. des Bollandistes.

Visiones Danielis monachi. *Vid.* **Philippus** apostolus 3.

TABLE DES ACOLOUTHIES

PAR LIEUX ET DATES D'IMPRESSION (1)

ALEXANDRIE

1876 Maria Deipara 49.
1889 Cassiana.
1909 Theoctiste 3 (Suppl.)

ATHÈNES

1838 Apostolus 1.
1838 Maria Deipara 46 b.
1840 Maria Deipara 7.
1840 Symeon, Theodorus et Euphrosyna 2.
1841 Theodora regina 3.
1842 Maria Deipara 50 a.
1844 Dionysius Aeginensis 8.
1845 Nicolaus m. Bunenis 4.
1846 Demetrius m. Tripoli 3.
1847 Elesa 1.
1849 Ioannes Russus 1.
1849 Philothea 2.
1850 Spyridon 22.
1852 Euthymius Sardensis 2.
1852 Martyres IV 1.
1853 Maria Deipara 33 b, 41.
1853 Tryphon m. 1.
1854 Maria Deipara 27 a.
1855 Menas 2.
1855 Seraphim mon. 2.
1856 Bessarion 7.
1857 Constantinus Hydraeus 4.
1857 Euthymius, Ioannes, Georgius.
1860 Maria Deipara 33 e.
1861 adversus Bellum 1.
1861 Maria Deipara 17 c.
1861 Petrus ep. Argivorum 3.
1862 Maria Deipara 33 f.
1864 Maria Deipara 33 g.
1865 Maria Deipara 33 i, k, 42 h.
1865 Modestus 5.
1865 Panteleemon iunior 1.
1867 Maria Deipara 27 b.
1868 Modestus 6.
1869 Dionysius Areopagita 1.
1869 Maria Deipara 23 a, b.
1869 Patres Athonitae 2.
1870 Eupraxia 1.
1870 Maria Deipara 33 l.
1870 Petrus ep. Argivorum 4.
1870 Spyridon 26.
1871 Constantinus Hydraeus 5.
1871 Gregorius patriarcha CP. 1.
1872 Maria Deipara 33 m.
1873 Nicolaus m. Bunenis 5.
1874 Apostolus 2.
1874 Eupraxia 2.
1874 Lucas iunior 2.
1874 Maria Deipara 33 n.
1874 Theodora regina 4.
1875 Maria Deipara 33 o.

(1) Ne sont pas compris dans cette table les *Ouvrages généraux* ni les acolouthies publiées dans des revues ou dans des collections occidentales. Parfois le lieu d'impression n'est pas expressément indiqué ; mais il a pu aisément être suppléé, grâce, par exemple, au nom de l'éditeur ou de l'imprimerie.

1876 Maria Deipara 33 p.
1877 Maria Deipara 17 d, 33 q.
1878 Hierotheus ep. 2.
1879 Nicolaus Pharangita.
[vers 1880] Ioannes Baptista 2.
1880 Modestus 9.
1881 Georgius m. Diospolis 5.
1881 Theoctiste 1.
1882 Maria Deipara 53 a.
1883 Spyridon 29.
1883 Theophilus Zacynthius 3.
1884 Christodulus 3.
1884 Modestus 11.
1884-1885 Ioasaph et Barlaam 2.
1885 Isidorus m. 2.
1885 Isidorus Pelusiota.
1885 Laurentius Salaminensis 1.
1885 Seraphim mon. 3.
1886 Apostolus 3.
1886 Athanasius Christianopolitanus 2.
1886 Cyriace 3.
1886 Georgius m. Ioanninis 3.
1886 Maria Deipara 34 e.
1887 Marcus Eugenicus 5.
1887 Maria Deipara 14.
1887 Stylianus 6.
1888 David 2.
1888 Ioannes Damascenus 2.
1888 Nicanor 5.
1889 Philothea 3.
1890 Maria Deipara 27 c.
1891 Modestus 12.
1891 Photina 2.
1892 Maria Deipara 50 c, 53 b.
1892 Panteleemon iunior 2.
1893 Constantinus Hydraeus 7.
1893 Philothea 5.
1894 Dionysius Areopagita 3.
1894 Cosmas Aetolus 6.
1894 Daniel mon. 2.
1894 Iacobus iunior.
1894 Maria Deipara 42 l.
1894 Meletius iunior 2.
1895 Aemilianus m. 1.
1895 Barbara 5.
1895 Ioannes Chrysostomus 1.
1895 Maria Deipara 12 a, 15 a.
1895 Seraphim ep. 7.
1895 Timotheus et Maura 4.
1896 Blasius 3.
1896 Clemens mon. in monte Sagmata.
1896 Marcus Eugenicus 6.
1896 Maria Deipara 46 d.
1896 Martyres VI.
1896 Philippus 3.
1897 Athanasia.
1897 Bessarion 8.
1897 Ioannes Russus 2.
1897 Martyres omnes 2.
1897 Patres Athonitae 3.
1898 Georgius m. Ioanninis 4.
1898 Maria Deipara 20.
1898 Nicolaus m. Bryullis.
1898 Phanurius 6.
1898 Phocas.
1899 Constantinus et Helena 1.
1899 Eleutherius 5.
1899 Georgius m. Diospolis 6.
1899 Maria Deipara 26 b.
1899 Phanurius 7.
1899 Theodorus Cythereus 3.
1900 Georgius m. Ioanninis 5.
1900 Maria Deipara 16.
1900 Nicolaus ep. 9.
1901 Blasius 4.
1901 Gerasimus mon. Macrinitsae 2.
1901 Laurentius Thessalus.
1901 Spyridon 31.
1902 Gerasimus Carpenesiota.
1902 Ioachim mon.
1902 Polycarpus 3.
1902 Rheginus ep. 2.
1903 Athanasius ep. Alexandrinus 3.
1903 Phanurius 8.
1904 Maria Deipara 34 f, 39 d.
1904 Therapon 3.
1905 Marcus Eugenicus 8.
1905 Patricia.
1906 Photina 3.
1906 Porphyrius.
1906 Xene 2.
[1906 ou 1907] Maria Deipara 53 c.

1907 Maria Deipara 48 b.
1907 Spyridon 32.
1908 Maria Deipara 47.
1908 Michael m.
1908 Petrus ep. Argivorum 6.
1908 Theodorus Byzantius 3.
1908 Tryphon 6.
1909 Maria Deipara 36, 42 n.
1909 Phanarius 9.
1910 Athanasius Christianopolitanus 3.
1910 Charalampes 17.
1910 Michael et Gabriel 5.
1911 Dionysius Aeginensis 14.
1911 Georgius m. Ioanninis 6.
1911 Iesus Christus 2.
1911 Maria Deipara 30.
1911 Parasceve m. 6.
1911 Symeon, Theodorus et Euphrosyna 3.
1911 Tryphon 7.
[1912?] Meletius iunior 5.
1912 Georgius m. Diospolis 7.
[après 1912] Georgius m. Diospolis 8.
1913 Hierarchae tres 2.
1913 Ioannes Baptista 5.
1913 Lucas evangelista 3.
1914 Augustinus 2.
1914 Cyriace 5.
1914 Irene 2.
1914 Phanurius 10, 11.
1915 Barbara 7.
1915 Cyriace 6.
1915 Eleutherius 7.
1915 Marina 2.
1915 Meletius iunior 6.
1915 Parasceve m. 7.
[1915] Timotheus et Maura 5.
1917 Aecaterina 3.
1917 Aemilianus m. Durostori 2.
1917 Constantinus et Helena 2.
1917 Crux D.N. Iesu Christi 7.
1917 Elias propheta.
1917 Maria Deipara 32.
1917 Menas 5.
1918 Hierotheus ep. 4.
1918 Martyres III 2.
[1918] Theoctiste 2.
1919 Isidorus m. 3.
1919 Stylianus 9.
[1920] Antipas 3.
1920 Maria Deipara 21.
1920 Parasceves miraculum 3.
1920 Polycarpus 4.
1920 Theodorus stratelates.
1921 Dionysius Areopagita 4.
1921 Georgius m. Diospolis 9.
1921 Gregorius patriarcha CP. 13.
1921 Ioannes Baptista 6.
1921 Petrus et Paulus 3.
1922 Dionysius Aeginensis 15.
1922 Iesus Christus 3.
1922 Lucas evangelista 4.
[1922] Maria Deipara 15 b.
1922 Modestus 16.
1922-23 Iacobus frater Domini 3.
1923 Constantinus Hydraeus 9.
1923 Marcella 5.
1923 Maria Deipara 12 b.
1923 Nicolaus Carpenesiota 2.
1923 Philothea 6.
1923 Tryphon 9.
[1924] Cosmas et Damianus (Suppl.)
1924 Eustathius 2.
1924 Georgius m. Diospolis 10.
1924 Maria Deipara 27 d.
1924 Maria Magdalena 4.
1925 Barbara 8.
1925 Demetrius m. Thessalonicae 7.
1925 Elisaeus.
1925 Gerasimus mon. Cephalleniae 19.
1925 Ioannes Baptista 7.
1925 Maria Deipara 24 d, 33 z.
1925 Michael et Gabriel 6.
1925 Petrus et Paulus 4.
1925 Phanurius 12, 13.
1925 Theodosius iunior 2.
1926 Athanasia 2 (Suppl.)
1926 Nicetas Gothus (Suppl.)
s. a. Demetrius m. Thessalonicae 5.
s. a. Maria Deipara 8.

s. a. Modestus 13.

ATHOS

1847 Nilus Athonita.

BUCAREST

1692 Parasceve iunior 1.
1702 Matrona 1.
1705 Bessarion 1.
1723 Neophytus m. 1.
1759 Bessarion 3.
1769 Barnabas et Sophronius 1.
1843 Maria Deipara 29.
1860 Cosmas Aetolus 3.

CAIRE (LE)

1903 Photius 4.
1909 Xene 3.

CALAMATA (MESSÉNIE)

1856 Maria Deipara 50 b.
1864 Elias Ardunes 1.
1865 Anastasius Persa 1.
1893 Ioannes Monembasiota.
1899 Elias Ardunes 3.
1909 Demetrius m. Tripoli 5.

CANDIE (HÉRACLÉE DE CRÈTE)

1879 Menas 3.
1879 Patres XCIX.
1916 Stylianus 8.

CANÉE (LA)

1876 Maria Deipara 51.
1901 Titus 2.
1910 Stylianus 7.
1913 Christodulus 5.

CÉPHALONIE.

1849 Maria Deipara 42 e.
1850 Cosmas Aetolus 2.
1850 Gerasimus mon. Cephalleniae 11.
1851 Nicolaus ep. 3.
1852 Crux D. N. Iesu Christi 5.
1859 Nicolaus ep. 5.
1863 Eleutherius 4.
1870 Gerasimus mon. Cephalleniae 15.
1894 Cosmas Aetolus 7.
1896 Maria Deipara 42 m.

CHALCIS

1852 Parasceve m. 2.
1893 Blasius 2.
1894 Nicolaus Siceliota.
1903 Ioannes Caloctenes.
1912 David 3.

CHIO

1862 Maria Deipara 35.
1863 Macarius 1.
1865 Nicetas, Iohannes et Ioseph 2.
1907 Nicephorus Chiensis 1.
1910 Theodosia.

CONSTANTINOPLE

1800 Bessarion 5.
1800 Iesus Christus 5.
1804 Menas 1.
1806 Antonius mon. 1.
1808 Euphemia 1.
1808 Ignatius ep. Methymnae 1.
1808 adversus Pestem 2.
1811 Eleutherius 2.
1811 Maria Deipara 42 c.
1812 Maria Deipara 34 b.
1814 Lucas iunior 1.
1815 Matrona 4.
1816 Dionysius mon. in monte Olympo 5.
1819 David 1.
1819 Dionysius CP. 1.
1819 Meletius iunior 1.
1819 Modestus 1.
1819 Stylianus 3.
1822 Nicephorus CP.
1829 Euthymius Sardensis 1.
1830 Martyres XV 2.
1834 Marcus Eugenicus 2.
1835 Païsios 1.

1840 Anthimus ep. 1.
1840 Athanasius et Cyrillus.
1840 Gedeon 1.
1840 Hierotheus ep. 1.
1841 Maria Deipara 34 d.
1844 Timotheus archiep. 2.
1848 Photius 1.
1849 Maria Deipara 5.
1849 Seraphim ep. 6.
1850 Photius 2.
1852 Clemens Ancyranus 3.
1857 Euphemia 2.
1861 Maria Deipara 26 a.
1863 Dionysius CP. 2.
1864 Nicanor 4.
1865 Maria Deipara 42 g.
1865 Panteleemon 1.
1870 Cyriace 2.
1872 Ioannes Vatatzes.
1876 Aemilianus ep. Cyzicenus.
1887 Maria Deipara 13.
1891 Photius 3.
1892 Neophytus m. 2.
1894 Dionysius CP. 3.
1897 Euthymius Sardensis 3.
1899 Ioannes Russus 3.
1901 Dionysius mon. in monte Olympo 6.
1901 Seraphim ep. 8.
1905 Maria Deipara 43.
1910 Panteleemon 2.
1910 Zosimus.
1912 Argyre.
1912 Maria Deipara 34 g.
1918 Astius.
1918 Maria Deipara 38.

CORFOU

1817 Nicanor 2.
1827 Spyridon 20.
1843 Theodora imp. 2.
1847 Spyridon 21.
1850 Iason, Sosipater et soc. 2.
1854 Crux D. N. Iesu Christi 6.
1857 Maria Deipara 45.
1857 Spyridon 34.
1866 Georgius m. Ioanninis 1.
1868 Barbara 3.
1869 Spyridon 25.
1871 Nicolaus ep. 8.
1871 Tryphon 4.
1872 Spyridon 27.
1873 Arsenius 2.
1873 Maria Deipara 37 b.
1886 Barbarus 2.
1888 Spyridon 36 a.
1893 Spyridon 36 b.
1896 Theodora imp. 3.
1909 Spyridon 36 c.

CORINTHE

1886 Martyres IV 4.
1908 Nicolaus m. Bunenis 10.

ÉGINE

1828 Seraphim mon. 1.

GALATA. Voir CONSTANTINOPLE.

GÊNES

1802 Maria Deipara 19 a.

GROTTAFERRATA

1738 Maria Deipara 2.

HERMOUPOLIS

1805 Macarius 3.
1843 Christodulus 2.
1847 Patres Athonitae 1.
1848 Georgius Chiensis 2.
1848 Maria Deipara 33 d.
1855 Tryphon 2.
1857 Ioannes eremita 3.
1862 Phanurius 2.
1865 Martyres IV 2.
1865 Parasceves miraculum 2.
1872 Païsios 2.
1877 Athanasius ep. Christianopolitanus 1.
1877 Irene 1.
1877 Maria Deipara 33 r.
1877 Parasceve m. 4.
1877 Phanurius 4.
1877 Symeon ab. 1.
1878 Maria Deipara 19 c.
[vers 1880] Modestus 10.
1885 Macarius 2.
1885 Maria Deipara 33 s.

1908 Marcella 3.

Jassy

1685 Sergius et Bacchus.
1752 Timotheus archiep. 1.
1817 Parasceve iunior 2.
1817 Seraphim ep. 5.
1819 Ioannes Trapezutninus.
1841 Parasceve iunior 3.
1851 Modestus 2.
1863 Nicolaus ep. 7.
1920 Gerasimus mon. Macrinitsae 1.

Jérusalem

1861 Iacobus frater Domini 2.
1862 Maria Deipara 18 a.
1885 Maria Deipara 18 b.
1886 Georgius et Ioannes.
1903 Ephraem.
1909 Maria Deipara 33 t.
1912 Andreas Salos.

Lamia

1869 Maria Deipara 46 c.

Larissa

1882 Achillius 2.
1896 Achillius 3.

Larnaka

1902 Ioannes lampadista 2.
1912 Neophytus inclusus 3.

Leipzig

1775 Barnabas et Sophronius 2.
1784 Eleutherius 1.
1799 Ioannes theologus 1.
1802 Maria Deipara 34 a.
1805 Spyridon 17.
1815 Manuel, Sabel, Ismael 2.

Lémésos (Limassol)

1902 Rheginus et Orestes.

Leucade

1866 adversus Pestem 4.

Leucosia (Chypre)

1893 Neophytus inclusus 2.
1912 Tychicus.

Londres

1625 Gerasimus mon. Cephalleniae 1.

Mésolonghi

[1878] Thalelaeus 1.
1879 Georgius m. Ioanninis 2.

Moschopolis

1731 Theodora Thessalonicensis 1.
1734 Charalampes 2.
1736 Nicolaus m. Bunenis 2.
1740 Nahum 1.
1740 Seraphim ep. 1.
1741 Martyres XV 1.
1742 Clemens ep. Bulgarorum 1.
1744 Bessarion 2.

Moscou

1776 Antonius Atheniensis.

Mykonos (Cyclades)

1862 Artemius 3.

Nauplie

1836 Petrus ep. Argivorum 2.
1888 Theodosius iunior 1.

Naxos

1895 Maria Deipara 28.

Néochorion (Yénikeui)

1835 Maria Deipara 34 c.

Odessa

1867 Maria Deipara 44.

Paris

1655 Theophanes conf.
1664 Symeon logotheta.
1903 Michael Maleïnos.

PATRAS

1857 Modestus 3.
1866 Alexius 2.
1866 Nicolaus m. Bunenis 5.
1869 Cosmas Aetolus 4.
1869 Dionysius Aeginensis 10.
1870 Gerasimus mon. Cephalleniae 16.
1871 Antipas 1.
1871 Gregorius patriarcha CP. 2.
1871 Maria Deipara 19 b.
1871 Modestus 7.
1875 Alexius 3, 4.
1875 Dionysius Aeginensis 11.
1875 Nicolaus m. Bunenis 7.
1876 Anastasius Persa 2 a, b.
1878 Cosmas Aetolus 5.
1878 Polycarpus 1.
1879 Modestus 8.
1882 (1881) Euthymius Peloponnesius.
1887 Dionysius Aeginensis 13.
1886 Cyriace 4.
1888 Alexius 5.
1890 Nicanor 6.
1892 Damianus 2.
1894 Barbara 4.
1905 Modestus 14.
1905 Nicolaus m. Bunenis 8.
1913 Alexius 7 (Suppl.)

PÉTROGRAD

1897 Ionas archiep. Russiae.

PIRÉE (LE)

1882 Maria Deipara 42 k.
1904 Sophia 3.
1906 Maria Deipara 52.
1908 Martyres III 1.
1920 Nicolaus ep. 11.

PISE

1817 Maria Deipara 52 (Suppl.)

PYRGOS

1897 Cosmas Aetolus 8.
1902 Nicolaus ep. 10.

RHÉTHYMNO

1880 Menas 4.
1888 Martyres IV 5.

ROME

1862 Maria Deipara 9.
1868 Iosaphat.

SALONIQUE

1853 Nicanor 3.
1853 Theodora Thessalonicensis 2.
1867 Philippus 2.
1883 Theophanes iunior 2.
1891 Martyres XV 3.
1894 Antonius mon. 2.
1921 Gregorius Athonita.
1923 Michael archangelus 2.

SAMOS

1877 Maria Deipara 22.
1910 Nicetas Nisyrius 2.
1911 Anthimus mon.

SMYRNE

1764 Symeon excalceatus 1.
1841 Theodorus Cythereus 2.
1847 Maria Deipara 42 d.
1861 Augustinus 1.
1866 Ioannes theologus 2.
1871 Elesa 2.
1872 Anastasia Pharmacolytria 1
1873 Marcus Eugenicus 4.
1875 Xene 1.
1879 Maria Deipara 42 i.
1886 Bucolus et Polycarpus 1.
1891 Ionas et Barachisius.
1899 Anastasia Pharmacolytria 2.

SPARTE

1875 Nicon 1.
1904 Nicon 2.

TATAVLA. Voir CONSTANTINOPLE.

THÉRA (SANTORIN)

1908 Eustathius 1.

Tinos

1910 Maria Deipara 33 u.
1912 Maria Deipara 33 v.
1913 Maria Deipara 33 x.
1914 Maria Deipara 33 y.

Triccala

[1908] Athanasius mon. in monte Meteoro 3.

Trieste

1815 Maria Deipara 46 a.
1912 Ezechiel.

Tripolis (Arcadie)

1858 Paulus iunior 1.
1861 Nicolaus ep. 6.
1888 Demetrius m. Tripoli 4.
1889 Tryphon 5.
1893 Paulus iunior 2.
1906 Nicolaus m. Bunenis 9.

Venise

1626 Maria Deipara 17 a.
1626 Stylianus 1.
1643 Maria Deipara 1.
1657 Nicolaus m. Bunenis 1.
1661 Gobdelaas 1.
1665 Ioseph hymnographus.
1667 Ioannes lampadista 1.
1669 Spyridon 33.
1671 Photina 1.
1671 Theodora imp. 1.
1674 Spyridon 2.
1679 Alypius.
1690 Donatus 1.
1690 Ioannes Vladimir 1.
1690 Stylianus 2.
1694 Charalampes 1.
1704 Gerasimus mon. Cephalleniae 2.
1706 Georgius m. Diospolis 1.
1706 Symeon, Theodorus et Euphrosyna 1.
1710 Georgius m. Diospolis 2.
1717 Spyridon 3, 4.
1718 Gerasimus mon. Cephalleniae 3.
1718 Spyridon 5.
1719 Nicolaus ep. 1.
1720 Spyridon 6.
1728 Dionysius mon. in monte Olympo 1.
1729 Petrus ep. Argivorum 1.
1730 Ioannes Baptista 1.
1734 Barbarus 1.
1738 Dionysius Aeginensis 1.
1742 adversus Pestem 1.
1743 Spyridon 8.
1744 Maria Deipara 42 a.
1745 Achillius 1.
1745 Iesus Christus 6.
1745 Seraphim ep. 2.
1746 Rheginus ep. 1.
1747 Spyridon 9.
1747 Theodorus Cythereus 1.
1748 Charalampes 4.
1748 Georgius m. Diospolis 3.
1751 Maria Deipara 39 a.
1755 Charalampes 5.
1755 Christodulus 1.
1755 Dionysius Aeginensis 2.
1755 Spyridon 10.
1756 Barnabas 1.
1756 Dionysius mon. in monte Olympo 2.
1756 Maria Deipara 40.
1757 Dionysius mon. in monte Olympo 3.
1759 Gerasimus mon. Cephalleniae 4.
1760 Charalampes 6.
1764 Spyridon 11.
1764 Theophanes iunior 1.
1765 Maria Deipara 48 a.
1766 Charalampes 7.
1767 Nicolaus Metzovita 1.
1768 Gerasimus mon. Cephalleniae 5.
1769 Crux D. N. Iesu Christi 1, 2.
1769 Michael ep. Synadorum.
1769 Philippus 1.
1769 Timotheus et Maura 1.
1770 Charalampes 8.

1770 Crux D. N. Iesu Christi 3.
1770 Maria Deipara 3.
1771 Alexander archiep.
1771 Nicolaus Metzovita 2.
1771 Spyridon 12.
1772 Hermogenes.
1772 Theodora regina 1.
1774 Charalampes 9.
1774 Dionysius Aeginensis 3.
1774 Donatus 2.
1774 Georgius m. Diospolis 4.
1774 Heraclides.
1774 Ioannes Vladimir 3.
1774 Mnason.
1774 Nicanor 1.
1775 Philothea 1.
1775 Spyridon 13.
1776 Ianuarius 1.
1778 Gerasimus mon. Cephalleniae 6.
1778 Neophytus inclusus 1.
1778 Spyridon 14.
1779 Spyridon 15.
1780 Barbara 1.
1780 Matrona 3, 7.
1781 Dionysius mon. in monte Olympo 4.
1781 Nicodemus 2.
1782 Clemens Ancyranus 1.
1782 Ioannes eremita 1.
1782 Maria Deipara 39 b.
1784 Clemens ep. Bulgarorum 2.
1785 Charalampes 10.
1786 Blasius 1.
1786 Spyridon 16.
1787 Cassianus 1.
1787 Ioannes eremita 2.
1788 Athanasius mon. in monte Meteoro 1.
1789 Gerasimus mon. Cephalleniae 7.
1789 Maria Deipara 42 b.
1790 Dionysius Aeginensis 4.
1790 Seraphim ep. 3.
1791 Nicolaus m. Bunenis 3.
1792 Myron 1.
1793 Charalampes 11.
1794 Clemens Ancyranus 2.
1794 Maria Deipara 54.
1795 Demetrius m. Thessalonicae 1.
1796 Maria Deipara 4.
1796 Nicolaus Carpenesiota 1.
1797 Nicolaus ep. 2.
1799 Charalampes 12.
1801 Dionysius Aeginensis 5.
1801 Therapon 1.
1802 Seraphim ep. 4.
1802 Timotheus et Maura 2.
1803 Nectarius et Theophanes 1.
1804 Demetrius m. Tripoli 1.
1804 Nicetas, Iohannes et Ioseph 1.
1805 Damianus 1.
1806 Demetrius m. Thesssalonicae 2.
1806 Iacobus frater Domini 1.
1807 Andreas Epirota.
1807 Spyridon 18.
1812 Theodora regina 2.
1813 Spyridon 19.
1814 Constantinus Hydraeus 1.
1814 Cosmas Aetolus 1.
1815 Nectarius et Theophanes 2.
1817 Charalampes 13.
1817 Dionysius Aeginensis 6.
1817 Maria Deipara 39 c.
1819 Gerasimus mon. Cephalleniae 8.
1830 Gerasimus mon. Cephalleniae 10.
1833 Maria Deipara 33 a.
1836 Maria Deipara 17 b.
1839 Dionysius Aeginensis 7.
1840 Charalampes 14.
1846 Bessarion 6.
1847 Alexius 1.
1852 Demetrius m. Thessalonicae 3.
1854 Charalampes 15.
1854 Gerasimus mon. Cephalleniae 12.
1858 Ioannes Vladimir 4.
1861 Gerasimus mon. Cephalleniae 14.
1861 Spyridon 23.
1865 Maria Deipara 24 b, 33 h.

1866 Barbara 2.
1866 Demetrius m. Thessalonicae 4.
1880 Spyridon 28.
1880 Spyridon 35.
1883 Maria Deipara 6.
1895 Spyridon 30.

VIENNE

1784 Gregorius Palamas 1.
1797 Bessarion 4.
1803 Manuel, Sabel, Ismael 1.
1816 adversus Pestem 3.

VOLO

1888 Gedeon 2.
1901 Apostolus 4.
1904 Apostolus 5.
1921 Apostolus 6.

ZANTE

1856 Theophilus Zacynthius 2.
1858 Timotheus et Maura 3.
1864 Ioseph Cretensis.
1873 Phanurius 3.
1876 Dionysius Aeginensis 12.
1904 Olga.